

508

L641

12

9166

LIBRARY

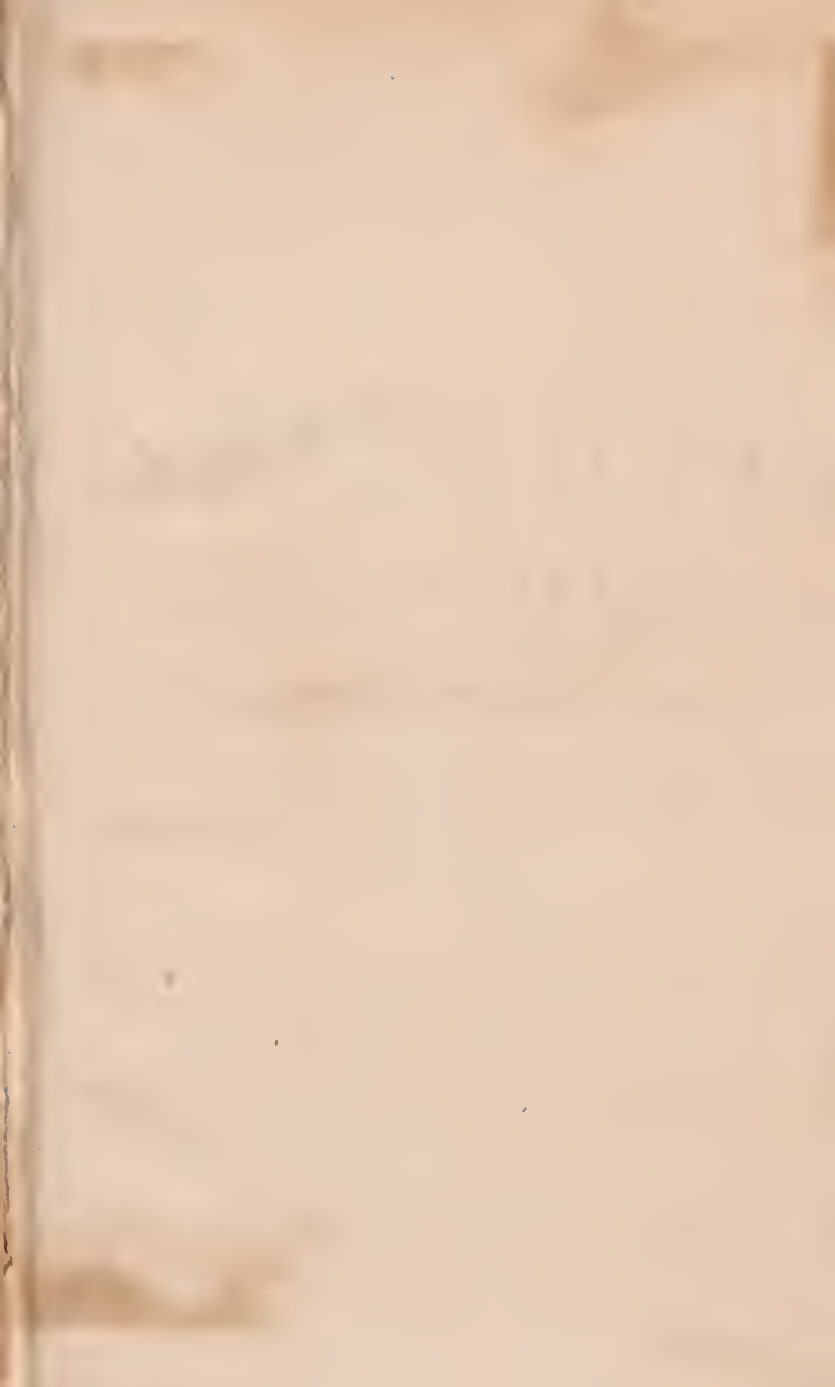
OF THE

UNIVERSITY OF VERMONT.

R. Os. North
Oct. 1952

BIBLIOTHECA
CARCINOLOGICA
L.B. Hollaender

SYSTEMATA

LAPIDUM

SEQUENTIA PRÆCIPUA SUNT.

CAROLINA LINNÉ,

EQUITIS AURATI DE STELLA POLARI,

Archiatri Regii, Med. & Botan. Profess. Upsal. Acad. Paris.
Upsal. Holm. Petropol. Berolin. Imper. Londin. Angl.
Monsp. Tolos. Florent. Edinb. Bern. Soc.

SYSTEMA

NATURÆ

PER REGNA TRIA NATURÆ,

Secundum Classes, Ordines, Genera, Species;
cum Characteribus & Differentiis.

TOMUS III.

EDITIO DECIMA TERTIA, AUCTA, REFORMATA.

CURATA

JO. FRID. GMELIN,

Philos. & Med. Doctor. hujus & Chem. in Georgia Augusta Prof.
P. O. Acad. Cæsar. Naturæ Curiosorum & Electoral. Moguntin.
Erfordenfis, nec non Societ. Reg. Scient. Goettingensis, Physicæ
Tigurin. & Metallicæ Membri.

LUGDUNI,

Apud BERNUSET, DELAMOLLIÈRE, FALQUE et Soc.

1796.

JEHOVÆ est Terra & plenitudo ejus ;
orbis terræ , & quæ habitant in eo.
Ipse super Maria plantavit eam ,
& super Eam firmavit flumina.
Ascenderunt Montes & descenderunt Campi
in locum , quem fundavit eis.

DAVID. XXIV. 1 , 2 , c. IV. 8.

PRÆFATIO AUTORIS.

LITHOLOGIA mihi cristas non eriget, Lapidēs enim; quos quondam in deliciis habui, tradita demum aliis disciplina, seposui, neque nunc, nisi laceffit, recepissem.

PRIMUS anno 1736 Lapidēs in *Methodum Systematicam* disposui, constituendo *Genera fixa Characteribus definita*, quæ omnia non omnibus invisa fuisse, ex scriptis successorum intellexi, quamvis nonnulli meis humeris insistentes, citcumspexere altius, quædam mutando addendoque non sine supercilio.

DEIN surrexere varii Lithologi & Mineralogi consummati: WOLTERS DORF, WALLERIUS, JUSTI, SWAB, CRONSTEDT, VOGEL, qui divino afflatu inspirati sua observata cum erudito orbe communicarunt, quibus, quod infinito labore & sudore montium & Naturæ abyssum penetrarunt, sempiterna ab omnibus æquis censoribus debetur gloria; sapientes enim eruditos maligno dente se invicem rodere, non equidem invideo, sed miror magis; at homo natura malus morum cultura & nobiliore educatione emendandus: de ferro est ultima ætas.

MINERALOGI viam Chemicam incedere coacti sunt pro scopo Metallurgo obtinendo, a qua in viam Physicam ascendere allaborarunt; hi lithologiam sibi vindicarunt tanquam propriam, quemadmodum Medici olim Botanicen. In his primas tenet incertus (*Anonymus in Mineralogia Holm. 1756. oct.*) de cuius autore utar verbis Ilaci mutatis: vox Swabii, manus Cronstedti; illius*) enim dogmata dudum in familiari colloquio audiui, antequam hic adoleverat.

*) *Summus Mineralogus* Ant. Swab obiit d. 28 Jan. 1768. æt. 64.

IPSE Lapides non scopo Metallurgico, sed ut Naturæ Consultus omnibus gentibus utiles consideravi, Viam Mediam incedere coactus, nec ausus ubique associare germanos fratres (Cretam & Silices;) nec proscribere Genera, quæ Natura civitate donavit (Humum, Cotem, Nitrum;) nec separare, quæ hæc fœderato connubio conjunxit (Spati f. Schiffi species.)

LITHOGENESIAM studiose in itineribus quæsi, didicique eam absolvi Præcipitatione & CrySTALLIFICATIONE, atque Terras prosterni, sed Quartzum, Spatum, Micamque exurgere. Terras femineas dein imprægnari a Salibus masculis, indeque prognaſci Nobiliores; horum vero plurimos a Marte, proteo magis mutabili, pro indole cujuscunque conjugis.

SALIUM metamorphosin etiamnum occlusam Lithologis serio commendo, quæ si aque aperta fuerit ac hodie Terrarum janua, nova lux affulgebit Lapidum genesi. Crystallos lapidosa, quod Salibus dudum subjeci (ob rationes alibi *) datas, & pluribus dein confirmatas, adeoque non mutandas) a variis reprehensus fui, sed vix ab aliis, quam qui ignorant, quid distent Silices a Calce.

PETRARUM ordines nomine, non vero omine, mutavi, uti dudum Mammalia, ne hallucinarentur frivoli.

TERRAS Primitivas lubenter Petris præmissem, si leges Artis & Naturæ admisissent, sed prævidens me incidentem in Scyllam cupientem vitare Charybdin, observavi Naturæ simplex veri sigillum per circulum incipere, ubi definit. **)

Upsalix 1768.

*) *Amoen. acad.* I. p. 454.

**) *Sulom. Concion.* III. 10.

PRÆFATIO EDITORIS.

SI in omni alia historiæ naturalis parte pressius sequi immortalem Autorem, muneris mei esse putavi, in hac certe viam ab eo calcatam & præmonstratam paulisper deferere consultius duxi; non enim moræ modestiæ, sed veritatis sigillo notata sunt, quæ in primis suæ præfationis lineis enunciavit.

Quamvis multa sagax prævideret, quæ nostra demum ætas in apricum protulit, tam multa tamen, sive ad principia, ab eo ad explicandam mineralium generationem, & formam præsentem stabilita, sive ad distributionem in classes, ordines, genera & species, ac fundamenta. quibus illa nititur, sive denique ad notas respicias, quibus & genera & species distinxit, tum immutanda, tum addenda occurrunt, quæ aut fertili suo ingenio hinc inde nimis indulgens, prætervidit B. Autor, aut tum cœvorum ipforumque ejus popularium, tum mineralogorum nostram hanc ætatem ornantium T. *Bergmani*, *Scheelii*, *Ferberi*, *Kirwani*, *Generosiff. de Veltheim*, *Trebras & Wulfen*, *Saussurii*, *Hæpsheri*, *Storrii*, *Mayeri*, *Meyeri*, *Klaprothii*, *Gerhardi*, *Bruckmanni*, *Wernerii* & præcipuorum Clariss. Viri discipulorum *Voigtii*, *Karstenii*, *Widenmanni*, *Hoffmanni*, porro *Pallasti*, *Georgii*, *Fortis*, *Sc. Brislacii* aliorumque indefessa industria recentius detexit, aut felicius ingenium dilucidius exposuit meliusve perspexit.

Aquæ suos natales debere terram vel refragatur omnibus quas de ortu terræ ejusque & aquæ vera indole concipere licet, conjecturis, vel ambigue saltem dictum est; plurimam terræ partem, quam nostra hac ætate & a multis retro seculis siccam colimus, olim infra aquas hæsisse, marisque undis tectam, & superiora terræ nostræ in plurimis regionibus strata, non consent nisi terra ex his aquis, per quas antea dispersa erat, præcipitata & animalium, quæ quondam has aquas inhabitabant, ruinis, cuilibet naturæ officinam attento animo perlustranti, ultro patet.

Terras acescendo vel putrescendo gigni non nisi de humo valet; calcem non omnem ex animali regno proficisci, tot montium calcariorum primævorum, sive ætate corporibus animalibus superiorum exempla edocent; argillam plurimam ex fatiscentibus petris durioribus, sive ignis subterranei vi progenitæ fuerint, sive aliam originem nactæ, quales v. g. spathum scintillans, schistus, mica &c. tot observationes nostris temporibus ubivis obviæ loquuntur; mutant arenæ partem idem primordium capere, aliam non quidem ex aqua, sed aquæ, dum ex summis montium cacuminibus præceps agitur lapidum frustra secum rapientis et trituro in granula comminuentis vi oriri neminem, qui naturæ continue agentis contemplatione delectatus, latere putem.

Talcum pluresque lapides, quos B. Autor huic generi subjecit, & asbestos terram continere, quæ, quamvis a B. *Margrafio* jam tanquam pars princeps evidentissime demonstrata sit, ab ipso neglecta fuit, magnesiæ albam scilicet, novimus omnes; hanc autem ex argilla nasci, quis, quæso, asseverante quamvis *Linnaeo*, sibi persuadebit?

Schisti partem ex humo nasci, negari vix potest; plurimum vero lapidis, hoc nomine designati partem, & humo, & omnibus corporibus vivis, ex quorum ruinis humus exsurgit, antiquiorem esse, ejus in montibus situs luculenter testatur.

Ochram in quam schistus interdum resolvitur, non a materie schisti ipsius, sed ab innidulante sæpius & fatiscente pyrita proficisci, facile est demonstratu.

Calcem in filicem converti, sunt utique & nostra hac ætate, qui contendunt: at caveant, ne meram segregationem particularum filicearum a calcareis quibus sæpe intertritæ sunt, pro commutatione harum in illuc habeant.

CrySTALLORUM generationem salis adminiculo mirifice promoveri, ex officinis chemicis constat; constat etiam, terras aqua acido aëreo imprægnata solutas hoc sensum sensimque effugiente facilius longe crySTALLORUM forma præci-

pitari; neque tamen inde concludi potest, omnibus crystallis lapideis, ut gignantur, sale quodam opus esse, & multo minus, omnes crystallos lapideas salem continere, aut salia esse, quum chemicum scrutinium in plurimis certe earum ne miculam quidem salis detexeris, & omnibus essentielles, ab ipso B. Linnæo exactæ, salium notæ desint.

Colorem lapidum terrarumque cæruleum atque viridem frequentius a ferro provenire, quam quidem a cupro serius examen edocuit; magnesiā quoque nigram in tingendis atque pingendis aliis mineralibus sæpius a natura adhiberi, *Mayeri* imprimis opera novimus.

Metalla ex terra, sale & sulphure constare vetus quidem est opinio; verum an perinde vera, nostrisque temporibus confirmata? Vix videtur.

Petrificata, uti appellant, nostris temporibus omnino visa sunt in quartzo & calcario spato.

Fissuras rupium exsiccatione, aquæ sensim sensimque penetrantis, solventis, eluentis, dum in glaciem abit, dis-tendentis vi, terræ motibus vehementioribus, ignis subterranei violentia natas esse, valde probabile est.

Molybdænum metallicæ esse indolis nostra ætas confirmavit; metallo tamen & ab omnibus aliis, B. Linnæo jam cognitis, & ab eo metallo, quod tum magnesiæ nigrae, tum spumæ lupi inest, quas ille in unum genus cum molybdæno confuderat, distincto.

Lapides judaicos echinorum quorundam aculeis suos debere natales, extra omnem dubitationis aleam positum est.

R E G N U M L A P I D E U M.

Fuisse HUMOREM rerum initium *Aquamque* Terræ primordium , e quo surrexere omnia , teste Mose , Thalete , Seneca , manifestatur , dum chaoticum Nucleum inundans Mare genitum in se foetidum lente enititur in *Continentem* , quam , exhalando continuo *Rorem* , in *Nebulas* elevandum , imbribus æthereis rectificatis deciduis quotannis lactat *Cataclysmi* universalis certa rudera ego nundum attingi , quousque penetravi ; minus etiam veram *terram adamiticam* , sed ubique vidi factas ex *Æquore* Terras , & in his mera *Rudera* longinqui sensim præterlapse ævi.

AQUA oceani humida frigidula , passiva , concipiens , ubique fecundata a sicco , calefcente , activo , generante AERE , observatur in sinu suo intimo prægnans gemino Foetu :

Masculo solubili , acri , claro , crystallino SALINO ,
Femineo fixato , viscido , opaco , attractorio TERRENO.

Privignos insuper duos VEGETABILEM & ANIMALEM , seminum catena continuandos , enutriet hæc Aqua : Hi ambo in terram reducentur perenni circulo , dum etiam horum hæres erit nutrix Noverca.

SALIA sapida , polyedra , diaphana , multiplicativa , solubilia in particulas minimas insinuas , nihilominus semper conformes , crescentesque iterum iterumque in majores etiam conformes , generant crystallizando , in et ex *terrīs* variis , varios Lapides :

NITRUM	Aëreum ,	obducendo	auget	<i>Arenam.</i>
MURIA	Marina ,	corrudendo	attrahit	<i>Argillam.</i>
NATRUM	Animale ,	resudando	coagulat	<i>Calcem.</i>
ALUMEN	Vegetabile ,	ramificando	ferruminat	<i>Humum.</i>

Sic PATRES Lapidum.

Pholades inhabitant mare mediterraneum , intra rupium parva foramina , per quæ adultiores egredi nequeunt , & quædam ad ipsam maris superficiem , nec ultra , ut fludus hauriant ; cumque etiamnum vivæ ibi hærent & reliquerunt sua foramina cum emortuarum testis , ante sæcula rupibus inclusis & insculptis , & quidam usque in altissimas Italix alpes , testes hæc sunt locupletissimi aquæ subsistentiæ. Confer DONAT. AD. ANGL. 1757. B. 30. §. 11.

TERRÆ pulveræ , siccescentes , dissolubiles , fixæ , primitivæ
CrySTALLIFANDO generatæ aut *PRÆCIPITANDO* procreate ;
ACESCENDO progenitæ aut *PUTRESCENDO* renatæ ,
 e quibus *CrySTALLIFANDO* s. *ATTRAHENDO* Lapides renascuntur , & hi
 iterum iterumque in Terras elementorum varietate resolvuntur ,
 regeneranturque , circulo itidem perenni.

ARGILLA Præcipitatio MARINÆ aquæ viscidæ :

Opaca , plastica , friabilis , induranda , apyra.

ARENA CrySTALLIFATIO PLUVIALIS aquæ turbidæ :

hyalina , exsucca , scintillans , persistens , vitrescens.

HUMUS Resolutio VEGETABILIVM acescentium :

nigra , bibula , pulvereæ , flagrans , combustibilis.

CALX Resolutio ANIMALIVM putrescentium :

albida , absorbens , farinacea , penetrabilis , effervescent.

ARGILLA Terra aquæ Marinæ , Muræ olim opposita , fordida , vis-
 cida , lubrica , impalpabilis , amorphæ , tenax , Colore opaca ,
 Humido plastica , Solo naturali madida , Siccitate friabilis , Igni-
 tione induranda , Ustione apyra , at ex miscela heterogenea in igne
 polymorphæ , siccata diutius compressaque induratur in rasile *Tal-*
cum , quod resolutum regeneratur sæpius in fibrosum *Asbestum* , at
 vero intime resoluta mine recrefcit in squamosam *Mican*.

ARENA Terra aquæ Pluvialis Nitro æthereo imprægnatæ , nitida ,
 fixa , rigida , scabra , crystallina , disjuncta , Colore hyalina ,
 Humido exsucca , Chalybe scintillans , Ignitione persistens , Ustione
 determinata vitrescens , rejecta ad continentem siccataque politur
Arena mobilis ; hæc antiquata friabilis demum evasit *Arena Gla-*
rea ; utraque subterranea madens , oblique transverseque fissæ ,
 crySTALLIFATIONIS atomis ulterius connectitur in *Cotem* , mixtæ pere-
 grinis humosis ferruminatur in *Sabulum* , & hoc dein in varios
Lapillos , lapillique in *Saxum* , at vero resoluta recrySTALLIFATAQUE
 conficit *Quartzum*.

Natura æquilibrat universum rerum *Discordiis*.

AQUA humida , viscida , attractiva , ARGILLÆ.

AER fœvus , acris , crystallinus , ARENÆ.

ergo attractio e viscido , crySTALLIFATIO e sale :

accedit fermentatio Vegetabilis , putrefactio Animalis.

unde Acidum , inde Alkali.

primum Solidum ponderosum , Ignem leve est,

HUMUS Terra Vegetabilium, Nitri amasia, acescens, Colore nigra, Humidi bibula, Fractura friabilis, Siccitate pulveracea, Ignitione flagrans, Ustione combustibilis, hæc diuturna compressione induratur in fissilem *Schistum*, qui passim bitumine saturatus evasit *Lithanthrax*; resolvitur vero Schistus non raro in terrestrem *Ochram* regenerandam multiplicativa mineralisatione in *Tophum*.

CAI X Terra Animalium, Natri conjux, alcalina, Colore albida, Acidi absorbens, Ratione obsecundans, siccitate farinacea, Ignitione penetrabilis, Ustione effervescens, calcificans peregrina Humosa Argillosaque in *Marmor*; at resoluta saturataque acido recrySTALLIFATUR in *Gypsum*, acido, sine igne depuratorio, amplius non efferveiscens; utrumque ab elementis resolvitur in farinosam *Cretam*, aqua ætherea, teste Echinita, concretescentem in *Silicem*; at resoluta, teste Stalactita, recrySTALLIFATUR in Spatum.

Sic MATRES Lapidum.

LAPIDES e Terris concretescunt, resolvuntur iterum, recretescunt:

ARGILLA	attrahitur	in <i>Talcum</i> ,	in <i>Lichomargam</i> ,	in <i>Amiantum</i> .
ARENA	accrefcit	in <i>Cotem</i> ,	in <i>Sabulum</i> ,	in <i>Saxum</i> .
HUMUS	ferruminatur	in <i>Schistum</i> ,	in <i>Ochram</i> ,	in <i>Tophum</i> .
CALX	coagulatur	in <i>Marmor</i> ,	in <i>Cretam</i> ,	in <i>Gypsum</i> .

LAPILLI *Diaphani* e Matre fluida, uti e fixa *Opaci* surrexere, Tincti sæpius alumine Virioliico, colore varii e Vario; his replentur & consolidantur rupium vulnera cum Cicatrice.

MICA concretio Argillæ, squamosa, flexilis, opaca, nitens, ignitione rigidior, sed nitidior evadens.

QUARTZUM crySTALLIFATIO aquæ elementaris, pellucidum, durum, e cavitare aquosa rupium, ideoque semper parasiticum, obscuratis sæpius crySTALLIS motu s. copia.

SPATUM crySTALLIFATIO Aquæ calcaris, diaphanum, fragile, cujus rhombos internos a diversa crySTALLO gnarus distinguit; marte adulteratum evadit durius chalybeque scintillans.

CRYSTALLI lapidosæ in & ex Aqua, sale impregnata, nec saturata, atomis terrestribus impalpabilibus scatente, in cavis lapidum retenta, exsurgunt quiete et mora; nec iterum aqua solubiles in atomos impalpabiles. Figura polyedra differunt a reliquis omnibus lapidibus nec alia gaudent, quam salibus popularibus propria, quæ crySTALLIFATIONIS unica causa naturalis hodie nota, nec talia figuram determinarent, nisi simul incorporando. *Stalactites* sic accretcit tunica crySTALLINA, uti *Calculus*, at sine ulio sale crySTALLOS existere nemo postulat, et terram salibus crySTALLIFARI sanus nemo dubitabit; ha-

rum Pelluciditas ab atomis, Color autem a Metallis; Gemmarum a pelluciditate, duritie, persistencia, colore pretium, impotentis itaque humanæ libidinis officinæ.

VITRIOLUM aluminis natum, Metallo maritatum, varium exurgit & figura gaudet diversa pro indole cujuscunque metalli; hujus tres frequentissimæ species: *Ferri*, *Cupri*, *Zinci*, illorum totidem vulgatissimi sunt sulphurei *Pyritæ*, horumque totidem frequentiores evadunt terreæ *Ochra*. *Pyritæ* itaque diversi diversam assumant Figuram; horum terra, in quam resolvuntur, vulgo audit *Ochra*, quæ enim e Ferro *lutea*, ustulata vero fit *rubra*; quæ autem e Cupro ex acido *viridis*, ex alcali *cærulea*, inde lapides *Lutei* & *Rubri* plerumque e Ferro, uti lapides *virides* & *cærulei* plerumque e Cupro, utraque ochra crystallizando coagulat terras in *Tophos*.

METALLA supredecomposita constant e *Terra*, *Sale*, *Sulphure*. Ferrum ubivis præsentaneum, sæpe solvitur ab elementis, soluto scilicet salve vitriolico, præcipitataque terra ochracea; Ferrum crystallizando ferruminat Terras in lapides, absorptum multiplicatur metallo, ut vidi in littore, *) sic multoties plus producit, quam primitus acceperat. Stagnans $\oplus$ in rupium aquam retinentibus fissuris transit ætate multiplicatum præcipitatumque in venam, quæ transverse dissecta, fissuraque repleta terra peregrina mutabit illico metallicam ibi venam in diversam, ut ex Ferro Cuprove sæpe Plumbum Argento dives, &c. Vena n. una eademque variabili modificatione scatet, sæpeque $\circ$, $\oplus$, $\circ=\circ$, $\triangle$, σ , ρ , $\odot$, $\oslash$, δ , η , zz , w .

SAXA rupestria, solidissima, profundissima, vastissima, maxime longæva, tanquam telluris eminentia ossa, ex Arena, Sabulo, Lapillis, Lapidibusque concreta, immixtis passim argillaceis, evadentibus sæpius Talcosis, ferruminata denu in solidiora, repletisque interstitiis, crystallis Quartzi, Spati Micæque varie & temere mixtis; hæc Temporis natos esse ob strata naturæ nullus dubitet, ob partes vero eorum constitutivas nullus non palpabit. Metallurgi imprimis scrutantur hæc Minerarum matrices, ex miscela polymorphas, in igne diversas.

PETRIFICATA, Marmoreorum montium verius parentes quam nati, tot possibilia, quot Animalia Vegetabiliave consistentiora; Sapiens itaque coarctet minus fructuosam Scientiam, ignotos tamen hodierni orbis incolas non susque deque habeat. Modi petrificationis

*) Tophus marinus.

quadruplices præprimis observantur : *Fossilia* , *Redintegrata* , *Impressu* , *Transubstantiata* , ita frequentia in *Marmore* , *Silice* , *Schisto* , *Cote* , ac invisa *Apyris* , *Saxo* , *Quartzo* , *Spatio* extero.

PARADOXA varia etiamnum seposuit artis calamitas :

FISSURAS Rupium consolidatas clare distincteque vidimus , at quæ vis valuerit eas frangere , non attingi.

SPATUM omne crySTALLIFANDO genitum ex cavis repletis perspexi , nec , sine rhombis , autorum Spatum unquam concepi ; at cur in rhombos frangatur , non satis intellexi , aut quando e cubico-muriatico rhombeum evaserat.

AMANTUM e terra Talci regeneratum vidi , at causam non intellexi.

MOLYBDÆNUM metallicum esse dubitare non potui , Zinco sæpe prægnans aut Stanno a variis didici , an mere tale non credidi.

JUDAICOS lapides e corpore cavo petrificata esse perspicio , cum Spato e fluido generato , sæpe toti consent , at e quo animali orti sint , me prorsus fugit , quum Echini non mihi fatifecerint.

SALIA primaria gaudent propria & determinata figura , sed mutata sæpius exoriuntur in diversam etiam determinatam ; at ex qua miscela propria aut mixtura aliena terrena nondum perspexere Halurgi. Cumque Metalla ex sale generantur crySTALLIFANDO , frustra in Metallorum veram transformationem desudarunt Alchemistæ , quamdiu hæc salium metamorphosis etiamnum lateat , quam adeo neglexerunt Metallurgi , ac in terrarum indole toti fuere.

STRATA Telluris *) ex ruptis montibus conformia sæpius vidi , nec tamen dixero omnia ejusdem generis esse et pelagica :

1. infimum e *Cote*.
2. secundum e *Schisto*.
3. tertium e *Marmore* , nidulantibus Petrificatis Pelagicis , sæpe etiamnum peregrinis.
4. quartum e *Schisto*.
5. supremum e *Saxo* rupestri , sæpe vastissimo.

*) Strata terræ varia , æquali ordine & distantia constanter observantur , ideoque & hæc soli accretio , tam bene distincta , multorum seculorum potius , quam communis cataclysmi tumultuarium & turbulentum opus censei debeat. Ramazz. mut. 279.

OCEANUM Matrem Telluris esse nullus non videre potuit :

- a. *Imbribus* nitrosis turbatur , præcipitatur & crySTALLIFATUR aqua maris in Arenam , maris fundum obtegentem.
- b. *Fuco natante* Pelagus passim latissimeque obducitur , unde quies aquæ non obsecundantis variabili vento.
- c. *Humus* emortui Fuci b) sensim descendit , arena a) levior , dum pergit Fucus b) in pratum natans concrelescere.
- d. *Vermes* pelagici , Mollusca , Testacea , Lirho & Zoophyta , Piscesque natantibus ovis , Avesque compedire impennesque sub prato Fucoso pelagico c) pascuntur.
- e. Pacata sub aqua b) depluit sedimentum Argillaceum , cum sensim emortuorum vermium testis d) calcareis usque in cumulum altum superficiem maris proximum , dum pressio excitans aquam b) depellat pelagica d).
- f. ad Scopulum formatum , ex sua lege , rejicit Mare inprimis Fucos copiosos varios , in humum deliquescentes usque dum nuda terra inferior arenacea a) emineat , quæ siccata volitat , mixtaque in sabulum saxaque concreescit.
- g. Seculorum dein longiori ævo , temporumque perenni quiete.
1. concreta *Arena* a) in *Cotem* 1) varie sed proprie fissam.
2. ferruminata *Humo* c) in *Schistum* 2) lamellosum , combustibilem.
3. indurata *Argilla* e) in *Marmor* 3) a vermibus coagulatum.
4. ferruminata *Humo* f) in *Schistum* 4) superiorem , modo priore.
5. concreta *Arena* f) in *Sabulum* 5) immixtis peregrinis.
6. hoc dein in Lapillos , & hi in Saxa , hæc in Rupes , subsidente demum lente maris aqua evasit *Mons* ; nec potuisse altissimæ Rupes 5) natare supra Argillam , dum , antequam calcificaretur , vermes pelagici in ea adoluerent , ideoque & Rupes saxæ altissimæ ævi veros filios esse , dum omnia obmutuere , ipsi loquantur Lapidibus *) *tantum ævi longinqua valet mutare vetustas*.

SPECIES sæpissime vix ac ne vix quidem sufficienter determinari queunt , cum in his genesis ex ovo omnino nulla nunquam existat , sed multiplex mere ludentis naturæ polymorphæ varietas sit & calamitas ipsius artis & Metallurgiæ fundamentum. Species itaque heic , qui laboriose perperam multiplicaverit , æque ignarus est , ac ille , qui omnino discordes combinaverit ; nec Matrix in his magis diversas species distinguere , quam in plantis Terræ , Stationes aut solum natale , adeoque in Lapidibus plerumque meræ sunt *varietates* , in quibus cæcutientes errare certant.

*) Luc. XII. 40.

VIA triplex tantum per Regnum Lapideum curiosos ducit : PHYSICA, quæ descendit per Lapidum obscuras *Geneses*. NATURALIS, quæ excurrit per Lapidum apricas *Structuras*. CHEMICA, quæ ascendit per Lapidum destructivas *Analyses*. Mediam itaque nunc, ut semper, tutissimam ibit Tyro, sequendo ubique arctissime suum filum ariadneum, ne semioricen cum therapia confundat Empiricus, nec a deperditis atavis sæpe dubiam repetat progeniem, minus panophobus fingat in tenebris imaginarios manes, aut stolidè e cineribus regenerandum Poëtæ Phœnicen; discat, quæ repugnent convenientve nomina rebus, sciatque characteres definiri diagnosticis, nec Etymo. Hæc nec ultra, ne obscurus videar obscurioribus.

*In manibus terræ, non hic te carmine longo
atque per ambages et longe exorsa tenebo.*

I. TERRÆ.

Bolus.
Lac lunæ.
Lithomarga.
Umbra.
A Veronenfis.
Virid montan.
Cimolia.
A colonienfis.
Ochra.
Creta.
Tripolitana.
Porcellana.
Marga.
Gur.
Turfa.

II. SALIA.

⊖ culinare.
Nitrum.
Alumen.
Vitriolum.

III. SULPHURA.

Sulphur.
Bitumen.
Petroleum.
Succinum.
Lithanthrax.

IV. LAPIDES.

1. *Ignē persistent.*
Ollaris.
Amiantus.
Asbestus.
Fusorii.

V. 2. *Calcinabiles.*

Calcarius.
Suillus.
Marmor.
Gypsum.
Spatum.
Stalactites.
Fissilis.
Specularis.

VI. 3. *Ignē Vitrescentes.*

Arena.
Arenarius.
Gemma.
Granatus.
Silex.
Quartzum.
Crystallus.
Fluor.

VII. FIGURATI.

Lufus.
Geographicus.
Aërites.
Osteocolla.
Fulminaris.
Violaceus.

VIII. PETRIFICATA.

Lithoxila.
Lithophyta.
Corallia.
Lap. insectiferi.
Ichthyolithi.
Crustacei.
Testacei.
Petrif. animalia.

IX. CALCULI.

Bezoar.
Oculi cancrorum.
Margarita.

X. SEMIMETALLA.

Mercurius.
Antimonium.
Bismuthum.
Zincum.
Plumbago.
Calaminaris.
Magnesia.
Hematites.
Magnes.
Smiris.
Cærul. montanum.
Arsenicum.
Auripigmentum.
Cobaltum.
Pyrites.
Basaltes.
Sterile nigrum.

XI. METALLA.

Aurum.
Argentum.
Cuprum.
Stannum.
Plumbum.
Ferrum.

Generum nulli Characteres dati.

Violaceus lapis (a Byſſo Jolitho , ipſi innato ,) judicatus propria ſpecies.

Arenam ſeparat a Terris.

Sulphur ord. 3. a. *Pyrite* ord. 10. diſtinguitur.

Serpentinus ad Marmora refertur ab eo & pluribus.

Micam cum calcariis convenire judicat.

Dividit Lapides ſimplices in eos , qui in igne perſiſtunt , qui in igne vitreſcunt , qui in igne tranſeunt in calcem. Hanc diviſionem aſſumere dein alii : *Ego* 3 , 2 , 1. *Woltersdorf* 2 , 4 , 1. *Wallerius* 3 , 2 , 1. *Anonymus* 4 , 2 , 1. *Vogel* 1 , 5 , 2. mutato ſolo nomine

Methodus Bromeliana nequit dici Syſtema , quandiu Clavis Claffium , characteres *Generum* , differentiæ *Specierum* , *Synonyma* *Autorum* deficient.

I. PETRÆ. II. MINERÆ. III. FOSSILIA.

1. VITRECENTES.

Cos.
Quartzum.
Silex.

2. CALCARIÆ.

Marmor.
Spatum.
Schistus.

3. APYRÆ.

Mica.
Talcum.
Amiantus.
Asbestus.

1. SALIA.

Natrum.
Selenites.
Nitrum.
Muria.
Alumen.
Vitriolum.

2. SULPHURA.

Electrum.
Bitumen.
Pyrites.
Arsenicum.

3. MERCURIALIA.

Hydrargyrum.
Stibium.
Zincum.
Vismuthum.
Ferrum.
Stannum.
Plumbum.
Cuprum.
Argentum.
Aurum.

1. CONCRETA.

Saxum.
Tophus.
Stalactites.
Pumex.
Aëtites.
Tartarus.
Calculus.

2. PETRIFICATA.

Helmintholithus.
Entomolithus.
Ichthyolithus.
Ornitholithus.
Zoolithus.
Phytolithus.
Graptolithus.

3. TERRÆ.

Marga.
Ochra.
Creta.
Argilla.
Arenæ.
Humus.

TERRIS initium facere suadet genesis, sed repugnant Leges Systematis.

Terræ enim omnium consensu constituunt ordinem naturalem, non igitur dividendæ in diversas classes.

Species congeneres separarentur a *sociis*. *Argillæ* aliæ *apyræ* virescentes, *calcarizæ* aliæ.

Ochræ tum præcederent *Metalla*, ante datam ideam *Metallorum*, quorum tamen progenies sunt, ne dicam, quod aliæ ad cuprum, ferrum, Wismuthum, &c. aliæ referendæ essent.

Species Terrarum aliæ *primitivæ* petris anteponendæ, aliæ *derivativæ*, petris postponendæ.

FOSSILIA si inter petras & mineras dividerentur, etiam *Tophi* & *Stalactitæ* ad diversa genera traherentur a genere suo naturali.

PETRIFICATA plurima subjicerentur *Calcaris* petris, nonnulla *Combustibilibus*, pauca *Pyrizæ*, *Cupro*, *Bitumini*, &c.

CRYSTALLOS quod subjecerim *Salibus*, ne quemquam offendant, mutet vocem *SALIS* in *CrySTALLI*, si magis placeat, in verbis erimus faciles; Anne idem, utrum dicas *Salia* sub *CrySTALLORUM* genesi determinasse figuram, aut *Salium* elementa constitutiva? Sic *Selenites* a *Creta* in aqua soluta instillato acido vitriolico, v. *Act. Berol.* v. 5. 6. inspectione pulveris terrestris subtilissimi in puncto crystallisationis salium, lapillos prodire dudum vidit *Boyle*.

I. PETRÆ.

I. HUMOSÆ.

1. Schistus.

II. CALCARIÆ.

2. Marmor.

3. Gypsum.

4. Stirium.

5. Spatum.

III. ARGILLACEÆ.

6. Talcum.

7. Amiantus.

8. Mica.

IV. ARENATÆ.

9. Cos.

10. Quartzum.

11. Silex.

V. AGGREGATÆ.

12. Saxum.

II. MINERÆ.

I. SALIA.

13. Nitrum.

14. Natrum.

15. Borax.

16. Muria.

17. Alumen.

18. Vitriolum.

II. SULPHURÆ.

19. Ambra.

20. Succinum.

21. Bitumen.

22. Pyrites.

23. Arsenicum.

III. METALLA.

24. Hydrargyrum.

25. Molybdænum.

26. Stibium.

27. Zincum.

28. Vismuthum.

29. Cobaltum.

30. Stannum.

31. Plumbum.

32. Ferrum.

33. Cuprum.

34. Argentum.

35. Aurum.

III. FOSSILIA.

I PETRIFICATA.

36. Zeolithus.

37. Ornitholithus.

38. Amphibiolithus.

39. Ichthyolithus.

40. Entomolithus.

41. Helmintholithus.

42. Phytolithus.

43. Graptolithus.

II. CONCRETA.

44. Calculus.

45. Tartarus.

46. Ætites.

47. Pumex.

48. Stalactites.

49. Tophus.

III. TERRÆ.

50. Ochra.

51. Arena.

52. Argilla.

53. Calx.

54. Humus.

- I. PETRÆ** Lapidēs steriles, nati, e Terreno, cohaesione.
 simplices absque peregrino (Sale, Sulphure, Mercuriove).
 fixæ, nec intime menstruo solibiles.
 similes, particulis temere coadunatis.
1. **HUMOSÆ** e Vegetabilium terra depositæ.
 Combustibiles, accensæ ardentes in cineres.
 Pulvere aceroso grossiore leviorē.
 2. **CALCARIÆ** ex animalium terra.
 Penetrabiles igne & porosiores evadentes.
 Pulvere farinaceo, ustulatae futescentes in farinam.
 3. **ARGILACEÆ** e Maris sedimento viscido.
 Indurandæ, igne duriores rigidiores.
 Pulvere lubrico, ante ustionem.
 4. **ARENATÆ** ex Ætheris aqua pluviali præcipitante.
 Scintillantes chalybe percussæ, durissimæ.
 Pulvere scabro, vitri instar particulis angulato.
 5. **AGGREGATÆ**, mixte e quatuor (1, 2, 3, 4) præcedentibus.
 Participantes itaque particulis constitutivis priorum.
 Pulvere diverso secundum naturam constituentium (1-4).
- II. MINERÆ** Lapidēs fecundi, nati e Salino, crystallizando.
 Compositæ e Petra prægnante peregrino (Sale, Sulphure, Mercurio).
 Solubiles intime in appropriato menstruo (Calces quidem dissolubiles in terram, at non intime solubiles).
 Crystallinæ, certe (antequam adolevere) crystallizando genitæ.
1. **SALIA** Lingua humida dignoscenda.
 Sapida in Aqua.
 Solubilia Aqua.
 2. **SULPHURA** Naso emuncto dignoscenda.
 Odora in Igne & flagrantia.
 Solubilia Oleo.
 3. **METALLA** Oculis clavis dignoscenda.
 Splendida, in igne fusilia, ponderosissima.
 Solubilia menstruis acidis appropriatis.
- III. FOSSILIA** : Lapidēs ambigui, nati ex alterutro.
 Modificata e Petris aut Mineris.
1. **PETRIFICATA**.
 Signata figura referente Naturale quoddam.
 2. **CONCRETA**.
 Coagulata particulis temere conglutinatis.
 3. **TERRÆ**.
 Pulverisatæ, nec particulis connatis.

CLASSIS I.

P E T R Æ.

I. HUMOSÆ.

1. SCHISTUS fissilis.

II. CALCARIÆ.

2. MARMOR amorphum, effervescens.
3. GYPSUM amorphum, fixum.
4. STIRIUM fibrosum.
5. SPATUM rhombeum.

III. ARGILLACEÆ.

6. TALCUM solidum.
7. AMIANTUS fibrosus.
8. MICA squamosa.

IV. ARENATÆ.

9. COS fragmentis granulatis.
10. QUARTZUM fragmentis angulatis.
11. SILEX fragmentis convexis.

V. AGGREGATÆ.

12. SAXUM particulis heterogeneis mixtis.

PETRÆ natura *cruenda* ex sua Matre **TERRA**.

TERRÆ matres sunt præprimis quatuor :

Humus lutosus, Vegetabilis, Combustibilis.

Calx testacea, Animalis, effervescentes.

Argilla apyra, Aquatilis, induranda.

Arena mobilis, Aquatilis, indurata.

I. HUMOSÆ ex Humo Vegetabili, ignitæ ardentes combustibiles.

Humus lente deposita in aqua, ergo horizontalis fissilis.

Argillaceæ particulæ sæpe cum Humo depositæ,

ergo etiam Schistus sæpe subargillofus.

Acidum minerale paludum sæpe inquinavit Ferro,

ergo ustulata reddunt terram ochraceam rubram.

Accensæ ardent vegetabili, nisi nimis Metallo inquinatæ.

II. CALCARIÆ ex Testaceis f. Lithophytis in terram mutatis.

Calx enim omnis e Regno Animali prognata.

effervescentes & solubiles acido, utpote alcalinæ,

nisi antea acido saturatæ, uti Gypsum.

combustæ & aqua exstinctæ fassunt in farinam.

vi calcinandi f. Petrificandi multiplicativa pollent,

in Humosis, vegetabilibus, animalibus, argillaceis.

III. ARGILLACÆ ex Viscido marino in Terram coactio.

Rasiles Tritura lubrica, cum e Viscido molli nata.

Indurandæ in igne aridioresque evadunt et duriores.

Apyræ quondam distæ.

IV. ARENATÆ ex Atomis aquæ, in Arenaceam substantiam connatis.

ortæ ex Aqua æthereo-pluviali.

Particulis duræ scabræ, radentes.

Chalybe scintillantes ob soliditatem et duritiem, nec aliæ nisi aliquot Spata metallico indurata.

Vitrescentes quondam distæ.

V. AGGREGATÆ ex præcedentium particulis mixtis.

Indurata e terra quacunque, porosa.

Interstitia cava repleta fuere aqua terrestri, quæ enata in particulos solidas addidit miscelam e Quartzo, Spato, Mica.

igne considerandæ secundum qualitates immixtas.

CLASSIS II.

MINERÆ.

I. SALIA.

- 13. NITRUM frigidum - acidum, essentielle.
- 14. NATRUM amaricans, alcalescens.
- 15. BORAX subspidum, alcalescens.
- 16. MURIA acutum, medium.
- 17. ALUMEN austerum, acidum minerale.
- 18. VITRIOLUM stipticum, acidum minerale.

II. SULPHURA.

* *Unduosa, Inertia.*

- 19. AMBRA. Fumo ambrosiaco.
- 20. SUCCINUM. Fumo suaveolenti.
- 21. BITUMEN. Fumo gravi.

** *Mineralisata, Metallica.*

- 22. PYRITES. Fumo acuto, luteo.
- 23. ARSENICUM. Fumo alliaceo, albo.

III. METALLA.

* *Friabilia, Semimetalla vulgo.*

- 24. HYDRARGYRUM fluidum, siccum.
- 25. MOLYBDÆNUM inquinans, non fusile.
- 26. STIBIUM fibrosum, friabile.
- 27. ZINCUM rimoso - malleabile.
- 28. VISMUTUM laminoso - malleabile.
- 29. COBALTUM compactum, fragile.

** *Malleabilia, Metalla proprie dicta.*

- 30. STANNUM albißimum mutum.
- 31. PLUMBUM cærulescens mutum.
- 32. FERRUM fuscescens sonorum.
- 33. CUPRUM rufum sonorum.
- 34. ARGENTUM albißimum sonorum.
- 35. AURUM luteum mutum.

MINERÆ omnes crySTALLIFANDO natæ sunt, *exceptis sulphuribus unctuosiss.*

Peregrina ista, quæ continent mineræ, sunt Chemicorum tria, *Sal, Sulphur, Mercurius.*

Mineræ dignoscendæ a suo peregrino denudando, & inde Genera eorumque characteres deducenda, quemadmodum in Plantis ab interna fructificatione.

SALIA in Aqua soluta crySTALLIFANTUR diminutione vehiculi, quiete, frigore.

Polyedra, e planis & rectis angulis esse omnia Salia docent eorum CrySTALLI.

CrySTALLI figuræ in eodem Genere sæpe aliquatenus mutantur, neque hoc sine numine; nihil enim agia, sine sufficienti causa, Natura, a qua nihil supervacaneum, nihil perperam peragitur, quod senior Nepotum dies extricabis: Multæ errantes observationes per tenebricosas Naturæ latebras tandem reperiunt ejusdem viam.

Lapidosas crySTALLOS secundum figuras retuli, quatenus hic dies admisit.

Terram via humida crySTALLIFARI posse absque sale, primum credendum videro; via sicca res aliena est.

SULPHURA in igne dant fumum & flammam, in oleo solvuntur, sciant etiam sale, decomposita.

Unctuosæ cum Resinis Vegetabilium conveniunt in plurimis, ante Vegetabili principio orta.

Mineralisata sciant Salino metallico.

Metalla Regulum dant nitentem, opacum, in igne fluidum, Molybdæno excepto hodie ignoto.

Metamorphosis metallorum etiamnum latitans frustra in Vulcani templo, at potius in Naturæ sacratissimis quærenda; pauci parentes certe plurimos produxere filios alienos; Mars omnino polygamus fuit.

	<i>pandus, fusio. amalg. color.</i>	<i>consistentia.</i>	<i>sonus.</i>	<i>mensur.</i>
Platinum	22000-9-0 album	- - - -	-	R
Aurum	19640-6-1 flavum,	malleabiliss. ductile	mutum	R
Argentum	11091-5-2 album,	malleabiliss. ductile	sonorum	F
Cuprum	8843-7-7 rufum,	malleabile,	sonorum	F
Ferrum	8000-8-8 fuscum,	malleabile,	sonorum	F
Plumbum	11325-4-3 carul. alb. molle,		mutum	F
Stannum	7400-3-4 album,	stridenti - flexile	mutum	R F
Cobaltum	- - album,	fragile - - -	-	R F
Vismutum	9700 - 6 flavo alb. laminoso	malleabile,	sonorum	F
Zincum	7000-2-5 album,	rimoso-malleabile,	subsonorum	F
Stibium	- - 6-9 album,	fragilissimum	- -	F
Hydrargyrum.	13590-1 - album,	fluidum	mutum	F

Qualitas ♂ *nigrans, austerum, stipticum.*

♀ *viride s. caeruleum corrosivum.*

Z *album, exsiccans.*

h *albidum, dulcificans.*

♂ *rapax, excepto auro, Lupus Metallorum.*

♀ *penetrans, salivans, amalgamans, Servus fugitivus.*

CLASSIS III.

FOSSILIA.

I. PETRIFICATA.

* *Vera.*

36. ZCOLITHUS.	<i>Petrificatum</i>	Mammalis.
37. ORNITHOLITHUS.	<i>Petrificatum</i>	Avis.
38. AMPHIBIOLITHUS.	<i>Petrificatum</i>	Amphibii.
39. ICHTHYOLITHUS.	<i>Petrificatum</i>	Piscis.
40. ENTOMOLITHUS.	<i>Petrificatum</i>	Insecti.
41. HELMINTHOLITHUS.	<i>Petrificatum</i>	Vermis.
42. PHYTOLITHUS.	<i>Petrificatum</i>	Vegetabilis.

** *Fida.*

43. GRAPTOLITHUS.	<i>Petrificatum</i>	simulans.
-------------------	---------------------	-----------

II. CONCRETA.

* *Naturalia.*

44. CALCULUS.	<i>Concretum intra Animale.</i>
45. TARTARUS.	<i>Concretum intra Vegetabile.</i>
46. ÆTITES.	<i>Concretum intra Lapidem.</i>

** *Elementaria.*

47. PUMEX.	<i>Concretum in Igne.</i>
48. STALACTITES.	<i>Concretum in Aëre.</i>
49. TOPHUS.	<i>Concretum in Aqua.</i>

III. TERRÆ.

* *Derivativæ.*

50. OCHRA.	Terra metallica.
------------	------------------

** *Primitivæ.*

51. ARENA.	Terra scabra.
52. ARGILLA.	Terra plastica.
53. CALX.	Terra effervescens.
54. HUMUS.	Terra combustibilis.

I. PETRIFICATA Montium calcariorum non filii, sed parentes sunt, cum omnis Calx oriasur ab Animalibus.

Corpora petrificanda sunt solida, Testæ, Ossa, Ligna.

Succulentia deliquescunt & corrumpuntur, antequam indurescant Lapidosa.

Occurrunt per totum orbem, modo Calx adsit, in summis Peruviae montibus exulant.

Petrificantia varia.

Calx vi calcifica mutat corpora aliena in calcariam substantiam e. gr. Schistum in Marmor. It. wgoth. 87. Silex ex Calce conatus, fovet itaque Petrificata.

Vitriola ferruminando conglutinant & penetrant: Tophus marinus alique continent interdum Conchilia.

Schistum ex Humo s. Arena offert sæpe vestigia rerum impressarum ante coalescentiam.

Succinum proprie huc non referendum, cum contineat & ab aëris corruptione præservet inclusa olim corpora intra Resinam.

M O D I

TRANSUBSTANTIATA, quæ tota materia, præprimis externa immutata, persistere.

Redintegrata, ex iis, quæ ætate evanuerunt relicta cavitare & hæc dein referta materia lapidescente in formam impressam, Hystero-lithus.

IMPRESSA, ubi corpus petrificans compressum retinet figuram impressis Ichthyolithus, Phytolithus.

INCRUSTATA, more Stalactitæ, ab aqua calcaria imprimis thermal; hæc vix Petrificata subeant cum ejusmodi arte s. injectione corporum efficiantur, quotquot volupe erit.

FOSSILIA, vulgo dicta, sunt Testæ s. Ossa solo glutine ab æro orbata, Testacea, Lithophyta, Ligna.

Specificum nomen Animalis aut Plantæ addatur, ubi liquet; noscitur igitur Eægyptum animale s. vegetabile, qui dignoscat protypum lapideum; distincta observabis, dubia extricabit, relinquendo quæquillas. Juvat Deperdita Testacea & Lithophyta distincte proponere, quæ vel illustrant Naturæ cognitionem, vel Terræ genesis; cæterum coarctet steriliorem scientiam.

Gesneri Joh. de Petrificatis. Lugdb. 1738. oâ. opt.

II. CONCRETA, in his determinatur substantia coagulata, Ochracea, Marmorea, Gypsea, Striata, Spatiosa, Argillacea, &c.

III. TERRÆ pulveræ sunt Petrarum matres, pauciores earum filia.

PRIMITIVÆ s. Prinigeniæ, quæ ex Elementis, Animalibus aut Plantis Regno Lapideo ulasæ fuere.

DERIVATIVÆ, quæ a Lapidibus pulverisatis exortæ sunt.

Hæc hæcenus B. LINNÆUS, cujus verba studio nullibi interpolavi, ne mutilasse vel adulterasse videar, quæ augere atque emendare serioribus observationibus monitus omnem operam navavi.

Plurima scilicet sunt, quæ ut ab ordine, a B. Viro stabilito, discedam, suadent & jubent, ut tamen in enumerandis speciebus & citandis earum synonymis mineralium a Linnæo denominatorum mentionem injiciam, & aliqua ejus genera parum certe immutata retineam.

Primo Classium Partitio naturæ minus consentanea, & Fossilium Classis expungenda, mihi quidem, videtur, quæ enim huic subjiciuntur mineralia, aut nequaquam spectant ad regnum minerale, quippe in vegetabilibus animalibusque secundum aut præter naturam genita, quemadmodum tartarus & calculus, aut non vera sua indole nonisque essentialibus, verum nunc nascendi modo, nunc forma externa a reliquis discrepantia, quemadmodum cetera, quæ vocat B. Vir Concreta & Petrificata, aut lapidibus petrivæ, ex quibus fatiscentibus oriuntur, aut quas accumulata & coagmentata gignunt, quemadmodum plurimæ terræ, aut metallis, quemadmodum ochræ, justius accensentur.

Quum in distribuendis per classes & ordines mineralibus, modi quo generantur, suamque, quæ nobis sese offerunt, formam induunt, & originis ipsius nullam habendam esse rationem, contendam, nollem ex eo concludi, me contemplationem istarum Naturæ nunquam quiescentis virium nauci habere, aut petrificatorum, uti quidam appellare gestiunt, enarrationem inutilem; illa Sapiente dignissima tot egregiis observationibus naturalem ditavit scientiam, hæc, etsi hinc inde in inanem micrologiam degeneraverit, novas haud raro, nullibi certe, quantum quidem novimus, in omni terrarum orbe, in primitivo suo statu hæcenus obvias, forsitan deperditas & ex vivorum corporum indice deletas animalium vegetabiliumque species ostendit, aliorum atque aliorum mutatam esse patriam testatur, montium multorum, potissimum calcariorum originem, atque alternationes in omni telluris nostræ superficie per multorum seculorum seriem factas aperte loquitur.

At quum origo multorum mineralium & naturæ vis, cujus efficacia producta sunt, dubia sit, satius mihi videtur, ab hoc lubrico partitionis fundamento abstinere; non enim exercitatis in rerum natura scrutanda vitis ejusmodi opera, verum tironibus potissimum inserviunt, quibus maxime opportuna & facillime obvise notæ in dignoscendis mineralibus potius conducunt. Addam tamen appendicis in modum Catalogum corporum tum vegetabilium tum animalium inter mineralia inventorum, exclusis tamen iis, quæ nequaquam aut parum mutata infra terram occurrunt.

Neque video, quidni singuli ordines, quos B. Autor alteri classi subijcit, totidem classes constituant; certe non aridet ratio hujus distributionis ab eo ipso reddita, neque majus intercedit discrimen inter metalla & petras, quam quidem inter metalla & salia.

Inter metalla molybdænæ genus in tria dirimendum, nempe Molybdænæ, Magnesiæ & Witframi, restituendum huic Classi Arsenicum & præterea addenda genera Uranii, Niccoli & Platinæ.

Sulphurum s. Phlogistorum mineralium classi adjicienda adhuc genera Graphitæ & Mellitæ. Salibus genera Ammoniæ, Vitriolati, Amari, & exterminanda omnia, quæ, quamvis forma externa quodammodo accedunt ad salia, charectere tamen eorum, quem ipse *Linnaeus* essentialem agnovit, sapore & solubilitate in aqua carent, omnibusque reliquis notis petris similes.

Petræ dividendæ mihi potius videntur, secundum terram, quæ non quidem copia, sed ita semper in iis dominatur, ut characterem præcipuum imprimat 1) in talcosas, in quibus multum magnesiæ albæ hæret. 2) in ponderosas, quæ terram ponderosam principem agnoscunt. 3) in calcareas, in quibus calx dominatur. 4) in argillaceas, in quibus terra ab alumine denominata eminet. 5) in filiceas, in quibus terra vitrescibilis potiore partem efficit. 6) in adamantinas, in quibus terra spathi adamantini occurrit. 7) in aggregatas, ex petris præcedentium ordinum compositas.

I. TERRÆ.

1. MACRÆ.

Humus.
Creta.

2. PINGUES.

Argilla.
Marga.

3. MINERALES.

Salinæ.
Sulphureæ.
Metallicæ.

4. ARENACEÆ.

Arena.
Giarea.
Metallicæ.
Animales.

II. LAPIDES.

1. CALCARII.

Calcareus.
Marmor.
Gypsum.
Spatum.

2. VITRESCENTES.

Fissilis.
Cos.
Silex.
Petrofalex.
Quartzum.
Crystallus.

3. APYRI.

Mica.
Talcum.
Ollaris.
Corneus.
Amiantus.
Asbestus.

4. SAXA.

Simplicia.
Mixta.
Grisea.
Petrofa.

III. MINERÆ.

1. SALIA.

Vitriolum.
Alumena.
Nitrum.
Muria.
Alcalia.
Acida.
Neutra.
Ammoniacum.
Borax.

2. SULPHURA.

Bitumen.
Succinum.
Ambra.
Sulphur.

3. SEMIMETALLA.

Hydrargyrum.
Arfenicum.
Cobaltum.
Antimonium.
Wismuthum.
Zincum.

4. METALLA.

Ferrum.
Cuprum.
Plumbum.
Stannum.
Argentum.
Aurum.

IV. CONCRETA.

1. PORI.

Igni.
Aquei.

2. PETRIFICATA.

Vegetabilia.
Corallia.
Animalia.
Testacea.

3. FIGURATA.

Lithomorphi.
Lithoglyphi.
Lithotomi.

4. CALCULI.

Vegetabilium.
Animalium.

Primus species in Regno lapideo rite determinavit.

Analyfin lapidum pulchre resolvit.

Qui Sulphureas montium exhalationes (Bergschwaden) intelligit
ac Matrices Metallorum concipit, cum non latebit Metallorum
genesis 224.

Mephitis terrestris salium pater judicatur 180.

*Lapides primævos inter reliquos etiamnum occurrere admittit e. gr.
jaspides 101, Quartzi species 106, Micas 132.*

I. TERRÆ.

1. MACRÆ.
Humus.
Calcareæ.
Gypſæ.
Manganenſes.

2. TENACES.
Argilla.
Marga.

3. MINERALES.

4. DURÆ.
Glarea.
Tripeſa.
Carmentum.
Arena.
Ar. metallica.
Ar. animalis.

3. FUSIBILES.

- Zeolithus.
Baſalthes.
Magneſia.
Schiffus.
Margodes.
Cornuus.

4. APYRI.

- Mica.
Talcum.
Stearites.
Serpentinaus.
Ollaris.
Aſbeſtus.
Amiantus.

5. Saxa.
mixta.
aggregata.

3. SEMIMETALLA.

- Mercurius.
Arſenicum.
Cobaltum.
Nicolum.
Antimonium.
Wiſmuthum.
Zincum.

4. METALLA.

- Ferrum.
Cuprum.
Plumbum.
Stannum.
Argentum.
Aurum.
Platina.

II. LAPIDES.

1. CALCAREI.
Calcareus.
Marmor.
Spatum.

2. Gypſum.
Fluor mineralis.

2. VITRESCENTES.

- Cos.
Spat. ſcintillans.
Quartzum.
Gemma.
Granatus.
Silex.
Petroſilex.
Achates.
Jaſpis.

III. MINERÆ.

1. SALIA.
Acida.
Viuiolum.
Alumen.
Nitrum.
Muria.
Natron.
Alc. volatile.
Neutra.
Ammoniacum.
Borax.

2. SULPHURA.

- Bitumen.
Succinum.
Ambra.
Sulphur.

IV. CONCRETA.

1. PORI.
ignei.
aquei.

2. PETRIFICATA.

- Vegetabilia.
Corallia.
Zooli.
Helmintholithi.
— teſſaccorum.
Eatomolithi.
Amphibiolithi.
Ichthyolithi.
Ornitholithi.
Zoolithi.
Anthropolithi.

3. FIGURATA.

- Lithomorphi.
Lithoglyphi.
Lithotomi.

4. CALCULI.
vegetabilium.
animalium.

I. TERRÆ.

1. ARGILLOSÆ.

Argilla.
Humus.

2. ALCALYNÆ.

Creta.
Marga.

II. LAPIDES.

1. VITRESCENTES.

Gemma.
Cryſtallus.
Quartzum.
Arenarius.
Corneus.
Spat. vitrescens.
Saxum.
Pumex.

2. ARGILLOSI.

Smectis.
Asbestus.
Talcum.
Mica.
Schistus.

3. GYPSEI.

Gypſus.
Alabaſtrum.
Spat. gypseum.

4. ALCALINI.

Calcarius.
Marmor.
Spat. alcalin.
Tophus.
Stalactites.
Margodes.

III. SALIA.

1. ACIDA.

Acidum purum.
Vitriolum.
Alumen.

2. ALCALINA.

Alcali fixum.
Alcali volatile.

3. MEDIA.

Natrum.
Nitrum.
Sal commune.

IV. BITUMINA.

1. FLUIDA.

Oleum montan.

2. SOLIDA.

Arabra.
Succinum.
Pix montan.
Sulphur.

V. SEMIME- TALLA.

1. FLUIDA.

Hydrargyrum.

2. SOLIDA.

Antimonium.
Zincum.
Bismuthum.
Aſenicum.

VI. METALLA.

1. NOBILIA.

Aurum.
Argentum.

2. IGNOBILIA.

Cuprum.
Ferrum.
Stannum.
Plumbum.

VII. PETRE- FACTA.

1. SANGUINEORUM.

Zoolithus.
Ornitholithus.
Ichthyolithus.

2. INSECTORUM.

Entomolithus.
Gammarolithus.
Echinites.
Encrinus.
Caput medusæ.

3. TESTACEORUM.

Tubulites simplex.
— polythalamius.
Cochlites.
— polythalamius.
Conchites.

4. VEGETABILIMUM.

Stelechites.
Lithoxylum.
Lithobiblion.
Carpolithus.
Phytolithus.

5. MARINORUM.

Corallites.
Porites.
Fungites.

*Humum ex vegetabili vel animali ortam sensim in Argillam transire ,
(quod eger demonstratione) n. 6.*

Saxum omne chalybe percussum scintillas dare n. 13.

Pumex vulcani progeniem non esse n. 14.

Aurum utriusque lapis e vitriolo eroso provenit n. 24.

Cobaltum conjungitur genere cum Arsenico n. 30.

Ferrum nativum verum nunquam existit n. 34.

*Linnaeus certe omnium primus , secundum leges systematicas , in classes
& ordines revigere Mineralogiam tenuit Præf.*

*Spatum dividit inter 3 diversissima genera , imo ordines ; in Vitrescens ,
Gypseum , Alcalinum.*

I. TERRÆ.

1. DISSOLUBILES.

Argilla.
Marga.
Smeſtis.
Moſachus.
Tripela.

2. INDISSOLUBILES.

Creta.
Lithomarga.
Arenā.

II. LAPIDES.

1. LAMELLOSI.

Spatum.
Mica.
Talcum.

2. FILAMENTOSI.

Amianthus.
Aſbeſtus.
Inolithus.

3. SOLIDI.

Silex.
Quartzum.
Calcareus.
Gypſeus.
Fiſſilis.
Smeſtis.

4. GRANULATI.

Arenarius.
Jaſpis.

III. SALIA.

1. ALCALIA.

Alcali fixum.
Alcali volatile.

2. ACIDA.

Acid. vitriolicum.
— nitroſum.
— muriaticum.

3. MEDIA.

Muria.
Natrum.
Nitrum.
Ammoniacum.

4. STYPTICA.

Alumen.
Vitriolum.

IV. INFLAM- MABILIA.

1. GENUINA.

Bitumen.
Sulphur.

2. SPURIA.

Humus.

V. SEMIME- TALLA.

1. non MALLEABILIA.

Wismuthum.
Cobaltum.
Arſenicum.
Antimonium.

2. SUBMALLEABILIA.

Zincum.

3. FLUIDA.

Mercurius.

VI. METALLA.

1. FLEXILIA.

Plumbum.
Stannum.

2. DURA.

Cuprum.
Ferrum.

3. FIXA.

Argentum.
Aurum.

VII. HETERO- MORPHA.

1. PETREFACTA- VERA.

Antropolithus.
Zoolithus.
Ornitholithus.
Ichthyolithus.
Amphibiolithus.
Entomolithus.
Helmintholithus.
Zoophytolithus.
Conchyliolithus.
Coralliolithus.
Phytolithus.

2. PETREFACTA SPURIA.

Typolithus.
Metrolithus.
Incrustatum.
Induratum.
Terrefactum.

3. FIGURATA;

Lithomorphus.
Lithoglyphus.

I. METALLA.

1. NOBILIA.

Aurum.
Argentum.

2. IGNOBILIA.

Cuprum.
Ferrum.
Stannum.
Plumbum.

II. SEMIME- TALLA.

Argentum vivum.
Antimonium.
Vismuthum.
Zincum.
Arfenicum.

III. PHLOGIS- TICA.

1. FLUIDA.

Bitumen.

2. DURA.

Lithanthrax.

3. MINERALISATA.

Sulphur.

IV. SALIA.

1. ACIDA.

Vitriolum.
Alumen.

2. ALCALIA.

Fixa.
Volatilia.

3. MEDIA.

Muria.
Nitrum.
Borax.
Ammoniacum.

V. PETREFACTA.

1. ANIMALIA.

Terrestria.
Aquatica.

2. PLANTÆ.

Terrestres.
Marinæ.

3. OBSCURA.

Belemnites.
Hystrites..
Judiaicus.
Asteria.
Bufonites.
Oolithus.

4. FIGURATA.

Aetires.

5. CRYSTALLI.

Quartzoli.
Gypfei.
Spatoli.

VI. TERRENA.

1. NOBILES.

Adamas.
Sapphirus.
Smaragdus.
Amethystus.
Topazius.
Turcois.

Opalus.
Chrysolithus.
Hyacinthus.

2. SEMINOBILES.

Crystallus.
Carneolus.
Achates.
Chalcedonius.
Onyx.
Sardonyx.
Malachites.
Lazuli.

3. APYRI ignobiles.

Talcum.
Mica.
Molybdæna.
Vitrum moschow.
Sceatites.
Corneus.
Jaspis.
Asbestus.

4. CALCARII.

Marmor.
Gypsum.
Spatum.

5. VITRESCENTES.

Cos.
Quartzum.
Silex.
Schistus.
Serpentinus.
Tripela.
Pumex.
Granites.
Saxum.
Argilla.
Marga.
Limus.
Umbra.

I. TERRÆ.

1. CALCAREÆ.

Puræ.
Vitrioliceæ.
Phlogisticæ.
Argillaceæ.

2. SILICEÆ.

Adamas.
Sapphirus.
Topazius.
Smaragdus.
Quartzum.
Silex.
Jaspis.

3. GRANATINÆ.

Granatus.
Basaltes.

4. ARGILLACEÆ.

Porcellana.
Lithomarga.
Polus.
Tripolitana.
Argilla.

5. MICACEÆ.

Mica pura.
Mica martialis.

6. FLUORES.

Indurati.

7. ASBESTINÆ.

Asbestus.
Amiantus.

8. ZEOLITHICÆ.

Zeol. purus.
Zeol. metallicus.

9. MAGNESIÆ.

Magnesia terrea.
Magnesia indurata.

II. SALIA.

1. ACIDA.

Virriolum.
Muria.

2. ALCALINA.

Fixa.
Volatilia.

III. PHLOGISTICA.

Ambra.
Succium.
Petroleum.
Sulphur.
Phlogistic. terreum.
— metallicum.

IV. METALLA.

1. PERFECTA.

Aurum.
Argentum.
Platina.
Stannum.
Plumbum.
Cuprum.
Ferrum.

2. SEMIMETALLA.

Hydrargyrum.
Wismuthum.
Zincum.
Antimonium.
Arsenicum.
Cobaltum.
Niccolum.

Systema est mere Metallurgicum, e principiis Chemicis petatum, proprium nec compilatum.

Excluduntur genera plura, *Cos*, *Schistus*, *Humus*, *Tophus*, *Stalactites*, *Aëtites*, *Calculus*, *Nitrum*. Appendici inferuntur *Saxum*, *Pumex*, *Petrificata*.

Terras dari statuit *Siliceam*, *Granatinam*, *Micaceam*, *Magneſiam*, *Zeolithicam*, *Chryſolampadis*.

Cryſtallos negat a Salibus oriri; figuras earum magis curiosas quam utiles iudicat, quum in cryptis exſtruendis nullus numerat earum latera, *Terras* etiam poſſe aſſumere figuram cryſtallinam absque fale, dari cryſtallificationes metallorum fuſione, ergo cryſtallorum cauſam non a ſalibus.

Colores Gemmarum a Metallis originem ducere dubitat.

Calces exſtitisse credit ante vitarum & plantarum exiſtentiam.

Strata terræ negat conformia eſſe.

Deſinitiones characteriſticas inutiles iudicat, ſufficere noſſe.

I. TERRÆ.

1. ARGILLACEÆ.

Argilla.
Bolus.
Limus.
Smectis.
Lithomarga.
Tripela.

2. CALCARIÆ.

Creta.
Lac lunæ.

3. SILICEÆ.

Arena.

4. MARGACEÆ.

Marga.

5. SELENITICÆ.

Farina fossilis.
Terra spatosa.
Nihil fossile.

6. TALCOSÆ.

Terra talcosa.

7. MICACEÆ.

Mica ○, ♀.
Vitr. rufficum.
Molybdæna.

8. INFLAMMABILES.

Sulphuræ.
Bituminosæ.
Umbra.

9. SALINÆ.

Vitriolicæ.
Alūminosæ.
Nitrosæ.
Muriaticæ.

10. METALLICÆ.

○, ♀, ♀, ♀, ♀.
♂ mica.
Ochra ♂, ♀.
Cadmia.
Cobolti Δ.
Arsenici Δ.
Mercurialis Δ.

11. HUMUS.

Ruralis Δ.

II. LAPIDES.

1. ARGILLACEI.

Steatites.
Nephriticus.
Serpentinus.

2. CALCAREI.

Calcarius L.
Suillus L.
Stephani L.
Marmor.
Quadrum.
Armenius.

3. MARGACEI.

Dendrites.
Gypseus.
Tophus.

4. SELENITICI.

Gypsum.
Alabastrum.

5. PYROMACHI.

Cos.
Silex.
Corneus.
Quartzum.

6. SCHISTOSI.

Argillofi.
Calcarii.
Metallici.
Aluminesfi.

7. FOLIOSI.

Micacei.
Spatofi.
Pseudogalena.

8. PLUMOSI.

Amiantus.
Asbestus.

9. SALINI.

Atramentarius.
Aluminosus.
Sal cædum.

10. METALLICI.

1, ♀, ♂, ♀, ♀, ♀.

11. FUSILES.

Pumex.
Zeolithus.

12. PETRÆ.

13. NOVI.

Trip.

III. PETRIFI- CATA.

1. ANIMALIA.

Antropolithus.
Zoolithus.
Ornitholithus.
Entomolithus.
Ichthyolithus.
Helmintholithus.
Amphibiolithus.
Zoophytolithus.

2. PHYTOLITHA.

Phytotypolithus.
Lithoxylon.
Phizolithus.
Lithocalamus.
Lithophyllum.
Carpolithus.

3. LITHOPHYTA.

Madrepora.
Millepora.
Tubipora.
Keratophyta.

4. LITHOTOMI.

Actites.
Variolithus.

5. PORI.

Tophus.
Stalactites.
Incrustatum.

IV. SALIA.

1. STYPTICA.

Vitriolum.
Alumen.

2. FUSILIA.

Nitrum.
⊖ amarum.
Tincal.

3. INDURANDA.

Muria.

4. VOLATILIA.

Ammoniacum.
Arsenicum.

5. ALCALIA.

⊖ persicum.
Aphronitrum.
⊖ cretæ.

V. COMBUSTIBILIA.

1. SULPHURA.

Sulphur.

2. BITUMINOSA.

Bitumen.
Gagas.
Succinum.
Copal.
Ambra.
Lithanthrax.

3. SEVUM.

4. BALSAMUM.

VI. METALLA.

1. PERFECTA.

Aurum.
Argentum.
Plumbum.
Stannum.
Cuprum.
Ferrum.

2. SEMIMETALLA.

Zincum.
Vismuthum.
Antimonium.
Cobaltum.
Mercurius vivus.
Platina.

I. METALLA.

1. PERFECTA.

a. Fixiora.

Aurum.

Platina.

Argentum.

b. minus fixa.

Plumbum.

Cuprum.

Ferrum.

Stannum.

Zincum.

2. IMPERFECTA.

Mercurius.

Vismuthum.

Niccolum.

Arsenicum.

Antimonium.

Cobaltum.

Magnesia.

Molybdæna.

Wolframum.

II. SALIA.

1. EX ACIDO ET METALLO CONFLATA.

Vitriola vulgaris.

Argentum comeum.

Mercurius sublimatus.

Flos cobalti.

Flos visnuthi.

Pseudogal. phosphoresc.

Spatum plumbi.

Ferrum aquar. mineral.

2. EX ACIDO ET ALCALI MINERALI CONFLATA.

Muria.

Sal Glauberi.

Borax.

3. EX ACIDO ET ALCALIV-GETAB. CONFLATA.

Nitrum.

4. EX ACIDO ET ALCALI VOLATILI CONFLATA.

Ammoniacum.

5. EX ACIDO ET TERRIS CONFLATA.

⊖ amarum.

Alumen.

Sal cretæ.

Sal sedativum.

Gypsum.

Spat. ponderosum.

Fluor mineralis.

6. EX ACIDO ET INFLAMMABILIBUS CONFLATA.

Acidum vitr. nat. Sienense.

Mineræ arsenici.

Sulphur.

Succinum.

Auripigmentum.

Risigallum.

7. ALCALIA.

minerale.

vegetab. aq. mineralium.

III. TERRÆ.

1. Simpliciores.

a. Siliceæ.

α. quartzosæ.

Adamas.

Rubinus.

Sapphirus.

Topazius.

Berylus.

Smaragdus.

Chrysolithus.

Turmelinus.

Hyacinthus.

Granatus.

Amethystus.

Præsius.

Morion.

Crystallus.

- Quartzum diaphanum.
- Petref. quartzosa.
- Vitra vulcania.
- β. corneæ.
- Nephriticus.
- Chalcedonius.
- Carneolus.
- Onyx.
- Sardonyx.
- Oculus felis.
- Sapis ophthalmius.
- Achates.
- Pyromachus.
- Cornens.
- Petrefacta.
- Lavæ corneum æmul.
- γ. jaspideæ.
- Heliotropius.
- Sil. ægyptius.
- Jaspis nigr.
- Petrefact.
- Lav. jasp. æmul.
- h. Aluminare.
- Terr. alum. nativ.
- Corium montan.
- Suber montan.
- Lithomarga.
- Terr. porcellana.
- Terra fistularia.
- Bolus.
- Terr. miracul. Saxon.
- Terra fullon.
- Argill. efferves.
- Umbra.
- Rubrica.
- Mica.
- Schorl.
- Cret. nigr.
- Schist. pur.
- Jasp. immatur.
- Petrefact. alum.
- Lavæ alum.
- c. Muriaticæ.
- Tripela.
- Cret. hispanic.
- Cret. brianzon.
- Steatites.
- Serpentinus.
- Ollaris.
- Talcum.
- Asbestus.
- Pumex.
- Lap. filtrar.
- d. Calcariz.
- α. Puræ.
- Agaric. mineral.
- Creta.
- Osteocolla.
- Lap. travertin.
- Calcarius.
- Lumachella.
- Marmor alb.
- Spatum calcar.
- Stalactit. calcar.
- Petrefact. calcar.
- β. Mixtæ.
- a. acidis.
- Alabastrum.
- Gypsum.
- b. metallis.
- Turcosa.
- Malachites.
- Ferrum spatosum.
- Stann. spatosum.
- c. inflammabilibus.
- Suillus.
- Wasserblende.
- Marm. variegat.
- 2. Compositæ.
- a. bigenaræ.
- α. ex terra silicea & caluminari.
- Opali.
- Oculus mundi.
- Chrysopras.
- Sparum scintillans.
- Quartzum pingue & opacum.
- Jaspis variegata.
- Poudingstone.
- Porphyrius.

- Granites.
- Gneiffum.
- Murckstein.
- Lapis straterius.
- Lap. filtr. spurius.
- Lap. arenæ vulg.
- Arena vulgaris.
- Argilla communis.
- Breccia nonnullæ.
- Lavæ nonnullæ.
- β. ex terra filicea & muriatica.
- Lapis amygdalinus.
- Ophites.
- Breccia nonnull.
- Lavæ nonnullæ.
- γ. ex terra filicea & calcaria.
- Lapis amygdal. nucl. calcariis.
- Lapis lazuli.
- Lapis piceus.
- δ. ex terra alumin. & muriat.
- Peperino.
- Cæmentum.
- Terra puzeolana.
- Lavæ nonnullæ.
- ε. ex terra alumin. & calcaria.
- Spatum ponderosum.
- Margæ.
- Ardesia impura.
- ζ. ex terra muriatica & calc.
- Afchengebirge.
- Salzstein.
- Tophi thermarum.
- b. trigeneræ.
- α. ex terra filicea, alumin. & muriatica.

- Bafaltes.
- Schifti nonnulli.
- Breccia nonnullæ.
- β. ex terra filicea, alumin. & cal.
- Zeolithus.
- Fluor mineral.
- Breccia nonnull.
- Lutum commune.
- γ. ex terra filicea, muriatica & calcar.
- Peperino di Marino.
- Grünstein.
- Breccia rupestr. ciner.
- Schifti nonnulli.
- δ. ex terra alumin. muriat. & calcar.
- Trapezium.
- Cos.
- Schiftus vetustus.
- Breccia nonnull.
- c. quadrigeneræ, ex terra fili-
cea, aluminari, muriat.
& calcaria.
- Porphyrellus.
- Saxum metalliferum.
- Breccia nonnullæ.
- Humus.

IV. INFLAMMABILIA:

1. *Sulphura.*
2. *Petrolea.*
3. *Succina.*
4. *Bitumina.*

I. SALIA.

1. ACIDA.

vitriolicum.
nitrosum.
muriaticum.
fluoris mineral.
arsenici.
molybdænæ.
lapidis ponderosæ.
phosphori.
boracis.
fuccini.
aëreum.

2. ALCALIA.

minérale.
volatile.

3. NEUTRA.

Nitrum.
Sal digest. Sylv.
Sal Glauber.
Nitr. quadrangul.
Sal commune.
Sal secret. Glaub.
Nitrum flammans.
Sal ammoniacum.
Borax.
Alcalia atrata.

4. TERRESTRIA.

Spatum ponderos.
Spat. ponderos. muriat.
Gypsum.
Nitrum calcar.
Sal ammon. fixum.
Calx ærata.
Sal amarum.
Magnesia salit.
Magnesia nitrata.
Magnesia ærata.
Alumen.

5. METALLICA.

Vitriol. cupri.
Vitriol. ferri.
Ferrum ærat.
Vitriol. Zinci.

Vitriolum niccoli.

Magnesium salit.

6. TRIPLICIA.

Sal commun. magnes. salit.
inquinat.

Sal amar. vitriolo mart. inquinat.

Alumen vitr. mart. impurum.

Alum. vitriol. cobalt. inquin.

Vitriol. cupri ferreum.

Vitriol. ferri niccol. inquinat.

Vitriolum cupri ferreo & zin-
cino inquin.

II. TERRÆ.

1. PONDEROSA.

ærata.
vitriolata.
petroleo imbut. Lap. hepatic.

2. CALX.

ærata.
ærata, petrol. imb. Lap. suill.
fluorata. Flav.
ac. pecul. imb. Lap. ponder.
ærata magn. salit. inquin.
ærata argillac. inquin.
ærata filiceo inquin.
ærata argill. & filic. inquin.
ærata ferro & magn. inquin.

3. MAGNESIA.

ærata filic. adunat.
filiceo intim. adunat.
argillac. filic. & pyrit. adun.
argill. filic. pyrit. & petrol.
adun.

4. ARGILLA.

filiceo adunata. Porcell.
filic. & mart. adunata.
filiceo & calcar. adunat.
filiceo & magnes. adunat.
Sulphoris acid. & alc. veget.
inquinata.
filiceo, pyritacco & petrol.
inquin.

filiceo infra ponder. dimid. & paux. calc. unit. Gemma.
 filicea dimid. part. & paux. cal. aër. mixt. Schoerl.
 filicei dimidiæ partit & paux. calc. laxè unit. zeolitis.
 filiceo copioso & magnesi. unit. Mica.

5. SILICEA.

argill. & calc. parciſſ. Quart-
 zum.
 argillæ adunat. Chalcedo-
 nius &c.
 argill. valde martial. adun.
 martiali gravidata.
 argill. & paux. calc. unit.
 argill. & paux. magnesi. adun.
 magnesi. calc. ſinorat. & aëriat.
 cupro ferroque calcinat.
 adunat. Chryſopraſus.

III. BITUMINA.

1. SULPHUR.

commune.
 Plumbago.
 Molybdænum.

2. PETROLEUM.

3. ADAMAS.

IV. METALLA.

Aurum.
 Platina.
 Argentum.
 Hydrargyrum.
 Plumbum.
 Cuprum.
 Ferrum.
 Stannum.
 Vismuthum.
 Niccolum.
 Arſenicum.
 Cobaltum.
 Zincum.
 Antimonium.
 Magnesium.

APENDIX I.

Combinationses.

I. Duplices.

1. Salinicum.
 Salino.
 terreſtri.
 bituminoſo.
 metallico.
2. terreſtris, cum.
 terreſtri.
 bituminoſo.
 metallico.
3. bituminoſi cum.
 bituminoſo.
 metallico.
4. metallici cum.
 metallico.

II. Triplices.

1. Salini cum.
 terreſtri & bituminoſo.
 terreſtri & metallico.
 bituminoſo & metallico.
2. terreſtris cum.
 bituminoſo & metallico.

III. Quadruplices.

Salini cum.
 terreſtri, bituminoſo & me-
 tallico.

APENDIX. II.

Petrefacta.

Calx ſalina ſub form. organ.
 Ferrum ſalinum ſ. ſ. o.
 Calx. aërata ſ. ſ. o.
 Argilla ſ. ſ. o.
 Terra ſilicea ſ. ſ. o.
 Terra organica.
 Petroleum corpora organica
 imbuens.
 Argentum ſub ſ. organ.
 Hydrargyr. ſ. ſ. o.
 Cuprum ſ. ſ. o.
 Ferrum ſ. ſ. o.
 Zincum ſ. ſ. o.

I. TERRÆ.

I. CALX.

pura.

aërata.

Spatum.

pellucidum.

opacum.

Stalactites.

Tophus.

Incrustata.

Petrefacta.

Agaricus mineralis.

Creta

Calcarius.

Oolithus.

Lapis portlandicus.

Schistus calcarius.

Marmor.

vitriolata, Gypsum.

Selenites.

Alabastrum.

fluorata. Fluor mineralis.

pellucidus.

opacus.

acido wolframii nupta.

Lapis ponderosus.

magnesiæ nupta.

Spatum compositum.

Lapis Creuzenwaldensis.

Argillæ mixta.

Marga.

Lapis travertinus.

terræ ponderosæ mixta.

terræ silicea mixta.

Spatum stehatum.

Arenarius calcarius.

petroleo imprægnata.

Suilus.

pyritæ mixtus.

ferro junctus.

ferro & lapid ponderosomixtus.

compositæ.

ex meris calcareis.

ex calcareis & bariticis.

ex calcareis & muriaticis.

Marmor glandul. serpent.

Pietra talchina.

Verde antico.

ex calcariis & argillis.

cum Schisto.

marmor campanum.

florentinum.

cipolinum Rom.

Gniotte.

Amygdalites.

cum mica.

Cipolinum Autun.

Calcarius micaceus.

ex calcariis & filiceis.

ex calcariis & quartzo.

Quartzo & Puddingst. calcareum.

Calcareus cum venis quartzii.

ex calcariis & lavis.

Giverchina.

Marmor cum venis lavæ.

ex calcariis & pluribus aliis.

Quartzo spat. scint. & mica calce connexa.

Calcar. cum ven. schoerl. & mic.

2. BARITES.

aërata.

vitriolata.

fluorata.

acido wolframii nupta.

terræ siliceæ ferroque mixta.

terræ siliceæ, & petrol. mixta.

Lapis hepaticus.

3. MAGNESIA.

aërata.

paucissimæ terræ peregrinæ, mixta.

siliceæ. Spuma maris.

calcariæ & ferro.

argillæ, talco & ferro.

quadruplo terræ siliceæ & pauciss. argill.

- Steatites.
 Lapis saponarius.
 Ollaris.
 terræ filiceæ, calcar. & pauciss.
 argill. & ferro.
 Amiantus.
 Suber montanum.
 terræ filiceæ, calcariæ, pondero-
 sæ, argillæ & ferro.
 Amiantus.
 pura.
 æquali filiceæ fere, $\frac{1}{3}$ arg. $\frac{1}{4}$ aq.
 $\frac{1}{10}$ - $\frac{1}{5}$ ferr.
 Serpentinus.
 duplo filiceæ, & æqual. fere
 argill.
 Talcum.
 Vit. moscoviticum.
 fluorata.
 acido wolframii nupta.
 composita.
 ex lapidibus muriaticis meris.
 Steatites cum talco.
 Serpentin. cum ven. aut
 glandul. steatit.
 ex lapid. muriat. & calcar.
 ex lapid. muriat. & ponderos.
 ex lapid. muriat. & argillis.
 Steatit. c. arg. indurata.
 Steatit. c. schisto.
 Serpentin. c. schisto.
 Saponar. cum mica.
 ex muriat. & filiceis.
4. ARGILLA.
 acido aëreo saturata.
 Lac lunæ.
 acido aëreo imprægnata.
 Argilla.
 fusibilis.
 apyra.
 Marga.
 fullonia.
 fistularia.
- porcellana.
 Lutum.
 Terra laterum.
 Bolus.
 vulcania.
 puteolana.
 Cæmentum.
 Tufa.
 Cineres vulcan.
 Tripela.
 acido vitrioli saturata.
 alum. ambryonat.
 acido salis saturata.
 paulo majori porti filic. minori
 magnesiæ & minori adhuc
 calc. ferr. nupta.
 Mica pura.
 Schisti.
 purpureus.
 purpurascens.
 Ardesia.
 pyritosus.
 bituminosus.
 argilla $\frac{1}{8}$ filic. terr. & pauc.
 ferri mista.
 Schistus argillaceus.
 Arenar. argillac.
 Correns.
 Killas.
 Toadstone.
 Zeolithus.
 Lapis piceus.
 Rubrica.
 Argillæ compositæ.
 ex mere argillaceis.
 ex terr. argillos. & calcar.
 Marmo nero antico.
 ex terra argill. & ponderos.
 ex terra argill. & magnesiæ.
 ex terra argill. & filicea.
 ex terra argill. & pluribus
 aliis.

5. SILICEÆ.

Quartzum.
 Cryſtallus.
 opacum.
 Arena.
 Pyromachus.
 Petroſilex.
 Jaſpis.
 Silex nobilis.
 Gemmæ.
 Amethyſtus.
 Chryſopraſus.
 Lapis lazuli.
 Lapis nephriticus.
 Spatum ſcintillans.
 Zoelithus ſiliceus.
 Granatus veſarianus.
 Granatus vulgaris.
 Schoerl.
 Schoerl. columnaris.
 Turmalinus.
 Baſaltes.
 Rocolig. rag.
 La coſ.
 Pumex.
 Spatum ferriſerum muriat.
 Coſ turcica.
 Rag. ſtone.
 Arenarius.
 Arena ferri calce cæmentum.
 Compoſitæ.
 ex ſiliceis & ſiliceis.
 ex ſiliceis & calcariis.
 ex ſiliceis & baryticis.
 ex ſiliceis & muriaticis.
 ex ſiliceis & argillaceis.
 ex ſiliceis & pluribus aliis.

II. SALIA.

1. ACIDA.

aëreum.
 vitriolicum.
 ſalis communis.
 fluoris mineralis.
 ſuccini.
 phosphori.
 molybdæni.
 arſenici.
 lapidis ponderoſi.

2. ALCALIA.

vegetabile.
 minerale.
 volatile.

3. NEUTRA.

Tartarus vitriolatus.
 Sal Glauberi.
 Sal ſecretus Glauberi.
 Selenites.
 Sal amarum.
 Alumen.
 Mineræ alumin.
 Vitriolum ferri.
 Vitriolum cupri.
 Vitriolum ziinci.
 Vitriolum cobalti.
 Vitriolum niccoli.
 Vitriolum magnesiæ.
 Vitriolum argenti.
 Vitriolum mercurii.
 Vitriolum plumbi.
 Nitrum vulgare.
 Nitrum cupicum.
 Nitrum calcarium.
 Nitrum muriaticum.
 Sal digeſtum Sylv.
 Sal culinate.
 Sal ammoniac.
 Terra ponderoſa ſalis.
 Sal ammon. fixum.
 Sal. amar. muriatic.
 Alumen muriaticum.

Cuprum salitum.
Magnesia salita.
Hydrargyrum salitum.
Borax.

III. INFLAMMABILIA.

1. *ÆREA.*
Aër inflammabilis.
Aër hepaticus.
2. *LIQUIDA.*
Naphtha.
Petroleum.
Maltha.
3. *SOLIDA.*
Asphaltum.
Sevum minerale.
Gagates.
Lithanthrax.
Geanthrax.
Turfa.
Succinum.
Ambra.
Copal.
Sulphur.

IV. METALLA.

1. *PERFECTA.*
Aurum.
Platina.
Argentum.
Hydrargyrum.
2. *IMPERFECTA.*
Cuprum.
Ferrum.
Stannum.
Plumbum.
3. *SEMIMETALLA.*
Zincum.
Antimonium.
Arsenicum.
Vismuthum.
Cobalthum.
Niccolum.
Magnesia nigra.
Wolframum.
Molybdæna.
Saturnites.

I. TERRÆ.

1. SILICEÆ.

Lapis diaboli.
Adamus.
Chrysoberyllus.
Circonius.
Hyacinthus.
Chrysolithus.
Granatus.
Rubinus.
Sapphirus.
Topazius.
Smaragdus.
Beryllus.
Scorlus.
Lapis thumentis.
Quartzum.
Corneus.
Pyromachus.
Chalcedonius.
Lithoxylon.
Heliotropius.
Chrysoprasus.
Silex schistofus.
Obsidianus.
Catopthalmus.
Pneumites.
Zeolithus.
Lapis lazulus.

2. ARGILLÆ.

Argilla pura.
Terra porcellana.
Argilla vulgaris.
Jaspis.
Opalus.
Lapis piceus.
Spatum adamantinum.
Feldspatum.
Schistus argillofus.
Schistus inflammabilis.
Terra aluminis.
Schistus aluminaris.
Lapis aluminaris.

Nigrica.
Corticula.
A. tripolitana.
Mica.
Chlorites.
Chalcolithus.
Hornblenda.
Wacca.
Basaltus.
Lava.
Pumex.
A. veionensis.
Lithomarga.
Sapo montanus.
A. ochra.

3. TALCA.

Steatites.
Nephrites.
Terra fullonum.
Talcum plasticum.
T. medicinale.
Serpentinus.
Talcum.
Asbestus.
Cyanites.
Actinotus.

4. CALCARIÆ.

æratæ.
lactiformis.
Creta.
Marmor.
compactum.
lamellosum.
Stalactites.
Pisolithus.
Spatum schistaceum.
Spatum magnesiaceum.
Suillus.
Marga.
Schistus margac. bitumin.

phosphoratae.

Apatites.

boraxatae.

Boracites.

fluoratae.

Fluor mineral.

vitriolatae.

Gypsum.

Selenites.

5. PONDEROSÆ.

Witherites.

Spatum ponderosum.

II. SALIA.

1. VITRIOLICA.

Vitriolum nativ.

Halotrichum.

Alumen butyraceum.

Salamur. nativ.

2. NITROSA.

Nitrum vulgare.

3. MURIATICA.

Sal commune.

Sal ammoniacum.

4. BORAX.

5. ALCALIA.

Alcali minerale nativ.

III. INFLAMMABILIA.

1. BITUMINA.

Naphtha.

Petroleum.

Asphaltum.

Lithanthrax.

Spissexylon.

Succinum.

Meliedites.

2. SULPHURA.

Sulph. nativ. vulgare.

Sulph. nativ. vulcanium.

3. GRAPHITES.

IV. METALLA.

Platinum.

Aurum.

Hydrargyrum.

Argentum.

Cuprum.

Ferrum.

Plumbum.

Stannum.

Vitnutum.

Zincum.

Antimonium.

Cobaltum.

Niccolum.

Magnesia.

Molybdænum.

Arsenicum.

Scheelium.

T E R M I N I

USURPATI ARTIS.

I. NOTARUM EXTERNARUM.

I. COLORIS.

<p>a. albi.
nivens.
rubescens.
flavescens.
cinerascens.
argenteus.
virescens.
cærulescens.
lacteus.
stanneus.</p> <p>b. cinerei.
infumatus.
margaritaceus.
cærulescens.
virescens.
flavescens.
rubescens.
plumbens.
chalybeus.
nigricans.</p> <p>c. nigri.
cinerascens.
cærulescens.
virescens.
fuscescens.
ferreus.
aterrimus.</p> <p>d. cærulei.
indicus.
herolinensis.
lazureus.
smaltinus.
violaceus.
lavendulaceus.
cælestis.
cinerascens.</p> | <p>e. viridis.
æruginosus.
thalassinus.
gramineus.
pomaceus.
porraceus.
olivaceus.
psittacinus.
asparaginus.</p> <p>f. flavi.
sulphureus.
citreus.
aureus.
pyritaceus.
aurichalceus.
melleus.
cereus.
stramineus.
isabellinus.
ochraceus.
vinaceus.
aurantius.</p> <p>g. rubri.
aureus.
lateritius.
coccineus.
hyacinthinus.
sanguineus.
cochenillinus.
cupreus.
cinnabarinus.
Karmesinus.
persicinus.
roseus.
carneus.
obscurus.
fuscescens.</p> |
|---|---|

<p>h. fusci.
rubescens.
caryophyllinus.
flavescens.
tombacinus.
hepaticus.
nigricans.</p> <p>i. superficialis.
puvoniinus.
iridinus.
columbinus.
chalybeus.</p> <p>k. varii.
variabilis.
pro situ ad lucem.</p> | <p>4. COHÆSIONIS.</p> <p>a. Solida.
continua.
fragilia.
tenacia.
plastica.
subductilia.
ductilia.
rigida.
flexilia.
elastica.
mollissima, ut unguis digiti vestigia imprimat.
mollia, ut cultro rad. queant.
duriuscula, cultro vix rasilia.
dura ad chalybem scintillantia.
durissima, limæ resistantia.</p> |
|---|---|

. friabilia.
 segregata.
 coagmentata.
 pulverulenta.
 squamosa.
 b. Fluida.
 tenacia.
 tenuia.

2. NITORIS.

inconspicua i. e.
 splendore omni orba.
 micantia.
 nitidula.
 nitida.
 nitidissima.
 nitore.
 vulgari.
 vitreo.
 cereo.
 matris perlarum.
 adamantino.
 semimetallico.
 speculari.
 metallico.
 obumbrante.

3. PELLUCIDITATIS.

Opaca.
 Subopaca i. e. ad tenuiores modo marginis pellucida.
 diaphana.
 semipellucida.
 pellucida.
 hyalina levissime tineta.

5. TEXTURÆ.

a. compacta.
 festucriæ particulis majoribus.
 minoribus.
 vitreæ.
 planæ.
 conchaceæ.

planioris.
 concavioris.
 perfectioris.
 imperfectioris.
 minutionis.
 crassioris.
 scoriaceæ.
 inæqualis.
 granulata.
 minutim.
 crassius.
 uncinulata.
 terreæ.
 subtilioris.
 crassioris.

b. fibrosæ, fibris tenerioribus.
 crassioribus.
 rectis.
 curvis.
 parallelis.
 divergentibus.
 stellatis.
 fasciculatis.
 sparsis.

c. radiatæ, radiis latioribus.
 angustioribus.
 longioribus.
 brevioribus.
 rectis.
 curvis.
 parallelis.
 divergentibus.
 fasciculatis.
 stellatis.
 spinosis.

d. lamellosæ, lamellis rectis.
 curvis.
 indeterminate.
 undulatum.
 sphaerico-convexis.
 frondosis.

parallelis.
 divergentibus.
 secantibus.
 dupliciter.
 tripliciter.
 quadrupliciter.
 sextupliciter.

e. schistoseæ, partibus tenuioribus.
 crassioribus.
 rectis.
 curvis.
 indeterminate.
 undulatum.

6. SUPERFICIEI.

pinguia.
 macra.
 frigida.
 frigidiuscula.
 tepida.
 inæqualia.
 lævia.
 aspera (granulis minimis aequalibus.)
 scabra.
 foveolata foveolis curvibis.
 pyramidalibus.
 tabulatis.
 conicis.
 sphaericis.
 striata.
 transversim.
 longitudinaliter.
 diagonaliter.
 alternatim, (alternantie striarum directione.)
 decussatim.
 plumosa (i. e. striis e media longitudinali oblique transversim excurrentibus.)

7. PONDERIS.

ponderosissima (i. e. pondere specifico aquam sexies & ultra superantia.)

ponderosa (i. e. aquam quater & ultra superantia.)

leviuscula (i. e. aquam bis & paulo ultra superantia.)

levia, (aquam parum superantia.)
natantia.

8. FIGURÆ.

a. fragmentorum
in quæ fossile secedit.
a. sponte.

α. granulata, granulis
crassioribus.
subtilioribus.
majoribus.
minoribus.
rotundatis.
subsphaericis.
lentiformibus.
angulatis, angulis
communibus.
elongatis.
majoribus.

β. crustosa, crustis
crassioribus.
tenuioribus.
rectis.
angulatis.
sphaericis.
concentricis.
conicis.

γ. bacillaria, bacillis
crassioribus.
tenuioribus.
rectis.
curvis.

b. mallei ictu.

α. regularis.
cubicæ.

rhomboidalis.

trapezoideæ.

pyramidalis.

dodccaëdriæ.

β. irregularis.

inderminatæ,

marginibus

obtusis.

acutis.

festucariæ.

discoideæ.

cuneatæ.

b. totius fossilis.

a. minus regularis.

vulgaris, amorphæ.

filiformis.

capillaris.

dentiformis.

denticulata.

reticulata.

arborescens.

fruticosa.

ramosa.

pectinata.

tubulosa.

fistularis.

rotundata.

farta.

nucleo

mobili Aëtites.

fixo. Gaodes.

vacua.

botryoides.

sphaerica.

sphaeroides.

elliptica.

amygdalina.

reniformis.

tuberosa.

membranacea.

specularis.

foraminulenta.

cellulosa cellulis

simplicibus.

tetraëdris.

hexaëdris.

polyëdris.

rotundis.

duplicibus.

spongiosa.

vesiculosa.

erosa.

perforata.

b. regularis. Crystalli

α. Tabulæ.

tetraëdræ t. I. II.

III. f. 17.

rectangulæ.

obliquangulæ.

pentaëdræ tab. I. II.

III. f. 29.

hexaëdræ.

octaëdræ.

æquilateræ.

inæquilateræ.

tenuioris.

crassioris.

perfectæ.

angulis in aciem ter-

minatis

omnibus.

nonnullis.

sparsæ.

coagmentatæ.)

inordinatim.

decussatim.

in cellulas.

pyramides.

globulos.

lentes.

amygdalos.

acus.

ad latera adnatæ.

β. Cubi f. Tesseræ.

rectanguli f. veri.

obliquang. f. rhombi.

majoribus.

minoribus.

minimi.

lateribus planis.

concavis.

convexis.

altern. conv.

& plan.

truncatis.

marginib. omnibus.

angulis. nonnul-

lis.

superficie terminali

in aciem abeunte.

sparsi.

inclusi.

connati.

decussatim.

aggregati.

seriatim.

in globulos.

uvæ formam.

fasciculatim.

stellatim.

in pyramides.

ramos.

arbusculos.

cellulas.

γ. Prismatis.

triaedri.

tetraedri.

pentaedri.

hexaedri.

octaedri.

cuneaedri.

rectanguli.

obliquanguli.

æquilateri.

inæquilateri.

lateribus

angustioribus.

altern. terminat.

in planis.

convexis.

ventricosis.

incurvis.

superficie terminali.

utraq. } abeunte

alterutra } in

aciem.

pyramidem.

æqualis later. nu-

meri.

minoris.

latioris.

tenuioris.

acicularis.

capillaris.

marginibus truncatis.

alternis omnibus.

sparsi.

coherentis.

lateraliter.

basi.

apice.

per medium trans-

eund.

cum alio

aut aliis.

aggregat.

inordinatim.

stellatim.

fasciculatim.

seriatim.

graduatim.

peffinatim.

in olivæ formam.

amygdalæ —

uvæ —

renis —

globi —

pyramidis —

columnæ —

prismatis —

aciculæ formam.

bacillorum —

gemmarum —

δ. Pyramidis.

triaedra.

tetraedra.

hexaedra.

octaedra.

simplicis.

duplicis.

prismati superimpo-

sita.

inversa.

recta.

truncata.

apice.

marginibus.

baseos.

lateralibus.

lateribus.

latioribus.

angustioribus.

acicularis.

capillaris.

æqualibus.

inæqualibus.

altern. majoribus.

planis.

convexis.

concavis.

intus. cavæ.

auctæ altera pyra-

mide

apice

alterutro.

utroque

basi communia.

ad latera.

solitaria.

sparsæ.

aggregatæ.

inordinatæ.

seriatim.

graduatim.

divergendo	granulorum forma.	10. COLORIS, quo
rosæ in modum.	cellularum —	inquinant alia cor-
stellatim.	inordinate.	pora contactu.
fasciculatim.	connexæ.	scriptura.
mergis	parallelae.	tritura.
forma.	3. Dodecaedri.	eiusdem cum fossili
gemmæ —	perfecti.	ipso coloris.
globi —	minus perfecti.	alieni.
renis —	marginibus	
granorum —	truncatis.	
bacillorum —	in aciem terminatis.	11. SENSATIONIS,
cristæ —	9. LOCI, in quo, MODI	quæ linguæ im-
cellularum —	quo occurrunt.	primunt
arbusculæ —	α. rupestria, quæ in-	adherent
musci —	tegros montes, aut	insipida.
ramotum —	portionem præci-	sapida, saporis.
fruticeti. —	puam, strata, ru-	argillacei.
reticulatim.	pes constituunt.	subdulcis.
in columnas.	β. parasitica.	stiptici.
tabulam.	libera	amari.
pyramidem.	aliis inclusa	lixiviosi.
coherentis.	vaga	falsi.
latere.	frustis majoribus.	acris.
apice.	rotundatis.	
medio.	angulatis.	12. ODORIS, quem
geminæ.	acutangulis.	exhalant.
tergeminæ.	obtusangulis.	sponte.
plures.	granulis.	trita
α. Levis i. e. pyrami-	adhærentia	per se
dis obscuræ dupli-	corticis forma.	cum aliis.
cis depressæ: angu-	membranae —	calefacta.
lis corporeis obtusi-	bractearum —	prunis inspersa.
timis.	granorum —	alcalini.
tetraedrae.	inhærentia	empyreumatici.
hexaedrae.	sparsim.	bituminos.
vulgaris.	punctatim.	fulphurei.
foliæ in modum car-	per venas.	artemicalis.
vatae.	glandulas.	
solidae.	frustula.	13. SONI, quem edunt
intus cavæ.	amorpha.	agitata.
solitariae.	crystallina.	cum alijs collidentia.
aggregatae in	majora.	mura.
rayæ forma.	minora.	sonora.
uvæ —	minima.	sonitu campanæ æ-
globi —	strata.	mulo crepitanzia.

II. NOTARUM PHYSICARUM.

attractoria, quæ ferrum trahunt.

retractoria, quæ a magnete trahuntur.

intractabilia, quæ non trahuntur.

electrica, quæ trita aut calefacta moleculas minus ponderosas trahunt.

phosphorescentia, quæ trita, solis radiis aut igni exposita aut prunis inspersa } in tenebris lucem spargunt.

humefcentia, quæ sensim aquam imbibunt.

bibula, quæ aquam avidius absorbent.

fatifcentia, quæ sponte in aëre dilabuntur.

detonantia, quæ prunis inspersa detonant.

spumefcentia, quæ igni exposita spumescunt.

intumefcentia, quæ igni exposita intumescunt.

liquabilia, quæ igni exposita liquantur.

vitrescentia, quæ ignis vi sola

cum aliis mixta in vitrum abeunt.

pellucidum.

diaphanum.

opacum.

excolor.

tictum.

calcinabilia, quæ ignis vi cohaesione partium orbantur.

induranda, quæ igni exposita indurantur.

apyra, quæ ignis fusorii vi maxima non liquuntur.

2. petitarum ab efficacia solventium.

α. effervescentia

facile & illico.

deminui, postquam rafa sunt & lente.

cum aqua forti.

cum oleo vitrioli.

non effervescentia.

β. Solubilia.

facile.

difficulter.

coloris ope.

sine colore in

aqua.

oleis.

alcalibus.

aqua forti.

aqua regis, quarum colorem mutat, vel non mutat.

III. NOTARUM CHEMICARUM.

1. petitarum a mutatione, quam ignis infert.

α. volatilia, quæ leni colore

semivolatilia, quæ prunis inspersa } in vapo-

fixa, quæ ne violento quidem igne } res abeunt.

β. fumantia, quæ igne tractata fumum

scintillantia, quæ igne tractata scintillas } emit-

inflammabilia, quæ igne tractata flammam } tunt.

confecti } coloris.

γ. variabilia, quæ igni exposita mutant colores.

decrepitantia, quæ igni exposita crepitum edunt.

tota.

pro parte.

ut abeant cum solvente

in crystallorum

in gelatinæ

in neutram

non solubilia.

} speciem

7. Solventia.

via humida.

via sicca.

terras.

metalla.

Instrumenta Lithologi parata erunt primario :

Malleus, Culter, Chalybs, Aqua fortis, Aqua regis, Lixivium causticum, Lixivium sanguinis, Borax, Acidum ossium, Alkali minerale, Gurgulio s. Fistula flammæ potens absque folle.

Signa ○ Aurum.

⋈ Argentum

⋈ Platina.

♀ Cuprum.

♂ Ferrum.

⋈ Plumbum.

℥ Stannum.

⋈ Antimonium.

♀ Hydrargyrum.

W Wismutum.

ZZ Zincum.

⋈ Magnesia.

♀ Molybdæna.

Signa ⋈ Wolframum.

⋈ Uranites.

⋈ Niccolum.

K Cobaltum.

C=O Arsenicum.

⋈ Sulphur.

⋈ Vitriolum.

⋈ Nitrum.

⋈ Muria.

O Alumen.

⋈ Aqua fortis.

⋈ Aqua regis.

Semitæ DEI in Abyſſo.

Die erste Der in der Welt.

S Y S T E M A

R E G N I M I N E R A L I S.

I. TERRÆ.

22. SIMPLICIORES.

A. TALCOSÆ.

a. pinguis.

1. Talcum.

b. macre.

2. Serpentinus.

3. Asbestus.

4. Actinotus.

5. Hornblenda.

B. PONDEROSÆ.

6. Barytis.

7. Croſſopetra.

C. CALCARIÆ.

a. puriores.

8. Creta.

9. Tophus.

10. Spathum.

11. Schistolithus.

12. Inolithus.

13. Stalactites.

14. Pisolithus.

15. Marmor.

b. minus puræ.

a. effervescentes.

16. Suillus.

17. Tremolites.

18. Stellaris.

19. Humus.

20. Marga.

21. Magnesiata.

b. non effervescentes.

22. Gypsum.

23. Hepaticus.

24. Lazurus.

25. Fluor.

26. Apatices.

27. Boracites.

D. ARGILLACÆ.

28. Aluminaris.

29. Argilla.

30. Puteolana.

31. Cæmentum.

32. Cariofus.

33. Ardesia.

34. Basaltes.

35. Lava.

36. Mica.

37. Opalus.

38. Zeolithus.

39. Scorlus.

E. SILICÆ.

a. fixæ.

a. impuræ.

40. Gemma.

41. Olivinus.

42. Feldspatum.

43. Pyromachus.

44. Petrofiliex.

45. Jaspis.

46. Smiris.

47. Circonius.

48. Amarus.

49. Lydius.

50. Chlorogranatus.

b. puriores.

51. Arena.

52. Quartzum.

53. Chalcedonius.

b. volatiles.

54. Adamas.

E. ADAMANTINÆ.

55. Adamantinus.

III. AGGREGATÆ.

A. particulis magis minusve crystallinis, nullo vitibili cæmento intermedio cohærentibus.

56. Granites.

57. Gneissum.

B. frusticulis heterogeneis massæ alterius lapidis immerfis.

58. Porphyrius.

59. Amygdalites.

C. fragmentis lapidum cæmenti ope conglomeratis.

60. Breccia.

61. Arenarius.

II. SALIA.

62. Natrum.

63. Borax.

64. Muria.

65. Nitrum.

66. Mirabile.

67. Amarum.

68. Alumen.

69. Vitriolum.

III. PHLOGISTA.

70. Turfa.

71. Bitumen.

72. Mellites.

73. Succinum.

74. Ambra.

75. Graphites.

76. Sulphur.

IV. METALLA.

77. Uranium.

78. Wolframum.

79. Magnesia.

80. Stibium.

81. Zincum.

82. Molybdæna.

83. Stannum.

84. Cobaltum.

85. Ferrum.

86. Arsenicum.

87. Cuprum.

88. Niccolum.

89. Wismutum.

90. Argentum.

91. Plumbum.

92. Hydrargyrum.

93. Aurum.

94. Platina.

Appendix.

V. LARVATA.

II. animalium.

A. Mammalium.

95. Anthropolithus.

96. Zoolithus.

B. Avium.

97. Ornitholithus.

C. Amphibiorum.

98. Amphibiolithus.

D. Piscium.

99. Ichthyolithus.

E. Insectorum.

100. Entomolithus.

F. Vermium.

101. Conchyliolithus.

102. Coralliolithus.

G. Vegetabilium.

103. Phytolithus.

I. LAPIDES e terris induratis compactis natæ, in has iterum fatiscientes, natura repugnante, dirimuntur ab hiis, cum iis potius in unam classem conjungendi, summæ ignis violentiæ resistunt, ne hilum quidem eorum in vapores resolventi, sapore omnes odore plurimi orbi.

1. **TALCOSÆ** (plurimæ) molles & mollissimæ magnesiæ albam potissimum continent, nulla unquam corporum vivorum vestigia; in montibus primariis, magis adhuc in secundariis obviæ, nonnullæ quoque strata & montium partes præcipuas constituentes, aliæ potius parasiticæ: Igne nec calcinantur, nec, nisi Hornblendam, & ipsum Actinotum Asbestumque feriferum exceperis, facile liquantur, sed indurantur.
2. **PONDEROSÆ** terræ, gravitate specifica præ reliquis eminentes facilius liquantur igne, non nisi parasiticæ, neque unquam vivorum corporum vestigia continentes molles & duriusculæ constantur potissimum ex terra ponderosa dicta.
3. **CALCARIÆ**, aliæ ex testaceis & coralliis natæ, aliæ primitivæ, aliæ rupestres, aliæ parasiticæ multæ non raro corporum vivorum vestigiis refertæ, paucissimis exceptis, mollissimæ, molles & duriusculæ, igne evadunt magis porosæ; puriores omnes cum aqua forti effervescent, & fere totæ solvuntur.
4. **ARGILLACÆ** aliæ mollissimæ, plasticæ, linguæ adhærentes, humectatæ sibi proprium odorem spirantes, igne indurantur, ex durioribus fatiscentibus non raro ortæ animalium & vegetabilium vestigia sæpe impressa offerunt, aliæ molles vel duriusculæ ignis vi liquantur potius, quam iadurantur; harum plures rupestres, aliæ, pauciores tamen, duræ eandem ab igne subeunt mutationem.
5. **SILICEÆ** duræ & durissimæ acidorum, si fluoris acidum excipias, vim eludunt, certe pro parte; aliæ rupestres, aliæ parasiticæ, illæ non raro vestigia corporum vivorum præ se ferentes.
6. **ADAMANTINUS** durissimus, parasiticus propriam sibi in nullo alio fossili hactenus detectam terram continet.
7. **AGGREGATÆ** e quinque prioribus constantur, & indolem partis dominantis sequuntur.

Novam utique terræ simplicis speciem constituere videtur, nuper in antro Sydney novæ Hollandiæ reperta plumbaginis nigæque miculis & arenæ granulis mixta, a *Wedgwoodie* act. angl. vol. 8q. p. 2 p. 206. descripta; resistit illa quidem vitrioli & nitri acidis, quamvis torrensissimis & bullientibus; solvitur autem falis calidioris acido, & constantius adhuc aqua regis,

- II. **SALIA**, sapore, solubilitate in aqua ab omnibus aliis, specie
saporis, gradu solubilitatis inter se distinguuntur.
- III. **PHLOGISTA** solubilitate in oleo, & fumo flammave, quam
igni exposita monstrant grato vel ingrato, innocuo vel funesto,
ex colore vel tinctu dignoscuntur.
- IV. **METALLA** nitore, pondere ingenti, fluxu, quem in igne
experiuntur sibi proprio, solubilitate in acidis discernuntur.
- V. **LARVATA** non fossilia sui generis, sed ratione materiæ, qua
constant; ad præcedentes classes amandanda non differunt, nisi
forma, quam corporibus alterius naturæ regni debent.

ut tamen lenis calor iterum expellat; ex hac solutione non quidem per
sanguinis lixivium, verum per salia lixiviosa omnis generis, ex
meraco quoque salis acido per simplicem aquam, lacteo semper colore,
præcipitata, facile in igne fundenda; carbonum pulveri intertrita,
neque hæc neque alia simplex & pura terra, quamvis ignis violentiæ
summæ in vasis ab omni metallica labe liberis exposita in metallum,
idque sui generis coire visa est.

Altera, uti quidem hætenus videtur, a reliquis distincta terra simplex
latet in lapide friabili parum nitente diaphano, ex albedine in asparagi
viorem vergente, prope Strontian in Scoria reperto, diu pro bary-
tide Witheringii habitò; affinitate, quam cum aëre fixo alit, calore,
quem usta & aquæ immersa excitat, solutione quam subit, & facillime
ad aëris accessum præcipitatione ponderosa similis; at insens, minus
ponderosa aërem fixum igne facilius dimittens, quamvis difficilior, quam
quidem calcaria, a qua etiam eo abludit, quod solutio in aqua forti
facta, facillime crystallos tabulares exhibet, & charta illi intincta,
siccata, & candelæ accensæ admota cum flamma late purpurea ardet.
Cravford apud Duncam medical commentaries. Dec. II. Vol. 4. p. 436.
& Memoir. of the society of Manchester, Vol. 3. p. 599.

CLASSIS I.

TERRÆ.

I. TALCOSÆ.

1. TALCUM.	Pingue attractu.
2. SERPENTINUS.	Macer, textura festucaria, inconspicuus.
3. ASBESTUS.	Macer, fibrosus inconspicuus.
4. ACTINOTUS.	Macer, nitens.
5. HORNBLENDA.	Macra, lamellosa, atra.

II. PONDEROSÆ.

6. BARYTIS.	Acido vitrioli bulliente solubilis.
7. CROSSOPETRA.	Acido vitrioli non tota solubilis.

III. CALCARIÆ.

8. CRETA.	Inquinans.
9. TOPHUS.	Porosus, ex aqua præcipitatus.
10. SPATUM.	Lamellatum, vi in fragmenta rhombea discedens.
11. SCHISTOSPATUM.	Undulato-schistosum.
12. INOLITHUS.	Fibrosus, aqua forti totus cum effervescencia solubilis.
13. STALACTITES.	In aëre ex aqua præcipitatus.
14. PHISOLITUS.	Ex globulis conflatus.
15. MARMOR.	Compactum aut granulatum.
16. SUILLUS.	Tritura foetens.
17. TREMOLITES.	Radiatus, aqua forti ex parte solubilis.
18. STELLARIS.	Setellatim fibrosus, igne facile liquandus.
19. HUMUS.	Friabilis, exsiccatione exartlescens.
20. MARGA.	Igne indurefcens, paulo fortiori vitrescens.
21. MAGNESIATA.	Igne nigrescens.
22. GYPSUM.	Calcinatum, cum aqua in aëre indurefcens.
23. HEPATICUS.	Tritura aut igne hepar sulphuris spirans.
24. LAZURUS.	Duriusculus opacus, colore cæruleo ab inspersis acidis non alterabili.
25. FLUOR.	A vitrioli acido calente infuso aërem acidum vitrum corrodentem dimittens.
26. APATITES.	Prunis inspersus lucem eximiam virescentem spargens, igne non facile liquabilis.
27. MORACITES.	Cubicus, durus.

IV. ARGILLACEÆ.

28. ALLUMINARIS. Macra, tota fere aqua forti solubilis.
 29. ARGILLA. Pinguis attractu, plastica, igne indurefcens.
 30. PUTEOLANA. Friabilis, cum aqua & calce subacta ad
 aërem indurefcens.
 31. CÆMENTUM. Solidum, contusum, eum aqua & calce
 subacta ad aërem indurefcens.
 32. CARIOSUS. Scaber in aqua, in pulverem dilabens.
 33. ARDESIA. Fissilis, humectata argillam spirans.
 34. BASALTES. Inconspicuus opacus, compactus, coloris
 obsecuri, facile fatiscens, in vitrum ni-
 grum igne abiens.
 35. LAVA. Vulcani vel ignis subterranei vi nata.
 36. MICA. squamosa.
 37. OPALUS. Amorphus, compactus, igne vix liquabilis.
 38. ZEOLITUS. Igne facile cum ebullitione fluens, & dum
 in fluidum statum transit, lucem spargens.
 39. SCORLUS. Igne fluens, nullum tamen lumen emit-
 tens.

V. SILICEÆ.

40. GEMMA. Crystallina, dura & durissima, in tenebris
 lucens.
 41. OLIVINUS. Facile fatiscens, in igne difficulter fluens.
 42. FELDSPATHUM. Lamellosum, igne facile in vitrum pellu-
 cidum abiens, facile fatiscens.
 43. PYROMACHUS. Nec fatiscens, nec igne liquandus, frag-
 mentis convexis.
 44. PETROSILEX. Igne liquandus, diffractus festucas referens.
 45. JASPIS. Opacus, igne colorem mutans neque ta-
 men liquabilis, fragmentis convexis.
 46. SMIRIS. Amorphus, difficile liquabilis, durissimus.
 47. CIRCONIUS. Ponderosus, intus nitidissimus, incurvo-
 lamellosus.
 48. AMARUS. Tenax, viridis, diffractus festucas referens.
 49. LYDIUS. Fissilis, opacus, coloris obsecuri.
 50. CHLOROGRANA- Viridis, crystallinus, igne facile liqua-
 TUS. bilis.
 51. ARENA. Granula sicca, dura, scabra.
 52. QUARTZUM. Apyrum, acidis, præter fluoris acidum
 resistens, fragmentis angularis.
 53. CHALCEDONIUS. Apyrum, acidis resistens, fragmentis ma-
 gis convexis.
 54. ADAMAS. Durissimus, igne volatilis.

VI. ADAMANTINÆ.

55. ADAMANTINUS. Apyrus, fixus, durus, lamellofus.

VII. AGGREGATÆ.

56. GRANITES, continuus.

57. GNEISSUM, fissile.

58. PORPHYRIUS, particulis crystallinis pastæ lapideæ immerfis.

59. AMYGDALITES, glandulis rotundatis in massa lapidea nidulantibus.

60. BRECCIA. Fragmentis lapidum per cæmentum lapideum aut metallicum conglutinatis.

61. ARENARIUS. Granulis lapidum siliceorum per cæmentum lapideum aut metallicum conglutinatis.

I. TALCOSE.

1. TALCUM. Ex magnesia alba, terra filicea & phlogisto conflatum.

Molle, tactu pingue, polituram non admittens.

Ignе indurandum, cum aqua forti non effervescens, oleum absorbens.

- Spuma maris. Meerfchaum. 1. T. album tenax ad aërem indurefcens. *J. Beckmann commentat. Goetting. 4. p. 47. Wiegleb n. chem. Entd. 8. p. 8.*
Syst. nat. XII. 3. p. 201. n. 5. Argilla (lithomarga) flavicans solidescens impalpabilis.
Brünnich in traduct. Cronstedt mineralog. § 85. 1. 2. Meerschaum.
Habitat venis exilibus humo tectum in Natolia, Thracia, Græcia, Chersoneso taurica & ipsa America septentrionali.
- fullonum. 2. T. tinctura tenax.
Hoffmann bergmann. Journ. 1739. 1. p. 157.
Habitat in Cornubia & Bedfordia Angliæ, in Lusatia & Saxonia, in hac prope Rosswein alta strata constituens, humo tecta, et fl. vifcente aut virefcen-e cinereum, ex virefcen-te album, viride aut carneum, fulonum usu celebre.
- porcellanum. 3. T. album viridi tinctum, tenax, igne paulo vehementiori in porcellanum abiens.
Guetard & Lavoifier ad. Paris. pro 1778. p. 433. 434.
Habitat in Lotharingia, 30 pedes profundis stratis 7-8 pedes altis, porcellanæ parandæ inferviturum.
- Chlorites. 4. T. friabile, squamosum viride, humectatum argillam spirans, igne fortiori in scoriam nigram abiens.
Habitat in Helvetia & Sabaudia crystallo montanæ creberrime infersum.
- squamosum. 5. T. friabile squamosum apyrum.
Hoffmann. bergmann. Journ. 1739. 1. p. 160.
Habitat prope Freybergam Saxoniæ.

radiatum. 6. T. argenteum, pinguis nitoris lamellis flexilibus stellatis.
Habitat in valle Tiemola, monti S. Gouthardi confini.

cosmeti- 7. T. subflexile diaphanum, undulatum lamellosum nigrum
cum. in fragmenta discoidea dulcedens.

Syst. nat. I. p. 156. n. 1. Talcum, particulis impalpabilibus diaphanis molliusculis convexis fissilibus.

Syst. nat. XII. 3. p. 59. n. 7. Mica (talcosa) lamellis flexuosis friabilibus virescenti-albidis diaphanis.

Cronst. mineral. 95. n. 2. V. 1. Mica squamosa martialis.

Wall. min. 127 Syst. mineral. p. 374. n. 5. Talcum albicans, lamellis subpellucidis.

Wolterst. mineralog. 17. Talcum molliusculum friabile virescens.

Dal. pharmac. 46. Talcum officinarum.

Talcum, lamellis subdiaphanis flexilibus albis. *Carth. miner. 15.*

Habitat parasiticum in regno Neapolitano, valle Tellina, Tyrol, Saxonia, Silesia, Suecia, ex diuturna argenteum alias ex virescenti cinereum viride, rubrum, flavum vel flavescens, aliquando arbuscularum imaginibus pictum, usu cosmetico, olim quoque medicato clarum.

Brianzo- 8. T. rigidum inconspicuum, scriptura inquinans, minutif-
nicum. sime lamellosum.

Cronst. miner. 9. 80. Creta brianzonica.

Wall. Syst. miner. I. p. 375. n. 10. Talcum solidum, durius semipellucidum pictorium.

Cartheus. m. n. 15. Talcum subdiaphanum densum albescentis, lamellis minutissimis.

Habitat prope Briancon Galliae, album vel viride, scriptorio & pictorio usu totum.

Smectis. 9. T. rigidum inconspicuum tritura nitens, scriptura alba in inquinans, diffractum festucas referens, subdiaphanum apyrum.

Syst. nat. XII. 3. p. 52. n. 4. Talcum ungue rasile, albo inquinans.

Wolt. min. 16. Smectis opacus mollis albicans.

Vog. miner. 100. Steatites, Lendites, Smectis, Cretacumollia.

Cop. fossil. 60. Argilla indurata virescens Morochtos.

a. Steatites solidior.

a. opacus. *Wall. Syst. miner. I. p. 383. n. 3.* Steatites opacus particulis inconspicuis, solidus aut pictorius.

Speckstein. b. diaphanus.

Wall. Syst. min. 1. p. 384. n. 4. Steatites, particulis impalpabilibus mollis semipellucidis.

Cronst. miner. §. 31. Argilla indurato particulis impalpabilibus solida.

S. β. *Steatites* mollior. *Cronst. miner.* §. 80.

Spanische a. subdiaphanus.

Kreide. *Waller. syst. miner.* 1. p. 381. n. 2. Steatites particulis impalpabilibus mollis lubricus inquinans.

Seifenstein. b. subopacus.

γ. *Steatites* crystallis hexaëdro, prismaticis in pyramidem hexaëdrum terminatis. *Abich, Ræpke & Beyer. chem. Annal.* 1784. 1. p. 430. 2. p. 447. & 1785. 1. p. 256.

Habitat in Sina, Norwegia, Suecia, Cornubia, Saxonia, Franconia, & basaltæ innidulans ad Rheni ripas, & prope Gœttingam, album, ex virescente album, viridie cinereum, flavesceus, rubescens, non raro venis, quæ sæpe saponis veneti picturam mentiuntur, aut arbuscularum imaginibus varium, statuis, sentulis, vasis, præsertim igni exponendis, furnorum quæ partibus ignem violentum experturis eximie inserviens, purgatorio, scriptorio, pictorio, cosmetico quoque usu veniens.

Ollaris. 10. T. rigidum opacum inconspicuum undulatin lamellosum
Topfstein. in frustra discoidea discedens.

Syst. nat. XII. 3. p. 52. n. 5. Talcum opacum solidum subviresceus, particulis fusisquamosis.

Wall. min. 133. Lapis lebeunt.

Wall. Syst. min. 1. p. 387. n. 7. Steatites opacus, particulis micaceis mixtus, solidus, calcinatione mica alba vel flava nitens.

Wolt. min. Smectis opacus duriusculus variegatus.

Carth. min. 26. Smectis micaceus durus ex griseo virescens.

Habitat in Russia (prope Troizka,) Norwegia, Suecia, Silesia, Saxonia, Turingia, Franconia, Tyrol, Alaba, & potissimum in Valle Tellina, ejusque cum Mediolanensi Ducatu confinis, sæpe alta strata constituens, aque ut plurimum micam argenteam in'persam habens, ollis aliisque id genus v. fis, furnis, præsertim fusoriis, caminis, ædificiorum fundamentis egregie conducens, frequentissime ex virescente cinereum.

Schisto- 11. T. nitidum subflexille lamellosum in tabulas fissile. *Storr.*
sum. *Alpenr.* 2. p. 285-289.

Talkschie- *Wall. miner. Syst.* 1. p. 388. n. 8. Steatites particulis mi-
fer. caceis mixtus, mollis, lamellaris, pictorius, calcina-
tione mica alba vel flava nitens.

Habitat in Suecia, Rhætia, album ex virescente album, virescens, ex cinereo virescens, sanguineum aut obscure rubrum, tectis aptissimum.

2. SERPENTINUS. Ex magnesia alba, calce ferri,
& terra silicea, conflatum
quibus frequenter terra
aluminaris, rarius calca-
ria accedit.

Macer attractu polituram ad-
mittens.

Igni indurandus, neque cum
aqua forti effervescent,
neque oleum absorbens.

Nephriti- 1. S. porraceus semipellucidus attractu pinguisculus.
cus. *Syst. nat.* XII. 3. p. 53. n. 7. Talcum præpoliendum
viride subdiaphanum, particulis subfibrosis.
Nieren- *Carth. miner.* 26. Smectis subtilis duriusculus viridis, frag-
stein. mentis subfissilibus.

Wolt. min. 16. Smectis subdiaphanus durus viridis.

Wall. miner. 52. Gypsum viride semipellucidum fissile.

Wall. Syst. miner. 1. p. 386. Steatites semipellucidus,
particulis minoribus, solidus, colore eminentiori viri-
descens, durus polituram admittens.

Dal. pharm. 52. *Vog min.* 102. Lapis nephriticus.

*Habitat ad Amazonem fluvium Americæ, ad montem
Altai Sibiria, in Suecia, Saxonia, Bohemia, Silesia,
montibus carpathicis & rhæticis, in oriente variis orna-
mentis atque utensilibus inserviens.*

serpentinus. 2. S. opacus inconspicuus diffractus festucas referens igne
Serpentin- dealbandus.
stein. *Syst. nat.* XII. 3. p. 52. n. 6. Talcum præpoliendum viri-
di maculatum opacum, particulis granulatis.

Wall. min. 131. Ollaris solidus virescens maculosus, polituram admittens.

Wall. Syst. mineral. 1. p. 385. n. 5. Steatites opacus particulis distinguendis solidus, coloribus eminentioribus maculosus, durus polituram admittens.

Wolt. min. 16. Smectis opacus duriusculus virescenti-maculatus.

Cost fossil. 266. Marmore-proseron obscure viride.

Worm. musc. 43. *Myl. saxon.* 1. p. 31. Marmor serpentinum Zehlizense.

Cronst. min. 76. Argilla indurata solida particulis majoribus

Vog. miner. 103. Lapis serpentinus.

Habitat in monte Tschircai Sibiria, in montibus Dalecarlicis, Scoticis, Hercynicis, Saxonis, Franconicis, Carpaticis, Stiriacis, Tyrolensibus, Italicis, praesertim Pedemontii, Genuæ, Hetruriae, Elbæ, in quibus ampla strata constituit, vagus prope Genevam, frequentius maculis, striis, ventis, punctis varius, quam unicolor, creberrime viridis, aut niger, rarius cinereus vel ruber, rarissime flavus, cæruleus vel albus, ædificiis, eorumque partibus elegantioribus, vasis varii generis, præcipue ignem violentum experturis inserviens.

fissilis.

3. S. viridis in tabulas fissilis.

Chlorit-schiefer.

Habitat in Norwegiæ montibus, matrix crystalorum ferri retractorii.

crystal-linus.

4. S. viridis, crystallos aciculares referens.

Habitat in Saxonia, Helvetia, Sabaudia in superficie crystallo montana.

3. ASBESTUS. Macer, fibrosus, mollis, levis & natans igne fragilis, parasiticus. Ex magnesia alba & terra silicea, ut plurimum quoque aluminari conflatus, cui sæpius calx ferri, rarius terra calcarea accedit.

* *fibris omnibus parallelis, fragmentis festucas referentibus.*

Amiantus. 1. A. natans, fibris tenerrimis separabilibus summopere flexilibus.

Syst. nat. XII. 3. p. 55. n. 1. Amiantus fibrosus, fibris separabilibus flexilibus tenacibus.

Wall. min. 140. Amiantus fibris mollibus parallelis facile separabilibus.

Cronst. miner. 105. Byßus.

F. L. Brückmann theses physicae ex historia curiosa lapidis του ασβεστος, ejusque præparatorum &c. Brunsv. 1727. 4. *Ciampini de incombustibili lino s. lapide amianto ejusque filandi modo epistolaris dissertatio.* 1691. 4.

Habitat frequens in serpentino in montibus Ural Sibiriae, in Lapponia, Suecia, Saxonia, Franconia, Bohemia, Silesia, Hungaria, Lusitania, elegantissimus in Candia, Cypro, Corsica, Pedemontio, Valle Teltina, sericei interdum nitoris, ut plurimum albus, vel ex virescente albus, rarius carneus, ochraceus aut viridis.

maturus. 2. A. durior, fibris arctius cohaerentibus tenacibus separabilibus. *Wall. Syst. min.* 1. p. 395. n. 2.

Syst. nat. XII. 3. p. 55. n. 2. Amiantus (plumosus) fibrosus, fibris separabilibus flexilibus fragilibus papposis.

Cronst. miner. §. 105. 2. Asbestus, fibris parallelis, martialis fragilior.

Habitat in Suecia, in tomentum potius, quam in fila separabilis, fero scatens, hinc virescens, & igne in scoriam nigram liquandus.

fragilis. 3. A. vitri nitore resplendens, fibris separabilibus fragillimis. *Glas - miant.* *Syst. nat.* XII. 3. p. 55. n. 3. Amiantus fibrosus, fibris separabilibus rigidis nitidis fragilibus.

Wall. Syst. min. 1. p. 397. n. 4. Asbestus rigidus, fibris parallelis subtilissimis fragillimis.

Habitat in Sibiria & Suecia, interdum aluminis plumosi titulo in officinis venalis, intus sumtum deleterium, extrinsecus olim membris paraliticis adpersus, cinereus aut virescens.

vulgaris. 4. A. inconspicuus fibris rigidis cohaerentibus fragmentis festucas longiores referentibus.

Syst. nat. XII. 3. p. 55. n. 4. Amiantus (immaturus) fibrosus, fibris connatis angulatis rigidis opacis.

Wall. mineral. 144 *Vog. min.* 171. Amiantus fibris parallelis durioribus non separabilibus.

Wall. Syst. miner. 1. p. 396. n. 3. Asbestus durus lignosus, fibris parallelis arcte cohaerentibus non separabilibus.

Habitat in Sibiria, Lapponia, Suecia, Silesia, Saxonia, Franconia, Tyrol, viridis vel cinereus, rarius in aurum inclinans.

ortuosus. 5. A. durior, fibris tortuosis rigidis arctius connexis fascicularis.

Syst. nat. I. p. 157. n. 10. Talcum fibris rigidis fascicularis intortis.

Syst. nat. XII. 3. p. 57. n. 10. Amiantus solidus, fasciculis fibrarum contortis rigidis.

Wall. miner. 145. Asbestus fibris fascicularis e centro varie radiantibus.

Wall. Syst. miner. I. p. 398. n. 6. Asbestus solidus, fibris in fasciculos compactis durissimis, alio lapidum generi immixtis.

Habitat in Sueciæ fodina Norbergensi.

* * *fibris intricatis, in fragmenta obusangula discedentes.*

Suber. 6. A. flexilis suber referens aquam cum strepitu imbibens
Bergkork. linguae adhærens.

Syst. nat. I. p. 159. n. 3. Asbestus solidiusculus flexilis.

Syst. nat. XII. 3. p. 56. n. 7. Amiantus corticosus flexilis suberosus.

Wall. min. 143. & Syst. min. p. 400. Veg. min. 172. Asbestus fibris flexilibus inordinate se intercutantibus levissimus.

Habitat in Sueciæ & Saxoniæ fodinis, albus, cinereus, virescens, dilute flavescent.

Lignum. 7. A. lignum referens textura & colore. *Hoffm. bergm. Journ.*
Bergholz. 1789 I. p. 393.

Habitat prope Clausen in Tyrol.

Caro. 8. A. flexilis natans lamellis crassioribus.

Bergfleisch. *Syst. nat. I. p. 159. n. 1. Asbestus solidiusculus fissilis.*

Syst. nat. XII. 3. p. 56. n. 8. Amiantus corticosus flexilis natans.

Wall. miner. 142. Amiantus fibris durioribus in lamellas crassas compactis, ponderosus.

Habitat in Sueciæ fodinis ferreis, agarici medullam aut corum equinum preparatum facie vel textura referens, albicans; extima superficie contexta sæpius pilis tenuiss.

mis , brevissimis , confertissimis , crectis quibus superinducta est membrana nigra inæqualis , habitus hornblendæ , sed mollities colorque diversissima.

Aluta. 9. A flexilis natans , lamellis tenuioribus.
Bergleder. *Syst. nat.* XII. 3. p. 57. n. 9. Amiantus corticosus , flexilis membranaceus natans.
Wall. min. 141. & *Syst. min.* I. p. 399. n. 7. Amiantus fibris mollioribus intertextis , in lamellas compactus lævis.
Wall. min. 141.

Vog. miner. 171. Aluta montana.
Habitat in Sibiria , Russia , Saecia , Hungaria , Carinthia , Carniolia , Tyroli , Salzburgo , Valle Teltina , Gallia , *albus , cinereus , vel dilute flavescens.*

argentifer. 10. A. flexilis ex fuscescente ruber , lamellis tenuioribus , argento larvato gravidus.
Bergzum-
der. *Lehmann physic. chem. Schrift.* Berlin. 1761. 8. p. 186.
Habitat in fodinis Hercyniæ Clausthalensibus , Carolina & Dorothea.

4. ACTINOTUS. Ex magnesia alba , majore calcis ferræ copia , & plurima terra silicea conflatus.

Macer , nitens , rigidus , fragilis , parasiticus , ut plurimum viridis , *sponte in fragmenta granulata , vi in fragmenta indeterminata discedens.*

Ignem cum ebullitione in globulum pellucidum fœxcolorem liquandus.

fibrosas. 1. A. opacus mollis intus micans fibrosus , fibris divergentibus. *Hoffmann bergm. Journ.* 1789. I. p. 163. *Karsten* *ibid.* p. 399.

Habitat cum pyrite in Saxonie fodinis e. g. Catharina prope Raschau , vitrei nitoris , aliquando ex cinerascence albus , vel ex virescente aut rubescente albus aut cinereus , autatū pinguiusculus.

vulgaris, 2. A. nitidus duriusculus pellucidus vel diaphanus radians.
 Strahl- *Kersten bergm. Journ. 1789. 1. p. 400*
 senarl. *Cr nit. m ner. §. 74.* Basantes particulis fibrosis.

Wall. Syst. miner. 1. p. 322. Basantes radiis minimis
 fibrosis nitidis compositus.

α) A. radiis parallelis.

β) A. radiis divergentibus.

Syst. nat. XII. 3. p. 56. Amiantus (radians) fibrosus,
 fibris concentratis divergentibus rigidis.

Vogel miner. 171. Asbestus fasciculatus.

a) radiis fasciculatis.

b) radiis stellatis. *Stiernslag.*

γ) A. radiis sparsis.

Syst. nat. XII. 3. p. 54. Talcum (acerosum) solidum,
 particulis acerosis spargis rigidis.

Cr inst. miner. §. 125. 2. Asbestus fibris constans abruptis
 & conglutinatis.

Wall. miner. 145. Syst. min. 1. p. 393. Asbestus fibris
 sparsis.

Vog. min. 171. Lapis acerosus.

δ) A. pellucidus prismatibus hexaëdris elongatis compressis.
Habitat in Suecia fidiis ferriferis; in Saxoniae fociis,
in Franconia, Tyrolis montibus, aliquando ex vires-
cente albus, aut ex rubescente fuscus, facile frangendus,
paulisper pinguisculus articu.

vitreus. 3. A. vierei nitoris semipellucidus duriusculus subfibrosus.
Kersten bergm. Journ. 1789. 1. p. 401.

β) A. prismatibus elongatis hexaëdris in bacillos coaduna-
 tis. *Kerst. bergm. Journ. 1789. 1. p. 401.*

Habitat in montibus Salzburgerntibus, frequenter ex vi-
ridi albus, in argenteum colorem vergens, radiis an-
gustis aut fibris, interdum angulosis constans, fragillim-
us, & facillime diffringendus.

5. HORNBLENDA. Ex magnesia alba, æquali calcis ferreæ & fere æquali terræ calcariæ copia conflata.

Mollis opaca, coloris ut plurimum obscuri, scriptura inquinans, lamellosa, diffracta in fragmenta indeterminata discedens.

Igne cum ebullitione in globulum nigrum opacum liquanda.

vulgaris. 1. H. vix nitens in quavis directione diffracta obscuri coloris & lamellas radiotivè monstrans.

Syst. nat. 1. p. 156. n. 2. XII. 3. p. 53. n. 9. Talcum (Corneus) solidum suberosum nigrum, superficie atra glabra, tritura albida.

Walter. miner. p. 240. Pseudogalena durior cinereo nigra tessularis.

Walter. Syst. min. 1. p. 359. Corneus facie spathusea striata.

Cronst. mineral. § 88. Bolus indurata, particulis squamosis. *Habitat potissimum tanquam pars variarum terrarum aggregatarum, ferri quoque calcibus induratis inherens rarius solum in schisti speciem concreta integra strata constituens, in Suecia, Burgundia, Saxonia, Lusatia, Bohemia, Carpathicis montibus obscure viridis vel nigra raro prismatica, parum nitens, lamellis non raro incurvis, duplici via sub angulo obliquo ut plurimum se secantibus, fragmentis, in quæ sponte dissolvitur creberrime granularis rarius incurvo-crustosis, in furnis ferri fusoris egregii usus.*

labradori- 2. H. subopaca nitidula, lamellis incurvis, diffractæ superficie interna ex cupreo nigra. *Hoffmann bergm. Journ.* 1789. 1. p. 391.

Habitat vaga in insula S. Pauli ad littora Labrador Americæ borealis, fragmentis in quæ sponte secedit, incurvo crustosis; an distincta hujus generis species?

balsaltina. 3. H. nitida duriuscula scriptura ex cinerascēte alba inq̄nans, longitudinaliter diffracta lamellas rectas ostendens, prismata hexaëdra & octaëdra utrinque in aciem terminata ut plurimum exilia referens.

Hoffm. bergm. Journ. 1788. 2. p. 508.

Habitat in waccis, basaltis, lavis Europæ, firmissimè innata; utrum certe hujus generis, an potius ad olivinum spectat?

An Blenda granatina & turmalina, fragmentis convexis ab aliis distans, quas Cl. Noje orograph. Briefe I. p. 121. Basalti rhenano innidulantes vidit, distinctè hujus aut scorli species, an varietas balsaltinæ?

O R D O I I.

TERRÆ PONDEROSÆ.

Quæ terram ponderosam largiorem continent.

6. BARYTIS. Ex terra ponderosa ferre tota constans.

Ponderosa, parasitica, fragillima, macra, mollis.

Acido vitrioli forti bulliente tota solvenda, igne primum cohæsione partium orbanda, tum sine ebullitione liquanda.

* aëre fixo imprægnatæ, quem demum si ignis vi liquantur neque tunc omnem dimittunt, hinc effervescentes cum acidis.

Witherin-I. B. figuræ communis, texturæ æquabilis.

gii.

Withering. æd. angl. 74. 2. p. 293.

Sage apud la Mesherie journ. de phys. 1788. Apr. Dun.

Habitat in Lancastria prope Anglezark, in Cambaia prope Afaph, in Scotia, diaphana, virefcens, frequentius alba, lamellosa, crebro terra calcaria aut aluminari, calce ferrea aut baryte vitriolica inquinata.

lamellosa. 2. B. lamellosa, figuræ crystallinæ semipellucida exterius lævis intus nitens.

α. prismatibus tetraëdri obliquangulis fasciculatis. *Berg. chem. Annal. 1784. 2. p. 388.*

β. prismatibus hexaëdri utrinque pyramide hexaëdra terminatis. *Walt. bergm. Journ. 1790. 9. p. 225.*

γ. tabulis tetraëdri obliquangulis, marginibus terminalibus obtusis in aciem exeuntibus acutis truncatis. *Bendheim Schr. berl. Naturf. 4. p. 396.*

δ. pyramidibus hexaëdri duplicibus.

Habitat α) in Scotia prope Leadhills, β & δ) in Lancastria prope Anglezark, β) in Saxoniae fodina Freybergensi ab Ifaaco denominata, alba, diaphana.

*** Vitrioli acido saturatæ, hinc cum acidis non effervescentes, postquam inter prunas candefactæ sunt in tenebris lucentes.*

terrestris. 3. B. friabilis.

Chaulk. α. pulverulenta.

β. coagmentata.

Habitat in Angliæ fodinis plumbariis provinciarum Stafford & Dekby, in Saxoniæ fodinis quibusdam Freybergensibus, in foveolis tenacius cohærentis nidulatis, ex flavescente aut rubescente alba.

compacta. 4. B. subopaca nitida, diffracta festucas referens, fragmentis indeterminatis acutangulis.

Habitat in Saxoniæ & Angliæ fodinis, ex flavescente alba vel cinerea, dilutissime flava vel pallide carnea, figuræ communis, reniformis aut hemispharicæ, intus micans vel parum nitens vel omnis nitoris expers, fractura rarissime terram referens.

bononien- 5. B. diaphana nitida subfibrosa, diffracta in fragmenta subrhomboidea discedens.

sis.

Syst. nat. 1. p. 182. n. 4. Musc. tessin. 66. n. 4. Stannum sparti.

Syst. nat. XII. 3. p. 99. n. 6. Muria (phosphorea) lapidosa spatosa aggregata lenticularis centricoso-fissilis subeffervescentis.

Dal. pharm. 48. Worn. mus. 46. Vogel min. 161. Lapis bononien- sis.

Aldr. mus. 688. Lapis illuminabilis.

Bocc. nat. 224. Phosphorus s. petra lucida bononien- sis.

Act. Stockh. 1753. Cronst. miner. 9. 13. n. 2. A. Spatum bononien- se.

Wall. miner. 50. Gypsum irregulare lamellosum, calcinatum in tenebris lucens.

Waller. Syst. min. 1. p. 162. Gypsum spatosum globosum semipellucidum.

Marsigl. dissert. epist. du fosforo minerale. 4. Lips. 1698.

Habitat prope Bononiam Italiæ vagus, fragmentis obtusangulis subrotundis superficie inæqualibus, colore sum- mum referens secundum certas directiones fissus fibrifusus, alias potius lamellatus, interdum sponte in fragmenta granulata discedens.

lamellata. 6. B. intus micans frondose lamellosa fragmentis, in quæ sponte secedit, crustosis, crustis crassioribus lamellas sub angulo recto secantibus.

Hoffmann bergm. Journ. 1789. 1. p. 227.

Habitat in Saxoniz & Transilvaniæ fodinis nonnullis Freybergenfibus, alba vel cinerea, dilutissime flavescent aut ex fufcificante rubra, interdum forma lentium exilium aut tabularum tetraëdrarum in ovi renis, sphaeræ speciem aggregatarum, reniformis, aut cellulosa.

vulgaris. 7. B. lamellosa diffracta in fragmenta rhomboidalia, sponte in crustosa convergentia discedens.

α) figuræ communis.

Waller. syst. miner. 1. p. 161. Gypsum irregulare spathaceum gravissimum.

Cronst. mineral. §. 18. 2. B. Marmor metallicum opacum.

β) figuræ crystallinæ.

Cronst. min. §. 19. E. 2. Marmor metallicum drusicum.

α) tabularum.

a) tetraëdrarum.

obliquangularum.

rectangularum.

perfectarum.

angulis obtusioribus

faciebus duabus terminalibus

faciebus omnibus terminalibus

faciebus & angulis

angulis truncatis

connatarum

} in aciem
terminatis.

in cellulas

tabulas

fasciculos

amygdalos

lentes

globulos

} aggregatarum.

b) hexaëdrarum.

c) octaëdrarum.

b) prismaticum.

a) tetraëdrorum.

rectangulorum.

obliquangulorum.

crassiorum.

acicularium.

capillarium.

perfectorum.

utrinque pyramide tetraëdra terminatorum.

faciebus terminalibus in aciem rarius duplicem terminatis.

sparsis.

connatis.

parallele.

decussatim.

aggregatis.

in fasciculos.

-- bacillos, Stangenspat.

v. *Born Index foss. Prag.* 8. 1. 1772. p. 34. Bafaltes albus crystallis hexaëdro-prismaticis truncatis inordinatim aggregatis.

Ferber Briefe aus Wäelschland über natürliche Merkwürdigkeiten dieses Landes. Prag. 1773. 8. p. 281. Stangenspat.

b) hexaëdrorum.

perfectorum.

utrinque pyramide tetraëdra terminatorum.

utrinque in aciem terminatorum.

Syst. nat. XII. 3. p. 90. fig. 16. Natrum (cristatum) lapidosum spatiosum decaëdrum prismaticum apice parallelo.

Mus. Tess. 26. n. 2. Natrum spatiosum, crystallis truncatis apice compressis.

Amæn. ac. 1. p. 474. n. 2. 3. 4. t. 16. f. 2. 4. Crystallus natriformis spatiosa hyalina s. incarnata.

Cronst. min. §. 19. E. 2. A. Marmor metallicum drulicum cristatum.

Wall. syst. miner. 1. p. 164. n. 9. c. Gypsum crystalliferum cristatum.

aciebus integris.

aciebus truncatis.

angulis terminalibus truncatis.

connatorum.

superimpositorum.

adnutorum.

decussantium.

in cellulas.

solitariorum.

c) pyramidis.

duplicis tetraëdræ.

d) lentis.

tetraëdræ planæ.

Habitat, frequens metallorum, etiam nobilium, matrix, in Norwegiæ, Herciniæ, Thuringiæ, Saxonæ, Bohemiæ, Siletiæ, Sueciæ, Hungariæ, Transilvaniæ fodinis, rarius inconspicua, quam, in crystallis potissimum, nuda, nonnunquam nuidissima, superficie scabra, crystallorum lævi, ut plurimum diaphana, in crystallis pellucida, rarius semipellucida vel subopaca, frequentissime nivea, argentea vel ex cærulescente, cinerascete, virescente, rubescente aut flavescente alba, crebro carnea, infumata, mellea, vinacea, rarius olivacea, vel ex virescente aut flavescente cinerea vel ex cinerascete nigra, rarissime cærulea, lamellis ut plurimum rectis, interdum incurvis, fragmentis, in quæ quasi sponte sæpe discedit, crustosis: crustis nunc tenuioribus nunc crassioribus rarius incurvis, quam rectis, parandis testis, in quibus argentum igne depuratur idonea.

Stalactitia. 8. B. formæ rotundatæ, vel alia corpora obducens.

Habitat in Hercyniæ monte Iberg, ortu & forma externo stalactitæ, reliquis dotibus barytidi vulgari similis.

7. CROSSOPETRA. Ex terra ponderosa, plurima filicea, pauca aluminari conflata.

Leviuscula, dura, parasitica, macra, crystallina.

Acido vitrioli etiam bulliente non tota solubilis, igne difficilius liquanda.

hercynica. 1. Cr. tabulis vel prismatibus tetraëdris rectangulis altero fine in aciem terminatis transverse striatis, binis secundum longitudinem cruciatim invicem secantibus.

Heyer chem. Ann. 1789. 1. p. 212. & Beytr. zu den chem. Annual. 2. p. 36.

Habitat spatio calcario insidens in fodinis Hercynicis prope Andreasberg, crystallis aggregatis minoribus, partim exilissimis, rarius pellucidis quam diaphanis aut opacis, lacteis, hyalinis, flavescentibus, ad chalybem

*non ſemper ſcintillans ; in vitro tamen rimas agens ;
addita borace vel offium acido igne cum ebulliione
liquanda.*

ſcotica.

2. Cr. tabulis vel priſmatibus tetraëdriſ reſtanguli� altero
fine in aciem exeuntibuſ non connexiſ. *Groſchke Berg-
bauk. I. p. 399.*

*Habitat in Scotiæ fodiniſ prope Strontian , cryſtalliſ
quoque majoribuſ diſtincta.*

O R D O I I I.

TERRÆ CALCARIÆ.

Ex terra calcaria potissimum conflata.

8. CRETA. Ex terra calcarea & aëre fixo conflata,
paucis peregrinis immistis.

Friabilis, cum acidis effervescens &
tota fere in his solubilis.

Igne in calcem abiens, ne fortissimo
quidem in vitrum.

conchacea. 1. Cr. ex testaceis exilibus & exilissimis non cohærenti-
Muschelfand. bus constans non inquinans inconspicua.

Syst. nat. I. p. 206. Creta terrestris conchacea.

Syst. nat. XII. 3. p. 206. Calx (conchacea) solubilis
furfuracea.

Cronst. mineral. §. 281. 1. b. Humus conchacea.

Waller. min. 7. n. 2. Humus animalis non terrifica.

Wal. syst. m. I. p. 24. n. 8. b. Humus animalis conchacea.

Habitat in Helsingiæ, Roslagiæ, Hetruriæ maritimis,
in Saxonia prope Pirnam, Palatinatu Rhenano prope
Alzei, Wirtembergia prope Heidenheim, vix, nec
semper humo tecta.

granulata. 2. Cr. granulis rotundatis glaberrimis lacteis opacis non
inquantibus.

Syst. nat. XII. 3. p. 208. n. 8. Calx (testacea) solubilis
arenaceo-granulata rotundata glaberrima.

Habitat v. g. ad insulæ Ascensionis littora, testudini
Mydæ ad deponenda ovainserviens, ex testaceis & litho-
phytis a fluctibus maris, aut calcariis durioribus a
fluviorum torrentibus comminutis contritis lavigatis
nata.

testacea. 3. Cr. ex testis testaceorum comminutis nata inconspi-
cua non inquinans.

Syst. nat. XII. 3. p. 207. n. 4. Calx (testacea) solubilis
squamosa cinerea.

Habitat in Belgii, Angliæ e. c. maritimis.

squamosa. 4. Cr. squamis pinguiusculis niveis nitidis inquinantibus.
Gerhard Beytr. 2. Mineralr. I. p. 359. Talcum terreum
Habitat prope Geram Variscorum.

pulverulenta. 5. Cr. pulverulenta inconspicua scabra inquinans.
Habitat v. g. in Anglia, cretam scriptoriam, in regione
Romæ, omnem terræ superficiem tegens.

farinacea. 6. Cr. natans laxè cohærens inquinans, particulis subti-
 Bergmeel. lioribus.

Syst. nat. I. p. 206. Creta terrestris alba s. purpurascens.

Syst. nat. XII. 3. p. 206. n. 2. Calx solubilis purpurea.

Waller. miner. p. 10. Creta fragilior & grossior rudis alba.

Wal. syst. min. I. p. 26, n. 2. Creta pulverulenta rudis.

Cronst. miner. §. 5. I. 1. Creta pura pulverulenta.

Habitat in depressioribus antris, ad radices montium
calcariorum, ex detritis horum & per aquam abductis
particulis vel fatiscente stalactite vulgari nata, ut plu-
rimum alba, rarius rufa, flava, viridis, cinerea, fusca,
interdum in loco natali fluida, incrustandis parietibus
hinc inde adhibita.

scriptoria. 7. Cr. solida scabra linguæ parum adhærens inconspicua
 Kreide. opaca scriptura inquinans, fragmentis indeterminatis.

Syst. nat. I. p. 206. Mus. Tessin. p. 108. Creta subru-
pestris alba.

Syst. nat. XII. 3. p. 206. n. 1. Calx (Creta) solubilis
impalpabilis cohærens.

Carch. miner. 9. Creta dura.

Waller. miner. 8. syst. miner. I. p. 15, n. 1. Creta cohæ-
rens solida.

Cronst. miner. §. 6. Creta solida friabilis.

Cost. fossil. 77. Creta vulgaris.

Habitat in Daniæ, Angliæ, Galliæ, maritimis, integros
colles constituens, echinorum & testaceorum vestigiis
referte, rarius cinerea quam alba, scriptorio & deli-
neatorio aliisque usibus celebris.

9. TOPHUS. Ex terra calcaria potissimum constans.

Ex aqua infra aquam præcipitatus.

Porosus, inconspicuus.

communis. 1. T. in aquarum frigidarum per montes & strata calcaria ductarum fundum delabens, figuræ communis.

Syst. nat. I. p. 191. XII. 3. p. 183. n. 3. Mus. Tess. 76.
n. 4. Schreb. lithol. 94. Stalactites marmoreus solidus.

Wall. syst. min. 2. p. 389. n. 10. Stalactites calcareus solidus
vel crustosus, figura incerta.

Cronst. miner. §. 12. I. c. Stalactites figura incerta.

Habitat per omnem terrarum orbem, nunc ad aërem indu-
randus, nunc fatiscens, aliorum atque aliorum colorum,
prima sæpius stratorum calcareorum materia, calci uren-
dæ, ædificiis struendis, mosaicæ picturæ fundamento
sternendo (pietra travertina) inserviens.

Osteocolla. 2. T. calcarius subcylindricus perforatus. Syst. nat. I. p.
189. XII. 3. p. 189. n. 16. Mus. Tessin. 72. n. 2.

Vog. min. 258. Tophus margaceus cylindricus perforatus.

Gron. suppl. 16. n. 8. Tophus argillæ ramosus & fistulosus.

Wolt. min. 43. Baum. min. I. p. 194. Stelechites radix
petrificata, cortice arenaceo lapidescente.

Wall. min. 335. Petrificatum vegetabile radiis arborum.

Wall. syst. min. 2. p. 382. n. 6. Stalactites calcareo are-
nosus circa radicem Vegetabilem concretus.

Ad. angl. 1745. p. 378. Ad. berol. Cronst. min. §. 283.
b. Dal. pharm. 43. Osteocolla.

Habitat in Silesia, Marchia, principatu Goettingensi,
longus, teretiussculus, congestus e terra calcaria
spongiosa inæquali albida, natus e materia calcaria
tenuissima frequenter sabulo aut argillæ mixta, &
sæpe variarum arborum pini, quercus, fraxini,
populi altius sepultis radicibus circumnata; radices
hæ tractu temporis humidi affluxu, cariosæ putre-
factæ, colliquescentes, excavatæ largiuntur locum
osteocollæ, dum cavitates replentur aquis soluta &
allata terra calcaria ut omne cavum prorsus re-
pleat; docent hoc ligni, corticis nervorumque con-
textus cellulosi qui amplectuntur fossilis ramenta
arctius. D. Gleditsch ep. 1747.

Olim a chirurgis in curandis ossium fracturis adhibitus.

- incrustans. 3. T. corpora vegetabilia & animalia quasi cortice obducens eorumque figuram sibi sumens.
 Rindenstein. *Syst. nat.* I. p. 191. n. 1. *Mus. Tessin.* 76. n. 1. Stalactites cretaceus incrustans.
Syst. nat. XII. 3. p. 183. n. 1. Stalactites vegetabilia incrustans.
Gron. suppl. 55. n. 6. Stalactites argillæ calcariæ hypnum involvens.
Wall. min. 329. Porus aquæ crustaceus circa alia corpora concretus.
Wall. syst. miner. 2. p. 380. n. 5. Stalactites calcareus crustaceus vel per se in canalibus vel circa alia corpora duriora concretus.
Carth. min. 23. Calcarius ex aqua generatus.
Habitat in Suecia, Germania, &c. ramulos, folia arborum, aculeos, muscos, plantas alias potissimum aquaticas, ova, cancos, aves earumque nidos & partes varias obducens & aërem arcendo contra putredinem muniens, ut certe multi, quos vocant ornitholichi, astacoluchi, lith biblia huc potius spectent.
- lebetum. 4. T. lebetum in quibus aqua coquitur parietibus inter-
 Wasserstein. nis adhærens.
Syst. nat. I. p. 32. n. 1. XII. 3. p. 188. n. 12. *Schreb. lithol.* 86. Tophus calcarius lebetum.
Wall. min. 297. Porus aqueus aqua simplici generatus.
Wall. syst. miner. 2. p. 392. n. 15. Tophus fusibilis terrestris, aqua simplici generatus.
Habitat in ahenis aliisque vasis in quibus aqua coquitur, terram quam aëris fixi interventu dissolutam tenuerat, hoc per ignem fugato dimittiens, in fontana aqua copiosius quam in pluviali, rarius ab omni terra silicea liber.
- thermalis. 5. T. receptaculorum & canalium aquæ thermalis fun-
 dum & parietes obducens.
Syst. nat. XII. 3. p. 189. n. 13. Tophus calcarius granulatus.
Vand. diff. 18. Lapis in canalibus.
Habitat in thermis e. g. Carolinis, Wisbadenlibus & aliis, ut sæpe repleat canales, frequentius albus quam tinctus, interdum eleganter pictus, nunc minus nunc magis compactus, nonnunquam adeo ut egregiam polituram admittat.
P. Fr. Uibelacker System der Carsbader Sinters, &c. Erlang. fol. Ausg. I-IV. 1781. 1782.

Cremor.

6. T. lamellosus, lamellis diaphanis.

Gerhard Mineralsf. p. 45. n. 1. Porus pulverulentus, lamellis amorphis.

Habitat in aquis præsertim calidis, terram calcariam continentibus, quarum superficiei pelliculæ ad instar innatat.

testaceus.

7. T. e testarum fragmentis aggregatis constans nondum induratus.

Habitat passim in Anglia, Hispania, Gallia, Palatinatu Rhenano, Wirtembergia, Gadibus ædificiis struendis inserviens.

10. SPATUM. Ex terra calcaria, plurimo aëre fixo & aqua constans.

Lamellosum, nitidum, parasiticum, molle, leviusculum, in fragmenta rhomboidea diffiliens. In igne crepitans.

* *figuræ communis.*

opacum.

1. Sp. opacum vel subopacum.

Syst. nat. I. p. 153. n. 4. XII. 3. p. 49. n. 5. Spatum solubile subdiaphanum compactum.

Walier. syst. miner. I. p. 137 n. 1. Spatum rhomboidale opacum.

Cronst. miner. §. 10. 2. β. Spatum calcareum rhomboidale opacum.

- β) fragmentis irregularibus.

Syst. nat. I. p. 153. n. 7. XII. 3. p. 49. n. 7. Spatum (calcarium) solubile subopacum compactum, fragmentis subsquamosis.

- γ) nitore variabili.

Syst. nat. XII. 3. p. 49. n. 10. Spatum (fugax) solubile opacum secundum situm lucis fugax.

Habitat in Norwegia, Suecia, Germania, Helvetia, Hungaria, γ) crustæ lividæ ad instar cujus particulæ omnes ægulis suis unum latus spectent in aliorum lapidum superficie, ceterum frequentissime album, aliquando cinereum, cærulescens, virescens, flavescens, rubrum, nigricans.

arenarium. 2. Sp. diaphanum, lamellis inordinatim congestis.
Syst. nat. XII. 3. p. 50. n. 9. Spatum (confusum) solubile subdiaphanum, rhombis confusis.
Wall. min. 55. Spatum particulis dispersis irregularibus.
Wall. syst. min. I. p. 138. n. 3. Spatum particulis dispersis rhomboidalibus irregulariter congestis.
Habitat in Suecia & Saxonia, album, griseum, rubrum, fuscum aut viride.

pellucidum. 3. Sp. pellucidum.

α) hyalinum.

Syst. nat. I. p. 153. n. I. XII. 3. p. 48. n. I. Spatum (speculare) solubile pellucidum, objectis simplicibus.
Waller. min. 56. & *syst. min.* I. p. 139. n. 4. a. Spatum pellucidum molle album.

Cronst. miner. §. 10. I. α. 2. 1. Spatum rhomboidale diaphanum non duplicans album.

Scheuchz. it. alp. p. 324. & 542. Androdamus Plinii.

β) tinctum.

Syst. nat. XII. 3. p. 50. n. 6. Spatum solubile pellucidum coloratum.

Mus. Tess. 16. n. 8. Spatum compactum pellucidum tinctum.

Waller. syst. min. I. p. 139. n. 4. b. c. d. e.

Cronst. miner. §. 10. I. α. 2. 2.

γ) objecta duplicans.

Syst. nat. I. p. 153. n. 2. XII. 3. p. 48. n. 2. Spatum solubile pellucidum objecta duplicans.

Cronst. miner. §. 10. n. I. α. I. Spatum rhomboidale diaphanum objecta duplicans.

Carth. min. 12. Spatum informe molle diaphanum objecta duplicans. *Carth. min.* 12.

Waller. miner. 57. *syst. miner.* I. p. 140. n. 5. Spatum pellucidum objecta duplicans.

Woltersd. min. 19. Spatum alcalinum amorphum islandicum.

Spatum in cippis Runicis recrescere ex ipsius saxi litteris excavatis, memorabile est. It. gotl. 327.

Spati generationem videre est in Stalactita.

Spati particulae rhombeae probe distinguendae a crystallis, crystalli enim spatosa diversissima figura gaudent ab earum particulis rhombeis constitutivis.

Er. Bartholini experimenta cryſtalli islandici diſidiaſtici, quibus mira & inſolita refractio deſegitur. Hafn. 1669.

4. Cryſtallus islandicus.

Habitat in Ruſſiæ, Lapponiæ, Norwegiæ, Sueciæ, Saxoniæ, Herciniæ, Helvetiæ montibus, γ) frequentius in Islandia, β) flavum flavescens, olivaceum, virescens, cæruleſcens, infumatum, nigricans, rarius rubrum aut venis pictum, interdum poſt calcinationem inter prunas peractam in tenebris lucens.

*** figuræ peculiaris.*

celluloſum. 4. Sp. ſuperficie in cellulas partita.
Habitat in Hungaria, Hercynia.

ſtalaſtiticum. 5. Sp. figuræ ſubcylindricæ.
β) Spatum batryoides.

γ) Spatum fruticuloſum.
Habitat. v. g. in Bohemia, Hungaria.

globoſum. 6. Sp. figuræ ſubgloboſæ denſum.
Syſt. nat. I. p. 195. XII. 3. p. 179. n. 4. Aëtites (marmoreus) marmoreus, embryonibus fixis cryſtallinis Natri hyodontis.

It. cel. 136. Aſt. Stockh. 1740. t. 2. f. 18. Muſ. Teſſ. 80. n. 3. Pomum cryſtallinum.

Cronſt. miner. §. 11. b. 2. Spatum drusiſcū, cryſtallis pyramidalibus concretis.

β) Spatum reniforme.

Habitat v. g. in Hungariæ & Tranſilvaniæ fodinis, Helvetia, Suecia, intus ſæpe ex cryſtallis prismaſticiſ aut pyramidalibus ſtellaſtim convergentibus conſlatum.

inane. 7. Sp. ſubgloboſum, globis inanibus.
v. Born ind. foſſil. I. p. 9.

Habitat in fodina Hungariæ Shemnizenſi a Chriſtina denominata.

**** figuræ cryſtallinæ.*

bracteatum. 8. Sp. tabulis hexaëdriſ.

Wal. ſyſt. min. I. p. 143. n. 6. l. m. Born ind. foſſ. I. p. 8. 2. p. 80. Spatum cryſtalliſatum lamelloſum.

β) tabulis ſuborbicularibus.

Syst. nat. XII. 3. p. 86. n. 5. γ. *Amoen. acad.* I. p. 479. t. 16. f. 18. Crystallus subnitriiformis spatosa plana suborbicularis hexaëdra.

v. *Born ind. foss.* 2. p. 80. Spatum crystallisatum suborbiculare.

γ) tabulis sparsis.

δ) tabulis imbricatis.

Syst. nat. XII. 3. p. 86. n. 5. δ. *Amoen. acad.* I. p. 480. t. 16. f. 19. Crystallus subnitriiformis spatosa plana trifariam imbricata.

ε) tabulis in series aggregatis.

Karsten Lesk. Mineralkab. I. p. 256.

ζ) tabulis in rosæ formam aggregatis.

η) tabulis in cellulas aggregatis.

v. *Born ind. foss.* I. p. 8. Spatum calcarium figuratum lamellosum, lamellis mæandrisformibus.

θ) tabulis in prisma aggregatis.

v. *Born ind. foss.* 2. p. 80. Spatum crystallisatum lamellosum album, lamellis distinctis in prisma aggregatis.

ι) tabulis in pyramidem aggregatis.

Karsten Lesk. Mineralkab. I. p. 256.

Habitat in Nericia Sueciæ, Scotia, Hercynia, Saxonia, Bohemia, Hungaria, Transilvania, rarius flavescens, melleum, carneum aut roseum quam album, nunc pellucidum, nunc diaphanum, nunc subopacum, colore nitore pelluciditatis gradu interdum matrem perlarum referens.

cubicum.

9. Sp. crystallis perfecte cubicis aggregatis.

Syst. nat. XII. 3. p. 99. n. 5. Muria (testarum) lapidosa spatosa aggregata sparsa effervescens.

Wall. syst. miner. I. p. 141. n. 6. a. Spatum crystallisatum cubicum.

Habitat in Dalecarlia Sueciæ, in Saxoniæ fodinis prope Kamsdorf & Scharfenberg, in Temesienfi prope Moldava, cubis minutis, rarius mali perfectæ flores colore æmulantibus quam albis, interdum in uvæ aut sphaeræ speciem aggregatis.

rhombicum. 10. Sp. crystallis aggregatis cubicis, faciebus obliquantulis. Fig. 22.

Syst. nat. I. p. 164. n. 4. t. 8. f. 13. XII. 3. p. 100. n. 9. *Amoen. acad.* I. p. 481. t. 16. f. 21. *Schr. lith.* 44. *Mus. Tessin.* 36. n. 7. Muria lapidosa spatosa solitario-rhombea fixa.

Carth. min. 13. Spatum crystallifatum, crystallis rhomboidalibus.

β) Spatum rhombeum, marginibus duobus obtusis oppositis truncatis.

Karsten Lesk. Mineralkab. 1. p. 260.

γ) Spatum rhombeum, faciebus convexis.

Karsten Lesk. Mineralkab. 1. p. 259.

Habitat in Saxonix, Thuringix, Franconix fodinis, ut plurimum album.

triedrum. 11. Sp. prismatibus triedris pyramide triedra terminatis.

Gerh. Mineralsf. p. 47. Porus prismaticus.

Habitat.

tetraëdram. 12. Sp. prismatibus tetraëdri. *v. Born ind. fess.* 1. p. 6. 8. 2. p. 78.

β) Spatum prismatum faciebus alternis angustioribus.

γ) Spatum superficie rugosa.

δ) Spatum prismatum faciebus terminalibus in aciem exeuntibus.

ε) Spatum prismatibus utrinque pyramide tetraëdra terminatis.

Habitat in Silesix fodinis prope Schmotseifen, Hungariæ fodinis prope Schemnitz & Boinick, in Carniolicis prope Idriam, stiriacis prope Eisenerz, bohemicis prope Joachimsthal, saxonice prope Freyberg, scoticis prope Strontiam, nunc opacum, nunc pellucidum, frequentius album quam rubescens aut virescens.

prismaticum. 13. Sp. prismatibus perfectis hexaëdri. Fig. 5.

Syst. nat. XII. 3. p. 86. n. 5. Nitrum (truncatum) lapidosum spatiosum octaëdram, prismate hexaëdro utrinque truncato.

Amoen. acad. 1. p. 479. t. 16. f. 16. *Mus. Tes.* 28. n. 4.

Crystallus subnitriformis spatiosa utrinque truncata.

Cronst. min. §. 11. a. Crystalli spatiosi hexagoni truncati.

Wall. miner. 58. f. 5. Spatum crystallifatum prismaticum hexaëdram truncatum.

Wall. syst. miner. 1. p. 142. n. 6. f. Spatum crystallifatum hexangulare prismaticum oblique truncatum.

Wolz. miner. 19. Spatum alcalinum prismaticum hexaëdram utrinque truncatum.

β) Spatum prismaticum, faciebus terminalibus convexis.

γ) Spatum faciebus terminalibus in aciem terminatis.

δ) Spatum prismaticum, faciebus alternis angustioribus. Fig. 6.

Amoen. acad. p. 479. Cryſtallus ſubnitriſformis ſpatofa, priſmatis lateribus alternis anguſtioribus.

ε) Spatum priſmaticum, faciebus duabus oppoſitis reliquas longe ſuperantibus.

ζ) Spatum priſmaticum in igne lucem ſpargens.

Habitat in Hercyniæ, Saxonæ, Sileſiæ, Hungariæ, Derby Angliæ, Norwegiæ liberum in humo prope Bejonam Aquitaniæ fodinis, ζ) in Arragonia & Valentiæ Hiſpaniæ, uſque plurimum album & frequenter pellucidum cryſtallis δ) interdum geminis, crebrius aggregatis ſparſim aut in ſeries, nonnunquam ita ut gradus ſcalæ referant, majoribus vel tenuioribus.

dodecaëdron. 14. Sp. priſmatibus hexaëdriſ utrinque pyramide triëdriſ terminatiſ. Fig. II.

Syſt. nat. XII. 3. p. 91. n. 11. Natrum lapidoſum ſpatofum dodecaëdruſ priſmate hexaëdro, pyramidibuſ triëdriſ, planiſ omnibuſ pentagoniſ.

Muſ. Teſſin. 26. t. 2. f. 5. Nitruſ ſpatofuſ cauleſcens, pyramidibuſ triëdriſ lateribuſ pentagoniſ.

Scop. hydrarg. Cryſtalluſ ſpatofa priſmatica ſuberebæ pellucida vitrea.

Wall. ſyſt. miner. I. p. 143. n. 6. I. Spatum cryſtalliſatuſ dodecaëdruſ.

β) Spatum pyramiduſ marginibuſ truncatiſ.

γ) Spatum pyramiduſ apicibuſ truncatiſ.

Syſt. nat. XII. 3. p. 86. n. 6. Natruſ (14edruſ) lapidoſuſ ſpatofuſ decateſſeraëdruſ, priſmate triëdro ſubhexagono, pyramidibuſ truncatiſ.

Amoen. acad. I. p. 479. t. 16. f. 17. Cryſtalluſ ſubnitriſformiſ ſpatofa utrinque truncata triquetra, anguliſ omnibuſ planiſ.

Waller. ſyſt. miner. I. p. 143. n. 6. k. Spatum cryſtalliſatuſ tetradecaëdruſ priſmaticuſ.

δ) Spatum pyramiduſ faciebuſ convexiſ.

ε) Spatum priſmate breviffimo.

v. Born ind. ſoſſ. I. p. 5. t. I. f. 2.

ζ) Spatum cryſtalliſ in globi faciem aggregatiſ.

Syſt. nat. XII. 3. p. 191. n. 19. Tophuſ (ſpatofuſ) ſpatofuſ ſubrotunduſ tunicatuſ, marginibuſ ferratiſ.

Muſ. Teſſin. 14. n. 1. Spatum orbiculatuſ tunicatuſ, marginibuſ ferratiſ.

Habitat in Palatinatuſ rhenani, Hercyniæ, Saxonæ, Sileſiæ, Hungariæ, Temeſiæ, Tranſilvaniæ, Angliæ.

(Derby) *fodinis, ut plurimum pellucidum, rarius flavescens aut virescens quam album, pyramidibus interdum depresso crystallis, nunc tenuioribus nunc crassioribus, geminatione sibi adnatis, sub angulo recto se secantibus, aut in series, fasciculos, bacillos globi, olivæ, pyramidis formam aggregatis.*

octodecaë-
dram.

15. Sp. prismatibus hexaëdri utrinque pyramide hexaëdra terminatis.

β) Spatum prismatibus hexaëdri supra pyramide hexaëdra terminatis, pyramidis marginibus prisma versus incurvis.

Ferber 3 Briefe p. 50.

γ) Spatum (cordatum) prismatibus hexaëdri pyramide hexaëdra terminatis, media sui parte inverse sibi oppositis.

Ferber 3 Briefe p. 50.

Habitat in Hercyniæ & Angliæ (Derby & Cumbriæ) fodinis, album vel flavescens, pyramide terminali interdum altera triëdra aucta.

Hyodon.

16. Sp. pyramide duplici hexaëdra. Fig. 31.

Syst. nat. XII. 3. p. 92. n. 13. Natrum lapidosum marmoreo-spatosum obliquum dodecaëdram, pyramide hexaëdra.

Amoen. ac. I. p. 480. n. 22. Crystallus subnitri-formis spatosa acaulis, pyramidibus æqualibus.

Mus. Tessin. 26. n. 1. t. 2. f. 7. & 28. n. 5. Nitrum irregulare spatosum acaule, pyramidibus trigonis, lateribus rhombeis carinatis & Nitrum spatosum acaule utrinque pyramidatum, pyramide superiore subulata.

Wall. min. 58. n. 3. Spatum crystallifatum sexangulare.

Waller. syst. miner. I. p. 141. n. 6. c. Spathum crystallifatum hexangulare pyramidale duplicatum.

Cronst. miner. §. 11. I. b. I. Crystalli spatosi pyramidales distincti.

β) pyramidibus cavis inanibus.

γ) pyramide utraque ad apicem, altera triëdra aucta.

δ) marginibus pyramidum obtusis.

ε) pyramide alterutra longiori.

Amoen. acad. I. p. 477. t. 16. f. 9. 10. Mus. Tessin. 28. n. 5. Crystallus nitri-formis spatosa acaulis, pyramide superiore subulata.

ζ) crystallis in fasciculos aggregatis.

Amoen. acad. I. t. 16. f. 11. Crystallus nitri-formis spatosa acaulis aggregata fasciculata decumbens.

Habitat in Angliæ (potissimum Derby,) Sueciæ (prope Dannemora & Sahlberg,) Hercyniæ, Salzburgi, Hungariæ fodinis, frequentius album quam flavescens, nunc pellucidum nunc opacum, crystallis sæpe exilibus rarius transversim sulcatis, interdum in series ordinatis aut in arbusculas aggregatis.

hexangulare. 17. Sp. pyramide hexaëdra simplici.

Waller. syst. miner. I. p. 141. n. 6. b. Spatum crystallifatum hexangulare pyramidale.

β) Spatum pyramide ad apicem altera triedra aucta.

γ) Spatum crystallis alia corpora aculeorum ad instar obfidentibus.

Waller. syst. miner. I. p. 142. n. 6. d. Spatum crystallifatum hexangulare pyramidale, superficie aculeata

Habitat in Sueciæ (prope Dannemora,) Hercyniæ, Thuringiæ, Saxonix, Hungariæ fodinis, crystallis nunc majoribus nunc minoribus, nunc latioribus nunc angustioribus, interdum capillaribus, rarius inversis, nonnunquam sub angulo recto se secantibus, fasciculatim stellatim in bacilli mergetis, arbusculæ, pyramidis hexaëdræ duplicis formam aggregatis.

pentaëdrum. 18. Sp. pyramide pentaëdra simplici.

v. Born ind. foss. I. p. 6. Spatum calcarium crystallifatum pellucidum album, crystallis pyramidatis pentagonis aggregatis.

Habitat in Hercynia, album, pellucidum, aggregatum.

pentagonum. 19. Sp. pyramide pentaëdra duplici.

v. Born ind. foss. I. p. 6. 7.

Habitat in Hungaria & Comitatu Tyrolensi, nunc opacum nunc pellucidum, ut plurimum album, rarius auroræ colore conspicuum, crystallis non raro inanibus faciebus inæqualibus.

pyramidale. 20. Sp. pyramide triedra duplici.

v. Born ind. foss. I. p. 5. 6. 2. p. 78.

β) Spatum baseos communis angulis truncatis.

Karsten Lesk. Mineralkab. I. p. 258.

γ) Spatum crystallis inanibus.

Karsten Lesk. Mineralkab. I. p. 262.

Habitat in Scotiæ, Angliæ, Hercyniæ, Magdeburgi, Saxonix, Tyrolis, Silesiæ, Hungariæ fodinis, nunc opacum nunc pellucidum, frequentius album quam

cinereum

cinereum aut alius coloris, pyramide utraq̃ue vel alterutra interdum elongata & acuta, rarius diagonaliter striata, crystallis utplurimum minutis aut in fries, cellulas 10,æ, globi, granorum speciem digestis.

trigonum. 21. Sp. pyramide triedra simplici. Fig. 37.

Syst. nat. XII. 3. p. 92. n. 12. Nitrum (urinosum) lapdosum manureo-ipatosum erefrum, pyramide triedra.

Wall. f. st. min. I. p. 142. n. 6. 9. Spatum crystallifatum triangulare.

β) crystallis inanibus.

γ) pyramidis laterales angulis truncatis.

δ) pyramidis apice excavato.

ε) pyramide ad apicem altera adhuc aucta.

ζ) crystallis imbricatum aggregatis.

Crystallus subnitroformis ipatosa aggregata trifariam imbricata. *Amoen. acad. I. p. 478. t. 16. f. 14.*

Nitrum spatosum acaule, pyramide triquetra acute imbricata *Mus. Tess. 28. n. 6.*

Habitat in Sueciæ (Sahlberg,) Angliæ (Derby,) Hercyniæ, Saxonix, Lusitiæ, Siliæ, Vicentiæ, Hungariæ, Temesiæ fodinis, nunc opacum, nunc pellucidum, utplurimum album, rarius fuscescens aut flavescens, rarissime olivaceum, crystallis frequentius minutis, nunc latioribus, nunc angustioribus, interdum capillaribus, nunc longioribus, nunc brevioribus, aliquando depressis, sparsim vel imbricatum aggregatis, vel in renis aut granorum speciem congestis.

lenticulare. 22. Sp. crystallis lentis formam præ se ferentibus.

Mus. Tessin. 28. t. 2. f. 1. Natrum lenticulare acaulon.

Habitat in Hercyniæ, Thuringiæ, Saxonix, Bohemiæ fodinis, utplurimum album, sæpe pellucidum aut nucleo lacteo per corticem diaphanum translucente conspectum, crystallis interdum cavis, frequenter hexædris, interdum ephippii in modum incurvis, sparsim in cellulas rosæ aut granorum sphaericorum formam aggregatis.

granatinum. 23. Sp. dodecædram ex pentagonis conflatum.

Gerh. Mineralf. p. 49. n. 12. Porus granaticus.

Habitat in Angliæ, Hercyniæ, Saxonix, Silesiæ, Carinthiæ, Hungariæ, Temesiæ fodinis, utplurimum album, rarius flavescens, an mera cubici aut dodecædri varietas?

chrysolithinum. 24. Sp. viride, prismatibus hexaëdriis utrinque pyramide hexaëdra terminatis. *Werner bergm. Journ.* 1790. 7. p. 74. &c.

Romé de l'Isle crystallogr. ed. 2. vol. 2. p. 272. Chrysolithe.

Habitat in Hispania prope Carboneira, subdurum, cum aqua forti parum effervescens in fragmenta indeterminata diffiliens, prunis injectum non lucens, transversim fractum texturam conchaceam referens, ponderis specfici 3098 : 1000, crystallis minutis solitariis intus interdum cavis. An hujus generis?

11. SCHISTOSPATUM. Ex terra calcaria, plurimo aëre fixo & aqua constans, cum acidis effervescens.

Lamellosum, lamellis incurvis, parasiticum molle in fragmenta indeterminata diffiliens, leviusculum, attacta pinguiusculum.

In igne crepitans.

fissile.

1. Sch. album.

Syst. nat. I. p. 153. n. 1. XII. 3. p. 48. n. 3. Spatum solubile diaphanum fissile album.

Wall. min. 59. & *syst. miner.* I. p. 138. n. 2. Spatum lamellosum molle.

Carth. min. 12. Spatum informe molle diaphanum, lamellis minutissimis.

Cronst. min. §. 10. 2. Spatum lamellosum.

β) Schistospatum lamellis undulatis.

Syst. nat. XII. 3. p. 49. n. 4. *It. wgoth.* 131. Spatum (undatum) solubile lamellosum undulatum album.

Habitat varius in Norwegiæ (prope Königsberg & Eger) & Saxonix (prope Schwarzenberg) fodinis, β) in subula Dalix Suevicæ prope Kopmannes cell, fragile, formæ communis, ex cinerascete aut rufescente album, nunc opacum, nunc subopacum, rarius diaphanum, intus nitens, nitore externo pinguedinem referens.

12. INOLITHUS. Ex terra calcaria aëre fixo & pauca aqua constans, aqua forti totus cum effervescenzia solvendus.

Fibrosus, parasiticus, mollis, leviusculus, in fragmenta indeterminata acutangula diffiliens.

filamentosus. 1. I. fibris parallelis. *Gerh. Mineralf. p. 52.*

Syst. nat. XII. 3. p. 47. n. 2. Stirium (marmoreum) diaphanum solubile fibrosum.

It. scan. 121. Alabastrites.

Waller. syst. miner. 1. p. 127. n. 6. a. Calcareus figuratus filamentosus.

β) *Syst. nat. XII. 3. p. 184. n. 8. Mus. Tessin. 76. n. 5. Stalactites (stiriaceus) fibris transversis.*

γ) *Vandell. diff. 16. Tophus alter.*

Habitat in Russia, Dalecarlia, Scania, Polonia, Marchia, Saxonia, Bohemia, γ) in thermis Aponi, rarius pellucidus quam diaphanus aut opacus, fibris nunc rectis, nunc incurvis, nunc longioribus, nunc brevioribus, nunc angustioribus, nunc latioribus ut radios fore dixeris, albus, interdum flavescens aut fuscescens, rarius cæruleus, nonnunquam alia corpora quasi cortice obducens.

acerosus. 2. I. fibris fasciculatis. *Gerh. Mineralf. p. 53. n. 3.*

Habitat in Hungariæ (Schemniz) fodinis, albus, interdum flavescens, luteus, ex luteo fuscus vel carneus.

stellaris. 3. I. fibris stellatim divergentibus, formæ communis.

Gerh. Mineralf. p. 52. n. 2. Inolithus radians.

Habitat in Marchiæ calcariis montibus, Bohemiæ & frequens in Hungariæ fodinis, albus, interdum flavescens aut cinereus.

Flos ferri. 4. I. ramulosus, fibris stellatim divergentibus.

Syst. nat. 1. p. 191. n. 3. XII. 3. p. 183. n. 4. Scop. hydrzrg. Stalactites marmoreus ramulosus.

Carth. min 71. Ferrum mineralisatum ramosum album, ramis erectis acuminatis glabris nitentibus.

Waller. min. 244. n. 1. Minera ferri alta germinans.

Waller. syst. min. 2. p. 383. n. 9. d. Stalagmites coralloideus.

Habitat quamvis ferri exers aut certe inops, ferri mineris ut plurimum insidens, potissimum in ferrifodinis Heidenheimensibus Wirtembergiæ, Eisenerzensibus Stiria, Huttenbergensibus Carinthiæ, etiam in Schemnizenensibus Hungariæ, ut plurimum niveus, interdum flavescons.

13. STALACTITES. Ex terra calcaria, aëre fixo & aqua conflatus, ex aqua in aëre præcipitatus.

Diaphanus, intus inconspicuus, in fragmenta indeterminata diffiliens, in crustas concentricas secedens.

In ædificiis inprimis subterraneis & antris potissimum calcariorum montium obvius.

Spatofus. 1. St. pendulus intus lamellosus diaphanus.
Syst. nat. 1. p. 191. n. 5. XII. 3. p. 184. n. 7. *Mus. Tessin.* 78. n. 6. Stalactites marmorea spatofus solidus.

Cronst. m. 6. 12. 2. Stalactites solidus, particulis spatosis.
Carth. min. 13. Spatum molle ex aqua destillante generatum.

Habitat in antro Baumannii Hercyniæ, Nebelloch Wirtembergæ, Adrianopoli, trope Rhotomagum in Normannia, &c. varias formas indutus.

Stiria. 2. St. pendulus concentrico-crustosus.
Wall. min. 329. Porus aquæ stillatitius in aëre sub stillicidio concretus pendulus.
Wall. syst. min. 2. p. 386. n. 8. Stalactites calcareus stillatitius sub stillicidio concretus pendulus.

a) cylindricus.

a) inanis s. fistulosus.

b) solidus.

- a) Priapolithus. *Marcorelle ad. Paris. peregr.* 7. n. 4.
Calites, Phalloides. *Wall. syst. min.* 2. p. 601. n. 1. f.
b) Stalactites fungiformis. *Wall. syst. min.* 2. p. 388 n. 9 c.
β) conicus.

- a) inanis f. fistulosus.

Syst. nat. XII. 3. p. 190. n. 18 Tophus(turbinatus)cal-
carius turbinatus multicorticatus interne imbricatus.
Cronst. miner. §. 12. d. Stalactites conis concretis exca-
vatis.

- b) apice perforatus.

Syst. nat. I. p. 191. n. 2. XII. 3. p. 183. n. 2. *Mus. Tessin.*
76. n. 2. Stalactites (stillatitius) cretaceus tunicato-
crustaceus, apice perforato natroso.

Cronst. min. §. 12. b. Stalactites coniformis perforatus.

- c) solidus.

- γ) alius nunc magis teretis nunc magis compressæ formæ,
referens v. g. radices.

- a) zedoariæ.

- b) iteos florentinæ.

- c) zingiberis, Zingiberites.

Habitat in adificiorum partibus & generibus ex lapi-
dibus calcariis aut cum cemento calcario extrudis,
in antris montium calcariorum in quæ aqua stillat,
etiam in fodinis stratis calcareis propinquis e. gr. prope
Helsingburg Scanix, prope Osterwalde Saxonix in-
ferioris, in antro Baumannii, prope Fula, Branick
& Kofors Bohemix, ad salinas Austriæ superioris,
prope Rodnan Transilvanix, in Tyrol, prope Stutt-
gardiam, & in antro Nebelloch Wirtembergix, prope
Befort Sundgaviæ, &c. ut plurimum albus, interdum
griseus, fuscus aut flavesceus, intus inconspicuus.

Stalactites. 3. St. sessilis faciebus sphericis conspicuus.

Wall. syst. min. 2. p. 387. n. 9. Stalactites calcareus
post stillicidium, figura globosa, botrytica vel alia
concretas.

- a) globulosus.

- a) globulis sejunctis.

- b) globulis geminis conjunctis Orchiti. *Wall. syst. miner.* 2.
p. 601. n. 1. g.

- β) nodulosi.

Bellaria lapidea, Consetto di Tivoli.

- γ) reniformes.

- δ) mammillares.

- ε) Carpolitni multi.

- 3) Stalactitæ brassicam cauliflorum referentes.
 2) Chiriti.
 1) Sceliti.

Habitat in fundo antrorum & fodinarum in montibus præfertim calcariis exsculptarum, a) frequens prope Turrick ad montes Carpathicos, β) frequens circa Tiburtium.

solidus.

4. St. sessilis solidus.

Syst. nat. I. p. 191. XII. 3. p. 183. n. 3. Mus. Tessin. 76. n. 4. Schreb. lith. 94.

Cronst. min. §. 12. c. Stalactites figura incerta.

Daubent. act. Paris. 1754. Albâtre calcaire.

Habitat Adrianopoli in antro Baumannii aliisque ejus generis, in Saxonia (prope Annaberg.) Bohemia, Sciria, Wirtembergia & aphimus, pollicuram admittens quasi pingutiusculam, lacteus, venis, striis, maculis rubris, roseis, flavis, fuscis, cinereis varius, cinereus, ruber flavus, fuscus, raro caruleus.

14. PISOLITHUS. Ex terra calcarea, paucissima arena & ferri calce, aëre fixo & aqua constans.

Molle, subopacum, intus inconspicuum, in fragmenta indeterminata diffiliens, in grana sphaerica secedens.

Texturæ concentrice lamellosæ.
 Prope thermas obvius.

carolinus.

- I. PISOLITHUS.

Syst. nat. I. p. 189. n. 2. Tophus calcareus thermarum.

Syst. nat. XII. 3. p. 189. n. 14. Tophus (Oolithus) calcarius globulis pisiformibus crustatis congestus.

Cronst. min. §. 12. 1. a. Stalactites testaceus globosus.

Worm. mus. §2. Pila carolina.

Waller. syst. min. 2. p. 384. n. 7. a. Oolithus majoribus globulis, pisi magnitudinæ.

Habitat prope thermas Carolinas Bohemæ, in Silesia, Hungaria, amplum in Bohemia stratum constituens, ex flavescente albus ut samen aliquando in fuscum inclinæ, rarius reniformis, singulis globulis inclusæ nuclei loco arenæ granulo.

15. MARMOR. Ex terra calcaria, aëre fixo & aqua conflatum.

Duriusculum, macrum, formæ communis leviusculum, integros montes vel magnam eorum portionem constituens aut vagum.

Igne in calcem vivum abiens, acidis cum effervescentia magnam partem solubile.

Hammites. 1. M. opacum inconspicuum compactum in granula rotunda ex minoribus globulis aggregata secedens.
Rogenstein. *Syst. nat.* I. p. 151. n. 2. XII. 3. p. 43. n. 12. *Schreb. lith.* 17. Marmor granis globosis crustatis confertissimis.
It. gotl. 266. Oolithus.

Vogel min. 256. Pisolithus.

Wall. syst. miner. 2. p. 383. n. 7. Stalactites calcareus globularis minoribus globulis crustaceis sine basi concretus.

β) Oolithus Phacitas, globulis magnitudine ovorum piscium.

γ) Cenchrites, globulis magnitudine seminum milii.

δ) Meconites, globulis magnitudine semina papaveris æquantibus.

Habitat in montibus stratiis Gothlandiæ, Saxoniae, Thuringiæ, Ducatus Brunsvicensis, Galliæ, Helvetiæ, amplius plurimum & in eodem monte plura strata constituens, obscure cinereum aut fuscum, aut ex utroque colore mistum, rarius subopacum, fragmentis in quæ diffilit, setis obtusangulis, granis in quæ secedit nunc majoribus nunc minoribus, rarius animalium partium vestigia continens.

granulare. 2. M. subopacum lamellosum intus micans duriusculum in grana sponte secedens polituram non admittens.
Syst. nat. I. p. 152. n. 6. XII. 3. p. 41. n. 6. Marmor (rude) particulis granulatis micantibus.

Wall. min. 39. Calcareus particulis scintillantibus.

Wall. syst. miner. 1. p. 122. n. 2. Calcareus granularis densus, particulis micantibus immixtis.

Cronst. min. §. 8. Lapis calcareus, particulis granulatis.

Carth. min. 22. Calcarius rudis micans nitorem assumens.

Wolt. min. 19. Calcarius lapis amorphus rudis dictus polituram non admittens.

Cof. joff. 152. Saxum calcareum scintillans albidum.

Gerh. Mineralf. p. 40. n. 4. Marmor P perites.

Habitat in montibus simplicibus, antiquioribus, quorum partem sæpè potiorem aut amplissimam strata constituit, nunquam vivorum corporum vestigia includens, gravis tamen majoribus, nunc minoribus albidum, cinereumque, grum, fuscum, rubrum flavescens aut variegatum, lamellis rectis, solo argilloso emendando, ædificiis extruendis, viis plateisque sternendis, calcei urandæ, quam tamen rarius bonam largiitur, & fundendis ferri mineris inserviens.

micans. 3. M. diaphanum album lamellosum intus micans duriusculum in grana subtilia sponte secedens polituram admittens.

Syst. nat. XII. 3. p. 42. n. 7. Marmor particulis spatulato-squamosis.

Wall. miner. 40. Calcareus particulis dispersis.

Waller. syst. miner. 1. p. 124. n. 4. a. & p. 120. n. 8. a.

Calcareus particulis spatulosis dispersis planis irregulariter dispositis nitentibus & marmor unicolor album.

Cronst. miner. §. 9. 2. 3. Lapis calcareus, particulis squamosis s. spatulosis.

β) Marmor (tardum) particulis subimpalpabilibus, album diaphanum. *Syst. nat.* XII. 3. p. 41. n. 5.

γ) Marmor (decuratum) particulis oblongis, depressis decussato-sparsis. *Syst. nat.* XII. 3. p. 42. n. 8.

Syst. nat. I. p. 152. n. 7. Marmor solubile, particulis micantibus radiantibus.

δ) Marmor (acerosum) particulis oblongis acerosis longitudinaliter sparxis. *Syst. nat.* XII. 3. p. 42. n. 9.

ε) Pietra elastica. *Feber Brief. a. Welschland.* p. 110.

Habitat in montibus simplicibus antiquioribus, amplissima in his strata constituens, omni vivorum corporum vestigio orba in Finnia, Dalecarlia, Gothia orientali, Walsmannia Succæ, in Saxonia prope Crotendorf, Nendorf, Ehrenfriedensdorf. in Hassia prope Hochstetten, in Franconia prope Wunsiedel, in Bohemiæ ferri fodinis Presnizensibus, in Temesiæ cuprifodinibus, in Transilvania, Carniola, Austria prope Traunstein, in Tyroli, in Helvetia, in montibus Pyrenæis prope Toubie, in Etruria prope Seravezza & Montagnucha, olim prope Carrara, & in insulis Paros

atque Antiparos, rarius in ustrinis adhibitum, frequentius ab antiquissimis jam temporibus fluitis & elegantioribus ædificiorum partibus, artis ope interdum coloribus variis unctum pictumque, non raro quarzæ prænata immixta sibi habens, ut non effervesceat modo tardius, sed ad chalybem scintillet.

squamosum 4. M. granulare denso intime missum.

Cronst. min. §. 9. 1. Lapis calcareus particulis squamosis rudioribus.

Nose orograph. Br. Sieb. 2. p. 4. schuppichte Kalkstein.

Habitat Garpenbergæ & in Finnia Sueciæ, album vel ex rufescente flavum, montium simplicium partem sæpe præcipuam constituens, corporum vivorum vestigiis privum, calcem præbens non optima notæ.

porosum. 5. M. poris pertusum inconspicuum opacum polituram non admittens.

α) Marmor (Filtrum) poris pertusum aquam distillans.
Gerh. Mineralf. p. 40. n. 5.

Habitat in Marchiæ lapidicinis Rüdersdorffensibus.

β) Marmor spongiosum. *Essai de miner. des monts Pyr.*
Habitat in montibus Pyrenæis ad montem Loarde & in terra Bearn.

γ) Marmor exesum *Born ind. foss. 2. p. 77.*

Habitat prope Idriam Carniolæ.

δ) Marmor cellulosum. *Born ind. foss. 2. p. 77.*

Habitat in Alsatia & montibus Giganteis Bohemiæ. Fori ex pyrita olim innidulante, satiescente atque chuto.

margodes. 6. M. densum inconspicuum subopacum polituram non admittens, fragmentis convexis.

Syst. nat. XII. 3. p. 41. n. 4. Marmor (fissile) particulis subimpalpabilibus fissile albidum.

Waller. syst. miner. I. p. 353. n. 3. Margodes facie marmorea particulis subtilissimis, polituram admittens dendriticis.

Græker. supell. 99. 102. Schistus pallido albus s. Marmor pappenheimense.

Cesl. foss. 169. Schistus calcareus flavo-albidus.

Habitat in montibus stratiis, frequens potissimum in circulo Germaniæ Bavarici, Franconici & Suecici confluxu, ex flavesciente vel rufescente albidum, poucula argilla inquinatum, crebro spatii venis diaphanis exaratum & orbicularum imaginibus pictum, non raro piscium & cancrorum aquas dulces inhabi-

tantum, rarius testaceorum vestigiis impressis condecoratum, ampla strata in tabulas findenda constituens.

stratarium. 7. M. argilla inquinatum humescens in igne crepitans ex stratis horizontalibus conflatum.

Syst. nat. I. p. 151. n. 4. XII. 3. p. 42. n. 10. *Mus. Tes.* 12. Marmor particulis argillofis, fragmentis horizontalibus.

Cost. fossil. 155. Saxum rubrum splendidum durissimum.

Gerh. Mineral. p. 40 n. 3. Marmor-zonatum.

It. æl. 51. *it. scand.* 107. Alwarsten.

It. wogoth. 21. c. Tægsten.

Habitat in Oelandia *rupestri*, Scania, Kinnekulle Sueciæ monte, rimis horizontalibus & perpendicularibus fissum, petrescentis scatens, stratis superioribus inferiora duritie superantibus.

florentinum. 8. M. argilla inquinatum opacum densum polituram admittens pictura rudera ædificiorum referens.

Syst. nat. XII. 3. p. 41. n. 3. Marmor particulis impalpabilibus opacum compactum poliendum flavicans.

Waller. syst. min. I. p. 133. n. 10. a. Marmor pictorium regiones vel urbes desolatas repræsentans.

Cost. foss. 183. n. 18. Schistus florentinus variegatus, regiones desolatas & ædificiorum rudem affabre præse ferens.

Calz. mus. 419. *Linck. oryct.* 14. *Lang lap. fig.* 33.

Baier oryct. 44. *Myl. saxon.* I. p. 17. *Scheuchl. mus.* 98. 248. Marmor florentinum.

Imper. nat. I. 24. c. 24. Marmor de monte Sinai.

Habitat in Italia media, monte Viennensi Leopoldi, monte Sinai, ex flavescente cinereum, picturis ut plurimum fuscis.

nobile.

9. M. subopacum densum textura festucas referens polituram egregiam admittens coloris altioris.

Syst. nat. I. p. 152. n. 8. XII. 3. p. 40. n. 2. *Mus. Tes.* 10. n. 1. Marmor solubile, particulis impalpabilibus rasilibus, & Marmor particulis subimpalpabilibus opacum compactum poliendum.

Wall. miner. 45. *syst. miner.* I. p. 129. *sqq.* n. 8. 9. 11. *Cronst. min.* §. 7. Marmor.

Wolt. min. 19. Marmor polituram admittens.

Carth. miner. 23. Calcareus subtilis nitorem assumens eleganter coloratus.

unicolor.

- α) M. colore unico æquabili. *Wall. syst. miner. I. p. 129. n. 8.*
 - a) *rufum*. Numidium.
 - b) *carneum*.
 - c) *rubrum*.
 - d) *cinnamomeum*. Marmo canello.
 - e) *flavum*. Phengites.
 - f) *pallidum*. Polembino antiquo.
 - g) *cæsum*. Bardiglio. Venetum. *Cost. foss. p. 193. n. 10.*
 - h) *caruleum*. Chium & Naïbonense.
 - i) *viride*. Verdello. *Cost. foss. p. 199. n. 13.*
 - k) *lividum*. Pardalium.
 - β) *variegatum*. *Waller. min. syst. I. p. 131. n. 9.*
 - a) *fusiatum*.
 - b) *striatum*.
 - c) *lineatum*, Marmo feritto.
 - d) *venosum*.
 - e) *colore altero sensim in alterum diffuente*, Marmo mischio.
 - f) *maculosum*, Brocatello.
 - g) *ocellatum* e. g. Occhio di pavone.
 - h) *punctatum*.
 - i) *irroratum*, Marmo pulveroso.
 - a) *album*, africanum.
 - b) *nigrum*, canariense.
 - c) *luteum*, Porta santa.
 - d) *purpurascens*, Lesbium.
 - e) *viride*, Lacedæmonicum. *Cost. foss. p. 199 n. 7.*

Habitat ineffabili colorum & picturarum varietate in montibus stratiis, potioremontium rupiumque calcariarum recentiorum constituens, petrescentis possimum marinis, & imprimis testaceis refertissimum, ut ex his natum esse sole clarius pateat, usum, calcem largiens eximium, alias a multis retro seculis sculptoræ artis princeps materia, & nobilioribus ædium domumque partibus inserviens.

vulgatum. 10. M. subopacum densum textura festucas referens, coloris vilioris.

Waller syst. min. I. p. 119. n. 1. Calcareus solidus particulis impalpabilibus & indistinctis.

Habitat cum nobili vix nisi colorum minori varietate & elegantie distinctum & ejusdem originis, calci vivæ urendæ possimum inserviens.

file.

11. *M. opacum* densum ex stratis tenuioribus compositum.
Syst. nat. XII. 3. p. 39. n. 12. Schistus (effervesceus)
 scriptura cana, fuscus effervesceus.

Vogel miner. p. 150. n. 6. Schifflus calcareus.

Doct. Lithogaogn. 1. p. 44. Fissilis calcareus.

*Habitat in Suecia, Anglia, Hispania monte Calpe
prope Gibraltar, nunc unicolor griseum aut fuscum,
nunc bicolor, stratis alternis albis, rufescentibus,
fuscis, griseis, nigris aut virescentibus.*

Arumofum. 12. M. argilla inquinatum in sphaeras cavas intus crystal-
linas fecedens.

Syst. nat. I p. 151. n. 3. Mus. Tesein. 12. Marmor
solubile, fragmentis subrotandis.

Syst. nat. XII. 3. p. 43. n. 11. Marmor particulis atrigillofis, ætitis crystallinis sparfis.

I. wgo:h. 21. 28. Görsien.

Habitat in Suecia: monte Kirckulle pluvio tempore
humescens. An distincta hujus generis species?

16. SUILLUS. Ex terra calcaria, aëre fixo bitumine & pauca aqua conflatus.

Tritus foetorem urinosum spirans.

Acidis fere totus cum effervescentia
solubilis.

Igne in calcem vivam egregiam
 abiens.

marmoreus. 1. S. opacus densus ater polituram egregiam admittens
fragmentis subconvexis.

Syst. nat. I. p. 168. n. 7. XII. 3. p. III. n. 9. a Mus.
Teff. 42. n. 4. Bitumen marmoreum foetidum com-
pactum.

Syst. nat. XII. 3. p. 40. n. 2. β . Marmor nobile nigrum.
Waller. syst. miner. 1. p. 130. n. 8. b. Marmor unicolor
nigrum.

Cronst. miner. §. 23. A. Terra calcarea phlogisto simplici mixta solida, particulis impalpabilibus.

Vog. min. p. 107. Lapis fuillus.

Cost. fossil. 186. Marmor nigrescens.

Habitat in montibus stratiariis, e. g. Sueciæ, Belgii, Thuringiæ, Franconiæ, Bohemiæ, Silesiæ, præsertim in corporibus sæpe reſertiffimus, intus inconſpicuus.

in fragmenta indeterminata diffiliens, pavimentis, monumentis sepulchralibus aliis artis seu prioris operibus inserviens, egregium calcem præbens.

schistofus.

2. S. opacus densus fissilis, fragmentis planis.
Syst. nat. XII. 3. p. 40. n. 1. Marmor (schistofum) particulis impalpabilibus, nigrum, scriptura alba.
It. scan. 121. 143. 148. 156. Flissten.
Gerh. Mineralf. p. 52. Dylodes (fissilis) textura terrea granulata.
Cron. Suppl. 10. n. 7. 8. Schistus fuscus fragilis, Lapis folinus qui ferro attritus urinae folium redolet.
Cost. j. J. 172. Schistus fusco cinereus Lapis suillus dictus.

Habitat c. g. in Sueciæ, Silesiæ, montibus stratiis, lithanthracum frequens comes, silicium, aliarumque plantarum potissimum aquaticarum, etiam piscium imaginibus impressis non raro ornatus, nunc niger, nunc ex flaviscente fuscus aut cinereus, nunc sabellinus.

lamellofus.

3. S. textura lamellosa.
Syst. nat. XII. 3. p. 111. n. 9. B. 7. J.
Gerh. Mineralf. p. 54. n. 3. Dylodes (spathofus) textura lamellosa.
Cronst. J. 23. B. C. D.

Waller. syst. min.

I. p. 144. n. 7. a. Spatum frictione foetidum micans. Habitat in Sueciæ, Thuringiæ montibus calcariis, parasiticum, atrum vel fuscum, rarius ochroleucum, lamellis nunc majoribus, nunc minoribus.

crystallinus.

4. S. pyramidibus hexaëdriis elongatis.
Syst. nat. XII. 3. p. 111. n. 9. B. *It. wgoth.* 21. Bitumen suillum crystallinum.
Syst. nat. XII. 3. p. 86. n. 8. Nitrum (suillum) lapidosum spatiosum sedecaëdruum foetidum.
Act. Stockh. 1759. p. 26 Lapis suillus.
Wall. miner. 59. n. 1. *Syst. min.* I. p. 147. n. 7. b. Lapis suillus prismaticus.
 8) crystallis divergentibus.
Wall. syst. min. I. p. 144. n. 7. c. Lapis suillus radiatus.
 9) crystallis in sphaeram aggregatis.
Waller. syst. min. I. p. 144. n. 7. d. Lapis suillus sphaericus.
Cronst. min. J. 22. I. E.
Habitat in Sueciæ terris, Westrogothia, Olandia, in Iageia.

17. TREMOLITES. Ex terra calcaria, plurima
terra filicea, pauca magnesia, aqua & aëre fixo
conflatus.

Radiatus, duriusculus, nitens,
fragilis, acu attritus in
tenebris lucem spargens.

Aqua forti cum aliqua effervescentia ex parte solubilis.

Hoepfneri. 1. TREMOLITES. *Ferber Brief. mineralog. Inhalts, &c.*
p. 22.

Habitat in valle Tremola ad montem S. Gotthardi Helvetiæ. Utrum distincti generis? An cum stellari potius conjungendus? Aut zeolitho adscribendus?

18. STELLARIS. Ex terra calcaria, pauciori filicea, pauca aqua & ferri calce compositus.

Stellatim fibrosus, sericei nitoris
mollis, parasiticus.

Igne facile cum ebullitione fundendus.

Aqua forti cum effervescentia ex parte solubilis.

Transilvaniæ. 1. STELLARIS. *Fichtel & Bindheim Schrift. berl. Nat. 3.*
p. 442. &c.

Habitat prope Unterschebesch Transilvaniæ in marmore micante duriori albus aut thalassinus. An zeolithi species?

19. HUMUS. Ex terra calcaria, pauciori filicea inflammabili, aëre fixo & ferri calce composita.

Ex corporibus animalibus & vegetabilibus putredine dissolutis superstes.

Levis, friabilis, aquam imbibens, sed non retinens, macra, scabra, humida, coloris obscurioris.

Cum aqua forti effervescens, igne leniori in cinereo, fortiori in vitrum spumidum abiens.

animalis.

1. H. impalpabilis aquam avidissime imbibens, rudis vix, usta satis sensibiliiter cum aqua forti effervescens.

Syst. nat. I. p. 209. n. 8. 9. XII 3. p. 212. n. 14. Humus animalis impalpabilis.

Wall. min. 7. n. 1. *syst. min.* I. p. 23. n. 8. a. Humus animalis terrificata.

Cronst. §. 246. Humus diversorum animalium.

Habitat in cœmeteriis ex animalibus putrefactis superstes, alba, vel cinerea, levissima, lacustri fertilior.

medalea.

2. H. fusca subtilissima.

Syst. nat. XII. 3. p. 209. n. 1. Humus vegetabilis impalpabilis fusca.

Habitat passim & ubivis, ex fimo animalium potissimum nata, adeo subtilis, ut cum aqua per pannum & chartam griseam transcat, optimum ideo plantarum plurimarum hortensium alimentum & solum.

ruralis.

3. H. humectata atra, sicca cinerascens.

Syst. nat. I. p. 209. Humus vegetabilis communis.

Syst. nat. XII. 3. p. 209. n. 2. Humus vegetabilis perfecte pulverisata atra.

Wolt. min. II. Humus nigrescens hortorum.

Waller. min. I. Humus atra communis.

Waller. syst. min. I. p. 13. n. 1. *Cronst. min.* §. 293.

3. Humus atra.

Carth. miner. 53. Humus pura,

Habitat ubique ex vegetabilibus in sicco loco sensim putrefactis superstes, plantarum communis matrix, hortensibus fertilissimum solum præbens.

- pauperata. 4. *H. aquam cito dimittens sicca farinosa.*
Syst. nat. XII. 3. n. p. 209. n. 3. Humus vegetabilis subfarinosa.
It. wgoth. 240. Råkjord.

Habitat in ericetis, plantis utilibus plurimis funesta & siccis potissimum annis invisâ agricolis, sicca enim adeo levis, ut a vento abigatur.

- alpina. 5. *H. fusca particulis majoribus.*
Syst. nat. XII. 3. p. 210. n. 5. Humus vegetabilis grossè pulverisata fusca.

Habitat in Alpibus vulgarissima, alpinis stirpibus egregie conducens, aliis minime.

- effervescens. 6. *H. ab aqua abserpta diutius retenta intumescens.*
Syst. nat. XII. 3. p. 210. n. 4. Humus vegetabilis acerosa, sicco friabilis.
It. wgoth. 240. Humus spongiosa.

Habitat passim in subhumidis, an ex radicibus in putrefactionem fatiscantibus orta? serius exsiccanda, horticolis & agricolis invisâ, cum tempore vernali a gelu nocturno astuque diurno attollatur, & pullulantes plantas ejiciat atque eradicet, ut pereant.

- Lutum. 7. *H. levissima non combustilis, humida nigra.*
Syst. nat. I. p. 209. n. 3. XII. 3. p. 210. n. 7. Humus vegetabilis acerosa paludum.
Carth. min. 53. Humus limosa aquatica.
Wolt. miner. 11. Humus atra palustris.
Waller. min. 5. Humus vegetabilis lutosa.
Waller. syst. miner. I. p. 19. n. 5. Humus acerosa palustris.

Cronst. min. 9. 293. B. 2. Humus lacustris.

Habitat in paludibus sub aqua, e plantis palustribus sensim corruptis nata, adeo levis, ut aquæ agitata diu inhaerent, solo arenaceo corrigendo conducens.

- martialis. 8. *H. colore friabili tincta.*

Waller. syst. miner. I. p. 16. n. 2. Humus colorata martialis.

Ludw. de terr. mus. Dresd. p. 164. Humus ochia mar-
tiali tinctoria.

Carth. miner. 53. Humus metallica aut femimetallica.

damasce- β) Humus ochraceo rufa vegetabilis. *Syst nat. XII. 3. p.*
na. 211. n. 10.

Waller. miner. 8. Humus rubra.

tinctoria. γ) Humus vegetabilis atro-tinctoria paludum. *Syst. nat.*
XII. 3. p. 211. n. 8.

Cost. fossil. 89. Ochra nigra argillacea.

*Habitat nunc flavescens, nunc ex flavo fusca, nunc rubella,
nunc purpurea, colores hos ferri calci debens in Suecia,
β) in Anglia, Germania, Syria, γ) in Smolandia &
Scania paludibus & alacis, hæc rusticis ad vestimenta
lanea atro colore imbuenda adhibita.*

picea 9. H. atra exsiccatione consolidescens. *Hiscan. 194. 256.*
*Habitat in Scania interdum agris, proprium colendi mo-
dum requirens.*

muriatica. 10. H. fusca, saporis salii.

Syst. nat. XII. 3. p. 205. n. 20. Argilla mixta margacea
effervescens fusca muriarico-falsa.

Cronst. miner. p. 125. Terra e palæstina.

Habitat in Deserto mari rubro confini, Ægypto, Syria.

20. MARGA. Ex terra calcaria & argilla utplu-
rimum quoque ferri calce com-
posita.

Mollis opaca, formæ communis,
intus terrea, lævis, ut cum aqua
vulgari agitando misceri queat,
in montibus stratiariis obvia.

Aqua forti cum effervescencia ex
parte solubilis.

Igni induranda & fortiori in vitrum
fundenda.

terrea.

1. M. friabilis macra subaspera.

Syst. nat. I. p. 206. n. 2. Creta argillacea fissili-friabilis.

Syst. nat. XII. 3. p. 204. n. 17. Argilla mixta pallida
acido effervescens.

Cronst. miner. 26. Marga friabilis.

Carth. min. 6. Argilla rudis calcaria igne indurefcens.

α) *Waller. miner.* p. 15. n. 2. Marga argillacea pinguedinem imbibens calore indurabilis.

Waller. Syst. miner. 1. p. 69. n. 1. Marga argillacea lubrica friabilis plastica.

β) *Waller. miner.* n. 26. Marga fullonum saponacea lamellosa.

Waller. Syst. miner. 1. p. 71. n. 2. Marga argillacea compacta arida, particulis subtilissimis, pura.

Carth. mixer. p. 7 n. 1. Smectis subtilis arida cum acidis effervescens.

γ) *Waller. Syst. miner.* 1. p. 72. n. 3. Marga cretacea inquinans.

δ) *Waller. miner.* n. 27. Marga in aëre deliquescent, pinguefaciens.

Waller. Syst. miner. 1. p. 72. n. 4. Marga arenacea, particulis arenaceis mixta, arida, deliquescent, pinguefaciens.

Habitat passim per strata, in Europa, tenax, coloris varii siccatione expallescent, cruda cum aqua spumescens, non ustulata, agris fertilissima, cum siccata non induretur, nec radicales comprimatur, sed friabilis evadat & aquæ autumno potissimum stagnantis acidum absorbeat & ad fluxum minerarum ferri facilitandum adhibita; interdum a mica innidulante micans, aut gipsi particulis vel arenæ (δ) granulis inquinata, ab his aspera & igne in vitrum pellucidum transiens, incrustandis vasis argillaceis aptissimum rarissime metallis aliis prægnans præter ferrum, cujus calce facta quoque ustione adhuc tingitur, dominante ceterum modo (γ) terra calcaria, adeo interdum, ut calx, quamvis non optimæ notæ, ex ea uri queat, modo (α β) argilla ut lubrica sit attactu, & parando tartari cremori aut depurando saccharo, fullonum usui, nonnunquam adeo, ut conficiendis fistulis tabacariis & vasis myrrhinis, quæ fayance audiunt, adhibeatur.

nilotica. 2. M. farinosa subfusca ustulata cinerea humo mista.
Syst. nat. XII. 3. p. 205. n. 19. Argilla mixta humo subfusca effervescens non inquinans.
Mus. Tessin. 110. Argilla subfusca.

β) *Waller. min.* p. 31. Marga fusoria vitrificationem admittens.

Waller. Syst. min. 1. p. 75. n. 6. Marga farinacea rariis non coherens.

Habitat in Ægypti agris à Nili aquis recedentibus relicta ; fertilissima, β) in Uplandia Sueciæ poliando non lubrica.

- fatiscens. 3. M. mollissima fissilis cinerascens in aëre fatiscens.
Syst. nat. 1. p. 154. XII. 3. p. 38. n. 8. Mus. Tess. 16. n. 5. Schistus (margaceus) scriptura rubra.
Cronst. miner. §. 27 Marga indurata aëre fatiscens.
Waller. Syst. miner. 1. p. 73. n. 5. Marga indurata fissilis friabilis aëre fatiscens.

Habitat per strata jam crassiora jam tenuiora, sæpe inter strata calcaria intermedia, in Suecia, Germania, Helvetia, agris perinde proficua ac terrea, in flavescen-tem virescentem, cærulescentem, rufum colorem interdum vergens.

- porosa. 4. M. indurata porosa ex aquis præcipitata in fragmenta indeterminata diffiliens.
Syst. nat. 1. p. 189. n. 5. XII. 3. p. 186. n. 1. Tophus (Ludus) glareoso-argillaceus polymorphus.
Waller. miner. 331. Porus aqueus solidus sub aqua minus s. non fluente deposita materia concretus.
Waller. Syst. miner. 2. p. 394. n. 17. Tophus solidus margaceus, sub aqua minus vel non fluente deposita materia concretus.

Cronst. miner. §. 28. A. Marga indurata amorphâ.

- β) *Syst. nat. XII. 3. p. 190. n. 17. Tophus (argillaceus) calcario argillaceus amorphus.*

Habitat in Angliæ, Sueciæ Germaniæ aquarum potissimum stagnantium fundo, a multa ferri calce in hærente ustulando rubescens, ea parum de causa in ferri ustrinis mineris eliquandis addita, alias albida, aut cinerea.

- schistosa. 5. M. indurata non fatiscens cinerascens texturæ schistosa in fragmenta discoidea diffiliens.

Cronst. miner. §. 28. B. Marga indurata stratis continuis.

- β) M. schistosa cruda viridis.

Syst. nat. XII. 3. p. 37. n. 4. Schistus (viridis) scriptura alba effervescens viridis.

de Costa foss. 183. Schistus viridis.

Habitat per strata in Germania, Hetruria, ædificiis, tectis præsertim, viis quaque publicis adhibita, micæ interdum (Macigno, Pietra ditorre) particulis inspersis micans, cupri calcibus aut mineris innidulantibus nonnunquam fæta, aliis quoque suffilia interdum continens, in Bohemiæ monte Lusibizenli forma globosa, & ad columnari obvia.

- bitumino- 6. *M. indurata* non fatiscens nigra pinguiuscula intus nitida
 ta. texturæ schistosæ in fragmenta discoidea diffiliens.
Syst. nat. I. p. 179. n. 9. *Schreb. lith.* 63. *Inst. min.* 92.
Cuprum schisti.
Syst. nat. XII. 3. p. 145. n. 11. *Cuprum* (schistosum)
 matrice schistosa.
Waller. miner. 281. *Minera cupri lapidi fissili inhærens.*
Waller. Syst. miner. 2. p. 292. n. 18. *Cuprum corrosum*
 vel diversimode mineralisatum, schisto inhærens.
Habitat in montibus strataris Thuringiæ, Hennebergiæ,
Hassiæ, a bitumine, quo perfusa est, nigra, atque in-
flammabilis, difficulter fundenda, marinarum plantarum
vestigia impressa sibi sæpe monstrans, crebro etiam inni-
dulans cuprum, rarius nativum quam calces aut mi-
neras, inter has frequentissime pyritaceam, sæpius pis-
cis facie indutam.
- anonyma. 7. *M. intus micans* dariuscula coloris obscure ferrei. de Ser-
 viere & Vincent de Villas *chem. Annal.* 1784. 2. p. 287.
Habitat in Gallia prope S. Ambroix, polituram quodam-
modo admittens, & ad chalybem parumper scintillans,
præter paucillum terræ schistosæ sulphuris & quartzæ,
 $\frac{1}{2}$ ferri, $\frac{7}{8}$ argillæ, & $\frac{6}{100}$ terræ calcariæ continens.

21. MAGNESIATA. Ex terra calcaria, pauca ma-
 gnesia nigra, aëre fixo &
 aqua constans.

Duriuscula, Lamellosa,
 sponte in grana secedens.
 Ad aërem sensim colorem
 superficiei mutans, tardius,
 & sæpe non nisi facta tri-
 turatione cum acidis effere-
 vescens.

In igne nigrescens.

granula- 1. *M. subopaca* in igne tranquilla diffiliens in fragmenta
 ris. indeterminata formæ communis.

Cronst. miner. §. 9. C. I. n. 01.

Bergm. de min. ferr. alb. §. X. & de tab. ferrum. §. XVII. de Morvaan nov. ad. Divion. 1783. sem. 2. p. 9. &c.

Habitat passim in Suecia, prope Tunaberg. in Sudermania, in potacia Uplandiae Lena, etiam prope Brion in Burgundia, marmor squamoso extrinsecus similis, at ustione nigrescens, & $\frac{2}{3}$ ponderis sui amittens, & calcem præbens eximiam, arenæ parum ferentem & cæmento pro pavementis & ædificiorum paribus sub aqua positis cito indurando aptissimam.

flexuosa. 2. M. intus nidula scriptura cana inquinans in fragmenta indeterminata diffiliens, lamellis incurvis.

Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 274.

Hoffmann bergm. Journ. 1789. 1. p. 191.

Habitat in Hercynia, Saxonia e. gr. prope Camisdorf., Scharfenberg, parasitica, ex rufescente vel cinereo alba.

spatosa. 3. M. intus nitidula scriptura cana inquinans in fragmenta rhomboidalia diffiliens, lamellis rectis.

Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 273. &c.

Hoffmann bergm. Journ. 1789. 1. p. 189. &c.

α) formæ communis.

β) reniformis.

γ) forma crystallorum nitidarum sæpe exillium nunc sparsarum nunc in series aggregatarum.

a. lentis.

a. communis.

b. ephippium curvatura referentis.

b. rhombi.

a. faciebus planis.

b. faciebus convexis.

c. pyramidis hexaëdræ simplicis acuminatæ.

a. plenæ.

b. intus cavæ.

Habitat in Hercyniæ, Saxoniae fodinis nunc diaphana, nunc subopaca, rarius opaca, coloris ex cinereo, rubello aut flavescente albi, isabelini, rosei, carnei vel ex fuscescente rubri in superficie sæpe diversi ex flavescente cinerei, vel ex flavescente aut nigricante fusci, non raro cum mitoris metallici specie conjuncti, minore magnesiæ nigrae portione, & plenaria fere ferri inopia a ferro spatoso distans.

22. GYPSUM. Ex terra calcaria & vitrioli acido constans.

Leve, mollissimum, frigidiusculum.

Cum aqua forti ut plurimum non effervescens, igne difficilime liquandum, leniori in pulverem transiens, qui cum aqua non ebullit, sed cum ea in pastam subactus ad aërem induratur & distenditur.

terreum. 1. G. pulverulentum niveum.

Charpent. miner. Geogr. Churf. p. 334.

Syst. nat. XII. 3. p. 207. n. 6. Calx (Gur) fixa impalpabilis farinosa.

Waller. Syst. miner. I. p. 34. Gypsum terrestre farinaceum.

Cronst. miner. §. 14. Terra gypsea pulverulenta.

Baum. miner. I. p. 145. Nihil album fossile nativum spurium.

Habitat v. g. in Saxonia in fissuris & ad radicem montium & rupium gypsearum, nunc aquæ interventu fere fluida, nunc sicca, & farinam externa facie mentiens; β) in Sueciæ paludibus.

arenaceum. 2. G. granulis subdiaphanis albis segregatis.

Syst. nat. XII. 3. p. 208. n. 7. Calx (alabastrina) fixa pulvereo granulata subæqualis subdiaphana.

Schreb. lith. 144. Arena gypsea.

Habitat in Thuringia, arenam facie externa referens, ex alabastro fatiscente natum.

Alabastrum. 3. G. densum macrum parum nitens in fragmenta indeterminata diffiliens formæ communis polituram admittens.

Syst. nat. I. p. 152. n. II. Marmor fixum particulis arenaceis micantibus.

Syst. nat. XII. 3. p. 45. n. 3. Gypsum particulis impalpabilibus, diaphanum.

Waller. min. p. 51. & Syst. miner. I. p. 154. n. I. Gypsum particulis minimis punctis nitens, polituram admittens.

Vog. miner. 119. Alabastrum.

Carth. miner. 24. Gypsus informis subtilis nitorem assumens.

*Cronst. miner. §. 15. A. Terra gypseæ indurata solida ,
particulis impalpabilibus.*

β) *Syst. nat. XII. 3. p. 184. n. 5. Stalactites (Grignardus)
gypseus solidus.*

*Cronst. miner. §. 20. 1. Stalactites gypseus , particulis
impalpabilibus.*

*Habitat in Persiæ, Hetruriæ, Siciliæ, Hispaniæ, Galliæ,
Helvetiæ, Sueviæ, Austriæ, Franconiæ, terræ Wal-
deckensis, Angliæ (Derby) montibus stratarsiis, in vici-
nia fontium salferum & salis gemmæ non infrequens,
ad radicem montium Hercynicorum, in Thuringia,
Sibiria integros montes vel ampla saltem eorum strata
constituens, rarius semipellucidum vel subopacum, ut-
plurimum diaphanum, niveum ochroleucum, canum,
infusum, ex stavescente cinereum, melleum, carneum,
rarius fuscum virescens aut nigricans, maculis, venis,
striis aut faciliis undulatis vel rectis, picturis arbuscu-
larum & mapparum geographicarum varium, sæpius
stalactitæ in morem natum, statuis urnis, ædificiorum
partibus nobilioribus internis inserviens.*

fibrosum. 4. *G. macrum fragile fibrosum in festucas longas diffiliens
formæ communis.*

*Syst. nat. I. p. 152. n. 10. Marmor fixum, filamentis
perpendicularibus parallelis.*

*Syst. nat. XII. 3. p. 47. n. 1. Stirium (gypseum) pelluci-
dum fixum fibrosum.*

Baum. min. 1. p. 204. Inolithus.

Carth. min. 18. Inolithus, fragmentis indeterminatis.

Cronst. min. §. 17. Gypsum fibrosum.

*Wall. miner. 49. & Syst. miner. I. Gypsum filamentis
parallelis compositum.*

Wolt. min. 18. Spatum gypseum fibrosum.

β) *Stirium (alabastrinum) pellucidissimum fixum coaduna-
tum. Syst. nat. XII. 3. p. 47. n. 3.*

*Waller. miner. I. p. 160. n. 6. Gypsum solidum pella-
cidum fibrosum.*

γ) *Stirium (basaltinum) obscurum fixum, ramentis decus-
satis. Syst. nat. XII. 3. p. 47. n. 4.*

*Habitat, raro integros montes constituens, in Scan-
dinaviæ aluminaribus, in Oelandia, Westrogothia,
Livonia, Curonia, Thuringia, Franconia, Suecia,
Sina e. c. β) in Hispania & monte Jura Helvetiæ, γ)
in Nericia Sueciæ, fibris frequentius flexuosis, quam*

*rectis, parallelis, quam γ) sparsis, fasciculatis aut stel-
latis, frequentius unicolor, quam striatum, album &
rufescens, quam cinereum carneum aut melleum, usiore
semper album, diaphanum, rarius semipellucidum,
congeneribus purius hinc modulis, in quos metalla
effunduntur, præprimis aptum.*

- schisto- 5. *G. macrum in fragmenta indeterminata diffiliens fibroso-
sum. lamellosum, fibris brevibus lamellas perpendiculariter
secantibus.*

*Waller. Syst. miner. I. p. 161. n. 7. c. Gypsum striatum,
fibris magis confuse & quasi in lamellas congestis.*

Habitat in Thuringia, Wirtembergia, album.

- radiatum. 6. *G. macrum parallele radiatum in fragmenta indetermi-
nata diffiliens.*

Karst. Lesk. mineralkab. I. p. 288.

*Habitat, radiis nunc angustioribus nunc latioribus, prope
Coburgum & in Comitatu Mansfeldensi.*

- usuale. 7. *G. macrum lamellosum, lamellis ut plurimum sphaericis,
in fragmenta indeterminata diffiliens.*

α) *intus nitens:*

*Syst. nat. I. p. 152. n. 9. Marmor fixum, particulis dif-
formibus.*

*Syst. nat. XII. 3. p. 45. n. 2. Gypsum, particulis arenaceis
micantibus.*

Vogel. miner. p. 118. Gypsum.

Cronst. miner. §. 16. Gypsum, particulis micaceis.

*Waller. miner. p. 57. Gypsum, particulis parallele pi-
pedis & globosis concretum.*

*Waller. Syst. miner. I. p. 157. Gypsum, particulis are-
naceis micantibus.*

β) *intus inconspicuum.*

*Syst. nat. XII. 3. p. 45. n. 1. Gypsum (argillosum) par-
ticulis argilliformibus opacis.*

*Mus. Tessin. 14. n. 12. Marmor fixum lamellatum,
particulis spatosis.*

*Carth. min. 24. Gypsum informis rudis nitorem non
assumens.*

Wolt. miner. 18. Gypsum colore ingrato.

*Waller. Syst. miner. I. p. 156. n. 2. Gypsum, particulis
minimis indistinctis, facie terrea.*

Habitat in Norwegiæ, Livoniæ, Poloniæ, Silesiæ, Marchiæ, Saxonæ, Thuringiæ, Hercyniæ, Luneburgi, Angliæ, Hispaniæ Galliæ, Sueviæ montibus stratiis, integros interdum montes aut strata eorum præcipua constituens, frequens circa thermas & fontes salfos, boraciæ, rarior metallorum matrix, aut corporum larvatorum grânis, in quæ sponte secedit nunc majoribus, nunc minoribus, adeo laxè interdum cohærentibus, ut mollis arenarii instar leni inter digitos tritu divelli quæant, diaphanum, rarius semipellucidum, ut plurimum inauratum, vel ex flavescente aut nigricante cinereum, canum, ochroleucum aut carneum rarius melleum, ab aqua transtillante interdum adeo erosum ut fistulas referat, ustum cæmento, statuis, modulis, in quos metalla effunduntur, aliis usibus inserviens.

lamellare. 8. *G. nitens in frusta indeterminata diffiliens formæ communis lamellosum, lamellis incurvis.*

Waller. Syst. miner. 1. p. 158. n. 4. Gypsum lamellare, lamellis inordinatis.

Habitat in Thuringia, Wirtembergia, Hispania, nunc diaphanum, nunc opacum, infumatum, album vel flavescens.

speculare. 9. *G. pellucidum album nitens formæ communis in fragmenta rhomboidalia specularia diffiliens lamellosum, lamellis rectis.*

Waller. Syst. miner. 1. p. 159. n. 5. Gypsum lamellare pellucidum, lamellis rhomboidalibus.

Cronst. miner. §. 18. 1. A Spatum gypseum diaphanum.

Mus. Tessin. 14. Marmor indicum fixum, particulis impalpabilibus pelucidis.

Wog. min. p. 159. Glacies Mariæ.

Carth. min. 12. Spatum informe molle, lamellis parallelis æqualibus.

Habitat parasiticum in montibus stratiis, rarissime in simplicibus, crebro in vicinia fontium salforum & in salifodinis frequentior paulo minerarum matrix, quam reliquæ species, aqua parumper solubile, ustione pelluciditatem exuens, tum cæmento, pigmentis a pastel cognominatis, depurando argento, subtilioribus inaginibus & formis inserviens, interdum in grana majora, rarius in bacillos aut crustas secedens, bracteis tenuioribus polisper tinnitantibus, & tenuissimis in quas divelli potest subflexilibus, album.

glaciale. 10. G. pellucidum album nitens formæ communis in fragmenta cuneiformia diffiliens lamellosum, lamellis rectis parallelis.

Syst. nat. I. p. 162. *Mus. Tess.* 24. n. 3. Selenites spatoso-gypseus cuneiformis.

Syst. nat. XII. 3. p. 90. n. 8. Natrum lapidosum gypseospatosum fusiforme pellucidum.

Cronst. miner. §. 19. n. 1. A. Gypsum crystallisatum cuneiforme.

Habitat cum speculari, cui proxime affine, an vere distinctum?

Selenites. 11. G. pellucidum nitens rhombeum lamellosum, lamellis rectis parallelis, in fragmenta rhomboidalia diffiliens. Fig. 17.

Syst. nat. I. p. 162. n. 1. t. 18. f. 3. *Mus. Tessin.* 24. n. 1. Selenites spatoso-gypseus rhombeus.

Syst. nat. XII. 3. p. 91. n. 9. Natrum lapidosum gypseospatosum decaëdram rhombeum.

Amœn. acad. I. p. 475. t. 12. f. 3. Crystallus gypseosolitarius rhombea hyalina diaphana.

It. oel. 79. scan. 121. Sal petrificum.

Del. pharm. 46. *Aldrov. mus.* 673. *Worm. mus.* 56. *Mus. angl.* t. 21. f. 5. 6. *Rumpf. mus.* t. 52. f. 1. 12. Selenites.

Waller. miner. p. 46. n. 1. t. 1. f. 3. *Syst. miner.* I. p. 163. n. 9. a. t. 1. f. 14. Gypsum crystallisatum figura rhomboidali.

Habitat cum glaciale & speculare, etiam inter Scania schistum aluminare, crystallis nunc majoribus, nunc minoribus se decussantibus, aut lateraliter inter se connotatis, sparsim, fasciculatim, stellatim aggregatis, ut plurimum album rarius flavum.

testallare. 12. G. pellucidum album nitens lamellosum, lamellis rectis in fragmenta rhomboidalia diffiliens cubicum.

a) angulis duobus truncatis. Fig. 29.

Syst. nat. XII. 3. p. 91. n. 10. Natrum (pyritiforme) lapidosum spatosum regulare dodecaëdram.

β) angulis quatuor truncatis. Fig. 16.

Syst. nat. XII. 3. p. 91. n. 9. β) Natrum angulis truncatis 14edrum.

Habitat in Germania, α) trapeziis 10. minoribus, 6 pentagonis 2. majoribus, β) trapeziis 8, rhombis 4, quadratis 2 constans.

- tetraë-
drum. 13. *G. pellucidum album nitens tetraëdro prismaticum in frag-
menta rhomboidalia diffiliens lamellosum, lamellis rectis.*
Gerhard Beytr. z Mineralr. I. p. 272. Spathum columnare.
Habitat capillaris in Marchia prope Freyenwalde.
- prismati-
cum. 14. *G. pellucidum album nitens hexaëdro - prismaticum in
fragmenta rhomboidalia diffiliens lamellosum, lamel-
lis rectis.*

α) prismatibus truncatis.

β) faciebus terminalibus in aciem terminatis. Fig. 15.

*Syst. nat. XII. 3. p. 90. n. 7. Natrum (flexile) lapidosum
gypseo-spatosum decaëdrum prismaticum flexile, par-
ticulis spatosis oppositis.*

*Syst. nat. I. p. 24. n. 2. β. Mus. Tessin. 24. n. 2. Selenites
spatoso - gypseus prismaticus.*

*Amoen. acad. I. p. 476. n. 2. Crystallus selenitica gyp-
sea subsolitaria prismatica hyalina subdiaphana.*

γ) faciebus terminalibus pyramide triedra terminatis.

*Syst. nat. XII. 3. p. 87. n. 9. Nitrum (basaltinum) gyp-
seum opacum dodecaëdrum, prismatico compressio he-
xaëdro pyramide triedra.*

δ) faciebus terminalibus pyramide tetraëdra terminatis.

Karst. Lesk. Mineralkab. I. p. 291.

*Habitat cum glaciali & speculari, α) v. g. prope Freyen-
walde in Marchia, & in Austria ad salines Aussea
β) in Helvetia, Hercynia, Thuringia, Saxonia, Mar-
chia, γ) in montibus Suecicis Nericiæ, δ) in Thuringia,
Lusatia, crystallis interdum magnis ut plurimum medio-
cibus, etiam capillaribus sæpe duabus faciebus gla-
bris, reliquis prismatis longitudinaliter striatis nonnun-
quam geminis aut stellatim aggregatis.*

- Pyramida-
le. 15. *G. album nitens pellucidum in fragmenta rhomboidalia
diffiliens triedro - pyramidale lamellosum, lamellis
rectis.*

v. Born ind. fossil. 2. p. 85.

*Habitat in canalibus, per quos aqua salsa salinarum
Austriæ superioris ducitur.*

- lenticu-
lare. 16. *G. album nitens pellucidum in fragmenta rhomboidalia
diffiliens lenticulare lamellosum, lamellis rectis.*

Karst. Lesk. Mineralkab. I. p. 292.

β) *Syst. nat. XII. 3. p. 93. n. 14. Natrum (embryonatum)
lapidosum, squamis ligulatis subimbricatis canalicu-
latis opacis.*

Musc. Teyssn. 46. Pyrites (embryo) crystalifatus triquerer squamoso-imbricatus.

Habitat prope Sangershausen, Thuringiæ, *nunc solitarium, nunc parallele aut in hemisphæria aggregatum & concretum.*

globo- 17. *G. macrum* in fragmenta indeterminata diffiliens globosum.

v. Born. ind. foss. I. p. 16. 17. 2. p. 86.

Habitat in Hungaria prope Balobania & Schemniz, *rarius fuscum quam album, opacum quam diaphanum, globis jam solidis jam inanibus, nunc vacuis nunc gypso crystallino refertis.*

filati- 18. *G. ex aqua præcipitatum macrum lamellosum, lamellis rectis, in fragmenta indeterminata diffiliens, fragmentis in quæ sponte secedit corticosis.*

Syst. nat. XII. 3. p. 184. n. 6. Stalactites (ambiguus) gypseo-spatosus solidus.

Cronst. miner. §. 20. 2. Stalactites gypseus, textura spatosa.

α) formæ communis.

β) formæ conicæ.

γ) formæ ramosæ, Leckstein.

δ) formæ undulatæ, Schriftstein, Bandstein.

ε) formæ vermiculatæ, Kræsstlein, Kragenstein.

Habitat album, griseum, rarius flavum α) *in* Dalecarlia Sueciæ, β) *in* Sicilia, γ) *in* salinarum plurimarum parietibus ex ramusculis arborum compaginis, per quos aqua salsa stillat, δ) & ε) *in* salifodinis Galliciæ.

23. HEPATICUS. Ex terra calcaria, etiam ponderosa, vitrioli acido & phlogisto constans.

Mollis, lamellosus, formæ communis, sponte aut frictione prægressa hepar sulphuris olens, cum acidis non effervescent.

Ignе leniori in pulverem abiens, qui cum aqua in pastum sub actus ad aërem induratur.

solidus. 1. H. densus in fragmenta indeterminata diffiliens polituram admittens.

Gerb. Beytr. 7. Mineralr. 1. p. 281.

Habitat in comitatu Mansfeld.

squamo- 2. H. opacus intus micans lamellis minimis convexis sparsis
sus. in fragmenta indeterminata diffiliens.

Syst. nat. XII. 3. p. 112. n. 10. Bitumen (hepaticum) gypseum foetidum amorphum.

Cronst. miner. §. 24. Terra calcarea phlogisto & acido vitrioli mixta.

Waller. Syst. miner. 1. p. 165. n. 10. Gypsum textura irregulari, facie spathacea, frictione foetidum.

*Habitat nigricans, fuscus, flavescens, aut ex flavescente albus in Norwegia (Kungsberg.) Scania (Andrarum,) Thuringia, Bohemia, soli gemmæ non raro vicinus, ampla & profunda strata interdum constituens, nonnunquam strata margæ bituminosæ cupriferae te-
gentia.*

spatosus. 3. H. nirens diaphanus infumatus in fragmenta rhomboidalia diffiliens lamellosus, lamellis rectis.

Habitat cum præcedentibus parasiticus in comitatu Mansfeld.

24. LAZURUS. Ex terra calcaria , cujus exigua pars vitrioli acido nupta, ferri & paucissima argenti calce constans.

Opacus , duriusculus , cæruleus , densus , intus inconspicuus , in fragmenta indeterminata diffiliens, tritum pulverem album exhibens.

Ab acidis instilatis nec colorem mutans nec effervescens, igne facile in vitrum spumidum albiens.

orientalis. 1. LAZURUS.

Syst. nat. I. p. 176. n. 6. Cuprum (Lazuli) cæruleum.

Syst. nat. XII. 3. p. 145. n. 12. Cuprum (Lazuli) cæruleum scintillans. ♂, ♀.

Cronst. miner. §. 109. I. B. Zeolites particulis impalpabilibus argento & ferro mistus.

Waller. miner. p. 91. Jaspis colore cæruleo & alio mixto, cuprifer.

Waller. Syst. miner. 1. p. 312. n. 3. Zeolites particulis subtilissimis, colore albo & cæruleo , argentum continens.

Habitat in Sibiria meridionali , Bucharìa , Sina septentrionali , regno Tibetano , Persia , Natolia , pretiosus , polituram marmoris admittens , læviusculus , punctis , glandulis , venis spati effervescentis albi , quarti albi & pyritæ durorum varius , diu in acidis morando colorem exuens , vitrioli acido bulliente totus solvendus , vasis & ornaamentis pretiosis & pigmento egregio Utramarini nomine celebri inserviens.

25. FLUOR. Ex terra calcaria & acido sui generis constans.

Subponderosus parasiticus, nunquam durus; ad aquæ bullientis æstum usque excalefactus in tenebris lucens.

Cum acidis non effervescens, sed mineralibus bullientibus totus solvendus & tum aërem acidum proprii odoris & indolis spirans,

Solus igne difficulter, una cum terra calcaria puriore facillime in vitrum tenuissimum liquandus.

pulveru- 1. Fl. albida inconspicua pulverulenta, particulis majoribus
lentus. non cohærentibus.

Gr. v. *Lemberg chem. Annal.* 1787. 2. p. 441. Phosphorescende Erde.

Klaproth 1787. 1. p. 52. 1789. 1. p. 13.

Habitat in Hungariæ comitatu Marmoros medius inter quartzum venam & pedum efficiens.

compact- 2. Fl. subdurus compactus, textura planæ, diaphanus fragilis
tus. in fragmenta in determinata dissiliens, formæ communis.

Syst. nat. XII. 3. p. 99. n. 7. Muria (Chrysolampis) lapidosa subquartzosa aggregata sparsa fixa.

Waller. miner. p. 90. Spatum solidum plus minus pellucidum, particulis non distinguibilibus.

Waller. Syst. miner. 1. p. 172. n. 1. Fluor mineralis, particulis impalpabilibus, facie vitrea.

Cronst. miner. §. 98. Fluor, particulis impalpabilibus, figura indeterminata.

Habitat in Suecia (prope Yxlio) Hercynia (prope Stollberg & Sirasberg, heic vena ad 2 usque orgyas alta) principatu Halberstadiensi, Bohemia, ex viridi canus,

In Turingia tamen prope Steinbach plures rupes (Flusberge) eminent, ex mero fluore conflati. Voigt min. n. bergm. Abh. 2. p. 61. Ponderis specificum 3148 ad 3184, 1200.

ut tamen nunc proprius in virescentem, nunc magis in albidum colorem inclinet, fragmentis, in quæ sponte secedit grana majora referentibus, aut corticosis, egregie cum reliquis specibus & explorandis & quæ difficilior inquantur, liquandis mineris, atque unacum gypso aut barytule corticovitreo vasis metallicis, superinducendo inseruiens.

spatofus. 3. Fl. subdurus nitens fragilis formæ communis in fragmenta pyramidalia diffiliens lamellosus.

Syst. nat. I. p. 164. n. 5. Mus. Tessin. 36. n. 6. Muria lapidea phosphorans.

Syst. nat. XII. 3. p. 100. n. 8. Muria lapidosa spatosa aggregata sparsa fixa.

Waller. Syst. miner. I. p. 173. n. 2. Fluor mineralis, facie spatulæ, particulis nitentibus.

Rinm. a. Stockh. 1747. 168. Spatum lucens.

Baum. miner. I. p. 244. 262. Fluor spatofus.

Cronst. miner. §. 99. Fluor spatofus.

β) fragmentis, in quæ sponte secedit, grana minima referentibus.

Cronst. min. §. 100. γ. Fluor crystallifatus, figura sphaerica.

Waller. Syst. miner. I. p. 175. n. 3. Fluor mineralis granularis granulis crystallinis compositus.

Habitat in Norwegiæ, Sueciæ, Angliæ, Hispaniæ, Saxoniæ, Silesiæ, fodinis, prope Sulzbachle in Wirtembergia prope Brienz in Helvetia, albus, infumatus, viridis, caeruleus violaceus, purpureus, roseus, mellis, aut vel arbuscularum imaginibus pictus, varius, semipellucidus aut diaphanus, in fragmenta trietra, rarius tetraëdri diffiliens polituram admittens, prægressa lenissima usulatione elegantiore, lamellis rarissime curvis, fragmenta, in quæ sponte secedit, grana majora aut minoribus rarius bacillos, rarissime divergentes, referentibus.

tabularis. 4. Fl. tabulis rhombeis oblongis.

Storr. Alpenr. 2. p. 46.

Waller. Syst. min. I. p. 177. n. 4. d. Fluor crystallifatus lamellaris.

Habitat in Helvetia, Alsatia, Saxonia.

cubicus. 5. Fl. subpurus nitens lævis lamellosus fragilis in fragmenta pyramidalia diffiliens cubicus.

Cronst. miner. §. 100. Fluor crystallifatus cubicus.

Wall. syst. min. I. p. 176. n. 4. α. Fluor crystallifatus rhomboidalis.

- α) cubis perfectis.
- β) cubi angulis truncatis.
- γ) cubi marginibus truncatis.
- δ) cubi angulis marginibusque truncatis.
- ε) cubi marginibus in aciem terminatis.
 - a) faciebus planis.
 - b) faciebus concavis.
- ζ) cubi marginibus pyramide triedra terminatis.

Hoffmann bergm. Journ. 1789. I. p. 229.

Ferber 3 Briefe p. 53.

Habitat in Suecia, Anglia (Derby & Northumbria,) Hispania, Gallia, Hercynia, Saxonia, Silesia, eadem colorum varietate quam spatofus, sæpe pellucidus, rarissime opacus, crystallis majoribus, minoribus, minimis, solidis, cavis, supra apertis, clausis, aquæ guttulam alia fossilia includentibus, plane vacuis, se includentibus, sic superimpositis, decussatum, lateralliter, inordinatim concretis, sparsim in renis vel globi imperfecti speciem aggregatis.

pyramidalis. 6. Fl. subdurus nitens lamellosus fragilis in fragmenta pyramidalia diffiliens.

- α) pyramide simplici.
 - a) inversa. *Werner von æußerl. Kennz. p. 172.*
 - b) recta.

a) triedra.

†) truncata.

Pini nouv. cryst. de feldsp. &c. Milan. 1779. 8.

††) faciebus sphaericis.

Gerh. Mineralf. p. 72.

- b) hexaëdra, faciebus sphaerico-concavis.

Werner von æußerl. Kennz. p. 176.

- β) pyramide duplici.
 - tetraëdra.

Syst. nat. I. p. 165. n. 5. XII. 3. p. 102. n. 5. Alumen (spatofum) lapidosum calcario-spatofum diaphanum, Amoen. acad. I. p. 481. Crystallus aluminiformis spatosa imbricata obtusa.

Cronst. miner. §. 100. δ. Fluor crystallifatus octaëdricus, Wall. syst. min. I. p. 176. n. 4. b. Fluor mineralis crystallifatus octaëdricus.

Vog. miner. 164. Pseudo-amethystus, Pseudo-samaragdus.

*Habitat rarior in Nericia Sueciæ, Saxonia, Bohemia;
in ducatu Milanensi, eadem colorum varietate cons-
picuus quam spathosus.*

26. APATITES. Ex terra calcaria & phosphori acido constans.

Fragilis, duriusculus.

Aqua forti solubilis, prunis in-
spersus lucem virescentem in
tenebris spargens, igne diffici-
lius liquandus.

rupestris.

1. A. compactus opacus albidus.

Cronst. Journ. de phys. 1788. Aug. p. 248.

*Habitat in Hispaniæ provincia Estremadura, integros
colles & strata cum quartzi stratis alterna constituens,
in pago Logrosen ædificiorum materia princeps, for-
tiori igne in speciem encausti albi abiens.*

octaëdrus.

2. A. nitore pinguiusculus parasiticus in fragmenta in-
determinata diffiliens semipellucidus texturam minute
granulatam transversim fractus lamellosam mon-
strans, tabulis octaëdris.

Karsten Schr. berl. Naturf. 9. p. 355.

Habitat in Saxonia prope Ehrenfriedersdorf.

tabularis.

3. A. nitore pinguiusculus parasiticus in fragmenta in-
determinata diffiliens semipellucidus texturam minute
granulatam, transverse autem fractus lamellosam
monstrans, tabulis hexaëdris.

Karsten Schr. berl. Naturf. 9. p. 355.

Habitat in Saxonia prope Ehrenfriedersdorf.

prismaticus.

4. A. nitore pinguiusculus parasiticus semipellucidus
subponderosus in fragmenta indeterminata diffiliens
texturam minutim granulatam transverse autem
fractus lamellosam monstrans, prismatibus hexaëdris.

Schnecker chem. Annal. 1785. 1. p. 446.

Werner bergm. Journ. 1788. 1. p. 76.

Klaproth bergm. Journ. 1788. 1. p. 294. & chem. Annal.

1789. 1. p. 10. 117.

Karsten Schr. berl. Naturf. 9. p. 355.

Habitat in Saxonia prope Ehrenfriedersdorf & Schneeberg, in Bohemia prope Kuttenberg & Schlackenwald, sæpe cum stanni mineris & fluore obviis; frequentius viridis, dilute violaceus, rubellus aut albus quam ochroleucus, cinereus, cæruleus aut carryophyllinus, igne colorem & pelluciditatem amittens, vix tamen liquandus, creberrime longitudinaliter striatus, crystallis parvis, nunc solitariis, nunc inordinatim cohererentibus, prismatibus jam perfectis, jam alterutro vel utroque sine in pyramidem hexaëdram terminatis, nunc marginibus lateralibus in aciem terminatis, terminalibus autem una cum angulis truncatis, nunc marginibus lateralibus rotundatis ut cylindros mentiantur, ponderis specifi = 3218 : 1000.

columnaris. 5. *A. nitore pinguiusculus parasiticus semipellucidus in fragmenta indeterminata diffiliens texturam minutim granulata transverse autem fractus lamellosam monstrans, prismatibus octaëdris.*

Karsten Lesk. Mineralkab. 1. p. 283. -

Habitat in Saxonia prope Schneeberg & Ehrenfriedersdorf.

triedrus. 6. *A. nitore pinguiusculus parasiticus semipellucidus in fragmenta indeterminata diffiliens texturam minutim granulata transverse fractus lamellosam monstrans, prismatibus triedris.*

Karsten Schr. berl. Naturf. 9. p. 355.

Habitat in Saxonia prope Ehrenfriedersdorf.

27. BORACITES. Ex terra calcaria, majore magnesiæ albæ portione, multo sale sedativo, & paucula terra aluminari, silicea & ferri calce constans.

Durus, lamellosus, leviusculus, cubicus.

Cum acidis non effervescent, igne primo decrepitans, fortiori in vitrum flavicans abiens.

cubicus.

1. BORACITES.

Westrumb chem. Annal. 1788. 1. p. 483. & *Schr. berl. Na.urf.* 9. p. 13. Sedativspat.

Heyer chem. Annal. 1788. 2. p. 21. Sedativspat.

Lafius chem. Annal. 1787. 2. p. 333. Würfliche Quarzcrystallen.

Habitat Luneburgi in gypso usuali nidulans, cubis ut plurimum solitariis, raro, nisi exiles sint, integris, frequentius angulis & marginibus truncatis, ita ut 26 facies præ se ferat degenerans cubus, angulis nunc omnibus in triangula, nunc 4 in triangula, 4 alterni in sexangulas facies abeuntibus, ita ut corpus ex faciebus 10 sexangulis, quarum 4 minores, 4 triangulis, & 12 parallelogrammis constet, ut plurimum hyalinus, rarius cinereus, aut in violaceum vel chalassinum colorem vergens.

ORDO IV.

TERRÆ ARGILLACEÆ.

Ex terra aluminari potissimum compositæ.

28. ALUMINARIS. *Fere tota ex terra aluminari constans.*

Macra, levis, inconspicua, terrea, linguæ parumper adhærens, inquinans.

Aqua forti fere tota solubilis, igne se contrahens & indurescens, fortiori, quo candet, lucem spargens.

nativa.

I. ALUMINARIS. Schreber *Naturf.* 15. p. 209.

Habitat reniformis vel botryoides in Silesiæ principatu Munsterberg, in Britannia, Longobardia & præsertim Halæ Saxonum in horto pædagogii, heic innidulantibus quartzi granis & gypsi crystallis paulisper impura, mollissima, alba, in fragmenta indeterminata diffiliens.

29. ARGILLA. Ex terrâ aluminari & silicea, ut plurimum etiam ferri calce & phlogisto constans.

Opaca, inconspicua, formæ communis, attactu blanda, terrea, leviuscula, mollis, aquam & oleum imbibens & retinens, utroque emollitu, priori plastica, & odorem sibi proprium spirans.

Cum aqua forti non effervescebat, igne se contrahens & indurefcens. porcellana. 1. A. macra alba friabilis linguæ perparum adhærens utione alba & fortissimo in porcellanam abiens.

Cronst. miner. 6. 78. A. Terra porcellanea.

Waller. syst. miner. 1. p. 51. n. 9. Argilla apyra macra pura.

Carth. miner. 5. Argilla rudis pura igne indurefcens.

a) coagmentata.

Syst. nat. XII. 3. p. 200. n. 1. Argilla (apyra) apyra albidula.

Wall. min. 19. Argilla apyra.

β) pulverulenta.

Wall. miner. 23. Marga porcellana.

Vogel miner. 33. Argilla porcellana.

a) micæ particulis immistis.

Syst. nat. XII. 3. p. 200. n. 3. Argilla (porcellana) albidula subfarinacea, atomis nitidis.

Habitat rarior per strata in Japonia, Sina, Sibiria (e. g. prope Arszamas,) Hungaria (prope Felsobanya & Schemniz,) in Italia (prope Berganum, Tretto, Baudisse,) in Galliæ provinciis, Forez, Burgundia, Campania, Alvernia, Britannia, Normannia, Piccardia, Hannonia, Flandria, Belgio foederato (prope Mastricht,) Daniæ insula Bornholm, in Suecia, potissimum in Scania, in Silesia (prope Gieren,) in Bohemia (e. gr. prope Gaden,) in Saxonia (prope Aue, Elterlein & Seidliz,) in circulo Salica prope Guemriz, ad montem rheno inferiori confinem Drachenfels in Franconia (prope Kizingen & Norimbergam,) Wirtembergia (prope Hornberg,) in Palat.

via, prope Hallein Salisburgi, prope Vordernberg Stiria & prope Viennam, sapissime ex feldspato satifcente nata, vasis porcellanis inserviens in Japonia forma radicis arboris reperta.

Leucargilla. 2. A. mollissima attactu pinguis lingua adhærens tritura nitens ustione primum nigricans tum expallescent, apyra.

Syst. nat. I. p. 207. n. 2. Argilla nivea hinc inde incarnata.

Syst. nat. XII. 3. p. 200. n. 2. Argilla apyra lubrica.

Carth. miner. 6. Argilla subtilis igne indurecens & pallescens.

Cronst. min. §. 79. Terra porcellanea phlogisto aliisque heterogeneis minima portione mista.

Vogel miner. 32. Leucargilla Plinii s. Argilla fistularis.

Wall. min. 24. Marga argillacea pinguedinem imbibens calore indurabilis.

Wall. syst. min. I. p. 53. n. 10. Argilla apyra pinguis lubrica.

Habitat paulo frequentior in Scania (prope Bosserup,) Belgio (prope Maastricht,) Gallia (prope Montmartre,) Colonienfi terra (ad lacum Lach,) Hassia (prope Almerode,) Saxonia (prope Mehren & Wiesenthal,) cinerea, nigricans, nigra, violacea, carnea, ochracea, maculis, venis, striis variegata, quartzi pyritave frustris immixtis sæpe impura, in fragmenta indeterminata interdum convexa diffiliens, fistulis tabaci, vasis, furnis, furnorumque partibus violentiam ignis experturis, vasis figulinis nobilioribus egregie inserviens.

Lithomarga. 3. A. friabilis attactu pinguis squamosa.

Syst. nat. I. p. 204. Marga argillacea albida.

Syst. nat. XII. 3. p. 51. n. 1. Talcum subfriabile album subsquamosum.

Vogel miner. 11. Argilla subtilis indurata ex fissuris petrarum, &c. p. 37. Medulla saxorum.

β) Syst. nat. XII. 3. p. 51. n. 1. Talcum (viridans) subfriabile viride inquinans.

γ) Schüz nov. ad. Ac. Cæs. Nat. Curios. Vol. III. app. Terra miraculosa Saxonie.

δ) v. Trebra chem. Ann. 1784. I. p. 387. Phosphorescirendes Steinmark.

Brückmann chem. Annal. 1785. I. p. 449.

Habitat in aliis lapidibus nidulans nunc pulverulenta, nunc coagmentata, posteriori in casu lingua adhærens.

& tritura nitens, nonnunquam in fragmenta convexa diffiliens, pennæ acie trita (δ) in tenebris scintillas lucidas spargens, & igne paulisper indurata (γ) polituram admittens, ut plurimum ochroleuca, alias ex cinerascens vel rufescente alba, margaritacea, lavedulacea, violacea, carnea, ex fuscescente rubra, aut ex rubello fusca, hepatica, ochracea, (β) viridis, unicolor aut maculosa, venosa vel striata.

fullonica.

4. A. pinguis tritura nitens lamellosa in aqua in pulverem dilabens in aëre fatiscens. igne fortiori in vitrum lacteum abiens.

Wall. syst. min. I. p. 48. n. 7. Argilla vitrescens parum indurata, particulis impalpabilibus, exsiccatione lamellaris vel rhomboidalis.

Carth. min. p. 8. n. 2. Smectis subtilis cum acidis non effervescens.

Lehm mineral. p. 28. Smectis.

De Costa foss. p. 69. n. 1. Marga viridi-fusca, Terra fullonica vulgo dicta.

Habitat in Anglia, Suecia, Saxonia, Lusatia nunc fusca, nunc cinerea, nunc ex virescente alba, nunc viridis, nunc carnea, terræ calcariæ circiter $\frac{1}{100}$, & totidem calcis ferreæ continens. An distincta hujus generis species? Fulloniâ usu celeberrima, oleum avidissime imbibens.

crustacea.

5. A. pinguis lamellosa in aqua in frusta dilabens & agitatione spumans igne fortiori in vitrum spumidum abiens.

Syst. nat. XII. 3. p. 201. n. 7. Argilla (fullonica) fissilis friabilis lubrica in aqua spumans.

Schreb. lithol. 132. Argilla fissilis.

Wolt. min. II. Argilla subtilis pinguis in aqua cito liquefscens.

Waller. min. p. 26. Argilla fullonum saponacea lamellosa.

Wall. syst. min. I. p. 10. n. 6. Argilla vitrescens saponacea exsiccatione crustacea.

Cronst. §. 85. A. . Lithomarga.

Habitat in Sueciæ monte Osmund, cinerea.

lemnia

6. A. pinguis attritu nitens linguæ parum adhærens mollißima leviuseula rexturæ conchaceæ.

Syst. nat. XII. 3. p. 201. n. 6. Argilla incarnata, fracturis glaberrimis.

Cronst. min. §. 85. B. Lithomarga, Terra lemnia.

Wall. syst. min. I. p. 11. n. 6. C. Argilla crustacea incarnata.

Dal. pharmac. 20. n. 2. Terra lemnia.

da Costa fossil. 14. Terra lemnia rubra.

Habitat in Lemno, Silesia, magnesiæ quoque, terram calcariam & ferri calcem continens, in aqua cum strepitu in frusta dissiliens, rarius dilute carnea quam obscure isabellina aut dilute hepatica, interdum maculis aut arbuscularum imaginibus nigris varia, olim Medicis usitata.

7. A. pinguis leviuscula mollissima tritura nitens linguæ adhærens ex fuscescente nigra.

Werner apud Cronst. min. §. 84. Bergseife.

Habitat in Polonia prope Olkutsch, texturæ terræ.

8. A. mollissima pinguis linguæ adhærens plastica paulisper inquinans texturæ terræ igne rubescens fortiori in vitrum virescens abiens.

Cronst. §. 90. A. Argilla communis.

Wolt. min. 11. Argilla rudis sabulo destituta.

- α) *Syst. nat. I. p. 207. n. 4. Argilla cærulescens.*

Syst. nat. XII. 3. p. 202. n. 9. Argilla (communis) humido cærulescens ustione rufescens.

Wall. min. 16. Argilla vitrescens rudis.

Wall. syst. min. I. p. 40. n. 1. Argilla vitrescens rudis, rimis sub exsiccatione inordinatis.

Vogel miner. 28. Argilla vulgaris.

- β) *Syst. nat. I. p. 207. n. 3. XII. 3. p. 202. n. 10. Argilla (figulina) siccitate rupturis subtesellata.*

Wall. min. 17. Argilla tessulata figulina.

Waller. syst. min. I. p. 44. n. 3. Argilla vitrescens exsiccata tessularis.

Lehmann min. 16. Marga.

- γ) *Syst. nat. XII. 3. p. 202. n. 11. it. wgoth. 251. 267. Argilla incarnata.*

- δ) *Vogel min. 31. Linus. Terra lateritia.*

Habitat per omnem terrarum orbem, ampla sæpius & alta, parum ceterum a superficie distantia strata constituens, vegetabilium vestigia impressa præ se ferens, rimis innumeris crebo fissis, ex cærulescente vel flavescente cinerea, infumata, obscure cærulescens, rarius viridis aut carnea, nunc minore, nunc (δ) majore terræ siliceæ copia prægnans, vulgatissima vasorum figulinorum & laterum materies, plurima ex fatiscantibus durioribus nata.

Sapo.

communis.

- indurata.** 9. A. mollis pinguiuscula linguæ parum adhærens in aqua dilabens & emollienda.
Wall. syst. min. I. p. 62. Argilla actè cohærens lapidea, & p. 380. n. 1. Steatites argillaseis particulis actè coherentibus durus.
- β) *Wall. syst. min. I. p. 10. n. 5* Argilla vitrescens, exsiccata granularis.
Habitat per omnem terrarum orbem, leviuscula, ex flavescente, cærulescente aut virescente cinerea, & rufescente, fusca, sordide rosea aut viridis, aut maculis rotundatis varia, texturæ terreæ, ut tamen nunc plana magis sit, nunc ad festucas propius accedat, rarius ad schistum, interdum adeo dura, ut lapidis loco ædificiis inserviat.
- fissilis.** 10. A. mollissima submacra linguæ parum adhærens texturæ schistossæ in fragmenta discoidea diffiliens.
Syst. nat. XII. 3. p. 38. n. 7. Schistus (argillaceus) scriptura cinerea fissibilis cinereus.
Waller. syst. miner. I. p. 45. n. 4. Argilla vitrescens, exsiccata fissilis.
Habitat ubique terrarum e. g. in Suecia, Saxonia, circulo Salico, strata ampla constituens, lithanthraci creberrimè vicina, cujus etiam bitumine perfusa, eoque denigrata, alias cinerea, rarius cærulea, ex cæruleo aut rubro flavicans, aut fusca, interdum micans, vegetabilium, præsertim filorum vestigia impressa, sæpè monstrans aqua emollienda.
- sterilis.** 11. A. submacra lamellosa siccata alba igne rufescens parum indurecens paulo fortiori liquanda.
Syst. nat. XII. 3. p. 203. n. 14. Argilla mixta subfissilis glareosa.
Cronst. miner. §. 90. A. E. Argilla Bjorklera.
Waller. syst. min. I. p. 45. n. 4. a. Argilla fissilis alba.
Habitat in Sueciæ, præcipue Sudermanniæ, campis sterilissimis, solis fere betulis favens, integra strata cum arenæ stratis alterna constituens.
- bullosa.** 12. A. pinguis mollis tritura nitens linguæ parum adhærens plastica cinerea igne rubescens & bullosa.
Habitat in Transilvania.
- Bolus.** 13. A. pinguis attritu nitens ore liquecens aqua diffilius emollienda & minus tenax texturæ conchaceæ, igne rubescens & facilius liquanda.

Syst. nat. I. p. 207. XII. 3. p. 203. n. 13. *Mus. Tess.*

110. *Schreb. lich.* 136. Argilla ore liquefscens.

Carth. min. 6. Argilla subtilis, aqua in massam unctuosam dissolubilis.

Wolt. min. 11. Argilla subtilis pinguis.

Wall. min. 13. n. 6. Argilla pinguis.

Wall. syst. min. I. p. 49. n. 8. Argilla vitrescens subtilissima pinguis exsiccatione solida.

Cronst. min. §. 86. *Vogel. min.* p. 36. Bolus.

β) Terra lusitanica odorata e regione Estremos.

Habitat in Italia, Gallia, Germania, Armenia, sæpe ex fatiscantibus lavis nata, ut plurimum obscure rubra aut fusca, interdum flava, carnea aut cinerea, varietate innumera, prope Idriam Carniolæ cinnabari, prope Kapnick Hungariæ argento facta. Olim Medicorum usu celebris. V. Ludwig de terris.

linensis.

14. A. submacra rufa punctis maculisque ochraceis varia, aqua emollienda.

Syst. nat. XII. 3. p. 201. n. 4. Argilla flavescens, punctis maculisque ferreo-ochraceis.

Cronst. min. §. 84. A. Terra porcellana marte mixta.

Habitat in Gallia (prope Montmartre,) in Sinæ collibus, heic gossypii, oryzæ, indigofæræ solum constituens, lateribus infra aquam adhibendis egregie inserviens.

Rubrica.

15. A. mollis inquinans linguæ adhærens rubra fragilis aqua vix emollienda texturæ terreæ.

Syst. nat. I. p. 204. n. 2. Marga ochracea rubra.

Syst. nat. XII. 3. p. 51. n. 3. Talcum subfissile rubrum inquinans.

Carth. min. 73. Ferrum terrestre durum manus inquinans.

Cost. foss. 88. Creta rubra.

Cronst. min. §. 86. I. β. 3. Bolus rubra durior.

Wall. min. 266. Ochra rubra cretacea.

Wall. syst. min. 2. p. 260. n. 22. c. Ochra ferri rubra cretacea solida.

Dal pharmac. 23. n. 5. Rubrica fabrilis.

Vogel min. 178. Rubrica:

Habitat in Sibiria (ad fluvios Baunt & Jeschanska,) Dalecarlia, Hassia (prope Thalitter,) Bohemia, Lusatia, Gallia, frequens minerarum ferri, quo ipsa abundat, comes.

- lutea.** 16. *A. mollissima inquinans lutea ochracea*;
Hoffmann. bergm. Journ. 1788. 2. p. 521. Gelbe Erde.
Habitat in Lusatia superiore prope Wehrau.
- viridis.** 17. *A. pinguifcula mollis compacta viridis igne intumescentia primo nigrescens post in colorem rubrum denique flavum transiens.*
Syst. nat. XII. 3. p. 203. n. 13. e. Bolus viridis.
Cronst. miner. §. 86. I. V. Terra verde.
Habitat, sæpius intra amygdaliten, in monte Veronenfi Baldo, Suecia, Normannia (prope Pontaudemer,) Saxonia (prope Planiz) & Bohemia (prope Besniz, Wischockzan & Brammy,) pigmentum in aëre confans exhibens.
- Tripolitana.** 18. *A. macra subscabra mollis leviuscula linguæ adhærens difficulter liquanda attritu ad metallum metallicum nitorem assumens.*
Syst. nat. XII. 3. p. 202. n. 8. Argilla scabra nitidula flavescens inquinans.
Wolt. min. 11. Argilla subtilis macra.
Cronst. min. §. 89. Terra tripolitana.
Vog. min. 38. *Carth. min.* 8. Tripela.
Wall. min. 33. Glarea indurata cohærens aspera.
Wall. syst. miner. I. p. 91. n. 1. Tripela solida.
Habitat in insula maris australis Tanna, regno Tunetano & Neapolitano, russo (ad flavium Uda,) prope Fedotiewa & Casimova, in Suecia (prope Snaflanda,) in Flandria (prope Oudenarda,) Bohemia, Austria (prope Crems,) Bavaria (prope Ditsfurt,) Wirtembergia (prope Calw,) Franconia (prope Schillingsfürst,) Saxonia (prope Potschappel & Naumburg,) Westphalico circulo (prope Fürstemberg & Duisburg,) & in Hassia (prope Grünberg & Darmstadt,) etiam prope Francofurtum ad Mœnum, in montibus stratiis, non raro una cum sulphure aut foliorum impressis vestigiis condecorata, strata constituens aurimas explens, frequentius isabellina, dilute ochracea aut ex flavesciente cinerea quam alba, aut aliis coloribus tincta, texturæ terreæ, lapidibus durioribus & metallis poliendis, modulis etiam, in quos vitæ nobiliora & metalla effunduntur, egregie inserviens.
- tumescens.** 19. *A. igne rufescens sicca spongiosa aquam cum intumescencia avidissime imbibens & pertinacissime retinens.*
Syst. nat. I. p. 207. n. 8. Argilla mixta arenacea.

Syst. nat. XII. 3. p. 203. n. 15. Argilla mixta porosa glareosa.

Wall. min. 18. Argilla rubens aqua intumescens, eandemque diu retinens.

Wall. syst. min. 1. p. 43. n. 2. Argilla vitrescens aqua intumescens sub exsiccatione membranacea.

Cronst. min. §. 90. A. 1. §. Argilla intumescens.

Vogel min. 30. Argilla fermentans.

Habitat passim in campis, potissimum Sueciæ, sterilibus, dum superficies corii instar exsiccatur, intus pulvis instar mollissima, hinc primo vere sub pedibus obunibulantium fluctuans tremensque, ædificiis & hominibus periculosa.

Grandæva. 20. A. macra subplastica igne rufescens & indurescens sicca friabilis subpulverulenta aquam cum intumescencia lente imbibens.

Syst. nat. 1. p. 207. n. 9. Argilla arenacea fabulosaque.

Syst. nat. XII. 3. p. 204. n. 16. Argilla mixta glarea, arena fabuloque, æstate sub lapidescens.

Cronst. min. §. 90. A. 1. §. 2. Argilla intumescens lapidosa.

Wall. min. 32. Glarea argillofa.

Wall. syst. min. 1. p. 56. n. 12. Argilla vitrescens; glarea mixta.

Habitat in Suecia, præsertim in Dalecarlia, grisea, fusca aut rubescens, æstate adeo indurescens, ut nec malleus, nec cuneus penetrent, cribrata pro exstruendis pistorum fornacibus præstantissima.

soluta.

21. A. submacra, humida subplastica, sicca pulverulenta igne in vitrum solidum abiens.

Syst. nat. XII. 3. p. 207. n. 5. Calx (palustris) fixa pulvereæ plastica.

Wall. syst. min. 1. p. 61. n. 14. Argilla vix coherens farinacea.

Habitat in Suecia, potissimum sub paludibus, grisea vel alba, hæc parietibus dealbandis adhibita.

arvensis.

22. A. cinerea, humectata in glebularum compingenda sub exsiccatione rimas magnas agens tandem pulverulenta igne vitrescens.

Wall. syst. min. 1. p. 55. n. 11. Argilla vitrescens humo mixta.

Habitat frequens in agris cultis.

- Unbra. 23. A. bitumine perfusa fusca scriptura inquinans ustione
rufescens.
Syst. nat. XII. 3. p. 204. n. 18. Argilla humosa fusca
inquinans.
Wolt. min. 11. Argilla pictoria fusca.
Wall. min. 3. Humus nigro-brunnea.
Wall. syst. miner. 1. p. 17. n. 3. Humus colorata bitu-
minosa fusca, & p. 60. nr. 13. g. h. i. Argilla mi-
neralis fusca, obscure fusca & nigricans.
Cronst. §. 283. 2. Mumia vegetabilis.
Baum. min. 1. p. 42. Terra umbria.
Lehm. min. 24. Umbra.
Habitat in Italia, Germania (e. gr. prope Erfurtum,)
Scania, Anglia, pictoribus usitata.
- vitriolacea. 24. A. fusca stiprica aquam cum gallis coctam denigrans.
Syst. nat. XII. 3. p. 205. n. 21. Argilla mixta fusca
vitriolico falsa.
Habitat sub paludibus passim, ab innidulante & fatifcente
pyrita nato.
- falsa. 25. A. saporis falsi.
Hiærne tentam. chem. 1.
v. Born. ind. fossil. 2. p. 98.
Habitat in maritimis & confinibus salisodinarum e. gr.
austriacarum, salisburgensium transilvanicorum, muria
prægnans, cinerea vel rubra.
- cobaltifera. 26. A. nigra cum borace igni exposita vitrum cæruleum
exhibens.
Gesfn. hist. cobalt. 1. p. 21. 35.
Habitat in Wirtembergiæ fodinis.
- cuprifera. 27. A. fusca spiritui salis ammoniaci excalesfacto colorem
cæruleum concilians.
v. Born Brief. 7. p. 33. 34. 8. p. 43.
Habitat in fodinis Temesiensibus, ferri cuprique calcem
continens, ita ut cupri $\frac{7}{100}$ exhibeat.
- argentifera. 28. A. mollis plastica fusione cum plumbo argentum
exhibens.
v. Born ind. fossil. 1. p. 83. 84.
Ferber üb. die Gebirg. u. Bergw. in Ungarn. p. 57.
Habitat in Bavaria prope Creisdorf, in Hungaria prope
Schemnitz, cinerea, flavescens aut ex flavo rubra,
ad $\frac{7}{100}$ argenti continens.

aurifera. 29. A. mollis plastica cærulescens fusione cum plumbo aurum exhibens.

v. *Born ind. foss. I. p. 67.*

Habitat in Transilvania fodinis prope Herczigan & Facebai.

30. PUTEOLANA. Ex terra aluminari filiceaque & ferro, ut plurimum etiam terra calcaria constans.

Friabilis.

Cum aqua & calce subacta adeo indurescens, ut ab aqua non penetrari possit, igne facile liquanda in scoriā nigram.

genuina.

1. P. obscurius tincta magnetis imperium facillime sequens.
Cronst. min. §. 207. n. 8. 1. Terra pouzzolana.
Wall. syst. min. I. p. 95. n. 1. Cæmentum pulverulentum non cohærens.

Habitat in Italiæ montibus ignivermis, etiam extinctis, frequens circa Neapolin & Romam, hinc inde in integros colles aggregata, cæmento aquæ impenetrebili egregie inserviens, obscure rubra, fusca aut nigra.

affinis.

2. P. obscurius tincta magneti vix obediens.
Fauj. de S. Fond sur la maniere de reconn. les différ. espec. de Pouzzolane. Amsterd. 1780. 8.
Habitat in Gallia, e. g. in Occitania (prope Chenavari,) hinc inde in Germania, e. g. in Brisgovia (prope Breysach,) in Hassia (prope Echzel,) in Franconia (ad montem Pferdekopf,) an ex fatiscencia lapidum argillaceorum nata?

Cineres.

3. P. cinerea pulverulenta.
Cronst. min. §. 297. Cineres vulcanorum.
Habitat in vicinia montium ignivomorum e. g. Italiæ, a quibus summo cum impetu ad immensam sæpe altitudinem, & ad aliquot interdum milliarym distantiam extruditur, in terram relabendo in clivos aggregata, aut immensam aream obtegens, aut integras urbes

sepeliens, non raro tantopere subtilis, ut per invisibiles rimas cistarum arctissime clausarum penetrat, ferri magnatim sequentis non parum continens.

arenacea.

4. P. cinerea ex granulis segregatis constans.

Syst. nat. XII. 3. p. 181. n. 5. Pumex (cinerarius) pulvereus arenaceus.

Cronst. min. §. 297. Scoriæ pulverulentæ.

Wall. syst. min. 2. p. 375. n. 1. Porus igneus arenarius.

α) granis minoribus. Rena del Vesuvio.

β) granis maioribus. Lapilli del Vesuvio.

Habitat cum præcedente, evidentius ex comminutis ignis subterranei productis durioribus orta.

31. CÆMENTUM. Ex ferro, terra aluminari, plurima filicea, ut plurimum quoque pariori calcaria constans.

Duriusculum, leviusculum, porosum, texturæ terreæ, aquam, cui immergitur cum sibilo imbibens, siccum & digito perstrictum strepens, asperum, inconspicuum.

Comminutum & cum aqua & calce subactum adeo indurascens, ut ab aqua non penetretur, igne facile in scoriam nigram abiens.

Tufa.

1. C. in clivos integros & strata amplissima montibus ignivomis vicina aggregatum, formæ communis.

Ferber Br. aus Welschl. p. 67. 139. 144-147. 235-238.

Givani litolog. Vesuvian. p. 174.

Habitat in vicinia montium ignivomorum, præsertim Italiæ, frequens circa Neapolin & Romam, ex conglutinata puteolana (1.3.4.) natum, aliorum lapidum ad instar extruendis domibus a multis retro temporibus inserviens frequentissime

frequentissime infumatum, cinereum, nigricans, fuscum, ochroleucum, ex flavescenti cinereum aut ex fusco luteum, rarius rufescens virescens aut variegatum, crystallis hornblendæ basaltinæ, scorli granatim, feldspati, micæ miculis; pumicis frustis; rarius ossibus, testaceis, fructibus durioribus plenum; non raro cum acidis paulisper effervescens, nunc ad ærem fatiscens, nunc potius indurescens.

Tarras.

2. C. strata ampla argilla fertili testa constituens, formæ communis.

Cronst. miner. 6. 207. n. 8. 2. Cæmentum induratum.

Waller. Syst. miner. 1. p. 97. n. 2. Cæmentum induratum lapideum.

Vogel nov. comment. Goet. t. 3.

Cärtheusf. mineral. Abhandl. 2. p. 20.

Collin. Journ. d'un voyag. miner. cap. 17. p. 288. sqq.

Habitat ad Rheni ripas. potissimum in Archiepiscopatu Colonienfi (prope Andernach) & in Hassia (prope Lindenstrut, Grunberg, Bockenheim, Darmstadt, Nidda, Eichelsachsen, & ad montem Vogelberg,) ut plurimum infumatum aut nigricans, ut ædes ex eo constructæ tristitiæ sensum animo infundant, crystallos hornblendæ, & micam, argillam, frustula quartzæ, ardesiæ, marmoris, pumicis, maculas vitro anulas sæpe continens, in propriis molendinis comminuta cæmento aqua impetrabili inserviens; an ex fatiscente & denuo indurescente porphyrii specie natum?

columna-
re.

3. C. prismaticum.

α) prismatibus hexaëdris. v. Veltheim n. chem. Entd. 7. p. 74.

β) prismatibus pentaëdris. C. Chrn. Gmellin naturf. 23. p. 115.

Habitat ad Rheni ripas, α) prope Andernach, β) prope Neuwied, frequens quoque ad Ætnæ radicem.

32. CARIOSUS. Ex terra aluminari, filicea & calcarea cum ferri parca portione constans.

Levis, mollis porosus, in aqua in pulverem dilabens.

Cum aqua forti effervescens, igne indurescens paulisper rufescens.

Anglorum. I. CARIOSUS.

Rottenst- Waller. Syst. miner. I. p. 92. n. 2. Tripela cariosa.
ne. da Costa fossil. 87. Creta fusca terra cariosa dicta.

Habitat in Angliæ provincia Derby, potissimum supra lithanthracem, isabellinus, obscure cinereus aut fuscus, ab Anglis artificibus ad polienda metalla & lapidum varia genera adhibitus.

33. ARDESIA. Ex terra aluminari & silicea constans, quibus ut plurimum pauxillum calcis ferræ & terræ calcariæ, sæpe etiam aliquid magnesiæ & petrolei accedit.

Mollis, texturæ schistosæ, in fragmenta (ut plurimum) discoidea dissiliens, opacus, formæ communis, aquam imbibens, sed lente, ita ut non emolliatur, humectatus odorem argillæ spirans.

Cum aqua forti non effervescens, igne paulo fortiori in scoriam turbidam abiens; in montibus primævis (in his pingui nitore conspicuus) æque ac in stratiariis obviis, integros montes & præcipuas eorum partes constituens.

Novacula. 1. A. nitidula inrus micans subopaca duriuscula ex virescente cinerea, scriptura albida.

Syst. nat. XII. 3. p. 37. n. 1. Schistus scriptura alba ater solidus potiendus.

Woltersd. miner. 17. Schistus niger durus subtilis.

Waller. miner. 64. Fissilis solidus mollior, lamellis crassioribus.

Baum. miner. 1. p. 219. Lapis lydius.

Habitat in montibus schistosis strata constituens v. g. parcius in Oelandia, in Franconia prope Lauenstein, polituram imperfectam assumens, aëre & oleo pingui indurascens, hoc imbutus coticulæ loco inserviens.

tabularis. 2. A. nitidula mollis ex cinerascente nigra scriptura albida, bracteis rectis.

Syst. nat. 1. p. 134. XII. 3. p. 37. n. 2. Schistus tabularis scriptura nivea, ater impalpabilis æqualis fissilis.

Cest. fossil. 165. Schistus niger polituram quodammodo admittens.

- Waller. *miner.* p. 62. Fissilis subtilior niger, polituram quodammodo admittens.
- Waller. *Syst. miner.* I. p. 336. n. 1. Schistus subtilior niger, rasura albus, polituram aliquo modo admittens.
- Scheuchz. *alp.* I. p. 19. & 2. p. 47. & 3. p. 7. Lapis fissilis niger glaronensis.
- Cronst. *miner.* §. 91. B. I. °.
- Habitat in Scania, Helvetiæ (præsertim Glaronensis,) Franconia (prope Lchillen,) Saxonia (prope Warzbach) montibus, polituram imperfectam admittens, maculis interdum obscurioribus orbicularis aut oblongis varia, rasa levissime cum aqua forti effervescent, leviuscula, mensis, tabulis calculatoris stilis inserviens.
- regularis. 3. A. nitidula subdumescula ex cærulefcenti nigra scriptura cinerea, bracteis rectis.
- Syst. nat.* I. p. 154. XII. 3. p. 38. n. 5. Schistus (Ardesia) scriptura cinerea cærulefcenti niger tinnitans.
- Wolt. *min.* 17. Schistus niger durus rudis.
- Coff. *fossil.* 181. Schistus cæruleus.
- Wall. *miner.* p. 63. Fissilis durus cærulefcent.
- Wall. *Syst. miner.* I. p. 337. n. 2. Schistus durus rasura albescent clangosus.
- Carth. *miner.* 25. Fissilis durus rudis ex nigro cærulefcent.
- β) Ardesia rubra. Cronst. *miner.* §. 91. B. I. β.
- γ) Ardesia purpurea. Kirw. *miner.* p. 86. sp. 6. var. I.
- δ) Ardesia purpurascens. Kirw. *miner.* p. 88. sp. 6. var. 2.
- ε) Ardesia ex virescenti cinerea. Waller. *Syst. min.* I. p. 338. n. 2. b.
- Habitat in Spitzberga Suecia e. g. Jemtæ alpinis, Helvetia, Westmannia, Scania, Anglia, Hercynia, Saxonia, Francouia, &c. interdum vevorum corporum, præsertim mariorum vestigiis ornata, aut arbuscularum imaginibus picta, aut mica vel pyritæ particulis inspersis nitens, aut quartz granulis largius inistis solito durior, aquam non hauriens, tectis ædificiorum inserviens.
- solida. 4. A. nigricans texturæ ex schistoso compactæ tinnitans scriptura cinerea.
- Syst. nat.* XII. 3. p. 38. n. 6. Schistus scriptura cinerea, nigricans solidus tinnitans.
- Waller. *Syst. miner.* I. p. 342. n. 7. Schistus solidus durus difficulter vel non in lantellas divisibilis.

Habitat in Suecia, Hispania, nova Hispania, in festucas diffiliens, nigrescens, fusca, grisea aut rufescens.

compac- 5. A. obscura compactissima solidissima duriuscula scriptura
tissima. exalbida.

Syst. nat. XII. 3. p. 39. n. 13. Schistus compactissimus.

Habitat rarissima in Sina, nigra aut fusca, exterius glabra inæqualis, intus compactissima; an distincta hujus generis species?

atrata. 6. A. texturæ schistoso lamellosæ mollissima, scriptura albida.
Syst. nat. l. p. 154. XII. 3. p. 37. n. 3. it. wgoth. 28. Schreb. lich. 30. Schistus scriptura alba, nigricans subfriabilis. Waller. miner. 66. Fissilis molior friabilis.

Waller. Syst. miner. 1. p. 341. n. 6. a. c. e. Schistus diverso colore, niger rasura cinereum, ceteris vero coloribus concolorem exhibens pulverem ficcus macer fragilis.

Cost. fossil. 167. Schistus niger.

Habitat in Lapponia, Scania, aliis Sueciæ provinciis, macra, nigricans, fusca aut flavescens, igne agitata crepitans, fortiori in vitrum spumosum convertenda, rosâ cum aqua forti paulisper effervescent.

undulata. 7. A. nigra texturæ undulatim schistosæ.
Waller. syst. miner. 1. p. 345. n. 9. d. Schistus carbonarius, lamellis fluctuantibus.

Habitat in Finnia & Jemtia, nunc mollior, igne in scorias porosus, nunc paulo durior, igne in vitrum solidum convertenda.

bitumino- 8. A. mollissima pinguiuscula obscura tritura nitens, scrip-
sa. tura nigra texturæ recto-schistosæ in fragmenta discoidæ diffiliens, in igne fumans aut flammam concipiens, in aperto expallescent.

Cronst. miner. §. 159. Brandschiefer.

2) *Waller. syst. miner. 1. p. 344. n. 9. b. c. Schistus solidus crassus non fissilis, rasura nigra, carbonarius.*

da Coste fossil. 168. 4. Schistus terrestris niger carbonarius.

3) *Syst. nat. XII. 3. p. 39. n. 10. Schistus (communis) scriptura nigra, ater solidus.*

Waller. Syst. miner. 1. p. 340. n. 5. Schistus niger pinguis, igne fumans vel odorem spargens rasura niger.

4) *Cronst. miner. §. 158. Kolon.*

Habitat in Sueciæ, Angliæ, Lusatiæ, aliarum terrarum montibus præcariis, strata sæpe ampla efficiens, stratis

lihanthracum & minerarum aluminis crebro vicina, petroleo, interdum quoque vitrioli acido perfusa, aut vitæ glebulis venisve inmixtis satens, hinc nigra, hinc in igne odorem, fumum, flammam spargens non raro sulphuream, hinc in igne aperto cum ponderis jactura albescens aut canescens, probabiliter ex argilla sibi bitumine penetrata nata.

Kellas. 9. A. texturæ fibrosæ linguæ parum adhærens. *Bergm. Journ. 1790. 7. p. 12 &c.*

Habitat in Cornubiæ montibus, cupri scannique venas interdum utrinque cingens, nunc plumbi, nunc rufescentis coloris.

Nigrica. 10. A. atra macra mollißima inquinans scriptura atra texturæ incurvo-schistose in fragmenta discoidea aut festucae longas distiliens, in igne rubescens.

Syst. nat. 1. p. 154. XII. 3. p. 38. n. 9. Mus. Testin. 18. n. 6. Schistus scriptura atra, ater inquinans.

Woltersd. 17. Schistus niger friabilis inquinans.

Carrh. miner. 25. Fissilis friabilis niger manus inquinans.

Waller. miner. 67. Baum. miner. 1. p. 219. Fissilis mollis friabilis pictorius

Waller, syst. miner. 1. p. 343. n. 8. Schistus mollis niger rasura ater pictorius.

Habitat in Westrogothia Sueciæ (ad Hunnenberg,) Francia (prope Ludwigslaut,) & Italia, sæpe aluminis mineris vicina, pictorum usu celebris, bituminis & ferri calce dives, ideo igne tortæ odorem minus gratum spargens, & rubrum colorem induens, tum rubricæ loco adhibenda.

cellularis. 11. A. mollißima subponderosa in fragmenta trapezoides distiliens, texturæ schistose.

Gerh. Beyr. 7. Mineralr. 1. p. 343. n. 5. Schistus (rhombeus) tabulis quadrangulatis.

Habitat fusca, lutea aut viridis in Silesiæ principatu Liegnis prope Goldberg, & in comitatu Glaz prope Neudorf, integros montes constituens.

34. BASALTES. Ex terra aluminari, plurima ($\frac{1}{2}$) silicea, & ($\frac{1}{2}$) ferri calce confans, quibus non raro pauxillum terræ calcaris, magnesiæ albæ & nigræ accedit.

Opacus inconspicuus, macer, tritura cana (ut plurimum), in fragmenta indeterminata, diffiliens, in aëre in argillam fatiscens.

Cum aqua forti non effervescent; igne paulo fortiori in vitrum solidum nigrum abiens.

Shistofus. I. B. ater texturæ schistosæ.

Habitat in montibus basaltiferis Rheni inferioris ripæ, & Gœttingæ vicinis, olivini nidulis scatens.

columna-2. B. obscurus compactus duriusculus tenax in fragmenta prismatica granulata sponte secedens.

Baum. miner. I. p. 220. Basaltes.

Carth. min. 21. Smectis crystallifatus, crystallis oblongis irregularibus.

Waller. miner. 139. Corneus crystallifatus prismaticus lateribus inordinatis.

Waller. syst. miner. I. p. 319. n. 9. Basaltes figura columnari, lateribus inordinatis, crystallifatus.

Habitat fastigia montium prærupta coni truncati formam interdum præseferentis sæpe constituens granitæ, gneisso, marmoris, wackæ, argillæ, arenæ, arenærio, lithanthraci, superimpositus rarius pergræssum trajiciens, in maris australis insulis, potissimum nova Seelandia, nova Hispania, in Sicilia, Italia meridionali Gallia, Islandia, Sconia & insulis vicinis insulis Feroë, Islandia, Silesia, Hungaria (prope Schemnitz, Cremenitz, Kreutz) occidentali Bohemia, superiori Lusatia, Saxonia, Thuringia, Henedergo, & vicinis Franconia montibus in Palatinatu superiori, Weteravia, Fulda, Hassia, Gœttingensi districtu, Nassovia, ad ripas Rheni inferioris, ex virescenti cinereus, ex rufescenti fuscus, creberrime ex

cinerascēti niger, innūmera aliorum fossilium invidulorum varietate conspicuus, aut arborum imaginibus, quas magnesicæ nigrae debet, pictus, ferro interdum adeo dives, ut a magnete trahatur, & in ustrinis magno cum fructu ferri mineris adjiciatur fragmentis in quæ secedit, rarius regularibus, rarius tabularibus, ut plurimum magnis & prismaticis, sæpe enormis & longitudinis & diametri, creberrime hexædris, interdum tetraëdris, (angulis rarius obliquis quam rectis) pentaëdris aut heptædris, rarius triaëdris, octaëdris aut majori facierum numero conspicuis, fragmentorum a loco natali avulso- rum angulis sæpe rotundatis aut detritis, prismatibus nunc rectis, rarius flexuosis, nunc continuis, rarius articulatis, nunc perpendicularibus, nunc obliquis, nunc sparsim decumbentibus, rarius se decussantibus & secantibus, interdum vitri more fragilibus & campanæ instar tintantibus, lapidis lydii, bibliopegis incudis loco inserviens, sterrendis plateis, struendis ædificiis, aliis usibus eximie conducens, utrum ignis filius an aquæ sedimentum?

pyrami- 3. B. obscurus compactus in fragmenta pyramidalia sponte
dalis. secedens. *Hacquet chem. Annal.* 1783. I. p. 522.

Habitat in Bohemiæ montibus prope Aussig, fragmentis elongatis triaëdris, in Hungaria (prope Schemnitz & Cremoniz) fragmentis tetraëdris.

tunicatus. 4. B. compactus sponte in fragmenta crustosa secedens, crustis sphaericis concentricis.

Habitat cum columnari, hoc mollior, dilutius tinctus, & facilius fatiscens.

Wacca. 5. B. mollis fragilis compactus tritura nitidulus sponte non in fragmenta secedens.

Kasten Magaz. für Helvet. Naturk. 3. p. 234.

Habitat in Bohemiæ & Saxoniae montibus, etiam grandævis, nunc strata ampla efficiens, nunc venæ instar rimas explens, non raro venis metalliferis dives, frequentius cinereus aut virescens, quam niger, textura planæ, quam granularis, crebra columnaris basis, quo tamen longe celerius, fatiscit, olivini nihil includens.

Trape- 6. B. duriusculus compactus aquam imbibens in aëre rufes-
zum cens & lamellatim fatiscens, in igne crepitans & cum strepitu dissiliens.

Syst. nat. I. p. 154. n. 4. *Mus. Tessin.* 16. Schistus cinereus solidiusculus, scriptura cana.

Syst. nat. I. p. 188. n. 25. Saxum impalpabile calcarium schistiforme cinereum.

Syst. nat. XII. 3. p. 72. n. 2. Saxum impalpabile schistofum subcalcarium, fragmentis rhombicis.

It. v. goth. 211. Saxum schistofum calcarium cinereum.

Cronst. miner. §. 265. Saxum compositum jaspide martiali molli seu argilla molli indurata & . . .

Waller. syst. miner. I. p. 361. n. 4. Corneus durus particulis minimis terreis in fragmenta cubica vel rhomboidalia fissus.

Habitat in Scandinaviæ montibus, præsertim Hunneberg, in Anglia, Scotia Pyrenæis Germania, integros hinc inde montes aut ampla eorum strata constituens, sæpius venæ instar secans, in profundo rimas innumeras agens, & sæpe in prismata tetraedra, rarius pentaedra aut triaedra fissus, cinereus fuscus aut niger, igne leniori rufescens, eoque tortius a magnete trahitur; cum aqua forti paulisper effervesct; vitro nigro repando, compactior lapidis lydi loco inserviens.

35. LAVA. Ex ex terra aluminari, plurima silicea & ferri calce constans, quibus non raro pauxillum terræ calcaris & magnesiæ albæ accedit.

Coloris (ut plurimum) obscurioris, tritura cana, macra, in fragmenta indeterminata diffiliens, in aëre in argillum fatiscens.

Ignis vi aperta liquante progenita, in montibus ignivomis obvia, igne denno liquanda in vitrum nigrum.

compacta. I. L. subopaca compacta duriuscula, texturæ conchaceæ. *Givani litologia Vesuvian.* p. XLIX. & 84.

Habitat in montibus ignivomis eorumque vicinia, ignis minus alterota: ut lapidis, ex quo conflata fuit, manifestu ut plurimum præ se ferat vestigia, & indolem,

frequentius nigra, quam cinerea, fusca, aut rubra, rarius alba, rarissime viridis aut cœrulea, crebro etiam innidulantibus innumeris fossilibus heterogeneis, aut ut ita infixis, aut postea navis & per aquam precipue depositis variegata, in prismata, granulata, aut fragmenta crustosa concentrica sphaerica aliquando sponte secedentia, aut striae in modum in foveis montium pendulae et formata; ædificiis, & nobilioribus sæpe eorum partibus ex struendis, statuis &c. inserviens; an ex marga petrosilice hornblendæ, aliisque liquatu facilioribus natæ

- vitrea. 2. L. diaphana nitens compacta dura texturæ conchaceæ. Syst. nat. XII. 3. p. 182. n. 7. Pumex vitreus solidus. Cronst. miner. §. 292. Achates islandicus niger. Waller. Syst. miner. 2. p. 378. n. 5. Porus igneus lapideus solidus vitreus. Vauquell. therm. 5. Vitrum fossile. Givani litolog. Vesuv. p. 128. &c. Vetrificazionei compagne
β) Lava filamentis vitreis. Hamilt. æt. angl. vol. 70. ad. an. 1780. P. 1. n. 4.

Habitat in montibus ignivomis novæ Hispaniæ, regni Peruviani, Islandiæ Hecla, Italiæ Vesuvio, in insulis Pontia, Pentellaria Paschali, (hinc inde etiam in aliis regionibus, v. in Hungaria superiore, in quibus ignis subterraneus, aut pyrita, aut lithanthracibus fatus, grassatur, simile quid non raro alia quoque immersa continetur, nunc magis nunc (Smaki) minus diaphana, ut plurimum atræ, rarius cinerea, viridescens, cœrulescens, aut alia frequentissime formæ communis, rarius placiditæ, aut insula Pontia) globi formam induta, aut pyramidis, aut tædæ formam reserens, reliquis speciebus difficillime liquanda, ferri quoque minorem multo copiam continens, terræ calcariæ & magnesiæ albæ expers, olim pro ædificiis vestimentorum adhibita, novæ Hispaniæ & regni Peruviani incolis in speculi locum, non semper ad chalcidæum scintillans.

- Scoriacea. 3. L. bullosa scabra intus nitens texturæ conchaceæ. Waller. Syst. miner. 2. p. 277. n. 3. b. Porus igneus lapideus facie scoriacea solidus. Givani litolog. Vesuvian. p. 146. &c. Vetrificazionei porosa pefante. de Dolomieu Memoir. sur les isles Ponces &c. nr. III. Habitat in montibus ignivomis, frequens in Aetnæ effluviis, etiam compage ut plurimum tegens, rarius, solidus

quam nigra, interdum quoque heterogenea continens, facilius reliquis speciebus fatiscens, quibus ceterum similis, frequentissime nigra, interdum levis, superficie non raro undulata.

porosa.

4. L. opaca inconspicua porosa leviuscula.

Givani litolog. Vesuv. p. 150. &c. Scorie leggere.

de Dolomieu Memoir. sur les Isl. Ponc. &c. n. 11.

Habitat in montibus ignivomis eorumque vicinia, frequentior in iis, qui nostra hac ætate adhuc exardescunt, quam in extinctis, frequentius ex apice montis protrusa, quam ex lateribus effluens, arden e lavæ fluvio obiaculis impedito atque inturgescente sæpe progenita, frequentius nigra quam rubra magnesia albæ reliquis diutior, quo magis porosa, eo magis.

Pumex.
Bimsstein.

5. L. opaca inconspicua parallela fibrosa porosa levis aspera. Syst. nat. 1. p. 192. n. 1. XII. 3. p. 181. n. 1. Pumex (Vulcani) schisti niger.

Dal. pharmac. 43. Cronst. miner. §. 295. Pumex.

Waller. miner. p. 328. Porus igneus lapidis asbesti.

Waller. syst. miner. 2 p. 375. n. 2. Porus igneus lapideus porosus fibrosus levis, aquis innatans.

Givani litolog. Vesuvian. p. 140. Vetrificazione filamentose.

Habitat in montibus ignivomis, Islandiæ Hecla, Italiæ Vesuvio, vicinarum insularum, Ventotiene, Ischia, Zannone, Pontia, Volcano, Liperi, etiam in insulis nonnullis archipelagi e. g. Santorin, & maris australis e. g. Tanna & nova Seelandia, sæpe aliis vulcani productis inclusæ a maris undis eluta & ad remota interdum littora dejecta (in Aerna nulla,) etiam in regionibus exardescente lichanthracum stratis aut indicia montium olim ignivomorum non omni dubio majora præ se ferentibus exustis v. gr. prope Cassellas, in Hassia, ad Rheni ripas a Neuwied ad Confluentiam usque & ultra, in Bohemia prope Eger & in monte Schlataitzeni & Salmitzeni in Nassovia prope Datweiler in Occitania, Italia superiori & media obvia interdum in columnas regulares secedens, rarius fusca aut nigra, quam flavescens, albida, aut cinerea, fibris interdum minus conspicuis, ut plurimum cavernosa, aquæ salsæ innatans, plurima aquæ communi, feldspati, scarli, micæ particulas non raro inspersas continens, poliendis vitris, lapidibus duris, metallis idonea, vitrum ex asbesto, an ex ardeßa, lichanthracæ & pyrita, an ex schisto micaceo & granita liquata faciliori nata?

spuria. 6. L. incendiorum terræ ex ardentibus carbonum fossilium stratis natorum filia.

Habitat e. gr. in Bohemia prope Bilin, Seidschütz, Lauen, Sobosan, Nassovia prope Datweiler, Hungariæ monte Schater nunc porosa, nunc compacta, nunc magis, nunc minus ponderosa, spadicea, lateritia, cinerea, atro-carulea, ferri, chalybis, iridis coloribus ludens.

36. MICA. Ex terra aluminari & silicea atque phlogisto constans, quibus ut plurimum ferri calx & pauxillum magnesiæ albæ, interdum pauxillum magnesiæ nigræ accedit.

Glabra, macra, nitens, mollis, flexilis, incurve lamellosa, in fragmenta granulata sponte secedens, in discoidea facillime diffiliens, levissima, parasitica.

Igni leniori non mutanda, vehementiori in vitrum durum hinc indurabile, bullosum liquanda.

membra-I. M. pelucida, lamellis amplis facillime separabilibus elasticis parallelis.

russisches Glas. *Syst. nat.* I. p. 155. n. 1. XII. 3. p. 58. n. 1. Mica membranacea fissilis flexilis pellucida hyalina.

Carth. miner. 14. Mica lamellis diaphanis latis tenuissimis flexilibus.

Cronst. miner. §. 94. A. 1. Mica constans lamellis magnis parallelis.

Wolt. miner. 17. Mica fissilis, membranis, diaphanis.

Wall. miner. 120. & *syst. miner.* I. p. 369. n. 1. Mica membranacea pellucidissima flexilis alba.

Bommer. miner. 216. Argyrolithus.

Habitat in Malabar, Sibiria (prope Irkuz ad lacum Bajkal & Fauly,) Russia (prope Archangel,) Finnia, Westmelandia (prope Eldalen,) Gallia provincia Vivarais, Sabaudia (prope Genevam) massis aliquarum inter

dum Diometra, granita partem constituens lamellarum summa flexilitate facile a gypso speculari & glaciali discernendu.

laminosa. 2. M. diaphana colorata, lamellis amplis parallelis facillime separabilibus.

Syst. nat. I. p. 155. n. 2. XII. 3. p. 58. n. 2. Mica membranacea fissilis flexilis subdiaphana albida.

Cronst. miner. §. 95. 1. Mica lamellosa martialis.

Waller. Syst. miner. I. p. 369. n. 2. Mica membranacea semipellucida rigida.

Habitat potissimum in granite montium primævorum, ut plurimum infumata aut nigra, interdum fusca, aurea, rubra, aut alba rarissime sola in Schisti speciem crescens.

squamosa. 3. M. subopaca, lamellis minoribus sparsis incurvis.

Waller. miner. 130. Syst. miner. I. p. 370. n. 3. Mica squamulis rigidis inordinate mixtis.

α) Syst. nat. XII. 3. p. 58. n. 3. Mica squamosa rigidula argentata.

Cronst. miner. §. 94. 2. Mica squamosa.

Woltersd. miner. 17. Mica compacta, membranis squamosis, argentea.

β) Syst. nat. XII. 3. p. 58. n. 4. Mica squamosa rigidula aurata.

Cronst. miner. §. 95. 2. Mica squamosa martialis.

Habitat, tanquam pars constitutiva, in granite multisque aliis sexis, metallico cupri, argenti auri nitore non raro alias innumeris flavi, rubri, fusci, nigri, cinerei, viridis coloris varietatibus conspicua.

undulata. 4. M. lamellis undulatis aureis.

Syst. nat. XII. 3. p. 60. n. 10. Mica flexuoso-undulata; squamis auricoloribus.

Waller. miner. 124. Mica particulis fluctuantibus.

Waller. Syst. miner. I. p. 372. n. 4. b. c. Mica fissilis, lamellis fluctuantibus & Mica fissilis, lamellis reflexi.

γ) Syst. nat. I. p. 155. n. 5. Mica particulis lamellatis, ad angulum acutum striatis.

Syst. nat. XII. 3. p. 59. n. 6. Mica (hungarica) lamellis flexuosis fragilibus auratis.

Woltersd. min. 17. Talcum molliusculum friabile, colore aureo.

- Wall. min.* 128. Talcum luteum, lamellis opacis, fragilissimum.
- Waller. syst. miner.* 1. p. 375. n. 9. Talcum luteum, lamellis flexuosis opacis friabilissimum.
- Carth. min.* 15. Talcum lamellis opacis rigidis luteis.
- Habitat in Dalecarliæ fodinis β) in Dalecarlia.*
- hemisphærica. 5. *M. lamellis hemisphæricis concentricis.*
Syst. nat. XII. 3. p. 59. n. 8. Mica squamis hemisphæricis
Waller. miner. 125. *syst. miner.* 1. p. 373. n. 6. Mica hemisphærica.
Habitat in Finlandiæ parocia Kimito, saxi satifcentis partem constituens, nitidissima, alba, semen pisi dimidiatum magnitudine & figura referens.
- striata. 6. *M. lamellis in radios transeuntibus.*
Waller. syst. miner. 1. p. 372. n. 5. Mica particulis oblongis tenuioribus acuminatis.
Cronst. §. 94. 3. Mica particulis acerosis.
Habitat in Sueciæ saxis, cinerea vel nigra, igne albescenti vel flavescens hornblendæ accedens.
- crySTALLI-7. *M. tabulis hexædris.*
Syst. nat. XII. 3. p. 60. n. 9. Mica squamis erectis passim triquetris - conniventibus.
Cronst. miner. §. 95. 5. Mica drusica.
Waller. syst. miner. 1. p. 373. n. 7. Mica figura determinata drusica.
Habitat in Dalecarliæ fodinis, in Sahlbergeni, Zinnwaldensi, tabulis nunc sparsis, nunc stellatim aggregatis, nunc in columnas dispositis.
- prismatici-8. *M. fusca prismatibus enneadris*
ca. Klaproth bergm. Journ. 1790. 9. p. 227.
Hoffm. bergm. Journ. 1789. 1. p. 156.
Habitat in fodina Schneebergensi Saxoniæ, Pini prope Aue saxo ex quartzo & feldspato composito innidulans, opacius parum nitens.

37. OPALUS. Ex terra aluminari & plurima silicea cum pauca ferri calce constans, cui interdum pauxillum magnesiæ albæ aut terræ calcaris accedit. Duriusculus, nitens, vix unquam opacus, texturæ conchoideæ, levis, in fragmenta indeterminata diffiliens, parasiticus, formæ ut plurimum communis, facile rimas agens.

Ignè difficilime liquandus.

hydro- 1. O. subopacus in liquidis pellucidus coloremque mutans, phanus. linguæ adhærens. *Syst. nat. XII. 3. p. 69. n. 6. J. Wall. miner. 83. syst. min. I. p. 283. n. 21: Achates unguium colore in aëre opaca aqua pellucens.*

Brückmann von dem Weltauge oder Lapide mutabili. Brunsv. 1777.

Liebenroth ub. Nat. u. Mensch verm. mineral. Gegenst. in Sachs. 2. Samml. J. 28. p. 49.

Habitat in insularum Feroensium, Islandiæ, Britannicæ, Hetruricæ, Hungariæ, Silesiæ, Poloniæ, Saxonicæ, (præsertim prope Hubertsburg,) Goettingiæ picis, nobilibus, vulgaribus & villioribus, chaledoniis, prasitis, chrysopras, nephritico, serpentino, granite, jaspide, porphyrio argilla indurata, albus, eburneus, ochroleucus, micellinus, rufescens aut virescens, rarius, si unquam, pyramidis triædræ formæ comparens.

piceus. 2. O. nitoris cerei, texturæ imperfectius conchacæ. *Habitat, rarius aut nunquam in magnis montium partem constituens, quam aliis fossilibus, magnis sæpe, massis innidulans in insulis Islandiæ, Elbæ, in Gallia prope Mesnil-Montant, etiam in Alvernia, Forez, Britannia (prope Pompey,) Bavaria (prope Qizersdorf,) in Transilvania (prope Hermanstadt, Szent-Imre & Nagyag,) in Hungaria, (prope Boinik, Königsberg, Schemnitz, Crémnitz, Jacobian, inter Eperias & Tokai, & in valle Szoka,) in montibus giganteis in Saxonia (prope*

Misenam Dredam & Pleniz.) nova Hispania infamatus, ex cinereo niger, ex virescente fuscus, olivaceus, gramineus, nitidus, carulescens, caruleus, aut ruber, diaphanus, semipellucidus, aut subopacus, segmentis, in quæ sponte secedit, granulatis, interdum ligni fragmenta includens.

- ligneus. 3. O. subopacus longitudinaliter diffractus fibrosam texturam monstrans in fragmenta crustosa sponte secedens.
Karst. Lesk. Mineral. 1. p. 170. Holzopal.

Habitat massis ut plurimum ingentibus in comitatu Hungariæ Liptoviensi, facile in fragmenta, nonnunquam in festucas longas diffiliens, interdum opacus, rarius diaphanus, fibris ut plurimum rectis, crustis, in quas sponte secedit crassis, nunc rectis, nunc incurvis, crebrius striatus quam unicolor, lacteus, ex rufescente albus, ochroleucus, ex flavesciente cinereus, fusci capillorum aut caryophyllorum aut in luteum vergatis coloris, ochraceus vel hyacinthinus.

- cereus. 4. O. semipellucidus levis flavus, texturæ perfecte conchacæ.
Werner in Cronst. Mineral. §. 55. p. 122.
v. Fichtel Karpach. p. 408.

Habitat frustis rotundatis jaspidis sæpe & argillæ induratae inhaerens Polonia prope Radomischel in Hungaria superiori prope Telkobanya, flavedine propius nunc ad ceream, nunc ad melleam accedente, nunc paulisper infusum colorem vergente; fragilis; intus valde nitens, fragmentis, in quæ diffilit acutis, interdum ferre discoidis.

- vilior. 5. O. durus levissimus facile diffiliens in fragmenta acuta.
Karst. Lesk. Mineral. 1. p. 168.

Habitat in Polonia prope Radomischel, Silesia prope Cosmütz Bohemia, Hungaria (prope Tscherveniza & Telkobanya,) Austria (prope Primmerstorf,) Saxonia (prope Freyberg, Eibenstock & Johannegeorgenstadt) & prope Francfurtum ad Moenum (ad Avestein,) diaphanus vel subopacus, rarius opacus rarissime pellucidus, texturæ nunc magis, nunc minus perfecte conchacæ, nitoris nunc majoris nunc minoris ut plurimum vitrei, colorum albi, cinerei, viridis, fusci, rubri nigri, varietate magnæ conspicuus, interdum maculosus.

Vulgaris. 6. O. colorem pro situ ad lucem varians duriusculus leviusculus diaphanus, fragmentis in quæ diffilit, obtusiusculis.

Syst. nat. XII. 3. p. 68. n. 6. α. Silix vagus reflexione et refractione varians, albus.

Waller. miner. 82. Achates fere pellucida, colores pro situ spectatoris mutans.

Waller. syst. miner. I. p. 280. n. 19. Achates fere pellucida colores sub refractione et reflectione varians.

Habitat ut plurimum aliis lapidibus inhaerens, et formæ communis, rarius reniformis aut botryoides, in Polonia (prope Radomischel,) in Silesia (prope Cosentz et Schwentich), in Saxonia (prope Johannegeorgensstadt, Eibenslock, Schneeberg et Freyberg,) prope Francofurtum ad Moenum, Hungaria (prope Tischerweniza,) heic interdum lichenes includens, in Islandia et insulis Feroc, intus ut plurimum parum nitens, interdum subboracus, lacteus, ochroleucus, ex flavescenti aut virescenti cinereus rarius porraceus olivaceus aut rubellus, aqua guttam interdum includens, rarius texture in planam vergentis, aut matris perlarum instar nitens aut punctis quasi argenteis micans.

Nobilis. 7. O. semipellucidus intus valde nitens levis duriusculus colore vivaci pro situ ad lucem vario, fragmentis in quæ diffilit acutis.

Syst. nat. XII. 3. p. 68. n. 6. β. Opalus Prædiorata.

Plinius hist. mund. 37. c. 6. *Hasselq. ii* 508. *Cronst. miner.* 6. 55. a. Opalus Nonnii.

Waller. syst. miner. I. p. 281. n. 19. b. Opalus colore olivari, reflexione ruber.

Johann apocal. 21. 11. La pis præstantissimus Jaspis.

Habitat ad radicem montium Carpathicorum in Hungaria prope Tischerweniza, argillæ ferriferæ inclusus, heic jam anno 1406 erutus, rarior in Saxonia prope Freyberg, ut plurimum lacteus luci recta obversus flavus, oblique eam recipiens viridis, flavus, ruber aut cæruleus, sæpius fere pellucidus, rarius fere diaphanus, rarissime verum includens.

38. ZEOLITHUS. Ex terra aluminari pauca et plurima filicea constans, quibus aliquid terræ calcariæ et pauxillum calcis ferreæ et aquæ accedit.

Leuiusculus, in fragmenta (ut plurimum) indeterminata diffiliens, parasiticus, fragmentis in quæ sponte secedit granularibus.

Aqua forti sine effervescentia solubilis, et cum ea in gelatinæ speciem sæpe abiens igne cum ebullitione facile liquandus in vitrum album, initio spongiosum, aquæ supernatans et primo fluxus momento splendorem emittens.

farinaceus. 1. Z. albus friabilis.

Knoch Beytr. zu chem. Annal. 2. p. 20.

Habitat in Islandia et Hercynia (prope Andreasberg,) ex fatiscencia congenerum natus.

lamello- 2. Z. solidus intus nitens rufescens diaphanus lamellosus, fus. lamellis undularis fragilibus.

Knoch Beytr. chem. Annal. 2. p. 27. f. 17. 18. 19.

Riiman. nov. act. Stockh. 5. ad 1784. 1. p. 52. Gåsten.

Habitat in Ostrogothia et Islandia, interdum in fragmenta crassosa secedens, duriusculus.

radiatus. 3. Z. solidus matris perlærum instar nitens radiatus, radiis convergentibus.

Cronst. miner. 6. III. 3. A. Chrystalli zeolitis pyramidales concretæ ad centrum tendentes.

Waller, syst. miner. 1. p. 313. n. 9. Zeolites facie selectica lamellaris.

Habitat in Islandia insulis Feroë, Lapponia, Jempria et Hercynia, radiis nunc stellatis, nunc fasciculatis, albus aut flavus, duriusculus.

fibrosus. 4. Z. solidus matris perlarum instar nitens fibrosus, fibris convergentibus.

Cronst. miner. §. 110. Zeolites spatofus.

Waller. syst. miner. I. p. 311. n. 2. Zeolites particulis minoribus, granularis mollior.

Vogel miner. 189. Ad. Stockh. 1756. p. 120. Zeolithus.

Habitat in Islandiæ lavis, frequens chalcedonii comes, in Scotiæ, Hassiæ, Thuringiæ, Galliæ basaltis, rarior in Hercynia, ut plurimum albus, rarius rubellus, fuscescens, flavus aut cinereus, fibris tenuioribus aut crassioribus, nunc fasciculatis, nunc stellatis et in globi magis minusve perfecti formam non raro aggregatis, diaphanus, rarius semipellucidus, duriusculus.

stellatitius. 5. Z. solidus subcylindricus rufescens.

Syst. nat. XII. 3. p. 185. n. 12. Stalactites (zeolithus) spatofus rufescens.

Habitat passim in rupium rimis. An distincta species?

clavatus. 6. Z. solidus diaphanus matris perlarum instar nitens sulcatus clavæ forma.

Knoch. Beytr. chem. Annal. 2. p. 17. f. 6. 8.

Habitat gregarius in insulis Feroë, Islandia, Jempria, Hercynia, heic argento rubro & spati speciebus variis insidens, lacteus, rarius flavicans.

tabularis. 7. Z. solidus semipellucidus duriusculus matris perlarum instar nitens, tabulis hexædris.

Fischel Karpath. p. 660.

Knoch Beytr. chem. Annal. 2. p. 16. f. 1. 3. 4. 5.

Habitat in Islandia, Hercynia, Transilvania, rarius lacteus aut ruber quam ex cærulescenti albus, ut plurimum faciebus brevioribus singulis in binos rhombos terminatis.

cubicus. 8. Z. albus solidus subpellucidus duriusculus matris perlarum instar nitens, cubis exilibus aggregatis.

Habitat in insulis Feroë, Islandia, Lusatiae superioris (ad montem Lausche) basaltis.

prismaticus. 9. Z. albus pellucidus nitens duriusculus, prismaticis tetraëdris.

a) prismatibus rectangulis.

a) perfectis.

Cronst. miner. §. III. B. Crystalli zeolitici distincta figura prismatica truncata.

b) utrinque in aciem terminatis. *Knoch Beytr. z. chem. Annal. 2. p. 133.*

c) pyramide tetraëdra terminatis. *Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 133.*

d) æquilateris.

e) compressis. *Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 133.*

a) cruciatim se perforantibus. *Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 133.*

f) aggregatis.

a) fasciculatim.

b) stellatim.

β) prismatibus obliquangulis.

Habitat in insulis Feroë, Islandia, b. c. (e a) in Hercynia, a) in Jemtia, prismatibus interdum minutis.

capillaris. 10. Z. niveus nitens duriusculus, pyramidibus capillaribus.

Cronst. miner. §. III. C. Crystalli Zeolitici capillares.

a) pyramidibus segregatis.

β) pyramidibus fasciculatim congestis.

Habitat in insulis Feroë, Jemtia, basalte Isenacensis.

scintillans. 11. Z. durus nitens. *Bergm. chem. Annal. 1784. 2. p. 392.*

Groschke Bergbauk. 1. p. 398.

a) formæ communis.

b) superficiebus sphericis inæqualis.

c) prismatibus perfectis hexaëdris, faciebus convexis.

Habitat in Suecia rarior prope Edelfors, etiam in Westrogothiæ et Scotiæ basaltis prope Edinum et Dumbarton,

γ) prope Strontian rarius fibrosus aut radiatus, quam compactus, albus, canus isabellinus aut ruber, egregiam polituram admittens.

viridis. 12. Z. pomaceus durus semipellucidus texturæ partim lamellosæ partim radiatæ.

Claproth. Schr. berl. Naturf. 8. p. 217. Hassenfratz Journ. de phys. 1788. Febr. p. 81. Werner bergm. Journ. 1790. 1. p. 99. Prehnit.

Sage Journ. de phys. 1789. Jun. p. 447. Chrysolithe du cap de Bonne-Espérance.

Hacquet Schr. berl. Naturf. 4. p. 25. t. 3. f. 17. Kristallfaser Prafer.

α) formæ communis.

β) forma prismatis tetraëdri compressi.

Habitat ad Caput Bonæ-Spei & (prope Dunglefs) in Scotia, polituram egregie admittens, interdum in porraceum aut olivaceum colorem vergens, formæ communis aut crystallorum ut plurimum exilium nitidarum, rarius prismatum rectangulorum, tetraëdronum utrinque in aciem terminatorum quam tabularum, aut hexaëdrarum, aut crebrius tetraëdrarum obliquangularum, ad margines terminales sæpe truncatarum, frequentius in tabulas tetraëdras, fasciculos, fasciminum speciem aggregatarum quam solitariarum, transversim fractus minutim granulatus, in fragmenta granularia, rarius in bacillos secedens.

columnaris. 13. *Z. prismaticus transverse striatus longitudinaliter diffractus, texturæ fibrosæ transversim lamellosæ.*
v. Fichtel & Bindheim Schr. berl. Naturf. 3. p. 447, &c. 452, &c.

Habitat (prope Schebesch) in Transilvaniæ marmor micante sparsus, prismatibus nunc solitariis, nunc aggregatis, nunc tetraëdri, nunc hexaëdri, ut plurimum albis, rarius cærulescentibus, thalassinis aut stramineis, majorem longe quam congenere ($\frac{2}{3}$) terræ calcariæ, minorem aluminaris continentibus.

Cyanites. 14. *Z. fragilissimus diaphanus nitens ponderosus duriusculus transversim ad chalybem scintillans in festucas longas diffiliens, texturæ lamelloso-radiatæ.* Werner. bergm. Journ. 1790. 1. p. 164.

Saussure fil. journ. de phys. 1789. Mart. p. 213. & Sage. Jul. p. 39. Sappare.

Hoffmann bergm. Journ. 1789. 1. p. 29. Cyanit.

v. Born ind. foss. 1. p. 33. Basaltes cæruleus.

v. Born Briefe üb min. Gegenst. 7. p. 39. Ferb. n. Beytr. 7. Mineralg. 1. p. 106. & 3. mineralog. Briefe p. 46. Stütz Abh. der boehm. Privatges. 3. p. 332. Blauer Schoerl.

Herrmann chem. Annal. 1789. 1. p. 224. Aquamarin-farbiger Schoerl.

Habitat in montium Carpathicorum ramo, Wallachiam a Transilvania separante, ad montem S. Gotthardi Helvetiæ, in provincia Lugdunensi (prope Symphorian) Galliæ, in Hispania, Scotia, Tirol (ad montem Greiner,) in Austria (prope Meißau.) in bannato Temesiensi. (prope Saska,) in montibus Nert-

schinsk Sibirix, in Saxonia (prope Geyer,) ad Rheni ripas prope Andernacum, in fragmenta crustosa, interdum in granularia aggregata, secedens, colore caelesti intermixto albidus vel cinereus, lamellis incurvis, frequentius radiis utrisque semipellucidis constans, his tenuissimis, sparsis, parallelis aut fasciculatis, & majori duritie, & faciliori in igne fluxu a mica & talco satis distinctus.

- conglomeratus. 15. Z. granulis in quæ secedit lævigatis vitrei nitoris concentrice crustosis.
v. Fichtel Karpeth. p. 365. 648.
Habitat in collibus, monti Hungariæ Pap-Lasso vicinis, magnas massas constituens, jaspidis venis exaratus. An hujus generis?
- combustus. 16. Z. porosus. v. Fichtel Karpeth. p. 357. 647. 653.
Habitat in Hungariæ monte Schator. An ex granite liquato natus, albidus aut nigricans?
- quartzosus. 17. Z. nigricans texturæ æquabilis in fragmenta acuta diffiliens nitoris pinguis. v. Fichtel Karpeth. p. 652.
Habitat in Hungaria prope Talkobanga integrum montem constituens.
- variatus. 18. Z. texturæ vitræ nitoris pinguis nigricans, granulis albis immerfis. v. Fichtel Beytr. p. 657.
Habitat in Hungaria prope Glashütte. An hujus generis distincta species?
- argenteus. 19. Z. diaphanus rimosus coloris argentei. v. Fichtel Karpeth. p. 659.
Habitat vagus in Hungaria prope Péklin.
- bohemicus. 20. Z. lamellosus igne non effervescens sed in vitrum pellucidum confluent. Fichtel Karpeth. p. 662.
Habitat in Bohemia prope Kunyetz, inter Kœniggrätz & Pardubitz, amygdalitæ innidulans.

39. SCORLUS. Ex terra aluminari & filicea, calcaria & ut plurimum calce ferrea conflatus, quibus interdum aliquid magnesiæ albæ & nigræ accedit.

Durus, in fragmenta indeterminata diffiliens, intus nitens, parasiticus.

Cum aqua forti non effervescebat, igne facile in vitrum abiens.

Granatinus. 1. Sc. albus duriusculus difficiliter igne fundendus facile fatiscens.

Gianni litolog. Vesuv. p. 38. Granatvianchi di Napoli. T. Bergman de prod. vulcan. opusc. vol. 3. p. 206.

Habitat in Vesuvii potissimum lavis, marmoribus aliisque granatum facie externa æmulans, at ferri expers, nunc vitri instar pellucidus, nunc opacus.

vitreus. 2. Sc. fragilis nitens texturæ minutim conchacæ facile cum spuma liquandus.

Klaproth Mag. für Helv. Naturk. I. p. 180. Violetter. Schoeil.

Hoffmann bergm. Journ. 1788. I. p. 54. 261. Thumer Stein.

a) formæ communis diaphanus aut subopacus in fragmenta crustosa sponte secedens.

ß) crystallis nitidissimis pellucidis vel semipellucidis subprismaticis, faciebus rhomboidalibus ut plurimum longitudinaliter striatis.

Habitat in Saxonia prope Thum & Schneeberg, in Delphinatu prope Bourg d'Oisans, Armentieres & Balme d'Auris, in montibus Pyrenæis prope Baresges, in Norwegia prope Koagsberg, ut plurimum caryophyllinus, colore nunc magis in rubrum, nunc magis in violaceum, nunc potius in nigrum vergente, rarius margaritaceus aut ex virescente cinereus, leviusculus.

tabularis. 3. Sc. canus semipellucidus, tabulis tenuissimis terræædri in tabulas crassiores aggregatis. *Hoffm. bergm. Journ. 1788. I. p. 57.*

Habitat una cum vitreo in Delphinatu prope Bourg d'Oisans, compactus, subnitidus, intus parum micans, texture ad planam accedentis, tabularum faciebus lateralibus cylindrico concavis, terminalibus ut plurimum subconvexis.

genuinus.
Stangen-
choerl.

4. Sc. ponderosus opacus niger, tritura dilute cinerea.
Syst. nat. I. p. 181. n. 2. Stannum crystallis columnaribus nigris.

Syst. nat. XII. 3. p. 95. n. 3. Borax (Basaltes) lapidosus columnaris politus, pyramidibus triquetris.

Cronst. min. §. 75. 4. Basaltes crystallifatus.

Wall. min. sp. 139. Corneus crystallifatus prismaticus, lateribus inordinatis.

Wall. syst. min. I. p. 319. n. 2. Basaltes figura columnari, lateribus inordinatis, crystallifatus.

Habitat in Zeylonæ, Madagascariæ, Hispaniæ, Italiæ, Sabaudiæ, Vallis Tellinæ, Rhetiæ, Helvetiæ, Galliæ & montium potissimum Pyrenæorum, Cornubiæ, Groenlandiæ, Norwegiæ, Sueciæ, Silesiæ, Moraviæ, Hungariæ, Saxoniæ, Herciniæ lavis, granitis, gneissis variis, aqua forti fere totus solvendus, ferro interdum adco dives, ut magneti admotus ejus directionem mutet, nunc formæ communis, in fragmenta granularia, frequentius, & tum etiam facilius in bacillos tenues, rectos parallelos, fasciculatim aut stellatim secedens, nunc forma crystallorum, rarius granatos mentientium quam prismatum, quæ longitudinaliter striata, rarissime acicularia, vulgo mediæ, rarius insignis magnitudinis, crebrius triedra aut enhedra, utrinque ut plurimum in pyramidem triedram terminata quam hexaedra apparent.

electricus.
Turmalin.

5. Sc. excalefactus corpuscula levia altero sine attrahens altero excutiens.

System. nat. XII. 3. p. 72. n. 4. Borax diaphanus subopacus purpureus maxime electricus.

Wall. syst. min. I. p. 315. n. 6. Zeolites facie vitrea, calefactus cineres aliaque levia corpora attrahens & repellens, electricus.

Ad. parif. 1717. p. 9. Flor. zeyl. 8. Ad. berol. 1756. p. 105. Lapis electricus.

Vogel nun 191. Ad. Stockh. 1768. p. 7. Aschendreker, Trip, Tourmalin.

Habit. in Zeylonæ fluviiis, Brasilia, Castilia, insulis Galliæ vicinis, in Groenlandia montibus Ural & Nertschinsk,

Sibiria, montibus Norwegia, Suecia, Helvetia (Grimfel & S. Gotthardi,) & Germania e. g. in monte Greiner, prope Francofurtum ad Mœnum, prope Selb in Franconia, prope Ehrenfriedersdorf, Annaberg, Dorschemniz & Freyberg in Saxonia, gneisso aliisque saxi speciebus innidulans, a quibus saepe avulsus, & aquarum vi deletis angulis ad fluviorum ripas granorum forma dimittitur, alias prismatibus tenuibus saepe longitudinaliter striatis pyramide tetraëdra terminatis tri-vel enneædris, rarius tetraëdris, hexaedris aut heptaedris, rarius quoque formæ communis in bacillos secedens, subponderosus, sexturæ conchaceæ, ut plurimum pellucidus & valde nitens, hinc gemmæ loco habitus, quamvis duritie plurimis ejus speciebus inferior, interdum diaphanus coloris creberrime obscuri, fusci aut viridis, rarius rubri, cærulei aut flavi, igne difficiliter liquandus, æquabiliter excalescens favillæ pulvisculos altera parte attrahens, altera repellens, altera excalescens, altera refrigeratus utraque attrahens, P. Hermanno, quum in Zeylona commoraretur, jam cognitus, ponderis specifici = 3086 ad 3155 : 1000.

O R D O V.

T E R R Æ S I L I C E Æ.

Ex terra filicea præsertim conflata, duræ.

40. GEMMA. Ex terra filicea & aluminaris sæpe paulo majori portione conflata, quibus ut plurimum aliquid terræ calcariæ & calcis ferreæ accedit.

Macer, intus valde nitens, rarissime opacus vel subopacus, nunquam duriusculus aut mollis, in fragmenta indeterminata diffiliens, parasitica, in tenebris lucens, frictione excalescens corpuscula leviora trahens.

Alcali igne liquato non solvenda.

Rubinus.

1. G. durissima ponderosa rubra texturæ lamellosæ, directione mutata conchaceæ, coloris in igne & tritura tenacissima, priori non liquanda.

Syst. nat. 1. p. 165. n. 6. XII. 3. p. 102. n. 6. β. *Mus. Tessin.* 38. n. 3. Alumen (gemma pretiosa rubinus) lapidosum pellucidissimum solidissimum rubrum.

Cronst. min. 9. 43. β. Adamas ruber.

Wall. min. 111. *syst. min.* 1. p. 235. n. 2. Gemma pellucidissima duritie secunda, colore rubro in igne permanente.

Just. miner. 377. *Vogel min.* 143. *Baum. min.* 1. p. 229. Rubinus.

Habitat in Brasilia & Oriente, potissimum regnis Pegu & Zeylon, duritie spatium sere triplo superans, calcaria terræ & calcis ferreæ aliquid quoque continens, post adamantem inter gemmas pretiosissima, colore nunc pallidiori, nunc magis saturato cerasino aut in violaceum vergente, rarius dilute roseo aut ex rubro & albo misto, striisque flavis vario, aut partim rubro partim cæruleo rarissime in virescentem vergente, aut variabili, forma præsuatis tetraedri aut tabulæ tri-

dræ, faciebus terminalibus in aciem exeuntibus, aut pyramidis triedræ simplicis, crebrius tetraedræ duplicis, ad margines interdum truncatæ, sæpe quoque angulis aquæ vi detritis forma granorum rotundatorum, sæpe pellucidus, rarius semipellucidus aut opacus.

Saphirus.

2. G. durissima subponderosa cærulea tritura alba texture subincurvo-lamellosæ, igne non fundenda, at colorem omnem exuens.

Syst. nat. XII. 3. p. 103. n. 6. γ. Alumen lapidosum pellucidissimum solidissimum cæruleum.

Cronst. miner. §. 44. Just. miner. 378. Baum. miner. I. p. 230.

Vogel. min. 146. Saphirus.

Waller. min. 112. Gemma pellucidissima, duritie tertia, colore cyaneo igne fugaci.

Wall. syst. min. I. p. 237. n. 3. Gemma pellucidissima, duritie tertia, colore cæruleo in igne forti fugaci.

Habitat post rubinum pretiosissima & durissima in Brasilia, in India, potissimum regnis Pegu & Zeylon, ad Persicos fines regni Russici, in Bohemia (inter Bilin & Merowiz) & in Galliæ provincia Velay (prope Puy,) ut plurimum libera & angulis detritis rotundata in fluviiis eorumque ripis, arena, humo, rarius aliis fossilibus adnata, & tum forma crystallorum transverse striatorum, nunc prismaticum hexaedrorum rectangulorum aut tetraedrorum obliquangulorum inæquilaterorum, crebrius pyramidum hexaedrarum simplicium vel duplicium, nunc pellucida & æquabiliter tincta nunc semipellucida, nunc diaphana, nunc nubeculis albis turbida, in igne una cum colore evanidis (quo casu sæpe pro adamantem venit, duritie tamen longe inferior, per unctionem adhuc magis imminuta,) colore nunc æquabili, nunc in crystallis præsertim, apicem versus magis diluto, nunc saturatiori magis & puriori berolinensti, indico violaceo aut lazureo, nunc diluitori in viridem, flavescentem, cinereum, album vergente, nunc pro vario ad lumen situ variabili, semper aliquid terræ calcariæ & paucillum calcis ferreæ continens, dum ignis vim experitur, lumen egregium spargens.

Topazius.

3. G. subdurissima ponderosa flava textura lamellosa transversim fractæ conchacea, igne non fundenda, at fortiore colorem omnem exuens.

Syst. nat. XII. 3. p. 94. 2. α. Borax (gemma nobilis Topazius) lapidosus prismaticus pellucidus, pyramidibus truncatis flava.

Mus. Tess. 32. n. 14. Nitrum quartzosum coloratum.

Cronst. miner. §. 45. *Just. miner.* 381. *Vogel miner.* 141.

Baum. min. I. p. 232. Topazius.

Wall. syst. min. I. p. 139. n. 4. Gemma pellucidissima, duritie quarta, colore aureo in igne fugaci.

Habitat rarius libera & angulis detritis rotundata quam aliis mineralibus adhuc inhærens & adhærens ac nativa formæ adhuc particeps, in Sibirix montibus Uralensibus & Nertschinskenfibus, etiam ad Persicos fines imperii Russici, in India & vicinis insulis, præsertim Zeylona, in Brasilia, Silesia (prope Strigonium,) Bohemia (inter Bilin & Merowiz,) & potissimum Saxonia (prope Zinnwalde, Altenberg, Ehrenfriedersdorf & Auersbach,) formæ interdum communis, tum in fragmenta granularia secedens, crebro prismaticæ, prismatibus longitudinaliter striatis nunc solitariis, nunc geminis aut ternis cruciatim dispositis, nunc aggregatis, rarius tetraedris rectangulis vel obliquangulis quam octaedris inæquilateris, pyramide irregulari raro octaedra, (brasil. tetraedra) aut (sibirica) in aciem terminatis nunc pellucidis, nunc semipellucidis, nunc diaphanis, interdum sat insignibus, flavedine modo dilutiore, modo saturatiore, ut plurimum vini colorem mentiente, at etiam in album cinereum, virescentem, & viridem colorem ipsum vergente, leniori ignis vi in ruborem aliquando abeuntem, ut rubinum simulet, ponderis specifici = 3531 ad 3564 : 1000.

Hyacinthus. 4. G. dura lamellosa pellucida rubedinis sibi propriæ prismatibus tetraedris utrinque pyramide tetraedra terminatis, igne non fundenda colorem amittens.

Syst. nat. XII. 3. p. 85. n. 3. α. Nitrum lapidosum quartzosum octidecaedrum purpureo-fulvum.

Wall. syst. min. I. p. 240. n. 4. i. Topazius flave rubens.

Just. min. 385. *Vogel min.* 145. *Baum. miner.* I. p. 235.

Hyacinthus verus.

T. Bergm. de terr. gemm. §. 7. de tub. ferrum. §. 17. opusc. 2. p. 103. 104. 476. 478. 480. Hyacinthus.

Reufs Orogr. des boehm. Mitteff. p. 148.

Habitat in Oriente & Bohemia, ejusdem cum topazio duritiei, at minorem terræ siliceæ, majorem ($\frac{2}{3}$) aluminaris, calcariæ ($\frac{1}{3}$) & ($\frac{13}{100}$) calcis ferreæ continens, ponderis specifici = 3687 ad 3760 : 1000.

- alabandica.** 5. *G. dura pellucida, colore rubro in igne fugaci, igne non fundenda.*
Ferber n. Beytr. Z. Mineralg. I. p. 585.
Habitat in Variscia fluvio Goersch prope Lengefeld, forma granorum rotundatorum, magnitudine seminis pisi aut fabæ, ustione dealbata hinc inde pro adamante venalis.
- Rubicellus.** 6. *G. dura, coloris ex rubello in luteum vergentis in igne fugacis, igne non fundenda.*
Waller. syst. miner. I. p. 236. n. 2. d. Rubinus colore rubeo subflavo.
Habitat in India, topazio mollior, coloris impurimius grati.
- Spinellus.** 7. *G. dura coloris rubri, tritura rubella igne non fundenda.*
Waller. syst. miner. I. p. 236. n. 2. c. Rubinus colore rubeo subalbo.
Klapr. Schr. berl. Naturf. 9. p. 340.
Habitat in India, coloris sæpe amari non raro punice; tum magni æstimata, pondere specifico rubino inferior, topazio mollior, ultra $\frac{1}{2}$ terræ alumineris, paucillimæ calcis ferreæ, & paucissimam terram calcariam continens.
- Aqua marina.** 8. *G. dura pellucida lamellosa dilute thalassina igne non fundenda, in fragmenta trapezoidea dissiliens.*
Syst. nat. XII. 3. p. 95. n. 2. γ. Borax lapidosus prismaticus pellucidus, pyramidibus truncatis cæruleo-virens.
Cronst. miner. §. 47. n. 1. Aqua marina.
Vogel. miner. 146. Beryllus aqua marina.
Waller. syst. miner. I. p. 242. n. 5. c. Smaragdus cæruleo viridescente colore.
Habitat in Brasilia, India, montibus Sibiria Nertschinkensibus, in Saxonia (prope Schneeberg et Kibensstock) et in Bohemia (prope Giesnitz) topazio proxime affinis, nunc formæ communis, in fragmenta crustosa sedens, nunc crystallorum, topazii crystallis similia, ponderis specifici = 3521 ad 3548 : 1000.
- Schoerlites.** 9. *G. subdura subponderosa diaphana coloris ex virescente aut flavescente albi in igne constantis, in igne non fundenda.*
Wern. Ueberf. γ. Cronst. Miner. p. 169. Weißer Stängenschörl.
T. Bergm. chem. Annal. 1784. 2. p. 391. Weißer Schoerl.
Klaproth chem. Annal. 1788. I. p. 290. Schoerlit.

Gutanner chem. Ann. 1786. I. p. 525. Weiffer. Schœrl aus Brasilien.

Ferber 3 miner. Brief. p. 46. Weiffer prismatischer Schœrl.
Habitat in Brasilia prope Bonnam in monte Godesberg in Saxonia prope Altenberg una cum mica et quartzo, et mera, si paucissimam aquam excipias, terra silicea et aluminari et æquali fere utriusque parte constans, com- generibus mollior, textura ex compacta inæquali li- mellosa, nunc formæ communis, in bacillos, tenues, rectos, parallelos secedens, nunc forma prismatis perfecti hexdraei.

Beryllus. 10. G. dura, coloris ex cæruleo viridis in igne constantis, igne non fundenda, texture conchaceæ si transversim frangatur lamellosæ, forma prismatum hexaedrorum longitudinaliter ut plurimum striatorum.

Cronst. miner. §. 42. 2. Beryllus.

Hoffmann bergm. Journ. et Bidenheim Schr. berl. Naturf. 10. p. 35. &c. 1788. I. p. 253. Beryll.

Gerhard Grundr. p. 286. Aquamarinschœrl.

Habitat in montium Saxoniae Fastenberg (prope Johannegeorgenstadt) et Sibiriae Tigeretskensium, Neritichinskensium, Uralensium, Dauricorum, quartzo granita, wolframio &c. crystallis variae magnitudinis, nunc diaphanis, nunc pellucidis, rarius solitariis, geminis, quam aggregatis, interdum fasciculatis, colore nunc ad viridem, nunc ad cæruleum propius accedente rarius in flavum vergente aut variabiliter igne turbidus, pauciorum terram aluminarem ($\frac{6}{25}$) calcariam ($\frac{2}{25}$) ferrique paucillum ($\frac{1}{300}$) continens, ponderis specijici = 2250 ad 2782 : 1000.

Cryfobe- 11. G. dura pellucida viridis iutus nitidissima, texture conchaceæ.

ryllus.

Waller. syst. mineral. I. p. 244. n. 6. c. Crysolithus colores reflectans diversos.

Habitat nunc detritis angulis rotundata, nunc lavissima hexaedro-vel heptaedro-prismatica, coloris inter tinctum asparagi et olivaceum intermedi, interdum pro situ ad lucem variabilis, in Brasilia, Zeylona et Nertschinskensibus Sibiriae montibus, ponderis specijici = 3698 ad 3719 : 1000.

Cryfoli- 12. G. subdura pellucida leviuscula coloris viridis in igne fugacis, fortiori fundenda et dum in fluidum statuitur transit lucem spargens, texture conchaceæ.

Syst. nat. XII. 3. p. 94. n. 2. β. Borax lapidosus prismaticus pellucidus, pyramidibus truncatis, virens.
Cronst. mineral. §. 46. & *Waller. miner.* II5. Topazius Chrysolithus.

Waller. syst. miner. I. p. 243. n. 6. Gemma pellucidissima, duritie sexta, colore viridi subflavo in igne fugaci.

Iust. miner. 384. *Vog. miner.* 147. *Baum. miner.* I. p. 234. Chrysolithus.

Habitat in Brasilia, Zeylona, Sibirix montibus Nertschinskensibus et Uralensibus, Transilvania Szeliczensibus, comitatu Glaz et (prope Schüttenhofen) in Bohemia, nunc detritis angulis rotundata, nunc crystallorum forma (et striarum decursu) topazium fere amulans nunc forma prismatum enneædronum altero sine pyramide tetraedra truncata terminatorum, ignis vi pelluciditate orbanda ponderis specifici = 3340 vel 3410: 1000.

Smaragdus. 13. G. dura pellucida leviuscula coloris graminei in igne in cæruleum abeuntis, refrigerata redeuntis, fortiori liquanda, texturæ conchaceæ.

Syst. nat. XII. 3. p. 95. n. 2. δ. Borax lapidosus prismaticus pellucidus, pyramidibus truncatis, viridis.

Cronst. mineral. §. 43. *Iust. miner.* 379. *Vogel. miner.* 145. *Beaum. miner.* I. p. 233. *Waller. miner.* II4. Smaragdus gemma.

Waller. syst. miner. I. p. 241. n. 5. Gemma pellucidissima, duritie quinta, colore viridi in igne permanente.

Habitat in montibus inter Ægyptum et Æthiopiam intermediis, in regno Peruano, in districtu Russici imperii Oremburgensi, ad Persiæ fines, in Kirgisarum terra, in Norwegia (prope Ordal) Bohemia et Burgundia paucam terram siliceam, pauciore calcariam et parciozem adhuc ferri calcem continens, rarius pomacea, vel auri miculis quasi confita, rarius formæ communis quam crystallorum lævium ut plurimum hexædro-prismaticarum, marginibus interdum truncatis nunc solitariarum, nunc aggregatarum, sæpius ad margines aut laterales, aut terminales, aut omnes, aut ad angulos truncatarum, aut marginibus terminalibus in aciem exeuntibus conspicuarum, post sapphirum pretiosissima.

Soranus. 14. G. dura pellucida subponderosa recta lamellosa, coloris hyacinthini igne modico persistentis, fortiori paulo facile in scoriam opacam spumidam convertenda.

Cronst. miner. §. 69. A. 2. o. Hyacinthus gemma.

Waller. syst. miner. 1. p. 253. n. 4. a. b. Gemma granatica, colore igneo & Gemma granatica, colore flavescente.

Habitat in Helvetia, Norwegia, Groenlandia, Sibiria montibus Nertschinskensibus et Uralensibus, Zeylona, Brasilia, nunc forma granorum rotundatorum in arena aut terra hærens, nunc forma prismatum hexædronum utrinque pyramide triedra terminatorum aliis lapidibus innidulans, spato duplo durior, ab infusis acidis mineralibus fortioribus colorem exuens.

Granatus. 15. G. dura ponderosa rubra texturæ inæqualis, igne le-
niori colorem servans, paulo fortiori in scoriam opacam fuscā spumidā abiens.

Syst. nat. 1. p. 181. n. 3. Stannum crystallis tessellatis rubicundis.

Syst. nat. XII. 3. p. 72. n. 5. Borax tessellatus solidus politus scintillans.

Vogel miner. 144. Baum. min. 1. p. 238. Granatus.

Cronst. miner. §. 69. A. et 70. Granatus martialis et Granatus crocis martis et jovis mixtus.

Waller. miner. 117. Gemma plus minus pellucida, duritie octava, colore obscure rubro in igne permanens.

Woltersd. miner. 32. Stannum polyedrum regulare sub rubrum.

Gronov. suppl. 10. n. 42. 43. Stannum polyedrum regulare purpurascens.

α) pellucida.

Waller. syst. miner. 1. p. 253. n. 4. Granatus crystallifatus pellucidus rubens nitens, in igne colorem retinens, lapide liquecente.

β) opaca.

Waller. syst. miner. 1. p. 252. n. 3. Granatus crystallifatus opacus, in igne colorem retinens, fusibilis.

α) *Syst. nat. XII. 3. p. 73. n. 6. Borax (Margodes) tessellatus argillaceus opacus.*

γ) in fragmenta granularia secedens.

Waller. syst. miner. 1. p. 250. n. 1. Granatus figura indeterminata, particulis granularis.

Waller. miner. 103. Quartzum granaticum.

Cronst. miner. §. 69. A. 1. Granatus particulis granularis, figura indeterminata.

δ) in fragmenta crustosa secedens.

Waller.

Waller. syst. miner. I. p. 251. n. 2. Granatus figura indeterminata, lamellosus.

- ε) formæ communis.
- ζ) forma granorum, detritis angulis rotundatorum liberorum in fluviis, humo, arena obviorum.
- μ) forma crystallorum, aliis ut plurimum innidulantium, lævium.
 - α) pyramidis.
 - a) tetraëdræ duplicis.
 - *) apicibus truncatis. Fig. 36.
 - b) pyramidis octaëdræ duplicis.
 - *) utroque apice pyramide altera tetraëdra depressa auctæ. *Amæn. acad. I. p. 482.*
 - *b) marginibus inter pyramides primitivas et accessorias truncatis, 32edra.
 - c) pyramidis triedræ, marginibus lateralibus et baseos truncatis. Fig. 37.
 - d) pyramidis hexaëdræ, marginibus baseos truncatis. Fig. 2.
- ϑ) prismatis hexaëdri.
 - a) perfecti. *Fichtel von Karpath. p. 232.*
 - b) utrinque pyramide triedra terminati. Fig. 26.
 - a) faciebus lævibus.
 - b) faciebus diagonaliter striatis.
 - c) marginibus prismatis truncatis. Fig. 32.
 - d) marginibus omnibus truncatis. Fig. 28.
- ς) dodecaëdri. Fig. 11.

Amæn. acad. I. p. 482. t. 16. f. 25.

Habitat innumera etiam coloris in nigrum, fuscum, purpureum, sanguineum, flavum vergentis varietate, in Madagascar, Æthiopia, India vicinisque insulis, Syria, Armenia, Sibiria, Islandia, Groenlandia; Lapponia et plurimis aliis Europæ, potissimum quoque Germaniæ regionibus, inter quas Bohemia eminet, ea in Transilvania luxu materies multiplex, ponderis specfici = 3491 ad 4230 : 1000 majorem, quam congeneres, terræ siliceæ copiam continens. An huc spectet scorus ruber ?

41. OLIVINUS. Ex plurima terra silicea, pauciori
aluminari et ferri calce constans.
In basalte nidulans, intus nitens,
formæ ut plurimum communis,
durus, in aëre fatiscens.
In igne difficulter liquandus.

Weneri. 1. O. tinctus diaphanus, texturæ conchacæ in fragmenta
indeterminata diffiliens.

Werner, bergm. Journ. 1790. 7. p. 55. Olivin.

Voigt Reis. durch. Weim. u. Eisen. 2. p. 108. Grüner
Schoerl.

Jos. Mayer Abh. der boehm. Gesellsch. 3. 1787. p. 266.

Hoffm. bergm. Journ. 1788. 1. p. 242. Chrysolithus.

Habitat in Galliæ, Hungariæ, Bohemiæ; Lufatiæ, Saxo-
niæ, Thuringiæ, Fulbæ, Hassiæ, Goettingæ, Rheno-
vicinis basaltis, nunc granorum forma, nunc majoribus
frustis innidulans, formæ communis, viridis, ut plur-
imum olivaceus, interdum in fuscum colorem vergens,
ponderis specifici = 3225. 1000. aliquando hyacinthi-
nus in pulverem ochraceum fatiscens.

vitreus. 2.

O. pellucidus vix tinctus, texturæ vitreæ in fragmenta in-
determinata diffiliens, superficiebus sphaerice convexis.

Voigt Besch. des Hochst. Fuld. &c. p. 171. Weiße gla-
sige Lava.

Habel in Klipst. miner Briefw. II. 3. p. 270. Gerhard
chem. Annal. 1785. 1. p. 57. Müllerisches Glas.

Habitat in Alvernia, Germania (prope Francofurtum
ad Moenum, inter Hanoviam et Budingam,) in Si-
lesia (heic serpentino insidens,) interdum botryoides,
aut stillatitius, vitrum simulans in igne lactescens.

spatosus. 3. O. diaphanus albus texturæ lamellosæ in fragmenta
rhomboidalia diffiliens.

Nose orograph. Brief. I. p. 224 Feldspat.

Habitat in basalte Goettingensi et Rhenano ad montem
Mendenberg Feldspato affinis, at durior et longe dif-
ficilius fundendus.

fibrosus. 4.

O. diaphanus albus fibrosus durus nitens.

v. H. miner. Beob. Basalt. a Rhein p. III.

Habitat ad Rheni ripas prope Unkal, basaltæ innidu-
lans, fragilis.

42. FELDSPATUM. Ex terra filicea plurima, pauciori aluminari, paucissima ferri calce et fluoris acido constans.

Durum, leviusculum, nitens, lamellosum, in fragmenta faciebus tetragonis conspicua diffiliens, in argillam fatiscens, parasiticum.

Cum aqua forti non effervescent, igne facile sine ebullitione in vitrum pellucidum abiens.

tubicum. 1. F. ex rufescente fuscum, nitoris vitrei, texturæ subfestucariæ, in fragmenta cubica non specularia diffiliens, in crustosa secedens. *Karst. bergm. Journ.* 1788. 2. p. 809 &c.

Habitat rarius in Saxonia, formæ communis, diaphanum, aut subopacum, congeneribus difficiliter in igne fluens.

vulgare. 2. F. nitoris vitrei texturæ lamellosæ in fragmenta rhomboidalia diffiliens, faciebus quatuor speculi instar nitentibus. *Syst. nat.* 1. p. 153. n. 6. Spatum fixum scintillans. *Cronst. miner.* §. 66. H. Spatum scintillans. *Waller. miner.* 61. Spatum durum lateribus nitidis ad chalybem scintillans.

α) opacum.

Syst. nat. XII. 3. p. 50. n. 12. Spatum (campestre) fixum opacum rufescens scintillans.

Cartheus. miner. 13. Spatum informe durum subdiaphanum.

Waller. Syst. miner. 1. p. 205. n. 1. Spatum scintillans, opacum, durum, planis regularibus.

β) diaphanum.

Syst. nat. XII. 3. p. 50. n. 13. Spatum (siliceum) fixum diaphanum album scintillans.

Waller. Syst. miner. 1. p. 206. n. 2. Spatum scintillans diaphanum, planis minus regularibus.

γ) formæ communis.

♂) forma crystallorum.

Waller. syst. miner. I. p. 207. n. 3. Spathum scintillans crystallatum.

Cronst. miner. §. 66. 2. Spathum scintillans drusicum.

a) prismaticum.

a) acicularium *Pini sur des nouv. cristall. de feldspat. Milan. 1779. 8.*

b) parallelepipedorum. *Nose orogr. Br. I. p. 130. .*

c) crassiorum lateribus magis æqualibus.

γ rectangulorum.

+ tetraëdrorum. *Poigt bergm. Abhandl. I. p. 200.*

++ hexaëdrorum. *Pini sur des nouv. crist. de feldspat.*

+++ octaëdrorum. *Pini sur des nouv. crist. de feldspat.*

γγ obliquangulorum.

+ tetraëdrorum. *Cronst. miner. § 66. 2. a.*

++ hexaëdrorum. *Kaist. Lesk. Mineral. I. p. 175.*

Habitat ubique terrarum in montibus primævis, granitæ porphyrii et gneussi genuini partem constituens, in argillam porcellanæ satiscens, ut plurimum carneum aut lacteum, interdum ex rufescente flavescente, carulefcente album, rarius olivaceum, thalassinum aut cælestis coloris, nonnunquam superficie modo lutescente, sæpe in fragmenta granularia secedens, lamellis rarius incurvis.

variabile. 3. F. nitoris vivacis coloris pro situ ad lucem variabilis texturæ lamellofæ in fragmenta rhomboidalia difficiens, faciebus quatuor speculi instar nitentibus.

Schreber Naturf. 24. p. 196. d. Annone Besch. berl. Naturf. 3. p. 178.

Leske Naturf. 12. p. 145. Labradorstein.

Habitat similiter, uti videtur, tanquam pars granitæ, in insula S. Pauli, Americæ maxima septentrionali finitima, rarius in aliis regionibus, in insula Russici imperii Tanis-Ostrof. in montibus Uralensibus, in Ingria prope Petropolin, in Italia et præsertim Sabaudia, in Bohemia ad Iluram, in Lusatia prope Loebau, in Saxonia prope Geyer, in circulo Salicopprope Halam, frustis ut plurimum rotundatis, scorlum, micam, pyritem innidulantem sæpe continentibus, ex nigro cinereum, diaphanum, vel semipellucidum, eximio nitore per polituram mirifice exaltando et magis adhuc egregiè colorum caruleorum, viridum, flavorum, rubrorum lusu spectabile, sæpe in fragmenta granularia, rarius in crustosa secedens.

lunare.

4. F. pellucidum album nitoris eximii, texturæ recte lamellosæ in fragmenta rhomboidalia diffiliens.

Geopgas. Πέτρι Νιδ. ὑαλοειδης.

Plinius hist. mund. libr. 37. c. 9. 10. Asteria, Astrios, Androdamas.

Brückmann Beytr. z. Abh. v. Edelfst. p. 129. Mondstein, Wasseropal.

Dutens des pierr. précieux. p. 111. Pierre de la lune.

Morell. Magaz. für Helvet. Naturk. 2. p. 84. Adularia.

Scopol. delic. insubr. 3. p. 75. Pedionites.

Habitat in insula Zeylon, in monte Delphinatus ædibus S. Christophori vicino, in monte nigro Occitaniæ, in Saxonia prope Altraustedt, in Bohemia ad Huram, in Valle tellina prope Galtion, præcipue in monte Sti. Gotthardi, & potissimum ad montem Stella, nunc formæ communis, nunc detritis angulis rotundatum, nunc tabulas tetraedras, nunc prismata, frequen ius obliquangula, tetraedra aut hexaedra representans, texturæ interdum ad fibrosam accedentis, pro situ ad lucem vario matris perlarum splendorem aut colorem dilute carneum monstrans, gemmis adscriptum.

- Oculuscati. 5. F. diaphanum, texturæ ad conchaceam accedentis, fibras parallelas intus monstrans, in fragmenta minus regularia diffiliens.

Syst. nat. XII. 3. p. 69. n. 6. γ. Cronst. min. §. 55. c. Silix (Opalus) Pseudoopalus (Oculus cati) reflexione varians.

Jutt. miner. p. 383. Lapis elementaris.

Wall. syst. miner. 1. p. 282. n. 20. Achates plus minus opaca, colores vel lucem diversimode reflectens.

Habitat in Sibiria, Zeylona, gemmis vulgo adscriptum, dubii etiamnum generis, partium constituentium mixtione, vix enim ultra ($\frac{1}{12}$) terræ siliceæ continere, testis est Gerhardus, lacteo, argenteo, ochroleuco, aureo, melleo, cupreo, rufescente, cærulescente, thalassino, olivaceo, virescente, ex virescente vel flavesciente cinereo, ex lutescente vel rufescente fusco, fuscescente, chalybeo, nigricante aut nigro, pro vario ad lucem situ vario, & in determinato situ arcum luminosum monstrans, sæpe semipellucidum, hætenus non nisi frustorum rotundatorum forma repertum.

43. PYROMACHUS. Ex terra silicea, aluminari
 ($\frac{1}{8}$) & calcaria ($\frac{1}{16}$) constans.
 Durus, diaphanus leviuscu-
 lus, texturæ conchaceæ,
 in fragmantia indetermi-
 nata valde acutangula dif-
 filiens, rarius in fragmenta
 concentrice crustosa sece-
 dens, nitore vix ullo con-
 spicius, in montibus strata-
 rariis potissimum obuius,
 rarius strata ipsa consti-
 tuens.

Solus igne non liquandus.

- cinereus. 1. P. canescens ad subopacum accedens, texturæ ad fel-
 tucariam accedentis.
Syst. nat. XII. 3. p. 68. n. 3. Silix (marmoreus) vagus,
 cortice marmore duro, fragmentis subdiaphanis can-
 nescentibus.
It wgoth. 73. Silix cinereus.
Habitat vagus, cortice duro marmoreo albo obductus in
Lusatia, Lituania, in monte Mosseberg Westrogo-
thiæ ad petrosilicem accedens. An distincta hujus ge-
neris species?
- striatus. 2. P. albus, texturæ ad fibrosum accedentis. *Wall. syst.*
min. I. p. 266. n. 7.
Habitat in Angliæ montibus cretaceis.
- cretaceus. 3. P. tinctus diaphanus, texturæ perfecte conchaceæ.
Syst. nat. I. p. 150. Silix cretaceus vagus.
Syst. nat. XII. 3. p. 67. n. 1. Silix vagus, cortice cre-
 taceo, fragmentis opacis lævibus.
Cronst. min. §. 61. Silix communis Pyromachus.
Wall. min. 77. Silix corneus intrinsece æqualis du-
 rissimus.
Wall. Syst. min. I. p. 262. n. 4. Silix opacus, fractura
 nitens, cretaceus durus.
Wolt. min. 14. Corneus lapis opacus rudis, colore ingrato.
Vogel min. p. 130. Corneus sclopetarius.

Baum. min. 1. p. 254. *Pyromachus* f. *Silex igniarius*.
Hacquet it. carp. sept. 1. g. 54. *sqq.*

Habitat in Galliæ, Angliæ, Daniæ, Scaniæ *campis*
mariitimis vagus, alias forma communi, frustrorum
ungulatum, perforatorum, granorum, tuborum,
globorum, intus nonnunquam cavorum, rarius per
strata montibus, præsertim calcariis inclusus, hinc
toties cortice calcario vestitus, ut plurimum fumæ
colore conspicuus, interdum ex flavescente cinereus,
ochraceus, fuscus, etiam maculatus aut striatus, su-
perficie nunc inæquali, nunc scabra, nunc laevi, igni
excitando, scopetis, domibus struendis, plateis ster-
nendis, vitro parando, lavigandis variis, &c. inserviens.

femipellu-
cidus.

4. *P. lævis* ad *femipellucidum* accedens.

Syst. nat. XII. 3. p. 67. n. 2. *Silex* (*Pyromachus*) *vagus,*
cortice glabro, fragmentis diaphanis glaberrimis.

Waller. syst. min. 1. p. 265. n. 6. *Silex femipellucidus*
intrinsece æquabilis, mollior.

Habitat cum cretaceo, rarior tamen, in Gallia, Wirtem-
 bergia, Franconia, Islandia, *candidus, melleus,*
rubescens, cærulescens, aut variegatus, ejusdem cum
cretaceo usus.

crystallinus. 5. *P. pyramide triedra depressa.*

α) *duplici. Werner apud Cronst. min.* p. 137. *Hoffm. berg.*
Journ. 1788. 1. p. 282.

β) *simplici. Karst. Lesk. Mineralkabin.* 1. p. 113.

Habitat in Saxonia, α) *prope* Johanngeorgenstadt β)
prope Schneeberg.

44 PETROSILEX. Ex plurima terra silicea, pauciori ($\frac{4}{5}$) aluminari, paucissima ($\frac{1}{5}$) calcaria constans.

Subdurus leuiusculus, in montibus primævis æque ac stratiis obuius, nitoris expers, in fragmenta indeterminata diffiliens, textura festucas referens.

Ignis vi liquandus.

opacus.

1. P. subopacus formæ communis.

Cronst. min. §. 92. Petrofalex, lapis corneus.

α) textura festucas minores referens.

Waller. Syst. miner. 1. p. 268. n. 9. Petrofalex opacus, æquabilis & lævis mollior.

α) coloribus per strata alternantibus.

Syst. nat. XII. 3. p. 71. n. 16. Silex (polyzonias) rupestris, stratis diversicoloribus.

β) textura festucas maiores referens.

Waller. Syst. miner. 1. p. 267. n. 8. Petrofalex opacus squamosus, facie fere granulari, mollior.

α) colore virescente.

Syst. nat. XII. 3. p. 70. n. 12. Silex (virescens) rupestris nudus opacus virescens.

Habitat frequens in Suecia, Germania, trochitis interdum (e. g. prope Goettingam) & crebro aliis fossilibus innidulantibus reseruis, hinc inde vagus, creberrime insigni tinctus varietate cinereus, rarius ochroleucus, fuscus, virescens aut variegatus, aliquam nonnunquam polituram admittens.

diaphanus. 2. P. subdiaphanus formæ communis.

Syst. nat. 1. p. 150. *Schreb. lithogr.* 14. Silex marmoreus rupestris.

Syst. nat. XII. 3. p. 70. n. 11. Silex (Petrofalex) rupestris, cortice lacteo, subdiaphanus.

Muy. Tess. 8. n. 5. Silex pseudoachates.

Wall. min. 150. *syst. min.* 1. p. 271. n. 12. Petrofalex semipellucidus compactus mollior.

Wolters. min. 87. Petrofalex semipellucidus.

Baum. min. 1. p. 255. Petrofalex jaspideus.

Habitat cum opaco, cinereus albus, ochroleucus, roseus carneus, ex fusco ruber, ex luteo vel rubro fuscus, viridis, variegatus, nitidam sæpe polituram admittens.

crystallinus. 3. *P. crystallis scabris, intus crebro cavis. Beyer chem. Annal.* 1786. 1. p. 63. & *Beytr. 2. chem. Annal.* 2. p. 190.

α) prismaticis.

a) hexaedris.

a) perfectis.

b) utrinque superficiebus convexis } terminatis.

c) ——— pyramide triedra

β) cubicis.

γ) tabularibus.

a) hexaedris.

δ) pyramidalibus.

a) duplicibus.

a) tetraedris.

b) triedris.

†) depressis.

b) simplicibus.

a) triedris minimis acuminatis.

Habitat in Saxonia prope Schneeberg, non primitivus, sed modulo, ut videtur, a spato mutuato, tenui terreo cortice interdum obductus.

45. JASPIS. Ex terra silicea, pauciori aluminari & ferri calce constans.

Subdurus, opacus, in fragmenta indeterminata diffiliens, texturæ conchaceæ, leviusculus, nunc vagus, nunc montium, prioris quoque ætatis, partem præcipuam constituens, formæ communis.

Ignem colorem mutans.

1. J. coloris obscurioris striis stratisve concentricis diversicoloribus picturisque nigris arbuscularum varia.

Syst. nat. XII. 3. p. 68. n. 4. Silex (hæmachates) vagus, cortice ochraceo, opacus, concentrico variegatus.

Mus. Tesson. 4. Silex vagus rotundatus concentricocorticofus.

Cronst. min. §. 60. 6. α. Caillon d'Egypte.

Vogel min. 138. Pierre d'Egypte.

Habitat in Ægypto (prope Suez,) & Lotharingia (prope Freifsee,) monte Bogolhegi Hungariæ, forma globi imperfecti aut placenta scabra obvia, intus nitens, congeneribus durior, coloribus ex luteo fusco, hepatico, isabellino & ex flavesciente cinereo, per strias alternantibus varia, egregiam polituram admittens, hinc scatulis pro pulvere nasali, aliisque ejusmodi vasis & ornamentis adhibita.

fasciata.

2. J. colore per strata alternante intus nitoris experturæ imperfectius conchaceæ.

Waller. syst. min. 1. p. 301. n. 2. I. Jaspis variegata fasciata.

Habitat, integra ut plurimum strata constituens, in Hercynia, Saxonia (prope Woltitz & Gnantstein inter Chemnitiam & Lipsiam,) in Sibiria (prope Orsk &c.) coloribus ochroleuco & subcaryophyllino, vario cinereo & cæruleo, cinereo & rubro, viridi & fusco, viridi & albo, viridi & rubro, per strata, rarius curva aut concentrica alternis, quartzo mollior, egregiam ut plurimum polituram admittens.

porcellanea. 3. J. dura intus rimosa, texturæ a conchacea in planam vergentis.

Hoffm. bergm. Journ. 1789. 1. p. 390. *Karst. Lesk. Mineralk.* 1. p. 160. Porcellanjaspis.

Reuf. Oogr. des boehm. Mittelg. p. 133.

Habitat, integra strata constituens, in Bohemia prope Stracke, Schwinschiz, Lessa, Laun, Luschiz, Czer-nodol, rarior in Saxonia prope Pluniz, argillam exsiccatam interna facie referens, & ex argilla ferrifera per incendium lithanthracum indurata proveniens, straminei, cuni, margaritacei aut lavendulacei coloris.

vulgaris.

4. J. subdura intus micans aut nitens, unicolor, venosa aut maculata.

Cronst. miner. §. 63-65. Jaspis.

α) unicolor.

Syst. nat. 1. p. 150. *Schreb. lith.* 16. Silex margaceus rupestris.

Syst. nat. XII. 3. p. 71. n. 13 & 14. Silex (Jaspis) rupestris nudus opacus cinereus, & silex (Rubicator) rupestris nudus opacus ruber solidus.

Wall. min. 89. 86. Jaspis unicolor.

Wall. syst. min. 1. p. 297. n. 1. & p. 304. n. 5. Jaspis particulis subtilissimis unicolor, & Jaspis opacus particulis distinctis, rudis facie granulati.

Cartheus. min. 29. Jaspis rudis.

β) variegata.

Cronst. §. 64. 1. 2. Jaspis rubra maculis venisque flavis.

Wall. syst. min. 1. p. 299. n. 2. Jaspis particulis subtilissimis, solida, opaca, variegata.

Habitat nunc vaga, nunc aliis inclusa, nunc strata ampliora & partem præcipuam constituens in Caucaſo, montibus Sibiria Tſchircai, Uralenſibus, Nertschinskenſibus, in montibus Giganteis, Saxoniciſ, Thuringiciſ, Hercyniciſ, per totam Europam, frequens quoque in Oriente, in nova Hiſpania, innumera colorum albi, cinerei, flavi, fuſci, nigri & rubri poſſimum varietate pluribus ſæpe ſimul, conſpicua, ferri interdum valde dives & tum facili ignis vi liquanda, cupro etiam (in Temelia) & auro larvato (in Hungaria) aliquando prægnans, eximiam polituram admittens, hinc variis ſculptorum & architectorum operibus inſerviens.

46. SMIRIS. Ex terra ſilicea & pauciſſimo ($\frac{21}{480}$) ferro conſtans.

Duriſſima, formæ communis, opaca, magnetem ſequens, tritura rubra.

Ignis vi non fundenda.

poliens.

1. SMIRIS. *Wiegleb chem. Annal.* 1786. 1. p. 492.

Syst. nat. I. p. 176. n. 11. Ferrum intractabile ſquamoſo-ſtriatum.

Syst. nat. XII. 3. p. 139. n. 17. Ferrum retractorium rubicoſum vitrum arans.

Wall. min. 267. Ferrum mineraliſatum, minera duriſſima rapaci ſolida magneti refractaria.

Wall. syst. min. 2. p. 243. n. 9. Ferrum mineraliſatum duriſſimum, particulis duriſſimis aceroſis, tritura tuſca aut rubente.

Wolter. d. miner. 31. Ferrum amorphum petra vitrescentis.

Cronst. miner. §. 211. 2. Minera ferri retractoria tritura rubra.

Carth. mineral. 72. Ferrum mineralisatum durissimum fuscum.

Habitat in Oriente, insulis Archipelagi, Samo & Naxo, Bohemia, Saxonia (prope Schneeberg,) Hispania, regno Peruano, mica, talco, saxo grandævo innidulans, ex caulescente nigra, interdum cinerea aut grisea, ob ferri inopiam & insignem duritiem vix inter ferri mineras connumeranda, propter hanc poliendis metallis, lapidibus, vitro inserviens, eum in finem, sæpe molendinarum vi, in tenerrimum pollen comminuta.

47. CIRCONIUS. Ex terra filicea, duplo majore (& ultra) sibi propriæ terræ copia & paucissima ($\frac{1}{200}$) calce metallica, partim ferrea partim niccolina constans.

Durissimus, ponderosus, nitore adamantem simulans, parafiticus, lamellosus, lamellis incurvis, crystallinus.

Ignis vi non fundendus.

zeylonicus. I. CIRCONIUS. *Karsten apud Lempe Magaz. der Bergbauk.* 4. p. 99. *Klaproth Schr. berl. Naturf.* 9. p. 173.

Habitat in insula Zeylon, forma prismatum tetraedrorum rectangulorum, utrinque pyramide, tetraedra terminatorum aut pyramidum duplicium tetraedrorum, vini flavedine tinctus, frequentius ex virescente cinereus aut albus, aut ex cinerasciente albus, colore sæpius in viridem, flavum, fuscum, violaceum vergente, gemma titulo haud indignus, ponderis specijici = 4416 ad 4700 : 1000.

48. **AMARUS.** Ex terra filicea , pauciori magnesia alba , paucissima aluminari et calcaria , ferroque ($\frac{1}{15}$) constans.

Durus , tenax, subopacus , pinguiusculus, viridis , textura festucas referens , in fragmenta indeterminata diffiliens , formæ communis.

Ignis vi non fundendus.

amazonicus. I. **AMARUS.** *Hæphner Magaz. für die Naturk. Helvet. I. p. 257.*

Waller. syst. miner. I. p. 302. n. 4. Jaspis unicolor, particulis subtilissimis visu & tactu pinguis , durus.

Habitat in Oriente, nova scetandia, Armenia meridionali, montibus sabaudicis et helveticis, nunc vagus, nunc montium partem præcipuam constituens, colore in cæruleo, in fluctibus prominentibus in lacteum vergente, veteribus jam, qui varia in eum insculpsere, cognitus, ab Orientis et novæ Scelandiæ incolis variis ornamentorum, vasorum, armorum generibus adhibitus.

49. **LYDIUS.** Ex terra filicea , pauca calcaria , magnesia alba , ferri calce et phlogisto constans.

Durus , leviusculus , opacus , compactus cinereus aut niger , schistofus, formæ communis, in fragmenta indeterminata diffiliens , nunc vagus , nunc montium partem præcipuam constituens.

Ignis vi non fundendus.

siliceus. I. **L.** subopacus textura festucas referens, intus nitoris expers. *Syst. nat. XII 3. p. 71. n. 15.* Silex rupestris nudus opacus rufus lamellatus.

Waller. syst. miner. I. p. 299. n. 1. g. Jaspis unicolor nigra. *Karsten Magaz. für Hely. Naturk. 3. p. 219.* Hornchiefer.

Habitat in Siberia, Suecia, Saxonia, prope (Wilsdruf, Gersdorf, Reichenbach,) Lusatia, Hercynia, ripa Rheni inferiore (ad montem Bniderkunuzberg) Helvetia, (ad montem Scheidek, integra montium strata constituens, vagus quoque ad fluvios e. g. Germaniæ varios, e. gr. Salam, Werram.

genuinus. 2. L. texturæ planæ interdum ad conchaceam accedentis, intus parumper micans. *Hoffmann bergm. Journ.* 1788. I. p. 293.

Habitat cum siliceo, e. g. in Saxonia (prope Burkersdorf et Reichenbach,) vagus quoque ad fluvium Tmolum, sæpius quartzæ venis canis exaratus.

50. CHLOROGRANATUS. Ex terra filicea, multa ferri calce, fat multa terra calcaria, interdum quoque aluminari constans. Durus, nunquam opacus aut subopacus, crystallinus. Igne facile liquandus.

verus. 1. Chl. viridis, igne candente melleus. *Wiegleb chem. Anal.* 1788. I. p. 200. *Voigt mineral. u. bergm. Abh.* I. p. 15. 22.

α) pyramide duplici octaëdra, ad utrumque apicem altera tetraëdra aucta.

β) prismate hexaëdro utrinque in pyramidem triëdram terminato.

Habitat in Bohemia (prope Lichtewallestein,) in Saxonia (prope Ehrenfriedersdorf, Breitenbrunn, Eibenstock, Schwärzenberg,) in Franconia (ad montem Ehrenberg prope Ilmenau) nunc porri, nunc olivæ virore tinctus, nunc diaphanus, nunc pellucidus, argilla interveniente integra sæpe strata constituens, ob facilem in igne fluxum et ferri copiam ($\frac{1}{4}$) quam continet, in ustrinis ferri mineris adjectus, ponderis specifici = 3754 ad 3757 : 1000.

- habitus 2. Chl. ruber cubicus. *Westrumb chem. Annal.* 1789. 2. p. 26. &c.

Habitat - - plurimam ($\frac{1}{3}$) aëre fixo prægnantem terram calcariam, parciorem ferri ($\frac{1}{10}$) copiam continens, crystallis exilibus aggregatis, arenario friabili insidentibus. *An hujus generis?*

1. ARENA. Ex lapidibus filiceis comminutis nata.
Aspera, dura, ficca, constans granis non cohærentibus; aqua non penetrandis.
Ignis vi sola non fundenda, una cum alcali fixo fusa in vitrum abiens.

* ex pyromacho comminuto profectus.

- Silicea. 1. A. ex pyromacho nata.
Syst. nat. XII. 3. p. 199. n. 14. *Kalm. it.* I. p. 359.
Carth. miner. 10. Arena filicea.
Habitat in Angliæ provincia Buckingham.

** ex quartzo progenitæ.
‡ impuriore.

- Sabulum. 2. A. granis angulatis inæqualibus majoribus.
Syst. nat. I. p. 207. 2. 7. *Mus. Tessin.* 112. Arena heterogenea saxosa e mica, quartzo, sparo.
Syst. nat. XII. 3. p. 198. n. 9. Arena heterogenea difformis angulata.
Waller. miner. 34. Arena particulis grossioribus inæqualibus.
Waller. syst. miner. I. p. 106. n. 7. Arena saxosa.
Carth. miner. 10. Arena particulis dissimilaribus.
Habitat ubique in sterilibus montosis, ruvestribus, directe ex fatiscente granite generata, hinc sæpius immixta mica, feldspati, argillæ particulas monstrans, viis publicis sternendis & cemento calcario parando inserviens.

- Micacea. 3. A. squamulis micæ colore & nitore aurum argentumve referentibus crebris interstitis nitens.

Syst. nat. I. p. 208. n. 6. XII. 3. p. 198. n. II. *Musf. Tessin.* 112. *Gronov. suppl.* 14. n. 2. 3. Arena micacea squamosa nitens.

Waller. miner. 37. Arena micans.

Waller. syst. miner. I. p. 105. n. 6. Arena micacea nitens.

Carth. miner. 10. Arena nitida.

- β) *Syst. nat.* XII. 3. p. 198. n. 10. Arena (Casserita) quartzosa rotundata subdiaphana mixta particulis micaceis.
Habitat in Suecia, Germania, β) ad insulam Casseritam, nata ex destructis granitis et affinis saxis, abluta, quam continuerunt, per aquam argilla ex feldspato satiente nata, scriptis litteris ornamenti crassa inspersa.

- rustica. 4. A. granis subrotundatis inæqualibus majoribus.
Syst. nat. XII. 3. p. 197. n. 8. Arena heterogenea inæqualis subrotundata.
Waller. miner. 33. Arena quartzosa tenuior particulis æqualibus rotundatis.
Carth. miner. 10. Arena grossiuscula quartzosa, particulis angulosis.
Habitat passim in Europa, imprimis ad littora ævi, pavimentis adspargendis inserviens, particulas lamellosas quasi spasi inmixtas continens.

- colorata. 5. A. granis rotundatis minutis subdiaphanis ferricalce tinctis.
Syst. nat. XII. 3. p. 196. n. 2. Arena quartzosa rotundata subdiaphana colorata.
 β) *Syst. nat.* XII. 3. p. 197. n. 7. Arena (ochracea) subfarinacea ochracea rufa.
 γ) *Syst. nat.* XII. 3. p. 197. n. 3. Arena (lacustris) quartzosa angulato rotundata diaphana hyalina.
Habitat in America meridionali Europa, flavescent ad lacuum littora, alias flava, lutea aut testacea, rarius rubra in mari Baltico Germaniam versus violacea, litteris adspargendis et ambulacris hortorum pulcrioribus inserviens.

- Glarca. 6. A. granulis minutissimis argillæ pulverulentæ commixtis.
Syst. nat. I. p. 208. n. I. XII. 3. p. 197. n. 6. *Musf. Tessin.* 110. Arena subfarinacea pulverulenta impalpabilis apyra.
Waller. miner. 31. Glarca mobilis vulgaris pulverulenta.
Waller. syst. miner. I. p. 87. n. 2. Glarca particulis inæqualibus mixta pulverulenta vulgaris.
 β) *Waller. miner.* 31. 3. Glarca sterilis fusoria.

Waller.

Waller. syst. mineral. I. p. 86. n. 1. Glarea particulis subtilissimis durior æquabilis.

Habitat in Europæ campis silvaticis sterilissimis, pinetis, ericetis, sicca mobilissima, humida subplastica, hinc præsertim si cum aceto in pastam reducta manum prementem dimittat, metallis fufis recipiendis inserviens.

rr puriores.

horaria. 7. A. granis majoribus æqualibus rotundis diaphanis albidis. *Syst. nat. XII. 3. p. 197. n. 4. Arena (campestris) quartzosa rotunda diaphana pallida.*

Waller. miner. sp. 35. Arena quartzosa, particulis æqualibus rotundis.

Waller. syst. miner. I. p. 103. n. 3. Arena quartzosa, particulis majoribus æqualibus rotundis.

Carth. miner. 10. Arena grossiuscula quartzosa particulis rotundis.

β) *Syst. nat. XII. 3. p. 197. n. 5. Arena (margarita) quartzosa rotundata alba superficie subverrucosa.*

Habitat in campis præsertim silvaticis, clepsydriis adhibita.

mobilis. 8. A. granis minimis rotundatis diaphanis albis. *Syst. nat. XII. 3. p. 196. n. 1. Arena quartzosa rotundata diaphana hyalina.*

Waller. miner. sp. 30. Glarea mobilissima impalpabilis fluida albicans.

Waller. syst. miner. I. p. 101. n. 1. Arena quartzosa mobilissima impalpabilis fluida albicans.

α) *Syst. nat. I. p. 208. n. 3. Arena quartzosa vento volatilis.*

Carth. miner. 10. Arena subtilis mobilis levis.

β) *Syst. nat. I. p. 208. n. 4. Arena quartzosa rotundata æqualis.*

γ) *Syst. nat. I. p. 208. n. 2. Mus. Tessin. 110. Arena quartzosa impalpabilis.*

Habitat α. β. in Mari & maritimis, γ. in scaturiginibus, sicca a ventis nivis instar in acervos coacta, loca mutando plantarum incolentium radices aeri exponit, vicinos agros, campos, vicos suffocat, aerem obnubilat, elymo & arundine arenariis, tritico repente, salicum speciebus nonnullis &c. coercenda, vasorum metallicorum mundationi & polituræ inserviens.

52. QUARTZUM. Ex terra filicea, paucissima ($\frac{1}{10}$)
aluminari et calcaria ($\frac{1}{100}$)
constans.

Durum, leuiusculum, fragile,
intus nitens, in fragmenta in-
determinata marginibus acu-
tis diffiliens, sæpius parasiti-
cum, in montibus omnis æta-
tis obvium in aërem fatiscens.

Solum ignis vi non liquandum,
cum alcali fixo in vitrum du-
rum pellucidum ignis vi con-
fluens.

fibrosum. 1. Q. diaphanum albidum fibrosum, fibris crassioribus
parallelis, formæ communis.
v. Born. ind. foss. 1. p. 21. 2. p. 92.
Habitat in Hungariæ montibus Carpathicis, & (prope
Rabischau) silesia, album.

foveolatum. 2. Q. superficie foveolis inæquali, formæ communis.
Habitat in Hungaria (prope Schemniz,) Bohemiæ (prope
Ratieborziz,) Saxonix (prope Freyberg & Schnee-
berg,) & Sueciæ (prope Sunnefskog) fodinis, ut-
plurimum album, rarius violaceum aut ochraceum, ut-
plurimum diaphanum, interdum opacum, foveolis cre-
berrime cubicis, rarius parallelepipedis aut triedro-py-
ramidalibus, aut sphericis aut tabularibus.

foraminu- 3. Q. foraminibus rotundis profundis pertusum formæ com-
lentum. munis.
Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 98. 99.
Habitat in Saxonix (prope Freyberg) & Hungaria (prope
Schemniz) album, canescens, aut ochraceum, forami-
nibus ut plurimum angustis, interdum flexuosis.

erosum. 4. Q. foveolis & cavitatibus plurimis vacuis exilibus ple-
num, formæ communis.
v. Born. ind. foss. 1. p. 26.

Habitat in Hungariæ fodinis Schemnizenfibus, album, violaceum aut obscure virescens.

cellulosum. 5. Q. lamellosum, lamellis contiguis verticalibus lapidem in cellulas disperientibus, formæ communis.

Cronst. min. §. 51. C. Quartzum purum textura spatosa, v. Born ind. fossil. 1. p. 25.

Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 19. 98.

a) cellulis simplicibus.

a) trigonis.

b) tetragonis.

c) hexagonis.

d) polygonis.

e) rotundis.

†) minutis. Quartzum spongiosum.

f) in gyros transeuntibus.

β) duplicatis.

Habitat in Sibiria (prope Catharinopolin,) Hungaria (prope Schemniz & Neosolium,) Bohemia (prope Joachimsthal,) Saxonia (prope Schneeberg & Freyberg,) & Palatinatu rhenano, nunc album, nunc ferri calce magis minusve tinctum.

lamellosum. 6. Q. lamellosum, lamellis parallelis, formæ communis.

Syst. nat. XII. 3. p. 66. n. 5. Quartzum (fissile) lamellatum.

Waller. syst. min. 1. p. 215. n. 7. Quartzum lamellis compositum.

v. Born ind. fossil. 1. p. 25. 2. p. 91.

Habitat in Hungariæ (prope Schemniz) & Bohemiæ (prope Mies & Joachimsthal) fodinis, lacteum, album, violaceum aut fuscum, lamellis sæpius ita coadunatis, ut incisum videatur quartzum, & prouti in celluloso, interdum tenuissimis.

cristatum. 7. Q. superficie sulcis parallelis teneris exarata, formæ communis.

Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 98.

v. Born ind. fossil. 1. p. 25. 2. p. 91.

Habitat in Saxoniæ (prope Freyberg & Schneeberg,) & Hungariæ (prope Schemniz) fodinis, album, violaceum aut ex luteo fuscum.

globulosum. 8. Q. forma magis minusve rotundata, pellucidum.

Syst. nat. XII. 3. p. 66. n. 7. 8. Quartzum (selectum) vagum rotundatum, cortice lævigato, & Quartzum (nobile) vagum rotundatum, cortice glaberrimo nitido.

- α) forma globi.
- a) perfectioris.
- a) densi.
- b) intus cavi.
- b) imperfectioris.
- a) compressi.
- β) forma ovi.
- a) perfectiori.
- b) minus perfecta.
- a) ad amygdalæ figuram accedente.
- γ) forma renis.
- δ) tuberosum.

Habitat nunc vagum ad Asiæ, Africæ, Europæ aquas dulces, potissimum fluvios, fluviorumque derelictas quoque ripas, nunc aliis laxioribus & durioribus fossilibus impactum e. g. in Hungaria prope Schemnitz, in Lusatia superiori, in Saxonia prope Freyberg, Liphiam, &c. ut plurimum album.

cylindricum. 9. Q. in cylindros secedens.

Wern. Ueberf. Cronst. min. p. III.

Karst. Lesk. Mineralik. I. p. 105. 106.

v. Born ind. foss. I. p. 25.

α) in cylindros parallelos.

Gerhard Beytr. 7. Mineralr. I. p. 82. n. 3. Quartzum cylindricum.

β) in cylindros divergentes.

Gerhard Beytr. 7. Mineralr. I. p. 82. n. 4. Quartzum radiatum.

Habitat in Hungaria (prope Schemnitz,) in Lusatia (inter Bischofsweida & Bauzen) in Saxonia (prope Freyberg,) & in Altatia (prope sanum S. Mariæ,) album, subopacum, cylindris nunc tenuioribus, nunc crassioribus.

granulare. 10. Q. in fragmenta granularia secedens.

Wern. Ueberf. v. Cronst. min. I. p. III.

Karst. Lesk. Mineralkab. I. p. 106.

Syst. nat. I. p. 47. XII. 3. p. 66. Quartzum (cortaceum) granulatium.

Waller. min. 100. syst. min. I. 214. n. 6. Quartzum granulatium coherens.

Habitat granis frequentius exilibus & subtilibus, quam crassis, interdum vagus, in Norwegia, Hispania, Gallia, Saxonia album, variegatum, virescens, rubrum aut ex luteo fusum, granulis nonnunquam ita dispositis, ut politura accedente luci oppositum (Avanturino) egregium fulgorem reflectat.

stillati-
tium.

11. Q. ex aqua particulis quartzæ imprægnata sensim depositum, sæpe alia corpora quasi cortice obducens.

Syst. nat. 1. p. 191. n. 6. XII. 3. p. 185. n. 9. Stalactites quartzosus granulatus.

Habitat in Islandia (prope fontem Geiser,) in Suecia fodina Grengie, in Hungaria (prope Ujbanga,) diaphanus, ut plurimum albus, interdum flavescens aut rubellus, sæpe ex crystallis exilibus, pyramidem tetraedram duplicem referentibus in crustam cohererentibus constans. An distincta species?

fragile.

12. Q. formæ communis, textura festucas referens, sponte non in fragmenta secedens.

System. nat. 1. p. 149. n. 4. XII. 3. p. 66. n. 4. Quartzum (opacum) rupestre subopacum.

Wall. min. 102. Quartzum opacum fragile & rigidum.

Wall. syst. min. 1. p. 211. n. 1. Quartzum fragile rigidum, facie granulati.

Cronst. min. §. 51. B. Quartzum purum textura granulata.

p) *System. nat.* 1. p. 149. XII. 3. p. 65. n. 3. *Mus. Tessin.* 6. Quartzum (lacteum) rupestre album diaphanum.

Waller. miner. 98. *Syst. min.* 1. p. 213. Quartzum solidum opacum durissimum aqueo-lacteum.

Habitat in rupibus, fissuris montium, quas explet, nunc subopacum, nunc diaphanum, rarius jemipellucidum, ut plurimum album, sæpius lacteum, interdum dilute virescens aut rubrum.

crassius.

13. Q. viride diaphanum textura festucas rudiores referens.

Wall. syst. min. 1. p. 279. n. 18. Achates pellucida nebulosa viridescens

Cronst. miner. §. 73. 2. α. Smaragdmat.

Habitat vagum aut parasiticum in Ægypto, Sillesia (prope Cosmütz) Bohemia (in Mummelgrunde ad Harum) Saxonia (prope Breitenbrunn & Scheibenberg,) & Franconia (prope Steinheide,) colore propius nunc ad smaragdum, nunc ad porrum, nunc ad pistacium, nunc ad olivas accedens, rarius cærulescens aut venis maculise cærulesc-

centibus, albis, rubris, fuscis pictum, nunc formæ communis, nunc forma pyramidum hexaedrarum, rarius forma prismatum hexaedrorum pyramide hexaedra terminatorum, nunc forma tabularum hexaedrarum, seriatim in prisma hexaedrum aggregatarum, polituram haud mediocrem admittens, & a multis inter gemmas relatum.

pingue. 14. Q. formæ communis contactu pinguiusculum, texturæ ad minutim conchaceam accedentis, in fragmenta sponte non secedens.

α). album.

a) pellucidum.

Syst. nat. I. p. 149. Quartzum aqueum.

Syst. nat. XII. 3. p. 65. n. 1. *Mus. Tessin.* 6. Quartzum (hyalinum) rupestre hyalinum pellucidum.

Wolt. min. 14. Quartzum diaphanum.

Waller. min. 97. *syst. min.* I. p. 212. n. 3. Quartzum solidum pellucidum.

Cronst. min. §. 51. I. A. α. Quartzum purum, particulis impalpabilibus, superficie polita diaphanum.

Carth. min. 20. Quartzum informe diaphanum.

b) diaphanum.

Wall. syst. min. I. p. 212. n. 2. Quartzum solidum tactu pingue, facie nitente.

Cronst. min. §. 51. I. A. β. Quartzum parum, particulis impalpabilibus, superficie polita, album.

c) tinctum.

Syst. nat. I. p. 149. n. 3. XII. 3. p. 65. n. 2. Quartzum (coloratum) rupestre tinctum.

Wall. min. 99. Quartzum solidum opacum coloratum.

Wall. syst. min. I. p. 213. n. 5. Quartzum solidum coloratum.

Habitat ubique terrarum, nitore quoque sæpius pinguedinem referens, non raro acus apice tentatum, in tenebris scintillas lucidas spargens, variis pellucidatis gradibus conspicuum metallorum calcibus nativis minerisque, frequentissime ferri, rarius cupri, magnesiæ, cobalti, hydrargyri aut argenti nigro, fuscescente, (e gr. prope Rabenstein in Bavaria, prope Obersteinbach in Franconiæ finibus) roseo, rubro, cæruleo, luteo, viridi, margaritaceo, cinereo, fumi colore perfusum aut arbuscularum imaginibus pictum.

tabulare. 15. Q. texturæ conchaceæ crySTALLIS tabularibus.

Hoffmann bergm. Journ. 1788. I. p. 274.

v. Born. ind. foss. 2. p. 91.

Habitat in Hungaria (prope Schemnitz) & Saxonia (prope Freyberg,) ut plurimum album, rarius obscure virefcens, tabulis raro triedris, frequentius rhombicis.

eubicum. 16. Q. texturæ conchaceæ, crySTALLIS cubicis sæpissime intus cavis.

α) faciebus quadratis.

v. Born. ind. foss. I. p. 21.

Hoffmann bergm. Journ. 1788. I. p. 275.

Karst. Lesk. Mineralkab. I. p. 104.

β) faciebus rhombicis.

v. Born. ind. foss. 2. p. 89.

Karst. Lesk. Mineralkab. I. p. 104.

Habitat α) in Suecia (prope Helsingkulle) Hungaria (prope Cremniz & Schemnitz,) & in Saxonia. (prope Schneeberg,) β) in Bohemia prope Mies) & in valle Sabaudia: Bijoux, formam a crystallo alterius generis natum, cujus fatiscientis locum occupavit aut cavitatem internam explevit, aut quam quartzæ materies sensim indurata obduxit, hinc crystallo priori fatisciente atque eluta cavum, cavitate interna, non raro quoque superficie externa quartzæ pyramidalis obfessa, crySTALLIS ut plurimum aggregatis & minoribus, albis canis, margaritaceis aut ex fusco rubris, pellucidis, diaphanis vel subopacis.

octaëdri- 17. Q. texturæ conchaceæ, pyramide duplici-tetraëdra.

cum.

Syst. nat. XII. 3. p. 102. n. 4. Alumen (quartzosum) lapidosum quartzosum extus nigrum.

Hoffmann bergm. Journ. 1788. I. p. 275.

Habitat in Saxonia prope Schneeberg, canum, margaritaceum aut ex fusco rubrum, formam suam eadem ratione natum, qua cubicum, crebro intus cavum.

triedrum. 18. Q. texturæ conchaceæ, pyramide triedra simplici.

v. Born ind. fossil. 2. p. 88. 89.

Habitat in Suecia (prope Helsingkulle) et in Saxonia (prope Schneeberg,) crySTALLIS aggregatis, sæpe inanibus, interdum pellucidis, rufescentibus aut albis.

pyrami-
dale

19. Q. texturæ conchaceæ pyramide hexaëdra simplici trans-
versim striata.

Wern. Ueberf. v. Cronst. Mineral. p. 110. 113.

v. Born. ind. foss. I. p. 22.

Hoffmann bergm. Journ. 1788. I. p. 263. 273.

Karst. Lesk. Mineralkab. I. p. 102. 103.

α) pyramide perfecta.

v. Born ind. foss. I. t. 2. f. 10.

β) pyramide ad apicem truncata.

v. Born. ind. foss. I. t. 2. f. 2.

γ) pyramide ad apicem altera hexaëdra aucta.

δ) pyramide ad apicem & basin altera hexaëdra aucta.

Habitat in Helveria, in Ducatu Bipontino, Hungaria (prope Schemnitz,) Silesia (prope Prieborn & Krummendorf,) Bohemia (prope Prz bram,) Saxonia (prope Geyer, Mutschel, Gersdorf, Freyberg, Schneeberg,) Hercynia (prope Andreasberg,) & Anglia (prope Bristol,) rarius opacum, quam pellucidum, creberrime album, interdum pallide rubrum, flavesceus aut ex rubro flavesceus, crystallis ut plurimum in granorum renis gemmæ formam aggregatis, nonnunquam cavæ chalcedonii sphaeræ inclusis.

Pseuda-20. Q. texturæ conchaceæ pyramide hexaëdra duplici non striata. damas.

α) pyramide perfecta. Fig. 3.

Syst. nat XII. 3. p. 84. n. 2. 4. Mus. Tessin. 30. n. 1. Nitrum (Crystallus) crystallis acaulibus utrinque pyramidatis.

Waller. syst. miner. I. p. 218. n. 9. c. Crystallus montana utrinque acuminate sine prismate.

v. Born ind. foss. I. p. 23. 25. 2. p. 90. 91.

β) baseos communis marginibus truncatis. Fig. 2.

a) regulari.

Syst. nat XII. 3. p. 84. n. 2. δ. Nitrum (Crystallus) crystallis subacaulibus utrinque pyramidatis.

b) faciebus omnibus inæqualibus.

v. Born ind. foss. I. p. 25. t. 2. f. 13. Quartzum crystallatum dodecaëdram, planis irregularibus.

c) basi communi obliqua.

γ) pellucidum.

Bocc. mus. t. 304. Iris.

a) particulis opacis inclusis.

δ) opacum.

Habitat in Hungaria, prope Felsobanya, Schemnitz & (potissimum γ) in comitatu Marmoros, in Carnioliâ (in montibus Slivenza,) Bohemia (prope Schlackenwald & Ratiborziz,) in Lusatia superiori in Saxonia (prope Freyberg & Schneeberg,) in Hercynia (prope Stolberg, Lauten-

thal, Wildenmann,) in Ducatu Bipontino, (prope Berschweiler,) in Anglia (prope Bristol Buxton & in provinciis Cornubia (Northumberland.) & in Jemtia Sueciæ, creberrime album, interdum rufescens aut nigrescens, rarius intus cavum, crystallis minoribus, non raro liberis, crebro quoque adnatis & inter se coherentibus, in renis interdum aut gemmæ formam aggregatis.

Cryſtallus. 21. Q. album pellucidum, texturæ conchacæ, priſmate Bergkriſtall. hexaedro tranſverſe ſtriato.

Syſt. nat. 1. p. 163. n. 2. XII. 3. p. 84. n. 2. *Mus. Teſſin.* 30. n. 10. Nitrum lapidoſum quartzolum octodecaedrum hyalinum.

Waller. miner. 104. *Scheuchz. it.* 243. t. 6. *Welfch hecaſt.* 1. p. 54. *Worm. muſ.* 99. *Wolff. haſſ. t.* 1. f. 1. 4. 6. Cryſtallus hexagona non colorata.

Waller. ſyſt. miner. 1. p. 217. n. 9. Cryſtallus montana hexagona pellucida aquea.

Cronſt. miner. §. 52. 2. d. Quartzum cryſtallifatum diaphanum aqueum.

Gesn. figur. 21. & 18. f. 1. 2. *Rumpf. muſ. t.* 52. f. 5. 3. 4. Cryſtallus montana.

α) priſmate oblique truncato.

v. *Born ind. ſoſſ.* 2. p. 89. t. 1. f. 4. Quartzum cryſtallifatum, columna hexaedra oblique truncata.

β) priſmatis ſine alterutro in pyramidem triedram terminato.

v. *Born. ind. ſoſſ.* 2. p. 89. Quartzum cryſtallifatum, columna hexaedra tranſverſim crenata, apice triedro.

Karſt. Leſk. Mineralk. 1. p. 102.

γ) priſmatis ſine alterutro terminato in pyramidem hexaedram non ſtriatam.

Waller. ſyſt. miner. 1. p. 217. n. 9. a. Cryſtallus montana apice unico.

a) duobus priſmatibus communem. *Andr. Br. a. d. Schweiz.* p. 55.

b) duplicem. *Born ind. ſoſſ.* 1. t. 2. f. 9. *Andr. Br. a. d. Schweiz.* p. 53.

c) regularem.

d) faciebus alternis majoribus.

e) facie una omnes reliquas ſuperante. *Andr. Br. a. d. Schweiz.* t. 11. f. h.

f) faciebus omnibus inæqualibus.

δ) priſmatis ſine utroque terminato, in pyramidem hexaedram non ſtriatam. Fig. 1.

- Waller. syst. miner. I. p. 216. n. 9. b. Crystallus montana utrinque acuminata.*
- a) faciebus æqualibus.
 - b) faciebus inæqualibus.
 - ε) prismatis marginibus rectis.
 - 2) prismatis marginibus omnibus aut nonnullis basin versus extrorsum flexuosis.
- Crystallus ventricosa.*
- η) prismatis faciebus omnibus æqualibus.
 - 3) prismatis faciebus binis oppositis multo latioribus. *Fig. 4^a Syst. nat. XII. 3. p. 84. n. 2. β. Mus. Tessin. 24. n. 15^a.*
- Crystallus lateribus 2 oppositis latioribus.*
- ν. *Born ind. fossil. I. p. 21. 2. p. 89. Quartzum crystallifatum parallelipedum.*
 - ι) prismatis faciebus omnibus inæqualibus.
 - κ) crystallo solida.
 - λ) crystallo intus cava.
- Syst. nat. XII. 3. p. 85. n. 4. Nitrum (inane) lapidosum quartzosum cavum.*
- Amoen. acad. I. p. 478. n. 14. t. 16. f. 12. Crystallus nitriformis quartzosa aggregata fistulosa.*
- Waller. miner. 108. n. 4. syst. miner. I. p. 218. n. 9. d.*
- Crystallus montana cavitate hexangulari.*
- α) vacua.
 - b) aeris bullam, aquæ guttam, crystallum minorem, alia fossilia includente.
 - μ) crystallo crassiori prismati tenuiori insidente.
- ν. Born ind. fossil. I. p. 22. t. 2. f. 4. 2. p. 89. 90.*
- Quartzum crystallifatum clavatum.*
- ν) crystallo tenuiori prismati crassiori insidente.
- ν. Born ind. fossil. I. p. 23. t. 2. f. 5. Quartzum clavatum pyramide minore columnæ crassiori adnata.*
- ξ) prismati tenuiori, globulis binis inæqualibus intermediis pyramide duplici latiori superimposita.
- ν. Born ind. fossil. I. p. 23. t. 2. f. 6. Quartzum pyramide hexaedra crassiore columnæ nodosæ imposita.*
- ο) crystallo solitariis.
 - a) liberis.
 - b) basi adnatis.

Expectabunt nobiscum eruditi, quibus argumentis atque experimentis Cl. Minevini (apud Candida sulla forma del molybdeno. N. 1785. p. 53.) demonstratur sit, quartzum perinde ac micam & talem ex phosphori acido & terra silicea constari.

n) crystallis geminis ternisve.

Zwilling's-Trilling kryzstall.

a) basi prismatis utriusque crystalli cohærente.

Sceptercrystall.

b) perlatus cohærentibus.

c) sese mutuo perforantibus.

p) aggregatis.

*Syst. nat. XII. 3. p. 84. n. 2. § Amoen. acad. I. p. 477.
n. 10. t. 16. f. 6. Mus. Telf. 32. n. 11. 12.*

a) seriatim.

b) fasciculatis.

c) convergentibus. v. *Born ind. foss. I. t. 2. f. 16.*

d) decumbentibus.

e) crystallum majorem aut aliud fossile aculeorum echini ad instar obtidentibus.

f) imbricatis.

Habitat innumerabili magnitudinis, formæ, combinationis, pellucidatis, in eadem sæpe crystalli, potissimum paulo majori, diversæ varietate, interdum crusta opaca chloritæ, argillæ, pyritæ, ochræ ferri, obductum aut corpora minus pellucida, micæ, hornblendæ miculas, actinoti, scorli spicula, pyritæ particulas includens per omnem terrarum orbem, magnitudine eminens in antris montium grandævorum Sabaudia, Helvetiæ, Carpathicis, Silesiæ, Bohemiæ, Saxoniam, &c. superficie interdum aspera aut quasi cartosa.

22. Q. tinctum pellucidum, texturæ conchacæ, prismate hexaedro transverse striato.

System. nat. I. p. 163. n. 3. XII. 3. p. 85. n. 3. Nitrum (Fluor) lapidosum quartzosum, octodecaedrum.

Cronst. miner. §. 52. D. 2. α. β. Quartzum crystallifatum

Wolt. min. 13. Crystallus tincta.

Wall. syst. min. I. p. 220. n. 10. Crystallus montana hexagona clara colorata.

α) nigricans. *Baum. min. I. p. 232. n. 2.*

β. caryophyllum. *Wall. syst. min. I. p. 222. n. 10. h.*

γ. rubrum. *Wall. min. 105. syst. min. I. p. 221. n. 10. a. Baum. min. I. p. 320.*

δ. fulvum. *Baum. min. I. p. 235. Wall. syst. min. I. p. 222. n. 10. e.*

ε. flavum.

Pseudo-
gemma.

Morrian.
Rauchtopas.
Pseudoru-
binus.
Pseudo-
hyacinthus.
Curinus.

Baum. min. I. p. 231. Wall. syst. min. I. p. 222. n. 10. d.
Pseudotopazius.

Pseudo- ζ. porraceum. *Baum. min. I. p. 236. Wall. syst. min. I.*
chrysolithus. p. 222. n. 10. g.

Pseudo- η. gramineum. *Wall. syst. min. I. p. 222. n. 10. f.*
smaragdus.

Pseudo- θ. cyaneum. *Baum. min. I. p. 236.*
beryllus.

Pseudo- ι. cæruleum. *Baum. min. I. p. 231.*
sapphirus.

Habitat cum crystallo, β. & ε. reliquis frequentius, & in-
signis quoque interdum magnitudinis, omnes varietates
pro gemmis hinc inde veniunt, a quibus tamen longe mi-
nori duritie & splendore, diversa penitus crystallorum
forma dignosci facile possunt.

Amethy- 23. Q. violaceum, texturæ formæ pelluciditatis variæ.
tus. Syst. nat. XII. 3. p. 85. n. 3. δ. Nitrum (Fluor) violaceum.

Just. min. 380. Vog. miner. 142. Baum. miner. I. p. 235.
Amethystus.

Cronst. min. §. 52. D. 2. γ.

Wall. syst. min. I. p. 221. n. 10. b. Crystallus col-
violacea.

Habitat in Hungariæ (prope Schemnitz,) Silesiæ, comite-
tus Glaz, Bohemiæ, Saxoniae (prope Wiesenbad, Dreß-
bach, Marienberg, Heidelberg, Schneeberg, Wolkens-
stein, Cunersdorf, Schlorwitz & Halsbach,) Palatinatus
& Ducatus Bipontini, Sueciæ, novæ Hispaniæ, Zeylo-
næ montibus ac fodinis, nunc vagum, frustis ro-
tundis, nunc adnatum, sæpe cavis chalcedoni globis
inclusum, formæ communis aut formæ pyramidum sim-
plicium hexaedrarum, quarum basis non raro prismatis
hexaedri oblique striati vestigio aucta est aut evidenter
prismate hexaedro sustinetur, colore violaceo nunc satur-
tiori, nunc dilutiori in eadem sæpe crystallo diverso, se-
terdum in lacteum cinereum, rubrum, fuscum, rarius pe-
porraceum aut olivaceum vergente, aut vario, nunc pe-
lucidum, nunc semipellucidum, nunc diaphanum, textu-
ræ alias conchacæ, alias festucariæ, alias divergenti-
fibræ, sæpe sponte in fragmenta anguloso-crystallina,
granularia, aut in bacillos secedens, pondcris specifi-
interdum = 2750: 1000.

Pseudo-
crystallus.

24. Q. opacum prismate hexaedro utroque aut alterutro
sive in pyramidem hexaëdram terminato.

System. nat. XII. 3. p. 85. n. 3. 2. Nitrum (Fluor)
opacum.

Cronst. min. §. 52. D. 1. Crystallus montana opaca.

Wall. syst. min. I. p. 216. n. 8. Quartzum rude crys-
tallificatum.

Habitat in Hungaria, Carniolia, Bohemia, Saxonia,
Suecia, Barbaria, *crystallis nunc liberis, nunc adnatis,*
griseis, variegatis, nigris, lacteis, rubris.

3. CHALCEDONIUS. Ex terra silicea, paucissi-
ma aluminari ($\frac{2}{3}$ - $\frac{1}{6}$) in-
terdum quoque ($\frac{1}{6}$) cal-
caria, & ferreæ calcis
vestigio constans.

Durus, leviusculus, intus
nitens in fragmenta in-
determinata marginibus
acutis diffiliens, compa-
ctus, in aëre non fati-
scens, texturæ magis mi-
nusve perfecte concha-
cæ, nunquam opacus,
tenax, polituram egre-
giam admittens, ut plu-
rimum formæ commu-
nis.

Ignis violentiam eludens.

Cacholonius. I. Ch. lacteus subdiaphanus ignis vi opacus.

Cronst. min. §. 57. 3. α Kachelong.

Wall. syst. min. I. p. 272. n. 13. Achates opalina tenax
fractura inæquali.

Habitat vagus in & ad Bucharïæ & Mongoliæ fluviiis,
in insulis Feroë & Islandia, *genuini stratis inclusus,*
Palatinatu, Calmuccis ad formandas ex eo simulacra
atque imagines inserviens.

genuinus. 2. Ch. cinereus texturæ planæ, formæ communis, non sponte in fragmenta secedens.

Syst. nat. XII. 3. p. 69. n. 8. Silex vagus subdiaphanus cornei coloris, concentrice varius.

Cronst. miner. §. 57. 3. γ. *Baum. min.* I. p. 252. Chalcedonius.

Waller. miner. 80. *syst. min.* I. p. 275. n. 15. Achates vix pellucida nebulosa, colore griseo mixta.

Habitat nunc vagus, nunc amygdalita innidulans, nunc achata partem potissimam constituens, rarius nunc globi cavi intus crystallis alius generis referti figura in venis per montium strata reptantibus ad Nili ripas in Ægypto, in Zeylon, & reliquis Orientis partibus, in Sibiria, insulis Feroë, Islandia, Scania, in Saxonia superiori (prope Chemniz, Mutschen, Planiz, Gersdorf & Freyberg) & inferiori (prope Ilfeld & Brunsvicam,) & in Thuringia (ad montem Schneekopf,) Palatinatu & reliquis terris Rhenanis, Carinthia, Franconia, Bohemia, Silesia (prope Bunzlau & Groswaldiz,) Hungaria (prope Caschau, Boinick) Pedemontio, Hetruria, alba, colore nunc margaritaceo, nunc infumato, nunc ex flavescente, virescente aut cærulescente cinereo, ut plurimum semipellucidus, rarius diaphanus, superficie ut plurimum inæquali, textura interdum ad conchaceum accedente, rarius ad festucariam.

cæruleus. 3. Ch. cæruleus, texturæ planioris semipellucidus, formæ communis non sponte in fragmenta secedens.

Habitat in insulis Feroë & Islandia, Scotiæ littora, Saxonia (prope Rochliz,) Bohemia, Palatinatu, Ducatu Bipontino, Hungaria, Transylvania, colore nunc magis ad cinereum aut lacteum, nunc propius ad cæruleum accedente, nunc inter violaceum & lavendulaceum intermedio aut sapphirino, ceterum genuino similis.

niger. 4. Ch. niger, luci obversus obscure sanguineus, texturæ planioris, subdiaphanus.

Werner Ueberf. v. Cronst. p. 139.

Hoffmann bergm. Journ. 1787. I. p. 283.

Habitat in Saxonia prope Chemniz, porphyrio innidulans.

fuscus. 5. Ch. fuscus texturæ nunc planioris, nunc conchaceo diaphanus,

Wall. syst. min. I. p. 274. c. Carneolus fuscus.

Habitat ad Sibiria fluvium Tom, vagus, in Saxonia prope Chemnitz porphyrio innidulans.

- luteus. 6. Ch. luteus, texturæ ex plana in conchaceam vergentis. *Waller. syst. miner. I. p. 273. n. 14. d. Carneolus flavescens.*

Habitat in Sibiria fluvio Tom vagus, in Zeilona, Hungaria (in valle Brunova montibus Carpathicis contermina,) Saxonia (prope Gersdorf & Chemnitz) colore propius nunc ad vini, nunc ad ceræ, nunc ad mellis tinctum accedente.

- Carneolus. 7. Ch. sanguineus semipellucidus, texturæ conchaceæ. *Syst. nat. XII. 3. p. 69. n. 9. Silex vagus diaphanus unicolor ruber.*

Waller. miner. 79. syst. miner. I. p. 273. n. 14. Cronst. miner. §. 58. a. Baum. miner. I. p. 251. Carneolus.

Woltersd. mineral. 14. Corneus lapis diaphanus polituram admittens ruber.

- β) *Syst. nat. I. p. 197. XII. 3. p. 179. n. 3. Mus. Tessin. 80. n. 5. Aerites (Hæmachates) siliceus embryonibus fixis crystallinis nitri quartzosi.*

Breyr monogr. Lips. 1722. 4. Melo montis Carmel.

Imper. nat. 740. Myl. sax. 2. p. 5. Uterus crystallinus.

Habitat in Oriente, e. g. Zeylon, Sibiria, ad fluvios Tom, Jeligna, Aijan & Olognca, Armenia, Palæstina, Ægypto, Silelia, Bohemia (prope Tarnau,) Lusatia (prope Königsbrück,) Saxonia (prope Chemnitz & Rochlitz) & Palatinatu, colore nunc dilutiori, nunc saturatiori, nunc æquabili, nunc inæquabili, ut plurimum semipellucidus, rarius diaphanus, crebrius nubeculis turbidus, frequentissime, formæ communis, rarius globi intus cavi & quartzæ crystallis referti forma conspicuus.

- fardus. 8. Ch. pallidus punctis guttisque sanguineis varius. *Syst. nat. XII. 3. p. 68. n. 5. Silex vagus, cortice ochraceo subdiaphanus intricato variegatus.*

Cronst. mineral. §. 60. f. Gemma divi Stephani.

Karst. Lesk. Mineralkab. I. p. 145. Punctagat.

Waller. syst. miner. I. p. 274. n. 14. f. Carneolus albescent punctulis rubris.

Habitat in India, Sardinia, Palatinatu (prope Oberstein,) Margraviatu Badensi nunc cinereus, nunc lacteolus, rarius fuscus.

dendriti- 9. Ch. pallidus arbuscularum imaginibus saturationibusque
 cus *Cronst. miner. §. 59 β. & §. 60. γ. Mochus, Pierre de Mocca.*
Waller. syst. miner. I. p. 285. n. 12. 1. Achates figurata.
Habitat in insula Zeylon, Sina, Arabia, Islandia, Nor-
mannia, Palatinatu Rhenano, Ducatu Bipontino, albus
vel cinereus, imaginibus nigris, fuscis, rubris aut viri-
dibus, magni, potissimum in Oriente, æstimatus.

maculatus. 10. Ch. maculis colore & pelluciditatis gradu diversis in-
 gnitus.

Habitat in insulis Zeylon, Ducatu Bipontino, Feroe &
Palatinatu rhenano (prope Oberstein,) e. g. vini colore
conspicuis maculis obscurioribus, margaritaceis aut ex
luteo fuscus annullis lacteis, lacteus, maculis nigris
aut rubris sanguineus maculis fuscis aut lacteis, ex
cinereo, gramineo & olivaceo aut ex fusco, rufescente
& lacteolo colore varius.

fasciatus. 11. Ch. fasciis colore & pelluciditatis gradu distinctis.

Habitat in insulis Zeylon, Feroe & Islandia, Bohemia,
Saxonia (prope Schlotwitz, Palatinatu rhenano (prope
Oberstein) & Ducatu Bipontino, nunc cinereus subpel-
lucidus fasciis lacteis diaphanis, rarius rosels aut vi-
ridibus, nunc cærulescens aut sanguineus fasciis albis
cinereisve, angustioribus, latioribus, æqualis, in-
quolibet latitudinis, parallelis confluentibus, rectis an-
gulosis, undularis.

Onix. 12. Ch. in fragmenta concentrice crustosa colore & pel-
 luciditatis gradu diversa secedens.

Syst. nat. XII. 3. p. 61. n. 7. Silex vagus stratis diver-
sicoloribus.

Cronst. miner. §. 56. Baum. miner. I. p. 253. Camehu-
ja, Memphites.

Waller. miner. 81. syst. miner. I. p. 276. n. 16. Achates
vix semipellucida fasciis & stratis diverse coloratis ornata.

β) *Cronst. §. 59. γ. z. Sardonyx.*

Habitat in Oriente, ad fluvium Tom Sibiriae, rarius in
Silesia, Bohemia, Lusatia (prope Königsbrück,) Saxonia
(prope Zwickau,) & Ducatu Bipontino, fragmentis
nunc tenuioribus, nunc crassioribus, colore nunc cinereo
& nigro, nunc albo, carneo & nigro, nunc sanguineo &
albo, (Sardonyx,) nunc albo ex cinereo (Chalcedonix,) &
cereo & melleo, alternantibus, congenerum fere duris-
simus, ignis vi color & exuens & in fragmenta dissi-
liens, inter gemmas sculptas Veterum frequens.

- Gillatiti*-13. Ch. ex aqua ejus principiis grvida præcipitatus.
les. α) includens aut incrustans alia corpora.
 a) lichenes & alia vegetabilia. *Ferber bergmänn. Nachr.*
 &c. p. 75. v. *Born. ind. foss. I. p. 28.*
 b) crystallos, hinc crystallorum facie apparens.
Bruckmann chem. Ann. 1786. 2. p. 488. & 1790. I. p. 99.
Karst. Lesk. Mineralkab. I. p. 118.
 c) alia fossililia.
Karst. Lesk. Mineralkab. I. p. 117.
 β) globosus, globis undique nodosis cavis.
 γ) reniformis.
 δ) botryoides.
 ε) cylindricus, cylindris.
 a) solidis.
 b) intus cavis.

Habitat in insulis Feroë, & Islandia in montibus giganteis Bohemiæ, in Saxonia (prope Schneeberg, Gersdorf, Freyberg,) in Thuringia (prope Hohenstein,) in Ducatu Brunsvicensi, Palatinatu rheuano, & vicinis terris, in Franconia (principatu Baruthino,) Carinthia (prope Huttenberg, Hungaria (prope Boinick) αa) in comitatibus Grumbacensi ad Rhenum, & in Hungaria (prope Lehotca ad Cremniz,) ab) in Transilvania, Saxonia (prope Freyberg,) Alvernia Galliæ, textura interdum ad fibrosam accedente.

*crystalli-*14. Ch. cærulescens, forma prismatum hexaedrorum divergentium. v. *Fichtel von Karpath. p. 138.*

Habitat in Transilvaniæ valle prope Tatareschol, jaspidi luteæ involutus.

viridis. 15. Ch. semipellucidus texturæ planioris viridis.

Habitat rarior in insulis Feroë, colore nunc ad gramineum, nunc ad æruginosum propius accedente.

*Chryso-*16. Ch. viridis intus vix nitens subsemipellucidus, texturæ planioris.

Syst. nat. XII. 3. p. 85. n. 3. 4. Nitrum (Fluor) viride pallidius.

Cronst. miner. §. 46. 2. Chrysopras.

Lehmann ad. Berol. ad 1755. p. 200.

Habitat aliis fossilibus, in strata dispositis innidulans non adnatus in Silesia (prope Gracche & Cosemuz, Bohemia (prope Tarnau, & in Mummelgrund ad Ifaram & Westphalia (ad montem Altenberg prope Stachlau,) rarius

duriusculus, ut plurimum duritie ad smaragdum accedens, nunc semipellucidus, nunc ferre diaphanus, creberrime pomaceus, rarius gramineus, dilute porraceus aut olivaceus, vel ex virescente cinereus, aut albus, præter consueta chalcedonii principia calcis nicolinæ quoque paucillum continens, cui tinctum suum debet.

Heliotro-17. Ch. diaphanus texturæ conchaceæ viridis punctis guttis-
pins. que sanguineis opacis notatus.

Waller. syst. miner. I. p. 300. n. 2. g. Jaspis variegata obscure viridis, punctulis rubris.

Cronst. miner. §. 64. I. a. Jaspis pura viridis punctis rubris.

Habitat in Ægypto, Sibiria, Islandia, Bohemia (ad montes giganteos) & Franconia (ad montem Steinhauk prope Obersteinbach,) texturæ nunc perfectius nunc imperfectius conchaceæ, colore sæpius porraceo, interdum dilutius viridi, vel ad æruginosum aut olivaceum propius accedente, punctis guttisque inspersis majoribus vel minoribus rarioribus vel magis confertis, sæpius etiam maculis & lineolis olivaceis vel ochraceis insignitus.

Chalcedonii species fore omnes semigemmarum nomine multis venientes, gemmarum loco, sigillis, simulacris aliis ornamenti generibus inserviunt, gemmarum sculptarum & Veteribus relictarum princeps materies.

54. ADAMAS. Ex terrâ filicea & - - - constans.

Subponderosus, durissimus, lamellosus, intus nitorem egregium sibi proprium monstrans, in fragmenta indeterminata diffiliens, parasiticus, in tenebris eximie lucens, frictione excofactus, corpora leviora trahens. In igne crepitans, pelluciditatem exuens, tandem coruscando in bullas & vaporem resolutus.

pretiosissim. I. ADAMAS.

mus.

Syst. nat. I. p. 165. n. 6. XII. 3. p. 102. n. 6. a. *Mus. Test.* 38. n. 3. Alumen lapidosum pellucidissimum solidissimum hyalinum.

Cronst. miner. §. 42. A. a. Adamas gemma.

Vogel miner. 137. Adamas.

Just. miner. 376. *Baum. miner.* p. 225. Damant.

Waller. miner. 110. Gemma pellucidissima, duritiei summa, colore aqueo, igne persistens, octaedra turbinata.

Waller. syst. miner. I. p. 230. n. 1. Gemma pellucidissima omnium durissima, pulverisata nigrescens.

a) forma crystallorum.

a) prismaticum.

a) hexædrorum.

†) utrinque pyramide triëdra terminatorum, faciebus omnibus convexis.

††) utrinque pyramide hexædra terminatorum.

b) octædrorum.

†) pyramide irregulari truncata terminatorum faciebus prismatuntiporum inæqualibus.

††) faciebus terminantibus in aciem exeuntibus.

b) pyramidum duplicium.

a) tetraëdrarum.

b) triëdrarum depressarum scabrarum faciebus convexis, ad singulos bases communis angulos pyramide tetraëdra auctarum.

β) forma rotundata.

Habitat in Indiæ insula Borneo, peniusculus, Ormus & Malacca, regnis Visapur, Bengala & Golconda, potissimum circa Colur, Mengelegheri, Gadiccottah, & Parteal, & in Brasiliæ provincia Serro da Frio prope fluvium Milho Verde, rarissime aggregatus, & adnatus, ut plurimum vagus in arena aut humo, terra etiam sæpissime obductus duritiæ gradu diverso, semper tamen eo, ut limam vel optimam eludat, nec nisi suo ipsius pulvere poliri et lavigari queat, rarius diaphanus, quam semipellucidus aut pellucidus, nebulis tamen, maculis, interdum glaciem aut plumam referentibus turbatus, aut rimosus, rarius mediæ magnitudinis, nunquam insignis, ut plurimum dilute cinereus in flavum colorem nonnunquam vergens, aut dilute fuscus, crebro quoque ex luteo fuscus, nigricans, aut calybeus, interdum citrinus, rarius roseus, rarissime cæruleus, viridis aut pluribus coloribus in eodem lapide conspicuus, omnium gemmarum pretiosissima, luxus & fraudis materiæ princeps.

O R D O VI.

TERRÆ ADAMANTINÆ.

Ex terra adamantina potissimum conflata.

55. ADAMANTINUS. Ex terra adamantina & plurima aluminari constans.

Durissimus, ponderosus, lamellosus, lamellis rectis tripliciter se secantibus, in fragmenta rhomboidalia diffiliens.

Apyrus igne, quamvis aëre vitali efflato, vix emolliendus.

Corundum.

I. ADAMANTINUS. *Klaproth chem. Annal.* 1789. I. p. 7.
Groschke Bergbauk. I. p. 400.

Habitat in Sinæ, Indiæ (prope Bobai,) Galliæ (præsertim Picaviæ) & Hispaniæ granita, diaphanus, post polituram matris perlarum instar nitens, duritie smaragdo similis, ferri retractorii nigri particulis inspersis adeo dives, ut ipse sæpius in pulverem confusus a magnete trahatur, colore cinereo, nigricante, capillorum æmulo, rarius spadiceo, formæ interdum communis, crebrius hexædro-prismatice, pulvere in India & Sina, ad sciendæ & poliendæ gemmas adhibito.

ORDO VII.

TERRÆ AGGREGATÆ.

Ex terris prægressorum ordinum aggregatis conflata.

56. GRANITES. Ex partibus, quarum plures crystallorum forma conspicuæ, nullo intermedio cæmento cohærentibus, ordine nullo determinato aggregatis compositus, texturæ potissimum granulata.

Montium primævorum, altissimorum incatenis cohærentibus medium constituentium materies præcipua & nucleus. Durus; lente fatiscens.

simplex. 1. Gr. ex feldspato & quartzo compositus.

Syst. nat. I. p. 137. n. 10. XII. 3. p. 75. n. 14. Saxum (merense) cotaceum spatofum rufescens, granis quartzosis hyalinis.

Habitat in montibus Sabaudicis (vagus prope Genevam,) Helveticis (e. gr. ad Grimsel) Nassavicis (prope Sonnenberg,) Sibiricis (ad fluvium Neiwa) & Scoticis (prope Port Loj) nunc hæc nunc illa parte dominante, feldspathi partibus ita interdum cum quartzo diaphano combinatis, ut litteras syriacas referant.

genuinus. 2. Gr. ex feldspato, quartzo & mica compositus.

Syst. nat. I. p. 137. n. 11. XII. 3. p. 76. n. 19. Saxum spatofum quartzofum micaceumque rufescens.

Cronst. miner. §. 268. 10. 2. Granites durus.

Hoffm. it. 526. Petra Moïsis.

Waller. syst. miner. I. p. 407. Saxum quartzo, spato scintillante & mica in diversis proportionibus mixtis compositum.

β) fatiscens.

Syst. nat. XII. 3. p. 76. n. 20. Saxum (fusorium) micaceum quartzofum spatofumque subsfriabile.

Cronst. miner. §. 268. 10. 1. Granites particulis constans parum coherrentibus.

γ) *Syst. nat. I. p. 186. n. 6. XI. 3. p. 78. n. 31. Saxum ungermannicum.*

δ) *Syst. nat. I. p. 186. XII. 3. p. 77. n. 26. it. scan. 165. Saxum montanum.*

Habitat vulgatissimus in montibus primævis (licet aliquando secundarius) totius terrarum orbis, vagus quoque in planitiis, innumerabili duritiei, proportionis, distributionis, coloris partium constituentium varietate, accidentibus non raro alienis adhuc e. g. scorli, hornblendæ, granati crystallis steatitæ, amari, argillæ particulis aucta, igne violento liquefcens, ut tamen quartzum intemeratum permaneat, feldspato sapius carneo, quartzo ut plurimum albo, rarius virescente, egregiam interdum polituram admittens, hinc jam a multis retro seculis architecturæ elegantiori, & variis ornamentorum generibus addiditus.

Syenites. 3. Gr. ex feldspato, quartzo & hornblendæ compositus.

Plinius histor. mund. l. 36. c. 8. Syenites.

Hoffmann. berg. Journ. 1788. 2. p. 506.

Karsten Lesk. Mineralkab. 2. p. 12.

Habitat in Ægypto, Græcia, Norwegia, Saxonia, Hercynia, Suevia, Sibiria, nunc rudius, nunc subtilius aut minutius granulatus, partibus, quibus constat, diversissima proportionem mixtis, quartzo & feldspato ut plurimum albis, hornblendæ nigra, aut ex atro viridi.

Scorlinus. 4. Gr. ex feldspato, quartzo & scorlo compositus.

Edelfeld. nov. act. Stockh. 1784. p. 103.

Anonym chem. Annal. 1785. 2. p. 21. Granites basalticus.

Habitat in Sueciæ passim, Silesiæ (prope Friedeberg,) Helvetiæ montibus.

Granaticus. 5. Gr. ex feldspato, quartzo & granatis compositus.

Edelf. nov. act. Stockh. 1784. p. 103.

Hæpfn. Mag. fur. Helv. Naturk. 1. p. 281.

Habitat in Sueciæ, Helvetiæ montibus.

Viridis. 6. Gr. ex feldspato, quartzo & amaro compositus.

Hæpfn. Mag. fur. Helv. Naturk. 1. p. 281.

Habitat in Helvetia & Sabaudicæ montibus.

talcosus. 7. Gr. ex feldspato, quartzo & talco compositus.
Anon. chem. Annal. 1785. 2. p. 23.

Habitat in Austria superiori (prope Linz).

micaceus. 8. Gr. ex feldspato & mica compositus.

Sauss. voyag. dans les alp. I. p. 183.

β) *Syst. nat.* I. p. 164. n. 6. *Mus. Tessin.* 36. Muria faxi ex mica spatoque.

Syst. nat. XII. 3. p. 76. n. 21. Saxum (fatiscens) spatofum micaceumque falsum fatiscens.

Waller. miner. 166. Saxum in aëre deliquescent nitrosum.

Waller. syst. miner. I. p. 409. n. 3. k. Granites fuscus aëre destructibilis.

Habitat rarissimus in Helvetia & Silesia, vagus prope Genavam & Vesuvium, β) in Finlandia & Gotlandia.

calcareus. 9. Gr. ex feldspato & spato calcario confectus. *Gioen litolog. Vesuv.* p. 49. 51. 71.

Habitat circa Vesuvium, fragilis, vix duriusculus, cum acidis effervescent, non raro scorum, aut unacum mica argillam, aut micam, aut utrumque, admixta sibi habens; an hujus generis?

grandæ-37. Gr. ex mica & hornblenda compositus.
 vus.

Syst. nat. I. p. 189. n. 20. XII. 3. p. 79; n. 35. Saxum micaceum spatofum nigricans, particulis decussantibus ferreis.

Cronst. miner. §. 267. 9. Saxum compositum mica & hornblenda.

β) Saxum viridi-cærulescens. *It. scapt.* 21.

Habitat, rupestris quoque, in Helvetiæ & Sueciæ montibus variis, in monte Henuebergiæ, Ehrenberg, in Bohemia prope Orpar, non raro venis ferri dives, obscure virens, ut plurimum in Sueciæ ustrinis Simolandicis ferri mineris lacustribus ad faciiliandum fluxum additus.

scoriace-10. Gr. ex feldspato & scorlo compositus.

us.

Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. I. p. 279.

Habitat in Helvetiæ montibus, circa Vesuvium, accedens non raro mica, aut hornblenda.

squamos-11. Gr. ex feldspato & hornblenda compositus.

ius.

Koepfn. Magaz. Helv. Naturk. I. p. 279.

Habitat in Helvetiæ montibus, in Zeelandia, accedente interdum quoque mica, aut scorlo.

- granati-12. Gr. ex feldspato & granatis compositus.
 nus. *Gioeni litolog. Vesuv. p. 68.*
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 279.
Habitat in Helvetiæ montibus, & Seelandia, in Vesuvio.
- nitens. 13. Gr. ex feldspato, granatis & mica compositus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. tab. 3.
Habitat in Helvetiæ montibus.
- tricolor. 14. Gr. ex feldspato, granatis & scorlo compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 64. 67.
Habitat circa Vesuvium, admixtis interdum quoque mica & olivinis.
- dichrous. 15. Gr. ex feldspato, scorlo granatino & genuino compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 70. 75.
Habitat circa Vesuvium.
- albo-fus-16. Gr. ex feldspato, scorlo granatino & mica compositus.
 cus. *Gioeni litolog. Vesuv. p. 71.*
Habitat circa Vesuvium.
- elegans. 17. Gr. ex feldspato, granatis & ætinoto compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 69.
Habitat circa Vesuvium.
- micans. 18. Gr. ex feldspato, mica & scorlo compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 73. 75.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 281.
Habitat in Helvetiæ montibus & Vesuviæ nunc mica, nunc scorlo dominante, nunc majoribus, nunc minoribus particulis immixtis, interdum granatis immerfis.
- lamello-19. Gr. ex feldspato, mica & hornblenda compositus.
 fus. *Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 281.*
Habitat in Helvetiæ montibus, nunc hac, nunc illa dominante, particulis majoribus minoribusve immixta.
- cretaceus. 20. Gr. ex feldspato mica & creta compositus..
Gioeni litolog. Vesuv. p. 45.
Habitat circa Vesuvium.
- Gioeni. 21. Gr. ex feldspato, granatis & hornblenda compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 75.
Habitat circa Vesuvium.
- varius. 22. Gr. ex feldspato, ætinoto & scorlo compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 62. 63.
Habitat circa Vesuvium intermixtas interdum micæ nigre aut hornblendæ lamellas aut prismata ostendens.

- leucome-23. Gr. ex feldspato, acinoto & hornblenda compositus.
 las. *Gioeni litolog. Vesuv. p. 63.*
Habitat circa Vesuvium.
- muriati-24. Gr. ex feldspato, mica et amaro compositus.
 cus. *Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. I. t. 3.*
Habitat in Helvetiæ montibus.
- serpen-25. a) Gr. ex feldspato, serpentino & quartzo compositus.
 tinus. *Nichtel Karpth. p. 310.*
Habitat in Transilvaniæ montibus, facile in argillam f-
tificens.
- Gärpen-25. b) Gr. ex quartzo dominante mica compositus.
 bergenfis. *Syst. nat. I. p. 186. n. 4. XII. 3. p. 75. n. 18. Saxum cota-*
ceum quartzosum album, fragmentis illinitis mica alba.
Cronst. miner. §. 260. 2. I. Saxum compositum particulis
quartzosis & micaceis distinctis.
 β) micæ lamellis aureis vel argenteis ita inspersis, ut politus
 egregio nitore resulgeat (Avanturino).
 γ) *Syst. nat. I. p. 183. n. 23. XII. 3. p. 78. n. 30. Saxum*
metaliferum.
Habitat in Sueciæ (prope Garpenberg) venas cupri ferens
Silesiæ, (prope Giaren, Saxonix, Helvetiæ montibus
Vesuvio, β) vagus in Hispania, Saxonia (prope Dresden
ad Albim).
- bicolor. 26. Gr. ex quartzo, mica & scorlo compositus.
Hoepfn. Magaz. fur Helv. Naturk. I. p. 281.
Habitat in Helvetiæ montibus.
- corneus. 27. Gr. ex quartzo, mica & hornblenda compositus.
Hoepfn. magaz. Helv. Naturk. I. p. 281.
Habitat in Helvetiæ montibus.
- triplex. 28. Gr. ex quartzo, mica & granatis compositus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. I. p. 281.
Habitat in Helvetiæ montibus.
- glacialis. 29. Gr. ex quartzo, mica & amaro compositus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. I. p. 281. 282.
Habitat in Helvetiæ & Sabaudix montibus altissimis.
- inconspi-30. Gr. ex quartzo, & hornblenda compositus.
 cius. *Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. I. p. 279.*
Habitat in Helvetiæ montibus, etiam prope Altenberg in
Saxonia.

- helveticus. 31. Gr. ex quartzo, hornblenda & granatis compositus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 281.
Habitat in Helvetiæ montibus.
- variegatus. 32. Gr. ex quartzo, hornblenda & amaro compositus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 281.
Habitat in Helvetiæ montibus.
- capillaris. 33. Gr. ex quartzo pellucido & acinoti spiculis compositus.
Herrmann chem. Annal. 1788. 2. p. 416. Haarstein.
Habitat vagus in Sibiriaë vallibus uralensibus, prope Gens-
vam, inter Brixiam & Brandol & alibi in comitatu Ti-
rolensi, inter Feistritz & Carnowitz Stiriaë, inter Bor-
kersdorf & Frauenstein & alibi in Saxonia, ad montem
Fichtelberg, egregiam polituram admittens, acinoti spi-
culis nunc viridibus, nunc flavicantibus, nunc rubellis,
nunc obscure rubris, nunc nigris.
- melaleucos. 34. Gr. ex quartzo & scorlo compositus.
Waller. syst. miner. 1. p. 406. n. 1. Saxum ex quartzo &
basaltico lapide mistum.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 279.
Habitat in Helvetiæ, Sueciæ montibus.
- Hoepfne-ri. 35. Gr. ex quartzo, hornblenda & scorlo compositus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 281.
Habitat in Helvetiæ montibus.
- efflorescens. 36. Gr. ex quartzo, scorlo & amaro compositus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 281.
Habitat in Helvetiæ montibus, sale amaro efflorescente ia-
terdum dives.
- tirolensis. 37. Gr. ex quartzo, scorlo & granatis compositus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 281.
Anonym. chem. Annal. 1785. 2. p. 22.
Habitat in Helvetiæ & Tirolis (prope Zillerthal) montibus.
- bavaricus. 38. Gr. ex quartzo & granatis compositus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 279.
Anonym. chem. Annal. 1785. 2. p. 22.
Habitat in Helvetiæ, Sueciæ (prope Sunnerskog & Sala,) Saxoniaë (prope Hartmansdorf,) Austriaë (prope Goettweia,) Hungariaë, Tirolis & Bavariaë montibus vallibusque conterminis, etiam fodina Temesienâ (prope Dogneska) granatis rubris, quartzo cinereo aut virescenti, rarius gramineo.

- durissi-39. Gr. ex quartzo, granatis & amaro compositus.
mus. Hoepfn. *Magaz. Helv. Naturk.* 1. p. 281.
Habitat in Helvetiæ & Sabaudia montibus.
- talcifer. 40. Gr. ex quartzo dominante & talco compositus.
Sicor. Alpenreis. 2. p. 278. 289.
*Habitat in Vallis Tellinæ (prope Clavennam) & Rhætiæ
(prope Marmels) montibus, ille ferri ochra flavescentis.*
- splendi-41. Gr. ex quartzo & miculis pyritæ micaque ferreæ insper-
dus. sis compositus.
Bloch & Bruckmann Schr. berl. Naturf. 1.
Habitat vagus in Marchia Uckerana, politus egregie nitens.
- homoge-42. Gr. ex mica, hornblendæ & scorlo compositus.
neus. Hoepfn. *Magaz. Helv. Naturk.* 1. tab. 3.
Habitat in Helvetiæ montibus.
- nitidulus. 43. Gr. ex mica & hornblendæ compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 53. 54.
*Habitat prope Vesuvium granatos non raro immersos con-
tinens.*
- Zillen-44. Gr. ex mica & scorlo compositus.
sis. Hoepfn. *Magaz. Helv. Naturk.* 1. p. 279. 280.
Anon. chem. Annal. 1785. 2. p. 23.
*Habitat in Helvetiæ montibus, & valle Zillerthal, inter Ti-
rolin & Salzburgum intermedia, scorli crystallis nunc mo-
joribus, nunc minoribus, interdum electricis.*
- granati-45. Gr. ex mica & granatis compositus.
fer. *Gioeni litolog. Vesuv.* p. 53.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 279.
*Habitat in Helvetiæ, Carinthiæ, Hungariæ, Saxoniar.
Sueciæ, Italiæ montibus.*
- montanus. 46. Gr. ex mica, scorlo & granatis compositus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. tab. 3.
Habitat in Helvetiæ montibus.
- virescens. 47. Gr. ex mica, scorlo & amaro compositus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. tab. 3.
Habitat in Helvetiæ montibus.
- radiatus. 48. Gr. ex mica & actinoto compositus.
Hoepfn. Magaz. Naturk. 1. p. 281.
Habitat in Helvetiæ montibus, præsertim S. Gothardi.

- olivinus. 49. Gr. ex micā & olivinis compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 54. 55.
Habitat circa Vesuvium.
- chlorostictus. 50. Gr. ex scorlo & olivinis compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 65. 66.
Habitat circa Vesuvium.
- gemma-ceus. 51. Gr. ex granatis & olivinis compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 68.
Habitat circa Vesuvium.
- similaris. 52. Gr. ex granatis & scorlo compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 63. 68.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. I. tab. 2.
Habitat in Helvetiæ montibus, vagus circa Vesuvium, ad-
mixta interdum mica.
- affinis. 53. Gr. ex scorlo granatino & genuino compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 70.
Habitat circa Vesuvium.
- montium. 54. Gr. ex granatis, scorlo & hornblenda compositus.
Hoepfn. Mag. Helv. Naturk. I. tab. 3.
Habitat in Helvetiæ montibus.
- bracteatus. 55. Gr. ex granatis & hornblenda compositus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. I. p. 279.
Habitat in Helvetiæ montibus.
- argenteus. 56. Gr. ex granatis, mica, & spato compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 49.
Habitat circa Vesuvium.
- lamella-tus. 57. Gr. ex mica & spato compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 48.
Habitat circa Vesuvium.
- lucidus. 58. Gr. ex actinoto & spato compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 60.
Habitat circa Vesuvium, an potius amygdalites?
- asbestinus. 59. Gr. ex asbesto & marmore conflatus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 48.
Habitat circa Vesuvium, vix hujus generis.

57. GNEISSUM. Ex partibus sæpe quoque crystallorum forma conspicuis nullo intermedio cæmento cohærentibus, interdum per strata alternantibus compositum, texturæ schistosæ, rarius fibrosæ.

In montibus ætate ad graniteos quam proximæ accedentibus obvius, stratis ejus quoque sæpius granitæ superincumbentibus.

Durus, apyrus, non fatiscens.

foenacum. I. Gn. quartzo dominante & mica compositum.

Stallsten. *Syst. nat.* I. p. 187. n. 15. XII. 3. p. 79. n. 33. Saxum arenoso micaceum fissile cinereum, interstinctis atomis quartzosis micaceisque.

Cronst. miner. §. 260. Saxum compositum paticulis quartzosis & micaceis.

Waller. syst. miner. I. p. 410. n. 5. Saxum quartzo & mica mixtum fissile.

6) *Syst. nat.* XII. 3. p. 77. n. 27. Saxum (marestrandense) micaceum quartzosum fissile, micis albis nitidissimis subimpalpalibus.

7) *Syst. nat.* I. p. 188. n. 17. XII. 3. p. 77. n. 25. Saxum (Roerosiense) micaceum nigro micaceo alboque quartzoso-cotaceo alternatis.

8) *Syst. nat.* I. p. 186. n. 8. XII. 3. p. 75. n. 15. Saxum (decussatum) cotaceum quartzosum incarnatum micis sparsis atris erectis decussantibusque.

9) *Waller. syst. miner.* I. p. 411. n. 6. Saxum quartzo & steatite mixtum fissile.

10) *Syst. nat.* I. p. 187. n. 13. XII. 3. p. 77. n. 24. Saxum (trionium) micaceum subsissile incarnatum, granis quartzosis.

Habitat innumerabili proportionis, combinationis, distributionis, coloris, duritiei varietate in novæ Seelandiæ, Norwegiæ, Sueciæ, Bohemiæ, Carinthiæ, Tirolis montibus, etiam pyrenæis, fundo foenacum fusoriarum, architecturæ aliquando etiam elegantioris operibus egregie inserviens.

micaceum. 2. Gn. ex mica dominante & quartzo compositum.
 Werner. *Classif. d. Gebirgsart.* p. 10. §. 9. *Voigts Br. über*
Glimmer-
schiefer. Gebirgs. p. 15. n. 4. Glimmerschiefer.

Habitat in Lusatia & Thuringia (prope Ruhla,) hic integros montes constituens, argentum colore & nitore amulans, micæ lamellis tenerimis dense sibi incumbenibus, egregie nonnunquam in tabulas tenues rectas fissile, cum sedis inserviens, quartzo per venulas aut granula, aut strata ampliora intermixto.

alpinum. 3. Gn. ex quartzo, mica & granatis compositum.
Syst. nat. l. p. 187. n. 12. XII. 3. p. 77. n. 22. Saxum micaceum subsissile cinereum, granis granatinis quartzosisque.

Cronst. mineral. §. 261. Saxum compositum mica quartzo & granato.

Waller. syst. miner. l. p. 412. n. 7. Saxum quartzo, mica & granatis mixtum, fissile.

β) *Syst. nat. XII. 3. p. 77. n. 23. Saxum (granosum) acerosum solidum atrum, granis granatinis.*

γ) *Syst. nat. l. p. 187. n. 14. XII. 3. p. 78. n. 28. Saxum (pneumatum) micaceum fissile incarnatum, granis granatinis.*

δ) *Syst. nat. l. p. 188. n. 19. XII. 3. p. 80. n. 36. Saxum impalpabile micaceum quartzosum subferreum, granis granatinis.*

It. wgoth. 73. Saxum clangosum.

Habitat in summis Europæ e. gr. Lapponiæ, Norwegiæ, Sueciæ, Saxonix, Lusatix, Silesiæ, Bohemiæ, Moraviæ, Stirix, Carinthiæ, Salisburgi, Tyrolis, Helvetiæ, Sabaudiæ, etiam Carpathicis, montibus, mica ut plurimum argentea, nunc dominante, nunc æquabiliter distributa, nunc vix conspicua, granatis crebrius rubris, quam fusco, nunc formæ communis & insignibus, nunc formæ crystallinæ minoribus, nunc minimis, nunc frequentioribus, nunc rarioribus, laminis, in quas finditur interdum undulatis, lapidis molaris loco, modo quartzum dominetur, eximie inserviens, accedente nonnunquam scorlo, talco aut feldspato nova varietate nata.

scorlium. 4. Gn. ex quartzo, mica & scorlo compositum.

Habitat in Sabaudiæ (prope Calhanches,) Helvetiæ (e. gr. in monte S. Gotthardi,) Hungariæ (prope Schemnitz, auri argentique venas includens,) Bohemiæ (prope Raasdorf,) Saxonix (prope Geyer,) Norwegiæ montibus & fodinis.

Altenber-5. Gn. ex quartzo, mica scorlite compositum.
genfe. *Habitat in Saxonia (prope Altenberg,) stanni venas fovens.*

radians. 6. Gn. ex quartzo, mica & actinoto compositum.
Cronst. mineral. §. 261. 33.
Waller. syst. miner. 1. p. 413. n. 8. Saxum quartzo, mica
& basalte mixtum fissile.
Habitat in Jemtia Sueciæ (prope Handoel).

Saxonum. 7. Gn. ex quartzo, mica & feldspato constans.
Werner. Classif. d. Gebirgsart. p. 8. §. 8. Gneifs.
Voigt Brief. u. Gebirgsl. p. 13. n. 2. Gneufz.
Habitat in Silesiæ, Bohemiæ, Saxonix, Hennebergæ,
Helvetiæ, Sabaudiæ montibus, rarius in carpathicis,
mica crebrius dominante, feldspato minimam partem
efficiente, sæpius interdum fere omni in argillam fatif-
cente, alias innumerabili proportionis, & coloris par-
tium constituentium varietate conspicuum.

Bornii. 8. Gn. ex quartzo, mica & argilla compositum.
Born. ind. foss. 1. p. 153. 2. p. 147. Gneissum.
β) argilla martiali.
Syst. nat. XII. 3. p. 74. n. 12. It. scan. 80. Saxum (novacu-
lare) cotaceum albo-micaceum incarnatum substriatum.
Cronst. miner. §. 262. 4. 1. Saxum compositum mica, quart-
zo & forsan argilla martiali, particulis distinctis.
Habitat in montibus metalliferis Temesiensibus (inter Mol-
dava & Saska, prope Dognaska,) Hungaricis (prope Neo-
solium & Hodritsch,) Bohemicis (prope Catharinaberg,
Orpes, Ratiborziz, Graupen, Platte & Joachimsthal.)
Saxonice (prope Geyer & Freyberg,) & Suecicis (prope
Carlsrona, β) in Scania Sueciæ, coticulæ loco ad
acuendos enses & cultros adhibitum.

Jemticum. 9. Gn. ex quartzo, mica & steatite compositum.
Edelf. nov. act. Stock. 1784. p. 93.
Habitat in Jemtix montibus aliioribus, lente fatiscendo
congeneribus discrepans.

spatosum. 10. Gr. ex quartzo, scorlo & feldspato compositum.
Anonym. chem. Annal. 1785. 2. p. 23.
Habitat in Saxonia prope Halbendorf.

- topasium. 11. Gn. ex quartzo, scorlo et topazio compositum.
Werner Classif. Gebürsart. p. 15. §. 18. Topasfels.
Habitat ad Schneckenstein prope Auerbach in Voithlandia.
- comeum. 12. Gn. ex quartzo et hornblenda compositum.
Syst. nat. 1. p. 156. n. 4. Talcum particulis impalpabilibus lamellis parallelis.
Syst. nat. XII. 3. p. 53. n. 8. Talcum (lamellare) lamellatum fragillidurum glaberrimum tubdiaphanum.
Waller. miner. 138. Comeus fissilis, lamellis parallelis.
Waller. syst. miner. 1. p. 358. n. 2. Corneus rigidus non nitens apparenter lamellis parallelis.
Hoffm. berg. Journ. 1788. 2. p. 507. et Karst. Leck. Min. 2. p. 17. Hornblendschiefer.
- β) *Syst. nat. 1. p. 156. n. 5. XII. 3. p. 54. n. 11. Talcum (Coriacens) membranaceum flexuosum rigidum.*
Waller. miner. 136. Corneus mollior superficialis contortus.
Habitat in Suecia et Saxonia (prope Voigtsberg, Dorfchemnitz, Groshartmansdorf, Miltiz,) & Lusatia, strata integra efficiens, ex virescente atrum, aut ex atro viride, tritum ex virescente cinereum, duriusculum, textura radiata, in fragmenta discoidea diffiliens, micæ atomis interdum immixtis, aut granatis.
- argillosum. 13. Gn. ex quartzo et argilla compositum.
v. Fichtel Karpath. p. 275.
Habitat in montibus Carpathicis.
- scoticum. 14. Gn. ex ardesia & mica compositum.
Syst. nat. XII. 3. p. 79. n. 34. Saxum schistosum fissile fuscum, atomis micaceis oblique truncatum.
Cronst. miner. §. 262. 4. 2. Saxum compositum mica, quartzo & forsan argilla martiali, particulis minoribus.
Waller. syst. miner. 1. p. 417. n. 11. Saxum schisto & mica mixtum.
Habitat in Norwegia, Suecia, duriusculum, igne liquef-cens, incolis ad poliendos cultros inserviens, hinc vix hujus generis.
- scarticum. 15. Gn. ex steatite & mica conflatum.
Cronst. miner. §. 263. 5. Schneidestein.
Storr Alpen. 2. p. 269. 285. 289.
Habitat in Norwegia, Suecia, Tirolis, Pharia, Bohemia, Hungaria montibus, muris fusiorum fornorum & si in tabulas tenues findatur, sedis, eximie inserviens, mollis, an igitur hujus generis,

- granati- 16. Gn. ex scorlo genuino, granatis & feldspato compositum.
cum. *Gioeni litolog. Vesuv. p. 64.*
Habitat circa Vesuvium.
- bicolor. 17. Gn. ex scorlo & feldspato compositum.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 72.
Habitat circa Vesuvium.
- olivinum. 18. Gn. ex mica, granatis & olivino compositum.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 54.
Habitat circa Vesuvium.
- lucidum. 19. Gn. ex mica & hornblenda compositum.
v. Fichtel Karpath. p. 276. 279.
Habitat in Sueciæ & Carpathicis montibus.
- triplex. 20. Gn. ex mica, hornblenda et quartzo compositum.
v. Fichtel Karpath. p. 276. 279.
Habitat in Carpathicis montibus.
- syeniti- 21. Gn. ex hornblenda, feldspato & quartzo compositum.
cum. *v. Fichtel Karpath. p. 279.*
Habitat in montibus Carpathicis.
- squamo- 22. Gn. ex hornblenda & feldspato compositum.
tum. *v. Fichtel Karpath. p. 279.*
Habitat in montibus Carpathicis.
- granati- 23. Gn. ex hornblenda & granatis compositum.
cum. *v. Fichtel Karpath. p. 246. 280. 287.*
Habitat in montibus Carpathicis.
- splendi- 24. Gn. ex hornblenda, mica & granatis compositum.
dum. *v. Fichtel Karpath. p. 246. 287.*
Habitat in montibus Carpathicis.
- quadru- 25. Gn. ex hornblenda, mica, granatis & quartzo compo-
plex. situm.
v. Fichtel Karpath. p. 246. 287.
Habitat in montibus Carpathicis.
- lamello- 26. Gn. ex hornblenda & scorlo compositum.
tum. *v. Fichtel Karpath. p. 280.*
Habitat in montibus Carpathicis.
- basalti- 27. Gn. ex mica & scorlo electrico compositum.
cum. *Anon. chem. Annal. 1785. 2. p. 23.*
*Habitat in valle Salisburgensis & Tirolensibus com-
muni Zillertal.*

- glanduloso- 28. Gn. ex mica & granatis compositum.
sum.
v. *Fichtel Karpath. p. 246. 287.*
Habitat in montibus Carpathicis.
- darum. 29. Gn. ex mica, granatis & quartzo compositum.
v. *Fichtel Karpath. p. 246. 287.*
Habitat in montibus Carpathicis.
- quartzoso- 30. Gn. ex granatis & quartzo compositum.
sum
v. *Fichtel Karpath. p. 246. 287.*
Habitat in montibus Carpathicis.
- micans. 31. Gn. ex marmore micante & mica compositum.
α) mica aenea per marmor sparsa.
v. *Borch. mineral. sicil. Avanturino.*
β) mica viride per strata digesta.
Ferber. Br. a. Wilschl. p. 251. Marmo Cipolino.
Habitat α) vagum in Siciliae entro montis Caputo, β) in
Græcia; an hujus generis?

58. PORPHYRIUS. Ex crystallis alterius generis
fossili formæ communis quasi
pastæ immerfis compositus.
Ætate, duritie, duratione, co-
lore quam maxime varius.

a. talcosi.

- talcosus. 1. P. ex talco & quartzii crystallis immerfis constans.
Storr Alpenr. 2. p. 280.
Habitat in Valle Tellina prope Clavennam, argentei
coloris.
2. P. ex talco & barytide vulgari compositus.
Storr Alpenr. 2. p. 266.
Habitat in Valle Tellina prope Castion, dilute virens.
3. P. ex talco, barytide & spato constans.
Storr. Alpenr. 2. p. 209.
Habitat ad montem Rhætiæ Despin, thalassinus vel albus,

b. serpentini.

4. P. ex serpentino & quartzii crystallis minoribus immixtis
compositus
Herrmann uel. Erzberg. 2. p. 321. Saxum serpentinum

TERRÆ AGGREGATÆ. Porphyrius.

Lafius Beob. üb. Harzgeb. I. p. 166. P. p. 483. n. 60. Mit Sand gemischter Serpentinstein.

Ferber Br. a. Welschland. 23. p. 363.

Habitat in Uralensium Sibiria montium parte orientali, in montibus Austria interioris, Salisburgenfibus, tyrolensibus, genauenfibus, sabaudicis, hercynicis (prope Trefenburg,) durus, rupes & montium partem præcipuam constituens, mica quoque non raro particulis inspersis.

aeicularis. 5. P. ex serpentino & scorli spiculis immerfis compositus.
v. Born ind. fossil. I. p. 148. Ophiter particulis basaltinis mixtus.

Saussur. it. alp. I. p. 105.

β) crystallis scorli sese decussantibus Kreuzstein.

Habitat in montibus Temesiensibus (e. gr. prope Saska,) Hungaricis (prope Schemniz,) & Stiriacis vagus prope Genevam, olivaceus, carulescens vel cinereus.

granatinus. 6. P. ex serpentino & granatis compositus.

Carpent. Geogr. Churf. p. 179.

Habitat in Saxonia prope Zosbliz.

spurius. 7. P. ex serpentino, spato et mica compositus.

Ferber Br. aus Welschl. 19. p. 334.

Habitat in Hettruria montibus Imprunctæ vicinis strata horizontalia constituens, viridis, spato albo, mica ex virescenti argentea tessulari.

Granitone. 8. P. ex serpentino & feldspato compositus.

Ferber Br. aus Welschl. 19. p. 334.

Habitat in montibus Hettruriae, Imprunctæ & Prato vicinis, viridis, feldspati albi prismatibus immerfis variis, mica ex argenteo viridi tessulari ut plurimum accedente, lapidis molaris loco interdum inserviens.

micaceus. 9. P. ex serpentino & micæ lamellis constans.

Charpent. Geogr. Churf. p. 178.

Ferb. Br. a. Welschl. 19. p. 332.

Saussur. it. alp. I. p. 135.

β) micæ antræ variabilis parallele & recte lamellosæ nidulis factus.

v. Trebra Erfahr. v. Inn. d. Geb. p. 97.

Schröt. n. Litterat. d. Naturg. 4. p. 232.

Meyermann unal. Erzg. 2. p. 323.

Habitat in montibus Hetruriæ (*prope Impruneta & Prato,*)
 Genuensibus (*Bocchetia & valli Polzevera conterminis,*)
 Sabaudicis (*prope Genevam*) & Saxonieis (*prope Zoebliz,*)
 β) Hercynicis (*Paste,*) Franconicis (*Fichtelberg,*) &
 Uralensibus Sibiria.

asbestinus. 10. P. ex serpentino & asbesti fericeo nitore conspicui fibris
 compositus.

Ferber Br. a. Welschl. 19. p. 332.

Charpent. Geogr. Chursachs. p. 178.

Habitat in montibus Saxonix, Franconix, Hercynix;
 Hetruriæ.

ferrifer. 11. P. ex serpentino & crystallis ferri nitidi compositus.

Charpent. Geogr. Chursachs. p. 179.

Ferb. Br. a. Welschl. 23. p. 377.

Sauss. it. alp. 1. p. 79.

Habitat in Saxonix (*prope Zoebliz*) & Pedemontii (*prope*
Fenestrella) *montibus, vagus prope Genevam.*

c. amari.

helveti- 12. P. ex amaro & hornblenda compositus.
 cus.

Hoepfn. Mag. Helv. Naturk. 1. p. 279.

Habitat in Helvetiæ *montibus, viridis.*

alpinus. 13. P. ex amaro & feldspato compositus.

Hoepfn. Mag. Helv. Naturk. 1. p. 279.

Habitat in Helvetiæ *alpihus.*

micans. 14. P. ex amaro & mica compositus.

Hoepfn. Mag. Helv. Naturk. 1. p. 279.

Habitat in Helvetiæ *montibus.*

bicolor. 15. P. ex amaro & granatis compositus.

Hoepfn. Mag. Helv. Naturk. 1. p. 279.

Habitat in Helvetiæ *montibus.*

spicula- 16. P. ex amaro & scorlo compositus.
 us.

Hoepfn. Mag. Helv. Naturk. 1. tab. 2.

Habitat in Helvetiæ *montibus.*

d. calcarii.

calcarius. 17. P. ex calcario lapide & quartzii, crystallis innidulantibus
 compositus.

Habitat in confluxu circulum Germaniæ Franconici, Sue-
 vici & Bavarici, *textura schistosa.*

Macigno. 18. P. ex marga indurata & plurima mica compositus.

Ferber Br. a. Welschl. 7. p. 96. & 19 p. 324.

Habitat in Etruria (prope Fiesoli) & Elba, cinereus, colore nunc magis in flavescentem, nunc potius in carulescentem vergente, posterior in aëre nigrescens & fastidians, strata horizontalia, inferiora duriora constituens, struend s domibus inserviens.

austriacus. 19. P. ex marga indurata & scorio compositus. *Born ind. foss. I. p. 34.*

Habitat in Austria prope Traunstein.

e. argillacei.

granitoides. 20. P. ex argilla & plurimo feldspato compositus.

Nose ogr. Br. ü. Siebengeb. p. 106. 110. 111. Granitporphyr.

Habitat ad Rheni inferioris, in Saxonia prope Altenberg, prope Giebichenstein ripas, facile fastidians, accedente interdum paucissimo quartzo vel mica.

granaticus 21. P. ex argilla, feldspato, granatis & paucissimo quartzo compositus.

Kurzt. L. s. t. Mineralkab. 2. p. 24.

Habitat in Hassia prope Wittelsberg.

cotiarius. 22. P. ex argilla et quartzu crystallis compositus.

Nose ogr. Br. in Siebengeb. p. 14. & Charpent. Geogr.

Churf. p. 49. 50. 61. 62. 65. 140. Porphyrtiger Gestein.

Schulz. n. hamb. Mag. St. 33 Mergelstein.

Voigt Gebirgsart nr. 7. Porphyr.

Charpent. Geogr. Churf. p. 149. Zechstein.

Lafius Herzgeb. 1. p. 255. 2. n. 78. Cottenstein.

Habitat ad Rheni ripas, in Thuringia, prope Giebichenstein, ad Hercyniæ rad. cem prope Hefeld, in Saxonia, Lusatia feldspati particulis sæpe immixtis interdum adhuc conspicuis, non raro tamen fastidians & vacuas foveolas relinquentibus.

metallifer. 23. P. ex argilla, quartzu crystallis & aliis compositus.

v. Born. ind. foss. I. p. 154. 155. Saxum metalliferum.

Habitat in Lemnæ, Transilvaniæ, Hungariæ, potissimum, etiam Bohemiæ, & Tirolis montibus, veris metallicis refertus, albus, albidus, cinereus aut carulescens, argillæ & quartzo semper aut feldspato, aut adinoto, aut hornblenda, aut mica, aut lithomarga, aut pluribus simul accedentibus.

transilvanicus. 24. P. ex argilla & micæ crystallis compositus.
Karst. Lesk Mineralkab. 2. p. 24.
Habitat in Transilvania prope Felsobanya.

delphinatus. 25. P. ex argilla, scorlo & asbesto compositus.
Hoffmann bergm. Journ. 1788. 1. p. 57.

Habitat in Delphinatu (prope Bourg d'Oisans,) argillæ ferri calce imprægnata, scorlo duplicis generis, alio vitreo, alio ferri ochra extrinsecus inquinato, semipellucido, duro, cano, compacto, intus parum micante, in fragmenta acutangula diffiliante, forma tabularum tenuissimarum tetraëdrarum cylindricarum latera excavatarum in tabulas denuo aggregatarum conspicuo.

spadiceus. 26. P. ex argilla & granatis compositus.
Hoffmann bergm. Journ. 1788. 1. p. 246.

Habitat passim e. gr. prope Schneeberg in Saxonia, integrum sub humo ibi stratum efficiens, ferri mineris in usutinis additus, argilla scilicet ferri calce divite, granatis ex fuscescente rubris.

chlorogranaticus. 27. P. ex argilla & chlorogranatis compositus.
Habitat in Saxonia prope Eibenstein.

f. basaltici.

anticus. 28. P. ex trapezio & feldspato compositus.
Cronst. miner. 8. 265.

Ferb. Br. a. Welsch. 16. p. 265. Porfido verde.

Habitat - - - trapezio viridi, crystallis feldspati albis, & scorli nigris vario.

Angliæ. 29. P. ex trapezio & quartzii crystallis compositus.
Withering act. angl. 72. p. 2. n. 20. Rowley-rag.
Habitat in Anglia.

tinnitans. 30. P. ex trapezio & scorli spiculis constans.
Waller. syst. miner. 1. p. 410. n. 12. Saxum corneo trapezio & basalte mixtum.
Habitat in Westrogothia Sueciæ, digito impositus duroque corpore percussus tinnitans.

acerosus. 31. P. ex trapezio & hornblendæ crystallis minimis innatis compositus.
Waller. syst. miner. 1. p. 362. n. 4. f. Corneus trapezius particulis acerosus.

Cronst. miner. §. 265. 1. Saxum compositum jaspido martiali molli seu argilla molli indurata, & - - - particulis majoribus acerosis.

Habitat in montibus Hunneberg, Kinnekulle, Stollberg, Sueciæ, *obscurè cinereus aut niger.*

Squamo- 32. P. ex trapezio & mica compositus.

ius.

Waller. Syst. mineral. 1. p. 363. n. 4. g. Corneus trapezicus, squamulis oblique nitentibus.

Habitat in Sueciæ montibus.

lamello- 33. P. ex wacca & hornblenda compositus.

fus.

Karst. Mag. Helv. Naturk. 3. p. 234.

Habitat in Saxonia.

spatosus. 34. P. ex wacca & spato calcareo compositus.

Karst. Mag. Helv. Naturk. 3. p. 234.

Habitat in Saxonia & Bohemia, etiam prope Francofurtum ad Moenum.

nigerri- 35. P. ex wacca nigra, & micæ crystallis nigris compositus.

mus.

Widemann Magaz. Helv. Naturk. 4. p. 196. 197.

Werner bergm. Journ. 1788. 2. p. 853.

Habitat in Saxoniæ monte Scheibenberg prope Annaberg, & aliis, prope Joachimsthal Bohemiæ.

ægyptius. 36. P. ex basalte & hornblenda compositus.

Werner bergm. Journ. 1788. 2. p. 853.

a) hornblendæ crystallis nigerimis minimis firmissime innatis.

β) hornblendæ maculis majoribus virescentibus.

Ferber Br. a. Welschl. 16. p. 274. *Pietra d'Egitto, Pietra nefritica.*

basalticus. 37. P. ex basalte & feldspato, interstitis interdum quartzii & micæ particulis compositus.

Ferber Br. a. Welschl. 16. p. 272.

Habitat - - in monumentis Romæ asservatis obviis.

Pedicula- 38. P. ex basalte & scorli granatini crystallis compositus.

ris.

Ferber Br. 1. Welschl. 16. p. 272. 274

β) scorli granatini crystallis acus capitulum vix superantibus.

Ferber Br. a. Welschl. 16. p. 275. *Basalte pidouhiolo.*

Habitat e. gr. in Italia in monumentis antiquis Romæ asservatis hinc inde obviis, hornblenda aut scorlo genuino accedente non raro audus; utrum fundamentum in β) viride semper verus basaltus)

- Fuldensis. 39. P. ex basalte & granatis compositus.
Habitat ad montem Pferdekopf episcopatus Fuldensis.
- Olivinus. 40. P. ex basalte & olivinis compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 90.
Habitat circa Vesuvium, granatos quoque interdum continens.
g. ex lavis conflati.
- vulcanicus. 41. P. ex lava & hornblenda compositus.
Ferber Br. a. Welsch. II. p. 178.
Habitat prope montes ignivomos, e. gr. Vesuvium.
- ocellatus. 42. P. ex lava & scorli granatini crystallis compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 97-100. 102. 103. 109. 123.
Ferber Br. a. Welschl. II. p. 176. 178. 179.
Habitat prope montem Vesuvium, niger, cinereus aut ruber, sæpius quoque scorlum genuinum, interdum micam, rarius feldspatum aut granatos includens.
- bacillaris. 43. P. ex lava & scorli genuini prismatibus hexaëdris compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 92-110.
Ferber Br. a. Welschl. II. p. 167. 177-179.
- 8) *Ferber Br. a. Welschl. 18. p. 340. Granito di Cortona.*
Habitat prope montem Vesuvium, in insulis Marchesas, nunc niger, nunc cinereus, nunc ruber, scorli crystallis interdum valde obusangulis, modo tenuioribus, modo crassioribus, nonnunquam striatis, nigris, albis, aut chrysolitum, smaragdum, topazium, hyacinthum colore referentibus, intermixtis interdum quoque actinoti, granati aut scorli granatini crystallis.
- titidulus. 44. P. ex lava & mica compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 89 102. 118.
Habitat prope montes ignivomos, non raro quoque crystallos scorli granatini vel gemini continens, aut granatos, aut utrosque.
- desipiens. 45. P. ex lava & feldspato compositus.
Gioeni litolog. Vesuv. p. 123.
de Dolomieu mém. sur les îles ponc. & catal. raisonn. des produits de l'Etna, &c. à Paris 1788. 8.
Habitat in Sicilia, & ad Vesuvium, ut plurimum quoque hornblendam, rarius micam aut scorlum includens.

h. ex piceo conflati.

piceus. 46. P. ex piceo, feldspato & quartzo compositus.
Hoffmann bergm. Journ. 1788. 2. p. 491.

Habitat in Saxonia prope Misenam, montes integros cum montibus ex porphyrio argillaceo constructis alternos constituens, stratis horizontalibus, in coloris nigri, viridis, fusci, vel rubri.

i. ex petrosilice compositi.

schistofus. 47. P. ex petrosilice & feldspato constans, texture schistose.
Charpent. Geogr. Churf. p. 21. 24. 25. 28. Voigt Br. üb. Geb. rgslehr. p. 43. n. 7. Hornschiefer.

Wern. Classificat. Gebirgsart. p. 11. §. 11. Porphyrschiefer. Nose orogr. Br. üb. Siebeng. 1. p. 17. Hornporphyr.

Habitat frequens in Bohemia, Lusatia, Thuringia, episcopatu Fuldensi, vix metallifer, ut plurimum cinereus, rarius niger, arbuscularum imaginibus (in Bohemia sæpius) pictus, Italia interdum ad basaltem accedens, igne quoque facile basalte tamen difficiliter & in vitrum flavescentes liquescens, in fragmenta granularia secedens, petrosilici & feldspato diversissima ratione inter se mixtis, non raro accedente hornblenda, rarius micas granatis, spato, rarius marmoris venis exaratus.

notus. 48. P. ex petrosilice & feldspato compositus, texture febricariae.

Karst. Lesk. Mineraliab. 2. p. 25.

α) texture ad conchaceam accedentis.

Nose orogr. Br. üb. Siebeng. 1. p. 16. Hornsteinsporphyr.

β) feldspato intime & subtilissime interfuso.

Nose orogr. Br. üb. Siebeng. 1. p. 16. Hornquartzporphyr. Lajus Beob. üb. Harzgeb. p. 17. 112. 123-126. 473. n. 27. 487. n. 73. Hornartiger Triapp.

γ) accedentibus petrosilici & feldspato jaspidis particulis.

Voigt Br. üb. Gebirgsst. nr. 6. Lajus Beob. üb. Harzgeb. p. 250. &c. Nose orogr. Br. üb. Siebeng. 1. p. 16. Hornartiger Porphyr.

δ) accedente petrosilici & feldspato quartzo.

Karst. Lesk. Mineraliab. 2. p. 27.

ε) accedente petrosilici & feldspato hornblenda.

Karst. Lesk. Mineraliab. 2. p. 27.

Habitat insigni quoad rationem partium constituentium & colorem varietate in Italiæ inferioris, Hungariæ, Carinthiæ, Bohemiæ, Lufatiæ, Saxonix, Hercyniæ, Rheno inferiori conterminis, Daniæ quoque montibus, non raro quoque hornblendam, micam, scorlum inspersa monstrans.

- darissimus. 49. P. ex petrosilice & quartzo compositus.
Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 100.
Habitat v. g. in Tirolis montibus.
- tricolor. 50. P. ex petrosilice, quartzo & granatis compositus.
Karst. Lesk. Mineralkab. 2. p. 27.
Habitat in Hungaria.
- corneus. 51. P. ex petrosilice, quartzo & hornblenda compositus.
Karst. Lesk. Mineralkab. 2. p. 27.
Habitat in Bohemia & Saxoniam.
- rochlizen- 52. P. ex petrosilice, quartzo & mica compositus.
 sis. *Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 109.*
Habitat in Saxoniam, ex rubello margaritaceus.
- inæqualis. 53. P. ex petrosilice & mica compositus.
Hoepfn. Magaz. Hel. Naturk. 1. p. 278.
Habitat in Helvetiæ montibus.
- scorlaceus. 54. P. ex petrosilice & scorlo compositus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 278.
Storr Alpenr. 2. p. 231. 265.
Habitat in Helvetiæ, Rhætiæ, Vallis Tellinæ montibus.
- baryticus. 55. P. ex petrosilice & barytide compositus.
Storr Alpenr. 2. p. 231.
Habitat in Rhætiæ monte Muschelhorn.
- specaceus. 56. P. ex petrosilice & spato compositus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 278.
Storr Alpenr. 2. p. 266.
Habitat in Helvetiæ & Vallis Tellinæ montibus.
- radians. 57. P. ex petrosilice & ælinoto compositus.
Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 109.
Habitat in Suecia prope Sahlberg.

k. ex jaspide compositi.

- genuinus. 58. P. ex jaspide & feldspato compositus:
Syst. nat. 1. p. 189. n. 21. XII. 3. p. 72. n. 1. Saxum
(Porphyrius) impalpabile, striis, punctis maculisque
spatis spatosis.

Schreb. lithol. 78. Saxum impalpabile filiceum fuscum, granis spatosis rubescentibus & albis.

Cronst. miner. §. 264. 6. Saxum compositum jaspide & feldspato, interdum mica & basalte.

Waller. miner. sp. 94. Jaspis durissima rubens, lapillis variis inspersis.

Waller. syst. miner. I. p. 414. n. 9. Saxum jaspide & spato scintillante mixtum.

Ferber Br. a. Welschl. 16. p. 260. Porphyr.

Cost. foss. 283. Porphyrites.

Habitat in Ægypto, Arabia, Græcia, Italia (potissimum in territorio civitatum Bergami & Bresciæ,) Sabauda, Helvetia, Burgundia, montibus Vogesis, aliisque Galliæ meridionalis partibus, Tivoli, Bohemia, Saxonia, Thuringia finitimis Franconiæ partibus, Hercynia, Scandinavia, Sibiria, tum vagus, tum rupes, montes, horumve partem præcipuam constituens, opacus, textura ad conchaceam, rarius ad schistofam accedentis, durus & egrægiæ polituræ admittens, hinc toties in monumentis veterum obvius, & adhuc nobilioribus præsertim ædificiorum partibus inserviens, in fragmenta indeterminata dissiliens, igne facile liquecens, formæ ut plurimum communis, rarissime prismatice, tum ascendentibus aliis atque aliis peregrinis, e. gr. hornblenda, mica, scorlo, quartzo, tum partium constituentium colore, forma, distributione, variz inter se ratione infinitum in modum varians, feldspato ut plurimum albo, nonnunquam rubello, punctorum, striarum, macularum, prismatum forma jaspidi immerso, interdum fatiscente, ut vacua remaneant, quæ occupaverat, loca, jaspide nunc rubra, nunc fusca, nunc nigra, nunc viridi, rarius obscure cinerea, aut bi colore, e. gr. nigra & viridi, rubra & aurantia.

corfica- 59. P. ex jaspide, & actinoto compositus.
nus.

Ferber Br. a. Welschl. 21. p. 357. Marmo verde di Corsica.
Habitat in insula Corsica, albus, maculis violaceis, rariisque actinoti viridibus varius; an huc spectat?

amianti- 60. P. ex jaspide, asbesto & quartzo compositus.
nus.

Habitat vagus in comitatu Mansfeld, jaspide rubra, asbesto virescente, quartzo albo.

nitens. 61. P. ex jaspide & mica compositus.

Hoepfn. Magaz. Helv. Natur. I. p. 278.

Habitat in Helvetia & (prope Annaberg) in Saxonia.

- scorlinus. 62. P. ex jaspide & scorlo compositus.
Hoepfr. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 278.
Habitat in Helvetia.
- granatifer. 63. P. ex jaspide & granatis compositus.
Born. ind. foss. 1. p. 32. 2. p. 94.
Habitat in Austria (prope Crems) & Islandia, jaspide viridi.
- efferves- 64. P. ex jaspide & spato compositus.
 cens. *Hoepfr. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 278.*
Habitat in Helvetia.
- crystalli- 65. P. ex jaspide & quartzii crystallis compositus.
 nus. *Hoepfr. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 178.*
Habitat in Helvetia.
- Achates. 66. P. ex jaspide, quartzo fragili, crystallo, zmethysto, chalcodonio genuino, carneolo & onyche, petrosilice, pyromacho, pluribus vel paucioribus simul compositus.
Syst. nat. XII. 3. p. 70. n. 10. Silex rupestris, cortice rufo noduloso, subdiaphanus.
Mus. Tessin. 8. n. 6. Silex rupestris superficie nodosa tunicata.
Woltersd. miner. 14. Cornens lapis diaphanus variegatus.
Waller. miner. 84. & syst. miner. 1. p. 284. n. 22. Achates durissima fere pellucens, diversis coloribus nitens, variegata.
Baum. miner. 1. p. 250. Ruwpp. mus. t. 56. f. A. D.
Cronst. miner. §. 61. Achates.
- fasciatus. α) partibus constituentibus per fascias rectas rarius undulatas cololore diversas alternantibus.
Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 139. Bandachat.
- angulosus. β) ex fragmentis angulose cristosis compositus.
Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 140. Vestungsachat.
- annulatus. γ) annulis pictus.
Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 143. Ringachat.
- ruralis. δ) picturas campestris referens.
Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 145. Landschaftsachat.
- muscosus. ε) muscorum icones referens.
Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 145. Moosachat.
- stellaris. ζ) punctis stellaribus insignitus.
Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 146. Sternachat.
- ruderalis. η) ex fragmentis indeterminatis compositus.
Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 146. Trummerachat.

Habitat infinita fere varietate (micrologia lithophilorum & fraudibus lithopolarum hinc inde acuta sive indolem, proportionem & distributionem partium constituentium, sive tinctum & colorum temperaturam, sive duritiem & nitorem, eum potissimum, qui politura conciliatur, sive durabilitatem species, elegantior & copiosior in Saxonia, Palatinatu, Ducatu Bipontino, in aliis Rheno irrigatis terris, alias quoque in Hercynia (prope Hefeld & in terra Walkenried,) Hassia (prope Gunderhausen & Dianenberg,) Thuringia, Franconia, Wittenbergia, Bavaria, Bohemia, Silesia, Hungaria, Temesia, Sibina, Candia, Sicilia, Hetruria, territorio Bresciano, Vogelis, Anglia, Scania, Islandia, Zeylona nunc vagus nunc argilæ & induratae innidulans, rarius in venis, rarissime stalactitæ formæ obviis, ornamentis, & difciorum partibus nobilioribus, gemmæ quoque loco hinc inde inserviens.

59. AMYGDALITES. Ex glandulis alterius generis fossili formæ communis innidulantibus.

In montibus potissimum ferrioris ætatis occurrens, sæpe ad aërem fatiscens.

a. talcosi.

rhæticus. 1. A. ex steatite & petrosilice compositus.

Storr Alpenr. 2. p. 214.

Habitat in Rhæticiæ monte Despinar Alp, dilute viridis, petrosilice cinereo.

cornacum. 2. A. ex steatite & barytide compositus.

Storr Alpenr. 2. p. 51. 52. Giltstein.

Habitat in Bernarum valle Urseren, cujus incolis in crassas laminas discissus in fornaces adaptatur, ex virescente cinereus, barytidis canæ glandulis prominentibus asper, vix in vasa tornandus, igne, nisi satis crassis tabulis illi exponatur, rimas agens.

glandulo-3. A. ex serpentino & marmore vel spato compositus.

Habitat in Italia & (prope Schwarzenberg) in Saxonia.

- homogeneus. 4. A. ex serpentino & ollari compositus.
Habitat in Saxonia (prope Zöblitz).
- leucochilos. 5. A. ex serpentino & quartzo compositus.
Habitat in Suecia prope Sala.
- granaticus. 6. A. ex asbesto & granato compositus.
Born. ind. foss. 1. p. 32.
Habitat in Temesia (prope Dognaska,) Tirol (prope Sterzing) & Laponia, accedente interdum mica.

b. calcarii.

- Ophites. 7. A. ex marmore & serpentino compositus.
Cronstedt miner. 9. 209. 1. 1. 3. Saxum compositum particulis calcareis & argillaceis.
Habitat in Suecia, Italia, Africa meridionali, usplurimum albus, serpentino viridi aut nigro.
- etruricus. 8. A. ex macigno & serpintini marmoris aut argillæ glandalis compositus.
Ferber Br. d. Welschl. 19. p. 324.
Habitat in Etruria (prope Fiesoli,) ædificiis extruendis frequenter adhibitus.

c. argillacei.

- primigenius. 9. A. ex argilla & quartzo compositus.
Syst. nat. XII. 3. p. 80. n. 37. Saxum lapillis fabalis argillaque conatum.
Habitat in Suecia.
- asbestinus. 10. A. ex argilla, asbesto & granatis compositus.
Ferber Beytr. 2. boehm. Mineralg. p. 51.
Habitat in Bohemia (prope Oipes) venam ferri fovens, accedente scorlo, spuma lupi mica, hornblenda non raro audus.
- lamellosus. 11. A. ex argilla, hornblenda & spato compositus.
Habitat in Saxonia (prope Schneeberg.)
- cementarius. 12. A. ex cemento & lavis compositus.
Habitat frequens in Italia inferiori & media.
- Wacca. 13. A. ex wacca & spato compositus.
Karst. Magaz. Helv. Naturk. 3. p. 234. sq.
Habitat frequens in Saxonia.

fordidus. 14. A. ex wacca & quartzo compositus.

Werner chen. Annal. 1789. I. p. 131.

Habitat in Bohemia (prope Joachimsthal).

serpenti- 15. A. ex trapezio & serpertino compositus.

nus.

Habitat in Italiæ, Silesiæ montibus stratiis, trapezio ut plurimum fusco, serpentino obscure viridi, fructus & semina elliptica vel globulosa non raro mentiente hinc inter carpolithos relato.

steariticus. 16. A. ex trapezio & stearite compositus.

Habitat in Ducatu Bipontino, & Franconia.

vulgaris. 17. A. ex trapezio & spato compositus.

Valler syst. miner. I. p. 424. n. 17. a. Saxum glandulosum basi corneo trapezio cum glandulis albis.

Habitat in Norwegiæ, Angliæ (potissimum provincia Derby.) Italiæ, Ducatus Bipontini, ripæ Moeni fluvii, episcopatus Fuldenis, Herciniæ (prope Seesen, inter Osterode & Clausthal, prope Ilfeld,) Saxoniz (prope Zwickau,) Bohemiæ, Silesiæ, Hungariæ (prope Stiaoniza) montibus stratiis, achata & chalcedonii frequens matrix, spato semper albo, interdum argilla viridi obducto, nunc glandulis majoribus, nunc globulis particulisque minoribus rarioribus aut copiosioribus per reliquam massam disperso, nunc rubram, nunc fuscant, nunc viridem, nunc ex virescenti cineream, nunc nigram, accedente interdum præterea mica, vel argilla viridi, vel feldspato.

gypseus. 18. A. ex trapezio & selenite compositus.

Habitat in Ducatu Bipontino.

variolosus. 19. A. ex trapezio & lithomarga compositus.

Karst. Lesk. Mineralkab. 2. p. 38.

Habitat in Bohemia, Saxoniz, lithomarga alba.

ærginosus. 20. A. ex trapezio & argilla viridi compositus.

Habitat in Bohemia (prope Brammeyer in montibus giganteis,) Saxoniz (prope Zwickau) & Hercynia (prope Ilfeld,) trapezio ut plurimum fusco.

zeolithicus. 21. A. ex trapezio ex zeolithi globulis compositus.

Habitat in Ducatu Bipontino.

tuberosus. 22. A. ex trapezio & quartzæ glandulis compositus.

Habitat e. gr. prope Francfortum ad Moenum.

- chalcido-23. A. ex trapezio & chalcedonio compositus.
nius. *Habitat prope Francofurtum ad Mœnum et prope Buningum, chalcedonio crebro botryoide, nonnunquam vitri ad instar fere pellucido aut opalum simulante.*
- chloro-24. A. ex basalte columnari & steatite compositus.
tistos. *Habitat in basaltiferis rheno inferiori & Gœttingæ vicinis, steatitæ glandulis virefcentibus minoribus, rarioribus, basalte nigro.*
- spatosus. 25. A. ex basalte columnari & spato compositus.
Habitat e. gr. in Hassiæ montibus basaltiferis.
- marmo-26. A. ex basalte columnari & marmoris glandulis compositus.
reus. *Ferber. Br. a. Welschl. p. 286.*
Habitat e. gr. in media Italia prope Radicofani.
- argillofus. 27. A. ex basalte columnari & argillæ glandulis compositus.
Habitat e. gr. in Galliæ meridionalis montibus basaltiferis.
- tadians. 28. A. ex basalte columnari & zeolithi glandulis stellatim fibrosis compositus.
Habitat in Galliæ meridionalis, Hassiæ, Thuringiæ, Lusatiæ montibus basaltiferis.
- piceus. 29. A. ex basalte columnari & piceo compositus.
Habitat in montibus basaltiferis, Gœttingæ vicinis.
- olivinus. 30. A. ex basalte columnari & olivino compositus.
Habitat in Galliæ meridionalis, Gœttingæ vicinis, Hassiæ, Thuringiæ, Franconiæ (Rhoenberge,) Saxonix, Lusatiæ, Bohemiæ montibus basaltiferis.
- durus. 31. A. ex basalte columnari & quartzi glandulis compositus.
Ferber. Br. a. Welschl. p. 274.
Habitat in Italia.
- granitoi-32. A. ex basalte columnari & granitæ glandulis compositus.
des. *Ferber Br. a. Welschl. p. 273.*
Habitat in Italia & meridionali Gallia.
- ferifer. 33. A. ex basalte columnari & ferro spatoso compositus.
Habitat in montibus basaltiferis, Mœno vicinis.
- brecciat. 34. A. ex lava & marmoris glandulis compositus.
Ferber Br. a. Welschl. 14. p. 226. 18. p. 312.
Habitat in Italiæ mediæ montibus olim ignivomis, vagus quoque ad fluvios.
- argillaceus. 35. A. ex lava & argillæ glandulis compositus.
Habitat in Italia meridionali et media.

schistiferus. 36. A. ex lava & ardesiæ frustis compositus.

Habitat in Sicilia & vicinis insulis.

albo-maculatus. 37. A. ex lava & zeolithi glandulis compositus.

Habitat in Sicilia.

gemmifer. 38. A. ex lava & olivino compositus.

Ferber. Br. a. Welschl. II. p. 173.

Habitat frequens ad Vesuvii radicem.

pyromachus. 39. A. ex lava & pyromachi glandulis compositus.

Habitat ad Vesuvii radicem.

inconspicuus. 40. A. ex lava & quartzi glandulis conflatus.

Habitat in Sicilia.

achatoides. 41. A. ex lava & chalcedonio compositus.

Habitat in Islandia.

ferruginosus. 42. A. ex lava & ferri minera compositus.

Habitat in Islandia.

d. silicei.

margodes. 43. A. ex petrosilice & margæ glandulis compositus.

Saussur. voy. dans les Alp. I. p. 141.

Habitat vagus prope Genevam.

similaris. 44. A. ex petrosilice & argillæ glandulis compositus.

Habitat in Bohemiæ (prope Przibram,) Saxonix (prope Marienberg) & Bipontinis fodinis, frequens minerarum matrix.

jemticus. 45. A. ex petrosilice & zeolithi glandulis compositus.

v. Born ind. foss. I. p. 47.

Habitat in Jemtia Sueciæ.

quartzifer. 46. A. ex petrosilice & quartzi glandulis compositus.

Charpent. Geogr. Churs. p. 286.

Habitat in Saxonia (prope Schneeberg & Johanngeorgenstadt).

Cronstedt. 47. A. ex jaspide, spato & serpentini glandulis compositus.

iii.

Cronst. miner. §. 266. Saxum basi jaspidea martiali cum fragmentis spati calcarei & serpentini, figura elliptica.

Waller. syst. miner. I. p. 424. n. 17. b. Saxum glandulosum basi jaspidea, glandulis albis & viridibus.

v. Born ind. foss. I. p. 151.

Habitat in Norwegia (prope Moss) & Saxonia (prope Zwickau,) ruber, glandulis albis viridibusque varius.

- albo-gut- 48. A. ex jaspide & spati glandulis compositus.
tatus. v. *Born. ind. foss. 1. p. 152.*
Habitat in Bohemia prope Stitz, ex cinereo viridis.
- albo-fus- 49. A. ex jaspide & lithomarga compositus.
cus. v. *Born ind. foss. 2. p. 146.*
Habitat in Bohemia prope Bukau.
- cinereus. 50. A. ex jaspide & zeolitho compositus
v. *Born ind. foss. 1. p. 151.*
Habitat in India.
- helveticus. 51. A. ex jaspide & amaro compositus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. p. 278.
Habitat in Helvetiæ montibus.
- sibiricus. 52. A. ex jaspide et quartzo compositus.
Syst. nat. XII. 3. p. 78. Saxum impalpabile jaspideum
rubrum, maculis albis quartzosis.
Habitat in Sibiria (præcipue ad fluvium Ural,) Italia
(prope Bresciam,) Wrtembergia (prope Stuttgar-
diam,) Saxonia.
- jasporyx. 53. A. ex jaspide & onyche compositus.
Habitat rarior in Saxonia, Palatinatu rhenano, Ducatu
Bipontino.
- albo-viri- 54. A. ex quartzo & serpentino compositus.
dis. *Habitat in Suecia (prope Sahla).*
- tricolor. 55. A. ex quartzo & gypso rubro nigroque compositus.
v. *Born ind. foss. 1. p. 86.*
Habitat in Saxonia (prope Marienberg,) mineræ stanni
matrix.

60. BRECCIA. Ex fragmentis lapidum ut plurimum rotundatis per camentum terreum aut metallicum conglutinatis constans.

In montibus recentioribus tantum occurrēns.

a. talcosa.

serpentina. 1. Br. ex fragmentis serpentini minoribus ope margæ indurata micifera conglutinatis.

Habitat in Pedemontio.

b. calcaria.

calcaria. 2. Br. ex fragmentis marmoris rudis ope terræ calcaris conglutinatis.

Habitat passim in valibus montibus calcaris conterminis.

marmorea. 3. Br. ex fragmentis marmoris nobilis ope terræ calcaris conglutinatis.

Cronst. miner. §. 269. 1. 1. Marmo brecciato.

Habitat in Italia, egregiam polituram admittens, variegata.

Lumachella. 4. Br. ex testaceis corallisque eorumve fragmentis ope terræ calcaris conglutinatis.

Cronst. miner. §. 269. 1. 2. Lumachella.

Ferber. Br. u. Weischl. 16. p. 257.

Habitat in Norwegia, Suecia, Germania, potissimum testaceis adhuc egregie splendentibus spectabilis in Carinthia, in Italia, eximie sæpius variegata & nitidam polituram admittens.

schistosa. 5. Br. ex ardusiæ fragmentis argillæ fuscæ ope conglutinatis composita.

Waller. syst. miner. 1. p. 430. Saxum petrosum schistofum, fragmentis schisti compositum.

Habitat in monte Suecico Weitrogothiæ, Hunneberg.

c. argillacea.

argillosa. 6. Br. ex trapezii fragmentis jaspidi conglutinatis.

v. Born ind. foss. 1. p. 156.

Habitat in Norwegia.

- basaltina.** 7. Br. ex basaltæ columnaris fragmentis argillæ ope conglutinatis.
Nose progr. Br. üb. Siebenz. I. p. 163.
Habitat ad Rheni inferioris ripas, in montibus Honderberg & Wolsberge.
- lavina.** 8. Br. ex lavæ fragmentis terræ calcariæ ope conglutinatis.
Habitat in Sicilia aliisque regionibus montibus ignivomis vicinis.
- Cicerchina.** 9. Br. ex lavæ fragmentis & spati granis albis ope terræ calcariæ conglutinatis.
Ferber Br. a. Welschl. 7. p. 96. Cicerchina.
Habitat in Italia, præsertim Hetruria (prope Fiesoli) poliando mariori inserviens.
d. siliceæ.
- helvetica.** 10. Br. ex petrosilicis fragmentis ope margæ conglutinatis.
Andree Br. a. d. Schw. p. 36. &c. Nagelsuh, Nagelsfels.
Habitat frequens in Helvetia, potissimum meridionali & occidentali, tum vaga, tum in rupes collesque aggregata, in magna Helvetiæ parte inter principes ædificiorum materias, animalium, v. g. dentium squali vestigiis impressis interdum conspicua, pollutionem non admittens.
- cernea.** 11. Br. ex petrosilicis fragmentis argillæ ope conglutinatis, v. Born ind. fossil. I. p. 156.
Habitat in Carniolia (prope Idriam) & Saxonia (prope Schneeberg,) accedentibus posteriori spati quoque frustulis.
- mixta.** 12. Br. ex petrosilicis quartzique fragmentis terræ calcariæ ope conglutinatis.
Habitat in Saxonia prope Annaberg.
- Silicina.** 13. Br. ex petrosilicis quartzique fragmentis jaspidis ope conglutinatis.
Syst. nat. XII. 3. p. 80. n. 39. Saxum silicibus cretaceis jaspide coactum.
Pog. min. 128. Silex concretus.
Cronst. min. 6. 271. Saxum silicibus amorphis materia jaspidea conglutinatum.
W'al. syst. min. I. p. 423. n. 5. Saxum petrosum siliceum, diversis silicibus concretum.
Habitat in Anglia, Rheno, Bohemia egregiam polituram admittens, variegata, jaspide ut plurimum spadi- cea, vasis & ornamenti generibus variis inserviens.

- fruticulosa. 14. Br. ex petrosilicis fragmentis luteis arbuscularum imaginibus nigris insignitis rubisque composita.
Ferber Br. a Welschl. 16. p. 259 *Pietra fruticulosa orientale.*
Habitat in Oriente.
- Ægyptia. 15. Br. ex petrosilicis viridis fragmentis conglutinata.
Ferber Br. a Welschl. 16. p. 259. *Breccia verde d'Ægitto.*
Habitat in Ægypto, vix poliuram admittens, viridi fragmentorum colore nunc clariori, nunc obscuriori, granitæ fragmentis interdum intermixtis.
- cuprifera. 16. Br. ex petrosilicis quartzique fragmentis æruginè conglutinis.
Cronst. min. §. 275. 3. 1. 1.
Habitat in Sibiria, cupro adeo dives, ut cum fructu eliquetur.
- jaspidea. 17. Br. ex jaspidis fragmentis jaspidis ope conglutinis.
Cronst. min. §. 270. *Saxum fragmentis jaspidis materia jaspidea conglutinatum.*
Wall. syst. min. 1. p. 429. *Saxum petrosum jaspideum, fragmentis jaspidis conglutinis compositum.*
Habitat in Italia & (prope Frejas) Gallo provincia.
- quartzosa. 18. Br. ex quartzii fragmentis quartzii ope conglutinis.
Cronst. min. §. 270. *Saxum fragmentis quartzosis conglutinatum.*
Waller. syst. min. 1. p. 428. n. 4. *Saxum petrosum quartzosum, fragmentis quartzosis concretum.*
Habitat in Jemtia, Smolandia Sueciæ.
- glandulosa. 19. Br. ex quartzii fragmentis arenarii ope conglutinis.
System. nat. 1. p. 186. n. 5. XII. 3. p. 73. n. 8. *Saxum (æthereum) cotaceum quartzosum, particulis lacteis.*
Wall. min. 164. *Saxum petrosum arenaceo-siliceum.*
Wall. syst. min. 1. p. 427. n. 3. *Saxum petrosum arenario-siliceum ab arena vel fabulo cum silicibus concretum.*
 β) *Syst. nat.* XII. 3. p. 62. n. 4. *Cos tigrina.*
*Habitat in Dalecarlia, Nericia, Geitricia Sueciæ, Nor-
 mannia, Germannia (prope Goettingam.)*
- indeterminata. 20. Br. ex fragmentis variorum lapidum simpliciorum, inter quos quartzum emicet composita.
Habitat passim in Germania.

Porphyrea. 21. Br. ex fragmentis porphyrii jaspidis aut porphyrii ope
conglutinatis.

Cronst. min. §. 273. §. 1. Breccia porphyrea.

Wall. syst. min. I. p. 430. n. 8. Saxum petrosum por-
phyreum, fragmentis porphyris conglutinatis com-
positum.

*Habitat in Dalecarliæ monte Hykieberg & rupe Serna,
in monte Schwalbenstein Hennebergæ (prope Il-
menau.)*

arenaria. 22. Br. ex fragmentis arenarii conglutinatis composita.
Cronst. min. §. 273. §. 3. Saxum fragmentis constans
saxorum conglutinatorum.

Wall. syst. miner. I. p. 427. n. 2. Saxum petrosum
arenarium, fragmentis lapidis arenarii conglutina-
tis compositum.

Habitat in Dalecarlia.

saxosa. 23. Br. ex fragmentis variorum lapidum aggregatorum
conglutinata.

Cronst. min. §. 273. §. 2. Breccia indeterminata.

Wall. syst. min. I. p. 430. n. 9. Saxum petrosum lapi-
dibus saxosis concretum.

Habitat in Dalecarlia, Normannia Sueciæ.

sterilis. 24. Br. ex fragmentis variorum lapidum tum simpliciorum,
tum aggregatorum conglutinata.

Voigt Verz. Samml. v. Gebirgsart. p. 15. n. 15. 16. *Rothes Todtes Liegendes.*

*Habitat in Thuringiæ, Hassiæ montibus, margæ bitumi-
nosæ stratis, supposita.*

61. ARENARIUS. Ex granulis arenæ conglutina- tis compositus.

In montibus strataris obuius,
integra strata, rupes, colles
montes constituens, utpluri-
mum formæ communis & in
fragmenta indeterminata dis-
filiens.

a simpliciores.

a. cemento siliceo.

flexilis.

1. A. elasticus durus apyrus particulis subsquamosis.
Gassend. vit. Peirese. Hag. Comit. 1655. p. 155. Cos
flexilis.

Brückmann chem. Ann. 1784. 2. p. 441. Elastischer
Stein.

Crell chem. Annal. 1785. 2. p. 479.

Habitat in Brasilia, canus, asper, cum acidis non effe-
vescens, majoribus quoque frustis sifledatur, priorem
in situm resiliens, & huc illuc vacillando sonitum leuem
edens, igne candente ne hilum quidem sui ponderis, &
quod minores particulas speculat, pelluciditatis amittens.

Avanturino. 2. A. durus politura egregium nitorem acquirens, gra-
nulis spadiceis inæqualiter tinctis.

Daubenton & Saye act. Paris. ann. 1781. p. 1-7.

Khun Abh. d. boehm. Ges. d. Wiss. ann. 1788. p. 118.

Habitat in Hispania, Britannia, Bohemia, Saxonia
(prope Lipsiam) vagus.

Cos.

3. A. duriusculus fragilis polituram non admittens, gra-
nulis minoribus æqualibus.

Syst. nat. 1. p. 147. n. 2. XII. 3. p. 61. n. 1. It. scan.
321. Mus. Tessin. 2. n. 4. 5. Cos (cotaria) particulis
mere glareosis impalpabilibus friabilibus.

Wall. min. 73. Cos particulis arenosis æqualibus mino-
ribus, coticularis.

Wall. syst. min. 1. p. 190. Cos arenacea, particulis sub-
tilissimis dura, coticularis.

Wols. min. 14. Arenarius ex arena compactus.

Carth. min. 28. Arenarius duriusculus granulis parvis
æqualibus.

Cronst. miner. §. 274. 3. a. Lapis arenarius glutine incognito mollior.

Cost. fossil. 132. Saxum arenarium album succium.

Habitat frequens in Suecia, potissimum Dalecarlia, Westrogothia, Scania, in Polonia, in Germania, potissimum Lusatia, Saxonia, Thuringia, Hassia, Megapolitane Ducatu, Hollatia, Leodio, Lotharingia, Helvetia, Transilvania & in Hispania, rufa, flavescent, alba aut cinerea, interdum micæ particulis inspersis micans, testaceorum vestigiis crebro dives, lapideis phthiræos genere, quam pulvis excitat, funestus, eotigyratili, cuticulæ rasili, ædificiis, nobilioribus quoque interdum eorum partibus, statuis adeo inserviens.

coagmen- 4. A. porosus aquam non transmittens, granulis paulo
tatus. majoribus hyalinis.

Syst. nat. XII. 3. p. 63. n. 9. Cos particulis arenaceis hyalinis disjunctis coadmentatis.

Habitat in Europa australi, e cavitare rupium, panis triticeï instar porosus, granulis pellucidis rigidis passim connexis.

foraminu- 5. A. leviusculus exesus, aquam transmittens, granulis
lentus. minoribus.

Waller. syst. miner. I. p. 198. n. 9. Cos particulis arenosis minoribus, variis foraminulis inordinate distincta.

Habitat in Ingermannia, ædificiis, etiam nobilioribus adhibitus.

Filtrum. 6. A. durus aquam transmittens, granulis æqualibus majoribus.

Syst. nat. I. p. 148. n. 8. XII. 3. p. 63. n. 10. Cos particulis arenaceis æqualibus aquam transmittendo stillans.

Waller miner. 14. Cos particulis arenosis majoribus aquam transmittens.

Waller. syst. miner. I. p. 197. n. 8. Cos particulis arenateis puris, aquam transmittens.

Walterss. miner. 14. Arenarius lapis porosus aquam transmittens.

Cost. fossil. 143. Saxum arenarium cinereum, Filtrum.

Habitat in insulis Canariis, ad novæ Hispaniæ littora, in Pannonia, Saxonia & (prope Libochowitz) Bohemia, ut plurimum cinereus, granis pellucidis angulatis, olim aquæ marinæ edulcandæ frustra, hodiernum liquoribus turbidis clarificandis adhibitus.

fundamen-7. A. subdurus, granis inæqualibus angulatis majoribus talis. subopacis.

Syst. nat. I. p. 148. n. 5. Cos solidiuscula, particulis arenaceis quartzosis subopacis subangulatis.

Syst. nat. XII. 3. p. 64. n. 16. Cos particulis angulatis opacis fixis rigidis.

Waller. miner. sp. 77. *syst. miner.* I. p. 195. n. 6. Cos particulis arenosis distinctis dura vulgaris.

Cronst. miner. §. 274. 3. 3. Lapis arenarius glutine incognito.

Cost. fossil. 140. n. 27. Saxum arenarium.

Habitat in Anglia (comitatu Devonienfi & Cestrienfi) & Suecia (potissimum Roslagiæ maritinis, Westrogothiæ, Angermannia, Westmannia, Nericia, attactu rigidus & difficulter cædus, mitiori igne in arenam dilabens, albus, cinereus, viridescens, fuscus, rubens, vel flavescens, aquam non bibens, satis solidus, horizontaliter fissilis ædium fundamentis inserviens.

b. cæmento calcario.

crystallinus. 8. A. durus canus, crystallis rhombicis aggregatis, granis spati ope conglutinatis.

Lassone act. Paris. ann. 1777. p. 43.

Hicq. Shr. berl. Naturf. 2. p. 142.

Ferber Brmerk. in Neuf. het. &c. p. 51.

Habitat in Gallia, prope Metas Lotharingiæ, Cabillonum Burgundiæ, potissimum prope Fontem Bellaqueum insulæ Franciæ, granis circiter 5, spatio 3 partes constituentibus.

stillatitius. 9. A. durus canus, forma stalactitæ.

Lassone act. Paris. ann. 1777. p. 43.

Habitat prope Fontem Bellaqueum Galliæ.

margari-10. A. ex granis pellucidis inæqualibus cretæ albæ ope con-
tarius. glutinatis.

Syst. nat. XII. 3. p. 74. Saxum cotaceum arenæ margaritariæ quarzofum.

Habitat in Nericia Sueciæ, superficie micante thesseliæ.

Helenæ. 11. A. friabilis granis nigris cinereisque cretæ albæ ope coherentibus.

Syst. nat. XII. 3. p. 73. n. 7. Saxum cotaceum friabile calcaræo-arenosum.

Habitat in insula S. Helenæ, friabilis, calcem ustione exhibens flavescantem & arenosam. Ekeberg.

Livonicus. 12. A. canus ad aërem indurefcens, granis minoribus creta alba conglomeratis.

Cronst. miner. §. 274. 2. 2. Lapis arenaceus glutine calcareo, particulis invisibilibus.

Waller. syst. miner. 1. p. 192. Quadrum albescens.

Habitat in Livonia, ustione flavescens.

Scanicus. 13. A. granis viridibus pellucidis, marmore albo conglomeratis.

Cronst. miner. §. 274. 2. 1.

Habitat in Scauia prope Backeskog.

Calcareus. 14. A. cinereus, granis minoribus cretæ ope conglomeratis.

Syn. nat. XII. 3. p. 62. n. 3. Mus. Tessin. 2. n. 2. Cos particulis glareolis marmoreisque.

It. wgoth. 21. Calx hepatica.

Habitat in monte Sueciæ Kinnekulle, stratum infimum constituens, candefactus cum sono violento dissiliens; an vere distincta species?

Quadrum. 16. A. duriusculus, granis minoribus margæ ope conglomeratis.

Syst. nat. 1. p. 147. n. 1. XII. 3. p. 61. n. 2. Mus. Tessin. 2. n. 1. 3. Schreb. lit. 1. Cos particulis glareolis margaceo argillaceis, bibula subterrescens.

Waller. miner. 75. Cos particulis minimis glareolis mollis cædua.

Waller. syst. miner. 1. p. 191. n. 4. Cos particulis impalpabilibus, effervescens mollis cædua.

Vogel. miner. 110. Cos cædua, Quadrum Cæsalpini.

Worm. mus. 57. Arenarius ex Gorlandia.

Cronst. miner. §. 274. 1. 2. Lapis arenarius glutine argilla communi.

Habitat in Gorlandia & Dalecarlia Sueciæ, in Anglia, Germania, Gallia (comitatu Ruscinonensi,) ut plurimum canus, interdum griseus, flavescens aut rubens, rimas horizontales & obliquas agens, in solo humidus & facillime cæduus, ad aërem indurefcens, sub æro fatiscens, in sicco bibulus, gelu dissiliens, architectorum usu clarus.

*sulphure-
us.* 15. A. granis fuilli ope conglomeratis.

Heidinger phys. Arb. eintr. Fr. zu Wien 1. 4. p. 7. Schwefelstein.

Habitat in salisodinis Callicæ prope Wieliczka.

c. cemento argillaceo.

- porcella- 17. A. granis argillæ porcellanæ ope conglomeratis.
 nus. *Syst. nat.* XII. 3. p. 64. n. 14. Cos particulis arenaceis argillaceisque.
Cronst. miner. §. 274. I. I. Lapis arenaceus glutine argilla porcellanea.
Habitat in Scaniæ fodina lithanthracum prope Boseup, in solo mollis, ad aërem indurefcens, igne non liquandus.
- Fahlunen- 18. A. granis minimis albis argillæ vulgaris rufæ ope con-
 glutinatis.
Syst. nat. I. p. 186. n. 2. XII. 3. p. 74. n. 11. Saxum cotæ-
 ceum rufum, atomis quartzosis albis.
Habitat Fahlunæ in Suecia, constituens basin cuprifodinæ.
- coloratus. 19. A. granis minoribus subæqualibus tinctis.
Syst. nat. XII. p. 64. n. 13. Cos particulis arenaceis subæ-
 qualibus colorata.
Habitat hinc inde, flavus, viridis, cæruleus aut ruber; an distincta hujus tribus species?
- stratarius. 20. A. durus, granis æqualibus diaphanis.
Syst. nat. I. p. 147. n. 4. XII. 3. p. 63. n. 12. *Mus. Tessin.* 4. n. 8. *It. scan.* 329. Cos particulis arenaceis quartzosis æqualibus diaphanis compactis.
Habitat passim frequens, copiosus in Scania, ad aërem indurefcens, sub mari salus, hinc antequam muris inferatur, elixandus.
- friabilis. 21. A. granis minimis laxissime cohærentibus.
Syst. nat. XII. 3. p. 63. n. 8. Cos particulis arenaceis digito friabilibus.
Habitat Helsingburgi in Scania.
- fissilis. 22. A. in tabulas fissilis.
Syst. nat. XII. 3. p. 62. n. 7. Cos particulis arenaceis fissilibus, lamellis fragilibus.
Waller. miner. 76. Cos lamellis fissilibus.
Waller. syst. miner. I. p. 196. n. 7. Cos in lamellas fissilis.
Carth. miner. 28. Arenarius fragmentis fissilibus.
Habitat frequens in Suecia, Angliæ, Hispania, Germania, duritie, colore (albo præsertim & rufescente,) granorum magnitudine & pelluciditate, tabularum, in quas funditur, crassitie varians, nisi nimis sit porosus, coctis inserviens.

- glareosus. 23. A. mollis, granis minimis.
Wall.-r. Syst. miner. 1 p. 183. n. 2. Cos glareosa, particulis impalpabilibus, mollis.
Habitat passim in Suecia, Anglia, regno Peruviano, griseus, rubens, flavesceus aut virescens.
d. cæmenti locum supplente calce metallica.
- amnigenus. 24. A. durus, granis parciore ferri calce conglutinatis.
Syst. nat. XII. 3. p. 80. n. 38. Mus. Teshin. 72. Saxum lapillis fabulis ochra connatum.
Cronst. miner. §. 274. 4. Lapis arenaceus ochra martis conglutinator.
Habitat hinc inde in Germania, Suecia, potissimum Ostrobothnia, semper coloratus, ruber vel flavus, accolæ fluvii Haukipudas in Ostrobothnia sabulum e fundo fluvii effodiunt, in acervos colligunt & per unum alterumque annum sub Dio relinquunt, hoc temporis spatio ita conferruminatum, ut focum exinde struant.
- ferruginosus. 25. A. granis largiore ferri calce conglutinatis.
Cronst. miner. §. 246. 4. Eisenfanderz.
Habitat passim in Germania, ferri adeo dives, ut cuor fructu eliquari possit.
- cobaltifer. 26. A. granis cobaltæ calce conglutinatis.
Cronst. miner. §. 276. 3.
Habitat in Sueviæ fodinis.
- cuprifer. 27. A. granis æruginis ope conglutinatis.
Cronst. miner. §. 276. 2.
Habitat in Sibiria, Hassia fodinis.
β) magis compositi
- griseus. 28. A. granis inæqualibus argillæ induratae ope conglutinaris, quartzæ & ardesiæ fragmentis sæpius innidulantibus.
v. Treut. Ersf. v. Inn. d. Geb. Br. 5. p. 69. Ilsemann & Westrum chem. Ann. 1785. 2. p. 431. & 1786. 2. p. 241.
Lafius Beub. ub. d. Herg. 1. p. 141. Grauacke.
Habitat in Sibiria Uralensibus, Saxonia (prope Braaunsdorf,) Franconia (in principatu Coburgensi & Meinungensi,) Nassovia montibus, ad Rhœni ripas, frequentissimus in Hercynia, stratis cum stratis ardesiæ & lydii alternantibus, venis metallicis fectus, argilla ex cærulecente cinereo in nigrum vergente, granis ut plurimum albis, rarius virescentibus aut rubris, ceterum

magnitudine & proportione mirifice variis, interdum spatii venis exaratur, aut bitumine persusus, aut animalium, aut vegetabilium vestigia ferens, rarius mica innidulante conspicuus.

novacula-29. A. granis minutibus micæ mistis.

ris.

Syst. nat. XII. 3. p. 74. n. 12. *It. scan.* 80. Saxum cotaceum albo micaceum incarnatum substriatum.

Waller. syst. miner. 1. p. 193. n. 5. Cos saxosa, particulis distinctis, arenaseo-micaceis, fragilis.

β) *Syst. nat.* XII. 3. p. 75. n. 13. *It. scan.* 129. Saxum (Stenonis) cotaceum flavescens, micis iniquissimis nigris.

γ) *Syst. nat.* I. p. 186. n. 1. XII. 3. p. 74. n. 9. Saxum (undulatum) cotaceum subfissile rufum undatum, atomis micaceis sparsis.

Syst. nat. p. 148. n. 7. Cos particulis angulatis opacis, superficie undulata.

Habitat passim in montibus & rupibus arenariis, potissimum recentioribus, rufescens, β) flavescens, γ) rufus, mica alba, aut in β) nigra, illius particulis nunc oblongis & longitudinaliter congestis, nunc punctatim inspersis, coticula loco ad enses cultrosque acuerdos inserviens, β) montem Scaniae Stenshufwud constituens, γ) durus in Dalecarlia inter Sernam & Limmam obuius, in laminas crassas undulatas fissilis.

molaris. 30. A. durus, ex granis inæqualibus angulatis quartzæ & feldspati interspersa mica compositus.

Syst. nat. I. p. 148. n. 6. XII. 3. p. 64. n. 15. *Mus. Tessin.* 4. n. 10. Cos particulis inæqualibus quartzosis glareosisque.

Waller. syst. miner. 1. p. 199. n. 10. Cos particulis majoribus tabulosis diversæ naturæ coalita.

Carth. miner. 27. Arenarius durus granulis inæqualibus.

Wolt. miner. 14. Arenarius ex sabulo compactus.

Cost. foss. 137. Saxum arenarium, Lapis molaris.

β) *Syst. nat.* I. p. 187. n. 16. XII. 3. p. 75. n. 17. Saxum (molinum) cotaceo-quartzosum micaceum.

Habitat passim in Europa, potissimum in Suecica provinciis Uplandia, Sudermannia, Scania, β) in Smolandia, Westrogothia, Fennonia, partium constituentium indole ad granitem accedens, quartzæ granulis pellucidis majoribus, feldspati minimis, magis opacis & cinereis, in furnu molendinis frequenter adhibitus.

compactus. 31 A. durus, quartzigranis minimis ochrolencis & granati rubris.

Syst. nat. I. p. 147. n. 3. XII. 3. p. 63. n. 11. *Mus. Tessen.* 4. n. 7. Cos particulis arenaceis impalpabilibus compactissimis.

β) *Syst. nat.* I. p. 187. n. 14. XII. 3. p. 78. n. 28. Saxum (punctatum) micaceum fissile incarnatum, granis granatinis.

Habitat in Sueciæ provinciis Dalecarlia, Westrogothia, β) in Scania, occurrens, fissilis, mica argentea interpersa distinctus.

radians. 32. A. durus, scorli nigri columnis stellatim digestis granati-
que purpurei granis inspersis variegatus.

Syst. nat. XII. 3. p. 74. n. 10. Saxum cotaceum striis atris radiantibus granatisque sparsis.

Habitat in Sueciæ monte argenteo occidentali, pallidus. Tidörom.

decussatus. 33. A. durus ex albo rufescens, hornblendæ, squamis atris erectis & decussantibus varius.

Syst. nat. I. p. 186. n. 8. XII. 3. p. 75. n. 15. Saxum cotaceum quartzosum incarnatum, micis sparsis atris erectis decussantibusque.

Habitat in Suecia (Kallmorac).

fragmenta-
lis. 34. A. talci lamellis interspersis maculisque lanceolatis varius.

Syst. nat. XII. 3. p. 75. n. 16. *Mus. Tessen.* 72. Saxum cotaceo-talcosum, maculis lanceolatis sparsis.

Habitat in Germania.

variolosus.
Tigerstern. 35. A. albus foraminibus ferrugineis pertusus aquam transmittens, granis minoribus.

Syst. nat. XII. 3. p. 62. n. 5. *Mus. Tessen.* 4. n. 6. Cos particulis glareosis, maculis sparsis erectis ferrugineis.

It scan. 13. Cos solidiuscula alba, cortice flavescente, maculis fuscis friabilibus.

Habitat in Nericia & Westrogothia Sueciæ, maculis & foraminibus a pyriæ glandulis innidulantibus in ochram fatiscientibus natis.

CLASSIS II.

S A L I A.

62. NATRUM. Saporis lixiviosi.
63. BORAX. Igne spumans et paulo fortiori in vitri speciem abiens.
64. MURIA. Aquam fortem in aquam regiam convertens.
65. NITRUM. Acido vitrioli fortissimo irrigatum vapores rutilos eructans.
66. MIRABILE. Cum carbonum pulvere igni candenti expositum sulphur exhibens, solutione aquosa a natro non turbata.
67. AMARUM. Saporis amari, solutione aquosa a natro turbata.
68. ALUMEN. Saporis austeri, solutione aquosa a lixivio caerulei Berolinensis non turbata.
69. VITRIOLUM. Saporis austeri, solutione a lixivio caerulei Berolinensis turbata.

S A L I A.

62. NATRUM. Saporis lixiviosi.

Cum facidis effervescens; factas
 terrarum metallorum in acidis
 solutiones turbans.

antiquo- 1. N. inodorum siccum purius.
 rum.

Syst. nat. XII. 3. p. 88. n. 1. Natrum nudum terrestre.

Waltersd. min. p. 298. Sal persicum.

Waller. miner. 181. Alkali orientale impurum terrestre antiquorum.

Wall. syst. min. 2. p. 61. n. 1. Alkali minerale impurum terrestre.

Cronst. miner. §. 135. 1. 1. Alkali minerale purum.

Just. miner. 267. Sal alcali minerale.

Habitas in Sina, Bengala, Caucasi parte meridionali & septentrionali, Syria, Ægypto, Nubia, Teneritiâ, meridionali potissimum America, Dania (in Hafniæ muris efflorescens,) Italia (in Veronensis arcis fornicibus,) in Helvetiæ antris nonnullis, in Franconia (ex mœniis Erlangenensibus e. g. efflorescens) Bohemia (prope Bilin,) & Hungaria, heic ericeta a Debreszino ad Sigethum usque protensa vere & æstate pruina ad instar operiens, crebro creta, ferri calce, magis adhuc muria & mirabili inquinatum, album, & gneisso non raro efflorescens modo purum sit, totum aqua solvendum, qua sensim exhalante in crystallos abis tetraedro-prismaticas utrinque in aciem terminatas clarissimas quidem, & ad aërem cito in pulverem impalpabilem niveum fatiscences, cum calce & oleo egregium saporem exhibens, igne facile liquefcens, cum terra silicea in vitrum egregium convertendum.

acidulare. 2. N. inodorum aqua solutum.

Waller. syst. miner. 2. p. 63. n. 2. Alkali minerale in acidulis & thermis hospitans.

Habitat in acidulis & thermis pluribus, etiam Germaniæ, e. g. Selteranis, in Ægypti lacubus quibusdam, Alexandriæ & Rosettæ interjctis.

murorum. 3. N. inodorum cum tetra calcarea commistum.

Syst. nat. I. p. 161. n. 3. *It. scan.* 299. Natrum murorum.

Syst. nat. XII. 3. p. 88. n. 2. Natrum nudum calcarium.

Cartheus. miner. 32. Alkali fixum, muris fornicatis adhaerens.

Cronst. min. §. 136. Alkali falis communis terra calcarea parva portione combinatum.

Woltersd. miner. 300. Aphronitrum.

Lerch. oryctol. 44. Aphronitrum s. flos ferri ex antiquis muris.

Wall. syst. miner. 2. p. 65. n. 3. 1. Alkali minerale calcarea terra mixtum, corporibus superficialiter adhærens magis compactum.

β) *Syst. nat.* 1. p. 161. n. 1. Natrum marmoris.

It. oel. 147. Sal calcarium.

Habitat in muris calcis ope extructis v. g. in mœnibus urbis vetustæ tataricæ Bolghari, β) in Marmore, pruinæ instar efflorescens, non totum aqua solvendum.

volatile. 4. N. foetidum terris aliisve salibus immixtum.

Cronst. min. §. 141. 2. Alkali volatile terris mixtum.

Waller. syst. miner. 2. p. 68. n. 1. Alkali volatile nudum terris & lapidibus inhærens.

Halina- β) *Waller. syst. miner.* 2. p. 64. n. 3. b. Aphronitrum striatum fortens.
zron.

Habitat in humo, creta, sillis, argillis, β) in natro murem, ex corporibus vivis destructis ortum trahens.

63. BORAX. Saporis ad lixiviosum accedentis. Subponderosa, semipellucida, nitens, inodora, fixissima.

Aquam plurimam, ut solvatur, requirens, solutione a natro non turbata.

Igne facillime liquanda in vitrum clarissimum, & alia quoque corpora fixa secum in vitrum convertens.

sedativa. 1. B. purior nulli natro intricata, ad aërem non mutabilis.
Hoefer sal sale sedativo naturale di Toscana. *Flor.* 1778. 3.
- *Mascagni* dei lagoni del Senese e del Volterrano.
Sien. 1779. 8.

Habitat in Hetruria, partim aqua soluta, partim formæ glebularum ut plurimum nivearum, interdum sordidarum, ardesiæ aut luto lacuum Siensium & Volterræneorum adhærens, cum natro in verum sal neutrum abiens, squamis argenteo nitore conspicuis, attactæ pinguibus constans, vix in veras crystallos cogenda, vini quoque spiritu solvenda & flammæ qua hic ardet, colorem in viridem convertens.

- Tincal. 2. B. natro dominantî juncta, in aere satiscens.
Syst. nat. XII. 3. p. 94. n. 1. Borax nudus.
Waller. miner. 191. & 192. Borax crudus cærulefcens hexangularis & Borax depuratus albus octangularis.
Waller. syst. miner. 2. p. 82. & 85. n. 1. 2. Borax crudus saponaceus & Borax sale alcalino minerali mixtus.
Cronst. miner. §. 138. Borax.
Grill. & Engeström act. Stockh. 34. p. 317. 319. Poun.
Blane, Rovato & Saunders act. angl. 77. 2. p. 297. 302. & 79. 1. p. 97.
Habitat in India, Japonia, regno Tibetano & Peruano, partim aqua soluta, ex quasiccò calidoque anni tempore immensis interdum massis fundum petit, partim formæ solidæ granorum, fabarum, crystallorum exilius semipellucidarum ad sui solutionem, frigida saltem aquæ multum requirens, qua partim exhalante in crystallos duras pellucas, transversim subtilissimè striatas, prismáticas, utrinque pyramide trièdra terminatas, nunc hexædras (f. 10. 34.) nunc tetraèdras (f. 14.) abiit, igne facillime fluens, primo in spumantem niveam opacam, postea in vitrum abiens & alia etiam corpora secum in vitrum convertens, hinc metallis, præsertim nobilioribus coadunatis, gemmis arte paratis &c. inserviens.

64. MURIA. Saporis falsi.

Facile aqua solvenda, solutione a natro non turbata.

Cum acidis dilutis non effervesces, ab acido vitrioli fortiori infuso excalescens, effervesces & vaporem cinereum suffocantem tetri odoris eructans.

Aquam fortem in aquam regis commutans.

aquatica. 1. M. fixa decrepitans formæ cubicæ aqua soluta.

marina. c) *Syst. nat.* 1. p. 164. n. 1. XII. 3. p. 98. n. 1. *Wall.*

Syst. miner. 2. p. 53. n. 4. a. b. d. Muria marina.

Cronst. miner. §. 130. Sal marinum.

Woltersd. miner. 23. Sal commune nudum aquæ marinæ.

lacustris. β) *Cartheus. miner.* 37. Muria lacustris.

Waller. syst. miner. 2. p. 56. n. 4. c. Sal marinum in fundis lacuum concretum.

fontana. γ) *Syst. nat.* 1. p. 164. n. 2. XII. 3. p. 98. n. 2. *Waller.*

syst. miner. 1. p. 57. n. 5. *Schreb. lithol.* 42. Muria nuda fontana.

Cronst. miner. §. 131. Sal fontanum.

Woltersd. miner. 23. Sal commune nudum aquæ fontanæ.

thermalis. δ) *Syst. nat.* XII. 3. p. 98. n. 4. Muria nuda thermalis.

Habitat α) in mari omni, β) frequens in imperii russici partibus orientalibus & meridionalibus, γ) per omnem terrarum orbem, frequens quoque in Germania, δ) Aponi in Italia, aqua aëris & ignis auxilio avolante & reliquis heterogeneis separatis excocta, rarius nisi ex lacubus sicco anni tempore aut summo atmosphæram stringente frigore sponte delabens.

montana. 2. M. fixa decrepitans sicca pura, cum vitrioli acido mirabile genuinum producens.

Syst. nat. 1. p. 164. n. 3. XII. 3. p. 98. n. 3. Muria nuda fossilis.

Waller. syst. miner. 2. p. 53. n. 1. Muria fossilis pura.

Cronst. miner. §. 129. Sal montanum.

Woltersd. miner. 23. Sal commune nudum solidum fossile.

Dal. pharmac. 30. *Gesn. figur.* 34. b. Sal gemmæ.

β) efflorescens.

γ) *Mus. Tassin.* 36. n. 4. Muria nuda stalactica perforata.

δ) forma cubica, Zielona, Grünfalsz.

Habitat in vicinia fontium & lacuum salforum, in India, Armenia (praesertim prope Teflis,) Arabia, Persia regno Tibetano, Sibiria (e. g. prope Orenburg & Ilezku,) Moldavia, Wallachia (prope Ocrida,) Transilvania (prope Torda, Dees & Parait,) Hungaria superiore (prope Soovar, Marmoros, Ronasek, Eperies,) Gallicia (prope Wieliczka & Bochnia,) Silesia, Austria superiori (prope Gmünd, Ischel & Habltsadt,) Stiria (prope Auße,) Berchtesgaden, Salisburga (prope Hallein,) Tirol (prope Halle,) Calabria (prope Altomonte,) Sicilia (prope Castrogiovani, Camerata, la Cattolica, Regalmuto, Caltanissetta,) Hispania (prope Cortona, Cervera, Valtiera & Mingranilla,) Anglia (prope Northwich,) regno Chilensi) provinciis Copiapio & Coquimbo,) & Peruano (prope Julloma & Yocalla, & ad fluvium Longacallo, etiam in Algeria, in hac integros passim montes, in aliis terris immensus, quantumque dimensionem respicias, massas constituens, materies fontium salforum, in fragmenta granularia secedens, nunc pellucida, nunc semipellucida, nunc diaphana, nunc recte, rarius incurvo-lamellosa, nunc parallela, crebrius incurvo-fibrosa, nunc nebulosa, aquae guttam interdum includens, aut sphaericis superficiei impressis vestigiis conspicua, intus niens, tritura cana, ut plurimum alba aut margaritacea, nonnunquam nigricans, nigra, virescens, flavescens, flava, rufescens, carnea, spadicea, violacea, lavendulacea aut caerulea aut variegata.

impara. 3. *M. decrepitans* fixa sicca, eum vitrioli acido mirabile genuinum generans, terrae mista.

α) *Waller. syst. miner.* 2. p. 54. n. 2. Muria fossilis terra mineralisata.

β) *Waller. syst. min.* 2. p. 55. n. 3. Muria fossilis lapide mineralisata.

Habitat in Galliciae, Salisburgi salifodinis, gypso, humo, marga, argillae intermixta muria, aut argilla muriae interspersa.

febrifuga. 4. *M. fixa decrepitans* sicca cum vitrioli acido mirabile potassinum progenerans.

Proust. Beytr. z. chem. Ann. 3. p. 466.

Habitat rarior in Hispania, ex aqua exhalante forma cubi delubens.

ammonia-5. M. acris igne in fumum album convertenda cum calce
ca. trita odorem alcalinum emittens, ad aërem humescens.

Cronst. min. §. 132. Sal commune alcali volatili saturatum.

2) *Waller. syst. miner. 2. p. 77. n. 1.* Sal ammoniacum in
floras vel laminas concretum.

Model üb. ein natürl. oder gewachsf. Salmiak. Leipz. 1758. 8.

β) *Waller. syst. miner. 2. p. 78. . 2.* Sal ammoniacum in
glebas igne subterraneo concretum.

Ferber Br. a. Welschl. 11. p. 132.

Habitat α) purior diaphana in Persia, Tarchestania possi-
mum, & Calmuckia, ex superficie terræ, vel rupibus
efflorescens, β) in montibus ignivomis aut aliis terræ in-
cendio devastatis, e. gr. in Vesuvio, Solfatara, in Ætnu
vicinia, in insulis Æoliis, etiam in Angliæ nonnullis li-
thanthracum fodinis, rarius pura alba diaphana, quan-
sulphure, alumine, vitriolo ferri tincta colore flavo, ex
flavescenti cinereo, sordide pomaceo aut atro, facillime
aqua solvenda, & hac avolante in spicula flexilia con-
crescens, modo, quo sibi mutuo necuntur, pennæ radios
referentia.

65. NITRUM. Saporis amaricantis, refrigerantis.
Facile aqua solvendum, solutione
a natro infuso non turbata.
Cum acidis dilutis non effervescent,
ab acido vitrioli fortissimo infuso
vapores rutilos acres suffocantes
eructans.
Prunis inspersum detonans.

nativum. 1. N. fixum nudum purum non deliquescent, aqua qua solu-
tum fuerat, exhalante crystallos hexaëdro-prismaticas
utrinque pyramide hexaëdra inæquali terminatas exhi-
bens.

Fortis del nitro minerale. Neap 1787. 8.

*E. W. Zimmermann voyage à la nitrière naturelle, qui se
trouve à Molfetta en Pouille. A Paris 1789. 8.*

Habitat in Virginia, regno Peruano, Hispania, Sicilia, Ca-
labria, & potissimum Apulia, album, refrigerans & pure-
dinem arcens, igne facile liquefcens, aliaque secum cor-
pora liquans, hinc in parandis vitris, & fundendis metallis
nobilioribus adhibitum, pulveris pyrit princeps mate-

ria, aquam fortem quonque exhibens, rarius forma crystallorum, earumque quidem exilium, quam bracteolarum, bacillorum, crustæ aut efflorescentis quasi lanæ obvium.

humosum. 2. N. fixum ad aërem non deliquescent, aqua qua solum fuerat exhalante in prismata hexaedra utrinque pyramide hexaedra inæquali terminata concrescens, humo aut cretæ mistum.

Syst. nat. I. p. 163. n. I. XII. 3. p. 84. n. I. Nitrum (nativum) humosum.

Woltersd. miner. 23. Nitrum nudum humosum.

Waller. miner. 165. syst. miner. 2. p. 45. n. I. Nitrum terra mineralisatum.

Habitat in ædificiorum partibus humidis, soli & pluviae minus expositis aut maris undis crebro humectatis, his funestissimum, alba ut plurimum efflorescentia se prodens.

cubicum. 3. N. fixum, aqua qua solutum fuerat exhalante in crystallos rhombicas concrescens.

Nauwerk chem. Annal. 1784. 2. p. 314.

Habitat ut plurimum cum nitro humolo, rarius e. g. in cella quadam Hercyniæ inferioris solum ex muris efflorescens.

flammans. 4. N. prunis inspersum in fumum abiens, a calce intertrita odorem alcalinum spargens, ad aërem deliquescent.

Cartheus. miner. 39. Nitrum semivolatile terræ inmixtum.

Habitat cum nitro humoso.

66. MIRABILE. Saporis amari.

Paulo difficilior aqua frigida solvendum, solutione a natron non turbata.

Cum acido nullo effervescens.

Cum carbonum pulvere igni candenti expositum hepar sulphuris exhibens.

genuinum, 1. M. saporis refrigerantis igne facile liquandum, aqua qua solutum fuerat sensim exhalante in crystallos pellucidissimas prismata hexaedra inæquilatera referentes ad aërem fatiscientes concretescens.

Syst. nat. XII. 3. p. 89. n. 3. *§.* Natrum nudum fontanum saturatum.

Woltersd. miner. 25. Natrum nativum acidularum.

Lij. font. angl. Hoffm. diss. de sal. carol. Sal purgans.

Cronst. miner. §. 126. Acidum vitrioli alcali minerali saturatum.

Carth. miner. 38. Natrum thermarum & acidularum.

Weller. syst. miner. 2. p. 79. n. 1. Sal neutrum compositum alcali minerali & acido vitriolico.

Habitat solutum in aquis mineralibus e. gr. thermis Carolinis & una cum muria in fontibus salinis multis, siccum rarius crystallorum, stiriac aut glebarum quam pulveris albi efflorescentis forma, in muris e. gr. Hafniæ, Hamburgi humidiusculis, in vicinia salifodinarum (v. gr. prope Aulse in Stiria,) & in montibus valesiacis, natronque antiquorum interpositum in Helvetia, Stiria, Hungaria, remedium purgans & refrigerans eximium.

potassium. 2. M. saporis debilioris, igni expositum decrepitans, nec nisi fortissimo liquandum, aqua difficilior solvendum, crystallis ad aërem constantibus.

Proust Beyer. & chem. Annal. 3. p. 466.

Habitat rarius cum nitro humoso in Hispania.

femivola- 3. M. acre igni expositum in fumos abiens ad aërem deliquescent, calci intertritum odorem alcalinum spargens.

Habitat rarius in montibus olim & nunc ignivomis.

Sulphureum. 4. M. igni expositum in fumos abiens ad aërem deliques-
cens, calci intertritum alcalinum, ab aqua forti affusa
sulphuris ardentis odorem spargens.

*Habitat in montibus ignivomis, aliisque terræ stratis
incendium foventibus, in Solfatara Neapolitana, in
lacubus (Lagoni,) etiam prope Castell nuovo Hetru-
riæ, rarius album & purum, quam sulphure, ferri vi-
triolo, risigallo colore cinereo, flavo vel obscuro tinc-
tum, sæpe texturæ fibrosæ.*

67. AMARUM. Saporis amari.

Aqua facillime solvendum, solutio-
ne a natro infuso lactescente.

Ignis vi facillime liquandum, nec
detonans, nec decrepitans.

genuinum. 1. A. in igne spumans, aqua, qua solutum fuerat exhalante
crystallos exhibens ad aërem fatiscentes tetraedro-pis-
maticas, utrinque pyramide tetraedra terminatas.

Syst. nat. XII. 3. p. 89. n. 3. Natrum nudum fontanum
saturatum epsamense.

Waller. syst. miner. 2. p. 71. n. 2. Sal neutrum compo-
situm terra solubili alcalina & acido vitriolico.

Storr de sale alpino diss. Tubing. 1787. 4.

*Habitat frequens tum solutum in aquis multis medicatis,
amaritæ suæ efficacibus. gr. Saidchützenbus Bohemiæ,
tum siccum album, instar pulveris aut nivis aut spiculo-
rum subtilium stellatim dispositorum aut glebarum in-
tus paralleles fibrosarum ex marga, ardestis, lapide amia-
ro saxisque ex eo partim conflatis, etiam in vicinia li-
thantracum efflorescens, aut gipso inclusum in Hispania,
lacuum Hetruriæ ripis, Modena, Parma, Pedemontia,
Sabaudia, Rhætia, Helvetia, Salisburgo, Croatia, Bo-
hemia, Thuringia, Hercynia, Anglia, Normannia.*

auriaticum. 2. A. in aëre deliquescent, a vitrioli acido adfuso aut ignis
paulo majore violentia vapores cinereos acres tetri
odoris eructans.

*Habitat solutum in aqua maris aliisque salis, aquam for-
tem in regiam commutans, spiritu vini quoque solven-
dum.*

calcarium. 3. A. in aëre deliquescent, a vitrioli acido affuso vapores ci-
nereos acres tetri odoris, igni expositum nullos eructans.

Cronst. miner. §. 21. Terra calcarea acido salis communis saturata.

Waller. syst. miner. 2. p. 75. n. 6. Sal neutrum terra calcarea & acido salis compositum.

Habitat solutum in aqua maris aliisque falsis, parumper siccum tempore diu sicco prope Hildeshemium occurrens, similiter aquam fortem in regiam convertens & spiritum vini solvendum, solutione a vitrioli acido instillato lactescente.

nitrosum. 4. A. in aëre deliquescent, a vitrioli acido fortiori & calido infuso vapores rutilos eructans, solutione aquosa ab eodem acido non turbata.

Habitat in humo & muris, cum nitro humoso interdum efflorescens, in igne cum strepitu intumescens, neque prunis injectum detonans, spiritu vini solvendum, aqua, qua solutum fuerat, sensim exhalante, in crystallos tetraedro-prismaticas oblique truncatas concrescens.

murale. 5. A. in aëre deliquescent a vitrioli acido fortiori & calido infuso vapores rutilos eructans, solutione aquosa ab eodem acido lactescente.

Waller. syst. miner. 2. p. 46. n. 2. Nitrum terra calcarea mixtum, muris lapidibus aut faxis superficialiter inhærens.

Habitat ut plurimum cum nitro humoso, vini spiritu quoque solvendum.

animale. 6. A. non deliquescent igne difficiliter liquandum, ejus tamen vi vapores rutilos eructans.

Sage aë. Paris. ann. 1777. p. 433.

Habitat passim cum nitro humoso, ex nitri acido ossiumque terra conflatum.

68. ALUMEN. Saporis austeri, dulciusculi.
 Solutione aquosa a natro quidem,
 neque tamen a lixivio cærulei
 Berolinensis turbata.
 Ignis prima vi cum spuma liquef-
 cens, in massam spongiosam
 abiens, vel summa ejus vio-
 lentia mox vix liquandam.

Phospho- 1. A. igni violentiori expositum dissiliens, ex phosphori acido
 reum. & terra aluminari constans.

Proust Annal. de chim. 1. n. 8. p. 196. Grenat de Valence.
Habitat in Valentia Hispaniæ. an hujus classis & generis?

marinati- 2. A. igni violentiori expositum aut vitrioli acido fortiori irri-
 cum. gatum vaporem cinereum acrem tetri odoris cructans.

2) *Baldussari ad. Sien. 4. p. 1. &c. Sale di creta.*

*Habitat β) in parte Hetruriæ Sienensi, tempestate sicca in
 solo argilloso pulveris instar progerminans, etiam in
 antris rupiumque fissuris lanæ aut crustæ albæ facie ob-
 vium, saporis tamen potius amari, quam austeri.*

nativum. 3. A. a vitrioli acido adfuso nullos vapores emit tens, nudum
 ficcum.

Syst. nat. 1. p. 165. n. 1. XII. 3. p. 101. n. 1. Alumen nudum
Wall. miner. 171. syst. miner. 2. p. 32. n. 1. Alumen
nativum.

Carth. min. 41. Alumen nudum purum.

*Cronst. miner. §. 124. 2. 2. 1. Acidum vitrioli argilla fa-
 turatum.*

α) forma pulveris efflorescentis.

β) solidum formæ communis, inconspicuum.

γ) solidum inconspicuum, forma stalactitæ.

δ) solidum ferici instar nitens, intus fibrosum.

Wolt. min. 21. Alumen nativum plumosum.

*) crystallis pyramidem tetraëdrum duplicem referentibus.
Fig. 23.

*Habitat in Ægypto, insula Milo aliisque Archipelagi, Malta,
 Eoliis multis, potissimum Lipari, Volcano, Strom-
 boli, in Sicilia (c. gr. prope Petraglia, Campiglieri & ad
 montem Rosso,) in Vesuvio & Solfatara regni Neapoli-*

rani, in lacubus, (Lagoni) Etruriæ, in Helvetia (e. g. ad montem S. Gotthardi,) in Stiria (prope Schladming,) in Austria (prope Crems,) in Bohemia, Hungaria, Laponia Lalenfi, Suecia (ad montem Hunneberg,) frequentissime in ardesiis nidulans, aut ex iis sub dio efflorescens, facile in crystallos duras, pellucas, in aëre constantes concrefcens, artificum & medicorum usu celebre.

solutum. 4. A. a vitrioli acido adfuso nullos vapores eructans nudum, aqua solutum.

Richter chem. Annal. 1788. 1. p. 324.

Habitat passim in Sibiria, Italia, prope Halam Magdeburgicam.

Halotrichum. 5. A. a vitrioli acido adfuso nullos vapores eructans siccat non deliquesceus fibrosum nitoris sericei.

Scopoli de hydrargyro Idriensi tentam. Venet. 1761. p. 68.

Habitat in Sicilia fodinis ad montem Niso in Carniolia Idriensibus, in Etruriæ lacubus, in Hispania prope Alcaunez, in Hungaria prope Neosolium, in Austria (prope Goettwig) & Austria (prope Whitehaven) lichanthracibus niveum ad aërem flavescens, & nitorem amittens, fibris confectis, ut plurimum parallelis & incurvis, rarius stellatim dispositis.

butyraceum. 6. A. in solo nativo flavum, molle & tactu pingue, ad aërem solidescens album cerei nitoris lamellosum.

Habitat in Sibiria, & (prope Muskau) superiori Lusatia, parte acidi, non terræ aluminari, sed ferri calci juncta.

terreum. 7. A. a vitrioli acido adfuso nullos vapores eructans, argille molli immixtum.

Waller. syst. miner. 2. p. 23. n. 3. Alumen terra mineralisatum.

Habitat frequens in vicinia montium ignivomorum Rine & Vesuvii, in insula Milo, in Occitania Gallie (inter Vals & Alprejone,) in Austria (prope Crems,) Hungaria (prope Tajoba,) Lusatia superiori (prope Muskau,) Marchia prope Freyenwalde,) Saxonia (prope Torgau,) Dübena & Schweinfel,) Thuringia (prope Ekardsberg,) & Scania (prope Boserup,) rarius album, quam a butyraceo mine, quo persusum est, fuscum, vel nigrum, tunc ut plurimum cum fumo terti odoris, & cum flammâ ardens, interdum sponte sub dio exardescens, non tantum domum alumen suum manifestans

- remanum. 8. A. a vitrioli acido adfuso nullos vapores eructans, linguæ adhærens inquinans argillæ induratæ puriori mixtum. *Syst. nat.* I. p. 165, n. 3. XII. 3. p. 102. n. 3. alumen marmoris.
- Waller. miner.* 174. *syst. miner.* 2. p. 34. n. 4. Alumen lapide calcareo albo aut rubente mineralisatum.
- Cronst. miner.* §. 124. 2. 2. 1. Argilla pura acido vitrioli imbuta.
- Ferber Br. a. Welschl.* 15. p. 238.
- Maçéas act. Paris. peregr.* 5.
- Sc. Breislac sagg. di osserv. sulla Tolfa &c. Rom.* 1786. 8.
- (Andrea) Br. a. d. Schweiz.* 1763. p. 236.
- Habitat in Helvetia, in monte S. Gotthardi & Bristenstock integras excelsas rupes constituens pyritæ punctulis aut vitrioli ferri glebulis perfusas, venulis montem percurrens in Anglia (prope Whitby,) & Britannia (prope Poliniere,) hinc inde in Hetruria, potissimum in Statu ecclesiastico (Tolfa prope Centumcellas,) hic quoque in montes satis excelsos aggregatum, quæriti albi venis hinc inde transeuntibus, cum acidis non effervescens, post aliquam demum sub dio moram, aut unctionem alumen prodens, album, roseum, cinereum aut margaritaceum.*
- commune. 9. A. ab acido vitrioli infuso nullos vapores eructans, ardens bitumine perfusæ immixtum.
- Syst. nat.* I. p. 165, n. 2. XII. 3. p. 101. n. 2. Alumen schisti.
- Cartheuf. miner.* 41. Alumen fissili inhærens.
- Woltersd. miner.* 21. & 152. Alumen bituminosum lapideum & Schistus aluminosus.
- Waller. miner.* 173. Alumen lapide fissili mineralisatum.
- Waller. syst. miner.* 2. p. 35. n. 6. Alumen schisto mineralisatum.
- Cronst. miner.* §. 124. 2. 3. Argilla martialis & phlogistica acido vitrioli imbuta.
- a) molliissimum tactu macrum in fragmenta trapezoidea diffiliens.
- Cronst. miner.* §. 124. 2. 3. 1. Schistus aluminosus lamellosus regularis.
- Karst. Mag. Helv. Naturk.* 3. p. 204.
- Hoffmann bergm. Journ.* 1788. 2. p. 550.
- nitens. b) duriusculum, intus nitens undulatum schistosum tactu pingiusculum, in fragmenta indeterminata diffiliens.
- Cronst. miner.* §. 124. 2. 3. 2. Schistus aluminosus undulatus.

Karst. Mag. Helv. Naturk. 3. p. 205.

Hoffm. bergm. Journ. 1788. 2. p. 501.

7) paulisper effervescens.

Waller. syst. miner. 2. p. 35. n. 5. Alumen lapide calcareo bituminoso nigro mineralisatum.

Habitas in Sibiria (montibus Ural & Altai,) Russia Novogothia, Scania (prope Andrarum.) Oelandia, Westrogothia, Jemtia, Nericia, Suecia, Scotia, Anglia (prope Lichanthracas,) Vogelis Helvetia, Austria (prope Cremus & Thalern,) Bohemia (e. gr. prope Commotau.) Lusatia superiori (prope Muskau,) Saxonia (prope Braunsdorf, Belgern, Düben, Ceilerode,) Voigtlandia (prope Reichenbach & Limbach,) Thuringia (prope Saalfeld) principatu Leodiensi (prope Mallieu,) β in parochia Nas Jemtiae & prope Reichenbach, γ prope Andrarum in montibus stratiis integra strata constituens, rarior globi forma, quam communi, nigrum, pyritæ miculis aut glebulis inspersis vix carens, pariter non raro dum sub dio fatiscendo, aut post unctionem alumen prodens, alumen ferri expers difficilime exhibens.

turfæ. 10. A. ab acido vitrioli infuso nullos vapores eructans, turfa immixtum.

Waller. syst. miner. 2. p. 33. Alumen turfa mineralisatum.

Swab. act. Stockh. 28 p. 37.

Habita: in Scania (prope Helsingburg) & Gallia (Beauvaisis).

69. VITRIOLUM. Saporis austeri.

Solutione aquosa tum a natro tum a lixivio cærulei Berolinensis turbata.

Mollissimum, sub dio fatiscens.

Ignis vi aquæ instar liquefcens, eaque perseverante veram metalli calcem relinquens.

magnesi. 1. V. roseum, solutione aquosa a natro infuso sedimentum ochroleucum, a lixivio cærulei Berolinensis viridulum dimittens.

v. Bora ind. foss. 1. p. 51.

Habitat in Herrengrund prope Neosolium Hungariae, vix ex magnesio & vitrioli acido conflatum?

- niccoli. 2. V. viride, solutione aquosa a natro infuso sedimentum ex albo viride dimittente.
Cronst. miner. §. 123. 2. 4. Vitriolum ferrum & niccolum continens.
Habitat in Helsingiæ fodinis Suecicis prope Loos, niccolo ochraceo inhaerens, præter niccolum ferrum quoque continens.
- zinci. 3. V. album, a natro & lixivio cærulei Berolinensis infuso sedimentum album dimittens, aqua qua solutum fuerat. exhalante in prismata tetraedra utrinque pyramidide terminata concretescens. Fig. 9.
Syst. nat. I. p. 166. n. 4. XII. 3. p. 104. n. 3. Vitriolum (album) zinci album dodecaedrum prismaticum.
Brandt ad. Ups. 1735. Waller. miner. 167. syst. miner. 2. p. 24. n. 3. Cronst. miner. §. 122. 3. Vitriolum zinci.
Woltersd. miner. 21. Vitriolum nativum album zinco imprægnatum.
Habitat in Sueciæ, Hercyniæ, Bohemiæ, Austriæ, Hungariæ fodinis zinci mineras exhibentibus, ex his farina instar efflorescens, interdum, stiriæ, rarius communiter aut crystallina obrium, vix unquam ferri expers, hinc a gallarum tinctura instillata solutio ejus nigricat, usque medico ophthalmico & emetico celebre.
- cupri. 4. V. cæruleum acre solutione aquosa a natro volatili largiter infuso suavissime cærulescente.
Syst. nat. I. p. 166. n. 2. XII. 3. p. 104. n. 2. Vitriolum (cyprinum) cupri cæruleum dodecaedron.
Amœn. acad. I. t. 12. f. 24. Cronst. miner. §. 122. 2. I. 1. 2. Vitriolum veneris f. cyprinum.
Woltersd. miner. 21. Vitriolum nativum viride cupro imprægnatum.
Waller. miner. 165. syst. miner. 2. p. 20. n. 1. Vitriolum cupri cæruleum nativum.
- hermaphroditum. 5) ferreo cupreum cyaneum. *Syst. nat. XII. 3. p. 105. n. 4.*
Waller. miner. 168. n. 1. syst. miner. 2. p. 26. n. 4. a. Vitriolum mixtum cupro & ferro.
Cronst. miner. §. 123. 2. 1. Vitriolum cuprum & ferrum continens.
- cupratum. 7) V. zinco-cupreum cæruleum. *Syst. nat. XII. 3. p. 105. n. 7. Waller. syst. miner. 2. p. 26. n. 4. d.*
Cronst. miner. §. 123. 2. 4. Vitriolum cupro zinco,

tripulum. β) V. ferreo-zinneo-cupreum cyaneum. *Syst. nat.* XII. 3. p. 105. n. 5.

Waller. miner. 168. n. 2. *syst. miner.* 2. p. 26. n. 4. b. Vitriolum cupro ferreo-zincinum.

Cronst. miner. §. 123. 2. 2. Vitriolum & ferrum & zincum & cuprum continens.

Habitat crebrius solum in aquis fodinarum Irlandiæ (prope Wicklow,) Galliæ (prope vallem Lescrinet,) Elbæ, Siciliæ (prope Campiglieri & Petraglie,) Venerarum (prope Agorth,) Rhætiæ, Cypri, Hungariæ (prope Neosolium & Schmœlniz,) Bohemiæ (prope Frankenu, Kutenplan & Grosliiz,) Saxonie (prope Altenberg,) Hercyniæ (ad montem Rammelsberg,) Hassiæ (prope Silberg,) Sueciæ (prope Fahlun,) Norwegiæ & Sibiriae quam siccum, ex cupri mineris sulphureis fusciscentibus efflorescens, rarissime, e. gr. in Austria (prope Spiz,) Transilvania (prope Salatina) & Sibiria (ad montem Altai in fodinis Loctewskensibus,) nunquam non præter cuprum aut ferri aut zinci aut utriusque majorem minoremve copiam continens, caeruleo colore dum fatiscit, in flavidum abeunte, nauseosum, amarum, injecto solutioni aquosa ferro cuprum metallicum plurimum dimittens.

ferri. γ) V. viride, solutione aquosa a natro infuso sedimentum ochraceum dimittente, a gallarum tinctura nigricante, nudum.

Syst. nat. I. p. 166. n. 1. XII. 3. p. 104. n. 1. Vitriolum (martis) ferri viride hexaedrum.

Cronst. miner. §. 122. 2. 1. 1. 1. Vitriolum martis simplex.

Woltersd. min. 21. Vitriolum nativum viride martiale.

Waller. miner. 166. *syst. miner.* 2. p. 22. n. 2. Vitriolum ferri viride nativum.

ferratum. δ) V. zinneo ferreum viride. *Syst. nat.* p. 105. n. 6.

Cronst. miner. §. 123. 2. 3.

Habitat tunc solum in aquis mineralibus & fodinarum nullis, cum siccum rarius omni cupro liberum, interdum zinco inquinatum, facilius congeneribus & in pulverem quidem flavescens, fusciscentem, saporis adstringentis, solutione aquosa a gallarum infuso in attramentum convertenda, a lixivio sanguinis caeruleum. Berolinerse dimittente, in montibus ignivomis & ardentibus, in litharchæcum, ferri, aliisque fodinis, ex quibus pyrites similis, que mineræ eruantur, in regno Neapolitano (ad foveam)

flavio & Solfatara,) Sicilia (prope Petraglie & Campigliari,) Elba, Hetruria (e. gr. in lacubus Siennensibus, Hungaria, Carniola (prope Idriam,) Austria (prope Gœtzwig) terris rhenanis (e. gr. bipontinis mercurii fodinis,) Hercynia (in monte Rammelsberg,) Saxonia (prope Raschau & Annaberg,) & Anglia (prope Whitehaven,) farinæ, lanuginis aut crustæ albæ facie ex pyritis efflorescens, interdum stiracis forma, aut glabrarum, intus nonnunquam parallele fibrosarum & sericeo nitore nitentium obvium, medicorum, pictorum, tinctorum aliorumque artificum usu multiplici clarum.

terreum. 6. V. solutione aquosa a gallarum tinctura nigricante, terræ mistum.

Wall. syst. min. 2. p. 26. Vitriolum terra mineralisatum:

Habitat passim in Italia e. gr. in Solfatara, prope Viterbo & Monte lascone, in Hungaria (prope Cremona,) terra ut plurimum argillacea, flavum, rubrum, cæruleum, viride aut nigrum.

atramon-7. V. solutione aquosa a gallarum tinctura nigricante, lapidi
tarium. intermistum non schistoso.

Syst. nat. XII. 3. p. 106. n. 8. Vitriolum mineralisatum lapide friabili.

Cartheus. miner. 45. Vitriolum lapide immistum.

Wolterds. min. 49. Vitriolum rude minerali alio mistum.

Waller. miner. 170. Baum. miner. 2. p. 85. Lapis atramentarius.

Waller. syst. miner. 2. p. 27. n. 6. Vitriolum lapide mineralisatum.

Chalcitis. α) rubrum.
Sory. β) cinereum.
Meisneria. γ) nigrum.
Misy. δ) flavum.

Habitat in Hercyniæ monte Rammelsberg, ex pyrite fatiscente natum.

schisti. 8. V. solutione aquosa a gallarum tinctura nigricante, ardensæ mistum.

Habitat in Franconia, prope Creilsheim, a pyrite insperso fatiscente natum.

turfæ. 9. V. solutione aquosa a gallarum tinctura nigricante, turfæ immistum.

Cronst. miner. §. 282. 2. 2. I.

Habitat in Sueciæ palude (monti argenteo orientali vicina,) in Borussia (prope monasterium Olivæ,) Saxonia (prope Schmiedeberg) & Gallia (terra Beauvaisis,) nunquam cum flamma ardens.

CLASSIS III.

PHLOGISTA.

- 70. TURFA. Ex fibris vegetabilium bitumine perfusis contexta.
- 71. BITUMEN. Igni expositum odorem gravem spargens.
- 72. MELLITES. Crystallorum forma conspicuus.
- 73. SUCCINUM. Igni expositum odorem suavem spirans, paulo difficiliter liquefcens.
- 74. AMBRA. Igni expositum odorem suavem spirans, facillime liquefcens.
- 75. GRAPHITES. Solus difficillime exardescens.
- 76. SULPHUR. Cum flamma cærulea & vapore acido suffocante ardens.

III PHLOGISTA.

70. TURFA. Coloris ut plurimum obscuri, texturæ magis minusve fibrosæ.

Cum vapore naribus ingrato oculisque infesto ut plurimum ardens.

Ex radiculis aliisque vegetabilium partibus minus magisve alteratis & bitumine perfusis composita.

Cespitosa. 1. T. albida levis facile cum flamma paucoque vapore celeriter in cineres conversa.

ericetorum. α) T.

muscosa. β) T.

Habitat potissimum in ericetis, terræ superficiem regens, aut solo humi strato contecta, sæpe congeneribus stratis amplioribus profundius sitis, ex ericæ muscorumque radicibus vix alteratis nata, hinc pallida, cana, aut ochroleuca, adeo levis, ut frustum 14 pollices longum, 6 latum, & altum pondere non nisi 13-15 uncias æquet, ardendo oculis & naribus minus ingrata, at fugacem modo & levissimum calorem præbens, plurimosque cineres relinquens.

Foliata 2. T. texturæ ad lamellosam accedentis.

Cronst. miner. §. 291. §. 2. 1. 2.

Habitat passim in palustribus, in exiles colles aggregata, ex pluribus stratis inæqualibus chartæ foliorum ad instar separabilibus constans, vegetabilibus, ex quibus componitur jam paulo magis alteratis, quam in cespitosa.

maritima. 3. T. tardius & cum fœtore oculis naribusque infestissima ardens.

Waller. syst. miner. 1. p. 20. n. 6. b. Darry.

Habitat ad littora maris depressiora, in vicinia quoque fontium salforum, satis ponderosa, coloris obscuri, calorem, quam cespitosa, longe majorem, ardendo subministrans, at difficilius exardescens.

palustris. 4. T. obscuri coloris ad aërem consolidescens & citius cum vapore magis tolerabili exardescens.

Syst. nat. I. p. 209. n. 2. XII. 3. p. 210. n. 6. Humus vegetabilis intertexto-fibrosa sicco induranda.

Waller. miner. II. Humus vegetabilis turfæa fibrosa. I

Waller. syst. miner. I. p. 21. n. 7. Humus fibrosa combustibilis.

Cartheus. miner. 53. Humus densa radicibus vix mutatis intertexta.

Habitat in omnis fere telluris paludibus cespitosa, cui scæpius subjacet, magis ponderosa, ita ut frustum 14 pollices longum, 6 latum, & 4 altum libram 1½ 1½ pondere æquet, egregium fuci in multis terris pabulum v. Degner diss. de turfis. Ultraj. 1729. 8. J. Beckmann Beytr. 7. Gesch. d. Erf. vol. 2. n. 2.

picea. 5. T. coloris obscuri ad aërem consolidescens tactu pinguiuscula bitumine largius perfusa, hinc majore cum æstu & fœtore ardens.

Cronst. miner. §. 284. 2. I. I. & §. 291. 5. 2. I. I. Turfa solida aëre indurefcens.

Habitat tum in montium, etiam altiorum & ex granite potissimum constatorum planitie, tum in aquis stagnantibus, ex his, in Belgio præsertim, piscatura specie cruta (Baggertorf,) egregium, etiam in carbonem versa, modo caute facta sit ustio, ignis pabulum, congeneribus magis ponderosa, ita ut frustum, 14 pollices longum, 6 latum, & 4 altum, libras duas pondere æquet.

71. BITUMEN. Facile cum flamma exardescens, ardendo odorem gravem spargens, pingue.

Naphtha. I. B. fluidum albicans volatile maxime inflammabile.

Syst. nat. I. p. 168. n. I. XII. 3. p. 109. n. I. Bitumen fluidum albicans.

Waller. miner. 192. *syst. miner.* 2. p. 89. n. I. *Carth. miner.* 47. Bitumen fluidissimum levissimum.

Woltersd. min. 24. Oleum montanum ignem attrahens, *Kæmpf. ampen. exot.* 273. S. G. Gmelin II. 3. p. 43. Naphtha albicans.

Pfiland. sch. Paris. 1736. *Cronst. miner.* §. 146. 3. I. I. Naphtha.

Habitat potissimum in Persiæ borealis peninsula Abscheron prope Baku, odoris summo opere penetrantis, adeo levis ut ipsi vini spiritui superinnatat, adeo volatilis, ut exhalationibus suis atmosphæram regionis, in qua occurrit, impleat, magnorum redituum fons largus.

Petrole- 2. B. liquidum tinctum.

um. *Syst. nat.* I. p. 168. n. 2. XII. 3. p. 109. n. 2. Bitumen liquidiusculum fusco-rufescens.

Waller. miner. 194. *syst. miner.* 2. p. 90. Bitumen fluidum crassius.

Cartheus. miner. 47. Bitumen fluidum spissiusculum.

Woltersd. min. 24. Oleum montanum luteum f. badium.

Cronst. miner. §. 147. 2. Petroleum.

Ariost. oleum montis Zibini. Murin. 1698. 12.

Bouillet. mém. sur l'huile de petrole de Gabian. Beliers 1752. 4.

Habitat nunc aquis innatans in Persiæ (f. antiquæ Mediæ) peninsulis Boral & Abscheron, in Sibiria (e. gr. prope Semenowa,) in Westphalia (in lithantracum fodinis Mindenibus,) Bavaria (prope Tegernsee,) Helvetia (prope Bernam & Catonoy,) in Alsatia, Alvernia, Valconia, & (prope Gabian,) Occitania Galliæ, in Sicilia (prope Petraglie,) & potissimum in Ducatibus Parmensi, Placentino & Mutinensi, præsertim ad montem Chiaro & Zibio, Dacia, potissimum prope Herschan, nunc ex terris, potissimum calcareis, aut ferri mineris guttatim quasi exsudans in Suecia (in parochia Rættwick & in monte Osmund & Mossberg,) Scotia (prope Edinum,) Marchia (prope Freyenwalde,) Austria (prope Gæming,) Wirtembergia (prope Boll,) Alsatia (prope Sulz,) odoris minus ingrati, cum flamma cærulea ardens, vini spiritui innatans ad ærem spissescens et nigrescens, alias flavescens, rufescens, aut subsuscum, rarius rude nigricans, membris contra frigus muniendis aliisque usibus inserviens.

Maltha. 3. B. spissum nigrum, digitis tangentibus adhærens.

Syst. nat. I. p. 168. n. 3. XII. 3. p. 110. n. 3. Bitumen tenax nigrum.

Waller. miner. 195. *syst. miner.* 2. p. 92. n. 3. Bitumen segne crassum nigrum.

Cronst. miner. §. 148. Petroleum tenax.

Woltersd. miner. 24. Oleum montanum liquido tenax.

Habitat, ut plurimum aquis innatans, in mari mortuo Palæstinae, prope Babyloniam, in Arabia (prope portam inferni,) in Persia, Sinæ lacubus insignibus, Sibiria (prope Semenowa & Jacuschkina,) in Sueciæ fodinis (Dannemorensi & Moos,) Anglia (in Colebroockdale,) Gallia (prope Clarimontum,) Sicilia (prope Leonforte, Bicomne, Girgenti, Polizzi, Canallote, Symmete,)

Helvetia (prope Orbe, in balneo Nydelbad & valle Leoben,) in insula Barbados & vicinis interdum ex terris calcariis exstillans.

elasticum. 4. B. fuscum solidum elasticum.

Großelcke Bergbauk. 1. p. 400.

la Meth. journ. de phys. 1787. oct. p. 311.

Habitat cum spato & galena in fodinis Anglicis comitatus Derbyensis resinæ vegetabili, quam vocant elasticum, similem, ut tamen vitrioli naphtha non solvatur.

Mumia. 5. B. nigrum inodorum calore leni emolliendum.

Syst. nat. XII. 3. p. 110. n. 4. Bitumen subfriabile piceum.

Hasselq. it. 537. Mumia mineralis.

Kæmpfn. amoen. exot. fasc. 2. p. 430. & 3. p. 517. Pharm.

Wart. 119. Mumia nativa persica.

Habitat in Persiæ provinciâ Duraabin antro montis Caucasi Benna, ab imperantibus clauso & mirifice custodita picem sutoriam prima facie referens, insipidum, prunis injectum petroleum olens, ut tamen aliquid sulphurei odoris intersit, e naphtha indurata, ut videtur, natum, Persis maximo pretio habitum, & addita tertia aut media cera parte vulnerarii loco crebro adhibitum.

Asphaltum. 6. B. opacum, coloris obscuri igne facillime liquefcens cum spiritu nitri fumante effervefcens, nitens.

Syst. nat. 1. p. 163. n. 4. A. XII. 3. p. 110. n. 5. Bitumen friabile atrum.

Cartheus. miner. 48. Bitumen solidum fragile glabrum nitidum nigrum.

Waller. miner. 195. syst. miner. 2. p. 93. n. 4. Bitumen solidum coagulatum friabile.

Woltersd. miner. 25. Pix montana dura fragilis nitida.

Cronst. miner. §. 149. 3. 1. Petroleum induratum.

Habitat nunc in aliis phlogistis, aut terris calcariis, aut arenariis nidulans, aut venarum instar hæc percurrans, rarius ipsum strata constituens, aut, quemadmodum in planitie (Furlane) insulæ Trinitatis, terræ superficiem tegens, solis æstivi ardore liquefcens, alias in maritimis nowæ Hispaniæ, portu avana, ad fluvium Wolga & in promontorio septentrionali Caucasi, in Norwegia (prope Kongsberg,) Suecia (in Oelandia & prope Dannemora,) in Dania, Anglia (prope Colebrookdale,) Gallia, Italia (prope Belluni,) Transilvania, Silecia, (in principatu

Schweidnitz,) Saxonia (prope Grosvoigtsberg, circulo
 salico, (prope Langenbogen,) Hercynia (in monte Iberg,)
 comitatu Marchiensi, Nassovia (prope Kirchheim) & Pa-
 latinatu (prope Moersfeld & Spizenberg,) ad candelam
 facillime liquefcens, ceræ sigillatoriæ, oleo solutum ver-
 nici nigræ inserviens, nunc facilius nunc difficilius ar-
 dens rarius totum flamma consumtum, quam scorias ni-
 tentes nigras, fragiles relinquens, frequentius nigrum aut
 fuscum, quam flavum, rarius in loco natali e. gr. in mon-
 tibus Carpathicis ceræ instar molle, & sine fumo aut fuli-
 gine ardens, aut e. gr. prope Jassy in Moldavia, manu
 calida jam emolliendum, aut e. gr. in principatu Neocom-
 menfi (prope Valtravers) ejus tenacitatis, ut pastæ instar
 cultro incidi queat.

Ampeli- 7. B. nigrum opacum fragile intus terreum.

tes.

Syst. nat. I. p. 168. n. 5. XII. 3. p. 110. n. 6. *Mus. Tessin.*

40. n. 1. *Schreb. lith.* 49. Bitumen humi turfæ.

Waller. miner. 197. *syst. miner.* 2. p. 96. n. 5. Bitumen
 terra mineralisatum solidum friabile.

Carth. miner. 48. Bitumen solidum terrestre friabile.

Woltersd. miner. 25. Pix montana rudis cespitibus inter-
 textis.

Cronst. miner. §. 149. 3. 2. Pix montana impura.

Habitat in Sibiria & passim per Europam, e. gr. in Lotha-
 ringia, Helvetia, Suecia, scorias multas plumbei coloris
 post usionem relinquens.

Gagas. 8. B. compactum nigrum opacum tenax texturæ conchacæ
 intus nitens, natans.

Syst. nat. XII. 3. p. 111. n. 8. Bitumen solidum purum
 natans.

Wall. miner. 199. Bitumen durissimum lapideum purum.

Waller. syst. miner. 2. p. 106. n. 7. Bitumen durissimum
 purum polituram admittens aquis innatans.

Woltersd. miner. 25. Pix montana dura compacta poli-
 turam admittens.

Cronst. miner. §. 283. 3. 1. 1. 1. Vegetabile lithanthrace
 imprægnatum.

Vogel. miner. 327. *Baum miner.* I. p. 34. Gagas.

Habitat sæpius ipsum stratæ constituens, aut in lithanthrace
 nidulans, in montibus strataris, ad pontum Euxinum,
 ad fluvium Syzjak imperii Russici, in Scania (prope
 Boferup,) Norwegia (prope Kongsberg, Islandia, Scotia)

Anglia (*potissimum in Leicestria & Lancastria,*) in Hispania (*prope Valenciam, Arenas & Bellonico,*) in Gallia, Sicilia (*prope Petraglie, Paterno, compigliare, Bronte, Cataneam & passim in vicinia Aetnae,*) in Wirtembergia (*prope Balingam & thermas Boltenses*) in Saxonia (*prope Lipsiam*) & Silesia (*prope Waldenburg & Tannenhausem,*) interdum *venis selenitæ, aut striis lichanthracis vel argillæ fissilis varium, adeo tenax ut tornari possit, atque egregiam polituram admittens, frictione excalescens, potentius aliis phlogistis mineralibus solidis leviora corpora trahens, igne leni ebulliendo liquefscens, igne etiam leni exagitatum tetrum odorem spargens, cineres canos ferri-feros facile in vitrum abeuntes relinquens, variis operibus oleoque solutum vernici nigræ inserviens.*

Lithan-
thrac.

9. B. opacum nigrum fragile cum flamma ardens, & ardendo fumum nigrum eructans.

Syst. nat. I. p. 168. n. 6. XII. 3. p. III. n. 7. Mus. Tessin. 42. n. 3. Bitumen schistosum.

Waller. miner. 198. Bitumen lapide fissili mineralisatum.

Wall. syst. min. 2. p. 98. n. 6. Bitumen lapideum schisto vel aliis terris mixtum & induratum.

Woltersd. miner. 25. Pix montana dura rudis fragilis.

Cronst. miner. §. 157. 2. Phlogiston argilla mixtum.

Triewald. act. Stockh. 1740. &c. Stenkol.

Tilly sur l'exploitation du charbon de terre. Paris 1758.

Breulings sylvæ subterranea. Hal. 1693. 12.

Habitat in plurimis telluris, etiam Europæ, potissimum Angliæ montibus stratiariis, præsertim ex marmore aut ardesia fabrefactis, aluminis vitriolique mineris, fontibus salis & mineralibus, basaltæ quoque columnari sæpe vicinum, argilla fissili satiscens bitumine perfusa non raro sese prodens, strata nunc ampliora, nunc tenuiora, plurima ut plurimum sibi incumbens stratis aliis discreta constituens, horizonti nunc magis nunc minus parallela, sæpius pyris factum, hinc accensum sulphuris vaporem eructans, non raro iridis coloribus in superficie ludens, rarius cubicum, texturæ nunc conchacæ, nunc schistose, interdum satiscens & inquinans, optimum fuci pabulum.

seum. 10. B. album subfragile natans, facile cum flamma cærulea-
-ardens.

Ad. Stockh. 5 art. 1. 2. Vogel mineralf. 343. Sevum minerale.

Habitat in Fennonia in maritimis pago Narko vicinis, & ad lacum Loja, in amygdalorum oleo calido, & si quidem alcali acuatur ipso vini spiritu solvendum, ambræ levius celeriter cum multo fumo ardens, sebum referens, an hujus regni.

72. MELLITES. Mollis fragilis, pellucidus, vitreo nitore nitens, texturæ conchacæ, submelleus.

Pyramis tetraedra duplex, facibus lævissimis.

Werner. I. MELLITES. *Karst. Lesk. Mineralkab. I. p. 334.*

Habitat in Saxonia prope Artern in stratis ligni subterranei bituminosi, & in Helvetia, in asphaltis nidulans; coloris inter melleum & hyacinthinum intermedius, in fragmenta indeterminata dissiliens, crystallis minutis aggregatis vel sparsis, distinctas interdum easque duplices pyramides tetraedras referentibus, an distincti generis?

73. SUCCINUM. Leviusculum flavum, intus nitens, texturæ conchacæ, tenax, frictione aut igne excalescens, & corpora leviora reliquis phlogisticis potentius trahens.

Ignе agitatum salacidum siccum sui generis præbens.

electri- I. SUCCINUM.
cum.

Syst. nat. I. p. 167. n. 2. Electrum diaphanum solidum. Cartheus. miner. 48. Bitumen solidum durum nitidum suaveolens.

Wall. miner. 200. 201. Succinum pellucidum & opacum.

Waller. syst. miner. 2. p. 108. Succinum durius europæum.
Cronst. mineral. §. 145. Succinum.

Habitat frequentissimum ad littora maris Baltici, præsertim Borussæ finitima, rarius ad littora maris glacialis, & in media terra contineate, e gr. Sibiria, Russia minori, Borussia & Pomerania utraque, Marchia Brandenburgica, Ducatu Bremenli (prope Osterholz) & Hannoverano (prope Blumenau, Wiel & Gartow,) Saxonia (prope Schmiedeberg, Groschwitz & Mehren,) Silesia, Bohemia (e. gr. prope Scalitz,) Austria (prope Grienzing & Kirchbach,) Wirtembergia, Helvetia (prope Scaphusium,) Gallia (e. gr. prope Bucharach,) Hispania, potissimum in Asturia, in Ducatu Mutinensi & Sicilia (e. gr. prope Catania,) colore flavo nunc, in ochroleucum nunc in virescentem, nunc in fuscum, rarius in nigricantem, frequentius in rubrum vergente, vinaceo, melleo, cerreo, hyacinthino, nunc pellucidum, nunc diaphanum, nunc opacum, nunc diaphanum nubeculis venisque opacis turbidum, polituram egregiam admittens, formæ ut plurimum communis, rarius stalactitica, interdum ligno subterraneo adhærens, aut inclusum, sæpe insectis, creberrime silvaticis, inclusis, rarius plantarum vestigiis impressis conspicuum, medicorum usui, suffimentis, vernicibus inserviens, originis vegetabilis, diuturna tamen infra terram mora mirifice alteratum.

74. AMBRA. Natans, incenspicua, opaca, fragilis, ceræ instar mollis, inter dentes tenax, ut illis adhæreat.

Ambrosiaca, calore aquæ bulientis liquefcens, facile exardescens cum flamma alba, & fumo cinereo, tota flamma consumpta.

maritima. I. AMBRA.

Cronst. miner. §. 144. Ambra grisea.

ambrosiaca. α) Ambra grisea. *Syst. nat.* XII. 3. p. 107. n. I. *Rumphius.* 262. t. 53. 54. *Pharm. Wir.* 13.

Syst. nat. 1. p. 167. n. I. Electrum opacum tenax.

Woltersd. miner. 25. Ambra colore griseo optima.

Waller. miner. 204. *syst. miner.* 2. p. 118. Ambra variegata.

Cartheus. miner. 49. Bitumen solidum molli opacum fuz-
veolens.

Waller. miner. 205. *syst. miner.* 2. p. 119. n. 2. Ambra
unicolor.

Woltersd. miner. 25. Ambra colore vario.

*Habitat ad littora insularum Moluccarum, Sumatræ, Ma-
dagascar, Æthiopiæ, Malabarix, rarior in borealibus,
in fragmenta crustosa secedens, texturæ granulata, of-
fium sepiæ fragmenta sæpe continens, odore suo tineis in-
festa, hominibus multis grata, in animi deliquiis nervo-
rumque morbis, aliis arcendis efficax, vilior & minus
pura unicolor alba, cinerea, nigra, fusca, flavescent, me-
lior striis, punctis, venis, maculis flavis, nigris, albis
marmoris instar variegata hæc pretiosa. An potius ex-
crementum animale?*

75. GRAPHITES. Ex phlogisto potissimum com-
positus, fixus & non nisi nitro
intercedente inflammabilis.
Niger, opacus, attractu pingui-
usculus, mollissimus, subfra-
gilis, inquinans, opacus, ni-
tens, facile in fragmenta in-
determinata diffiliens.

Plumbea- I. Gr. nitoris metallici, texturæ schistosæ. *Scheele Ad. Stockh.*
go. 40. 1779. p. 238.

Syst. nat. XII. 3. p. 121. n. 1. " β) Molybdænum tritura
cærulescente impalpabile & subsquamosum.

Mus. Tessin. 54. Zincum fusco inquinans.

Woltersd. miner. 31. Ferrum nigricans splendens, unc-
tuosum inquinans.

Cronst. miner. §. 153. 2. 2. 3. Sulphur ferro & stanno fa-
turatum, textura chalybea micacea & granulata.

Wall. miner. 126. Mica pictoria nigra manus inquinans.

Waller. syst. miner. 2. p. 249. n. 14. Ferrum corrosivum
volatile mineralisatum, minera nigrescente squamosa
pictoria magnesi refractaria.

*Habitat, ut plurimum in argilla & granite nidulans, in
Groelandia, Scotia (prope Dumphrey,) Anglia (prope*

Barrodal,) Hispania (prope Cazella,) Pyrenæis
 (prope Iſſeaux,) electoratu Trevirensi (prope Rheinbrei-
 denbach,) Wirtembergia (prope Alpirspach,) ad Ratis-
 bonam, in Austria (prope Hafnerzell & Pfaffenmuth,)
 Hungaria (prope Schemniz,) Glazia (prope Reinerz,)
 Bohemia (prope Blatte & Stuncard,) Saxonia (prope
 Johannegeorgenstadt, Sedisdorf, Ehrenfriedersdorf &
 Marienberg & passim in Suecia, in fragmenta subtili-
 ssime granularia secedens, interdum ochra ferri inter-
 mista in fuscum colorem vergens, ferri nunquam ex-
 pers, ut creberrime $\frac{1}{10}$ ejus contineat, aëre fixo præterea
 prægnans, pennis scriptoriis, pileis tingendis, argillæ
 intermixta catillis fusoriis inserviens.

Carbo. 2. Gr. texturæ conchateæ in fragmenta discoidea diffiliens.
 Wiedenm. bergm. Journ. 1789. I. p. 609.
 Klapr. chem. Ann. 1796. I. p. 293.
 v. Fichtel Karpath. p. 666.

Habitat in Hungaria (prope Schemniz, in stratis tenuibus
 aut venis argillæ atræ induratae innidulans, prope
 Tschérweniza matricem opali venæ instar percurrentes,)
 Bedemontio, Gallia Voigtlandia (prope Liebschwiz)
 & Norwegia (prope Kongsberg,) igne candente $\frac{2}{10}$ sui
 ponderis amittens, superstitæ parte ultra dimidium ex
 terra aluminari, ceterum ex ferri calce & terra silicea
 conflata.

Fuligo. 3. G. intus aterrimus, colore nigerrimo inquinans.
 Habel Schr. berl. Naturf. 10. p. 75. Natürlicher Ruß.
 Habitat in Nassoviæ fodinis lithanthracum prope Dutt-
 weiler, strata tenuia his interserta & incumbens con-
 sistens. An distincta hujus generis species?

76. SULPHUR. Ex vitrioli acido & phlogisto conflatum.

Leni igne cum tenacitate, colore hepatico odoreque sibi proprio liquefcens, accedente aëre in flammam cæruleam exardescens & vaporem suffocantem tincturas vegetabiles plurimas delentem eructans.

Cum metallis plurimis in igne colliquefcens.

nativum. I. S. nudum purum.

Syst. nat. 1. p. 169. n. I. XII. 3. p. 113. n. I. Pyrites nudus diaphanus.

Cronst. miner. §. 150. 4. I. Sulphur nativum.

Waller. miner. 205. *syst. miner.* 2. p. 123. n. I. Sulphur nativum purum flavum.

Dal. pharm. 25. Sulphur nativum & vivum.

α) pulvereum.

Waller. syst. miner. 2. p. 125. n. I. e. Sulphur vivum flavum pulverulentum aquis efflorescens.

Vandell. therm. 97. Sulphur thermarum crystallinum.

β) solidum.

a) purum.

α) formæ communis.

γ) opacum.

Waller. syst. miner. 2. p. 124. n. I. c. Sulphur vivum flavum glebosum opacum.

γγ) diaphanum.

Waller. syst. miner. 2. p. 124. n. I. b. Sulphur vivum flavum glebotum pellucidum.

b) fibrosum vel capillare.

Waller. syst. miner. 2. p. 124. n. I. d. Sulphur vivum flavum capillare.

c) crystallinum.

Waller. syst. miner. 2. p. 124. n. I. a. Sulphur vivum flavum crystallifatum.

b) impurum.

Wolt. min. 25. Mus. Tessin. 42. n. 3. Sulphur nudum luteum ignivomorum montium.

Waller. syst. min. 2. p. 125. n. 2. Sulphur nativum arsenicale rubrum.

Habitat α) in aquis sulphureis & thermis plurimis, his innatans, & in canalibus, quos transeunt, inque receptaculis, in quibus colliguntur obivum; β a) creberrime gypso innidulans, in India, Sibiria & Russia Wolgæ finitima, insula aquarum Lupiarum, Sicilia Elba, insulis Æoliis Italia, Helvetia (prope Rex, Lotharingia, Germania (prope Wemsen, Lavenstein & Duingen,) Gallicia (prope Widlicuca,) Islandia & Hungaria, β b) ad Heclam Islandiæ, Vesuvium Italiæ, prope Rex Helvetiæ β c) tabularum, cuborum, prismaticum tetraedrorum longitudinaliter & subtiliter striatorum, pyramidum simplicium triedrorum aut hexaedrorum, aut duplicium tetraedrorum in Italia, prope Puteolos, Verucca & in Ducatu Urbino, in Hispania, Normannia, Sibiria, promontorio Caucasi septentrionali prope thermas, S. Catharinæ, β b) arsenico inquinatum aut tinctum, sandaracæ affine, in montium præsertim ignivomorum rimis & fissuris, in Sina, insula aquarum Lupiarum & Milo, etiam in Tirolis & Hungaria, molle, texturæ nunc incurvo-lamellosæ, nunc fibrosæ, nunc conchacæ.

terreum. 2. S. humo aut argillæ mistum quam deflagrando relinquit, ab acido affuso non scærens.

Waller syst. miner. 2. p. 125. n. 3. Sulphur nativum mixtionis peregrinæ, coloratum.

Habitat frequens in vicinia montium ignivomorum, in locis, in quibus multis jam annis elapsis, excrementa animalia accumulabantur, ut quoque in aliis locis, e. gr. prope Braciano territorii romani, in lacubus (Lagoni) Herrurix, in Pedemontio (prope Tortonam,) in Hispania, Alvernia, Germania (prope Magdeburg, Pirna & Schandau,) & Silesia (prope Farnowiz,) canum aut flavum, vel a bitumine, quo simul perjunctum est, fuscum, nigricans, vel nigrum, flamma carulea, qua ardet, prunis iis persum, sulphuris præsentiam facile & evidenter manifestans.

hepaticum.

3. S. calce aut natro solutum, quod sulphure per flammam consumpto superest, sponte vel acido affuso scærens.

Habitat in vicinia montium ignivomorum, alias in & inter montes calcarios, nunc forma soluta scaturiginis, aqua, fontis, peludis vel lacus, quorum aqua ab infuso acido cum fœtore turbatur, ab instillato plumbi aceto denigratur, argentum immersum denigrat, sæpius calet, frequens in imperio Rustico, in Italia e. gr. in lacubus Hetruriæ, inter Romam & Neapolin, in Sicilia, insulis Oceani australis, etiam in Germania, nunc forma solidiori, ut plurimum sedimentum ejusmodi aquarum, etiam in sulfataris.

Pyrites. 4. S. ferro intime mistum coloris aurichalcei nitoris metallici formæ communis.

Syst. nat. I. p. 169. n. 4. XII. 3. p. 115. n. 5. Pyrites (ferri) mineralisatus amorphus scintillans.

Carthens. miner. 51. Sulphur ferro mixtum informe ponderosum dilute flavum superficie planiuscula.

Waller. miner. 207. syst. miner. 2. p. 126. n. 4. Sulphur ferro mineralisatum minera difformi palide flava nitente.

Cronst. miner. §. 151. I. Sulphur marte saturatum.

Woltersd. miner. 31. Ferrum palide luteum splendens polymorphum.

Habitat per omnem terrarum orbem, in montium & fossilium generibus fere omnibus, tum prioris tum posterioris fere ætatis, durum, at sæpe cum nitoris metallici jactura fatiscens, vagum, superficiale, stillaritium, nidulatum, punctatum aliis immixtum, aut ipsum venas & strata constituens, opacum, fragile, ignis vi facile liquefcens, interdum magneti obtemperans, præter sulphur & ferrum non raro quoque cuprum, arsenicum, aut aluminarent terram continens, in fragmenta indeterminata diffiliens, textura rarius radiatæ, quam compactæ, superficie nunquam speculi instar nitente, aut vestigiis cubicis vel hexaedro-pyramidalibus inæquali, aut cellulosa, sulphuris & vitrioli ferri materies vulgatissima.

figuratum. 5. S. ferro intime mistum coloris aurichalcei nitoris metallici formæ rotundatæ.

Syst. nat. XII. 3. p. 114. n. 4. Pyrites mineralisatus aggregatus figuratus.

Waller. miner. 208. syst. miner. 2. p. 129. n. 5. Sulphur ferro mineralisatum, minera globosa concretum.

Habitat

Habitat in Germaniæ fodinis frequens, etiam passim vagum, nunc globos majores minoresve, magis minusve perfectos, solitarios, aggregatos aut concretos, nunc hemisphæria, nunc renes, nunc ova, nunc fructus, nunc fungos, nunc stalactitas, nunc conos, nunc fistulas, nunc pecten, nunc arbusculam referens, veterum pyritæ simile.

Marcasita. 6. S. ferro intime mistum coloris aurichalcei, nitoris metallici, forma crystallorum.

Syst. nat. I. p. 169. n. 3. XII. 3. p. 113. n. 3. Pyrites (crystallinus) mineralisatus crystallisatus.

Waller. miner. 211. *syst. miner.* 2. p. 131. n. 6. Sulphur ferro mineralisatum forma crystallina.

Cronst. miner. §. 151. I. 1. 4. Sulphur marte saturatum crystallisatum.

Cartheus. miner. 51. Sulphur ferro mixtum crystallinum ponderosum dilute flavum.

a) pyramidale, pyramide.

a) triedra. *Syst. nat.* XII 3. p. 114. n. 3. a.

a) perfecta.

b) marginibus truncatis. Fig. 37.

b) tetraedra duplici, rarius solitaria aut vaga, frequentius stellatim, in sphaera, columna, echini, cristæ, tabula, turrium, arbusculæ speciem aut cellularum more aggregata. Fig. 23.

Syst. nat. XII. 3. p. 114. n. 3. d.

a) perfecta.

b) angulis truncatis.

β) cubicum. Fig. 19.

Syst. nat. XII. 3. p. 114. n. 3. β.

Gesh. Fig. 13. f. 2. *Mus. Tessin.* 42. n. 4.

a) faciebus convexis.

b) — planis.

a) — lævibus.

b) — striatis.

† striis in singulis faciebus ejusdem directionis.

†† striis alternarum facierum longitudinalibus & transversis.

c) faciebus alternatim planis & convexis.

d) marginibus truncatis.

γ) prismaticum, prismatibus capillaribus frequentius stellatim, quam parallele aggregatis.

a) hexaedris.

b) octaedris.

δ) dodecaedricum.

a) dodecaedris perfectis. Fig. 29. 30.

Syst. nat. XII. 3. p. 114. n. 3. γ. δ.

Mus. Tessin. t. 12. f. 3.

b) angulis nonnullis truncatis. Fig. 21.

Syst. nat. XII. 3. p. 114. n. 3. ι.

c) angulis pluribus truncatis. Fig. 18. 35.

Syst. nat. XII. 3. p. 114. n. 3. κ. λ.

Habitat passim in Sueciæ, Angliæ, Germaniæ fodinis,

β) vulgatissimum, γ) rarissimum, præter formam externam pyritæ simile.

CLASSIS IV.

METALLA.

77. URANIUM. Calce flava cum borace in vitrum fuscum ,
cum ossium acido in viride abeunte.
78. WOLFRAMUM. Calce flava cum borace & ossium acido in
vitrum cæruleum abeunte.
79. MAGNESIA. Calce nigra cum borace & ossium acido in
vitrum rubrum abeunte.
80. STIBIUM. Calce cinerea in vitrum hyacinthinum abeunte.
81. ZINCUM. Calce alba boracem aut ossium acidum cum
quibus igne colliquatur vix tingente.
82. MOLYBDÆNA. Calce alba cum borace in vitrum violaceum ,
cum ossium acido in viride abeunte.
83. STANNUM. Calce alba cum borace & ossium acido in
vitrum lacteum abeunte.
84. COBALTUM. Calce nigra cum borace & ossium acido in
vitrum cæruleum abeunte.
85. FERRUM. Calce rubra cum borace in vitrum ex virescen-
te fuscum abeunte.
86. ARSENICUM. Calce alba igne in fumum album allium re-
dolentem abeunte.
87. CUPRUM. Calce spadicea cum borace in vitrum viride
abeunte.
88. NICCOLUM. Calce viridi cum borace & ossium acido in
vitrum hyacinthinum abeunte.
89. WISMUTHUM. Calce tandem rubra facile in vitrum ex lu-
teo fuscum ignis sola vi abeunte.
90. ARGENTUM. Ignis vi sola non in calcem convertendum ,
sulphure solvendum.
91. PLUMBUM. Calce tandem rubra ignis vi sola facile in
vitrum flavescens abeunte.
92. HYDRARGYRUM. Calce rubra volatili.
93. AURUM. Ignis vi sola non in calcem convertendum ,
non sulphure quidem , sed hepate sulphu-
ris solvendum.
94. PLATINA. Ignis vi sola non in calcem convertendum , nec
sulphure nec hepate sulphuris solvendum.

M E T A L L A.

77. URANIUM. Duriusculum, fragile obscure cinereum, tritura dilute fuscum, parum nitens, ponderis specifici = 6440 : 1000.

⚱

Ignæ difficilime liquescens, ex aqua forti & regis per lixivium sanguinis colore spadiceo, per natrum colore flavo præcipitandum.

Calce cum natro & borace in vitrum fuscum, cum ossium acido in viride abeunte.

ochraceum. 1. U. flavescens terreum aqua forti totum solubile, ferri calci mistum.

Klaproth chem. Annal. 1789. 2. p. 403. Uranites ochraceus luteus.

Habitat superficiale in uranio sulphureo, flavedinis nunc dilutioris nunc saturatoris, ferri calce nunc magis, nunc minus prægnans, nunc pulverulentum, nunc paulo firmitus coherens.

Chalcolithus. 2. U. duriusculum diaphanum intus nitens texturæ lamello-sæ, aqua forti totum solubile.

Klaproth chem. Annal. 1789. 2. p. 403. Uranites spathosus. Werner Uebers. v. Cronst. Miner. p. 217. Grüner Glimmer.

Werner bergm. Journ. 1789. 1. p. 376. n. 45. Chalcolith.

Habitat nunc superficiale, nunc minoribus majoribusve partibus gneisso micaceo, granitæ aut mixto ex quartzo & uranite sulphureo fossili inspersum in Saxonia (prope Fibenstock & Johanngeorgenstadt,) & electoratu Trevirensi (prope Rheinbreidenbach,) rarius cereum, quam cupri calce intermixta virens, coloris pistacini, pistacini, smaragdini, pomacei interdum in argenteum vergentis, forma communi aut crystallorum exilium nitentium, cubos, prismata, tabulas hexaedras aut octaedras frequentius tetraedras tum rectangulas, tum obliquangulas referentium.

sulphure-um. 3. U. duriusculum ponderosissimum atrum compactum intus nitens.

Klaproth chem. Ann. 1789. 2. p. 403. Uranites sulphuratus.

Wern. Bergm. Journ. 1789. 1. p. 384. n. 141. Pechblende.

Habitat in Saxonia (prope Johanngeorgenstadt,) Thuringia?

(prope Saalfeld,) & ? Bohemia (prope Joachimsthal, nunc integra tenuia strata cum aliis stratis alterna constituens, nunc majoribus minoribusve partibus aliis inspersum, solum ignis vi vix liquefcens, cum ossium tamen acido in vitrum viride abiens, acidis difficiliter, optime adhuc aqua forti solvendum, cui vini colorem conciliat, nunc obscure chalybeum plumbi plumbaginis nidulis, striis, venis varium, nunc aterrimum, ut tamen passim rubedo intermicet, tritura paulisper in virentem colorem vergente, nitore lithanthracem referens.

78. WOLFRAMUM. Fragile, obscure fuscum, intus chalybeum.

Acidis difficiliter facilius quam in reliquis, aqua forti solvendum.

Calce flava natro tum antiquorum, tum potissimum volatili, facile solvenda, utrumque in sal medium convertente, cum multo ossium acido ignis vi in vitrum cæruleum abeunte.

album. 1. W. ponderosum lamellosum maxime fragile album a superinfusa aqua forti calida flavicans.

Cronst. miner. §. 208. Ferum calceiforme terra quadam incognita intime mistum.

Cronst. ad. Stockh. 12. p. 226. Jersten.

Waller. Syst. miner. 2. p. 253. n. 17. Ferum lapidi vitrescibili inhærens, minera alba vel rubente, facie lapidea sine nitore in igne & magneti refractaria gravissima.

Scheele & Bergmann nov. ad. Stockh. 2. 1781. p. 89 & 95. Tungsten.

v. Born. ind. foss. 1. p. 89. Stannum spatiosum.

Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 575. Scheelium ochraceum album.

Klaproth Schr. berl. Naturf. 10. p. 319.

Habitat rarius in Suecia (prope Bipsberg,) Cornubia (prope Pengilly,) frequentius in Saxonia (prope Marienberg & Altenberg) & Bohemia (prope Schoenfeld & Schlackenwalde) stannifodinis, ex wolfram calce & terra calcaria conflatum accedente ut plurimum ferri calce, cujus largiori portione interdum flavescit, neque aqua, neque acidis solubile, in igne crepitat, verum, ne violentiore quidem, liquefcens, nunc forma communi, nunc pyramidis tetraëdræ duplicis.

Spuma lupi. 2. W. ponderosissimum opacum coloris obscuri tritura ex rubro obscure fusca ex wolfram, magnesiæ & ferri calce compositum.

Syst. nat. 1. p. 175. n. 4. Ferrum intractabile fibris planiusculis centralibus nitentibus.

Syst. nat. XII. 3. p. 122. n. 3. Molybdænum tritura rubra.

Waltersd. miner. 31. Ferrum nigrum radiatum jovem adulterans.

Cartheus. miner. 72. Ferrum mineralisatum griseo-nigrum splendens, lateribus planis striatis.

Waller. miner. 263. Ferrum arsenico mineralisatum minera nigra s. fusca attritu rubente, crystallisata planis nitidis splendente.

Waller. syst. miner. 1. p. 330. Magnesia crystallina nigra fusca vel rubra intrinsece striata, attritu rubens.

Cronst. miner. §. 117. Magnesia cum parva portione martis & jovis mixta.

Lehmann physie. chem. Schrift. p. 275. Wolfram.

d'Elhujar chem. Zerghied. de Wolframs Ueberf. v. Gran. Hal. 1786. 8.

Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 576. Scheelium ochraceum Spuma lupi.

Vogel mineralf. p. 178. Spuma lupi.

Habitat rarius in Estremadura Hispaniæ, frequentius in Britania (prope Cætanos,) in Cornubiæ, Saxoniæ & Bohemiæ stannifodinis, non raro ideo stanni calce inquinatum, coloris nigri, interdum in fuscescentem vergentis, superficie nonnunquam variis coloribus ludente, nitens, texture recte lamellosæ, rarius radiatæ, fragile, molle, in fragmenta indeterminata dissiliens, in crustas incurvas,

angulosas aut rectas secedens, forma sæpe communi, interdum prismatum hexaëdrorum compressorum pyramide tetraëdra terminatorum, rarius tabularum tetraëdrarum rectangularum, salis communis spiritui pro magna parte solvendum, eique colorem concilians.

79. MAGNESIA. Fragilis, macra, opaca, fusca, intus cana, ferro difficiliter igne liquescent, ponderis specifici = 6850 : 1000.

Acidis plurimis solvenda, & affuso sanguinis lixivio colore ochroleuco ex his præcipitata.

Calce pro majore minorive phlogisti superstitis portione nunc hoc nunc illo colore conspicua, minima portione vitris addita hæc omni tinctu orbante, paulo majori violaceum, adhuc majore nigrum colorem affricante.

regulina. 1. M. inquinans nitoris intus metallici texturæ divergenti-radiatæ. *Lapeirouse ad. ac. Tolos. 1. p. 256.*

Habitat in ferri fodinis Sem vallis pyrenææ Vic-dassos, reniformis, magneti non obtemperans, submalleabilis; an nomine reguli magnesiæ revera digna?

ochracea. 2. M. friabilis inconspicua terrea.

Syst. nat. XII. 3. p. 194. n. 9. Ochra magnesiæ pulvereæ nigra.

Cronst. miner. §. 114. Magnesia friabilis terriformis.

Habitat in Anglia, Pyrenæis (prope Sem & Lapeirouse), Franconiæ fodinis Culmbacensibus & Sibiria montibus altaicis ut plurimum nigra, rarius superficialis rubra, an ex fatiscientibus speciebus durioribus nata?

pictorum, 3. M. nigra friabilis natans, siccata, obiter contusa & cum oleo unguineo subacta ad aërem liberum sponte exarscens.

Wedegewood ap. Kirwan mineral. p. 352. T. Bergm. chem. Annal. 1784. 2. p. 367. Groeschke chem. Annal. 1785. 2. p. 440. Wad.

Habitat in Angliæ provincia Derby strata satis ampla hinc inde constituens, potissimum prope Portwai, etiam? in ferrifodina sylvæ Thuringiæ, v. g. prope Melis ad montem Glükstein, pingendis navibus inserviens, præter magnesiæ ex ferri calcem, plumbi & ferri calcem & barytidem continens.

nivea. 4. M. alba igne fuscescens aut nigrescens, mollis cum nitri acido effervescens & ærem hepaticum eructans.

α) texturæ radiatim fibrosæ,

Cronst. §. 115. B. 1. α. Magnesia alba stricte sic dicta.

β) texturæ incurvo-lamellosæ.

Karst. Lesk. Mineralkab. 2. p. 561. Magnesium ochraceum album.

Habitat majoribus aut minoribus portionibus aliis fossilibus immersa reniformis aut globosa in Norwegia, Vermlandia Sueciæ & Transilvania, nitoris intus vitrei, vix subopaca, leviuscula, in fragmenta indeterminata diffiliens, in granularia secedens, interdum spongiosa, cum borace liquata vitrum rubrum exhibens.

rubra. 5. M. rubra, vitra colore rubro tingens

Cronst. miner. §. 115. B. 1. β.

Habitat in Pedemontio & (prope Sem & Lapeirouse) in Pyrenæis, sæpe spherica, stellatim fibrosa, ferri inops.

vulgaris. 6. M. mollis inquinans coloris chalypei nitoris metallici.

Syst. nat. I. p. 176. n. 8. Ferrum intractabile fuscum inquinans, particulis micaceis striatis.

Syst. nat. XII. 3. p. 121. n. 2. Molybdænum tritura atra.

Cronst. miner. §. 116. 2. Magnesia parum martialis.

Baum. miner. I. p. 269. Magnesia vitriariorum.

Woltersd. miner. 31. Ferrum nigricans splendens a centro radiatum.

Waller. miner. 269. Ferrum mineralisatum, minera fuliginosa inquinante, striis sparsis convergentibus.

Waller. syst. miner. I. p. 328. n. 2. Magnesia fuliginosa, particulis acerosis nitens fragilis manus inquinans.

Cartheus. miner. 72. Ferrum mineralisatum nigricans obsolete splendens fibrosum,

Habitat in Suecia, (ad montem Skidberg & prope Tiwaden,) Anglia (in collibus Mendip & provincia Sommerfet,) Gallia (in montibus pyrenæis, potissimum Remié & Canigou, prope Siverac Roverniæ, Davejan Occitanæ,) insula Elba, Etruria (prope Chianciano di bagni,) Venetorum fœdinis prope Schio, Hungaria (prope Felsőbanya,) Silesia (prope Conradswalde,) Carniolia (prope Paludnig & Lolling,) Hennebergia (prope Ilmenau,) Saxonia (prope Altemberg, Eibenstock, Annaberg, Johanngeorgenstadt, Camsdorf & Boesenbrunn,) Thuringia (prope Langenwiese & in monte Schneekopf,) in Hercynia (præcipue prope Ilfeld, plurimo ferro inquinata prope Wezlarium & Osnabrugum) tam in montibus simplicioribus, quam in stratiis, frequentius barytidi, ferri mineris, jaspidi, argillæ ferriferæ, quam spato aut gypso immersa, aëre vitali aut igne torta, aut vitrioli acido irrigata largam copiam exhibens, vitris & crustis vitreis aut tingendis, aut omni colore exuendis crebro adhibita, ferro nunquam carens, textura rarius compactæ, aut stellatim fibrosæ, aut minutim lamellatæ, quam sparso, stellatim vel fasciculatè radiatæ, in fragmenta ut plurimum indeterminata, rarius in festucas longa diffiliens, crebrius in fragmenta granularia quam in crustas crassas subincurvas, aut in bacillos secedens, sæpe formæ communis, ut tamen etiam forma arbuscularum, fructicum, fistularum, uvarum, tabularum minimarum retraedrarum, in pelliculas, columnas, fasciculos aggregatarum, aut prismatum tetraedrorum, vel exilium acicularium hexaedrorum in fasciculos congestorum compareat.

7. M. mollis inquinans nigra vix nitens.

Cronst. miner. §. 116. 2. a. Waller. syst. miner. I. p. 329. n. 2. b. Magnesia fuliginosa scoriacea.

Habitat in montibus Pyrenæis, Pedemontio, Helvetia, Wirtembergia, electoratu Trevirensi, Thuringia) præsertim prope Koeniz,) Saxonia (prope Camsdorf,) & Lusatia (prope Sornendorf, & in monte Heideberg prope Rengersdorf,) iisdem, quibus vulgaris, usibus inserviens, ferro quoque nunquam libera, interdum cupri paucillum continens, nunc superficialis, nunc minoribus majoribusve partibus aliis fossilibus immersa in fuscum aut cærulescentem colorem vergens, aut superficie variis coloribus picta comparens, rarius spongiosa, quam compacta, textura terreæ, planæ vel conchacæ, superficiæ interdum vesti-

giis sphaericis impressis, formæ sæpe communis, interdum cellulosæ, fructiculosæ, pectinatæ, botryoidis aut renum.

Petraco- 8. *duriuscula inquinans nigra intus nitens, igne rubescens.*
rius. *Waller. syst. miner. I. p. 330. n. 3. Magnesia compacta nigra, particulis nitens, dura, inquinans.*

Habitat in Gallix provincia Perigord, magnetem non sequens, ponderosa, cum borace liquata vitrum rubrum exhibens; an hujus generis?

rosea. 9. *M. rosea lamellosa non inquinans igne facile & cum spuma liquefscens.*

v. Born ind. foss. I. p. 31. Spatum scintillans carneum particulis impalpabilibus, auriferum.

v. Born ind. foss. I. p. 68. Spatum scintillans roseum.

v. Ruprecht phys. Arb. centr. Fr. 7. Wien. I. I. p. 59.

Bindheim Schr. berl. Naturf. 5. p. 447.

Habitat in Transilvania (prope Nagyag) & Hungaria (prope Kapnik,) auri matrix, in crustas tenues & incurvas secedens, forma communis, botryoide, aut lentium pyramidumve pusillarum, in sphaeras, uvæ aut pyramides congestarum.

80. STIBIUM. Fragile coloris argentei, texturæ radiatæ, ponderis specifici = 6860 : 1000.

Ignē non difficulter fluens, in calcem primo ex cinereo albam abiens, paulo violentiori in vitrum hyacinthinum, tandem in fumum album.

Aqua regis cum colore aureo solvendum & lixivio quoque cærulei Berolinensis & aqua, forma calcis albæ, præcipitandum.

nativum. 1. St. stannei nitoris, ignis vi liquefciendo nullum aut sulphuris aut arsenici odorem spirans.

Syst. nat. XII. 3. p. 123. n. 1. Stibium nudum argenticolorum.

Cronst. miner. §. 231. *ad. Stockh.* 1748. p. 99. Antimonium nativum seu Regulus antimonii nativus.

Cartheus. miner. 59. Antimonium nudum regulinum.

Waller. syst. miner. 2. p. 196. n. 1. Antimonii regulus nativus.

Habitat in Sueciæ fodinis Sahlbergenfibus Carlsort & Lator, formæ communis, texturæ lamellosæ, lamellis rectis, cum hydrargyro facile subigendum, post liquationem solidescendo facile in crystallos abiens.

arsenicale. 2. St. stannei nitoris, ignis vim experiendo arsenicum olens.

Sage ad. Paris. ann. 1782. p. 310.

Habitat in Delphinatu prope Allemont, in Hercynia fodina Abendroethe prope Andreasberg, nativo simile & arsenico parumper inquinatum, in fragmenta indeterminata diffiliens, in granularia secedens.

rubrum. 3. St. obscure rubrum fibrosum candescendo sulphuris & arsenici vapores eructans, parum nitens.

Syst. nat. I. p. 172. n. 5. XII. 3. p. 124. n. 4. *Mus.*

Tessin. 50. Stibium mineralisatum fibrosum rubrum.

Waller. miner. 239. *syst. miner.* 2. p. 199. n. 6. Antimonium sulphure & arsenico mineralisatum, rubrum.

Cronst. miner. §. 233. Antimonium auripigmento mineralisatum.

Vogel Minerals. 496. Minera antimonii rubra.

Habitat rarius in Hungaria, Saxonia.

argentigo. 4. St. fibrosum, ignis vi exagitaturn argenti granulum reliquens & sulphuris vaporem emittens.

Syst. nat. XII. 3. p. 194. n. 14. Ochra argenti germinans nigra.

Cartheus. miner. 76. Argentum fibris rectis tenuissimis friabilibus nigricantibus.

Cronst. miner. §. 172. 2. 1. Minera argenti antimonialis capillaris.

Waller. miner. 291. Argentum sulphure, arsenico & antimonio mineralisatum.

Waller. syst. miner. 2. p. 339. n. 9. Argentum sulphure, arsenico & antimonio mineralisatum, minera plumosa vel radiata.

Habitat ut plurimum quartzo inhaerens in Delphinatu (prope Allemont,) Sicilia (prope Novara & Roccalumiera) in Transilvania (prope Nagyag,) in Hungaria (prope Rapnik, Felsobanya, Cremniz, Hodritsch, Malazka, Schemniz, Königsberg,) in Bohemia (prope Joachimsthal,) in Hennebergia (prope Ilmenau) & Saxonia (prope Bräunsdorf & Freyberg,) nunquam ultra 3/4 argenti continens, ut plurimum pauperrima, nunc arsenici paucillum habens, nunc carens, creberrime ex atro caeruleum, interdum cinereum aut niveum, fibris capillaribus, lanæ instar mollibus rectis aut flexuosis, liberis, aut quodammodo coherentibus, sparsis, interdum parallelis aut stellatim dispositis.

Stibigo. 5. St. fibrosum candescendo sulphuris vaporem eructans, violentiore paulo igne totum avolans, parum nitens.

Syst. nat. I. p. 172. Antimonium fibris capillaribus sparsis.

Syst. nat. XII. 3. p. 194. n. 13. Ochra stibii germinans rubra.

Woltersd. miner. 27. Antimonium rubrum plumosum.

Waller. miner. 238. Antimonium magna copia sulphuris mineralisatum, lanæ instar fibris capillaribus separatis.

Waller. syst. miner. 2. p. 197. n. 3. Antimonium sulphure mineralisatum, lanæ instar, fibris capillaribus separatis.

Vogel minerals. 496. Flores antimonii.

Habitat in Hercynia (prope Andrea-berg, Saxonia, Hennebergia, Bohemia, Hungaria, Transilvania, Sicilia,

Hetruria, Delphinatu & Alvernia, interdum superficialis, fibris mollibus capillaribus flexilibus, liberis aut in bacilos, fasciculos, hemisphaeria vel stellatim congestis, creberrime cinereis, interdum nigris, hepaticis obscure rubris, violaceis, virescentibus, dilute flavis, flavicantibus aut variegatis, rarius albis.

vulgare. 6. St. coloris chalybei, nitoris metallici, ponderosum candescendo sulphuris odorem spirans, tandem totum forma fumi albi avolans.

a) texturæ compactæ.

Waller. syst. miner. 2. p. 198. n. 4. Antimonium sulphure mineralisatum minera difformi solida livido-fusca.

Cronst. miner. §. 232. 2. 1. 3.

g) texturæ lamellosæ.

Waller. syst. miner. 2. p. 197. n. 2. d. Galena antimonii.

γ) texturæ radiatæ.

Syst. nat. I. p. 172. n. 2. Stibium striatum.

Syst. nat. XII. 3. p. 123. n. 3. Stibium mineralisatum fibrosum plumbicolorum.

Woltersd. miner. 27. Antimonium albo-griseum splendens striatum.

Cronst. miner. §. 232. 2. 1. 1. 2. Waller. miner. 238. Antimonium sulphure mineralisatum.

Waller. syst. miner. 2. p. 196. n. 2. Antimonium sulphure mineralisatum striatum, colore griseo-cærulescente.

Dal. pharmac. 38. Antimonium.

a) radiis parallelis.

Waller. syst. miner. 2. p. 197. n. 2. a.

b) radiis sparsis.

Syst. nat. I. p. 172. n. 4. Mus. Tessin. 50. Stibium fibri intercussantibus spatium.

Waller. syst. miner. 2. p. 197. n. 2. b.

e) radiis fasciculatis.

d) radiis stellatis.

Syst. nat. XII. 3. p. 123. n. 3. γ. Mus. Tessin. 52. n. 6. Stibium fibris concentricis radiantibus.

Waller. syst. miner. 2. p. 197. n. 2. c.

δ) texturæ fibrosæ.

a) formæ communis.

b) fistulosum.

c) forma prismatum hexaedrorum ut plurimum acicularium interdum fasciculorum.

Syst. nat. I. p. 172. n. 3. XII. 3. p. 123. n. 2. Stibium (crystallinum) crystallisatum.

Cronst. miner. §. 232. 2. I. 4. *Waller. miner.* 239. *Syst. miner.* 2. p. 198. n. 5. Antimonium sulphure mineralisatum crystallisatum.

Habitat rarius superficiale, quam partibus minoribus majoribusve terris calcariis, argillofis, fluori, quartzo inasperum, rarius in bacillos, ut plurimum in grana secedens, frequens in Hungaria, potissimum superiori, Temesia (prope Moldawa,) Transilvania (prope Vayda Hunyad, Staniza & Nagyag,) ad montes Sudetos, in Bohemia (prope Przibram,) in Carinthia (prope Sissi & Lemberg,) in Stiria (prope Schladming,) in Rhætia, Italia media (prope Pereta & Silvena,) Sicilia (ad montem Niso,) Sardinia, Corsica, Gallia (prope Rumpo) ejusque provinciis Occitania (prope Villefort,) Alvernia (prope Lubillac,) Borboniensi, Lemovicensi, Andegavenfi, Picravienfi & Britannia, in Hispania, Suecia, (fodina Westmanniæ & Stripas,) Norwegia (fodina Narverud,) Saxonia (prope Bräunsdorf, Freyberg, Johannegeorgenstadt, Camsdorf, Geyer & Voigtsberg,) Thuringia (prope Stollberg) & Hercynia (prope Andreasberg,) a) in Hungaria (prope Magurca) & Saxonia (prope Bräunsdorf,) β) in Saxonia (prope Bräunsdorf,) Transilvania (prope Nagyag,) & Sabaudia fodinis Rossi, δ) in Lapponia, b) in Hungaria (prope Königsberg,) c) in Saxonia (prope Bräunsdorf) & Hungaria (prope Kremniz, Felsolagos & in Baronia Duros, in fodina Temesiensi prope Dognasca articulatis,) γ a) vulgatissimum, chemicorum, alchemicorum, metallorum reliquorum, essentiam aurique semina in eo quærentium, medicorum, æconomorum, artificum typos fundentium usibus inserviens.

argentife-7. St. Coloris chalybei nitoris metallici, tritura albidum. *Klaproth chem. Annal.* 1790. I. p. 294.

a) formæ communis.

v. *Born. ind. foss.* I. p. 78. 2. p. 116. Argentum album, arsenico & cupro sulphurato mineralisatum, tritura albidum & argentum album amorphum solidum.

β) forma crystallorum polyedrarum.

v. *Born. ind. foss.* I. p. 78. Argentum album crystallis polyedris.

Habitat in Hungaria prope Cremniz, in 100 partibus ultra 34 stibii metallici, ultra 31 cupri, pene 15 argenti, 11½ sulphuris, & ultra 3 ferri continens.

phospho- 8. St. aciculis sparsis lamellofis longitudinaliter striatis sine
ratum. fumo notabili incandescens.

C. a. Rasumowsky chem. Annal. 1786. 1. p. 291.

Habitat in Sabaudia valle Servoz, foveis stibii vulgaris lamellofi innidulans, molle, coram tubo ferruminatorio in cartone facile liquescens, & in scoriâ friabilem granis stannei coloris innidulantibus conspicuam abiens, frequentius flavum, aureum, vel album, quam nigrum & metallice nitens.

muriati- 9. St. niveum matris perlarum instar nitens parallele radiatum
cam. forma tabularum exilium erectarum retraëdrarum.

Roessler, Hacquet, & Klaproth chem. Annal. 1787. 1. p. 334. 1788. 1. p. 523. & 1789. 1. p. 9.

Schreiber bergm. Journ. 1788. 1. p. 11. & 1789. 1. p. 398.

Ferber nov. ad. Petrop. 3. p. 271.

Habitat in Bohemia (prope Przibram, galenæ,) Saxonia (prope Braeunsdorf, congeneribus insidens,) Delphinata (in montibus Chalanches,) & Hungaria (prope Felsobanya,) aqua regis totum solvendum, majoribus frustulis igni expositum decrepitans, in pulverem contusum facile igne liquescens & totum specie fumi albi avolans, cum borace colliquatum metalli granula exhibens.

81. ZINCUM. Submalleabile, subsonorum, ex
 ZZ cærulescente album, texturæ ra-
 diatæ aut fibrosæ, nitoris con-
 stantioris, ponderis specifici =
 6953 : 1000.

Ignem non difficulter liquefciens, in
 flammam exardescendo coruscantem
 virescentem & floccos niveos
 eructando, calcem relinquens,
 dum calet, flavam, post albam,
 vitris nullum colorem affrican-
 tem, cuprum flavo tingens.

Acidis omnibus solvendum, acrimo-
 niam eorum delens, colorem
 nullum concilians.

ochrace- 1. Z. pulverulentum album inconspicuum.

um.

Syst. nat. XII. 3. p. 193. Ochra zinci albida.

Waller. syst. miner. 2. p. 222. n. 8. Zincum pulverulentum
 terrestre.

Grill & Engestrom ad. Stokh. 36. p. 77. 78.

Habitat in Sina, Sueciæ monte argenteo occidentali, &
Carinthiæ fodinis Bleybergenfibus, via humida cum
acidis effervescens & fere totum solubile.

calcifor- 2. Z. coagmentatum molliſſimum opacum album incon-
 me. spicuum.

Cronst. miner. §. 226. 1. 1. 1. 1. Minera zinci calciformis
 pura indurata.

Habitat in Sibiria (fodina Tſchagirenſi montium altaicarum)
Suecia (in monte Stollberg,) Sileſia (prope Beuthen.)
Bohemia (prope Commotau,) Hungaria (prope Cremona.)
Austria (ad montem Schwarzenberg, & prope Annaberg
& Tirniz,) in Carinthia (ad montem Koenisberg,) Car-
niolia (prope Treviso,) Venetorum terris (prope Schio.)
Anglia (prope Wickenworth,) minus terreum aut minutum
lamelloſum, rarius compactum, acidis facile cum efferveſ-
centia & fere totum solubile, sæpius in cruſtas ſecedens.

interdum inflavum aut cinereum colorem vergens, nonnunquam cellulosum nodulosum, fruticulosum, fistulosum, aut stiria forma conspicuum, a metalli alieni labefactis purum.

Vitreum. 3. *Z. durum pellucidum nitoris vitrei.*

Waller. Syst. miner. 2. p. 215. n. 2. Zincum sulphure mineralisatum, minera albescente vel grisea, facie vero & textura vitrea.

Habitat in Danuria, Anglia, Namurcensi comitatu, Carinthia.

Siliceum. 4. *Z. album fibrosum in crustas secedens cum acidis in gelatinae speciem abiens.*

Klaproth 1788. I. p. 291.

Habitat in Scotia (Wanlock Head,) Brisgovia plumbospatoso. forma u plurimum hemisphaerica insidens, tertiam partem terrae siliceae, metallici praeter zincum nihil continens.

Spatosum. 5. *Z. lamellosum diaphanum igni expositum paulisper decrepitans, neque unquam sulphuri eructans, formae communis aut globulosae.*

Habitat in Anglia (Nottingham,) Austria (ad montem Schwarzenberg & prope Tirniz,) Carinthiae (prope Bleyberg,) Brisgoviae, (prope Freyburg) fudinis ut plurimum album, interdum ferri calce accedente colore dilute viridi, viridi, flavo, flavesciente, rufescente, spadiceo, luteo, nigricante cinctum, terram quoque siliceam semper continens, nonnunquam adeo copiosum, ut chalybem scintillet.

CrySTALLINUM. 6. *Z. lamellosum diaphanum igni expositum paulisper, decrepitans neque sulphur eructans, formae crystallinae.*

Syst. nat. XII. 3. p. 325. n. 1. Mus. Tessin. 52. n. 1. Zincum crystallitatum.

Cronst. miner. §. 226. I. 1. 2. Minera zinci calciformis pura indurata drusica.

Habitat in Anglia (praesertim provinciis Nottingham & Somerset,) Polonia, Carinthia (prope Bleyberg,) Austria (prope Tirniz,) Brisgovia (prope Freyburg,) Ducatu Westphaliae, & prope Aquilgranum, spatioso satis simile, at forma tabularum rectangularum tetraedrurum in drusas, globi vel uvae speciem aggregatarum, aut eorum exilium perfectorum faciebus nunc planis, nunc convexis gaudentium, aut parallelipipedorum, aut pyramidarum trig-

drarum vel hexaedrarum, sæpius simplicium quam dupplicium, intus crebro cavarum, rarissime prismatum hexaedrorum in pyramidem hexaedram terminatorum, aut acicularum capillarum interdum flabelli instar dispositarum conspiciunt.

Calamina-7. Z. molle tinctum formæ communis, texturæ terræ aquarum. forti totum solubile opacum inconspicuum.

Syst. min. I. p. 174. n. 4. Zincum terrestre.

Syst. nat. XII. 3. p. 126. n. 5. Zincum subterreum lapidescens.

Waller. miner. 247. Zinci minera terrea, colore flavescente s. fusco.

Waller. syst. miner. 2. p. 216. n. 3. Zincum terrestre vel lapideum, colore flavescente vel fusco.

Waltersd. miner. 27. Zincum argillosum ponderosum, colore vario.

Cronst. miner. §. 225. 1. 2. Minera zinci calciformis impura.

Habitas in nova Hispania (inter Chilalpan & Troizlan,)

Sibiria (prope Nertschinsk,) Polonia (prope Olkusch,)

Silesia (prope Tarnowiz,) Saxonia (prope Hohenham,)

Bohemia (prope Tscheren, Biblhausen & Plan,) Austria

(ad montem Schwartzenberg, prope Anuaberg & Timiz,)

Carinthia prope Bleyberg, Bleyburg & ad montem Jau-

ken,) Carniola (prope Treviso,) comitatu Marchie

(prope Iserloh,) Ducatu Westphaliae (præsertim prope

Brillon,) & Juliacensi (prope Grefnich,) terra Leodicensi,

Belgii provinciis Nemurcensi & Limburcensi, Gallia An-

degavensi & Saumurais, etiam Sevensis & Anglia (in col-

libus Meadip, in provinciis Derby, Flint, Somerset &

Nottingham,) parando aurichalco vulgo inserviens, præ-

ter ferri calcem, qua rarius viridi, frequentius ex flavesc-

cente cinereo, stramineo, isabellino, aurantis, rufescente

rubro, creberrime ex rubro fusco colore tingitur, plumbi

calcei, galeni, spato (quo præsentè potissimum effervescenti)

inquinatum, in granula secedens, argillæ ferriferæ ut-

plurimum inacidulans, rarius texturæ festucariæ.

Pseudoga-8. Z. nitoris semimetallici texturæ lamellosæ igni injectum lona. sulphuris flammam & vaporem eructans, formæ com-

munis.

Cronst. miner. §. 228. 2. 1. 2. 3. Zincum calciforme cum ferro sulphuratum.

Fuchs aq. Stockh. 1744. p. 58. Sterile nigrum.

Vogel miner. 167. *Baum. miner.* 1. p. 271. *Pott. observ.* 2. p. 105. *Scopol. ann. histor. natur.* 5. p. 53. Pseudogalena.

a) tritura alba.

Sterile.

β) tritura cinerea.

Syst. nat. I. p. 174. n. 2. Zincum micaceum subteffellatum nigrum.

Syst. nat. XII. 3. p. 126. n. 6. Zincum semiteffellatum atrum.

Waller. miner. 248. Zincum sulphure, arsenico & ferro mineralisatum.

Waller. syst. miner. 2. p. 218. n. 5. Zincum sulphure & ferro mineralisatum, minera squamulis vel testulis micante, obscura.

Cartheus. miner. 61. Zincum mineralisatum squamosum nigricans nitens.

γ) tritura flava.

rapax.

δ) tritura rubra.

Syst. nat. I. p. 174. n. 3. XII. 3. p. 127. n. 8. Zincum micaceum rubicundum tritura rufa.

Waller. miner. 250. Zincum sulphure arsenico & ferro mineralisatum.

Waller. syst. miner. 2. p. 220. n. 6. Zincum sulphure & ferro mineralisatum, minera aut rubente aut pulverem rubicundum exhibente.

Cartheus. miner. 61. Zincum mineralisatum squamosum rubescens nitens.

a) purum.

b) cupro fulvo subtiliter insperfo inquinatum, hinc metallice nitens.

Syst. nat. XII. 3. p. 125. n. 3. Zincum (Swabii) mineralisatum compactum, atomis albidis.

Cronst. miner. §. 227. 2. I. I. 2. Zincum forma metallica sulphuratum.

Waller. syst. miner. 2. p. 218. n. 4. b. Zincum sulphure & ferro mineralisatum colore obscure ferreo, particulis micantibus.

c) galenæ miculis interspersis. metallice nitens.

a) *Syst. nat.* I. p. 174. n. 1. Zincum canum galena intertextum.

Syst. nat. XII. 3. p. 125. n. 2. Zincum (mineralisatum) mineralisatum compactum subsquamosum.

Waller. miner. 247. Zincum sulphure plumbo s. ferro mineralisatum obscurum, particulis micantibus.

Waller. syst. miner. 2. p. 218. n. 4. a. Minera zinci minimis squamulis nitens.

Cronst. miner. §. 228. 2. 3.

b) *Mus. Tessin.* 54. n. 3. Zincum lamelloso-imbricatum metallicum.

Cronst. miner. §. 227. 2. I. I. I.

c) *Syst. nat.* XII. 3. p. 26. n. 4. Zincum (stibiatum) mineralisatum fibrosum.

Mus. Tessin. 54. n. 4. Zincum stibiatum.

f) *Mus. Tessin.* 54. n. 2. Zincum lamellis decussatis, interstitiis ferreo-ochreis.

d) argento subtilissime insperso dives.

Syst. nat. XII. 3. p. 150. n. 8. Argentum (zincosum) mineralisatum zinco sterilo.

Cronst. miner. §. 174. 7. Argentum zinco sulphurato mineralisatum.

Waller. syst. miner. 2. p. 310. n. 11. Argentum zinco sulphurato mineralisatum, minera nigra vel nigrescente nitida.

e) argentum aurumque subtilissime inspersa continens.

Syst. nat. XII. 3. p. 152. n. 2. γ. Aurum mineralisatum pyrite in zinco sterilo.

Cronst. miner. §. 165. 2. I. 3. Aurum sulphure mineralisatum medicante zinco aut ferro aut argento.

Waller. syst. miner. 2. p. 357. n. 4. Aurum sulphure, zinco & ferro mineralisatum, minera pseudogalenica.

Habitat frequens in Sibiria, Norwegia, Suecia, Scotia, Anglia, Germania, Hungaria, Sabaudia *fodinis*, d) *in* Sabaudia (prope Soude,) Hungaria (prope Schemnitz,) Bohemia (prope Ratiborziz & Joachimsthal,) & Saxonia (prope Freyberg & Schneeberg,) e) *in* Transilvania (prope Cajonell, Boiza & Solatna) & Hungaria (prope Schemnitz) *fodinis in grana secedens*, ut plurimum quoque partem terræ aluminaris & siliceæ continens, rarius formæ globosæ, aut texture in radiatam vergentis aut intus speculi instar nitens, interdum in tenebris cultri aut calami apice tentatum scintillas lucidas emittens, creberrime fuscum aut nigrum, et multis quoque flavi rubrique coloris varietatibus conspicuum, rarius viride, ochroleucum vel album, sæpe opacum, interdum subopacum, rarius diaphanum, semipellucidum vel pellucidum.

crystalli- 9. Z. nitoris semimetallici, texture lamellosæ, igni injectum sulphuris flammam & vaporem eructans, forma crystallorum aggregatarum.

Syst. nat. XII. 3. p. 127. n. 7. Zincum sterillum octaedro-crystallifatum conglomeratum.

Brünn. Cronst. Miner. §. 228. 2. 4.

Waller. syst. miner. 2. p. 221. n. 7. Zincum sulphure ferro mineralifatum, crystallifatum.

Habitat in Scotia (prope Airds,) Hercynia (prope Lautenthal,) Saxonia (prope Scharfenberg & Freyberg,) Boemia (prope Ratiborziz,) Hungaria, Temesia (prope Dognaska) & Transilvania, colore similiter variabili, quam in Pseudogalena, cui præter formam simile, superficiei colore interdum alio, virescente, chalybeo aut variegato, nunquam opacum aut subopacum, nunc pyramides simplices tri-vel hexaedras, nunc duplices tetraedras, nunc cubos, nunc prismata tetraedra obliquangula vel rectangula, nunc dodecaedra, nunc polyedra referens. -

82. **MOLYBDÆNA.** Cana, fragilis, ad aërem constans, igne difficulter liquef-
 cens, ab acidis difficulter, a natro nequaquam solvenda, magnetem non sequens, ponderis specifici = 6963 : 1000.

Calce alba volatili cum borace in vitrum violaceum, cum ossium acido in viride abeunte, acida aqua solvenda, solutione ab instillato sanguinis lixivio aut gallarum infuso colorem spadiceum, ab injectis aliis metallis, addita acidi muriæ portiuncula, colorem cæruleum induente.

vulgaris. I. M. molissima opaca dilute plumbea tactu pinguis incurvo-lamellosa tactu pinguis igne sulphur eructans.

Syst. nat. XII. 3. p. 121. n. 1. 7. Molybdænum tritura
cærulescente sublamellosum.

Waller. syst. miner. 2. p. 249. n. 1. a. Molybdæna pura
membranacea nitens.

Cronst. miner. §. 153. 2. 1. Molybdæna membranacea nitens.

Scheele act. Stockh. 39. 1778. p. 247. &c.

*Habitat sæpius feldspato aut saxis ex eo compositis innidu-
lans, in Suecia (prope Bispsberg, Bastnas, Grosdrum &
Landås,) Saxonia (prope Altenberg,) Sabaudia (ad mon-
tem Talifre,) & Calabria (prope Squillace, in valle S.
Simio & in montibus Sejunio & S. Niccolai,) in fragmen-
ta indeterminata diffiliens, in granula secedens, sulphu-
ris sat magnam copiam continens, ponderis specifici
= 4569 : 1000 formæ ut plurimum communis, rarius ta-
bularum tenues exiles hexaedras referens.*

83. STANNUM. Malleabile, molle, mutum, album,

ponderis specifici = 7150 :
1000, nitoris constantioris.

Ignem facillime liquefcens & in cal-
cem canum abiens, difficulter
in vitrum idque quidem lacteum
abeuntem, quem colorem etiam
aliis vitris pellucidis conciliat.

Acidis facile, at imperfecte sol-
vendum, iisque amarum sapo-
rem impertiens.

nativum. 1. St. album nitoris metallici purum.

Syst. nat. XII. 3. p. 236. n. 1. Stannum nudum.

de Costa & Barlace act. angl. 56. p. 35. 305. & 691. p. 47.

*Habitat in Cornubia, crassa crystallini obductum. An vere
nativum?*

aureum. 2. St. aurei coloris facile in flammam cæruleam exardescens,
& calcem albam relinquens.

Bergman. nov. act. Stockh. 2. 1781. p. 328.

Gerhard Grander. mineral. p. 250.

*Habitat rarius & minoribus tantum portionibus aliis fossi-
libus infæcitur in Silesia prope Gieron.*

- pyriti- 3. St. chalybei coloris, nitoris metallici, texture radiatæ
cofum. igne sulphur eructans & calcem albam relinquens.
Bergman nov. act. Stockh. 2. 1781. p. 328.
Gerhard. Grundr. Mineral. p. 250.
*Habitat in Silesia prope Gieren & Cornubia, flamma mi-
nus lucida ardens.*
- minerali- 4. St. nitens opacum lacteum tritura ex flavesciente alba.
satum. *Gerhard Grundr. Mineral. p. 250.*
*Habitat in Silesia (prope Gieren,) quartzo fuscis micæ
plurimis vario inhxrens.*
- spatosum. 5. St. albidum lamellosum diaphanum semipellucidum aut
pellucidum.
*Syst. nat. 1. p. 182. n. 6. XII. 3. p. 131. n. 4. Stannum
spatosum subdiaphanum album.*
Vogel mineral. 166. 461. Just. miner. 120. Stannum spati.
Waller. miner. 303. Lapidés stanniferi spathacei.
*Waller. syst. miner. 2. p. 322. n. 5. Stannum arsenico &
ferro mineralisatum, minera spathiformi.*
Brünn. Uebers. Croust. miner. p. 198. Zinnspath.
*Habitat in Bohemiæ stannifodinis, facile cum wolframo
albo confundendum, difficulter acidis solvendum & igne
liquefcens, raro omnis ferri expers, crebro quoque ar-
senici pediculas subtilissimas immixtas habens, una cum
carbonibus igni expositum stannum largiens.*
- ligneum. 6. St. dilute ligneum striis alternatim dilutionibus pictum
Woodrin. stellatim fibrosum scintillans, in crustas secedens, in fra-
menta cuneiformia dissiliens.
*Waller. syst. miner. 2. p. 322. n. 6. Stannum arsenico &
ferro mineralisatum, minera amianthiformi alba.*
Brünnich. act. Stockh. 39. 1778. p. 320.
Klaproth Schr. berl. Naturf. 7. p. 169. 180. Holzzinn.
*Habitat in Cornubia, potissimum in parochiis S. Columbi,
Dyonyssii & Rouch, rena aut globi formam præ se fe-
rens, acidis difficulter solvendum, igne colorem mutans,
& difficiliter liquefcens, opacum ferri dives, ut tamen
stanni $\frac{23}{100}$ largiatur, ponderis speciei = 5800: 1000.*
- amorphum. 7. St. compactum opacum formæ communis coloris obscuri,
nitura dilute cinerea.
*Syst. nat. 1. p. 182. n. 4. XII. 3. p. 130. n. 3. Stannum
amorphum rufco - nigricans.*

Waller. miner. 283. Stannum ferro & arsenico mineralisatum, lapidebus simplicioribus simile.

Waller. syst. miner. 2. p. 321. n. 4. Stannum arsenico & ferro mineralisatum, minera solida, colore obscure rubente.

Woltersd. mineral. 32. Stannum amorphum petra varia vestitum.

Cronst. miner. §. 180. I. I. I. I. Minera stanni vitrea arsenicalis amorphæ.

Habitat, interdum libera in montibus accumulatis jacens, in India & insula Banca, in regno mexicano & chileni, in Angliæ provinciis Devoniam & Cornubiam, insulisque Scilly, in Saxonia & Bohemia Franconiaque finitimis, in Silecia (prope Gierem,) Gallicia, atque inferiori Hungaria, cobaltum interdum, semper fere arsenici, præsertim albicantis particulis plurimis, crebro subtilissimis inspersis, ut igni expositum arsenici vaporem eructet, nonnunquam albus arsenici pulvis efflorescat, igne ceterum difficulter liquefscens, cum strepitu diffiliens & carbonibus interjectis stannum exhibens, acidis difficulter solvendum, sæpe scintillans, in granula frequentius quam in crustas secedens, coloris fusci aut nigri, ponderis specifici = 6750 : 1000, ut plurimum parum nitens, interdum speculi instar, nonnunquam spongiosum.

granula- 8. St. compactum opacum ponderosum tritura dilute cinerea
rum. forma crystallorum minorum extrinsecus nitentium.

Zwitter. *Syst. nat.* XII. 3. p. 130. n. 2. Stannum granis crystallinis aggregatis.

Waller. miner. 282. Stannum ferro & arsenico mineralisatum, crystallis stanni minimis.

Vogel mineral. 461. Minera crystallorum stanni.

Cronst. miner. §. 180. I. I. I. 2. 2. Minera stanni vitrea arsenicalis crystallifera, crystallis minoribus.

α) *Waller. syst. miner.* 2. p. 320. n. 3. Stannum arsenico mineralisatum, minera irregulari, crystallis mineralibus stanni minimis in matrice lapidea aggregatis.

β) *Waller. syst. miner.* 2. p. 322. n. 7. Stanni minera arenis vel terris immixta.

Habitat cum amorpho, crystallis rarius flavis, flavicantibus aut virescentibus, quam rubris, fuscis aut nigris, nunc quartzo, mica, argilla, lithomarga, fluori, spato, steatitæ aut composito ex his lapidi immersis aut in humo arenave liberis, nunc parallelepipedæ rectangulæ, nunc pyramides tetraedras ut plurimum duplices, rarius perfectæ.

tas, quam ad basin communem truncatas vel in aciem terminatas, nunc prismata tetraedra, utrinque pyramide rarius octaedra, quam tetraedra terminata, interdum geminatim pyramidibus cohærentia, non raro pyramidibus aut angulis aut marginibus truncatis referentibus cæterum amorpho simile, interdum subopacum.

crystallinum.

9. St. compactum opacum ponderosum, tritura dilute cinerea, forma crystallorum majorum.
Syst. nat. 1. p. 181. n. 1. Stannum crystallis pyramidatis irregularibus nigris.
Syst. nat. XII. 3. p. 130. n. 1. Stannum tessellis crystallinis.
Gronov. suppl. 10. n. 31-41. Woltersd. min. 32. Stannum polyedrum irregulare nigrum.
Waller. miner. 302. Stannum ferro & arsenico mineralisatum, minera crystallisatione polyedra.
Waller. syst. miner. 2. p. 319. n. 2. Stannum arsenico mineralitatum, minera crystallisata, figura polyedrica, diverso colore.
Gronst. miner. §. 180. I. 1. 1. 2. I. Minera stanni vitrea arsenicalis crystallisata, crystallis majoribus.
Imper. hist. nat. 519. Ingemmatio stanni.
Habitat cum amorpho, cui præter figuram crystallorum majorum simile, rarissime album, forma crystallorum, interdum granatos referentium, ad granulatum accedens, ab hoc & amorpho vix specie distinctum.

84. COBALTUM. Durum, fragile, nitoris exigui

K fugacis, coloris chalybei, ponderis specifici = 7600 : 1000.

Ignе difficilіus cupro liquefcens, diutius efficacі in calcem nigram abiens, quæ vitris cæruleum colorem affricat.

Acidis facile solvendum iisque colorem rufescentem imperiens, calore in viridem & modo ferri expers fit in cæruleum tranfeuntem.

nigrum. 1. C. inconspicuum coloris obscuri prunis inspersum nullum arsenici vaporem eructans.

Cronst. miner. §. 245. Cobaltum calciforme martiale ab arte arsenico.

a) friabile, inquinans.

Cronst. miner. §. 245. 1. 1. 1. Ochra cobalti nigra.

Waller. syst. miner. 2. p. 183. n. 7. a. Ochra cobalti nigra.

b) induratum.

Syst. nat. XII. 3. p. 129. n. 4. Cobaltum (scoriatum) porrosum glaucescens fuscum.

Cronst. miner. §. 245. 1. 1. 2. Minera cobalti vitrea.

Gesn. cadm. 17. Vog. miner. 504. Cobaltum scorice simile.

Waller. miner. 225. Cobaltum arsenico mineralisatum, minera glauca.

Waller. syst. miner. 2. p. 180. n. 5. Cobaltum mineralisatum, minera colore nigrescente vel glauco, scorici simile.

Habitat in Austria (prope Kleinzele,) Salisburgi, Pannonicæ (prope Wirtichen,) Hennebergiæ (prope Schweina,) Thuringiæ (prope Saalfeld) & Saxonici (prope Annaberg, Schneeberg, Camisdorf & Oberreuthel) fidei-
nis colore nigro, fusco, glauco, hepatico, rarius citreo, semper ferri portionem continens, interdum ferro ochraceo interspersum, β) durissimum, compactum, nunc majoribus minoribusve portionibus aliis fossilibus interspersum nunc venarum ad instar hæc percurrentes aut crustæ more obducens, formæ ut plurimum communis, interdum reniformis aut botryoides, nonnunquam argentum latratum aut nativum continens.

2. C. inconspicuum intus terreum, coloris dilutionis, prunis inspersum arsenici fumum eructans.

Syst. nat. X. p. 47. *Schreb. lith.* 128. Ochra wismuthi rubra.

Syst. nat. XII. 3. p. 193. n. 8. Ochra cobalti pulverea fulva.

Waller. miner. 234. Gobalti minera colore rubro s. flavo.

Waller. syst. miner. 2. p. 181. n. 7. Cobaltum facie & consistentia terrea.

Carthens. miner. 56. n. 2. Cobaltum ochraceum rubrum.

Cronst. miner. 6. 246. 2. 1. Minera cobalti calciformis calce arsenici mixta pulverulenta.

Habitat rarius in venis aut stratis, rarius in Hungariæ (prope Topfchau,) Temesiæ (inter Bogfchan & Dognaska,) Nassoviæ, Hercyniæ (prope Andreasberg,) Maynæ Britannicæ, Galliæ (prope Baigori in montibus Pyrenæis, (prope Allemont in Delphinatu & prope Fanum S. Maricæ, inter Loiharingiam & Alfatiam intermedium,) paulo frequentius in Hispaniæ (prope Guxtoa & Biella Arragoniæ,) Pedemontii (prope Ufsei,) Sabaudicæ, Valesiæ (prope S. Maurice,) Wirtembergiæ (prope Alispach,) Hassiæ (prope Biber, Riegelsdorf & Schmalkalden,) Hennebergiæ (prope Schweina,) Silesiæ, Sueciæ præsertim Heltingiæ & Norwegiæ, præsertim autem in Bohemia (potissimum prope Joachimsthal,) Saxonie, Thuringiæ (prope Saalfeld) & Fürtembergiæ (prope Wittichen & Wolfach) fodinis, ut plurimum rubrum, per se flores colore æmulans, rarius corii colore tinctum, rarissime flavicans aut album, interdum niccolo, wismutho, cupro ochraceis intermixtis virescens viride aut caeruleum, igne facile in vitrum caeruleum colliquefcens, rarius particulis majoribus minoribusve aliis fossilibus inspersum, quam superficiale, ex aliis cobalti mineris efflorescens, formæ ut plurimum communis, rarius botryoides.

3. C. radiatum rubrum, nitoris vitrei prunis inspersum arsenici fumum eructans.

Syst. nat. XII. 3. p. 195. n. 15. Ochra cobalti germinans purpurea.

perando vitro caeruleo smaltæ nomine venienti atque atramento sympathetico in,ervientis regulum primus demonstravit Ad. Uff. 1733. G. Brandt, sumus mineralogus chemicus ann. agens 74. d. 29. Apr. 1768. obiit, oriam naturalem exposuere J. A. Geuerus historia ca mine Berol. 4. 1744. & J. G. Lehmanu Cadmiologia. Regiom. 1761. 4. efflorescentia colore suo flores æmulante se prout.

Cartheuf. miner. 56. n. 2. Cobaltum ochraceum rubrum.
Gesn. cadm. 21. n. 37. *Henck. miner.* 107. Cobaltblüte.
 Flos cobalti.

Cronst. miner. §. 246. 2. 1. 2. Ochra cobalti rubra indurata.
Waller. syst. miner. 2. p. 181. n. 6. Cobaltum arsenicum
 mixtum, colore rubro vel flavo efflorescens.

Habitat cum ochraceo, arsenici non calcem, sed acidum im-
mixtum habens, colore ut plurimum perfici flores, inter-
dam coccionellam imitans vel kermesinum, superficiale,
vel majoribus minoribusve partibus aliis fossilibus insper-
sum, in granula secedens, radiis, quos textura ostendit,
nunc latioribus nunc angustioribus, fascicularis vel foli-
latis, sæpius formæ communis, quam botryoides, aut
tabulas minimas rectangulas tetraedras ad facies termi-
nales in aciem exeuntes aut aciculas exiles tetraedro pyri-
maticas, in fasciculos aut sphaeras aggregatas referens.

Aerco- 4. C. inconspicuum coloris fordidi mixti, ustum & cum
reum. plumbo fustum argenti portionem relinquens.

Waller. syst. miner. 2. p. 345. n. 16. Argentum nativum
 vel mineralisatum, lapidibus diversicoloris mixtis inhæ-
 rens, colore stercoris asferini.

v. *Born. Brief XXII.* p. 220. *Schreiber bergm. Journ.* 1784.
 I. p. 43.

Habitat in Norwegiæ (prope Kongsberg,) Saxoniz (prope
Ehrenfriedersdorf, Johannegeorgstadt & Marienberg)
Hungariæ (prope Schemnitz,) Wirtembergiæ (Königs-
wart,) & Delphinatus (prope Allevard) fodinis, &
gentum nativum semper nunc parciore nunc largiore copia
(ad $\frac{1}{4}$ usque) continens, ferrum quoque, non raro prae-
terea niccolum ochraceum & arsenicum, interdum argen-
tam & hydrargyrum, utrum omne huc spectat. An potius
ferrum mineris accersendum?

sulphura- 5. C. nitoris metallici stannei coloris prunis inspersum foli-
um. phuris vaporem eructans, diuque igne agitatum purum
 cobalti calcem relinquens.

Geyer. chem. Annal. 1788. I. p. 67.

Habitat in Suecia prope Calmariam.

pyritico- 6. C. nitoris & coloris stannei igne agitatum sulphuris vapo-
sum. rem eructans & carbonum pulvere interperso
 riem relinquens magneti obtemperantem.

Syst. nat. XII. 3. p. 129. n. 2. *Swab. ad. Holm.* 1746. *Cronst.*
miner. §. 248. Cobaltum ferro sulphurato mineralisatum.

Waller. syst. miner. 2. p. 178. n. 3. Cobaltum ferro sulphurato mineralisatum, colore albo, parum nitens.

Habitat in Sueciæ (prope Riddarhytta,) Saxoniz, Bohemiæ (prope Joachimsthal) & Thuringiæ (prope Saalfeld) fodinis textura granulata, in granula quoque secedens, rarius superficiale, superficie interdum speculi ad instar nitente, aut sulsis decussantibus exarata, cubos interdum exiles perfectos aut truncatos superficiebus planis vel convexis conspicuos, rarius pyramides tetraedras duplices ad angulos valde truncatas, aut prismata pusilla hexaedra, utrinque pyramide tetraedra terminata referens.

crystallinum. 7. C. nitoris & coloris ex stanneo-chalybei, igne agitatum sulphuris arsenicique vaporem eructans, & materiam relinquens magneti obtemperantem.

Cronst. miner. §. 249. Cobaltum cum ferro sulphurato & arsenicato mineralisatum.

Waller. syst. miner. 2. p. 176. n. 1. Cobaltum ferro arsenicato cum vel sine sulphure mineralisatum, minera alba, planis aut granulis micam.

§) *Syst. nat.* XII. 3. p. 129. n. 1. Cobaltum crystallisatum Fig. 35.

Carsheuf. miner. 55. Cobaltum mineralisatum crystallinum, crystallis polyedris nitidissimis albis.

Waller. syst. miner. 2. p. 179. n. 4. Minera cobalti crystallisata.

Habitat in monte Sueciæ Tunaberg Sudermanniæ, superficie colore interdum in fulvum vergente, sæpe prismata referens hexaedra, utrinque pyramide irregulari hexaedra terminata, ita ut crystallus constet tetragonis sex, sexagonis 12, faciebus tribus proximis eodem ubique modo striatis, & facies tres similes oppositas sibi habentibus, ut alternis ternis semper contrarie striatis, ut, quocumque vertas, semper sint latera tria proxima reliquis contrario modo striata; ex his tribus planum medium semper tetragonum, lateralia hexagona.

arsenicale. 8. C. nitoris & coloris obscure chalybei igne agitatum arsenici fumum eructans & materiem relinquens magneti obtemperantem.

Syst. nat. XII. 3. p. 129. *Cronst. miner.* §. 247. 1. Cobaltum ferro & arsenico metalliformi mineralisatum.

Waller. miner. 226. Cobalti minera diversimode figurata,

Waller. syst. miner. 2. p. 177. n. 2. Cobaltum ferro & arsenico mineralisatum, minera cinerea difformi, particulis parce vel non nitens.

Habitat in Saxonix (prope Freyberg, Annaberg, Schneeberg, Johannegeorgenstadt, Bohemix prope Joachimthal,) Thuringix (prope Saafeld,) Stirix prope Schladming,) Lotharingix (prope Giromagny,) & Norwegix (prope Kongsberg,) fodinis cobalto cum ferro & arsenico conjuncto, textura nunc granularis, nunc planæ ad conchaceam accedentis, rarius parallele, stellatim aut fasciculatim fibrosæ, forme ut plurimum communis, interdum botryoides, nonnunquam arbuscularum imaginibus nigris pictum.

hispani- 9. C. nitoris & coloris chalybei, igne agitatum sulphuris & arsenici vaporem eructans, & materiem relinquens magneti non obtemperantem.

Habitat in Arragonix & Valentix fodinis, ferri expertus, præter cobaltum sulphuris & arsenici ferax.

FERRUM. Post platinam tenacissimum, summe elasticum & durissimum, sonorum, nigredinis sibi propriæ, magnetem sequens, & in magnetem facile convertendum, rubiginem facillime contrahens, ponderis specifici = 7600 : 1000.

Igne facile candens, paulo fortiori scintillans elidens, fortissimo dum liquandum, facilius in calcem rubram squamosam abiens, quæ vitris adjecta virescenti, aut si vehementius usta sit, luteo illa colore perfundit.

Acidis omnibus facile solvendum, quibus, acrimonia omni orbans, saporem adstringentem impertitus, per gallarum tincturam colore nigro, per sanguinis lixivium cæruleo ex illis præcipitandum.

ivum. 1. F. nudum nitoris metallici.

Syst. nat. XII. 5. p. 136. n. 1. *Mus. Tessin.* 36. n. 1. Ferrum nudum intractabile.

Waller. miner. 242. Ferrum nativum in granulis.

Waller. syst. mineral. 2. p. 233. n. 1. Ferrum nativum.

Carth. miner. 71. Ferrum nudum malleabile.

Habitat in Islandia, ducatu Juliacenfi, Saxonia prope Grosscamdsdorf & Eibenstock, Silesiæ, Stiria, Salisburgi, Bavariae montibus, in Africa (ad fluvium Senegal,) in America meridionalis districtu S. Jacobi del Estero, in Sibiria prope montes Nemiricos ad fluvium Jenisei, posterius ramulosum frigidum quoque malleabile siveolis plenum, hinc inde materia pellucida, difficulter igne liquanda, chrysolitos meniente, textura conchacea referitis; an omne perfecte metallicum, an album vere nativum?

chalybea- 2. F. retractorium in grana secedens nigrum tritura nigra-
tum.
texturæ compactæ, formæ communis.

Syst. nat. XII. 3. p. 137. n. 4. Ferrum retractorium nigri-
cans subscintillans compactissimum.

Cronst. min. §. 210. 2. I. 1.

Waller. syst. miner. 2. p. 237. n. 4. a. Minera ferri nigra
solida.

Habitat ad Sibirix montium Urdjumski radicem, in Suecia,
potissimum Westmanniæ, Dalecarliæ, Smolandix fo-
dinis, subscintillans post ignitionem malleabile, igne
facile liquefcens, ferri boni in eximiam chalybem con-
vertendi largam $\frac{19-10}{180}$ portionem exhibens, igne sulphur
nullum exhalans

selectum. 3. F. retractorium in grana secedens nigrum tritura nigra
texturæ subtilissime granulata, formæ communis.

Syst. nat. I. p. 176. n. 13. Ferrum retractorium solidum.

Syst. nat. XII. 3. p. 137. n. 8. Ferrum retractorium nigrans
particulis subimpalpabilibus solidescens.

Cronst. min. §. 210. 2. I. 2.

Waller. syst. miner. 2. p. 437. n. 4. b. & d. Ferrum sulphure
insensibiliter mineralisatum, minera nigricante, tritura
nigra magneti amica.

rhombe- 3) *Syst. nat.* XII. 3. p. 137. n. 6. Ferrum retractorium ni-
um.
grans, particulis rhombeis.

Habitat in Americæ septentrionalis (prope Crownpoint.)
Laponiæ (e. gr. prope Kirnuar, Jellivari, Janusvando.)
Norwegiæ (prope Bramble, Larmstadt, Tornbionsbor,
Arendal, Roennegen, Gellebeck, Nordsee,) Sueciæ plu-
rimi, Pyrenæorum (potissimum inter Sem & Lercoul,)
Pedemontii (prope Traber & Belangero,) Elbæ Sardi-
niæ, Bergami, Bresciæ, Srinæ, Carinthiæ, Hungariæ,
Bohemix & Saxonix nonnullis fodinis, chalybeato ce-
terum simile, in fragmenta rhombea (3) interdum
diffiliens.

commune 4. F. retractorium in grana secedens nigrum tritura nigra
texturæ evidentius granulata, formæ communis.

Syst. nat. I. p. 177. XII. n. 16. 3. p. 138. n. 10. Ferrum re-
tractorium nigrans, particulis subgranulatis inæqualibus.

Cronst. min. §. 210. 2. I. 3.

Waller. syst. min. 2. p. 238. n. 4. c. Minera ferri nigra
granularis.

3) *Syst.*

- (β) *Syst. nat.* I. p. 177. n. 15. XII. 3. p. 138. n. 9. Ferrum (granosum) retractorium nigrans particulis arenaceis.
 γ) *Syst. nat.* I. p. 177. n. 19. XII. 3. p. 138. n. 12. Ferrum (talcosum) retractorium nigrans, talco inspersum.
 δ) *Syst. nat.* I. p. 177. n. 20. XII. 3. p. 138. n. 13. Ferrum (calcarium) retractorium nigrans marmoris.
 ε) *Syst. nat.* XII. 3. p. 137. n. 5. Ferrum (sidereum) retractorium nigrans, maculis rhombicis mineræ ferri inspersis.
 ζ) *Syst. nat.* I. p. 177. n. 21. XII. 3. p. 138. n. 11. Ferrum (molle) retractorium nigrans pyriticosum.

Habitat cum seleño, cui ceterum simile, in Sueciæ potissimum fodiis. interdum punctatim steatitæ (γ) aut lapidic calcario (δ) inspersum aut frustis majoribus ferro intrazabili rubro micacco immersum aut pyriten sibi inspersum continens & ea de causa igne tortum sulphuris vapores eructans.

crystallinum. 5. F. retractorium nigrum tritura nigra, forma crystallorum, Fig. 23.

Syst. nat. I. p. 175. n. 1. Ferrum crystallifatum.

Syst. nat. XII. 3. p. 137. n. 3. Ferrum crystallifatum retractorium confertum adhærens.

It. wgoth. 258. Minera stanni.

Walier. syst. miner. 2. p. 234. n. 2. Ferrum mineralisatum crystallifatum.

(β) *Syst. nat.* XII. 3. p. 136. n. 2. Ferrum (tesellare) crystallifatum retractorium solitarium.

Cronst. miner. 6. 201. 2. 1. 5. Minera ferri calciformis inaurata octaedra.

γ) *Syst. nat.* I. p. 165. n. 4. Alumen talcosum opacum.

Amœn. acad. 1. p. 481. Alumen solitarium cinereo-fuscum ollaris.

Waller. miner. 130. Talcum cubicum octaedrum.

Habitat in Norwegia (prope Bramble,) Sueciæ ferrifodiis, Gallicia, Carinthia (prope Fragant,) Corsica, Delphinatu (valle Volyandemer,) & Sabandia, ut plurimum solitarium nunc liberum nunc marmoris micanti, quartzo, serpentino inhærens.

blareo- 6. F. retractorium nigrum tritura nigra in grana communisum. tum.

Syst. nat. I. p. 208. n. 8. XII. 3. p. 199. n. 13. Musc. Tess. 112. Arena (ferrea) ferri atra.

Waller. miner. 251. Ferrum arenæ mineralisatum.

Waller. syst. miner. 2. p. 255. n. 18. Ferrum mineralisatum in formam arenæ collectum.

Woltersd. miner. 31. Ferrum glareosum atrum magneti sequens.

Vogel miner. 80. Arena ferrea.

Cartheus. miner. 10. Arena metallica.

Habitat in Italia ad radicem montium colliumque vulcanorum, ad Sibiria, Groenlandia, Islandia, Laponia, Fennonia, Suecia fluvios & littora, ad littora maris Baltici, ad rivum Kierniz Lusatia, in Bohemia (prope Prehnitz) in Transilvania (ad fluvium Aranjus,) in Elba, Britannia (ad fontem S. Mactovii,) Jamaica, India, potissimum in maritimis Coromandel & Zeylona, ex mineris præcedentibus per torrentes & maris undas comminutis & in remota sæpe loca delatis natum, granis obtuse angulatis.

hepaticum. 7. F. retractorium hepaticum, tritura nigra subscintillans, in fragmenta subcubica diffiliens.

Habitat in alpidibus Lapponicis, e. gr. Jellivari, compactum. An distincta species?

nitens. 8. F. retractorium nigrum compactum tritura rubra, in fragmenta nitentia cubica diffiliens.

Cronst. miner. §. 211. 2. 3.

Habitat in Norwegiæ fodinis prope Arendal. An distincta species?

rhombeum. 9. F. retractorium tritura rubra compactum in fragmenta rhombea diffiliens.

Syst. nat. XII. 3. p. 139. n. 14. Ferrum (decussatum) retractorium rubricosum rhombo-striatum.

Habitat in Sueciæ fodinis Bitsbergensibus. An distincta species?

fuccicum. 10. F. retractorium compactum nigrum, tritura rubra, in fragmenta indeterminata diffiliens.

Cronst. miner. §. 211. 2. 1.

(?) *Syst. nat.* 177. n. 14. XII. 3. p. 139. n. 15. Ferrum (virens) subretractorium rubricosum, particulis impalpabilibus nitidis.

Habitat in Sueciæ fodinis (prope Elisee.) (β) adnoto inhærens prope Norberg, Persberg, Grengie, Kongs.

lamellosum. 11. F. retractorium nigrum lamellosum, tritura rubra.

Cronst. miner. §. 211. 2. 4. Minera ferri retractoria tritura rubra lamellosa.

β) *Syst. nat.* I. p. 177. n. 17. XII. 3. p. 139. n. 16. Ferrum (squamosum) subretractorium rubricosum, particulis squamolis.

Habitat in Norwegia (prope Gellebeck).

Magnes. 12. F. attractorium compactum formæ communis.

Syst. nat. I. p. 176. n. 12. XII. 3. p. 142. n. 27. Ferrum attractorium.

Woltersd. miner. 31. Ferrum amorphum, ferrum attrahens.

Waller. syst. miner. 2. p. 235. n. 3. Ferrum mineralisatum, minera ferrum attrahente & polos mundi ostendente.

Habitat in Dania, Norwegiæ (prope Arendal, Lærmstadt, Bamble,) Sueciæ (e. gr. ad montem Högberg,) Lapponiæ (prope Januswando,) Sibiria, potissimum Uralicis, India, regni Peruani, insulæ Serpho archipelagi, Elbæ, Hungariæ (prope Taisolz,) Temesiæ (prope Dognaska,) Bohemiæ (prope Piatte, Orbicau & ad montem Caff,) Saxoniz (prope Johannegeorgensstadt, Ehrenfriedersdorf, Dorichemnitz, Schmalzgrube & Breitenbrunn,) Franconiæ (prope Lichtenberg) & Sæviæ (prope Aalen ferrifodinis, in grana secedens, in fragmenta indeterminata obtusangula diffiliens, uelut plurimum, parum nitens, durum, fragile, ferrei aut chalybei coloris, rarius ex cærulescente cinerei, fusci aut rufescentis, tritura rarius rubra, quam nigra, rarius (e. gr. in Norwegia) globosam, polos duos monstrans polos mundi respicientes, hinc experimentis physicis, navigationi, investigando ferro aliisque usibus inserviens.

Granulare. 13. F. attractorium texturæ granularis formæ communis.

Cronst. miner. §. 209. 2. 1. 2. 1. 2. & 3.

Waller. syst. miner. 2. p. 235. n. 3. b. Magnes colore ferreo granularis.

Habitat in Sueciæ ferrifodinis Kærrgrufoe & prope Norberg,) magneti ceterum simile.

Fibrosum. 14. F. attractorium texturæ fibrosæ formæ communis.

Karsten Lesk. Mineral. tab. 1. p. 442.

Habitat in Suecia, coloris inter dilute chalybeum & cærulescenti-canum intermediū, parum nitens, in grana secedens, opacum, molle, fragile, in fragmenta indeterminata non valde obtusangula diffiliens, nigra ex cærulescenti atra, fibris teneis rectis fasciculatis,

squamo- 15. F. attractorium texturæ lamellofæ formæ communis.
sum.

Cronst. miner. §. 209. 2. 1. 2. 1. 4.

Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 446.

Danz chem. Annal. 1785. 2. p. 426.

*Habitat in Norwegia (prope Bamble & Sandfwer,) in terris
Rhenanis, atrum, lamellis crassiss. rectis, tritura rubra.*

subte- 16. F. attractorium atrum formæ crystallinæ.
traedrum.

*Habitat in Norwegia (prope Bramble,) Saxonia (prope
Breitenbrunn) & Carinthia (prope Fragant & Hutten-
berg) fodinis, interdum una cum cupro fulvo gneisso
fornacum immersum, crystallis uel plurimum pyramida
tetraedrum duplicem sæpe exilem, rarius prisina tetrae-
dram obliquangulum aut cuneum hexaedrum altero si-
ne in aciem, altero in pyramida-tetraedrum irregularem
terminato referentibus.*

basalti- 17. F. attractorium spadiceum columnas graciles in majores
eum. fasciculatas interdum articulatas referens.

Hacquet Schr. berl. Naturf. 4. p. 13. t. 3. f. 1. 2.

Danz chem. Annal. 1785. 2. p. 424.

Flurl bergm. Journ. 1789. 2. p. 1092.

Reuss. Orogr. des boehm. Mittelgeb. p. 89.

Ferber Bemerk. in Neuschatel &c. p. 5.

Stour Abh. der boehm. Ges. 1788. p. 174.

*Habitat in Ducatus Bipontini valie Itas, etiam prope Mos-
chel-Landsberg, in Franconia (prope Lichtenberg,) Pa-
latinatu superiori (prope Amberg) & Bohemia (prope Piz-
zen, Augesd & monasterium Olleg,) ampla uel plurimum
strata constituens, columnis calore & ad aërem a se invi-
cem discedentibus, ferrum, frictione ad magnetem præ-
paratum trahens.*

micaceum. 18. F. intrastabile ferrei coloris nitens texturæ lamellofæ.
*Syst. nat. 1. p. 176. n. 7. XII. 3. p. 139. n. 18. Ferrum
intrastabile rubricans micaceum nitens.*

*Waller. miner. 169. Ferrum arsenico mineralisatum mine-
ra micacea rubra s. attritu rubente.*

*Waller. syst. miner. 2. p. 242. n. 8. Ferrum mineralisa-
tum, minera micacea squamosa, colore griseo seu fer-
reo nitens, tritura humida rubra.*

*Carth. miner. 72. Ferrum mineralisatum squamosum gri-
seum splendens friabile.*

*Cronst. miner. §. 201. 2. 1. 4. Hamalites cærulescens
squamosus.*

8) *Syst. nat.* I. p. 177. n. 18. Ferrum retractorium particulis sublaminosis solidescens.

Syst. nat. XII. 3. p. 140. n. 19. Ferrum (cærulescens) intractabile rubricans, squamis sublaminosis cærulescentibus.

Waller. miner. 257. Minera ferri cærulescens laminosa.

Habitat in Sibiria (Nesdjewskoi ad lacum Onega,) Lapponia (prope Jellivari,) Suecia (prope Grengie & Calmar,) Hercynia (prope Osterodam & Zorge,) comitatus Sayn (ad montem Streitberg,) Franconia (ad Ochsenkopf montis piniferi,) Saxonia (prope Altenberg & Johannegeorgenstadt,) Lusatia (prope Markersdorf) & Hungaria (prope Topfchau) ferrifodinis, ut plurimum in grana, rarius in crustas, rarissime in bacillos secedens, lamellis sæpius incurvis quam rectis, crebro partibus majoribus, interdum minoribus, aliis fossilibus quartzo, fluori, ferro ochraceo, immersum, rarius superficiale, ut plurimum forma communi, interdum forma tabularum hexaedrarum lateribus coalitarum conspicuum.

speculara. 19. F. intractabile compactum nitoris & coloris chalybei, tritura rubra, iatus speculi instar nitens.

Waller. syst. miner. 2. p. 239. & 241. n. 6. 7. Ferrum mineralisatum, minera grisea seu albo-cærulescente, tritura rubra, magnete refractaria & Ferrum mineralisatum minera cærulescente aut nigrescente, magneti vel amica vel refractaria.

Cronst. miner. §. 201. 2. 1. 1-3. Minera ferri calciformis indurata cærulescens.

9) *Syst. nat.* I. p. 175. n. 3. XII. 3. p. 140. n. 20. Ferrum intractabile rubricans scintillans solidum rhombo striatum.

7) *Syst. nat.* XII. 3. p. 140. n. 21. Ferrum (cellulosum) intractabile rubricans, lamellis erectis interstinctis.

Habitat in Norwegia, Suecia (prope Bitsberg,) Germania (prope Osnabrugg, Freyberg, Augustusburg & Altenberg,) etiam prope Thurnberg in Palatinatu superiori, in Lotharingia (prope Framont) & Ilva ferrifodinis, superficie sæpe iridis coloribus ludente nunc in grana nunc in crustas nunc in bacillos secedens, sæpius forma communi, neque tamen raro forma crystallorum, in cellulas aut uvæ speciem sæpius aggregatarum nunc tabulas hexaedras nunc lentes exiles nunc pyramides triedras duplices & complanatas vel simplices & apice inflexas, nunc cubos, rarius perfectos vel marginibus, quam angulis truncatos nunc polyedra preferentium.

rubrico-20. F. intractabile rubrum lamellosum intus micans molli-
sum.

Syst. nat. I. p. 176 XII. 3. p. 141. n. 23. Ferrum intractabile
rubricans rubrumque, punctis impalpabilibus nitidis.

Cronst. miner. §. 203. 3. 2. Hæmatitis ruber squamosus.

Waller. miner. 27. Mica ferrea rubra.

Waller. syst. miner. 2. p. 248. n. 13. Ferrum ochraceum
mineralitatum rubrum, minera squamosa molli in-
quinate magneti refractaria.

Habitat in Cambria, Suecia (prope Nora, Norberk, in
monte argenteo occidentali,) Saxonia (prope Ehrenfrie-
dersdorf & Camisdorf,) Hennebergia (prope Suhl,) Her-
cynia (in monte Iberg & prope Zorge,) Nassovia, Hun-
garia, colore nunc magis in chalybeum nunc potius in
fuscum colorem vergens, sæpius crustæ more alias feri
mineras obducens, in grana secedens, lamellis incur-
vis nunc majoribus nunc minoribus, in fragmenta in-
determinata valde obtusangula diffiliens.

Hæmatites. 21. F. intractabile fibrosum duriusculum opacum tritura
rubra aut flava.

Glaskopf. *Syst. nat.* I. p. 175. n. 5. XII. 3. p. 140. n. 22. Ferrum
intractabile rubricans glandulosum fragmentis concen-
tratis.

Waller. miner. 243. Ferrum mineralisatum minera figu-
rata rubra s. tritura rubente.

Wolterd. miner. 31. Ferrum rubrum ex centro radiatum
& Ferrum rubrum globosum extrus punctatum.

α) nigrum.

Waller. syst. miner. 2. p. 245. n. 10. Ferrum ochraceum
mineralisatum, minera nigrescente plerumque testacea
aut figurata, tritura rubra magneti refractaria.

β) fuscum.

Cronst. miner. §. 202. Hæmatites nigrescens.

Blutstein. γ) rubrum.

Cronst. miner. §. 203. Hæmatites ruber.

Waller. syst. miner. 2. p. 245. n. 11. Ferrum ochraceum
mineralisatum, minera rubra dura ut plurimum figurata,
magneti refractaria.

δ) flavum, tritura flava.

Cronst. miner. §. 204. 2. Hæmatites flavus.

Waller. syst. miner. 2. p. 247. n. 12. Ferrum ochraceum
mineralisatum, minera flava plerumque figurata, tri-
tura flava, magneti refractaria.

Habitat in Angliæ (e. gr. prope Durham,) Scotiæ, Norwegiæ, Sueciæ, Sibiria, (e. gr. in montibus uralensibus prope Sinarskoi & Bodo,) Hungariæ, Carinthiæ (prope Hüttenberg,) Bohemiæ, Saxoniæ (e. gr. prope Johannsgeorgenstadt & Freyberg & in monte Rothenberg,) Hattiæ (e. gr. prope Schmalcalden,) Hercyniæ (e. gr. prope Okerodam,) Electoratus Trevirensis (e. gr. prope Herraufen,) ducatus Bipontini (Frischemuth, ß) in Bohemiæ (prope Camerhof) & Hungariæ (prope Senica, Haidla, Stiar, Roniz, Taisolz, Boimik & Libeten. γ) in Pyrenæorum (inter Sem & Leroul,) Britanniæ (prope Salles,) Scotiæ (prope Pittichie provinciæ Aberdeen,) Angliæ (prope Workington Cambriæ,) Sueciæ (in monte argenteo occidentali Westmanniæ,) Hercyniæ (prope Hüttenrodam, Okerodam & Andreassberg,) Saxoniæ (prope Camsdorf, Schneeberg, Altenberg, Schwarzenberg, Eibenstock, Groschirma, Schellerhau & Bösenbrunn,) Lufatiæ (prope Wehrau,) Bohemiæ (prope Presniz, Radnik & Platte,) Hungariæ (prope Ruskowa, Sirck & Stoops,) Transilvaniæ (prope Gyailer,) Carinthiæ (prope Neumarkt,) Austriæ (prope Graskopf,) Wirtembergiæ (prope Schiltach) & Bipontii (prope Moschellandsberg,) β) in Angliæ (Hubbadale Derby,) Sueciæ (prope Norberg,) Saxoniæ (prope Bösenbrunn & Scheibenberg,) Bohemiæ (prope Melnik,) Hungariæ (prope Ruskowa, Scalca & Boimik,) Carinthiæ (prope Bleyberg,) Austriæ (in monte Gatticenli) & Bipontii (prope Tathernas montanas, α) in Sibiria (e. gr. prope Catharinenberg,) Sueciæ (prope Bitsberg, Wick, Norberg, Ritterhütte, Langbanshütte &c.) Norwegiæ (prope Arendal,) Lapponiæ (prope Jellivari,) Angliæ (præsertim Gloucestriæ,) Hercyniæ (ad montem Iberg, prope Zellerfeld & Zorge,) Hennebergiæ (in planitie Buchebene,) Saxoniæ (prope Gilsdorf, Voigtsberg, Camsdorf, Scheibenberg, Marienberg, Schwarzenberg & Blankenburg,) Lufatiæ (prope Rengerdorf,) Marchiæ Brandenburgicæ (prope Kisterniz,) Bohemiæ (prope Platte,) Moraviæ (prope Buttenwald,) Hungariæ (prope Suchodolina, Libeten, Ruskowa, Stiavnica, Roniz & Taisolz,) Carinthiæ, Carniolia, Ilvæ, Brisgoviæ (ad montem Heuberg,) Sueviæ (prope Gindelwangen, Ahlan & Neuhausen,) Wirtembergiæ (prope Neoburgum) & Nassoviæ (in Siegenensi & Dillenburgica parte) sodinis, rarissime crustæ inslar alia fossilia obducens, superficie in-

terdum iridis coloribus ludente aut argenticoloribus arbusculis picta, fibris crebrius parallelis, quam fasciculatis vel stellatis, in sessucas longas aut fragmenta cuneiformia, rarius in discoidea diffiliens, intus interdum cavum, aut extrinsecus quartzo vel chalcedonio quasi cortice obductum nunc in grana nunc in bacillos nunc in crustas secedens, rarius formæ communis, quam reniforme, botryoides, globosum, stillaritium, fistulosum aut arbusculas referens, varietas rubra sanguinis profluviiis sifflendis, aliisque medicamentis, poliendis quoque metallis, potissimum ferro & chalybi inserviens.

compac- 22. F. intractabile compactum duriusculum opacum, tritura-
tum: rubra aut flava.

Cronst. miner. §. 202. 203. 204. 2. 3. & 5. I.

Waller. syst. miner. p. 244. 246. 247. n. 10. 11. 12. Haematites solidus.

6) Syst. nat. XII. 3. p. 141. n. 25. Ferrum (glomeratum) intractabile rubricans octaedro granulatum.

d) Syst. nat. XII. 3. p. 141. n. 24. Ferrum (arenosum) intractabile nigrans, particulis granulatis opacis.

Habitat in Sibiria (prope Catharinenburg aliisque,) Lapponia (prope Jellivari,) Suecia (prope Grengie & in monte Taberg,) Hercynia (prope Rübeland,) Franconia (prope Naila & Suhl,) Thuringia (prope Saalfeld,) Saxonia (prope Camisdorf, Chemnitz, Schneeberg, Freiberg & Johannegeorgenstadt,) Variscia (e. gr. prope Schlaiz,) Lusatia (prope Wehran,) Bohemia (prope Tœpliz,) Temesia, Carniola (prope Kumpell,) Tirolis, Wirtembergia (prope Heidenheim,) Helvetia (in valle Mühlthal,) Italia, Navarra (prope Baigorry,) electoratus Trevirensis (prope Herrhausen,) Nassovia partis Siegenensis, Namurci sordinis, frequentius in grana secedens, interdum vagus, crebro in stratis aut venis obviis, quas integras constituit, nonnunquam aliis fossilibus inspersum, flavum, rubrum aut nigrescens, textura nunc æqualis nunc inæqualis, formæ crebro communis, alias globulosum, reniforme, stillaritium, fistulosum, cellulolum aut vestigiis hexaedro-pyramidalibus inæquale aut forma crystallorum frequentius adnatarum, quam liberarum, aggregatarum, quam solitariarum, rarius tetraedro-pyramidalium, quam cubicarum, quæ intus interdum cavæ & aqua repletæ, furno calido impositæ magno cum strepitu diffiliant.

spatosum. 23. F. intractabile lamellosum effervesceus igne crepitans & nigrescens, in fragmenta rhomboidalia diffiliens.

Syst. nat. I. p. 175. XII. 3. p. 141. n. 26. Ferrum intractabile albicans spatosum.

Woltersd. miner. 31. Ferrum spatosum colore gilvo s. badio.

Waller. miner. 244. n. 3. Minera ferri alba spatiformis.

Waller syst. miner. 2. p. 251. n. 16. Ferrum calcareis lapidibus inhaerens, minera alba vel fusca, facie lapidea, sine nitore, magnete non attractili.

Vogel. mineralj. 167. Minera martis spatosa.

Cronst. miner. §. 30-33. Terra calcarea marte intime mixta.

β) *Waller. syst. miner.* 2. p. 261. n. 24. Ochra ferri fusca.

Habitat, interdum strata ampliora & massicem aliarum minerarum constituens, in regno Tulerano, in Hispania, in Pyrenæis (prope Echaux, inter Sem & Lercoul, etiam in comitatu Ruscinnonensi,) in Delphinatu (prope Allemon,) Alsatia (prope Rothau,) Pedemontio (prope Monastero,) territorio Bergamensi & Bresciano,) Tirolis (prope Schroaz,) Salisburgo, Stiria (prope Schladming & Eisenerz,) Carniolia (prope Jauberlig,) Carinthia (prope Hüttenberg, Austria (prope Reichenau,) Hungaria (prope Schemnitz & Schmœlnitz,) Silesia, (e. gr. prope Creuzburg,) Borussia (prope Ratiborziz, Sckerschann & Mayerhoefer,) Saxonia (prope Altenberg, Schneeberg, Freyberg, Bräunsdorf, Voigtsberg & Camisdorf,) Franconia (prope Neila & Lobenstein,) Thuringia (prope Koeniz,) Hassia (prope Schmalcalden & Wolzhausen,) Nassoviæ parte Saarbrückensi, Weilburgensi & potissimum Siegenensi, Rheni ripis (e. gr. prope Benndorf, Wolfstein, Obernhof, Wiener,) Ducatu Bergensi (in monte Windberg,) Hercynia (prope Clausthal, Cellerfeld, Laurentthal, Stolberg,) principatus Anhaltini parte Bernburgensi, Halberstadio (prope Dankenrode, in Uplandia, Dalecarlia & alias passim in Suecia, in Cambria & Glocestria Angliæ, in granis, rarius in crustas flexuosas secedens, prunis inspersum lucem spargens, acidis totum solvendum, frequentissime album, colore tamen ad ærem fugaci, alias canum, cærulescens, rufescens flavum, rubrum, fuscum, nigricans, nigrum aut ad superficiem iridis coloribus ludens, rarius fistulosum, globosum, cellulosum aut vestigiis cubicis impressis conspicuum aut prout prope Crenix, fungiten figura referens, quam formæ communis aut crystallorum extrinsecus nitentium ut plurimum aggregatarum, rarius pellucidarum, rarius

*pyramides triedras aut exilissimas tetraedras vel cubos -
quam dentes pusillas, interdum rosæ petalorum instar ag-
gregatas aut sellæ instar curvatas, vel rhombos facie-
bus sæpe convexis conspicuos referentium, parando cha-
lubi præ aliis ferri numeris conducens, ferri calce aëre
fixo saturata, ut plurimum quoque terræ calcariæ &
magnesiæ calci juncta.*

fliccum. 24. F. intractabile scintillans.

*Cronst. miner. §. 54. 1. & 65. Quartzum calce ferri atra
intrinsece mistum & Jaspis martialis, Sinople.*

*Habitat in Palatinatus & Bipontinis, Mercyniz (prope Rü-
beland,) Hungariæ (prope Schemniz & Bakabanya) fo-
dinis, in his sæpe auriferum, ceterum ex ferri calce pe-
trofilici, quartzo aut jaspidi juncta constans, interdum
quasi erosum.*

argilla- 25. F. molle opacum inconspicuum ficcum.

*ceum. Cronst. miner. §. 87. Bolus indurata particulis impalpa-
bilibus.*

*Habitat in Italia, Wittenbergia, Nassovia (e. gr. prope Sie-
gen,) Franconia (e. gr. prope Neila,) Vaxicia, Saxonia
(e. gr. prope Schneeberg, Chemniz & Schmiedefeld,) Lu-
satia (prope Wehrau,) Bohemia (prope Tœpliz,) Hun-
garia (prope Scalca) & Temelia nunc vagum nunc inte-
gra strata constituens nunc formæ communis nunc fora-
minulentum & intus fistulosum nunc cellulosum nunc
lentes, renes, globulos, sapissimæ pisa æquantes re-
ferens, interdum schistosum aut in crustas secedens, ex
ferri calce & argilla compositum.*

Ochra. 26. F. intractabile inconspicuum opacum friabile.

*Waller. miner. 205. Ferri terra præcipitata non minera-
lisata.*

*Cronst. miner. §. 200. 1. 1. 1. Minera ferri calciformis
friabilis.*

*α) Syst. nat. 1. p. 205. n. 1. XII. 3. p. 192. n. 1. Mus. Tés-
sin. 106. Ochra ferri pulvereæ lutea.*

It. Scan. 123. Ochra flava.

Woltersd. miner. 31. Ferrum terreum luteum friabile.

*Waller. syst. miner. 2. p. 258. Ferrum acido solutum &
præcipitatum, colore flavo.*

*β) Syst. nat. XII. 3. p. 192. n. 2. Ochra ferri pulvereæ rufa.
Waller. syst. miner. 2. p. 259. n. 22. Ferrum acido
corrosum rubrum.*

Habitat frequens in aquis ferri feris, in receptaculis, canalibus e. c. in fundum delabens, alias quoque in insula Celebes, Persia, Sibiria (ad fluvium Iesschanska,) Pensilvania (prope Fablun & in Scania,) Anglia, Seelandia, Namurcio, reliquo Belgio, ducatu Clivensi, episcopatu Osnaprüggenfi, electoratu Trevirensi, Hercynia (e. gr. in monte Rammelsberg,) Hassia, Saxonia, Franconia (e. gr. prope Wonfriedel, Neila, Coburg, Norimbergam, Altdorf,) Carinthia (prope Hüttenberg & Friesach,) Salsburgo, Alsatia, Helvetia, Italia (e. gr. circa Romam,) Hungaria (prope Schemnitz & Stoops,) Transilvania (prope Gyaller,) Silesia (e. gr. prope Sagan,) & Lusatia (prope Wehrau,) rarius stellatim fibrosum, luteo rubrove colore crebro in fuscum vergente, pictoribus usu suo magis natum, quam fusoribus.

caeruleum. 27. F. intractabile friabile terreum inconspicuum ad aërem caeruleum, igne fuscescens, a lixivio caustico colores mutans.

Cronst. miner. §. 206. Calx martialis phlogisto juncta & alcali præcipitata.

Waller. syst. miner. 2. p. 260. n. 23. Ferrum solutum alcali præcipitatum & phlogisto junctum caeruleum.

Habitat frequens ad fluvium Schadugna, prope Muran & in aliis Sibiriae & Russiae oris, in Islandia, Norwegia, Scaniae planitiebus, Scotiae & Belgii paludibus, in electoratu Hannoverano (prope Maschen,) episcopatu Hildesienfi (prope Peinam,) Hassia (prope Hirschfeld,) Suevia (prope Bahenhufen,) Brisgovia (prope Herderen,) Carnioliae alpebus Vacchinensibus, Carinthia (prope Bleyberg,) Thuringia (ad montem Eckartsberg,) Lusatia (prope Doberich & Olbersdorf,) Silesiae (prope Beutheniz, Pathowiz, Dachenberg, Creuzburg & Niederleschen) & Poloniae (prope Cracoviam) uliginibus, argillae, turfis, humo aut aliis ferri mineris immixtum, infra terram nonnunquam lacteum & ad aërem denum colorem caelestem smaltinae aut indicum assumens, ferri circiter $\frac{1}{4}$ argillae arenaeque mixtum continens, post usionem in igne magnetem sequens, pigmenti loco e. gr. Tungulis inserviens.

smaltinum. 28. F. intractabile duriusculum terreum opacum inconspicuum caeruleum, a lixivio caustico colorem non mutans, igne cinerascens.

Klaproth Schr. berl. Naturf. 10. p. 91.

Habitat in Hungaria prope Vorau, una cum quartzæ venarum $\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{2}$ pollicis, gneissum micaceum album pererrantem constituens, cupri expers, jam in fodina cæruleum, candescendo cum cineribus clavellatis omnem colorem exuens, acidis non solvendum, cum borace in vitrum pellucidum dilute flavum, cum ossium acido in vitrum coloris expers colliquescens, & ferri calce, terra aluminosa & silicea constat.

subaquo-19. P. intractabile inconspicuum opacum coloris obscuri humidum.

Syst. nat. I. p. 190. XII. 3. p. 187. n. 5. Tophus (Tubalcaini) humoso ochraceus.

Cronst. miner. §. 200. I. 1. 2. Minera ferri calciformis.

Waller. syst. miner. 2. p. 255. n. 19. Ferrum limotum, minera fusca, facie terrestri vel scoriacea, subaquoosa.

γ) polymorphum *Syst. nat. XII. 3. p. 187. n. 5. δ.*

β) placentiforme *Syst. nat. XII. 3. p. 187. n. 5. γ.*

γ) nummiforme *Syst. nat. XII. 3. p. 187. n. 5. β.*

δ) globiforme. *Syst. nat. XII. 3. p. 187. n. 5. ε.*

ε) globosum. *Syst. nat. XII. 3. p. 188. n. 7. Tophus (globus) arenoso-ferreus subrotundus.*

ζ) grandiniforme. *Mus. Tessin. 74. n. 8.*

η) pistiforme. *Syst. nat. XII. 3. p. 187. n. 5. α.*

θ) Aëtites.

Waller. syst. miner. 2. p. 614. n. 2. Lithotomi cavitate latente, parietibus nudis donati.

a) *Syst. nat. I. p. 193. n. 3. XII. 3. p. 179. n. 1. Mus. Tessin. 78. n. 2. Schreb. lith. 97. Aëtites embryo libero terrestri.*

Imperat. hist. nat. 738. Aëtites geodes.

Waller. miner. 407. Aëtites terra inclusa.

b) *Syst. nat. I. p. 193. XII. 3. p. 179. n. 2. Mus. Tessin. 78. n. 1. Gron. suppl. 58. n. 1. 3. Schreb. lith. 99. Aëtites embryo libero lapilluloso.*

Imper. nat. 739. Aquilinus.

Waller. miner. 407. n. 1. Lithotomi cavitate latente donati.

1) *Syst. nat. XII. 3. p. 187. n. 6. Tophus (Lithoxylon) ferreus ochraceus longitudinaliter enatus.*

Habitat sub aqua in Sibiria, Russia (c. gr. Newa) fluvii, in Smolandia, Dalecaria, Norlandia Suecia, in Belgio (prope Lugdunum), Lotharingia (prope Dax, Val-S. Amarin &c.) Normannia, Britannia (prope Vitry),

*districu Turonensi (prope Pouilly,) Franciæ insula (e. gr. prope Genicours,) Burgundia, Alsatia, Helvetia, Wirtembergia, reliqua Suevia comitatu Salmenfi, ele-
ctoratu Trevirensi (prope Mardorf,) Hercynia (prope Ilefeld,) Hassia, circulo Salico (prope Halam,) Variscia, Bohemia, Lusatia (prope Tribel,) Silesia (prope Wic-
helsdorf,) Hungaria, Transilvania (prope Reschinar) ex humo ferri ferro, ut videtur, natum a phosphori acido in-
hærente ferrum exhibens frigidum fragile ut plurimum fuscum, interdum rubrum, luteum, lutescens, virescens, cæruleum, cinereum, ex calyce atrum, nigrum, aut in superficie variegatum, formæ communis, tum crebro foraminulentum, alias fistulosum, orbiculare granorum, renis, globi magis minusve perfecti cavi vel solidi, majoris vel minoris specie conspicuum.*

viride. 30. F. coloris psittacini, nitens.

Hoffmann bergm. Journ. II. 1. p. 397.

*Habitat Schneeberge aliis induratis ferri, wismuthi, nic-
coli cobaltique mineris insidens, interdum tabulas re-
ferens, an ferrum muriæ acido junctum? an revera
hujus generis?*

arsenicale. 31. F. canum opacum carbonibus injectum arsenici vapo-
rem eructans.

Proust annal. de chim. 1. p. 195.

*Habitat in Hispaniæ cuprifodina, plumbo cum arsenici aci-
do juncto externo habitu simile, aqua & nitri acido, vel
buliente non solvendum, & vasis clausis igni expositum
liquefscens quidem, ut tamen nullum vaporem emitat.*

sulphura-32. F. opacum prunis inspersum vaporem flammamque sul-
phuris emittens.

*Syst. nat. XII. 3. p. 116. n. 7. Pyrites (aquosus) mine-
ralifatus lividus.*

Cronst. miner. §. 152. Pyrites colore rubefcente.

*Waller. miner. 210. syst. miner. 2. p. 133. n. 7. Sulphur
ferro mineralifatum, minera fusca vel hepatica.*

*Habitat in Sueciæ, Saxonæ, Hercyniæ, Rhenanis fodi-
nis variis, creberrime fuscum, interdum dilutius, aut
coloris inter aurichalceum & calyceum intermedii, aut
calycei, aut in superficie variegati, in grana ut plurimum
secedens, formæ creberrime communis, nonnunquam
cellulosum, pectinatum, sulcis decussantibus in super-*

ficie insignitum, arbusculas referens, fistulosum, botryoides, reniforme, filatitium, globosum aut forma crystallorum tabulas exaedras crebro in globos coagmentatas, aut prismata exaedra, frequentissime cubos in cellulas aut series aggregatos referentium conspicuum.

phlogisti-33. F. opacum coloris obscuri in igne ardens.
cum.

Cronst. miner. §. 160. 6. 2. Minera ferri phlogistica.

Habitat in Hungaria (prope Schemnitz, hic auri argentique ferax,) & Suecia (in montibus Waschberg & Finnberg, etiam in Nericia) lithanthracem externo habitu referens, nunc friabile nunc firmitus coherens, alias fixum, cito & cum levi flamma exardescens, paucillum ponderis amittens, & ultra $\frac{7}{100}$ ferri saepe continens, alias sub fornace docimastica totum fere avolans, perparum modo calcis ferreae relinquendo.

86. ARSENICUM. Fragile, coloris plumbei, cum

O=O

nitore tamen fugacis, ponderis specifici = 8308.1000.

Carbonibus inspersum specie fumi albi album quodammodo redolentis sapore dulciusculi avolans.

Calce alba, aqua solubili, acidum nitri ope acidum verum sui generis evolvente.

nativum. I. A. nudum nitoris metallici.

Cronst. miner. §. 237. Arsenicum nativum.

testaceum. u) A. in crustas sphaericas secedens.

Syst. nat. I. p. 170. n. 5. XII. 3. p. 117. n. 1. Arsenicum nudum, fragmentis convexis concavisque albidis.

Cronst. miner. §. 237. 1. Arsenicum nativum particulis impalpabilibus testaceum.

Waller. miner. 217. Arsenicum ferro mineralisatum testaceum.

Waller. syst. miner. 2. p. 162. n. 3. Arsenicum nativum forma metallica testaceum.

Vog. miner. 294. *Gersn. cadm.* 19. n. 29. Cobaltum testaceum.

Just. miner. 180. Scherbencobald.

squamo- β) A. particulis micaceis. *Cronst. miner.* §. 237. 2. *Syst. nat.* XII. 3. p. 117. n. 2.

porosum. γ) A. friabile & porosum. *Cronst. miner.* §. 237. 3. *Syst. nat.* XII. 3. p. 117. n. 3.

Waller. syst. miner. 2. p. 161. n. 2. Arsenicum nativum forma metallica nigrum.

a) faciebus speculi instar nitentibus.

Cronst. miner. §. 237. 3. I.

Habitat in Norwegia (prope Kongsberg,) Hercynia (prope Andreasberg,) Alfaria (prope fanum S. marie,) Wirtembergia (prope Alpirspacum,) Fürstenbergia (prope Wittichen,) Carinthia (prope Seltischach & Geisberg,) Transilvania (prope Nagyag,) Bohemia (prope Joachimsthal,) & Saxonia (potissimum prope Annaberg & Freyberg,) spato, barytidi, felspsato saepe innidulans, galene, arsenici argenti que minerarum frequens comes, duro corpori allidens sonitum edens, cultro secundum, vix ferro carens, interdum cobaltum, rarius wismuthum, argentumve sibi inmixtum habens, rarius fibrosum, quam minutim lamellosum, interdum γ) porosum & quasi erosum, faciebus γ a) speculi instar nitentibus aut concavis aut convexis conspicuum, haud raro reziforme.

calciforme. 2. A. album, aqua solubile.

Cronst. miner. §. 238. 2. I. Calx arsenici nativa pura.

Waller. syst. miner. 2. p. 160. n. I. Arsenicum nativum album salino - calcareum.

a) farinaceum.

Cronst. miner. §. 238. 2. I. I.

Waller. syst. miner. 2. p. 160. n. I. a.

β) crystallisatum.

Syst. nat. XII. 3. p. 117. n. I. *Cartheus. miner.* 57. Arsenicum nudum crystallinum purum.

Cronst. miner. §. 238. 2. I. 2.

Waller. syst. miner. 2. p. 160. n. I. b.

γ) terra immixta.

Waller. syst. miner. 2. p. 169. n. 10. Arsenicum terra mineralisatum.

Habitat in Hercynia (prope Andreasberg,) Saxonia (e. gr. prope Gleshubel,) Bohemia (prope Joachimsthal,) Hungaria (prope Schmölnitz) argensifodinis, nativo rarius,

aliis arsenici mineris insidens, pyramides (β) interdum tetraëdras duplices referens.

Auripig-3. A. ponderosum flavum incurve lamellosum, nitoris intus mentum. cerei, igne agitatum multam sui partem relinquens.

Syst. nat. I. p. 169. n. 2. XII. 3. p. 113. n. 2. Pyrites nudus flavus micis auratis. Δ $\circ$ - $\circ$.

Waller. miner. 226. Arsenicum sulphure, lapide sparoso & micaceo mineralisatum, minera flavescente.

Waller, syst. miner. 2. p. 163. n. 5. Arsenicum nativum sulphure mixtum planis micans flavum.

Woltersd. miner. 28. Arsenicum luteum lamellatum micaceum.

Cronst. miner. §. 239. 2. I. 1. Calx arsenici sulphure mixta flava.

Habitat in Hungaria (prope Felsobanya & Neusol,) Wallachia, Buckowina, Georgia (prope Gumischkana,) Natolia & reliquo Oriente, diaphanum, formæ communis sandaraca difficiliter igne liquefcens, igne leniori rubescens, fortiori arsenici sumum sulphurisq; flammulam eructans pictoribus, atramento sympathetico, liquori vini probatorio Turcis parando, quod vocant Rusma inferiens, ex arsenici calce, sulphure & tertia adhuc incognita parte conflatum.

Sandaraca.4.A. subponderosum rutilum tritura aurantia recte lamellatum igne agitatum facile liquefcens & fumi arsenicalis albi & flammulæ sulphuræ specie avolans.

Syst. nat. I. p. 170. n. 2. XII. 3. p. 117. n. 4. Arsenicum nudum rubrum Δ .

Waller. miner. 224. syst. miner. 2. p. 163. n. 4. Arsenicum nativum sulphure mixtum rubrum.

Woltersd. miner. 28. Arsenicum rubrum.

Cronst. miner. §. 239. 2. I. 2. Calx arsenici sulphure mixta rubra.

Habitat in Sicilia (etiam prope Cataldo,) & regni Neapolitani (ad Vesuvium & Solfataram) montibus ignimovis, eorumque vicinia, in Hungaria (prope Schemniz, Taborba & Felsobanya,) Transilvania (prope Nagyag,) Bohemia (prope Joachimsthal,) Saxonie, Hercynie (prope Andreasberg,) Bipontii fodinis, etiam in Japonia insula Ximeo (prope Mungo,) auroræ colore tinctum vel coccineum, in grana secedens nunc superficiale nunc quartzo, barytidi, fluori, argilla, arenario, lava,

lava, bitumini, creberrime arsenico nativo inspersum, opacum, subopacum, diaphanum, semipellucidum aut pellucidum, rarius forma crystallorum conspicuum.

Sulphura- 5. A. nitoris metallici ex cinereo, cærulescens durum, igne agitaturn fumum arsenici album flammulamque sulphuris cæruleam eructans.

Syst. nat. I. p. 170. n. 7. XII. 3. p. 118. n. 5. Arsenicum mineralisatum cinereo-cærulescens micans. ♀ ♂.

Cronst. miner. §. 241. 3. 1. Arsenicum ferro sulphurato mineralisatum.

Cartheus. miner. 58. Arsenicum mineralisatum informe, particulis planis albis nitidis.

Waller. syst. miner. 2. p. 167. n. 8. Arsenicum sulphure & ferro mineralisatum, minera difformi, granulis cinereo-cærulescentibus, micante.

β) *Waller. syst. miner. 2. p. 168. n. 9. Arsenicum pyrite sulphureo mineralisatum solidum flavescens.*

Habitat in Sueciæ (prope Tavastehas, Lofå, Talberg,) inter tum mollius, creberrime durum, ut ad chalybenz scinillas edat arsenicum dentes, ad ærem nitorem metallicum cito exuens, igne agitaturn sandaracam exhibens, texturæ inæqualis ut plurimum granularis, rarius lamellosa aut radiata.

albicans. 6. A. nitoris & coloris stannei durum igne agitaturn arsenici fumum album eructans.

Syst. nat. I. 174. XII. 3. p. 118. n. 6. Arsenicum mineralisatum, fragmentis planis nitidis ♀.

Waller. miner. 227. Arsenicum ferro mineralisatum, minera albescente tessulis & planis micante.

Wall. syst. miner. 2. p. 165. n. 6. Arsenicum ferro mineralisatum, minera albescente granulis vel planis micante.

Cronst. miner. §. 241. 3. 2. Arsenicum metalliforme ferro mixtum.

Woltersd. miner. 28. Arsenicum albicans splendens.

Iust. miner. 181. Mispickel.

β) *Waller. syst. miner. 2. p. 166. n. 7. Arsenicum ferro mineralisatum, minera albescente crystallisatum.*

Cronst. miner. §. 241. 3. 2. 3. Arsenicum metalliforme ferro mixtum crystallisatum.

a) *pyramidibus tetraëdis duplicibus.*

Syst. nat. I. p. 170. n. 3. XII. 3. p. 118. n. 7. Arsenicum (crystallinum) mineralisatum crystallisatum octaedrum nigricans. ♂.

Waller. miner. 218. Arsenicum ferro mineralifatum, minera tessulari livido-nigra.

b) prismatibus tetraedris obliquangulis.

Syst. nat. XII. 3. p. 118. n. 8. Arsenicum (cubicum), mineralifatum crystallifatum cubicum.

Habitat in Cornubiæ, Pyrenæorum (prope Ouillere & Lanoucadé,) Fürstenbergiæ (prope Würtichen, Salisburgi,) Stiræ (prope Schladming,) Bohemiæ, Silesiæ (prope Kupferberg & Rudolstadt,) Saxoniz (prope Altenberg, Ehrenfriedersdorf, Schneeberg, Hohenstein & Freyberg,) Thuringiæ (prope Sangerhausen,) Hercyniæ & (prope Salberg, Dannemora, Uto, Riddarhytta, monte argenteo occidentali) Sueciæ fodinis, stanni mineris sæpe subtilissime inspersa in grana, rarius in bacillos secedens, in argenti colorem non raro vergens, nitoris tenacius, quam sulphuratum, igne vasis clausis agitatum arsenicum album præbens, superficie interdum sulcis decussatis exarata, aut arbusculis nigris picta, formæ us plurimum communis, rarius rotundatæ, aut crystallorum aggregatarum.

argentife-7. A. nitoris argentei texturæ subtilissime granularis in grana secedens, igne agitatum arsenici fumum & cum plumbo fusum argenti granum exhibens.

Syst. nat. XII. 3. p. 150. n. 7. Argentum (arsenicale) mineralifatum arseniciale ♂, ♀.

Cronst. miner. §. 171. Argentum ferro & arsenico sulphurato mineralifatum.

Waller. syst. miner. 2. p. 340. n. 10. Argentum arsenico, sulphure & ferro mineralifatum, minera albo colore nitecente.

Habitat in Saxoniz (prope Bräunsdorf & Freyberg,) Bohemiæ (prope Raueborziz,) Salisburgi (in cuniculo S. Floriani,) & Stiriz (prope Schladming) fodinis, ex arsenico, sulphure, ferro, & paucissimo argento constatum.

87. CUPRUM. Ductile, malleabile, rubrum, elasticum, durum, sonorum, ponderis specifici = 8876. 1000.

♀

Æruginem facile contrahens; acidis natro, oleis colore cæruleo aut viridi, ipso sulphure facile solvendum.

Ignе difficilius fluens, & liquatum, aquæ infusum maxima cum violentia dissiliens, antequam cendat, vivacissimis coloribus ludens, diuturno igne in calcem spadiceum abiens, vitrum viridi colore tingens.

nativum. 1. C. nudum nitoris metallici.

Syst. nat. I. p. 178. n. 1. Cuprum nudum mineræ inhærens.

Syst. nat. XII. 3. p. 143. n. 2. Cuprum nudum mineræ inhærens.

Cartheus. miner. 69. Cuprum nudum malleabile.

Waller. syst. miner. 2. p. 274. n. 1. *Cronst. miner.* §. 191.

1. Cuprum nativum.

præcipitatum. β) C. præcipitatum supra ferrum arenoso coalescens.

Syst. nat. I. p. 178. n. 3. *Cronov. suppl.* 12. Cuprum præcipitatum.

Waller. miner. 277. *syst. miner.* 2. p. 275. n. 2. Cuprum purum ex solutione vitriolica præcipitatum.

crystallinum. γ) C. crystallifatum octaedrum. *Syst. nat.* I. p. 178. n. 2. XII. 3. p. 143. n. 3 *Mus. Tessin.* 60. (Fig. 23.)

Habitat in cupri insula ad litus Camtschatæ orientale, in Sibiria e. gr. in montium altaicorum fodina Loflewskensi, (prope Catan, Umba, Konzofer, & ad montem Schianguenberg,) in Islandia & insulis Feroe, in Sueciæ (prope Norberg, Sunnerskog, Fahlun, Riddarhytta, fodina Heslekulle,) Turingiæ (prope Isleham, Blankenburg, & Saalfeld,) Saxoniz (prope Camsdorf, Freyberg, Annaberg, Marienberg, Bartenstein, Raschau, Johaungeorgenstadt,) Bohemiæ (prope Grastiz & Catharinenburg,) Temesiæ (e. gr. prope Saska & Moldawa,) Transilvaniz

(*prope* Decca,) Hungariæ (*prope* Kapnik, Laposbanya, Rüdnobernia, Misbanya, Illova, Schmoelniz,) Austriæ (*prope* Spiz,) Carinthiæ (*prope* Fragant,) Tirolis (*prope* Schwaz,) Sueviæ (*prope* Alpißpacum & Ripoltsau,) Rhenanis (*prope* Rheinbreidenbach,) in Galliæ (*Haux* Pyrenæorum, Baygory Navarræ, & Choinée Lugdunensis,) Cornubiæ (*prope* Redruth & Wheal-Spernon,) Itæuriæ (*prope* Paris) fodinis etiam in fastigio montis Montinensis Modino, *texturæ uncinatæ, interdum granulatæ rarius lamellosæ, ponderosum, malleabile, rubrum superficie interdum æruginosa aut nigra, flava, fusca variegata, interdum superficiele, formæ ut plurimum communis, verum quoque botryoides, capillare, filiforme, fruticulas, arbusculas, dentes, crystallosve exiles referens, nunc cubicas, interdum in uvæ speciem nunc pyramides tetraedras duplices, interdum in ramos aut gemmæ speciem aggregatus.*

lateritium. 2. C. rubrum molle nitoris metallici expers.

Syst. nat. XII. 3. p. 193. n. 6. Ochra (cyprii) cupri vitriati pulvereæ obscure ferruginea.

Cronst. miner. §. 192. 2. 1. 1. 3. Minera cupri calciformis pura rubra.

Waller. syst. miner. 2. p. 290. n. 16. Cuprum corrosum & solutum a mineris cupri destructis, præcipitatum rubrum.

Habitat in Saxoniz (*prope* Camsdorf) & Temesiæ fodinis, in igne decrepitans & nigrescens, acidis & natro volatilibus fere totum solvendum, fusione cupri ultra dimidium sui ponderis exhibens, *texturæ ut plurimum terreæ, rarius imperfecte conchacæ, sæpius crustæ instar alia fossilia obducens.*

rubrum. 3. C. obscure rubrum duriusculum nitoris metallici expers.

Syst. nat. XII. 3. p. 145. n. 9. Cuprum rubrum ochraceo-induratum.

Cronst. miner. §. 193. Minera cupri calciformis pura & indurata, colore rubro.

Waller. syst. miner. 2. p. 276. 277. n. 3. a. Cuprum minera solida, colore rubro mineraliatum.

Habitat in Indiæ, Sibiriz (ad montes altaicos, Schlangenberg, Uraleses, præsertim gumeschewkenibus,) Norwegiæ (*prope* Ordal,) Cornubiæ, Saxoniz (*prope* Camsdorf & Freyberg,) Franconiæ (*prope* Naila,) Renanis (*prope* Rheinbreidenbach,) Temesiæ (*prope* Saska, Degnaska, Oravia, Moldava & Neumoldava,) hinc inde in

statuis solidis ex cupro fabrefactis passim diffractis, ex 100 libris ad 70 cupri præbens, acidis & natro volatilè fere totum solvendum, in igne deprepitans, & nigrescens, nunc compactum, nunc lamellosum, colore ut plurimum coccionellam æmulans, interdum kermesino aut obscurius rubro (mordoreroth,) forma sæpius communi, interdum stillatiua, aut crystallorum, ut plurimum aggregatarum & nitentium, sæpe diaphanarum & in igne omnem pelluciditatem exuentium, rarius cubos aut rhombos, aut prismata tetraedra, aut pyramides triedras, aut duplices truncatas hexaederas, quam duplices tetraedras, aut prismata hexaedra, interdum utrinque pyramide hexaedra terminata, nonnunquam capillaria, & tunc interdum scilicet aggregata referentium.

hepaticum. 4. C. fuscum molle nitoris metallici expers.

Waller. syst. miner. 2. p. 276. n. 3. b. c. Cuprum mineræ solida colore hepatico, mineralisatum.

β) Waller. syst. miner. 2. p. 338. n. 8. Argentum sulphure, arsenico & antimonio mineralisatum, minera fusca.

Cronst. miner. §. 172. §. I. Argentum antimonio sulphurato mineralisatum.

Habitat, creberrime cum cupro rubro, in Sueciæ (prope Fahlun) Saxoniz (prope Camsdorf,) Thuringiæ (prope Saalfeld,) rhenanis (prope Mehlabach,) Wirtembergiæ (prope Dornstetten,) Tyrolis (prope Schwarz,) Austriæ (prope Reichenau & Granigberg) & Temesiæ (e. gr. prope Saska,) β) paucillum argenti imixtum continens, in Stiriz (prope Schladming,) Saxoniz (prope Freyberg & præsertim prope Breunsdorf,) & Hercyniæ (prope Blankenburg) fodinis, ex cinerascens flavicante aut rubro fuscum, nunc pulverulentum aut friabile intus terreum, nunc, induratum & sæpius compactum, interdum in crustas concentricas secedens aut stillatiuum.

ficum. 5. C. atrum duriusculum nitoris metallici expers.

Waller. syst. miner. 2. p. 280. n. 6. Cuprum ferro & paucillo sulphuris mineralisatum, minera nitente nigra.

Habitat in Hercyniæ (prope Lauterberg,) Austriæ (prope Spiz) & Temesiæ fodinis, textura modo lamellosa, modo imperfecte cochleari, fere semper gravidum, ex 100 libris 7-8 cupri continens.

fuligino-6. *C. nigrum* superficiale.
fum.

Waller. syst. miner. 2. p. 291. n. 17. Cuprum corrosum & solutum, a mineris cupri destructis, præcipitatum nigrum.
Cronst. miner. §. 194. 2. 1. 2. Ochra cupri impura friabilis ferro mixta.

Habitat in Hungariæ, Saxonix (prope Freyberg,) & Suecix (prope Fahlun) fodinis, cupro fulvo fatiscenti insidens, ferri calcis partem continens.

cæruleum. 7. *C. molle* nitoris metallici expers ab acidis colorem cælestem in viridem mutans & sine effervescencia in his solvendum.
Syst. nat. I. p. 205. XII. 3. p. 192. n. 4. Ochra cupri pulverea cærulea.

Cartheus. miner. 70. Cuprum corrosum cæruleum terrestre.
Waller. miner. 280. n. 1. Cuprum solutum præcipitatum cæruleum.

Waller. syst. miner. 2. p. 289. n. 15. Cuprum corrosum & solutum a mineris destructis præcipitatum cæruleum.

Armenus. β) *C. cæruleum* calcarium. *Syst. nat. XII. 3. p. 146. n. 14.*
Vog. miner. 111. Baum. miner. 1. p. 184. Lapis armenus.
Cronst. miner. §. 35. 2. 1. & §. 194. 2. 2. 3.

Waller. syst. miner. 2. p. 289. n. 15. f. Cæruleum montanum lapidi calcarco sensibilibiter mistum.

Habitat in Oriente, Armenia, Sibiria, Hungaria, Europa australi, electoratu Trevirensi (in Langenheke,) Hassiæ (prope Thalitter,) Saxonix (prope Camsdorf,) Cornubiæ, fodinis, interdum in viridem colorem vergens, sæpe friabile & terreum, pigmento inserviens, sæpe (prope Thalitter) margæ schystosæ, aut (β) marmoris inspersum.

Cuprigo. 8. *C. nitoris* metallici expers ab acidis colorem cæruleum in viridem mutans, & totum cum effervescencia in his solvendum.

Syst. nat. XII. 3. p. 194. n. 12. Mus. Teyssn. 108. Ochra (Cuprigo) cupri germinans cærulea.

Cost. fossil. 105. Ochra ponderosa elegantissime cærulea.

Cronst. miner. §. 34. 2. Terra calcarea croco seu calce veneris intime mixta. & §. 194. 2. 1. Ochra veneris terra calcarea mixta.

Waltersd. miner. 30. Cuprum cæruleum plumosum.

Habitat in Permiæ aliarumque Sibirix partium, Lapponiæ (prope Russiæ nigræ Sueciæ (prope Sunnarskog,) Saxonix (prope Schleiberg, Freyberg & Camsdorf,) Thuringiæ (prope Saalfeld,) Hercyniæ (prope Celierfeld,) West-

phaliæ (prope Stadtbergen,) rhenanis (Langenhecke, prope Wolfstein, Moschellandsberg, Caudebach & in monte Stahlberg,) in Alsatia, Lotharingia, Occitania, Pyrenæorum (ad montem Bere & prope Loubie,) in provincia Lugdunensis (prope S. Bel,) ad Sicilia (in monte Nisso,) Hetruria (prope Massa di Marre,) Wirtembergia (prope Bulach,) Tirolis (prope Thierberg, & Schwaz,) Hungaria (prope Neusol) & potissimum Temesiæ fodinis, pigmento cæruleo extrinsece inserviens, in grana, rarius in crustas secedens, nunc superficiale aliis cupri mineris insidens, nunc majoribus minoribusve partibus aliis fossilibus inspersum, colore azureo, smaltæ aut cælesti, modo pulverulentum, modo friabile intus terreum, inconspicuum formæ communis aut botryoidis, modo duriusculum rarius inconspicuum & intus terreum, quam nitens textura radiatæ formæ sæpius communi interdum crystallorum, in agmen globuli, gemmæ, uvæ, fasciculi, stellæ speciem aggregatarum, modo lentes quadrangulas, modo prismata tetraedra rectangula vel obliquangula, nonnunquam pyramide tetraedra terminata referentium.

viride. 9. C. dilute æruginosum acidis sine effervescencia, solvendum, a natro volatili colorem viridem in cæruleum mutans inconspicuum texture conchacæ.

Habitat in Sibiria (prope Catharinenburg,) Saxonia (prope Camsdorf,) & Thuringia (prope Saalfeld) fodinis, opacum, igne nigrescens, nunc superficiale, nunc aliis fossilibus innidulans formæ communis, botryoides aut reniforme.

argillosum. 10. C. molle viride intus nitens texture conchacæ. Renovation Nachr. v. altaisch. Gebirg. p. 53.

Habitat in montibus Sibiria altaicis, ab argilla inhaerens linguae adherens, lætius aut obscurius viride, vel gramineum, gypsi instar, sectile, 24-30 libras cupri ex 100 exhibens, an distincta species?

talcosum. 11. C. thalassinum mollissimum inquinans nitens.

Renovation Nachr. v. altaisch. Geb. p. 51.

Habitat in montium altaicorum fodinis loktewskensibus, minerarum argillarumque metalliferarum foveolis inhaerens, talci miculas immixtas habens, nonnunquam pallidius, hinc inde metalli instar nitens aut diaphanum nunc lamellosum, nunc stellatum fibrosum.

Ærugo. 12. C. viride adfuso natro volatili cæruleum tinctum adscif-
dens acillis cum effervescencia solvendum opacum nito-
ris metallici experts.

Waller. miner. 278. *Syst. miner.* 2. p. 286. n. 14. Cuprum
corrosivum & solutum, a mineris destructis præcipitatum
viride.

Æris. α) *Syst. nat.* J. 205. XII. 3. p. 192. n. 3. Ochra (æris) cupri
pulverea viridis.

Cost. fissil. 100. Ochra viridis, Chrysocolia f. Viride mon-
tanum.

Cartneus. miner. 70. Cuprum arrosivum viride terrestre.

Cronst. miner. §. 192. 2. I. I. 2. Minera cupri calciformis
pura viridis.

Malachites β) *Syst. nat.* I. p. 179. n. 7. Cuprum viride.

Syst. nat. XII. 3. p. 146. n. 15. Cuprum viride gypseum.

Waltersd. min. 30. cuprum viride plumosum compactum
polituram admittens.

Carth. miner. 69. Cuprum arrosivum viride durum glabrum
nitens.

Cronst. miner. §. 36. Terra gypsea venere mixta & §. 194.
2. 2. I. Minera cupri calciformis impura indurata gypso
mixta.

Vog. miner. 183. Malachites.

Ærugo. γ) *Syst. nat.* I. p. 205. n. 4. XII. 3. p. 194. n. 11. Ochra
cupri germinans viridis.

Cartneus. miner. 30. Cuprum arrosivum viride striatum.

Waltersd. miner. 30. Cuprum viride plumosum.

Habitat in Africæ (regni Congo,) Sibiricæ (prope Cathari-
nenburg,) Temesicæ (præsertim prope Moldawa,) Hun-
gariæ (prope Risbanya,) Tirolis (prope Schwaz,) Wir-
tembergicæ (prope Bulach,) Hassiæ (prope Thalitter,)
Westphaliæ (prope Sadtbergen,) Nassoviæ (prope Sie-
gen, Dillenburg, Weilmünster,) Hercyniæ (prope Cel-
lerfeld,) Thuringiæ (prope Saalfeld,) Saxonie (prope
Camsdorf, Freyberg, Boesenbrunn, Oberschlema,) Angliæ
(prope Aldarby, & Middleton, comitatus Rusci-
nonensis, & Herruricæ (prope Massa di Maremma) fodinis,
quantam ad dimidium usque partem aëris fixi continens,
igne nigrescens, in grana aut crustas, interdum valde
incurvas secedens, intus radiatum, fibrosum aut compac-
tum, texturæ planæ, terreæ aut imperfecte conchacæ,
(tunc egregiam polituram admittens Malachites,) durius-
culum, rarius friabile, ut plurimum obscure gramineum,
nonnihil coloris inter gramineum & pomaceum, vel

potaceum & æruginosum intermedii, superficiale, aut minoribus majoribusve partibus aliis fossilibus inspersum, forma communi, renum globorum, clavarum aut crystallorum acicularium vel capillarium sericeo nitore conspicuarum, interdum diaphanarum, stellatim, fasciculatim, in uvæ, renis, globi speciem aggregatarum.

ferrugi-
nosum.

13. C. olivacei coloris ab adfuso natro volatili in cæruleum abeuntis nitoris metallici expers.

Karst. Lesk. Mineralkab. 1. p. 425. Cuprum ochraceum ferruginosum.

Habitat nunc obscurius aut coloris in porraceum vergentis, & tunc intus nitens & texturæ conchaceæ, in Saxoniz (prope Camisdorf,) nunc coloris altioris ad psittacinum accedentis, intus terreum & sine nitore in Thuringiz (prope Saalfeld) & Hercyniz (prope Lauterberg) sodinis, ferreæ calcis nullum continens.

arsenicale.

14. C. exolete olivacei coloris ab adfuso natro volatili in cæruleum abeuntis, in vasis clausis igni expositum nullum, in carbone arsenici fumum eructans, & cuprum ductile relinquens.

Klaproth Schr. berl. Naturf. 7. p. 160.

Habitat in Silesia (prope Jonsbach) & Cornubia (prope Carrarach,) crystallis hexædro-prismaticis pyramide hexædra terminatis, aut acicularibus, solitariis vel fasciculatim stellatimve aggregatis, arsenici acidum continens.

stellatum.

15. C. obscure viride igni expositum arsenici fumum eructans, crystallis nitidis exilibus cubicis aggregatis.

Klaproth Schr. berl. Naturf. Gef. 7. p. 160.

Habitat in Cornubia (prope Carrarach) quartzi crystallis inidulans, igne intumescens, & tardius, quam arsenicale, cupri granum exhibens, præter arsenicum ferri portionem continens.

albidum.

16. C. duriusculum albidum metallice nitens in igne arsenici fumum eructans.

Syst. nat. XII. 3. p. 145. n. 8. Cuprum mineralisatum arsenicale album. ∞ , $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$.

Cronst. mineral. 6. 197. Cuprum ferro & arsenico sulphurato mineralisatum.

Waller. syst. miner. 2. p. 280. n. 7. Cuprum arsenico & ferro mineralisatum, minora albescente.

Habitat sequentibus speciebus rarius, una cum aliis cupri mineris in Sibiria (prope Catharinenburg,) Temesia, Hungaria (prope Schemnitz & Herrengrund,) Sabaudia, Franconia (prope Cronach,) Saxonia (prope Freyberg,) Hassia (prope Frankenberg,) Hercynia, Anglia (prope Middleton Lyas) fodiis, minoribus particulis majoribusve frustis alius fossilibus inspersum, coloris stannei aut argentei interdum in aureum vergentis, forma ut plurimum communi, rarius pyramidis duplicis tetraedra, prater cuprum, ferrum, arsenicum & sulphur, inspersum quoque, verum rarius, argentum nativum continens.

purpure-17. C. duriusculum metallice nitens fragile rubrum aut cæruleum.

Syst. nat. I. p. 178. n. 5. Cuprum purpurascens.

Syst. nat. XII. 3. p. 144. n. 5. Cuprum mineralisatum pyriticosum rubro azureum durum.

Gronov. suppl. 12. n. 14-28. Cuprum violaceum.

Waltersd. miner. 30. Cuprum nigricans splendens plerumque violaceum.

Waller. miner. 281. 282. Cuprum mineralisatum, minera fractura nitente fragili.

Waller. syst. miner. 2. p. 278. n. 5. Cuprum sulphure & ferro parce admixtis mineralisatum, minera solida nitente violacea vel cærulescente fragili.

Cartheus. miner. 70. Cuprum arrosolum cæruleum durum glabrum nitens.

Cronst. miner. §. 196. 2. 2. Minera cupri lazurea.

Habitat ut plurimum una cum aliis cupri mineris in America septentrionali (Newyersey,) Sibiria (prope Catharinenburg, & ad lacum Onega,) Lapponia (prope Swappawari,) Norwegia (prope Otdal,) Saxonia (prope Glas-hutte, Annaberg & Camsdorf,) comitatu Mansfeldensi, Wittenbergia (prope Schiltach,) & Temesia (prope Oraviza & Dognaska,) forma communis, superficiale, vel minoribus particulis majoribusve frustis spato, quartzo, margæ schistosa inspersum, colore tombacum, cuprum vel calybem induratum emulans, ut plurimum violaceo aut purpureo, fractura frequentius minutim conchacea, quam schistosa, aut stellatim fibrosa, prater cuprum, arsenicum & sulphur, pauxillum quoque ferri continens, interdum e. gr. prope Neololium ($\frac{32-10}{3200}$) argenti, cupri ad $\frac{1}{2}$ - $\frac{5}{8}$.

cinereum. 18. C. duriusculum fragile metallice nitens compactum coloris calibei.

Fahlerz.

Syst. nat. XII. 3. p. 144. n. 7. Cuprum mineralisatum pyriticosum cinereum $\sigma=\sigma$, ♂.

Syst. nat. I. p. 278. n. 4. Cuprum cinereum.

Gronov. suppl. 13. n. 38. Cuprum argento & arsenico mixtum.

Waller. miner. 283. Cuprum arsenico, ferro & argento mineralisatum, minera albescente.

Waller. syst. miner. 2. p. 281. n. 8. cuprum arsenico sulphure & ferro plerumque una cum argento mineralisatum, minera cinerea vel nigra.

Cronst. miner. §. 196. 2. 1. Pyrites cupri gryseus.

β) *Syst. nat.* XII. 3. p. 150. n. 6. Argentum (cinereum) mineralisatum cupri cinerei, tritura rubra. ♂, ♀, ♂, ♂.

Waller. miner. 290. Argentum arsenico, cupro & ferro mineralisatum, minera grisea.

Waller. syst. miner. 2. p. 337. n. 7. Argentum arsenico, sulphure, cupro & ferro mineralisatum, minera solida grisea.

Woltersd. miner. 30. Cuprum pallido-griseum splendens argenti dives.

Habitat frequens minoribus particulis majoribusve frustis quartzo, barytidi, terris calcaris, ferri cuprique calcibus nativis invidulans, in insula Timor (e. gr. prope Dilil, Ade) in Sibiria (in Tschudarum. terra, & ad montes altaicos,) Lapponia (prope Russenika & Eschavelok,) Norwegia (prope Bramble,) Succia (prope Sunnerskog,) Scotia (prope Erskin,) Pyrenæorum (prope Astoescoria,) Lotharingia (prope sanum S. Maria) Sicilia (prope Ali) Hetturia (e. gr. prope Seravezza,) Pondemoni (prope Daliagna) Carinthia (prope Rosleg & S. Hermagoras,) Salisburgi, Styria (prope Schladming,) Tirolis (prope Grofengogel, Roehrbuchel & Schwaz,) Wirtembergia (prope Schiltach, Bulach, Dornstette & Freudentatt,) rhenanis (prope F schbach, Mehlbach, in monte Stahiberg, prope Nohfelden, Berschweiler, Moschellandsberg, & Langeheke,) Hercynia, Thuringia (prope Saalfeld,) Saxonia (prope Camsdorf, Scharfenberg, Freyberg, Tschoppan, Annaberg & Johannegeorgenstadt,) Bohemia (prope Catharinenberg,) Hungaria (prope Goelniz Schmoelniz, Czinobahya, Kapnik, Transilvania (prope Salatnum,) & Temesia (prope Dograska & Saska) fossi-

nis etiam in Turcia (prope Peram,) ponderosum, facile in fragmenta indeterminata diffiliens, intus quoque nitens, colore interdum in ferri colorem vergente aut superficie iridis coloribus ludente, compactum, rarius tamen texturæ planæ, faciebus internis speculi ad instar interdum nitentibus, præter cuprum, arsenicum, ferrum, & sulphur pauxillum argenti ad $\frac{1}{280}$, rarius e. gr. in Transilvania (prope Facebai) auri quoque continens, formæ communi aut crebro crystallorum lævium nitentium, nunc prismata hexaedra in aciem terminata, aut pyramides simplices triedras, rarius perfectas, quam marginibus in aciem terminatis, aut angulis pyramidem alteram gestantibus conspiciuas, referentium.

foetidum. 19. C. durum, metallice nitens, coloris plumbei texturæ conchaceæ contusum foetens.

Renovanz von altaisch. Geb. p. 142.

Habitat in Sibiria monte Schlangenberg, $\frac{4}{100}$ cupri, & $\frac{1}{125}$ argenti continens.

psittacinum. 20. C. ponderosum obscure psittacinum radiatum in festucas diffiliens, in crustas sæpe secedens.

Renovanz altaisch. Geb. p. 235.

Habitat in cumulis fodinarum Bogojablenskensium admonites Altaicos Sibiria, $\frac{12}{100}$ cupri, & ad $\frac{1}{528}$ argenti continens, an distincta species?

altaicum. 21. C. duriusculum debilius nitens canum fragile textura festucas minores referens.

Renovanz altaisch. Geb. p. 235.

Habitat in cumulis fodinarum Bogojablenskensium admonites Altaicos Sibiria, cum psittacino eandem circiter cupri argentique copiam continens, spiritum salis animoniaci viridi colore tingens, an distincta species?

plumbeum. 22. C. nitoris & coloris plumbei texturæ planæ.

Linck cheni. Annal. 1790. I. p. 150. Derber Weisgulden von Andreasberg.

Habitat in Mercynia fodinis, præter sulphur, cuprum & argentum (hujus ad $\frac{1}{100}$) ferrum, arsenicum plumbumque continens.

Mercyni. 23. C. duriusculum obscure nitens coloris ex atro cinerei.

Westrumb chem. Annal. 1789. 2. p. 527. Weisgultig Erz vom Harz.

Habitat in Hercyniæ fodinis , multum cupri , stibii & sulphuris , aliquid ferri paucillum argenti , arsenici plumbique nihil continens , an vere distincta species ?

Calicum. 24. C. nitoris metallici coloris chalybei tritura rubra.

Cronst. miner. §. 173. Argentum cupro & antimonio sulphurato mineralisatum.

Waller. syst. miner. 2. p. 338. n. 7. 2. Argentum arsenico, sulphure , cupro & ferro mineralisatum , minera solida grisea.

Habitat in Sueciæ fodinis Dalicis (paroeciæ Änimskog,) & Saxoniz (prope Freyberg,) arsenico carens , at præter ferrum ($\frac{24}{100}$) & cuprum ($\frac{1\frac{1}{2}}{100}$) stibium quoque continens , & paucillum argenti.

fulvum. 25. C. flavum metallice nitens , prunis inspersum sulphuris vaporem flammamque crustans.

Syst. nat. I. p. 179. n. 8. XII. 3. p. 144. n. 4. Cuprum mineralisatum pyriticosum fulvum.

Wall. min. 284. Cuprum sulphure & ferro mineralisatum.

Waller. syst. miner. 2. p. 282. n. 9. Cuprum sulphure & ferro mineralisatum , minera colore aureo vel variegato nitente.

Cartheus. miner. 70. Cuprum mineralisatum darinisculum saturate luteum nitens.

Cronst. miner. §. 196. 3. 4. 5. Pyrites cupri.

g) *Syst. nat. I. p. 169. n. 5. 6. 7.* Pyrites terreo-cupreus.

Syst. nat. XII. 3. p. 115. n. 6. Pyrites mineralisatus amorphus non scintillans ♂ , ♀.

Cronst. miner. §. 196. 3. Pyrites cupri flavo-viridescens.

Waller. syst. miner. 2. p. 283. n. 10. Cuprum sulphure & ferro mineralisatum , minera ex flavo viridescente.

γ) *Waller. syst. miner. 2. p. 284. n. 11.* Cuprum pyrite sulphureo mineralisatum minera pallide flava.

Cronst. miner. §. 196. 4. Pyrites cupri pallide flavus.

δ) *Waller. syst. miner. 2. p. 285. n. 12.* Cuprum pyrite fusco mineralisatum , minera flavo-fusca.

Cronst. miner. §. 196. 5. Pyrites cupri hepaticus.

Habitat copiosissimum & innumera quidem varietate , nunc superficiale , nunc minoribus particulis majoribusve frustis margæ bituminosa , aliis terris calcariis , quartzo &c. innidans , galenæ , pseudogalenæ , ferri , aliarum cupri

minerarum frequens comes in Angliæ, Norwegiæ, Sueciæ, Germaniæ, Hungariæ, Navarræ &c. cupri fodinis ferre omnibus, cupri $\frac{8-17}{100}$ ferro & sulphuri nuptans, præterea nonnunquam auxilium arsenici, rarius e. gr. in Hungaria argenti aurive continens, coloris ut plurimum aurei interdum, (γ) pallidioris, aut in virescentem (β) aut (δ) fuscum vergentis, superficiei non raro viridis, carulei, cuprei, vel variegati, rarius durum, quoniam duriusculum, rarius in crustas secedens, quam in grana, compactum, rarius texturæ planæ quam granularis, vel imperfecte conchacæ, superficiei interdum speculi instar nitente aut striata, vel vestigiis cubicis impressis inæquali, forma frequentissime communi, rarius globulorum, aut arbuscularum, aut crystallorum, nunc cubos, nunc pyramides triedras simplices coherentes, nunc duplices tetraedras sæpe in series digestas referentium.

campanæ-26. C. duriusculum ponderosum metallice nitens coloris ex carulescente calybei.

Molin. Naturg. Chil. p. 74.

Klaproth Schr. naturf. Berl. Fr. 7. p. 160. &c.

Habitat in regni Chilenis, & Cornubiæ (prope Wheal Rock) fodinis, sulphur & stannum præter cuprum continens, illud simul arsenicum, quo una cum sulphure per ignem dissipato massa cinerea superest, parandis per fusionem vasis inserviens, hoc præter sulphur ($\frac{1}{4}$), stannum ($\frac{1}{100}$), & cuprum ($\frac{36}{100}$) ferrum $\frac{1}{100}$ continens, granitica fastidienti innidulans.

aurichal-27. C. coloris aurichalcei metallice nitens malleabile.

ceum. Molina Naturg. Chil. p. 77. Cuprum (laxense) zinco naturaliter mixtum.

Habitat in colle provinciæ Chilenis Huilquilemu, ad fluvium Laxa posito, ex cupro & zinci conflatum.

cornubi-28. C. sulphuri, zinco, stanno, & arsenico junctum cinereum.

cum. Raspe nov. act. Petrop. 3. hist. p. 67.

Habitat in Cornubia; an distincta species?

vitratum-29. C. molle metallice nitens, coloris plumbei igne facile liquefscens.

Kuferglas.

Syst. nat. XII. 3. p. 144. n. 6. Cuprum mineralisatum pyriticosum seclile canum $\frac{1}{4}$.

Cronst. miner. 9. 195. Cuprum sulphure mineralisatum.

Waller. min. 264. Minera cupri grisea.

Waller. syst. miner. p. 277. n. 4. Cuprum sulphure mineralisatum, minera obscure nitente grisea molli.

Habitat superficiale, minoribus particulis majoribusve frustis aliis fossilibus innidulans in montium Sibiriae altaicorum, in Laponiae (prope Russenika & Swappavari,) Norwegiae (in Hitterthal, prope Brambie, Kongsberg., Ordel & Atwed,) Sueciae (prope Sunnerskog,) Scotiae (prope Erskin,) Angliae (prope Middleton Lyas,) Pyrenaeorum (in pago Malpaire,) Wirtembergiae (prope Schiltach,) Rhenanis (prope Fischbach, Rheinbreidenbach, Veldezenz, Berschweiler & Nohfelden,) Westphaliae (prope Stadbergen,) Hassiae (prope Frackenberg,) Hercyniae (prope Lauterberg,) Thuringiae (prope Sangerhusam,) Saxoniae (prope Camsdorf, Deutschneudorf, Seifen, Sayda, Freyberg, Zinnwalde & Glashutte,) Bohemiae (prope Catharinenberg,) Austriae (prope Spiz,) Hungariae (prope Rosenau & Schmoelniz,) Temesiae (prope Saska & Dognaska,) & Transilvaniae (prope Dewa) fodinis, ex solo cupro & sulphure constans, quo posteriori lente dissipato cuprum (6° - 7°) superest, tenui modo sulphuris cortice obductum, rarius argenti miculas inspersu tenens, colore interdum in ferri columnam transeunte, aut in superficie variegato, rarius lamellulosum, quam compactum, textura plana, inaequalis vel minutim conchacea, forma usplurimum communi; nonnunquam crystallorum prismata exilia hexaëdra, interdum pyramide triëdra terminata, aut pyramides triëdras simplices, aut tetraëdras duplices solitarias aut in spicae e. gr. speciem aggregatas referentium.

Phlogisti-30. C. nigrum difficiliter exardescens, sed flammam diu sustinens & in cineres fatiscens.

Cronst. miner. §. 160. 6. 1. Minera cupri phlogistica.

Waller. syst. miner. 2. p. 285. n. 13. Cuprum mineralisatum, materia bituminosa involutum, facie carbonaria.

Habitat in Sueciae fodinis (Nädkärr Daliae & prope Bispsberg,) lutanhracem externa facie referens, cupro dignius ex cineribus reducendo.

88. NICCOLUM. Malleabile coloris albi in rufescentem vergentis, ponderis
 ∞
 specifici=9000 : 1000.

Acidis facile solvendum, colorem viridem iis impertiens, natro quoque volatili, colorem cæruleum huic concilians.

Igne fixissimum, & æque difficulter liquandum, ac ferrum cufum, diutius efficaci igne in calcem viridem abiens, cum borace in vitrum hyacinthinum colliquandam.

ochraceum. 1. N. viride inconspicuum nitoris expers formæ communis. *Syst. nat.* XII. 3. p. 193. n. 5. Ochra cupri Nickoli pulverea viridi-flavescent.

Cronst. miner. §. 253. Ochra niccoli martialis.

Waller. syst. miner. 2. p. 191. n. 2. Niccolum colore viridi eflouescens.

Habitat in niccoli mineris fatiscantibus, earum superficiem infidens ut plurimum superficiale, in Saxoniae (prope Johannegeorgenstadt, Annaberg, Freyberg,) Hercyniae (prope Andreasberg,) Hassiae (prope Rigersdorf,) Sueciae (prope Loos Helsingiae,) rarius argillæ immixtum, in Sueciae (prope Normandi Weimelandiae,) fodinis, coloris ut plurimum dilute pomacei, rarius late viridis, aut graminei, aut ex cæruleo viridis, præter niccoli calcem semper etiam aliquid ferreae calcis continens.

metalli- cum. 2. N. metallice nitens, aqua forti totum solvendum prunis inspersum arsenici fumum eructans.

Habitat in Bohemiae (prope Joachimsthal,) Saxoniae (prope Johannegeorgenstadt & Scheeberg,) & Hercyniae (prope Andreasberg) fodinis, nunc rubens, nunc fulvum, nunc ochroleucum, præter niccolum, ferrum, cobaltum, & ($\frac{6-15}{100}$) arsenicum continens.

3. N.

sulphuratum. 3. N. metallice nirens, aqua forti non penitus solvendum; prunis inspersum arsenici fumum & sulphuris vaporem flammamque eructans.

Syst. nat. I. p. 170. n. 5. Arsenicum rubens cupreum.

Syst. nat. XII. 3. p. 146 n. 16. Cuprum (Niccolum) mineralisatum arsenicae fulvum Δ , ∞ , σ .

Veg. miner. 40). Cuprum Nicolai.

Walt. red. miner. 28. Arsenicum fulvum splendens s. Pseudocobaltum.

Carteus. miner. 58. Arsenicum mineralisatum informe, particulis rubicandis nitidis.

Walter. miner. 228. Arsenicum sulphure & cupro mineralisatum, in nuda differta aëris modo rubente.

Walter. syst. miner. 2 p. 139. n. 1. Niccolum ferro & cobalto arsenicatis & sulphuratis minera isatum, minera distorti flavo-rubente.

Cronst. miner. 6 254 Niccolum ferro & cobalto arsenicatis & sulphuratis mineralisatum.

Cronst. ad. Stockh. 1751. 1754. Niccolum.

Just. miner. 184. Kupfernicken.

Gens. catu. 20. n. 32. Cobaltum aëris modo lucens.

Habitat una cum cobalto, in Sibiria, Suecia (prope Loos Helsingia,) Cornubia (prope Triego,) Arragonia (prope Gu loam,) Delphinatus (prope Allamont,) Hercynia (prope S. Andreasberg,) Hestia (prope Biler & Riegelndorf,) Thuringia (prope Saalfeld & in comitatui Mansfeld,) Saxonia (prope Hohegastin, Anna-berg, Schneeberg & Johanngeorgenslad,) Bohemia (prope Joachimsthal,) & Stiria (prope Schladming) fodinis, igni expositum calcem viridem relinquens, & saepe cum jacura nitoris superficialis tincta viridi efflorescens, coloris cuprei, rarius ocreoleuci v.l cinerei, nunc compactum, nunc minutim lamellosum, praeter niccolum ferram, cobaltum arsenicum & sulphur continens, interdum wisnium aut cuprum, rarius argenti, rarissime aurum inspersum habens.

89. WISMUTUM. Molle, fragile, lamellosum, argenticolor, cum jactura nitoris superficialis colorem flavicantem vel rufescentem mutans, ponderis specifici = 9700 : 1000.

Ignе facillime liquandum & in calcem primo flavicantem tum rubram abiens, quæ vitris fuscum colorem impertitus. Solutione in acidis excolore, per aquam meracam lactescente & præcipitanda.

nativum. I. W. nudum aqua forti totum solvendum, metallice nitens. *Syst. nat.* 1. p. 173. n. 1. XII. 3. p. 128. n. 1. *Mus. Tess.* 52. n. 1. *Carth. miner.* 54. Wismutum nativum. *Cronst. miner.* §. 220. *Just. miner.* 158. *Waller. syst. miner.* 2. p. 205. n. 1. Wismutum nativum. *Waller. miner.* 242. Wismutum nativum tenuibus lamellis adhærens.

Woltersd. miner. 28. Wismutum nudum nativum.

β) *Waller. syst. miner.* 2. p. 208. n. 4. Minera wismuti viridicolor.

Habitat, frequentissime una cum cobalto, rarius omni arsenico argentove carens, ut plurimum quartzo, baryditi, petrosilici, vel arenario inhærens, in Sueciæ, (Dalecarliæ, parocchia Stora Skedwi, etiam prope Loos & Lofa sen,) Sevensarum Galliæ (prope S. Sauveur,) Saxoniæ, Bohemiæ (prope Joachimsthal,) Wirtembergiæ (prope Alpirspach,) Temesiæ, & (prope Salathna,) Transilvaniæ fodinis, argentum sæpe colore & nitore æmulans, aut in superficie rufescens, pomaceum iridis coloribus ludens in grana secedens, nunc superficiale, nunc venæ instar matricem percurrens, nunc majoribus frustibus huic innidulans, lamellosum, rarius compactum aut scissum fibrosum, aut texturæ ad radiatam accedentis, superficiei interdum arbuscularum imaginibus picta, aut sulcis decussantibus exarata, aut plumæ instar striata, inter

dum cellulosum aut erosum, formæ ut plurimum communis, nonnunquam stillaticæ, arbuscularis, vel cubicæ.

- ochra- 2. W. inconspicuum friabile formæ communis.
ceum. *Syst. nat.* XII. 3. p. 193. n. 7. Ochra wismuti pulverea flavescens.
Cronst. min. §. 221. Wismutum calciforme pulverulentum.
Just. mineral. 165. Flos wismuti.
Waller. syst. miner. 2. p. 209. n. 6. Wismutum terrestre pulverulentum flavescens.
Habitat, ut plurimum wismuto nativo aut mineralisato falsiscentibus insidens, pulverulentum aut friabile, stramineum, ochroleucum vel cinereum.
- sulphu- 3. W. metallice nitens, stannei coloris aqua forti non totum
ratum. solvendum, prunis inspectum sulphuris flammam eructans.
Cronst. miner. §. 222. 1. Wismutum sulphure mineralisatum.
Waller. miner. 234. Wismutum arsenico, sulphure, cobalto mineralisatum.
- commu- a) W. mineralisatum albo-flavescens micans, $\text{O}=\text{O}$, Δ . *Syst.*
ne. *nat.* XII. 3. p. 128. n. 2.
Waller. syst. miner. 2. p. 207. n. 3. Wismutum sulphure & arsenico mineralisatum, squamulis aut particulis micans.
- iners. b) W. mineralisatum nitens sublaminosum Δ . *Syst. nat.* XII. 3. p. 128. n. 4.
Waller. syst. miner. 2. p. 206. n. 2. Wismutum sulphure mineralisatum, minera alba cærulescente laminea.
Habitat in Sueciæ (prope Riddahydra, Stripas, Bärninge & in Färila,) Saxonæ (prope Aitenberg,) Bohemiæ (prope Chuteniz,) & Hanoviæ (prope Biber) sodinis, nunc minoribus particulis, nunc majoribus frustis quartzo, asbestos, ferro spatiofo innidulens, coloris stannei, superficie interdum flavicante, sæpe arsenico fectum, aut cobalti particulis immixtis dives, radiatum aut lamellosum, posteriori in casu galenam interdum imitans.
- martiale. 4. W. metallice nitens cinereum, aqua forti non totum solvendum, prunis inspectum sulphuris flammam eructans.
Syst. nat. XII. 3. p. 128. n. 3. Wismutum mineralisatum, lamellis cuneatis.
Cronst. miner. §. 223. 2. Wismutum ferro sulphurato mixturalisatum.

*Waller. syst. miner. 2. p. 208. n. 5. Wismutam sulphure
& ferro mineralisatum in minera lamellis cuneiformi-
bus composita.*

*Habitat in Norwegia (prope Gellebek,) textura radiata,
præter wismutum & sulphur ferrum continens.*

90. ARGENTUM. Summopere malleabile & ducti-
le, sonorum, album, coloris
& nitoris tenacius, ponderis
specifici = 10595 : 1000.
Igne difficiliter liquandum, me-
racum vix in calcem vitrumve
convertendum, ipsi plumbi
vitro pertinacissime resistens.
fixum, calce vitris opalinam
turbiditatem conciliante.
Acidis, quibus solvitur nullum
colorem impertinens.

nativum. I. A malleabile ductile intus metallice nitens, aqua forti-
oriorum solvendum.

*Syst. nat. 1. p. 183. n. 1. XII. 3. p. 148. n. 1. Argentum
nudum.*

*Woltersd. miner. 29. Waller. miner. 307. syst. miner. 2.
p. 328. n. 1. Argentum nativum.*

Cronst. miner. §. 167. Argentum purum nativum.

Carlsens. miner. 75. Argentum nudum malleabile.

*Habitat nunc superficiale, (e. gr. in Norwegia prope Kongs-
berg, Anglia, Saxonia) prope Johannegeorgenstadt,
Schneeberg, Freyberg & ad Baurenstein, Wittenberg &
v. gr. prope Schiltach & in Christophthal, Austria prope
Annaberg, Hungaria prope Kapnik fidinis, nunc vix
instar matricem percurrentes, nunc fossis majoribus, vel
(larvatum) particulis minutissimis nudo certe oculo non
usurpandis aliis fossilibus omnis fere classis & generis in-
spersum, in regni Peruani (prope Potosi), Chilenis, Me-
xici fodiis, Sibirica montibus altaicis, præsertim monti
Schlangenberg, Norwegia (prope Kongsberg,) Suecia
(prope Uto, Normark, Sunnerskog, Dal & Lofalest)*

Hispania (*prope* Guadalcanal,) Britannia (*prope* Hucly-
 var,) Hercynia (*prope* Andreasberg,) Bipontii (*ad* mon-
 tem Stallberg,) Nassovia, Fürstenbergia (*prope* Wittli-
 chen & Reimerlau,) Wittenbergia (*prope* Schiltach &
 o in in Murgthal,) Thuringia (*prope* Saalfeld,) Saxonia
prope Rergischelabel, Memmendorf, Bräunsdorf, Frey-
 berg, Marica erg, Ibronsriedersdorf, Breitenbrunn, *ad*
montem Berent n, *prope* Schleitzau, Waltersdorf, An-
 nahe n, Cönnitz, Raschau, Schneeberg, Geier & Jo-
 hanngengelsdorf,) Bohemia (*prope* Joachimsthal, Aber-
 dan, Stenitz, Mies, Catharinenberg, Radieborziz, Bud-
 weis, Kutenberg, Fabor & Priznam,) Franconia (*prope*
 Imenan,) Bavaria (*prope* Creisdorf,) Tirolis, Auf-
 tria (*prope* Annaberg,) Hungaria (*prope* Schemnitz,
 Felsőbánya, Ujpest, Schmoelnitz & Kapnik,) & Tran-
 silvania (*prope* Nagyag & Kisbanya) fodinis, rarissime
 omnis cupri & auri expers, interdum quoque ferri pauxil-
 lum continens, superficie interdum nitore priva nigra vel
 lutea, superficte saepe striata, interdum plumæ ad instar,
 aut vestigiis cubicis vel pyramidalibus inæquali forma
 sæpius communi, alias bractæas, dentes, fetos, fila, ca-
 pillos, telam aranearum, externæ facie reserens, aut for-
 ma crystallorum exilium, prismatum hexaedrorum com-
 pressorum, acicularum, pyramidem simplicium triaedra-
 rum, vel duplicium tetraëdrarum, vel cuborum, ut plu-
 rimum gregariorum, sparsorum, aut in series, fascicu-
 los, pyramides, ramos, arbuscula, fila, denticulorum
 speciem aggregatorum conspicuum.

butyra- 2. A. inconspicuum friabile, pelliculis tenuibus spata inter-
 ceum. textis.

r. Born ind. foss. 2. p. 110. Buttermilcherz.

Habitat (olim) in Hercynia fodinis (*prope* Andreasberg
præsertim fodina S. Georgii, pelliculis albis, caruleis
 aut subfuscis.

nigrum. 3. A. aterimum friabile ponderosum cum aqua forti efferves-
 cens intra demum metallice nitens.

Syst. nat. I. p. 183. n. 6. XII. 3. p. 150. n. 9. Argentum
 obscurum fuliginosum ♂-♀.

Caribens. miner. 76. Argentum mineralisatum continuum
 nigrescens.

Cronst. miner. 6. 170. 3. 1. Argentum arsenico & cupræ
 sulphuratis mineralisatum.

Waller. min. 312. Argentum sulphure, arsenico, cupro & ferro mineralisatum, minera nigra s. fuliginea.

Waller. syst. miner. 2. p. 335. n. 6. Argentum arsenico, sulphure & cupro mineralisatum, minera nigra fuliginea.

Habitat in Sicilia (ad montem Niso,) Britannia (prope Huelgoat,) potissimum Saxonia (prope Johanngeorgenstadt, Raschan, Marienberg & Annaberg) sulinis, ex argento albo fatisciente, sæpe nascens, nunc corticis instar aliis mineris super inductum; nunc minoribus particulis inspersum, nunc per barytidem dispersum, huncque nigro tinctu perfundens, non raro cavis argenti cornei globis inclusum, sæpe pulverulentum, argenti dives, præter quod sulphur, crebro etiam arsenicum & cuprum, nonnunquam quoque ferrum continet.

corneum. 4. A. ponderosum molle malleabile nitoris metallici expertum
Hornerz. subdiaphanum igne facillime liquandum & sumi albi foetidi forma tandem torum volatile.

Syst. nat. I. p. 133. n. 3. Argentum diaphanum lamellosum.

Syst. nat. XII. 3. p. 148. n. 2. Argentum mineralisatum submalleabile subdiaphanum micans. 4, 0-0.

Cartheus min. 75. Argentum mineralisatum fusco flavum subdiaphanum fragile.

Cronst. min. 7. 176. Argentum acido salis solutum & mineralisatum.

Waller. miner. 308. Argentum sulphure & arsenico mineralisatum, minera malleabili vitrea candelæ igne liquabilis.

Waller. syst. m. n. 2. p. 331. n. 3. Argentum acido salis mineralisatum, minera semipellucida lamellosa cornea igne candelæ liquabili.

Habitat rarius, minori semper profunditate, quam reliqua argenti minera, occurrens, in partem argenti nativo in scrinulis humidis asservato, aut in monetis cuso & per aliquod temporis spatium in mare detruso, nascens, in Hungaria (prope Schemnitz) Bohemia (olim prope Weipertitz, Gortegab & Joachimthal,) potissimum Saxonia (prope Raschau, Oberschœna, Marienberg, Freyberg, Annaberg, Schneeberg, præsertim Johanngeorgenstadt) Norwegia (prope Kongsberg,) Asia (prope Fanum S. Maria,) Delphinatus (prope Alemond,) Hispania (prope Guadalcanal,) regni Mexicani, Peruan (prope Potosi & Chilenis, montium Sibiria altaicorum fodinis, ad candelam cereæ aut sebi instar fluens, & coram tubo ferruminatorio in carbone examinatum paucula argenti grana relin-

quens, argenti ditissimum, quod muriæ & vitrioli acido junctum est, rarius tam copioso, ut in aëre deliquefeat, interdum ferri, argillæ, terræ calcariæ, quartzæ, etiam sulphuris particulas admixtas habens, a posteriori fragile, rarius pulverulentum aut lutosum, quam induratum, exterius sæpe pinguedinis instar nitens, intus compactum & terreum, rarius versicolor, flavum, aut niveum (in posteriori casu ad aërem violaceum tinctum sensim induens,) quam margaritaceum, viride, violaceum, cæruleum, hepaticum aut subfuscum, crebro formæ communis, ut tamen etiam in massis ovum vel sphaeram referentibus intus cavis, aut capillis subtilissimis, in pellis speciem aggregatis, aut crystallis exilibus extrinsecus sæpe speculi instar nitentibus, rarius cruciatis, acicularibus, aut parallelepipedis, quam cubicis, frequentius aggregatis occurrat.

Electrum. 5. A. malleabile ductile metallice nitens flavicans aqua forti non totum solvendam.

v. *Veltheim n. Entd. Chem.* 7. p. 75.

Habitat in Sibiria monte Schlangenberg, Norwegia fodinis (prope Kongsberg,) ex argenti & auri interdum æquali portione conflatum, ut aqua forti tentatum semper aurum relinquat.

Stibiatum. 6. A. metallice nitens malleabile stanneum durissimum lamellatum, igni expositum neque sulphuris neque arsenici vaporem emittens, aqua forti tentatum calcem albam relinquens.

Sell Magaz. Bergbauk. 3. 1786. n. I. p. I.

Habitat in Furstenbergia fodina S. Wenceslai prope Wolfach, ex argento ($\frac{7}{8}$ - $\frac{1}{4}$) & stibio nativo interdum etiam ferri particula conflatum, hinc coram tubo ferruminatorio igne exploratum fumum album eructans, & tandem meracum argentum reliquens, hydrargyro facile nubens, in grana secedens, ad aërem sæpe extrinsecus flavescens aut rufescens, in pulverem nigricantem conterendum, qui magnetem non sequitur, spato aut barjidi inidulans, formæ ut plurimum communis, interdum prismata tetraëdra aut hexaëdra in cuneos aut fasciculos aggregata referens.

Arsenica- 7. A. metallice nitens igne facile liquefces & arsenici fumum eructans.

Werner Samml. 1. Phys. u. Naturg. 1. p. St. 4. p. 454.

Habitat nunc flavaei coloris & nitoris, paucillum quoque ferri continens, majoribus minoribusve partibus aliis impersum, argenteo dives, in Hercyniæ felini-, prope Andreasberg, nunc oculis leucum, durum, intus si in argenti $\frac{9}{10}$ continens, nunc molle, ut ferri coloris quatuor, & incurvo-lamellosum, argenti minorum ($\frac{2}{3}$) copiam continens, in Ulpatiæ fossis prope Guadalcanal, ut plurimum ex mero argento & arsenico nativo confians.

molybdæ-8. A. metallice nitens, lamellis tenuibus flexilibus.
 natum. *Ferber nov. act. Petrop. 3. p. 267.*

Habitat in Hungaria (prope Deutschpilsen) ex argento, molybdæna & ferro confians.

Nagy-9. A. metallice nitens, lamellis flexilibus, coloris inter
 gente. flanneum & ferreum intermedium.

Karst. Lesk. Mineralik. Vowede.

Habitat in Transilvaniæ fodinis prope Nagyag, ad aurum Nagyagense externa facie proxime accendens; an huc spectat?

Vitreum. 10. A. plumbeicolor facillime & cum vapore flammaque sulphurea igne liquefcens opacum ponderosissimum molle tenax.

Syst. nat. I. p. 183. n. 2. Argentum malleabile.

Syst. nat. XII. 3. p. 148. n. 3. Argentum mineralifatum testile malleabile plumbeicolorum 4.

Cerikeusf. miner. 75. Argentum mineralifatum griseum splendens malleabile.

Woltersd. miner. 29. Argentum plumbei coloris splendens malleabile.

Waller. miner. 303. Argentum sulphure mineralifatum, minera malleabili vitrea, candela igne liquabili.

Waller. Syst. miner. 2. p. 329. n. 2. Argentum sulphure mineralifatum, minera malleabili vitrea facile subili.

Cronst. miner. §. 168. 2. 1. Argentum sulphure mineralifatum.

Habitat in Sibirice monte Schlangenberg, in Norwegiæ (prope Kongsberg,) Hercyniæ (prope Andreasberg,) Saxoniæ (prope Freyberg, Braunsdorf, Oberschoena, Schneeberg, Annaberg, Johanngeorgenstadt, & in monte Rammelsberg,) Bohemiæ (prope Joachimsthal, Abergdam, Pizibram, Jungwoschitz, Ratiboritz, olim quoque Kuttenplan,) Hungariæ (prope Schemnitz,) Wirtembergiæ (prope Reinerzan & Eberspach,) Furstenbergiæ

(prope Wittichen,) Alfatiæ (prope fanum S. Mariæ,) Delphinatus (prope Allemont,) Sabaudia (prope la Source,) Hispaniæ (prope Guadalcanal,) regni Chilensis & novæ Hispaniæ fodinis, superficiale, venæ instar percurrentes alia fossilia, aut punctatum vel per maculas his inspersum, aut inclusum aut massis majoribus obvium, $\frac{3}{4}$ & ultra argenti continens, horque igni expostum meracum relinquens, quippe soli sulphuri, rarius exigua arsenici aut auri portioni simul junctum, compactum, superficie interdum chalybem induratum, aut colorem ex atro caruleum, vel iridis colores referente, vel fatiscente, interdum ab immixto arsenico & cobalto ex cinereo rufescēte, crebro formæ communis, et quoque arosam, cellulosam, fideis decussatis, vestigiis cubicis aliisque inæquale, capillare, filiforme, dentes, globulos solitarios vel aggregatos, strias æmulans, vel crystallos exiles, at quidem pyramides simplices triadras, vel duplices tetradras, cubos, vel prismata, tetraedra, octaedra, utrinque pyramidata, vel hexaedra, rursus ad latera truncata, & utrinque in aciem obusam terminata, nunc pyramide tetraedra vel octaedra terminata, singulas rarius solitarias, quam similes, aut in scalarum, gemmarum, ramorum, fruticiorum, arbuscularum, antennarum speciem aggregatas referens.

fragile. II. A. ex plumbeo atrum metallici nitidis expers opacum facillime & cum vapore flammæque sulphuris liquefscens fragile.

Vogel mineralf. p. 445. Roeschgewachs.

Habitat in Delphinatus (prope Allemont,) Saxonie (prope Freyberg, Grosvoigtsberg, Schneeberg, Annaberg, Johannegeorgenstadt & Oberwiesenthal,) Bohemie (prope Ratiboritz,) Hungarie (prope Cremlitz & Schemnitz) & Sibirie (in monte Schlangenberg) fodinis, superficiale, aut minoribus majoribusve paribus aliis fossilibus potissimum quartzo inspersum, sulphuris majorem, quam quidem vitreum, portionem, & præterea paucillum ferri, crebro etiam cupri continens, hinc igne tortum vix purum argentum relinquens, texturæ minutim conchacea, forma crebro communi, non raro crystallinum, ut plurimum exilium, lentes, tabulas, interdum cellulose connatas, vel prismata hexaedra, nonnunquam longitudinaliter striata, truncata aut pyramide tetraedra vel hexaedra terminata, interdum in rhombi speciem aggregata referens.

nitens. 12. A. nitens coloris plumbei ponderosum lamellosum fragile igne facile liquefscens.

Renovanz v. alt. Geb. p. 137.

Hab. at in Sibiria monte Schlangenberg, petrosilicis fissuras explens, igne dum liquatur in duas partes cuprum quod vocant nigrum, & argentum viereum abiens, posteriori quoque, dum coneritur, ob majorem tenacitatem facile separando, ut ex cupro vitato, & argento vireo conflatum esse videatur, aquam etiam fortem & salis ammoniaci spiritum caeruleo colore perundens. dimidum sui ponderis argentum, ¹³³ cupri, interdum etiam paucillum auri continens.

rubrum 12. A. ponderosum tritura rubens intus parum nitens, igne decrepitans & paulo post arsenici vaporem eructando liquefscens.

Rothgülden.

Syst. nat. I. p. 183. n. 5. Argentum rubescens polyëdrum glandulosum.

Syst. nat. XII. 3. p. 149. n. 4. Argentum rubescens tritura rubra $\frac{A}{4}$, 0-0.

Woltersd. miner. 29. Argentum rubrum diaphanum & opacum.

Cronst. miner. §. 169. Argentum sulphure, ferro & arsenico mineralisatum.

Cartheuf. miner. 76. Argentum mineralisatum rubrum splendens.

Waller. miner. 315. Argentum arsenico, paucio sulphure & ferro mineralisatum, minera rubra ante ignitionem liquabili.

Waller. syst. miner. 2. p. 333. n. 4. Argentum arsenico & sulphure mineralisatum, minera rubra ante ignitionem fusibili.

Habitat in Sibiria (in monte Schlangenberg,) novæ Hispaniæ, regni Peruani & Chilenfis, Hispaniæ (prope Cazalla & Guadalcanal,) Galliæ (prope Allamont & fanum S. Mariæ,) Fürstenbergiæ (prope Würtichen, Wirtembergiæ (prope Reinertsau & Schiltach,) Herciniæ (prope Clausthal, & S. Andreasberg,) Saxonie (prope Freyberg, Bräunsdorf, Oberschöna, Gros, & Kleinvoigtsberg, Tschopau, Ehrenfriedersdorf, Marienberg, Schneeberg, Annaberg, Ratschau & Johanngeorgenstadt, Bohemiæ (prope Joachimsthal, Aberdani, Antwoischiz, Jungwonschiz, & Ratiboriz,) Hungariæ (prope Cremniz, Schemniz, & inter Schemniz & Koenigsberg,) & Transilvaz-

nix (prope Boiza) fodonis, sæpe cum pyrite, arsenico nativo, galena, argento vitreo, aliisque argenti mineris nunc superficiale, nunc minoribus particulis majoribusve massis quartzo creberrime & petrosilici inspersum, cave penetrans & tingens, pro aliqua tantum parte aqua forti solvendum, quamvis argenti ad $\frac{3}{4}$ contineat, arsenico ($\frac{27}{100}$), sulphuri ($\frac{13}{100}$), & interdum quoque exigua ferri portioni juncti, pelluciditatis gradu, coloris intensitate, textura & forma externa varians, opacum subopacum (obscurius tinctum,) diaphanum, (in crystallis) semipellucidum, aut pellucidum, coloris lætioris, lateritii, cinnabarinii, aut inter sanguineum & coccionellæ amulum in ermediū, vel obscurioris, coccionellæ amuli, kermesini, adeo plumbei, & ferrei, ut tamen triura semper rubenti, ut plurimum compactum, textura planæ, conchaceæ vel inæqualis, rarius lamellosum, forma creberrime communi, interdum crystallorum ut plurimum aggregatarum, polyedra, vel prismata hexaedra, interdum longitudinaliter striata, sæpe acicularia, alterutro vel utroque fine pyramide triedra, vel hexaedra terminata, fasciculata vel in reticuli speciem disposita, vel pyramides simplices triedras, frequentius hexaedras elongatas acuminatas, interdum ad apicem altera triedra audas, sparsim, fasciculatim aut stellatim congestas referentium.

- album. 14. A. opacum metallice nitens compactum ponderosum
Weisgöl- coloris dilute plumbei tincturæ similis, igni expositum
den. sulphuris arsenicique vaporem emittens, fragile.
Syst. nat. l. p. 183. n. 4. Argentum albidum informe fragile.
Syst. nat. XII. 3. p. 149. n. 5. Argentum mineralisatum cupri arsenicalis tinctura albida. ♂, ♀, ♀.
Woltersd. miner. 29. Argentum albo-griseum splensens cupro mixtum.
Cronst. miner. §. 170. 3. 2. Argentum arsenico cupro & ferro sulphurato mineralisatum.
Waller. miner. 315. syst. miner. 2. p. 334. n. 5. Argentum arsenico, sulphure & cupro mineralisatum minera micante alba.
Cartheuf. miner. 75. Argentum mineralisatum albescent splensens.
Habitat in Saxonix (prope Freyberg,) Bohemix (prope Ratiborziz & Wohezniz,) Hungariæ (prope Cremniz, Schemniz & Kapnik,) Transilvanix (prope Facebai,) Siciliæ (ad montem Niso & prope Fondachelli,) & Aliz-

tiæ (prope Markirch?) fodinis, rarius superficiale, quam aliis fossilibus inacidans, vix ultra $\frac{2}{3}$ argenti continens, quod præter sulphur & arsenicum cuprum, nonnunquam quoque secum sibi junctum habet, tritura nitorem exalians, in fragmenta indeterminata diffiliens, texture ut plurimum planæ, formæ frequentius communis, quam crystallinæ.

91. PLUMBUM. Ex cærulescente album, ad aërem
 H nigrescens, malleabile, molle, mutum, ponderis specifici
 = 11450, 1000.

Igne facie liquecens, superficiei iridis coloribus ludente, sensim abiens in calcem primo albam, tum griseum, flavam denique rubram, facillime in vitream convertendam.

Acidis omnibus solvendum, quibus colorem quidem nullum, at saporem dulcem impertitur colore albo iterum præcipitandum.

nativum. 1. Pl. nudum. *Syst. nat.* I. p. 180. n. 1. *Mus. Tessin.* 62. n. 1. *Carteuf. miner.* 65. Plumbum nudum granulatum. *Waller. miner.* 272. Plumbum nativum. *Habitat in Germania, an unquam vere nativum?*

ochraceum. 2. Pl. pulverulentum nitoris metallici expers, aqua fortis totum cum effervescencia solvendum, in prunis facile in plumbum metallicum reducendum.

Syst. nat. I. p. 205. n. 5. XII. 3. p. 193. n. 7. Ochra plumbi pulveris alba.

Carteuf. miner. 66. Plumbum terrestre ochraceum.

Cronst. miner. §. 37. & 184. I. A. I. Terra calcarea cerussa nativa intine mista & Minera plumbi californi: pura pulverulenta.

Waller. syst. miner. 2. p. 313. n. 13. a. b. Plumbum facie & consistentia terrea.

*Habitat rarius aliis fossilibus, majoribus præsertim frustis inspersum, quam superficiem minerarum plumbi fatiscientium inhaerens, aërem fixum continens, ut tamen 40 75 plumbi libras ex centum largiatur, non raro cretam sibi inmixtam habens, aut ferri calce intersita (in Saxonia prope Freyberg & Tschopau,) Hercynia (prope Wildenman,) electoratu Treviricali (in Langenhecke) cinereo, aut (in Scotiæ Leadhills) carnelescente, aut (in Angliæ Lathgilldalemine) flavicante, aut in eadem fodina, in Scotiæ Leadhills, in Sibiriaë sodinis Beresowkenfibus } flavo colore tinctum, alias e. gr. in Sueciæ monte Christi-
 tiersberg, in Angliæ sodini prope Elton & Lathgilldale, in Hercynia prope Lettenbruchen, in Saxonia prope Johannegeorgenstadt, album, coram tubo ferruminatorio in carbone primo candens tum liquefscens, ex solutione in aqua forti per muricæ & viridi acidum forma sedimenti albi, per zincum & ferum forma metallice præcipitandum.*

terreum. 3. Pl. inconspicuum intus terreum aqua forti cum effervescentia solvendum.

Waller syst. miner. 2. p. 310. n. 10. & p. 313. n. 13. e. Plumbum terrestre vel lapideum calcæeo lapide mineralisatum, & Terra plumbaria rubra.

Cronst. miner. §. 38. & §. 134. 1. A. 2. Terra calcarea cerussa nativa intime mixta & Cerussa nativa indurata.

Habitat in Sueciæ monte Christi-tiersberg, in Angliæ (præsertim comitatibus Derbyetilis prope Winstet, etiam prope Alstonmoor Cambricæ & prope Paris mountain,) Britanniæ (prope Poullacnea,) Lotharingiæ, Alsatiaë (prope Geroldsek,) Pontii (prope Nohfelden,) Misalia (prope Call,) Hercyniaë (potissimum prope Callertfeld,) Saxoniaë (prope Freyberg, Timogau & Johannegeorgenstadt) Bohemiaë (prope Mies & Heylsadt,) Carinthiaë (prope Blayberg, Tirolis,) Austria (prope Tiroiz,) Hungariaë (prope Schemaniz,) Boemiaë (prope Saska) & Sibiriaë fœcibus, sæpius in assis majoribus aliis fossilibus innidulens, rarius stillatitium, album, carnelescens aut ceruleum, quam formæ communis, cinereum, flavicans, sulphureum, flavum, rubrum, rufescens, spadiceum, fuscum, nigricans vel atrum.

micaceum. 4. Pl. atræ & pingue lamellosam, nitore & colore ad argenti accedens.

v. Dele Senr. berl. Naturf. 8. p. 204.

Habitat, ut plurimum una cum plumbo spatoso, in Hercyniæ fodina (Bergmanstroff prope Andreasberg,) lamellis creberrime pluribus sibi incumbentibus.

vitreum. 5. Pl. senipellucidum fragile texturæ nitorisque vitrei, formæ communis.

Woulf. act. engl. 66. 2. n. 43. exp. 13.

Habitat, crebro una cum galena aut plumbo spatoso aliis fossilibus inpidulans, in Angliæ (provincia Somerset & Platamine,) Britannia (Poullaouen,) Rhœnanis (prope Lahr & Langenheke,) Hercyniæ (n. S. Joachim & Bleyfeld prope Cellerfeld,) Saxonie prope Tschopau) Bohemiæ (prope Przibram) Carinthiæ (prope Bleyberg,) Hungariæ (prope Schemnitz,) & Sibiria (Senenowenski ad montes altaicos) fodinis, cum aqua furti non effervescent, interdum diaphanum, texturæ nunc potius conchaceæ nunc festucariæ hyalinum, album, cinereum, vel ex virescente flavicans.

spatosum. 6. Pl. intus & extrinsecus nitens molle album in igne crepitans, cum acidis effervescent, formæ ut plurimum crystallinæ.

Syl. nat. XII. 3. p. 135. n. 9. Plumbum fragmentis spatosis.

Waltersd. miner. 32. Plumbum spatolum album.

Waller. miner. 275. Plumbum arsenicale mineralisatum, minera spatiformi alba s. grisea.

Waller. syst. miner. 2. p. 307 n. 6. Plumbum terrestre vel lapideum, minera spatiformi alba vel grisea.

Cronst. miner. 6. 184. 1. A. 2. 2 & 3. Minera plumbi calciformis pura indurata.

Vogel miner. 166. Spatum plumbiferum.

Liboric act. parisi. ex:ran. 9.

Woul. act. angl. 66. 2. n. 43.

β) Plumbum spati cubici. *Mus. Tessin. 64. n. 5.*

Habitat rarius globulosum aut celulosum, quam crystallinum in Scotia (Leadhill's,) Angliæ (Mendipsis,) Irlandiæ, Britannia (prope Poullaouen,) Burgundiæ, Lotharingiæ (prope La Croix,) Alsaciæ (prope Geroldseck,) Brisgoviæ (prope Freyburg) Nassovæ, Ducatus Montani (in monte Wildberg,) Hercyniæ (notissimum Bleyfeld & Guxrad prope Cellerfeld,) Saxonie (prope Tschopau, Sen Warzenberg & Johannegeorgenstadt,) Bohemiæ (prope Przibram,) Austriæ (prope Tierniz,) Hungariæ (prope Schemnitz) & novæ Hispaniæ fodinis, non raro

cupro vel ferro ochraceo, vel magnesia obductum nitoris interdum sericei, molle, ut culiro secari queat, textura nunc lamellosa, nunc conchacea, nunc inter conchaceam & inaequalem intermedia, in fragmenta indeterminata diffiliens, ex centum libris 40-75 plumbi, largiens, quippe saepius præter plumbi calcem non nisi aquam & aërem fixum continens, rarius ensiforme, aut polyëdram, aut tabulas tetraedras angulo 350 sibi impositas, aut prismata pentædra, pyramide pentaedra terminata aut tetraedra obliquangula, quam hexaedra, interdum compressa, crebrius pyramide hexaedra aut tetraedra terminata, vel pyramides hexaedras, rarius solitarias, quam vario modo combinatas, fasciculatas aut in bacillos conjunctas, denuo in fasciculos aut pyramides aggregatas.

hyalinum. 7. Pl. hyalinum cum aqua forti effervescent molle in prunis crepitans, nitoris vitrei, formæ crystallinæ.

Syst. nat. XII. 3. p. 135. n. 10. Plumbum (spatosum) pellucidum hyalinum rasile effervescent.

Hæquet Schr. berl. Naturf. 2. p. 157, 158. t. 3. f. 4-6.

Habitat in Sibiria (Nertschinskensibus,) Temesia (prope Dognaska,) Hungaria (prope Schemnitz,) Bohemia (prope Bleyßadt & Pizibram,) & Saxonia (prope Tschopau) solitis, nunc polyædra, nunc prismata tetraedra obliquangula faciebus alternis latioribus conspicua, nunc pyramides hexaedras simplices, vel imperfectas duplices, aut pyramides duplices tetraedras interdum umbricatas referens.

rubrum. 8. Pl. fulvum triturae aurantiæ diaphanum ut plurimum prismata tetraedra obliquangula referens, nitoris metallici expers.

Syst. nat. XII. 3. p. 134. n. 8. Plumbum hexædruum rhombeum fulvum.

Cronst. miner. 9. 134. t. A. 2. 4. Minera plumbi calciformis pura indurata rubra.

Waller. 1793. miner. 2. p. 309. n. 8. Plumbum sulphure & arsenio miscratum, minera spathiformi rubra.

Bindheim Scar. berl. Naturf. 10. p. 287. sqq.

Habitat in Sibiria (Berstovyskensibus,) Austria, (prope Annaberg,) Bohemia, (prope Bleyßadt,) Saxonia, (prope Bockau,) Italia, (prope Call,) & Sabaudia, (prope Trappetta) solitis, præter plumbum ($\frac{3}{100}$), præter niccoli calcem parvisimam, & aërem vitalem,

molybdæna acidum continet; an interdum etiam parvillum sulphuris & arsenici? an præter stibicum specimen reliqua etiam colore certe paulisper accedentia huc spectant? analysis docebit.

flavum. 9. Pl. flavum nitoris metallici expers formæ crystallinæ molle in igne crepitans aqua forti & muriæ acido fere totum solvendum, posteriori solutione inspiscata cerulea.

v. Wulfen ap. Jacquin miscellan. austriac. 2. Vienn. 1781. & Abhandl. vom kärnthnisch. Bleyspate, Wien. 1785. fol. Klaproth Schr. berl. Naturf. 10. p. 95. &c.

Habitat rarius in Scotiæ (Leadhill's,) Britannicæ (prope Poallauouen,) Burgundiæ (prope S. Prix sous-Bouvray.) Hercyniæ (alten Teutschen prope Cellerfeld,) Temesiæ (prope Dognaska,) & Austriæ (prope Annaberg.) quam in Carinthiæ (prope Bleyberg) sâdinis, flaveolis & nitoris gradu mirifice varians, sæpe galenæ innidulans, aut una cum pseudogalenâ marmori insidens, plumbi calce cum molybdæna calce conjuncta ponderosum, rarius prismata hexædra, quam cubos rhombosve convexis faciebus interdum conspicuos, vel tabulas tetraedras aut octæedras, in cellularum speciem aggregatas referens.

virens. 10. Pl. virescens ponderosum in fragmenta indeterminata diffiliens in pulverem flavum coaterendum, aqua forti bulliente sine effervescentia fere totum solvendum, in igne difficilius liquefcens, & refrigeratum polyedra referens. *Syst. nat. I. p. 180. n. 3. Plumbum niri spatiosi utrinque truncati.*

Syst. nat. XII. 3. p. 134. n. 7. Plumbum crystallis hexædro-prismaticis utrinque truncatis octo.

Waller. miner. 296. Plumbum arsenico mineralisatum, minera solida crystallifata viridi.

Waller. syst. miner. 2. p. 308. n. 7. Plumbum terrestre vel lapideum, minera spathiformi viridi.

Woltersd. min. 32. Plumbum spatiosum viride prismaticum.

Cronst. miner. 6. 134. I. A. 2. 3. 2. Minera plumbi calciformis pura indurata crystallifata viridis.

Habitat in novæ Hispaniæ, Sibiræ (prope Catharinerburg.) Scotiæ (Leadhill's) Angliæ (prope Monegash & Elton.) Britannicæ (prope Huelgoat,) Lotharingiæ (prope La Croix,) Alsatiæ (prope Erlenbach,) Brigoviæ (prope Freyburg,) Bohemiæ (prope Mies & Przibram,) Saxoniæ (prope Johannegeorgenstadt, I schopau, Schwarzen-

berg, Freyberg, Kleinvoigtsberg, Groschirma.) Hercyniæ (prope Clausthal & Cellerfeld) & rhenanis (prope Rheinbreidenbach) fodinis, cum plumbi calce præter paucillum calcis ferreæ phosphori acido conjuncta, ita ut cum carbonum pulvere vasis inclusum & igne agitatum, verum phosphorum, ex 200 libris 7 libros exhibeat, molle ut plurimum, diaphanum, interdum subopacum, in fragmenta indeterminata diffiliens, texturæ inæqualis & minutim granularis, virescente ut plurimum olivacea, nonnunquam psittacina aut graminea aut in flavum rubrumve colorem vergente, rarius superficiale, quam particulis minoribus massisve majoribus aliis fossilibus inspersum, rarius forma communi aut stillatiua conspicuum, quam crystallorum variæ magnitudinis extrinsecus nitentium & lævium nunc parallelepida exilia, sæpius prismata hexaedra, crebro alterutro vel utroque sine pyramide hexaedra terminata, vario modo coherentia vel in bacillorum speciem aggregata aut pyramides hexaedras aciculares acuminatas, spersas vel in musci ramosi speciem aggregatas referentium.

laspideum. II. Pl. fuscum durum opacum formæ communis.

v. Fichtel Karpeth p. 348.

Habitat in fodina Temesienfi prope Saska, ex centenariis 36 libras plumbi & 10 argenti drachmas, cujus singulæ semilibra quatuor auri denarios continent, largiens.

fuliginosum. 12. Pl. nigrum inconspicuum inquinans, aqua forti non totum solvendum, igne agitatum sulphuris flammam vaporemque emittens & refrigeratum granum polyedrum relinquens.

Karst. lesk. Mineral. I. p. 489. n. 3, 4. Plumbum ochraceum brunum & nigrum.

Laumont ap. la Méthene Journ. de phys. 1787. I. p. 383.

Habitat in Saxoniæ (prope Tschopau & Freyberg.) Britannia prope Huelgoat, præter plumbi calcem & phosphori acidum sulphur continens, utrum propria species. An potius galena fuscens, plumbo virescenti insperso facta?

fuliginosum. 13. Pl. ex virescente flavum, nitoris metallici expers carbonibus inspersum non decrepitans, at ebulliens, arsenici fumum eructans & grana polyedra relinquens.

Sage ap. la Méthier. Journ. de phys. 1789. 2. p. 53.

Fourcroy annal. de chim. 2. 1789. p. 29.

Habitat in Alvernia prope Rosieres, præter plumbi calcem, & phosphori acidum & arsenici acidum calcemve continens, quartzo ferrugineo innidularis nunc formæ communis nunc prismata hexædra in globos imperfectos aggregata referens.

arsenica- 14. Pl. inconspicuum in prunis facile candens, difficiliter liquefcens, fortiori demum arsenici fumum eructans & plumbum metallicum relinquens.

Proust. & Sage ap. la Metherie journ. de phys. 1787. 1. p. 394. & 1789. 2. p. 53.

Habitat in Burgundiæ & Andalusæ fodinis, post liquationem refrigeratum crystallinæ formæ expers, neque colorem penitus immutans nunc pulverulentum & flavum galenæ superficiem obducens nunc insigni coloris viridis & flavi varietate, a gramineo ad cereum usque, ut etiam nitore & pelluciditatis gradu ceram æmuletur, formæ granulorum aggregatorum interdum galenæ nucleum includentium, quartzo & feldspato innidularis.

duplex. 15. Pl. inconspicuum prunis inspersum arsenici sulphurisque vaporem & flammam eructans.

Sage ap. la Mether. journ. de phys. 1789. 2. p. 53.

Habitat in Alvernia prope Rosieres, plumbi calce duobus acidis, arsenici & vitrioli juncta.

vitriola- 16. Pl. albidum nitoris metallici expers fixissimum igne sine strepitu & ebullitione liquefcens cum acidis non effervesces.

Gadolin chem. Annal. 1778. 1. p. 147.

Proust. ap. la Mether. journ. de phys. 1787. 1. p. 394.

Habitat in Scotiæ (prope Strontian,) Angliæ (in Anglesea,) & Andalusæ fodinis, difficilime aqua solvendum, album vel canum, magis minusve pellucidum nunc superficiem galenæ crocæ adpersum, ex qua fatiscente ortum nunc crystallorum forma comparens, difficiliter plumbum suum dimittens.

corneum. 17. Pl. album nitoris metallici expers igne facillime liquefcens, paulo fortiori totum avolans.

Spielmann journ. de phys. 1774. Dec. p. 455.

Ferber n. æt. Petrop. 3. p. 269.

Habitat rarius in Lotharingiæ (prope la Croix) & Bohemiæ (prope Miez & Przibram) fodinis.

Saturnites 18. Pl. nitoris metallici expers igne facile liquefcens & avo-
lans poſt liquationem refrigeſcens æſcularum formam
aſſumens cum plumbo coire renuens.

Monnet apud la Mether. journ. de phyſ. 1786. t. p. 163.

*Habitat in Britannia prope Poultaouen. An foſſile reve-
ra diſtinctum? an hujus generis?*

Plumbago. 19. Pl. metallice nitens igne facile cum ſulphuris vapore &
flamma liqueſcas & meracum plumbum ſive argento
relinquens.

Cronſt. miner. §. 135. Plumbum ſulphure mineralifatum.

*Waller. ſyſt. miner. 2. p. 305. n. 5. Plumbum ſulphure
& arſenico mineralifatum, minera ſolida plumbeo colo-
re ſere malleabili.*

β) *Karſt. Leſk. Mineral kab. 2. p. 488. n. 2. Plumbum mi-
neraliſatum cæruleum.*

*Habitat in Norwegiæ (comitatu Jarlsberg,) Sueciæ (prope
Hallertors,) Scotiæ Leadhill's,) Angliæ (prope Matlok &
Aithover,) Hiſpaniæ (prope los Aranos,) Siciliæ (prope
Novarra,) Carinthiæ (in monte Rabi & prope Bleyaerg &
Bleyburg,) Hercyniæ (in monte Rammelsberg, prope
Cederfeld & Clausthal, in Weſtphaliæ, β) colore inter
plumbeum & cæruleum inditum intermedio diſtinctum, in
Saxonîæ (prope Tſchopau) ſodinis, ut plurimum coloris
& nitoris chalybei vel plumbei, intus parum nitens, ex-
trinſecus interdum ſpeculi ad inſiar crebrius compaſtum,
quam radiatum aut lamelloſum, crebrius in fragmenta in-
determinata, quam cubica diſſiliens, ut plurimum formæ
communis, interdum (β) priſmata hexædra ſcæſculata
reſerens, præter plumbum nihil niſi ſulphur continens.*

Galena. 20. Pl. nitoris & coloris plumbei ponderoſum molle in grana
ſecedens, in fragmenta cubica diſſiliens, igne cum va-
pore flammaque ſulphuris liquefcens & in vitrum mu-
rato plumbo argenti granum relinquens. Fig. 19.

*Syſt. nat. 1. p. 120. n. 4. XII. 3. p. 133. n. 3. Plumbum
mineralifatum, particul ſcubiers. Δ, γ).*

*Cronſt. miner. §. 186. Plumbum argento ſulphurato mi-
neraliſatum.*

*Waller. miner. 242. Plumbum ſulphure & argento mine-
ralifatum.*

*Waller. ſyſt. miner. 2. p. 302. n. 2. Plumbum ſulphure
mineralifatum & argento mixtum, minera teſſus ma-
joribus minoribus vel granulis micante.*

Woltersd. miner. 188. Plumbum cæſio-grifeum ſplendens reſſulatum.

6) *Syſt. nat.* XII. 3. p. 133. *Cartheuf. miner.* 66. Plumbum (compactum) mineraliſatum continuum albo-cæruleſcens nitens.

7) *Syſt. nat.* XII. 3. p. 132. n. 2. Plumbum (cryſtallinum) reſſellato-cryſtalliſatum.

Waller. ſyſt. miner. 2. p. 304. n. 3. Plumbum ſulphure mineraliſatum argenteo mixtum, colore albo-cæruleſcente, cryſtalliſatum.

8) *Syſt. nat.* I. p. 180. n. 5. XII. 3. p. 133. n. 4. Plumbum mineraliſatum punctis ſubocculatis $\frac{4}{5}$, D.

Waller. miner. 297. *ſyſt. miner.* 2. p. 310. n. 11. Plumbum minera galenica mineraliſata lapidi inſenſibiliter immixta.

Woltersd. miner. 32. Plumbum cæſio-grifeum ſplendens punctatum.

Habitat frequentiffimum in Sibiria & Europa fere omnis fodinis, rarius ſuperficiale, quam minoribus particulis (δ) majoribusve maſſis aliis ſoſſilibus, potiſſimum calcaris innidulans, ſæpe cum pyrita, cupro fulvo, ferro ſparſo, pseudogalena obviu, inus multum nitens, præter plumbum (ad $\frac{1}{3}$) & ſulphur argenti quoque minorem majoremve copiam ($\frac{1}{155}$ - $\frac{1}{35}$), rarius (e. g. in Tranſilvania & Hungaria fodinis) auri ſimul portunculam continens, lamelloſum, ut tamen textura interdum ad fibroſam aut (β) compactam coeſcat, lamellæ interdum ita diſpoſitis, ut pars ſuperficie obumbratur, ſæpe forma communis, ſuperficie interdum ſpeculi inſtar nitente aut ſulcis longitudinalibus vel cancellatis exorata vel veſtigis hexaedro-pyramidalibus aut cubicis aut ſphæricis aut cellulis tetraedris inæquali vel arbuſcularum imaginibus picta, interdum quaſi eroſum vel quaſi liquatum, ſtillatitium, botryoides, fruticulos, arbuſculas, cryſtallinos (γ), ut plurimum exiles, rarius ſolitarias & vagas, ærenæ nonnunquam miſtas, quam aggregatas & connatas, faciebus ſphærice convexis aut excavatis interdum conſpicuis & quidem rhombos vel cubos perfectos (Fig. 19.) aut (Fig. 20.), ad angulos omnes truncatos aut pyramides tetraedras, ut plurimum (Fig. 23.) duplices, non raro ad apices (Fig. 24.), interdum quoque ſimul ad angulos (Fig. 25.) truncatas, aut priſmata hexædra pyramides triedra vel tetraedra interdum terminata referens.

ferriferum. 21. Pl. metallice nitens, cum sulphuris vapore & flamma sed galena difficiliter liquefscens & fortiori igne vitium nigrum exhibens.

Cronst. miner. §. 187. Plumbum, ferro & argento sulphurato mineralisatum.

β) *Syst. nat. XII. 3. p. 134. n. 6.* Plumbum (basalticum) mineralisatum, fasciculis decussatis striatum.

Waller. miner. 294. Galena striata.

Habitat in Sueciæ fodinis (monte argenteo occidentali, (β) in Dalecarliæ Skinshtyna,) pariter in fragmenta cubica diffiliens & in grana secedens, præter plumbum & sulphur ferrum argentumque continens.

striatum. 22. Pl. coloris & nitoris plumbei fibrosum in crustas secedens.

Syst. nat. XII. 3. p. 133. n. 5. Plumbum mineralisatum fibroso-striatum $\frac{A}{4}$, $\frac{G}{8}$, p.

Cronst. miner. §. 188. Plumbum antimonio & argento sulphurato mineralisatum.

Woltersd. miner. 32. Plumbum castio-griseum splendens radiatum.

Waller. syst. miner. 2. p. 305. n. 4. Plumbum antimoniali minera mineralisatum, argento mixtum.

Habitat in Sibiria (Nertschinskensibus,) Sueciæ (prope Sahlberg,) Hercyniæ (potissimum prope Lautenthal,) Hungariæ (prope Schemnitz) & Hispaniæ (prope Synares) fodinis, igne agitatum sulphuris vaporem flammamque emittens, præter plumbum quippe sulphur, stibium & argentum continens, crustis, in quas secedit, rectis aut incurvis, crassioribus vel tenuioribus, fibris crassioribus vel subtilioribus, parallelis vel fasciculatis.

hercyni- 23. Pl. cum cupro & stibio, pauciori ferro & sulphure, pau-
enai. *cissimo argento conjunctum, metallice nitens.*

Klaproth chem. Annal. 1790. I. p. 295. Weisgülden.

Habitat in Hercyniæ fodina Andreascruz (prope Andreasberg,) in 100 partibus ultra 34 plumbi, 16½ cupri, 16 stibii, 13½ ferri, 10 sulphuris, 2½ argenti continens.

cornubi- 24. Pl. cum stibio, pauciori cupro & sulphure, paucissimo
cum. *ferro conjunctum, metallice nitens.*

Klaproth chem. Annal. 1790. I. p. 294. Fahlerz.

Habitat in Cornubiæ fodina prope Nansle, dimidia fere parte ex plumbo constans, præterea in 100 partibus 21 stibii, ultra 13 cupri, 7 sulphuris & vix ultra unam ferri continens.

Sabaudj- 25. Pl. metallice nitens igni expositum arsenici fumum eructans.
cum. C. de Razoumowsk. excurs. dans les mines du Haut-Fau-

cigny. p. 15.

Habitat in Sabaudia fodina aux Trappettes, externa facie
ad cuprum vitratum accedens, præter plumbum, stibium
& arsenicum continens.

92. HYDRARGYRUM. Coloris argentei, nitoris fa-

♂

tis tenax, frigore demum

enormi solidescens, tum

malleabile, ponderis

specifici = 14110:1000.

Ignem, eo quo plumbum li-

quescit, paulo majore in

vapores resolvendum.

Acidis pluribus facile sol-

vendum, colorem nul-

lum, mineralibus vero

acrimoniam majorem

impertiens, ex omni-

bus per cuprum nitoris

metallici particeps præ-

cipitandum.

virgineum, I. H. nudum liquidum ponderosissimum coloris nitorisque
argentei.

Syst. nat. I. p. 171. n. I. XII. 3. p. 119. n. I. Hydrargy-
rum nudum fluidum.

Woltersd. miner. 26. Hydrargyrum nudum nativum.

Waller. miner. 218. Hydrargyrum nativum.

Waller. sist. miner. 2. p. 148. n. I. Mercurius virgineus.

Ad. Upsal. 1720. n. 3. p. 55. Argentum vivum in galena.

Cronst. miner. §. 215. Mercurius nativus virgineus.

Habitat in Suecia (prope Sahlberg,) Hispania (prope Al-
madén,) Hetruria (prope Levigliano & in monte di S.
Flora,) Carniolia (prope Idria,) Bohemia, Palatinatus
(prope Wolfstein & Mörsfeld) & Bipontii (in monte
Stahlberg & prope Moschellandsberg) fodinis, in poste-
rioribus mali omnis, globulorum forma fossili innidu-
lans & sola jam agitatione eliciendum.

Amalgama. 2. H. ponderosum coloris nitorisque argentei solidiusculum igne agitatam argentum purum relinquens.

Cronst. miner. §. 215.

Habitat rarius massis majoribus quartzo, petrosilici spato innidulans, quam superficiei aliarum hydrargyri minerarum insidens, in Hungariæ (prope Zlana,) Bipontii (prope Moschellandsberg & in monte Stahlberg) & Sueciæ (prope Sahiberg) fodinis, ut plurimum satis fragile & formæ communis, interdum polyedra exilia oblonga referens.

laryatum. 3. H. terreum subponderosum igne hydrargyrum dimittens.

Habitat in Sicilia (prope Busachino) humo, in Hispania (prope Alicarle) arenæ, Carniolia (prope Idriam) ardenti speculi instar nitenti, argillæ, margæ interitum, quæ omnia igni in vasis clausis exposita, quævis nullo alio corpore adjecto, hydrargyrum largiuntur, quod oculis non obvium forsân calcis formæ continent.

Sublimatum. 4. H. nitoris metallici expers igne totum fere forma fumi albi, sine vapore flammæ sulphuris avolans.

Woulfe exp. made in ord. to ascert. th. nat. of som. subst. Lond. 1777. 4.

Suckow Besch. des natürl. Turp. &c. Mannh. 1782. 8.

Baumer hist. merc. corn. Hassiac. natural. &c. Giefs. 1785.

Habitat in Hassiæ, (olim) Palatinatus (prope Wolfstein & Moersfeld) & Bipontii (prope Moschellandsberg) fodinis, ut plurimum una cum nativo hydrargyro cum vitrioli & muricæ acido conjuncta, ita ut nunc hoc, nunc illud dominatur, in foveolis matricis, rarius pulverulentum, quam induratum, in crustas concentricas aliquando secedens, forma communi aut globulorum solitariorum vel aggregatorum vel crystallarum exilium speculi instar nitentium, rarius prismata hexaedra, quam cubos in sphaeras aut majores cubos aggregatos referentium, viride, virescens citrinum, flavum, flavescent, album, canum, cinereum, ex cinereo atrum aut nigrum.

Æthiops. 5. H. nigrum inconspicuum igne facile liquefcent & paulo fortiori totum cum vapore flammæ sulphuris avolans.

Ferber n. act. Petrop. 3. p. 268.

Hacquet Beytr. z. chem. Annal. vol. 3. p. 481.

Habitat in Nassoviæ (prope Kirchheim) & Carniolæ (prope Idriam) fodinis, in his ut plurimum una cum cinnabari lamellifera.

Cinna- 6. H. ponderosum nitoris metallici expers rubrum tritura
bavis. coccinea, igne facile liquefcens & paulo fortiori totum
Zinnober. cum vapore flammaque sulphuris avolans.

Syst. nat. 1. p. 171. n. 3. XII. 3. p. 119. n. 3. Hydrar-
gyrum mineralifatum pyriticosum fibrosum. $\frac{A}{4}$.

Waller. miner. 219. Hydrargyrum sulphure mineralifatum.

Waller. syst. miner. 2. p. 150. n. 2. Mercurius sulphure
mineralifatus minera rubra.

Woltersd. miner. 26. Hydrargyrum rubrum purpureum
tinctorium.

Cartheuf. miner. 62. Mercurius mineralifatus striatus ru-
ber striis longitudinalibus splendentibus.

Cronst. miner. §. 216. Mercurius sulphure mineralifatus.

Dale pharmac. 35. *Pharm. Wart.* 10. Cinnabaris nativa.

§) *Syst. nat.* XII. 3. p. 119. n. 2. Hydrargyrum (cryftalli-
num) cryftallifatum cubicum.

Habitat in regno Peruano (prope Guancavilla) & Chilensi
(in provinciis Coquimbo & Quillota ,) nova Hispania
(prope Chilapan,) Japonia , Sina , Sibiria (prope Nert-
tchinsk,) Transilvania (prope Bobaya & Dumbrawa,) Temesia, Hungaria (prope Schemnitz & Krafznakorka,)
Bohemia (prope Pirglitz, Welferitz, Horzowiz, Joachimsthal, Aberdam, Commarow, Swata & Beneschau,) Scir-
ia (prope Eifererz,) Carinthia (prope Paternion,) Tiro-
li, Carniola (prope Neumarktl, Stockenvoje, Idria,) Ve-
netorum terris, Heururia (prope Levigliano & in monte
di S. Fiora,) (parcius) Sicilia (in monte Niso, prope Len-
tini, Marsala, Busachino, Paterno & Assero,) Hispania
(prope Almadon, Alicante, Valentia & S. Philippi,) (par-
cissime) Scotia, (parcius) in Normannia (prope Menilot)
& Delphinatu, Palatinatu (prope Wolfstein, Moersfeld,
Pozberg, Nazbach, Nak, Lemberg, Grind & Spizenberg,) Bipontii (prope Verbach, Bingert, Candeback, Esweiler,
Hinsweiler, potissimum in monte Stahlberg & prope
Moichellandsberg,) Nassovia (prope Kirchheim, aliis
terris Rhenanis (prope Gauhgrehweiler & Grumbach,)
parcissimum in Saxonia (prope Hartenstein & Schneeberg)
& Mercynia (prope Wiede,) in grana secedens, aqua &
acidis, non perinde salibus alcalinis resistens nunc
superfici modo adpersum nunc per puncta, lineas,
venas, arbuscularum specie inspersum aut totum fissi-
le, creberrime argillam, petrosilicem, quartzum tinctu
suo perfundens nunc massis majoribus obrium, solum ex

hydrargyro & sulphure conflatum, ut illius ad $\frac{4}{5}$ & $\frac{1}{5}$ usque exhibeat, coccineum aut intermediū inter coccineum & coccionellæ aut inter coccineum & kermesinum tinctus aut kermesinum aut obscure rubrum, crebrius lamellosum, quam compactum aut parallele vel stellatim fibrosum, interdum pulverulentum, friabile aut inquinans, frequentius duriusculum, superficie nunc lævi nunc aspero, striata, decussatim sulcata vel cellulosa, forma creberrime communi, interdum tubulorum coherentium, hemisphæriorum aut globulorum aut crystallorum exilium magis minusve diaphanorum, ut plurimum aggregatarum sæpe striatarum, frequentius ad rubinum colore suo accedentium, quam coccinearum nunc lentes nunc pyramides triedras simplices aut duplices aut tetraedra, duplices nunc prismata triedra pyramide triedra terminata aut tetraedra aut hexaedra nunc (β) cubos nunc polyedra referentium.

hepaticum. 7. H. ponderosum formæ communis igni expositum cum flamma cærulea exardescens, at magnam sui partem relinquens.

Brünnich ap. Cronst. miner. 216. B. 1.

Habitat in Carniolæ (prope Idriam) & Nassoviæ (prope Kirchheim) fodinis, hydrargyro dives, at coloris rarius coccionellæ æmuli, sed ut plurimum, etiam in tritura obscurioris quam cinnabaris, hepatici vel in plumbeum vergentis aut ab interspersis cupri calcibus, passim cærulei aut viridis, compactum, rarius schistosum.

cuprifera. 8. H. ex atro cinereum texturæ vitreæ, igni expositum crepitans flammamque sulphuris emittens & diu satis agitatam cupri granum in carbone relinquens.

Syst. nat. I. p. 171. XII. 3. p. 120. n. 5. Hydrargyrum (crepitans) petrosum ♂, ♀.

Cronst. mineral. §. 217. Mercurius sulphurato cupro mineralifatus.

Waller. syst. miner. 2. p. 151. n. 3. Mercurius sulphure & cupro mineralifatus, minera nigrescente.

Habitat in Bipontii (prope Moschellandsberg) & Sumatræ fodinis, ponderosum, tritura rubra, ardens, talco, quartzo, plumbi mineris innidulans, præter hydrargyrum sulphur & cuprum continens.

glandulo-9. H. nitoris metallici expers rubrum tritura coccinea igni expositum cum flamma sulphurea arsenici fumum eructans.

Syst. nat. I. p. 171. Hydrargyrum rubrum arsenicale.

Syst. nat. XII. 3. p. 120. n. 4. Hydrargyrum mineralifatum arsenicale solidum. O=O.

Cartheus. miner. 63. Mercurius mineralifatus continuus ruber splendens.

Habitat in Japonia, præter hydrargyrum & sulphur arsenicum continens.

phlogisti-10. H. obscurum opacum ponderosum fragile igni expositum cum flammam & fumum foetidum eructans.

Brünnich ap. Cronst. miner. §. 216. B. 2.

Habitat in Carniolæ (prope Idriam) & rhenanis fodinis, ex 100 libris 9-50 hydrargyri largiens. An vere distincta species?

foetens. 11. H. coccineum lamellosum subpellucidum tritura hepar sulphuris olens.

v. Born chem. Annal. 1789. I. p. 316.

Hacquet Beyr. 7. chem. Annal. vol. 3. p. 480.

Habitat in Idriæ fodinis, petrosilici insidens, ex hydrargyro, sulphure & terra calcarea constatum.

93. AURUM. Coloris flavi, nitoris tenacissimum murtum, summopere malleabile & ductile, ponderis specifici = 19540 : 1000.

Ignе fixum, neque sulphure, neque plumbi vitro domandum, cupro facilius liquefcens & dum liquatur cyaneo colore refulgens.

Aqua regia colore flavo solvendum, calcibus ex hac præcipitatis vitra colore purpureo tingentibus.

nativum. I. St. nudum ponderosissimum ductile visibile matriçi in hærens.

Syst. nat. I. p. 184. n. I. XII. 3. p. 151. n. I. Aurum nudum.

Woltersd. miner. 29. *Cronst. miner.* §. 164. *Waller. syst. miner.* 2. p. 355. n. I. Aurum nativum.

Cartheus. miner. 77. Aurum nudum genuini coloris.

Waller. miner. 321. Aurum nativum radieatum.

Habitat in Africa regionibus pluribus, præsertim littore occidentali, in regno Peruano & Chilensi (prope Copiapo, Quasco, Coquimbo, Petorca, Ligua, Tiltil, Putaendo, Caren, Ashué, Chibato & Huilli-Paragua,) nova Hispania (prope Mexquital,) Java (in montibus Parrang & Mege-neddon,) Sibiria montibus, potissimum Kolywanicis & altaicis, e. gr. Schlangenberga & Jodina Semenovodskii,) Transilvania (prope Trzeftian, Abrubanya, Sraniza, Herczigan, Ginel, Boiza, Ololapos, Abrudzellar, Gerter, Bucsum, Fucses, Salatra, Bakúra, Cajonell, Ruda, Coiczum, Facebai, Nagyag, Kirmik, Trojka, in montibus Volsai, Voróispatak & Rota) Temesia (prope Dog-naska,) Hungaria (prope Kapnik, Magurka, Andreasful-va, Ujuanya, Bakabanya, Rimazombat, Deutschlipfch, Bugyanz, Koenigsberg, Gremniz, Rosenau, Schmöelniz, Hoderisch & Schemniz,) Bohemia (prope Eula, rufus prope Schwarzenthal & Bergreichenstein) & Salisburgo (prope Ramingstein, etiam prope Fusch, Muhrwinkel & in valle Zillenthal,) parsus in Lapponia (prope Swap-pawari,) Suecia (prope Adelfors & Riddarhytta,) Sa-zonia (prope Reichmanndorf, Ottendorf, Braunsdorf, Munzig, Schwarzenberg, Johanngeorgenstadt & ad mon-tem Rabenberg,) Tirolis (valle Zillenthal,) Carinthia (prope Grotskircheim & in Goldzeche,) Stiria (prope Maudling,) Hassia (prope Herzhausen & Buchenberg,) Delphinatu (prope la Gardette,) Vallesia, Pedemontio (in valle Aosta) & Hispania, ut plurimum terræ superficiiei sat-is vicinam, rarissime omni alieno metallo, argento, cu-pro, ferro liberum nunc pallidius nunc saturatius flavum, interdum a cupri majori copia inhaerente fulvum nunc superficiale aut bracteis tenuioribus aliis fossilibus adhæ-rens nunc flammiarum, venarum, granorum specie vel massis quoque majoribus spatio, quartzo, gypso humo, ar-gilla, trapezio, gneisso fornacum aut metallifero, feld-spato, petrosilici, jaspidi, pyritæ, molybdænæ, arsenico nativo, stibio communi, pseudogalenæ, galenæ, ferri ar-gentive mineris inhaerens, forma communi aut tabaci hispanici more matrici adpersum, sulcis decussantibus in superficie exaratum, cellulosum, floccosum, dentium, ramorum, setarum, capillorum, crystallorum quoque exilium, ut plurimum aggregatarum tabulas hexaedras prismata rectangula tetraedra in aciem terminata

aut imperfecta utrinque pyramide tetraedra terminata, cubos, pyramides simplices triedras aut duplices tetraedras referentium specie conspicuum.

arsenarium. 2. A. granorum micularumque auri colore fulgentium specie arenæ granis mixtum.

Syst. nat. I. p. 208. n. 9. XII. 3. p. 198. n. 12. Arenæ (aurea) auri difformis.

Waller. miner. 208. Aurum nativum terræ & arenæ inhærens solutum.

Waller. syst. miner. 2. p. 358. n. 5. Aurum nudum vel vestitum diverso colore terræ vel arenis inhærens.

Cronst. miner. §. 164. I. 4. Aurum nativum lotum.

Habitat in Americæ meridionalis insularumque oppositarum fluvii plurimis, Africæ Nilo, Nigro, Zair, Axime & Senegal, Arabiæ Artemidoro & aliis, Cappadociæ Thermoponte, Caramaniæ Hynami, Bithyniæ Crysothoo, Mingrelæ Phali, Lydiæ Hermo & Pactolo, Bactriæ Oxetro, Indiæ Gange & aliis, fluvii insulæ Timor, regni Tibetani Altancol, Sinensis Junam, Russici Danâ, Thraciæ Hebro, Transilvaniæ Burcia, Avanjós, Marosch, Temesiæ Nera & Menisch, Hungariæ Griesche & aliis, Poloniæ Warra, Silesiæ Bober, Barusch, S. Georgenbach, Goldbach, Goldbrunn, Piel, Kazbach, Zaks & Isari, Bohemiæ Salsawa, Nissa, Saxowa, Ottawa, Planiz, Mulda, Albi, Gizera, Worliz, Moraviæ Viadro, Germaniæ Danubio & (jam in Alsatia) Rheno, Austriæ Wiza, Carniolæ Savo, Carinthiæ Gravo, Salisburgi Marz & Salza, Brixæ Sila, Tirolis Athesi & Dravo, Bavoriæ Förd, Silvæ nigre Goldbrunn, Franconiæ Cronach, Goldbrunn & Sala, montis piniferi Egra, Moeno & Rudach, Vennonum Fontana, Lusatiæ Elistro, Goldbach & Sprea, Saxonæ Illisso, Voigtlandiæ, Weida, Seiffenbach, Goelsch, Gera & Alstera, Thuringiæ Schwarza & Unstruth, Hassiæ Edera & Oerz, Hercyniæ Helm, Westphaliæ Amaso, Sailla in Mosellam exeunte, Cevennensium Cavis & Gardonis, Burgundiæ Dubis, Pyrenæorum Ariega, Benagues, Ferriet, Garonna & Salata, Hispaniæ Tago, Italiæ Pado, Rhætiæ Ad-da & Oeno, Helvetiæ Amma, Arola, Goldbach & Ussa, Vallesiæ Dala & Rhadano, magis minusve ponderosum, aurique nunc majorem nunc minorem copiam, sæpius adeo exiguum continens, ut operam in eo extrah-

hendo collocatam non compenset, auri particulis per hydrargyrum vel aquam regis eliciendis nunc majoribus nunc minoribus, interdum pulvereis.

larvatum. 3. A. subtilissimis particulis aliis fossilibus intermixtum, hydrargyri ope eliciendum.

Habitat in Sibiria (monte Schlagenberg, etiam prope Onaburg & in terra Tschudarum,) Transilvania (prope Trojka, Gertes, Boiza, Kisbanya, Nagyag, Salatnam. Cajoneil, Stuniza, Facebai, Fufes, Ginel Herczigan, Kirnick, Barkura, Criczum, Ruda, montium Rota,) Hungaria (prope Kapnik, Bakabanya, Schemniz, Hoderitsch, Cremniz, Magurka,) Silesia (prope Reichenstein,) Bohemia (prope Eula & Schwarzenthal,) Saxonia (prope Munzig, Schwarzenberg & Braunsdorf,) Suecia (prope Edelfors) Carinthia (Goldzeche & prope Groskirchheim,) Salisburgi (ad montem Rathhausberg) & America fodinis, creta, spato, argilla, porphyrio schistoso, jaspide, quartzo, ligno subterraneo, stibio communi arsenico nativo & albicante, pseudogalena, galena, cinnabari, ferro spatofo & sulphurato, cupri argentique mineris variis & pyrite potissimum matricem præbentibus, in qua, oculis, quamvis armatis non conspiciendum aurum latet.

molybdæna. 4. A. inquinans plumbei coloris & nitoris igni expositum sulphuris vaporem & flammam emittens, violentissimo auri granum nudum relinquens.

v. Born. ind. fossil. I. p. 68. Aurum molybdæna mineralisatum.

Habitat in Transilvania (prope Nagyag) & Hungaria (prope Rimazombat) fodinis, ex auro, molybdæna calce & sulphure constans.

ribiatum. 5. A. coloris chalybei, candescendo sulphuris vaporem flammamque cum fumo albo emittens.

v. Born. ind. fossil. I. p. 68. Aurum antimonio mineralisatum.

Habitat in Hungaria (prope Deutschlipsch) & Transilvania (prope Nagyag) ex auro & stibio vulgari constatum, superficie interdum plumæ instar striata.

rufescens. 6. A. rufescens, candescendo sulphuris flammam emittens.

v. born. ind. fossil. I. p. 69. Aurum pseudogalena rubescens mineralisatum.

Waller. syst. miner. 2. p. 357. n. 4. Pseudogalena aurifera.

Habitat in Transilvania prope Nagyag, lamellosum, nigris semimetallici, præter aurum zinci ferrique calcem & sulphur continens.

cinerea. 7. A. duriusculum fragile compactum coloris chalybei, candescendo sulphuris flammam & arsenici fumum edens.
v. Born. ind. fess. 1. p. 68. Aurum minera argenti cinerea mineralitatum.

Habitat in Transilvania (prope Nagyag) cupro cinereo externo habitu simile & hujus more præter aurum, sulphur, arsenicum, cuprum & paucillum argenti continens.

albidum. 8. A. albidum intus flavicans fibrosum candescendo sulphuris flammam & arsenici fumum emittens.

v. Born. ind. fess. 1. p. 69. Aurum ferro & arsenico sulphurato mineralisatum, textura filamentosa flavescens facie argenti arsenicalis.

Habitat in Transilvania prope Nagyag, præter aurum sulphur arsenicum & ferrum continens, externo habitu arsenicum argentiferum referens.

virescens. 9. A. ex aurichalceo virescens obscurius nitens textura minutim granulata candescendo sulphuris vaporem flammamque emittens.

Bindheim Schr. berl. Naturf. 4. p. 396. Grüner Goldkies.

Habitat in Transilvania prope Nagyag, quartzo innidulans præter aurum, sulphur & ferrum, cuprum quoque & magnesiæ continens, sæpe aurum bracteatum intermixtum continens.

pyritico- 10. A. aurichalceum candescendo sulphuris flammam emittens.
sum.

Syst. nat. 1. p. 184. n. 2. Aurum nudum minereæ.

Syst. nat. XII. 3. p. 132. n. 2. Aurum (mineralisatum) pyrita.

Cronst. miner. §. 165. 2. 1. 1. Aurum sulphure mineralisatum mediante ferro.

Woltersd. miner. 29. Aurum minera varia vestitum.

Waller. syst. miner. 2. p. 356. n. 2. Aurum sulphure & ferro cum vel sine cupro mineralisatum, minera pyritacea flava vel viridescens.

Habitat in Sumatra, nova Hispania, Suecia (prope Adelfors,) Stiria (prope Mandling,) Salisburgo (prope Fusch & Muhrwinkel,) Hungaria (prope Magurka & Rimazombat) & Transilvania (prope Facebai,) interdum fastidiosa aut e. gr. in Sabaudia prope Sourde, crystallorum specie, præter aurum sulphur & ferrum continens.

bracteatum. II. A. coloris ferrei lamellis flexilibus constans candescendo fumans & granum ductile nitoris colorisque argentei relinquens.

Scopol ann. histor. natur. 3. p. 107.

v. Ruprecht physic. Arb. eintr. Fr. 1. Wien. I. 1. p. 86,

Habitat in Transilvania prope Nagyag, cultro scizile præter aurum aqua etiam regia extrahendum ferrum, plumbum, argentum & sulphur, interdum quoque sibirium, vel præterea wismutum, cuprum atque arsenicum continens, quartzo vel magnesia rosea minoribus particulis, vel majoribus frustis, innidulans, forma aut communi aut tabularum hexaedrarum.

94. PLATINA. Coloris argentei nitorisque tenacissima, durissima, sonora, summo-
 pere malleabilis & ductilis, ponderis specifici = 24.000 : 1000.

Ignе fixissimum, neque sulphure, neque sulphuris hepate, neque plumbi vitro domanda, cum nitro tamen detonans, difficilime, & ferro ipso longe difficilius liquefcens.

Aqua regis solvenda, ex hac per sal ammoniacum colore auran-
 tio præcipitanda.

Granulata. I. PLATINA.

Waller. syst. miner. 2. p. 365. n. 7. Cronst. miner. 9. 178.

Vogel miner. 517. Platina del Pinto.

Watson act. angl. 46. n. 496.

Lewis Zusammenh. d. Künst. I. 1. p. 211. &c.

Maregraf chem. Schrift. I. p. 1. sqq.

Scheffer, Cronstedt & Wallerius act. Stockh. 14. p. 275.

284. 19. p. 303. 26. p. 228. 27. p. 167.

Habitat in regno Peruano prope Quito, in nova Granada prope S. Fé & Choco, etiam in Barbados, interdum in

*vicinia montium ignivomorum mediæ Americæ (an per
 hos generata?) tum in fodinis, tum ad ripas fluviorum,
 fornica granorum lævigatorem compressorum stanni colo-
 re & nitore nunc obscuriore nunc lucidiore conspicuorum
 rarissime cohærentium, ferri scobe plurima (ad $\frac{1}{2}$ usque)
 inquinatorem, hydrargyri connubium renuens & colore
 ad granatinum accedente in aquam regis transiens, ac-
 tum circa annum 1736 in Europa innotuit.*

A P P E N D I X.

L A R V A T A.

1. Animalium.

a. Mammalium.

α. 95. ANTHROPOLITHUS.

β. 96 ZOOLITHUS.

b. Avium.

97. ORNITHOLITHUS.

c. Amphibiorum.

98. AMPHIBIOLITHUS.

d. Piscium.

99. ICHTHYOLITHUS.

e. Insectorum.

100. ENTOMOLITHUS.

f. Vermium.

101. HELMINTHOLITHUS.

2. Vegetabilium.

102. PHYTOLITHUS.

L A R V A T A.

95. ANTRHOPOLITHUS. Corpus humanum
ejusve partes re-
ferens.

totalis. 1. A. totum corpus humanum referens.

Syst. nat. I. p. 201. n. 1. XII. 3. p. 156. n. 1. Gef. petrif.

73. Zoolithus hominis.

Cartheus. miner. 81. Anthropolithus totius corporis.

*Heppel Schatkamm. 579. Henkel. flor. saturn. 532. Petri-
ficatum hominis.*

Cronst. miner. §. 282. 2. 1. 1. 1. & §. 285. 3. 1.

*Inventus Fahlunæ in Suecia, vitriolo ferri & pyrita con-
ditus, in lapidem durum, ut fertur conversus, 1585*

*Aquis sextiis Galliæ, Reattlingæ in Suevia, Freybergæ
in Saxonia.*

partialis. 2. A. cranii vel aliorum ossium.

Grew mus. soc. reg. p. 332.

Kundmann promptuar. p. 255.

*Inventus traditur in montibus Remis Campaniæ gallicæ
vicinis.*

96. ZOOLITHUS. Corpus mammalis cujusdam
ejusve partes referens.

Turcosa. 1. Z. dentium duriusculus ex viridi cærulescens.

*Syst. nat. I. p. 201. n. 4. XII. 3. p. 156. n. 4. Zoolithus
dentis viridis cæruleus.*

Reaumur act. paris. 1718. p. 230. Turcosa gallica.

*Waller. miner. 359. Petrificata animalia dentium qua-
drupedum nitorem & polituram gemmeam admittentia,
colore cyaneo.*

*Waller. syst. miner. 2. p. 575. n. 5. Zoolithi mineralisati
dentium quadrupedum colore cyaneo nitorem & poli-
turam gemmeam admittentes cuprei.*

Cronst. mineral. §. 287. 2. 1. 1. 1.

*Habitat in Persia, Sibiria, Bohemia (prope Lelsa, Thur-
govia Helvetiæ, Occitania inferiori, & provincia Niver-*

*Non confundenda cum his larvatis ossa et lignamere fossilia animalia et vegetabilia
corumque partes cortice lapideo obducta, aut insecta et vegetabilia mineralibus
inclusa; Anthropolithi plerumque maxime dubii.*

nensi Gallix, orientis incolis magni æstimatus & adhuc-
 dum inter gemmas relatus, quamvis politura mediocren-
 tum acquirat nitorem, opacus, linguæ paulisper ad-
 hærescens, ferri interdum forsan cupri calce tinctus, ut
 tamen sæpe demum ad aërem salem aut leniorem ignem
 acquirat, fortiori vero vel diutius efficaci in sordide
 luteum, fuscum aut nigricantem convertat.

- Osteoli- 2. Z. osium calcareus.
 thus. *Kret. in Lesk. Mineralkab. 2. p. 43.*
Habitat in Thuringia prope Erfordiam & Vinariam, in
marmor vulgatum conversus.
- simiæ. 3. Z. integri sceleti simiæ.
Swedenborg. regn. subterr. de cupro Dresd. 1734. fol.
p. 168. t. 2.
Inventus in Hennebergia 1733 prope Glücksbrunn, margæ
bituminosæ cuprifera inclusus.
- cervi. 4. Z. osium cervi.
Syst. nat. 1. p. 201. n. 2. XII. 3. p. 136. n. 2. Gesn. petrif.
43. Zoolithus cervi.
Spada lap. veron p. 45. Petrificatum cervi totalis.
Hermann marlograph. Skeleton alces.
v. Born ind. foss. 2. p. 1. Zoolithus cornu cervi ferrugineus
ochraceus fuscus.
Inventus in montibus di Valmenara di Grezzana, in Silesia,
prope Baruth in Silesia, nunc integrum sceleton, nunc
ossa segregata.
- Rosmari. 5. Z. capitis ossei Rosmari.
Monti monument. diluv. nuper in agro Bonon. det. Bonon.
1719. 4.
Inventus circa Bononiam Italiæ.
- bovis. 6. Z. sceleti bovini.
Inventus sub finem prioris seculi in Saxonia inter Querfur-
tum & Gatterstedt.
- foricis. 7. Z. sceleti foricini.
Inventus in Bohemia, ardesia inclusus.

97. ORNITHOLITHUS. Corpus avis ejusve partem referens.

- rostri. 1. O. rostri. *Syst. nat.* I. p. 200. n. 2. XII. 3. p. 157. n. 2. *Waller. miner.* 360. *syst. miner.* 2. p. 567. n. 4. a. *Xylostea rostrorum avium.*
Inventus circa Jenam & Vinariam, Thuringiæ Reutlingam Sueviæ, & in suolo schistoso impressus Jeningæ ad fines Sueviæ Helveticos.
- ossum. 2. O. ossum.
Waller. syst. miner. 2. p. 567. n. 4. Ornitholithi avium, & p. 568. n. 7. Typolithi ossum avium.
Hermann marlograph. 2. c. 9. p. 224.
Habitat in Silesia.
- plumaram. 3. O. plumarum.
Waller. syst. miner. 2. p. 566. n. 2. Ornitholithi plumarum avium, & p. 568. n. 6. Typolithi plumarum avium.
Scheuchz. querel. & vindic. pisc. p. 14. t. 2.
Walch Naturg. Verstein. II. 2. p. 182.
Inventus potissimum Oeningæ ad fines Sueviæ Helveticos suolo schistoso impressus.

98. AMPHIBIOLITHUS. Corpus amphibii ejusve partem referens.

- testudinis. 1. A. testudinis. *Gesn. petrif.* 41.
Inventus totalis in Helvetiæ ardesia Glaronensi, in tophe montis & Petri prope Trajectum ad Mosam potius typolithus, partialis in ardesia Glaronensi & prope Berlingam Helvetiæ, in Malta, Lyphiæ, & in aliis Saxoniarum partibus, in Angliæ quoque, præsertim Oxfordiæ lapidicinis obvius.
- ranæ. 2. A. ranæ. *Gesn. petrif.* p. 40. 41.
Spener. miscell. Berolin. p. 102. Lapis ingentis magnitudinis bufonem exhibens.
Inventus partialis capitis ranæ in ardesia Helvetiæ Glaronensi, totalis bufonis in suolo schistoso Oeningensi.
- crocodili. 3. A. totalis sceleti crocodili. *Gesn. petrif.* p. 40.
Miscell. Berol. 1710. p. 103. f. 24 Crocodili sceleton & fodinis thuringicis Kupferhüblentibus ad 50 ulnarum profunditatem.

Ornitholithi parim potius typolithi, aut his omisi ad incrustata referendi.

a7. Lips. 1718. p. 188. t. II. Skeleton Crocodili in schisto.

Stuckeley a7. angl. n. 360. p. 936. cum ic.

Inventus in Anglia (prope Elston) in argilla indurata, in Aquitania (prope Dax) in Hennebergia (prope Sul) & Wirtembergia (prope Boll) in lapide schistoso.

99. ICHTHYOLITHUS. Corpus piscis ejusve partem referens.

niger. 1. I. in lapide schistoso nigro.

Fisch-
chiefer. Syst. nat. I. p. 198. n. 1. XII. 3. p. 159. n. 1. Schreb. lithogr. 106. Ichthyolithus totalis schisti.

Gesn. petrif. p. 37. Wolf. hals. t. 13. 20. Davil. curios. t. 4.

Myl. saxon. I. p. 4. f. 1-3. & p. 47. f. 12. Braun miner. 2. t. 7. 8. Pisces petrificati.

Gesn. fig. 161. Lapis islebianus.

J. J. Scheuchzer querelæ & vindiciæ piscium. Tigur. 1708. 4. p. 15.

2) Syst. nat. XII. 3. p. 158. n. 5. Amphibiolithus totalis Nantis.

Invenitur in marga bituminosa, vel ardesia, pisce ipso vel ipsius parte nunc bitumine, nunc pyritia, nunc cupro fulvo perfusa, in monte Vicentino Viale, in montibus Helvetiæ Glaronensibus, in Wirtembergia prope Boll, in comitatu Henburgico (prope Hamgründä,) prope Munster,appel ad Rheum, in Silesia (prope Riegelsdorf) in comitatu Mansfeld (prope Islebiaa, Rotenburgum,) & Henneberg (prope Ilmenau,) Silesia (prope Mansbach,) & insula Angliæ Sneysey, piscibus ipso ad murænæ, xiphæ, gadi scorpenæ pleuronectis, spari, labri, perca, scombri, silari, salmonis, esocis, mugilis, clupeæ, cyprini balistæ, syngnathi, rajæ genus pertinentibus, interdum merus tyolithus.

pallidus. 2. I. in lapide schistoso pallido.

Syst. nat. I. p. 198. n. 2. XII. 3. p. 159. n. 2. Mus. Tess. 100. Schreb. lith. 107. Rumpf mus. t. 59. f. H. Ichthyolithus totalis marmoris.

Scheuchz. mus. 97. 104. querel. 17. herbar. 40. 115. Marmor f. lapis fissilis marmoreus candidus f. subflavus eichstadiensis f. pappenheimianus cum dendritis pisciumque impressionibus.

Krüger Gesch. d. Erde. Hall. 1746. 8. Piscis in lapide. Habitat in Palestina Libano, Veronensi monte Bolca, Romania Italiæ melle (prope Scapezzano & Mondolfo,)

Helvetiæ pago Uri, in confiniis Sueviæ Helveticis (prope Oeningen,) comitatu Pappenheimensi, Bavaria, principatu Eichstadiensi & Onoldino, piscibus, rarius marinis, e. gr. scorpena, pleuronecle, scaro, labro, scombro, trigla, exocoeto, quam fluvialibus murænis, percis cobitide, salmonibus, esocibus, cyprinis, eorumve capitibus, branchiarum operculis & ossiculis, aliisve ossibus, pinnis, caudis, cirrhis, squamis fuitto ichthioso cinerascenti, aut marmoris fissili impressis, interdum quoque bitumine persusis.

Bufonites. 3. I. dentis molaris anarhichæ.

Syst. nat. I. p. 198. n. 4. Mus. Tessin. 100. n. 4. Schreb. lithol. 109. Ichthyolithus dentis hæmisphærici.

Ad. angl. 200. p. 750. Lugd. litoph. 70. Mont. north. 244.

Bufonites majusculus atro-rubens inftar capsulæ glandis quercinæ.

Boët. lap. 301. Lapidis bufonitis varietas prima.

Merret pin. 210. Bufonius.

Gesn. lap. 161. Batrachita f. Crapodina.

Habitat cum glossopetris e. gr. in Wirtembergia, lapidicinis Saxoniae Querfurtensibus, extrinsecus nitens lavis, sæpissime niger.

Glossope-4. I. dentis squali.

tra.

Syst. nat. I. p. 198. XII. 3. p. 158. n. 6. Schreb. lith. 108.

Amphibiolithus dentis squali.

Olear. mus. t. 21. Büttn. diluv. 242. t. 24. B. 9. γ. A.

7. Lerch. oryctol. 39. Vogel. miner. 211. Wolffhals. t. 21.

J. Reiske de glossopetr. Luneburg. Lips. 1684. 4.

α. anceps serratus. Gesn. fig. 162. f. A. B. Worm. mus. 67. f. 4. Bocc. obs. 314.

β. anceps incurvus integerrimus. Schreb. α.

γ. anceps rectus integerrimus. Schreb. β.

δ. subanceps bani bifurca Schreb. γ. Gesn. fig. 162. f. 1. Worm. mus. 67. f. 1.

ε. teres rectus striatus trifidus. Schreb. δ.

ζ. subulatus striatus, Schreb. η.

Habitat in Archipelagi insulis, frequens in Melita, Italia (prope Creuzzo & Veronam,) Helvetia, Wirtembergia (prope Echterdingam, Bebenhusam, Pfullingam,) Palatinatu (prope Alzey,) prope Aquisgranum, & Luneburgum, in Holfatia, Hassia, Mansfeldia, Saxonia (præsertim prope Querfurtum,) Carniolia, Carinthia, Bohe-

mia (prope Pragam) Silesia, Borussia, Scotia, Anglia, Gallia, duriusculus, extrinsecus tiens, intus fibrosus, variae magnitudinis, saepe minimus, solitarius & gregarius, liber aliisve fossilibus infixus, ut plurimum glaucus, ater aut badius, rarius thalassinus.

100. ENTOMOLITHUS. Insectum aut partem ejus referens.

Cancr. 1. E. cancri. *Syst. nat.* I. p. 197. n. 1. *Mus. Tessin.* 98. *Vogel. mineral.* 208. Astacolithus s. Gammarolithus. *Zannich. mus.* 34. 29. 32. *Schauchz. quer.* 29. t. 4. Cancer lapideus.

Gesn. petrif. 59. Astacolithus.

α. brachyuri.

a. pifi. *Walch Naturg. Verstein.* I. p. 152.

b. vocantis. *Walch Naturg. Verstein.* I. p. 152.

c. craniolaris. *Walch Naturg. Verstein.* I. p. 152.

d. mænadis. *Davil. catal.* III. t. 3. H. h.

e. dromiæ. *Aldrov. mus. metall.* p. 152.

f. paguri.

Bourguet petrif. 113. *Tess. mus.* 98. *Rumpf mus.* t. 6.

f. 1. 2. 3. Cancer lapidefactus.

Gesn. fig. 167. *Davil. catal.* 3. t. 3. f. G. Pagurus lapidens.

g. chabri. d'Annon miner. *Belust.* 5. t. 3. f. 1. 2.

h. crystalli. *Walch. Naturg. Verstein.* I. p. 153.

i. longipedis. *Walch. Naturg. Verstein.* I. p. 153.

k. cruentati. *Kundm. rar. nat. & æt.* t. 4. f. 10.

β. macrouri.

a. parasitici. *Kundm. rar. nat. & æt.* t. 4. f. 9.

b. astaci.

Scheuchz. sacr. 64. t. 56. *Davil. catal.* 3. t. 3. f. I. Astacus petrificatus.

c. carcini. *Baier monim. rar. petrif.* p. 13. 14. t. 8. f. 1. 2.

d. squillæ. *Baier. monim. rar. petrif.* t. 8. f. 10. 12. *Kundm. rar. nat. & art.* t. 4. f. 12.

e. crangonis. *Knorr Verstein.* t. 15. f. 6.

f. mantis.

v. *Born ind. foss.* 2. p. 4. Entomolithus cancri macrouri.

g. policis.

Klein dub. 36. f. E. Z. Pulex petrificatus.

h. stagnalis.

v. *Born. ind. foss.* 2. p. 4. Entomolithus cancri macrouri stagnalis.

Habitat in Ægypto, America, Japonia, Sina (prope Canton & Java, India (Tranquebaræ, & ad littora Coromandel & Malabar,) in Italia (prope Vicentium & in parte tenarum Venetarum Venonensi prope castellum S. Felicis, in valle Borega, ad radicem montis S. Leonhardi, & prope Casadi, Chiafarin di Cema, in Helvetiæ montibus Lagerberg, Schneckenberg & Glaronensibus, in comitatu Pappenheimensi, terra Eichstadensi, & (prope Solenhofen, Onoldina, in terris Brunsvicensibus (prope Helmstedt & Gehrden, terra megaleopolitana (prope Altkirgaid,) Belgio (prope Trajectum ad Mosam in monte S. Petri,) Galia (prope Dax, Dieulouard & Angers,) Hispania, & Angliæ insula Sheppey, nunc integrum animal, nunc seu um dorsale, chelas, pedes, caudam vel lapillus referens, in ardeja & marmore fissili, frequentius, quàm in aliis fossilibus e. gi. arenario, argilla indurata, obuius.

monoculi. 2. E. monoculi polyphemi.

(Anders.) *Dr. aus der Schweiz*: p. 32. t. 4.

Habitat in marmore fissili Onoldino (prope Solenhofen.)

paradoxi. 3. F. onisci paradoxii.

Syst. nat. XII. 3. p. 160. n. 2. Mus. Tessin. 98. t. 3. f. 1. 2.

Ad. Stockh. 1759. p. 19. t. 1. f. 1-4.

Ad. petropol. 1766. Oniscus petrificatus.

It. oel. 147. f. 147. Petrificatum valvulæ echiei referens.

Schreb. lithol. p. 48. Conchites anomus valvulis triobis.

It. wgoth. 87. f. 88. Petrificatum ignotum.

Woltersd. miner. 41. Lehm. F. 72. t. 1. A. B. Con-

chites tribus lobis scariæum referens.

Lindawes ap. J. Mayer. Samml. phys. Auff. p. 39. 42.

It. wgoth. 24. Tab. 121. Petrificatum insecti coleopterati.

Bromel ad. Upsal. 1729. p. 495. t. 496. 4. 7. lithol. 2. p.

454. 525. 526. 528. Lapis lustris argenteo. ominans insect-

torum vestigia exhibens.

It. scan. 122. Petrificatum alterum pififorme.

Bromel ad. Upsal. 1729. p. 527. Petrificatum.

Habitat in Angliæ provinciis Shrop. (prope Colebrookdale.)

Stafford & (prope Dudley) Worcester. & in Ostrogothia.

Westrogothia, Oelandia & Scania Suerig, in monte Bo-

rusliæ zydiselen. erg. prope Geda. um. In. ota. Mega. olo-

politano (prope Roslochium, Stargard & Gnoym. Marchia

Uckerana & Pelt. & Dräusenburgica (prope Berolinum,

noyam. Rup. inum & Francofurtum, & Bohemia (prope

Cofors & Ginez.) Franconia (prope Glücksbrunn,) Thuringia (prope Burgwenden,) terra Paderbornensi (prope Stemme,) Liffalia (prope Keldenig, Soetenich, & in monte Koernberg,) prope Aquilgratum, in Gallia (prope Angers) Hispania (prope Pardos & Anchuela) & Helvetia, in marmoris & fucilli varis, speciebus, frequentissime nigric, ardesia, jaspide, pyromacho, arenario, alumine schistoso occurrans, nonnumquam merus typolitus, alias aut vagus, aut matrici infixus, solitarius, aut una cum aliis larvatis, nunc rectis, nunc vermis instar incurvatus, nunc expansus, nunc contractus, nunc partialis, nunc totalis, oblongo-ovatus, ex capite, trunco & cauda compositus, capite testa valde convexa subaspera saepius tripartita antrorsum semilunari tecto, sulcis per totam longitudinem, interdum flexuosis, exarato, supra ad latera hemisphaericis aut cylindricis duobus tuberculis notato, trunco cylindrico trilobo, testa laminosa ex annulis versatilibus triarcuatis composita tecto, cauda tenui per tria tubercula tripartita, An protypus onisci species?

101. HELMENTOLITHUS. Vermen ejusve partes potissimum superiores referens.

α. molluscorum.

asteriae. I. A. asteriarum.

α. papposae.

in marmore fissili Pappenheimensi & Onoldino.

β. rubentis.

in topho montis S. Petri prope Trajectum ad Mosam.

γ. minutæ.

Syst. nat. I. p. 1099. n. 4. XII. 3. p. 166. n. II. Helmentolithus (Astrion) Asteriae minutæ.

in Angliæ creta.

δ. glacialis?

in Gallia prope Molesme.

ε. reticulatae.

in Gallia prope Chassai sur Saone.

ζ. araniacæ.

Walch Steinr. I. p. 107. 108. t. 2. n. 1. Stellæ marinae.

η. equestris.

in arenario Saxoniæ Rhinensi.

J. ophiuræ.

in marmore, potissimum fissili, mantuano Italiæ, Onoldino Germaniæ, radius solitariis etiam prope Rotenburgum ad Tubarim obviis in arenario micante flavo in Hennebergia prope Oberlantes.

i. pectinata.

in marmore fissili Pappenheimensi & Onoldino.

x. multiradiata.

b. *Syst. nat.* XII. 3. p. 166. Helmintholithus (alveatus) cylindricus aggregatus confertim oblique annulatus. radiis avulsis aggregatis inducatu Megalopolitano prope Stargard.

λ. capitis medusæ.

passim radii solitarii.

Habitat paulo rarior, in montibus cretaceis, calcariis, arenariis, sæpius tantum modo impressus.

echini. 2. H. echinorum.

a. integrorum.

Syst. nat. XII. 3. p. 166. n. 10. *Mus. Tessin.* 94. *Schreiblithol.* 103. a. Helmintholithus (Echinites) echini.

Olear. mus. 22. 21. *Woltersd. miner.* 36. *Gesn. petrif.* 34. n. 1. 12. *Gesn. figur.* 168. b. 1. 2. & 156. b. 1. 2.

Rumpf. mus. t. 50. f. 7. 9. & 1. 59. f. C. E. F. Echinites.

a. esculenti.

in Anglia, Hildesia, Saxonia (prope Halam & Lipham,) Temesia (prope Moldawa,) principatu Neocomensi, creta, marmore, marga, pyromacho, achate, pyrita factus.

b. excavati. *Klein echinod. ad. Lesk.* p. 95. t. 44. f. 3. 4. in marmore Veronensi ex flavo cinereo.

c. globuli?

in Angliæ, Belgii (prope Trajectum ad Mosam) Westphaliæ (prope Ludenberg, & Burwenich,) Hercyniæ (prope Goslarium,) Hassiæ (prope Bibra,) episcopatu Basileensi (prope Pfessingen) ut plurimum calcariis rarius pyromacho.

d. saxatilis.

in marmore Austriæ superioris prope salifodinas obvio.

e. ovarii.

in Angliæ, Normandiæ, Helvetiæ montibus cretaceis & calcariis.

f. diadematis.

in Helvetiæ monte Radberg, Westphaliæ Rothenberg,

g. circinati. *Lesk. ap. Klein echinod.* p. 119. t. 45. f. 10.

h. cidaridis.

in Angliæ, Saxonix (in Plauischen Grund prope Dresdam,) Franconix (inter Bambergam & Erlangam,) Wirtembergix, (ad montem Teck,) Suevix (prope Giengen) pyromacho, Wirtembergix (prope Blabyram) marmore, etiam prope Ptulingam, in Helvetix monte Randberg, velle Hemmerthal & prope Baubendorf, in Hildesix monte Galberg, obuius.

i. mammillati.

in Melita, Helvetix monte calcario Legerberg, Lotharingix (prope Basville) minera ferri.

k. lucuntris.

in Angliæ montibus cretaceis Veronensibus.

l. coronalis. Lesk. ap. Klein echinod. p. 136. t. 8. A. B.

in Angliæ potissimum, creta & pyromacho.

m. alterizantis. Klein echinod. ed. Lesk. p. 141. t. 8.

creta repletus, testa in spatium conversa.

n. tessellati. Klein echinod. ed. Lesk. p. 153. t. 11. G.

in Basileæ montibus calcariis.

o. botryoidis. Lesk. ap. Klein echinod. p. 154. t. 11. H.

p. sinuati. Klein echinod. ed. Lesk. p. 157. t. 12.

in Angliæ creta & marmore.

q. semiglobosi. Klein echinod. ed. Lesk. p. 158. t. 43. f. 1.

in Silesix, Helvetix montibus calcariis.

r. quinquelabiati. Klein echinod. ed. Lesk. p. 159. t. 41. f. 3.

in Helvetix montibus calcariis.

s. conoidei. Lesk. ap. Klein echinod. p. 159. t. 43. f. 2.

t. albo-galeri. Lesk. ap. Klein echinod. p. 162. t. 13. A. B.

in Angliæ, creta, Saxonix inferioris marmore.

u. depressi. Lesk. ap. Klein echinod. p. 164. t. 40. f. 5. 6.

in Saxonix inferioris, Helvetix calcariis.

x. vulgaris.

Waller. syst. miner. 2. p. 507. Echinitæ fibulares.

in Angliæ, Germanix, Silesix calcariis frequens.

y. quadrifasciati. Lesk. ap. Klein echinod. p. 170. t. 47. f. 3-5.

z. sexfasciati. Lesk. ap. Klein echinod. p. 170. t. 50. f. 1. 2.

aa. subuculi. Lesk. ap. Klein echinod. p. 171.

bb. scutati. Klein echinod. ed. Lesk. p. 175.

in Angliæ, Daniæ creta.

cc. ovati. Lesk. ap. Klein echinod. p. 178. t. 53. f. 3. t. 42. f. 5. & t. 8. f. G.

dd. pustulosi. Lesk. ap. Klein echinod. p. 180. t. 16. A. B. in Angliæ creta Germanix marmore.

ee. quadriradiati. *Lesk. ap. Klein echinod. p. 182. t. 54. f. 1.*
in Holsatiæ marmore rudi.

ff. minoris. *Lesk. ap. Klein echinod. p. 183. t. 16. C. D. & t. 17. a. b. c. d.*

gg. dubii. *Lesk. ap. Klein echinod. p. 184. t. 44. f. 5.*

hh. rosacei.

in Occitanix montibus Sevennis.

ii. alti. *Lesk. ap. Klein echinod. p. 189. t. 53. f. 4.*

kk. orbiculati. *Lesk. ap. Klein echinod. p. 194. t. 41. f. 2.*
in Helvetiæ montibus calcariis.

ll. subrotundi.

(Andrea) Br. a. d. Schweiz. t. 5. f. g.

mm. corollati. *Lesk. ap. Klein echinod. p. 209. t. 40. f. 4.*

nn. Orbiculi.

in terræ Venetorum parte Veronensi & Vicentina, Occitania, (prope Bardenburg) Westphalia.

oo. placatæ.

in Melita.

pp. cordis anguini.

Lalid. lithop. brit. p. 47. n. & fig. 964-969.

in Angliæ creta, Germaniæ marmore rudi.

qq. lacunosi.

Scill. corp. mar. t. 7. f. 1. t. 10. f. 4. & t. 25. f. 2.

rr. radiati. *Lesk. ap. Klein echinod. p. 234. t. 25.*

Walch diluv. monum. p. 182. t. E. 14. n. 1. 2.

ss. complanati. *Lesk. ap. Klein echinod. p. 238. t. 51. f. 1. 2.*
in Helvetiæ marmore rudi.

tt. subglobosi. *Lesk. ap. Klein echinod. p. 240. t. 54. f. 2. 3.*
in Angliæ creta; Helvetiæ marmore rudi.

uu. Ananchytis. *Lesk. ap. Klein echinod. p. 243. t. 53. f. 1. 2.*

xx. bicordati. *(Andrea) Br. a. d. Schw. p. 16. t. 2. f. c.*
in Helvetia.

yy. carinati. *Lesk. ap. Klein echinod. p. 245. t. 51. f. 2. 3.*
in Norico.

zz. sparagi.

in Angliæ creta frequentis, in Belgii (prope Trajectum ad Mōtam,) raphio, adatus Juliacentis & Bergensis (prope Blazheim & Steinen,) commutatus Reichenstein (prope Thale,) Helvetiæ (ad Birsam prope Baileam, Vergiæ, Melitæ marmore.

aaa. brissoidis. *Scil. corp. mar. t. 10. f. 1.*

bbb. ovalis. *Lesk. ap. Klein echinod. p. 253. t. 41. f. 5.*
in Helvetia.

ccc. pyriformis. *Lesk. ap. Klein echinod. p. 255. t. 44. f. 7. & t. 51. f. 5. 6.*

ddd. lapidis cancri. *Lesk. ap. Klein echinod. p. 256. t. 49. f. 10. 11.*

eee. patellaris. *Lesk. ap. Klein echinod. p. 256. t. 53. f. 5-7. β. partium.*

a. aculeorum.

Syst. nat. XII. 3. p. 165. n. 9. Helmentholithus (judaicus) obovatus crenulato-striatus subpetiolatus.

Mus. Tessin. 94. Helmintholithus judaicus lapis dictus.

Imperat. hist. nat. 743. f. 1-4. Volkm. filif. I. t. 27. f. 32.

Aldrov. mus. 711. Calceol. mus. 293. Worm. mus. 69.

Wagn. lap. judaic. Hall. 1724. 4.

(*Andreae*) *Br. a. d. Schw. p. 266. Lapis judaicus.*

a. tenuissimi, terretes.

prope Aquisgranum.

† recti.

1. cylindrici.

in Helvetiæ monte Randberg.

2. conici.

in Helvetiæ monte Randberg, Bohemiæ sullo prope Cosors.

†† incurvi.

prope Veronam.

b. crassiores.

in Helvetia, Sueciæ (prope Giengen) pyromacho, læves, granulati, nodosi, aculeati.

c. forma digiti.

d. fusiformes.

e. triquetri.

in Helvetiæ monte Randberg, in Suævia prope Giengen.

f. clavati.

in carpathicorum montium marmore, Veronenfi (in Scoglio della Limpia,) ducatus montani (prope Passrath,) Saxoniae (prope Querfurtum) pyromacho, vagi & fixi, acaules & stipitati, læves, striati, granulati, nodosi, verucosi, denticulati.

g. cucumerini.

in Bohemiæ (prope Cosors) sullo Veronenfium montium marmore, in Helvetiæ monte Randberg & pago Basileensi, Wirtembergiæ alpebus prope Ehnungen, Pfaffingen, Nebelloch, Thalheim, monte Rosberg, ducatu Juliacenfi (prope Nothberg.

h. gladiformes.

in Westphalia (potissimum prope Bensberg,) Helvetiæ monte Randberg, Lotaringia (prope Basville.)

b. verrucarum.

in Helvetiæ monte Randberg.

c. scutellarum.

in Helvetiæ monte Randberg, prope Eheningen & Pfullingen in Wirtembergia.

d. denticulorum.

in Aultriæ superioris (prope salisodinas) & Thuringiæ (prope Vinariam & Jenam) marmore.

β. testaceorum.

a. multivalvium.

chitonis. 3. H. chitonis.

prope Creazzo in Venetorum terris.

lepadis. 4. H. lepadis.

α. balani.

in Pedemontii (prope Montafia arenario, in Melita, Ocitaniam, (prope Dresdam) Saxonia.

β. balanoidis.

in Pedemontio.

γ. tintinnabuli.

in Pedemontii, potissimum vallis d'Andona marmore, etiam in Cevenis montibus.

δ. mitellæ.

in Pedemontii (prope Montafia) marmore.

pholadis. 5. H. pholadis.

Habitat calcariae aut siliceae indolis in pago & episcopatu Basileensi (e. gr. prope Diekten,) in Pedemontio, terra Sienenfi, etiam prope Staggio Hetruriæ, prope Bononiam & Tergestum.

b. bivalvium.

Musculi-6. H. myæ.

tes.

in Arabia, Anglia, Belgio (prope Trajectum ad Mosam,) Alsatia (prope Buchweiler,) Helvetia (e. gr. prope Berlingen,) Suevia (prope Oeningen,) Wirtembergia (prope Tuttlingen, Balingen, in monte Hangberg, prope Thalhumb, Næhren, Pfullingen, Grosbottlingen, Bebenhausen, Echterdingen, Boll, Heidenheim, Franconia (prope Altdorf, Wertheim, Herbigopolin, Memeldorf,) Thuringia (prope Arnstadt, Jenam & Vinariam,) Hassia

(*prope Gudensberg*,) *Hercynia* (*prope Goslar*,) *ducatu Brunsvicensi*, *Hildesiæ montibus Osterberg & Galberg*, *ducatu Bergensi* (*prope Gerresheim*) & *prope Aquilgratum*.

Solenitas. 7. *H. solenis*.

in Hispania (*prope Anchuela*,) *Helvetia* (*prope Castelen*, *Schenkenberg*, *Gislißhuh*, *Hotwil*, *Oberflachs*, *Schinz-nach*,) *Suevia* (*prope Oeningen & Reutlingen*,) *Wirtembergia* (*prope Pfullingen*, *Thalheim*, *Osterdingen*, *Boll*, *Heydenheim*,) *Franconia* (*prope Winkelheid & Herbipolin*,) *Saxonia*, *Thuringia* (*prope Grubsen & Waidenbach*,) *Hercynia* (*prope Bleichenrode*, *in monte kleiner Kazenberg & Tilgenweise prope Goslar*,) *Hildesia* (*in monte Galberg*,) & *ducatu Bergensi* (*prope Ringersheid & Gerresheim*,) *interdum merus typolithus aut nucleus*, *calcarius*, *arenarius*, *pyritaceus*, *aut ferruginosus*.

Tellini- 8. *H. tellinæ*.

in Italiæ superioris, *Helvetiæ* (*in monte Randberg*,) *Hungariæ*, *Bohemiæ* (*prope Pragam*,) *Franconiæ* (*prope Solenhofen*,) *Megalopolis* (*prope Neustrelitz*,) *Hildesiæ* (*prope Dikholzen*,) *Hercyniæ* (*in Osterfeld prope Goslar*,) *Alsatia* (*prope Gundershofen* (*marmore*, *typolithus in Austriæ* (*prope Prugg ad fluvium Leutha*) *argilla*.

α. *H. linguæ felis*.

in Helvetiæ & Wirtembergiæ montibus calcariis.

β. *H. tellinæ rostratæ*.

in Wirtembergia prope Boll & Næhren, *vagus*, *calcarius*.

γ. *H. tellinæ donacinæ*.

calcarius, *prope Herbipolin*.

Lucardi- 9. *H. cardii*.

in America meridionali, *Campania gallica*, *Italia* (*prope Bononiam*,) *Croatia* (*prope Samabor*,) *Transilvania*, *Tennisia*, *Bohemia* (*prope Duchomierziz*,) *Austria* (*prope Prugg ad fluvium Leutha & Brunn*,) *Wirtembergia* (*in monte Hungberg*, *prope Heydenheim*, *Thalheim*, *Echterdingen*, *Boll*,) *Franconia* (*prope Altdorf*,) *Thuringia* (*prope Jenam & Vinariam*,) *Hercynia* (*ad montem Kalkberg prope Goslar*,) *in circulo Germaniæ westphalico* (*prope Gerresheim & Bergheimersdorf*,) *nucleus ut plurimum vagus*, *marmoreus*, *suillus*, *arenarius*, *vel pyriticus*.

α. *H. cardiffæ.*

in Austria (prope Prugg ad fluvium Leutha.)

β. *H. cardii tuberculati.*

in Transilvania montibus, Bohemia, Campania gallica, Barbaria (prope Algeriam.)

γ. *H. cardii rustici.*

in Wirtembergia (prope Bebenhufam) suillus.

δ. *H. lithocardium.*

mastræ. 10. *H. maestræ.*

in Pedemontio (prope Augustam Taurinorum, & reliquis superiore Italia (e. gr. prope Veroniam,) Alsatia (prope Waldenheim, Thuringia, Anglia, ut plurimum marmoreus.

Donaci- 11. *H. donacis.*

tes.

α. *H. scorti.*

in circulo Westphalico Germaniæ (prope Ringerheid)

β. *H. iri.*

in Wirtembergia (prope Boll,) Alsatia (prope Gundershofen,) pago Helvetiæ Basileensi (prope Tammingen.)

veneris. 12. *H. veneris.*

α. *puberis.*

α. *H. Diones.*

in pago Helvetiæ Basileensi (prope Aristorf & Tenneken,) Alsatia (prope Buchsweiler,) Wirtembergia (prope Rosenfeld & Pfullingen,) Franconia (prope Herhipolin,) Thuringia (prope Jenam) & Temesia, ut plurimum marmoreus, sæpe nucleus.

β. *H. Paphiæ.*

in America Continente, in Curacao, Melita Alsatia (prope Gundershofen.)

γ. *H. Dyseræ.*

in Hungaria (prope Oedenburg.)

β. *impueris.*

α. *subcordatæ.*

α. *lævissimæ.*

in Hercyniæ (prope Osterwalde) argilla, circuli Westphalici (prope Dollendorf & Kedinghausen,) Thuringiæ (prope Vinariam,) & Wirtembergiæ (prope Blabigram, Boll & Bebenhufum) marmore.

β. *subtiliter striatæ.*

in Pedemontio (prope Augustam Taurinorum,) Occitania (prope Monçon,) Alsatia (prope Stichhofen,) marggraviatu, Badensi, Wirtembergia (prope Thalheim

heim & Boll) & Anglia (*præsertim prope Stafford,*) *ut plurimum marmoreus, rarius pyriticofus.*

c. transversim sulcatæ.

in Wirtembergia (prope Boll & in monte Achalm.)

b. cancellatæ.

in Wirtembergia (prope Pfullingen) & pago Helvetorum Basilenfi.

e. imbricatæ.

in Campania gallica.

b. rotundatæ.

a. læves.

in Islandia (prope Huswig,) Anglia (prope Witney,) Gallia (prope Issy,) Pedemontio (prope Alice,) Catinolia (prope Idria,) Austria (prope Prugg ad fluvium Leutha & Mannersdorf,) Wirtembergia (prope Boll, Echterdingen, Bebenhausen, Heydenheim,) Suecia (prope Reutlingam & Halam,) Palatinatu rhenano. Franconia (prope Altdorf & Herbigolim,) Hassia (in monte Weissenstein & prope Gundersberg,) Saxonia superiori (e. gr. prope Geram & Querfurt,) Hildesia (prope Dickolsen & in monte Winterberg, in circulo Germaniæ westphalico (prope Tongern & Aquisgranum,) ut plurimum marmoreus, interdum marga, ardesia, pyromachus, arenarius, pyrites, ferri minera, haud raro nucleus.

b. subtiliter striatæ.

in Anglia (prope Charlton,) Hercynia (prope Osterwalde,) Thuringia (prope Vinariam & Longosalsam,) Saxonia, Lusatia inferiori (prope Wehrau,) Bohemia (prope Pragmam,) Moravia (prope Felsberg,) Hungaria (prope Turrik,) Austria (prope Waring,) Wirtembergia (prope Boll, Heydenheim, Bebenhausen, Pfullingen, Vaibengen,) Alsatia (prope Buchsweiler & Waldenheim) & Helvetia (in monte Randberg,) ut plurimum marmoreus, interdum suillus, pyrites aut ferri minera.

c. rugosæ vel plicatæ.

prope Romam, in Helvetia, Wirtembergia (prope Boll, Echterdingen, Nachren,) Suevia (in monte Achalm, prope Reutlingen & Gmünd,) Palatinatu (prope Weinheim) & Hassia (prope Weissenstein) marmoreus aut pyriticofus.

d. cancellatæ.

in Occitania (prope Mousson) & Wirtembergia (prope
Thalheim.)

spondyli. 13. H. spondyli.

α. gæderopodis.

in America, Helvetia (e. gr. in monte Randberg,) Wir-
tembergia (prope Bebenhufam, Pfullingen, Næhren,
Grosbottlingen, Næhren & Echterdingen) & Flandria
(prope Insulas,) non raro pyritosus.

β. regii.

in Austria superiori (prope salinas) marmoreus.

Chamites. 14. H. chamæ.

α. cordis.

in Italia (prope Bononiam,) Cnapania gallica, Austria
(prope Prugg, Brunn & Ottokrin,) Bohemia (prope Du-
chomierziz) & Hildesia (prope Hohenbruche.)

β. gigantis.

in India & (ferri minera) Wirtembergia (prope Hei-
denheim.)

γ. hippopedis.

in Italia (prope Veronam) & Silesia (prope Naumburg
ad fluvium Queis) in arenario.

δ. caliculatæ.

ε. Lazari.

ζ. gryphoidis.

in Anglia (prope Weymouth,) Occitania (prope Mousson,) Bavaria (prope Ratisbonam) & Temesia (prope Valcabanya.)

η. bicornis.

in Occitania (prope Monspelium) & Lotharingia (prope
Verdun.)

θ. foliaceæ.

in Campania gallica.

Arcæ. 15. H. arcæ.

hinc inde in Germania, e. gr. Saxonia (prope Dresdam,) Thuringia (prope Jenam,) terris Hannoveranis (prope
Neustadt,) Hassia, Helvetia e. gr. (prope Roche) &
Italia (prope Bononiam.)

α. arcæ Noc.

in Pedemontio (prope Augustam Taurinorum) & Veneto-
rum terra (prope Creazzo) nucleat.

β. fossilis. Schratt. n. Litterat. 2. f. 3. 4.

γ. antiquetæ.

in America meridionali, Temesia (prope Valcabanya.)

3. granosa.

in Hungaria (prope Edenburg) & Angliæ comitatu Oxford,

e. peduncul.

prope Trajectum ad Mosam, marmoreus.

5. nummaria.

in Franconia (prope Herbipolin,) Suavia (prope Reutlingam,) Winembergia (prope Pfullingen, Thalheim, Nâhten, Bebenhausen, Heidenheim,) marmoreus aut ferri minera, interdum nucleus aut typolithus.

6. 16. H. offusæ.

Pegimines. 2. radiatæ.

in Anglia (prope Wittney & Gravesand,) Belgio (prope Trajectum ad Mosam,) Gallia (prope Buchsweiler & Aveniores,) Melita, Italia (prope Bononiam,) Helvetia (e. gr. in monte Randberg,) Wintembergia (in monte Achalm & Hangberg) (prope Tuttlingen, Pfullingen, Nebelloch, Bellingen, Mähringen, Thalheim, Nâhren, Echterdingen, Bebenhausen, Boll, Heidenheim,) in marcgraviatu Badensi & reliqua Suevia (in valle Kinzingensi, prope Hechingen, Biberach, Giengen & Halam,) in Franconia (prope Alldorf & Herbipolin,) Hassia, electoratu Trevirensi (prope Lissingen) Hildessia (prope Dickolzen & in monte Galberg,) Saxonia (e. gr. prope Dresdam & Sachsenburg,) Bavaria prope Ratisbonam,) Austria (e. gr. prope salinas & Prugg ad fluvium Leutha,) Hungaria (in comitatu Marmoros, Temesia, Silesia (prope Schweidnis) cretaceus, marmoreus, suillus, margaceus, pyromachus, arenarius, pyriticofus, ferruginosus, sæpe nucleus, interdum typolithus.

a. maximæ.

in terris Venetorum (montibus Vicentinis,) Melita, Croatia (prope Samabor,) Hungaria (prope Edenburg & salinas Marmarosenses,) Galicia (prope W eliczka,) Bobemia (prope Presniz,) Austria (prope Brunn & Suevia (prope Giengen,) magnus, marmoreus, arenarius aut ferri minera.

b. jacobæ.

in Pedemontio (prope Arignano,) Germania prope Camerlingen circuli Bavarici, Passau & Brunn Austriae, Hungaria (prope Edenburg & Lapos) & Belgio (prope Malsbroeck & Theodonis villam,) marmoreus aut arenarius,

- c. zigzag.
in Belgio (*prope* Theodonis villam) & Alfatia (*prope* Gundershofen.)
- d. minutæ.
in Austria (*prope* Brunn) & Bohemia (*prope* Libochowiz,) *marmoreus aut margaceus.*
- e. striatæ.
in Saxonia (*prope* Querfurt & Thuringia (*prope* Vinariam,) *marmoreus.*
- f. pleuronectis.
in Suevia (*prope* Reutlingen) & Thuringia (*ad montem* Eittersberg, *prope* Schoendorf & alte Burg.)
- g. pallii.
in Bohemia (*prope* Odolca,) Saxonia (*prope* Quedlinbur,) Alfatia (*prope* Waldenheim & Helvetia (*in monte* Randberg & *prope* Aristorf,) *ut plurimum marmoreus.*
- h. nodosæ.
in Alfatia (*prope* Buchsweiler.)
- i. pusiouis.
in Belgio (*prope* Malsbroek,) Marchin (*prope* Francofurtum) & Bohemia (*prope* Duchomierziz,) *marmoreus.*
- k. glabræ.
in circulo, Germaniæ Saxonico superiori (*prope* Quedlinburg & Bavarico (*prope* Camelingen.)
- l. fasciatæ.
in Bohemia (*prope* Odolca.)
- m. limæ.
in Helvetiæ pago Basileensi (*prope* Aristorf.)

Ostracites. β . rudis.

frequens, solitarius vel aggregatus, vagus vel fixus, interdum nucleus aut typolithus, ut plurimum marmoreus, in Italia media (prope Sienam & in monte Rozzi) & superiori (in Pedemontio prope Alice & in valle d'Andona, in Venetorum districtu Vicentino & Veronensi,) Helvetia (prope Huitlingen, in monte Randberg, prope Brittningen, Aluttenz, Aristorf & ad ripas Biriæ,) Alfatia (prope Buchsweiler,) Wirtembergia (in monte Hangberg, prope Tuttlingen, Nebelloch, Pfullingen, Meiningen, Thalheim, Næhren, Bebenhausen, Echterdingen, Grossbettingen, Boll) & reliqua Suevia (prope Bibera & Gien-gen,) Franconia, Hercynia (in Osterfeld prope Goslar,) Hildesia (in monte Galberg & Zumeispas,) terris Hannoveranis (ad montem Rübenberg,) circulo Westphalico (prope Duisburg, Muhlheim, Dahlbenden & Weier,)

Belgio (*prope Trajectum ad Mosam*,) Anglia (*prope Oxford & Hedington*,) Scania, Thuringia (*parte Vinariensi & prope Quedlinburg*,) Saxonia (*prope Sachsenberg, Marolderodam & Dresdam*,) Hungaria (*prope Budam*,) Marmoros & montibus hoc regnum a Transilvania discernentibus & Temelia (*prope Valiabanya*,)

a. diluvianæ.

Syst. nat. XII. 3. p. 165. n. 8. Helmintholithus (diluvianus) Ostrea diluvianæ.

Davil. curios. 1. t. 19. f. X. Ostrea indica Fenillé.

in Suecia (præsertim Scaniæ monte Balsberg,) Germania, Alsatia, marmoreus.

b. folii.

in Suevia (prope Giengen) pyromachus, in Alsatia, marmoreus.

c. edulis.

in Hungaria (prope Edenburg, Budam, Marmoros) marmoreus.

anomites. 17. H. anomia.

Syst. nat. 1. p. 1150. XII. 3. p. 163. n. 4. Mus. Telsin 88. Helmintholithus anomia deperditæ.

interdum vagus, crebrius fixus, aggregatus, aliis quoque larvatis intermixtus; ut plurimum marmoreus, interdum cretaceus, pyritaceus aut ferruginosus, frequenter nucleus, in Scania (prope Andrarum,) Anglia (prope Witney & Gravesand,) Belgio (prope Trajectum ad Mosam,) Germania & circulo quidem Westphalico (e. gr. prope Bensbergen, Lirbach, Passrath, Gersesheim, Solingen, Minden, Elberfeld, Call, Nothberg, Bloch,) terris Trevirensibus (prope Liffingen,) Saxonis inferiori (e. gr. prope Lubeccam, in monte Hildesienfi Galberg, Goettingensi Heimberg,) Thuringia (prope Jenam, Vinariam, Schlotheim, Marolderode & Sachtenburg,) Franconia (prope Bayreuth & Altdorf,) Bohemia (prope Carlstein & Tüchmeritz,) Bavaria (prope Waldenburg,) Austria inferiori (prope Viennam) & anteriori (prope Furingen & Rotenburg,) Suevia (prope Reutlingam & Halox,) Wintemburgia (frequentissimus,) Alsatia (prope Buenschweiler,) Helvetia (in pago Basileensi, etiam in montibus Lagerberg & Randberg,) Pedemontio, Venetorum terra (montibus Veronesibus. Ronca & Scoglio della Limpia.)

α. craniolaris.

Syst. nat. I. p. 1150. n. 216. XII. 3. p. 164. n. 6. *Faun. suec.* 2150. f. 2150. Helmintholithus (craniolaris) anomiae craniolaris.

Ad. Utsal. 2. p. 560. t. 52. *Stobæi numogr.* 1732. f. 1. 2. Nummus brattensburgensis.

in Suecia, præsertim Scanix monte Balsberg & Eifalia (prope Steinfeld)

β. pectinatæ.

Syst. nat. I. n. 217. XII. 3. p. 163. n. 4. α.

γ. gryphi.

Syst. nat. I. p. 1151. n. 226. XII. 3. p. 164. n. 7. Helmintholithus (Gryphites) Anomiae Gryphi.

Column. aq. 54. t. 52. *Locc. obs.* 304. f. 1. Concha lapidea gibbosa.

Woltersd. miner. 42. Conchites oblongus rugosus, rostro valde adunco.

List. angl. 238. t. 4. f. 45. *Worm. mus.* 80. f. 1. Conchites anomus rugosus, rostro subtereti insigniter adunco.

Mus. Tessin. 92. t. 5. f. 9. *Schenckz. diluv.* 742. *A. on. basil.* 1743. p. 3. t. 3. f. 5 *Vogel miner.* 225. *Rumpf mus.* t. 59. f. B. Gryphites.

Sapius vagus & *testa solitaria majore*, quam utraque conjuncta, ut plurimum marmoreus, interdum pyromachus aut pyriticus, crebro nucleus, in terra Venetorum porte Veronenli (monte Scoglio della Limpia,) Helvetia (e. gr. in monte Turicensium Lezerberg & prope Basileam,) Gallia (prope Vesuntionem Burgundiae superioris, Mezieres Campanie & Buchsweller Alsatix,) Wittenbergia (e. gr. prope Badingen, Dusslingen, Tubingen, Hebenhausen,) Suevia (prope Ahlen,) prope Ratisbonam & Francofurtum ad Moenum,) prope Norimbergam & passim in reliqua Franconia, in Austria (prope Salinas & Varing,) Bohemia (e. gr. prope Duchomierziz & Sgnorez,) Galicia (prope Wieliczka,) Saxonia superiori (prope Dredam, Altenburg, Kœniz, Gera, Eckartsberg,) Magdeburgo (prope Orsleben,) Hercynia (prope Blanckenburg, Goslar & ad Hüttensteig,) Hildesia (prope Altwalmoden,) Westphalico circulo (prope Osna-brügg, Bensberg, Kœnenberg & Sætenich,) in Belgia (prope Trajectum ad Mosam.

δ. pectinis.

Syst. nat. I. 227. XII. 3. p. 163. n. 4. β.

vagus aut fixus, solitarius aut aggregatus, valva alterutra vel utraque, interdum typolichus, crebro nucleus, creberrime calcareus, interdum pyritaceus. rarius ferrugineus aut pyromachus in Anglia (prope Wittney,) Belgio (prope Namuriam & Visei,) Germania & circulo quidem westphalico (prope Kibirghausen, Ringensheide, Passrat, Geroldstein, Heistert, Dollendorf, Corneli-Munster,) saxonico inferiori (prope Brunsvicum) & superiori (e. gr. prope Lipliam,) franconico (prope Altdorf,) bavaro (prope Ratisbonam,) austriaco (in monte innerer Bleyberg Carinthiae, prope Prugg Austriae, in Tirol,) suevico (prope Heydenheim, Nebelloch, Pfullingen, in monte Achalm, prope Bezingen, Nahren, Echterdingen, Boll, Ludwigsthal Wirtembergiae, prope Ahlen & Hohenzollern) in Helvetia (e. gr. in monte Randberg,) Italia, Borussia. Silesia (e. gr. prope Schweidnitz, Maltsch & in montibus giganteis.)

3. striatulae.

Syst. nat. I. n. 228. XII. 3. p. 163. n. 4. γ.

marmoreus, rarius pyritaceus, in Anglia (prope Wittney,) Bohemia (prope Krannich,) Wirtembergia (prope Bliespach,) Alsatia (prope Buchsweiler) & Helvetia (in pago Basileensi & prope Huitlingen, Bernensi.)

2. reticularis.

*Syst. nat. I. n. 230. XII. 3. p. 163. n. 4. δ. Mus. Tessin.
t. 5. f. 5.*

marmoreus, rarius pyritaceus in Germania, circulo Westphalico (prope Passrat, Geroldstein & Dollendorf, Wirtembergia (e. gr. prope Echterdingen,) Bohemia (prope Coforz,) Hungaria (ad lacum Baladon) & Campania gallica (prope Courtagnon.)

4. plicatellae.

Syst. nat. I. n. 231. XII. 3. p. 163. n. 4. ε.

*marmoreus in Rissalia (prope Blankenheim,) Suevia (in al-
pibus quos vocant, in monte Hangberg, prope Boll & Pfullendorf,) in Alsatia (prope Buchsweiler.)*

5. crispae.

*Syst. nat. I. n. 232. XII. 3. p. 163. n. 4. ζ. Mus. Tessin.
t. 5. f. 7.*

*calcareus, rarius pyritaceus in Wirtembergia (e. gr. alpi-
bus, etiam prope Mehringen & Echterdingen.)*

6. lacunosa.

*Syst. nat. I. n. 233. XII. 3. p. 163. n. 4. η. Mus. Tessin.
t. 5. f. 6.*

marmoreus, *rarius ferruginosus*, in Hercynia (prope Goslarium,) Wirtembergia (prope Blabyram, Heidenheim, Denkendorf, Echterdingen,) Alsatia (prope Buchsweiler) & Campania gallica (prope Courtegnon.)

z. farctæ.

Syst. nat. I. n. 235. XII. 3. p. 163. n. 4. 8.

marmoreus, in Sueciæ Gothlandia, Campania gallica (prope Mezieres) & Austria (prope Varing.)

a. capitis serpentis.

marmoreus, in Eifalia prope Beandorf.

μ. terebratulæ.

Terebra-
tulites.

creberrime nucleus, *frequentius fixus*, *quam vagus*, *calcareus*, *interdum siliceus aut ferruginosus*, *nonnunquam creta aut spato farctus* in Anglia (e. gr. prope Whitney & Graveland,) Germaniæ circulo Westphalico (prope Beandorf & Minden,) saxoniæ (e. gr. prope Jenam,) franconico (prope Bayreuth & Altdorf,) bavarico (prope Ratisbonam,) austriaco (prope Varing, Eutingen & Rotenburg,) suevico (prope Reudingam, Giengam, Hallam) & Wirtembergia *praesertim in montibus*, *quos alpes vocant*, porro Hainberg & Heuberg, (prope Heidenheim, Blabyram, Nebeltoch, Türlingen, Balingen, Osterdingen, Dusingen, Nühren, Bezingen, Imenhausen, Bebenhausen, Echterdingen,) Alsatia (prope Buchsweiler & Waldenheim,) in Helvetia (prope Murtens, in montibus Randberg & Lagerberg) & in Pedemontio (prope Arignano.)

v. angulata.

Syst. nat. I. n. 238. XII. 3. p. 163. n. 4. 1. *Mus. Tessin.* t. 5. f. 4.

in Saxonia, Wirtembergia (in *alpidibus*), Helvetia (in monte Randberg) & Campania gallica (prope Courtegnon.)

Hystero-
lithus.

ξ. hystericæ.

Syst. nat. I. p. 1154. n. 239. XII. 3. p. 164. n. 5. Helmintholithus anomiae hystericæ.

Mus. Tessin. 90. t. 50. f. 2. *Worm. mus.* 83. t. 83. *Wolff.* half. 29. t. 3. f. 3. 4. 5. *Baum. miner.* I. t. 23. Hystero-
lithus.

Woltersd. miner. 42. *Cochlites rotundus* altera parte vulvam præ se ferens.

Vogel mineral. 226. *Lapis hystericus* & *Anomia* gleich Geburtsgliedern.

nucleus, *creberrime ferruginosus*, *interdum siliceus*, *praesertim arenarius* in Germania, e. gr. Halsa, *clodorum*

Moguntino (prope Oberlahnstein,) Trevirensi (prope Ehrenbreitstein & Marienburg,) circulo Westphalico (prope Lülstorp, Bochen, Hockeswagen, Wipperfurth,) Hercynia (in monte Schulenberg,) in Sueciæ Gothlandia.

o. bilobæ.

Syst. nat. I. n. 240. XII. 3. p. 163. n. 4. x.

in Anglia & marmoreus in Wirtembergia (prope Næhren.)

π. spinosæ.

Syst. nat. I. n. 242. XII. 3. p. 163. n. 4. λ.

in Wirtembergiæ monte Achalm.

ρ. novemstriatæ.

Syst. nat. XII. 3. p. 163. n. 4. μ.

σ. echinataæ.

in Helvetiæ pago Basileensi (prope Muttentz) & Wirtembergia (prope Næhren.)

τ. cristatæ.

in Suevia (prope Pfullendorf) & Wirtembergia præsertim (prope Nebelloch, Bezingen, Mæhringen, Echterdingen.)

Sandalio- v. sandalii.

lithus. in Bohemia (prope Cosors) & Eifalia (prope Keldenig, Sœrenich &c. rarius valva utraque conjuncta, ut plurimum calcarius.

Peridio- φ. peridii.

lithus. in circulo Germaniæ westphalico (prope Munstereifeld) valva utraque conjuncta.

Mytilites. r8.H. mytili.

α. cristæ galli.

ut plurimum marmoreus & vagus, frequentius valva utraque, quam alterutra, sæpe insignis magnitudinis, in Melita, montibus Sevensis, in Occitania (prope Boutenct,) Normandia (prope Dive,) Alsatia (prope Waldenheim,) Helvetia (e. gr. prope Aristorff pagi Basileensis,) Suevia (e. gr. principatu Furstenbergensi,) Wirtembergia (prope Blabyrum, Thalheim, Echterdingen,) Bohemia (prope Odolce) & circulo Germaniæ westphalico (prope Duisburg.)

β. hyotidis.

marmoreus in Helvetia (prope Aristorff) & Alsatia (prope Waldenheim.)

γ. frondis.

in Suecia (prope Cristianstadt,) Belgio (prope Trajectum ad Mosam,) Suevia (prope Gießen & Gmund,) Alsatia

(prope Buchsweiler ,) Normandia , Occitania (prope
Monspelium & Melita, *marmoreus*, *arenarius* aut *siliceus*.

♂. margaritiferi.

a. valvæ integræ.

in Helvetia (prope Aristorf.)

b. tendinis ad cardinem positi.

Syst. nat. XII. 3. p. 165. Helmintholithus (Androdamas)
mytili margaritiferi cardinis viridis.

Mus. Tess. 24. n. 2. Penna pavonis viridi cærulescens.
opacus quidem , sed egregiam polituram admittens & pro-
fitu & flexione versus lucem vividissimis coloribus varians.

•. unguis.

in Hercynia (prope Goslarium) in argilla.

ζ. lithophagi.

in Wirtembergia (prope Thalheim.)

η. rugosi.

marmoreus in Austria (prope Varing.)

θ. edulis.

ut plurimum fixus & calcarius, interdum arenarius aut fer-
ruginosus in Pedemontio (prope Vico ,) Wirtembergia
(prope Boll & Tuttlingen,) reliqua Suevia (prope Hia-
lam,) Austria (prope Euringen & Prugg ad fluvium
Leutha,) Bohemia (prope Tachmeriz,) Franconia (prope
Herbipolin,) Thuringia (e. gr. prope Vinariam) & Sa-
xonia (prope Querfurt.)

ι. angulati.

marmoreus in Saxonia (e. gr. prope Lipsiam) & Hassia.

κ. Modioli.

ut plurimum, fixus & marmoreus, in Wirtembergia & Thu-
ringia (prope Longosaltum & Vinariam.)

λ. cygnei.

magnus in Wirtembergia (prope Thalheim.)

μ. anatini.

marmoreus in Wirtembergia (alpidas, quos vocant, præ-
sertim prope Thalheim.)

ν. rubri.

in Helvetia (prope Heutlingen) *ardesia*, Saxonia (prope
Pirnam) *arenario* & Hercynia (prope Blankenburg.)

Pinnites, 19 H. pinnae.

in Pedemontio, Helvetia (prope Aristorf,) Franconia &
(prope Pirnam & Dresdam) Saxonia.

c. univalvium.

Nautilites. 20. H. nautili.

α. spiralis.

a. anfractu exteriore reliquos multum superante.

frequentissimus, ut plurimum marmoreus, interdum pyritaceus, varius siliceus in Africa, Italia (in Venerorum terris vicentina & veronensi,) Gallia (in monte aureo & prope Retel & Mezeres Campaniæ,) in Anglia (in comitatibus Northampton & Kent, etiam prope Richmond & in insula Sheppey,) in Belgio (prope Viset, in Germaniæ circulo westphalico (prope Paderath & Bensberg,) Hildesha (in Otfersfeld,) terris Brunsvicensibus (prope Schoppenstedt & Mentlach ad montem Rubenberg,) Hercynia (prope Harzburg & Goslarum in monte S. Petri,) Thuringia (prope Longobasiliam, Arnstadt, Sondershausen, Elperstadt, Vinarium, Maroderadam, Schlotheim,) Saxonia (prope Querfurth,) Franconia (prope Coburgum, Ilerspolin, Norimbergam,) Suevia (prope Gmund) & potissimum Wirtembergia, (in aribus, quos vocant, prope Kirchotecam, Boll, Bebenhusam, Jerenburg, Bezingen, Næhren, Thathem, Durling in. Balingen) principatibus Hohenzollerauo (prope Hechingen) & Furstenbergensi, margraviatu Badensi (prope Lutgeren,) Helvetia (prope Basileam & Aristorf ejusdem pagi, in montibus Legerberg & Randberg, prope Deutschburen, Geisberg, Gylisuh, Mandach, & Veltheim Bernatium, etiam prope Genevam,) in Austria superiori (prope salinas) & inferiori (prope Varing, Hungaria (e. gr. prope Odenburg,) Temesia (prope Moldawa) & Transilvania (prope Kalataszeg.)

Ammonites.

b. spiræ anfractibus interiorum sensim decrefcentibus.

Syst. nat. XII. 3. p. 162. n. 1. Helmintholithus nautili testa spirali, aperta cordata, anfractibus contiguis rugoso-inequalibus.

Vogel mineral. 220. Wolff. hals. t. 7. f. 1. 3. & t. 8. f. 6. Cornu ammonis lapideum.

Wobersl. miner. 30. Cochilites polythalamus, spiræ utrinque apparente, sphærico ad marginem exteriorem. Mus. Tessin. 86. t. 4. Helmintholithus testacei nautili. Gesn. petrif. 47. Gesn. fig. 164. f. 4. Ammonites.

1. Mus. Tessin. f. 11. ambitu acuto integro, disco compresso, foveis flexuosis.

2. Mus. Tessin. f. 10. ambitu carinato integro, disco compresso, foveis bifidis.

3. *Mus. Tassin. f. 9. Worm. mus. 91.* ambitu carinato crenato, disci lateris elevatis remotis.
 4. *Mus. Tassin. f. 7. Worm. mus. 86.* ambitu obtuso, disco compressiusculo striato.
 5. *Mus. Tassin. f. 2.* ambitu obtuso, disco depresso, sulci dorli bifidis.
 6. *Mus. Tassin. f. 8.* ambitu depresso, disci lateribus nodosis.
 7. *Mus. Tassin. f. 3.* ambitu depresso, disci striis acutis.
 8. *Mus. Tassin. f. n. 8.* ambitu subquadrato carinato, sulcis acutis remotis.
 9. *Mus. Tassin. f. 1.* ambitu rotundato nodoso, sulcis transversis flexuosis.
- frequentissimus ubique, rarius nucleus aut typolitus, ut plurimum marmoreus, interdum scillus, margaceus, argillaceus, petrosiliceus, achatinus, pyritaceus aut ferrugineus nonnunquam cameris interioribus spato fardis, magnitudine, forma, superficie, colore in infinitum varians.

c. helicitæ.

marmoreus, vagus aut fixus, solitarius aut aggregatus
 Lapponia, Gothlandia, Hispania, Gallia (prope S. Bonem, Lutetias, Chaumont & in monte Cætareo,) Italia (prope Brendola, Bononiam & in monte Veronensi Reticæ,) Hungaria (prope Penjescova,) Transilvania (prope Torda,) Austria superiori (prope salinas, prope Prugg & Gmund,) Stiria (prope Turrik,) Helvetia (prope Aubrig, Neoromum, aquas Fabarientes, in pago Bahlenli, monte Pilati.)

β. elongati, rectiusculi.

Lituites. a. litui.

fixus ut plurimum marmoreus, haud raro typolitus
 Suecia Gothlandia & Oelandia, Normandia, Italia (in monte Veronensi dei Castello di S. Felice,) Bohemia (prope Colors) & ducatu Megalopolitano (prope Stargard & Neustrenz.)

Orthoceræ. b. orthoceræ.

rarities. Syst. nat. 1. p. 1164. n. 289. XII. 3. p. 162. n. 2. Helmintholithus nautili orthoceræ.

Mus. Tassin. 86. Schreb. lithol. 102. n. 13. Helmintholithus nautili recti.

Breyn polyth. 28. Vogel mineral. 216. Orthocerotes.

Scheuchz. diluv. 938. helv. 7. f. 8. Alveolus.

J. G. Gmelin. ad. fætop. 3. p. 246. Radius articulatus.

Woltersd. miner. 38. *Tubulites polythalamius coniformis* siphunculis & thalamis &c.

Klein tubul. 7. t. 2. 8. *Tubulus concameratus.*

vagus aut fixus, solitarius aut gregarius rarius typolithus aut nucleus, ut plurimum marmoreus, interdum spatiosus, ardesia, arenarius, pyritaceus aut ferruginosus, in Sibiria, Suecia (in Oelandia, Gothlandia, Westrogothia, Ostrogothia, Dalecarlia, in monte Kinnekulle,) Anglia, Gallia (Normandia, prope Avenionem, Gundershofen & Buchweiler, Alsatiæ,) Suevia (prope Gmund) & præsertim Wirtembergia (prope Heydenheim, Boll, Gomaringen, Pfullingen, Næhren, Bebenhausen, Echterdingen,) Helvetia, Pedemontio (prope Arignano,) Transilvania (prope Kismunschol,) Bohemia (prope Slivenez, Cosors, Bruuk & Tettin,) Borussia (prope Gedanum,) Pomerania, Marchia (e. gr. prope Francofurtum,) ducatu Megapolitano (e. gr. prope Stargard & Neustrelitz,) Hercynia (e. gr. prope Blankenburg) & circulo Germaniæ westphalico (prope Northberg, Bensberg, Paffrath, Kedinghausen, Keldenich, Cali, Dahlbenden, Dorteiben & Aquisgranum.)

Belemnites. c. belemnita.

Syst. nat. 1. p. 1295. n. 7. XII. 3. p. 170. n. 22. *Helmintholithus Alcyonii lyncuuii.*

Mus. Tessin. 88. *Gron. lap.* 71. *Helmintholithus nautili conici.*

Schreb. lith. p. 47. *Petrificata vermium holothuriorum.*

Woltersd. miner. 38. *Tubulites polythalamius coniformis, cavitate coniformi baseos.*

Klein gedan. 1731. 4. t. 7. 8. 9. *Tubulus marinus.*

Gesn. lap. 92. *Dal. pharm.* 50. *Rumpf. mus.* 1. 50. f. 1-5. *Baub. boll. f.* 32.

Dreyn. polythal. 41. f. 1. 7. *Belemnites praelicus.*

Aldrov. mus. 618. *Worm. mus.* 7. *Gesn. petr.* 40. *Gesn. figur.* 91. *Belemnites.*

Erhart diss. Wien. 1727. 4. f. 2. *Belemnites suevicus.*

frequentissimus, vagus aut fixus, rarius solitarius, quam aggregatus, crebra merus nucleus, rarius typolithus non raro diaphanus, succineus, subfuscus, albidus, frequentius niger, ut plurimum cinereus, rectus vel paulisper arcuatus, cylindricus, conicus, subclavatus vel fusiformis, compressiusculus, acuminatus vel obtrusiusculus, sulco, interdum duobus vel tribus apicem versus exaratus, cavus intus vel fardus tenuis vel crassus in Creta (monte Ida,)

Dalmatiae montibus, Hetruria, Italia superiori, praesertim Pedemontio (e. gr. prope Augustam-Taurinorum.) Helvetia (e. gr. in pago Bernensi, in monte Randberg, in pago Basileensi ad fluvium Birsam, prope Muttenz & Prattelen,) in Alsatia, Lotharingia, Galliae provinciae Lugdunensi, Forez & Beaujolois, Hispania, Belgio (prope Sichen & Trajectum ad Mosam) Anglia (e. gr. prope Warwick,) Scotia, Danica insula Moen, Sueciae provinciae Scania & Gothlandia, Borussia (potissimum districtu Angerburgensi,) Silesia, Bohemia (prope Mischek, Cosors & Tettin,) Transilvania (prope Kiesmunchel,) Austria superiori (prope salinas,) Bavaria, Suevia (prope Laufenburg & Gmünd) & praesertim Wirtembergia (in alpibus, quos vocant,) (prope Pfullingen, Thalheim, Næhren, Gemaringen, Mezingen, Hebenhausen, Echterdingen, Nüßlingen, Boll, Tuttingen,) Franconia (prope Altdorf & Norimbergam, in principatibus Baruthino & Coburgensi,) in Marchia Brandenburgica (prope Potsdam & Francofurtum,) Saxonia, Thuringia (prope Vinariam,) Hercynia (prope Goslarum,) Hildesia (prope Hallam, Osterwalde, Izamerpato & Marienburg,) terris Brunsvicentibus (e. gr. in monte Göttingensium Heinberg, prope Salzthal, Herrenhausen,) Holsatia (prope Lubecam & Niemdoip,) & circulo Germania Westphalico (prope Paffrath, Dottelen, Bensberg, Erkrath, Olzbach, Call, Dahlbenden, Keldenig, Eigenshoven, Nothberg, Richterich & Aquisgranum,) marmoreus, suillus, jaspideus, arenarius, pyritaceus aut ferruginosus.

coni. 21. H. coni.

rarior, ut plurimum nucleus marmoreus, in Pedemontio & Helvetia (prope Neocomum) & Transilvania (prope Kiesmunchel.)

Porcella-22. H. cypreæ.

nites.

marmoreus in Pedemontio (e. gr. prope Augustam Taurinorum,) Austria (prope Prugg ad fluvium Leutha) & ducatu Megalopolitano (prope Sternberg.)

Bullites. 23. H. bullæ.

in ducatu Juliacensi prope Nothberg.

Cylin- 24. H. volutæ.

dritesi.

ut plurimum marmoreus in Helvetia (Turicensium monte Hexenberg.) Pedemontio (prope Augustam Taurinorum & Canale,) Venetorum terris (prope Veronam, Austria

(*prope* Varing,) Saxonia (*prope* Dresdam,) *circulo* Germaniæ Westphalico (*prope* Gerresheim.)

buccini. 25. H. buccini.

α. ampullacei.

in circulo Germaniæ westphalico (*prope* Rotenburg, Lundenburg, Galgenberg, Hartenberg & Gravenberg.)

β. cassidei.

marmoreus in Italiae mediæ monte Cria.

γ. bezoardici.

sapius nucleus, ut plurimum calcarius, rarius pyriticosus in Anglia (e. gr. in collibus prope Hampton,) Belgio (prope Trajectum ad Mosam,) Helvetia (e. gr. prope Basileam,) Pedemontio (e. gr. prope Augustam Taurinorum,) Hetruria (prope Sienam,) Venetorum terris (prope Veronam & Brendolam,) Melita, Dalmatia (in collibus Morlachicis,) Hungaria (prope Budam & Schemniz,) Transilvania (prope Rismunchel,) Carniolia (prope Crapt,) Austria (prope Prugg ad fluvium Leutha & Mannersdorf,) Bavaria, Saxonia (prope Dresdam,) Ducatu Megalopolitano (prope Sternberg,) Hercynia (prope Goslarium,) Hildesia (prope Lambspring & Upnerpafs) & in circulo Germaniæ Westphalico (prope Bensberg, Nothberg, Call, Richterich.)

δ. detriti.

in Pedemontio.

a. harpæ.

b. marginati.

ε. turriti.

ut plurimum nucleus marmoreus, rarius chalcedonyx, in Helvetia (pago Basileensi,) Wrtembergia (prope Boll, Pfullingen & Schwappelau,) Palatinatu rheno (prope Weinheim,) Franconia (prope Herbitopolin,) Saxonia (prope Quersfurt,) Halberstadio (prope Regenstein,) Thuringia (prope Jenam,) Hassia, Hercynia (in monte Rostenberg prope Goslarium, terris reliquis Brunsvicensibus (e. gr. prope Neustadt ad montem Rubenberg,) Germaniæ circulo Westphalico (prope Bensberg & Aquigranum,) Belgio (prope Spauven,) Suecia, Borussia (praesertim districtu Angerburgensi) & Silesia.

strombi. 26. H. strombi.

α. digitati.

a. chitragæ.

marmoreus in Hungaria (prope Eödenburg.)

Alatites. β . lobati.

marmoreus in Austria (prope Mannersdorf.)

a. lentiginosi.

marmoreus in Hungaria (prope Edenburg.)

b. sinistri.

in Helvetia.

γ . ampliati.

a. Luciferi.

b. turriti.

in Wirtembergia prope thermas Bollenfes.

muricis. 27. H. muricis.

a. spinosi.

rarissimus, marmoreus in Austria superiori prope salinas.

a. triacanthi.

β . frondosi.

in Tamesia.

a. saxatilis.

γ . turriti.

a. fuscati.

marmoreus in Venetorum terris prope Brendolam.

b. granulati.

marmoreus aut arenario factus in Italia (prope Bononiam in monte della guardia) & Austria (prope Vienne.)

c. hexagoni.

Trochi- 28. H. trochi.

lites. α . conici.

rarius fixus, quam vagus, ut plurimum marmoreus, interdum arenarius, pyritaceus aut ferruginosus in insulis Feroë, Norwegia, Suecia, Dania, Anglia (e. gr. prope Bath,) Campania gallica (prope Remos,) Alsatia (in valle Jægerthal,) Pedemontio (prope Augustam Taurinorum,) Helvetia (prope Bernam, Bœttstein, Litgeneu, Fanum D. Gadi, in monte Randberg,) Wirtembergia (e. gr. in montibus Achalm & Hangberg, prope Pfullingen, Næhren, Boll) & reliqua Suevia (prope Biberacum, Ulmam, Giengam,) Bavaria (prope Sulzburg,) Austria superiori (prope salinas,) Franconia (prope Hespbruck, Norimbergam, Cronach,) Saxonia superiori (prope Dresdam) & inferiori (prope Regenstein, Scheppentstedt, Hildesiam, in Tilgenwicke prope Goslariam,) in circulo Germanie westphalico (prope Gerresheim, Mülheim ad Roram, Düsseldorf, Nothberg, Reusberg & Richterich.)

a. zizy-

- a. zizyphini.
in Wirtembergia (prope Pfullingam.)
- β. convexi.
usplurimum marmoreus, rarius siliceus in Suevia (prope Glengam) & Italia (in monte Bononiensi della guardia.)
- a. perspectivi.
in Franconia (prope Vierzehehheiligen.)
- γ. turriti.
- a. telescopii.
marmoreus in Venetorum terris (prope Brendola.)

Turbini- 19. H. turbinis.

- tes. α. solidi.
marmoreus, quartzosus vel arenarius in Pedemontio (prope Augustam Taurinorum,) circulo germaniæ westphalico (prope Call, Keldenig, Bensberg, Paffrath, Nothberg, Burvenich, Mulheim ad rorem, Poncet, Richterich & Aquisgranum) & Temesia.
- a. littorei!
interdum spato farctus aut arbuscularum imaginibus pictus, in Helvetia (in monte Randberg,) Suevia (prope Biberach & Noerdlingen) & Austria (prope Viennam.)
- b. cochli.
in Helvetia (prope Diefenhofam.)
- c. rugosi.
in Belgio (prope fanum S. Didonis) & Franconia (prope Norimbergam.)
- d. marmorati.
interdum pyriticosus in Wirtembergia (in monte Achalm, prope Thalheim & Boll.)
- e. farmatici.
- f. argyrostomi.
in Wirtembergia (prope Pfullingen.)
- β. cancellati.
in chalcedonium conversus in Italia.
- a. scalaris.
rarissimus in Helvetiæ (Turicensium monte Hexenberg) & Hetruriæ (monte Algino.)
- b. striatuli.
marmoreus in Hungaria prope Schemnitz.
- γ. turriti.
usplurimum aggregatus & fixus, marmoreus, pyromachus, chalcedonius, arenarius, pyritaceus, interdum spato farctus in Angliā (e. gr. prope Hampton & Portland,) Bel-

gio (prope Valenciennes.) Gallia (prope Merignac Aquitaniae, Issy, Remoulin & Pontamousson Occitaniae, Se-verne & Buchweiler Alsatiæ,) Helvetia (e. gr. in pago Basileensi, prope fanum D. Galli, Solodurum Neocomum,) Pedemontio (prope Augustam Taurinorum & in valle d'Andona,) in Italia media (prope Sienam & in monte Bouonienù della guardia) venetorum terris (prope Brendola & in monte Veronensi Ronca,) Tioli (prope Predaz,) Austria (prope Prugg ad fluvium Leutha, Mannersdorf Ottocrin & Viennam,) Transilvania, Silesia, Bohemia (prope Tuchmeriz,) Saxonia (e. gr. prope Quicfurt,) Thuringia (e. gr. prope Wetterleben & Jenam,) Hercynia prope Regenslein & Goslarium,) Hildesia (in monte Spizhutberg,) Hannoveranis terris (prope Neustadt ad montem Rubenberg,) circulo Germaniae westphalico (prope Gerresheim & Aquisgranum & Ihenano (prope Moguntium, Francofurtum, Alzey,) in Hassia (e. gr. prope Leuten & Adolphseck) & Wirtembergia (in monte Achaum, prope Ehningen, Birsen, Mehringen, Imehausen & Boll.)

a. imbricati.

in Gallia (prope Merignac,) Tioli (ad fines Italiae) & Bohemia (prope Cosors,) marmoreus aut suillus.

b. replicati.

marmoreus in Gallia (prope Merignac.)

c. acutanguli.

in marga Siciliae (prope Palermo.)

d. exoleti.

marmoreus in Pedemontio (prope Augustam Taurinorum.)

e. terebrae.

marmoreus in Bavaria.

f. variegati.

marmoreus in Hercynia (prope Blankenburg.)

Helicis. 30. H. helicis.

a. complanatae.

vagus aut fixus solitarius aut gregarius aut mixtus, marmoreus, pyromachus, arenarius aut pyritaceus, in Anglia, Belgio (prope Louanium,) Alsatia (prope Gundershofen & Buchweiler,) Helvetia, Pedemontio (prope Augustam Taurinorum,) Hungaria, Stiria (prope Tiesar,) Suevia (prope Giengam & Reutlingam) & praeterim Wirtembergia (prope Pfullingen, Echterdingen, Boll & in monte Hangberg,) prope Francofurtum ad Moenum, in Hassia, Thuringia (prope Jenam) & ducatu montano (prope Kastrath & Bensberg.)

β. rotundatæ.

in Venetorum terris (prope Veronam,) Pedemontio (e. gr. prope Augustam Taurinorum,) Helvetia (prope Scaphutium) & Germaniæ circulo Westphalico (prope Soetenich, Keldenig, Richterich, Nothberg, Passirath, Bensberg & Gerresheim.)

γ. ovato-acuminatæ.

ut plurimum marmoreus, interdum arenarius aut pyriticosus in Anglia, Gallia (prope Illy,) Helvetia (e. gr. in monte Randberg,) Wirtembergia (prope Næhren, Mehlingen, Pfullingen, Echterdingen, Boll & Kirchotecam) & reliqua Suevia (prope Ulman, Giengam & Nordlingam,) Austria superiori (prope salinas,) Bohemia (prope Worzech, Dúchomierz & S. Johann,) Saxonia superiori (prope Farenstedt) & inferiori (prope Quedlinburg & in Ducatu Brunsvicensi, circulo Germaniæ Westphalico (prope Gerresheim) & rhenano (prope Francofurtum & in Halia.)

a. Pomatiæ.

in Carniolia (prope Crapt.)

NERITITES. 31. H. neritæ.

ut plurimum marmoreus in Pedemontio (prope Augustam Taurinorum,) Helvetia (in valle Hemmerthal & prope Scaphutium,) Carinthia, Austria (prope Prugg ad fluvium Leutha & Vauing,) ducatu Megalopolitano (prope Sternberg) & Brunsvicensi, Germaniæ circulo westphalico (prope Bleybur, Keldenig, Nothberg, Passirath & Bensberg.)

a. perversi.

auricularis. 32. H. haliætidis.

rarus ut plurimum typolithus, in Temesia, Ducatu Montano (prope Dulleidorf) & Belgio (prope Trajectum ad Molam.)

α. perversæ.

β. plicatæ.

prope Hildesiam.

PATELLARIA. 33. H. patellæ.

frequentius typolithus, in Anglia, Ducatu Brunsvicensi, Helvetia (e. gr. prope Borning & Prattelen,) Italia præsertim Pedemontii montibus & Temesia.

α. saccharinæ.

β. Syst. nat. XII. 3. p. 163. n. 3. Helmintholithus (Conchedium) patellæ bilocularis.

Mus. Tessin. 90. t. 5. f. 8. Conchidium.
in Sueciæ Ölandia, Gothlandia frequens.

Dentali- 34. H. dentalii.

tes. *marmoreus, jaspideus aut chalcedonius in Temesia, Italia media (prope Sienam & in monte Ciza & Bononiensi della guardia,) Venetorum terris (montibus Veronensibus, Pedemontio, Helvetia (e. gr. pago Bernensi,) Wirtembergia (prope Tubingam & Babilam,) Franconia (prope Rotenburgum,) Bohemia (prope Pragam,) Silesia, Marchia Brandenburgica (e. gr. prope Francofurtum, Poesenec,) Saxonia (prope Querfurt,) Magdeburgo (prope Halam,) Thuringia, prope Lubecam, in ducatu Juliaco (prope Burvenich) & in Belgio (in monte S. Petri prope Trajectum ad Mosam.)*

a. radulæ.

b. interrupti.

γ. vitrei.

omnium in Pedemontio.

δ. sexanguli.

in Italia prope Loretto.

Tubuli- 35. H. serpulæ.

tes.

a. rectiusculæ.

in Temesia, Suevia (prope Elwangam) & Belgio (prope Trajectum ad Mosam & Maisbræk.)

a. polythalamizæ.

b. penis.

Vermicu- β. flexuosæ vel contortæ.

lites.

marmoreus aut arenarius, rarius ferrugineus aliis crebri larvatis testaceorum insidens, in Melita, Venetorum terris (prope Veronam,) Pedemontio (prope Annone,) Helvetia (e. gr. in valle Hemmerthal, monte Randberg, pago & episcopatu Basileensi prope Muttentz & ad fluvium Birsam,) Wirtembergia (prope Tuttlingen, Babilingen, Ebhausen, Nebeiloch, Blabyrak) & reliqua Suevia (prope Memmingam & Papeuheim,) Franconia (prope Solenhofen,) Hildesia (in monte Galberg,) ducatu montano (in monte rubro) & Belgio (prope Trajectum ad Mosam.)

a. sphilli.

in Wirtembergia (alpihus, quos vocant) & Anglia (insula Schepey.)

b. filigranæ.

rarius in Magdeburgo (prope Halam,) nisi mere calcinatus

- c. glomeratæ.
in Silesia, Suevia (prope Memmingam) & Helvetia.
- d. lumbricalis.
in Venetorum terris vicentinis (prope Grancona.)
- e. arenariæ.
- f. anguinæ,
in Franconia (prope Norimbergam.)
- g. melitenfis.
in Melita.

teredinis. 36. H. teredinis.
in Pedemontii collibus (prope Annone) & Angliæ insule
Scheppey, in ligno subterraneo.

subellæ. 37. H. subellæ.
passim inter typolithos.
γ. zoophytorum.

Tubipo- 38. H. tubiporæ.
rites, *Syst. nat.* I. p. 1270. XII. 3. p. 167. n. 13. Helmintholi-
thus (Tubiporus) Tubiporæ (deperditæ.)
in Suecia, potissimum Gothlandia, Belgio (prope Trajectum
ad Mosam,) Eifalia (prope Berndorf & Rohr,) Franco-
nia (in terra Coburgensi) & Silesia.

α. musicæ.
tophaceus, marmoreus, quartzosus vel arenarius, in Goth-
landia, Anglia, Belgio (prope Trajectum ad Mosam) &
Germaniæ circulo westphalico (prope Dottelén, Bern-
dorf, Nothberg, Wingersheid & Paffrath.)

β. catenulariæ. S. N. 3.
in Gothlandia marmoreus, in Marchia Brandenburgica
(prope Ruppín, Arendsen, Freyenwalde, Arneburg &
Haveiberg.)

γ. serpentis. S. N. 2.

δ. fascicularis. S. N. 4.

ε. stellaræ.

ζ. struis.

in Borussia.

Madreppo- 39. H. madreporæ.
rites. *Syst. nat.* I. p. 1272. XII. 3. p. 167. n. 14. Helmintholi-
thus (Madreporus) Madreporæ (deperditæ.)
in Gothlandia, Belgio (prope Trajectum ad Mosam,) Eifa-
lia, Venetorum terris (vicentinis prope Brendola,) Pe-
demontii (ubivis margaccis) & Temeslia.

α. verrucatiæ.

marmoreus in Venetorum monte Vicentino Berico.

β. turbinatæ. S. N. 6.

marmoreus in Gothlandia, Anglia (provincia Derby,) Gallia (prope Avenionem,) Helvetia (e. gr. in monte Randberg, & prope Pfessingen pagi Basileensis,) Italia (prope Tergestum,) Austria (prope salinas,) Suevia (prope Giengen) & Wirtembergia præsertim (prope Blabyram,) ducatu montano (prope Bensberg) & Belgio (prope Trajectum ad Mosam.)

γ. Porpitæ. Syst. nat. 7. Mus. Tessin. 96. n. 14.

ut plurimum vagus, marmoreus, jaspideus aut pyromachus, in Helvetia (e. gr. prope Ormelingen pagi Basileensis,) Hungaria (prope Schemnitz,) Austria superiori (prope salinas) Saxonia (prope Die-dam,) ducatu Megalopolitano (prope Gnoyen,) terris Brunsvicensibus (prope Scheppendedt, Ludersdorf, Hittfeld) & Germaniæ circulo westphalico (prope Lohberg.)

δ. Fungitæ.

in Gothlandia, Belgio (prope Trajectum ad Mosam, ducatu montano (prope Passirath,) Hercynia (prope Blankenburg, Lohdebleck & Goslar,) Austria superiori (prope salinas,) Tioli, Suevia (prope Memmingam & Giengen) & præsertim in Wirtembergia (e. gr. prope Blabyram & Nebelloch) & Helvetia (e. gr. in monte Randberg, prope Hobel Soloduri, ad fluvium Birsam, prope Pfessingen & Nushof pagi & episcopatus Basileensis,) ut plurimum *marmoreus, rarius ardesia.*

ε. pilei.

marmoreus, rarius quartzosus, in Gothlandia, Hercynia (prope Lohdebleck,) Bohemia (prope Duschcowiz,) Wirtembergia (e. gr. in alpinis, quos vocant) & Helvetia (e. gr. in monte Randberg.)

ζ. agaricitæ.

in Belgio (prope Trajectum ad Mosam.)

η. labyrinthicæ.

calcarius in Gothlandia, Belgio (prope Trajectum ad Mosam) & Austria superiori (prope salinas.)

θ. mæandritæ.

ut plurimum marmoreus in Occitania, Helvetia (prope Pfessingen pagi Basileensis) & Eifalia (prope Weier.)

ι. Areolæ.

κ. favosæ.

marmoreus in Helvetia, Austria superiori (prope salinas,) Wirtembergia (in alpidibus, quos vocant, e. gr. prope Blabyram) & Germaniæ circulo westphalico (prope Call, Keldenig, Paffrath & Bensberg.)

λ. Ananas. Syst. nat. 15.

marmoreus in Gothlandia & Gorizii montibus.

μ. polygamæ.

marmoreus in Austria superiori (prope salinas.)

ν. arenosæ.

marmoreus in Austria superiori (prope salinas.)

ξ. foliosæ.

in Belgio (prope Trajectum ad Mosam.)

ο. astroitæ.

marmoreus, rarius *chalconius*, *arenarius* aut *ferruginosus*, in Anglia (prope Hedington & Wittney,) Belgio (in monte S. Petri prope Trajectum ad Mosam,) in Eifalia (prope Scyenich & Keldenig,) ducatu montano (prope Paffrath,) Hassia (e. gr. prope Villinghamusen,) Hercynia (in monte Schulenberg,) Saxonia, Austria superiori (prope salinas,) Wirtembergia (prope Pechterdingen & in alpidibus, quos vocant, e. gr. prope Blabyram & Nebelloch,) Helvetiam (e. gr. prope Pfessingen & ad fluvium Birsia pagi & episcopatus Basileensis) & in Sardinia.

π. calicularis.

in Eifalia monte Danzberg prope Keldenig.

ρ. truncatæ. S. N. 24.

marmoreus in Suevia (prope Giengam,) Austria superiori (prope salinas) & Gorizii montibus.

σ. stellaris. S. N. 25.

marmoreus in Eifalia (prope Herkesstein.)

τ. organi. S. N. 26.

υ. muscalis.

saliceus aut *marmoreus* in Campania gallica (prope Mezières,) Belgio (prope Trajectum ad Mosam,) Bohemia (prope Colorz) & Gorizii montibus.

φ. divergentis.

in Ægypto.

χ. cespitosa.

marmoreus aut *siliceus*, in Helvetiæ pago (prope Pfessingen) & episcopatu Basileensi, Wirtembergia (prope Heidenheim,) Austria superiori (prope salinas) & Angliæ fodina Derbyensi (Plato prope Winstler.)

ψ. hexuosæ. S. N. 29.

in Angliæ fodina Plato.

α. fascicularis.

in insula Americæ obversa Caracao.

αα. pectinatae.

in Silesia episcopatu Basileensi, Burgundia superiori (prope Vesuntium.)

ββ. tubularis.

γγ. mammillaris.

in Belgio (prope Trajectum ad Mosam) & Burgundia superiori (prope Vesuntium.)

δδ. patelloidis.

εε. globularis.

ζζ. filii.

in Helvetia (prope Basilcam.)

ηη. vermicularis.

in Silesia, Helvetia.

θθ. arachnoideae.

in Belgio (prope Trajectum ad Mosam,) Wirtembergia (prope Blabyram) & Austria superiori (prope salinas) marmoreus.

ιι. undulatae.

κκ. monilis.

in Arabia (prope Djidda.)

λλ. poritæ.

in Suecia,) Silesia, ducatu montano (prope Passrath,) Eifalia (prope Keldenig) & Campania gallica (prope Mezieres.)

μμ. damicornis.

marmoreus in Carniola (prope Cormons) & Austria superiori (prope salinas.)

νν. muricatae.

marmoreus in Gothlandia & Silesia.

ξξ. fastigiatae.

marmoreus in Silesia & Austria superiori (prope salinas.)

οο. rameae.

siliceus aut marmoreus in Wirtembergia (alpihus, quos vocant) & reliqua Suevia (prope Giengam,) in ducatus montani lapidicinis.

ππ. oculatae.

in Gothlandia.

ρρ. casti

σσ. concatenatae.

Millepo-40. H. milleporæ.

ites. in Temelia, Italia, Helvetia (in monte Randberg)

α. alaicornis.

marmoreus in Belgio (prope Trajectum ad Mosam,) Germaniæ circulo westphalico (prope Herckelstein, Dollen-dorf, Berndorf, Passrath, Bensberg & Kedinghausen,) Suevia (prope Giengen) & Gorizii montibus.

β. aspera.

in Germaniæ circulo Westphalico (prope Birbach & Bensberg.)

γ. solida.

in Sueciæ Gothlandia, Wirtembergia (prope Heidenheim) & Carniolia (prope Cormons.)

δ. pumila.

ε. reticulata.

in ducatu montano (prope Kedinghausen.)

ζ. cellulosa.

η. spongita.

Syst. nat. XII. 3. p. 167. Helmintholithus ramosus angulatus imbricatus porosus.

Mus. Tessin. 128. n. 3. t. 11. f. 2. * Coralinum ramosum ramis angulatis imbricatis passim coadunatis.

θ. coriacea.

in Gothlandia, Eifalia (prope Heister,) Hildesia, Silesia, Helvetia (e. gr. pago Basileensi.)

ι. polymorpha.

in Silesia & Helvetia.

κ. ignota.

Syst. nat. XII. 3. p. 167. n. 15. Helmintholithus milliporæ orbicularis punctatus.

Cellepo-41. H. cellepora.

rites. α. spongita.

β. pumicosa.

γ. verrucosa.

marmoreus aut *arenarius* in Gothlandia, ducatu montano (prope Bensberg) & principatu Halberstadiensi.

ifidis. 42. H. ifidis.

α. hippuridis.

articuli solitarii in Anglia, Helvetia (prope Scaphusium,) & Sicilia (prope Mellanam.)

β. entrocha.

Syst. nat. I. p. 1288. n. 4. XII. 3. p. 168. n. 17. Helmintholithus (Entrochites) ifidis entrocha.

Schreb. lithol. p. 51. Petrificata animalia articulorum compositorum.

Mus. Tessin. 96. n. 15. Helmintholithus reptilis.

Harenb. encrin. t. 1. f. 8-10. Asteria columnaris articulis crenatis.

Waltersd. miner. 37. Caput medusæ articulis utrinque figura solari, radiis densioribus excurrentibus.

Volkm. silic. 1. t. 27. f. 9. 10. Entrochus.

articulis solitariis disjunctis aut pluribus adhuc in columnam coadunatis, ut *Lirinum marmoreis, rarius filicis aut arenariis in Sueciæ Gothlandia, Anglia, (e. gr. prope Moncgush comitatus Derbyensis,) Hispania, Gallia, præsertim Lotharingia, Belgio (prope Viset & Olhe,) Germaniæ circulo westphalico (prope Dötteren; Keldennig, Call, Soetenich, Dahlbender, Zinheim, Barvenich, Bleybur, Glehn, Heidenkopf, Schwerfel, Ruhr, Heistert, Dollendorf, Düsseldorf, Mühlheim, Pflageren, Geresheim, Hockerswagen, Lindlar, Wipperfürth, Bensberg, Iversheim, Munster, Heiligenhoven, Reutchenberg, Schlenderhan, Froczheim, Almerode, Vlaten, Steinbach, Altkirchen, Cürten, Grimmlinghausen & Voltmessen,) electoratu Trevirensi (prope Lüttigen,) Hassia (prope Spangenberg & Mundelshausen,) Hadeln (in Kuhle & in montibus Rozberg & Osterberg,) prope Lubecam, in principatu Goctingensi (prope Azenhausen & in monte Heimberg,) in Hercynia (prope Goslar & Blankenburg,) in Thuringia (e. gr. in monte Vinariensi Eutersberg prope Schrappebau, inter Tobau & Himmelsberg,) in Saxonia (e. gr. prope Halam, Queisfurth, Sachsenburg,) Marchia Brandenburgica (prope Arneburg, Havelberg, Francofurtum, Borsilia (prope Gedannum & Angerburg,) Silesia (e. gr. prope Mädel, Bohemia (prope Pragam & Colars,) Franconia (e. gr. in principatu Coburgensi,) Austria superiori (prope salinas) & anteriori (prope Eutingen,) Suevia (prope Halam) & Wirtembergia præcipue (prope Nebelloch, Kirchortecam, Echterdingam, Doll, Heidenheim,) Helvetia (in montibus Raudberg & Legerberg & ad fluvium Birsam) & Venetorum terris (in montes Scoglia della Limpia prope Reccaro)*

a. lævis.

a. margine vix inciso.

b. margine undulatum repando.

Syst. nat. XII. 3. p. 167. n. 16. Helmintholithas (saturatus) ilidis geniculis repandis.

Wolf. huss. t. 4. f. 1. 6. Gcsn. fig. 89. b.

b. verrucosus.

c. caculeatus.

- d. punctatus.
- e. transversim stratus.
- f. articulis elevatis.
- g. dichotome ramosus,
- 7. asteriæ.

a. angulis obtusioribus.

Syst. nat. I. p. 1288. n. 5. XII. 3. p. 168. n. 18. Helmintholithus (Asteria columnaris) fidiis asteriæ.

Woltersd. miner. 37. Caput medusæ articulis utrinque stella pentaphyllea.

Scheuchz. helv. 10. f. 3. *Lang fig.* 67. t. 19. f. 2. Modiolus stellatus.

Rosin. stell. 37. t. 5. Asteria pentagona pentaphyllea.

Ritter calenb. f. 4. a. f. 4. c. *Annon. basil.* 2. t. 2. f. c.

Scheuchz. helv. 6. p. 323. f. 152. *Gesh. fig.* 37. Asteria columna angulis acutis s. obtusis.

Volkm. filosof. 1. t. 27. f. 22. *J. Buuh. bollenf.* t. 31. Stella marina.

Wagn. judaic. II. f. 26. Lapis judaicus pentagonus angulis obtusis.

b. angulis acutis.

Syst. nat. XII. 3. p. 169. n. 19. Helmintholithus (Stella columnaris) fidiis stellularis.

Wagn. judaic. II. f. 27. Lapis judaicus pentagonus angulis acutis.

c. orbiculares.

d. altero sine orbiculares, altero angulatæ.

frequentissimus gregarius, cum priori (β), ut plurimum marmoreus vagus aut fixus, interdum siliceus aut pyritaceus, fixus, articulis solitariis aut in columnam, rarius incurvam vel ramosam coadunatis, læves aut verrucosæ, raro tri- aut hexagonæ, rarissime tetragonæ in Helvetia (prope Solodurum & in monte Randberg,) Wirtembergia (in montibus Hangberg & Achalm, prope Bezingen, Mähringen, Næhren, Osterdingen, Omchauten, Bebenhausen, Echterdingen, Boll,) Austria superiori (prope salinas præferim ad Rimpach,) Franconia (e. gr. prope Oberfurbach ditionis Coburgensis,) Saxonia (prope Chemnitzium,) Hercynia (prope Harzburg,) ducatu montano (prope Bensberg,) Falsalia (prope Iversheim,) Gallia (prope Deppam) & Anglia.

5. epitonium.

Syst. nat. XII. 3. p. 170. n. 24. Helmintholithus dissepimentis orbiculatis distantibus filo centrali connexis.

Hamburg. Magaz. 9. p. 73. & 14. p. 94. Vogel mineralf. 236. Baum. miner. 2. p. 205.

in Hercynia (prope Rubeland, Zorge, Huttenrode, Blankenburgi,) Hildesiae dystridū Steuerwald,) Germaniæ circulo westphalico (prope Dahlbenden, Vlaten, Keldenig) & in Anglia (prope Bristol & in comitatu Derbyensi,) intra marmor vel quarizum ferri calce largiſſe perſuſum aut pyromachum.

α. caryophyllites.

Syst. nat. XII. 3. p. 169. n. 22. Helmintholithus iſidis, turbinatus, limbo pentagono quinquedentato.

Mus. Tassin. 96. t. 4. f. 2. Carpolithus caryophyllirus.

Vogel mineralf. 234. Caryophyllus lapideus.

vagus, variæ magnitudinis, nonnunquam petiolatus, in Helvetia (e. gr. in monte Randberg) & Eifalia (prope Schwerfel.)

gorgoniæ. 43. H. gorgoniæ.

ω. ramosæ.

marmoreus in principatu Neocomenſi.

α. nobilis.

in Helvetia & ſuperiore Italia (prope Veronam.)

β. reticulatæ.

margaceus aut ſuillus, interdum typolithus, in Saxonia (prope Dresdam,) Bohemia (prope Coſors,) & Gallicia (prope Wieliczka.)

alcyonii. 44. H. alcyoni.

α. arborei.

in Anglia, Gallicia (prope Wieliczka & Bochnia) & Austria ſuperiori (prope ſalinas.)

β. exoffis.

calcareus, totalis aut partialis in Belgio (prope Trajectum ad Moſam,) Germaniæ circulo westphalico (prope Cornelimünſter) & Helvetiæ pago Baſileenſi (prope Pſeffingen.)

γ. epipetri.

marmoreus in Helvetia (in monte Randberg) & prope Pſeffingen pagi Baſileenſis.)

δ. digitati.

in Helvetiæ pago Solodurano (prope Dornach) & Baſileenſi (ad fluxium Birmſam & prope Pſeffingen,) marmoreus.

ε. aſbeſtini.

ξ. lyncurii.

in Helvetiæ monte Randberg.

μ. burfæ.

in Helvetiæ pago Basileensi (prope Pfeedingen.)

ς. cydonii.

in Helvetiæ pago Basileensi (prope Pfeedingen.)

ι. ficus.

in Belgio (prope Trajectum ad Mosam.)

κ. gelatinosi.

in Germaniæ circulo westphalico (prope Cornelimünster.)

spongiæ. 45. H. spongiæ.

α. crateriformis.

in ducatu montano (prope Passrath.)

β. typhæ.

in Franconia.

Eschari- 46. H. flustræ.

tes. arenarius aut calcarius in Belgio (prope Trajectum ad Mosam,) Hassia (prope Bibra,) Franconia (prope Gluksbrunn) & Helvetia (prope Nushof & in monte Randberg.)

α. utrinque porosa.

a. foliaceæ. } in terra Pœsenek & Hassia (prope Bibra.

b. truncatæ. }

c. pilosæ.

in Belgio (in monte S. Petri prope Trajectum ad Mosam,) Eifalia (prope Dollendorf) & ducatu montano (in lapidicina) marmoreus.

d. lutosæ.

in Helvetiæ pago Basileensi.

β. alterutro tantum latere porosa.

marmoreus in Gothlandia.

tubula- 47. H. tubulariæ.

riæ. in Gothlandia, Halberstadio & Helvetiæ pago Basileensi (prope Muttentz,) marmoreus aut arenarius.

α. indivisæ.

coralli- 48. H. corallinæ.

næ. marmoreus typolithus in Bohemia (prope Kofors) & Venetorum terris Vicentinis (prope Brendola.)

α. corniculatæ.

β. barbata.

fertula- 49. H. fertulariæ.

riæ. typolithus e. gr. in montibus Galliæ Sevensis & Belgio (prope Trajectum ad Mosam.)

pennatu-50. H. pennatulæ.

la. α. phosphorææ.

typolithus in Belgio (prope Trajectum ad Mosam,) principatu Waldeccensi & Veronensium monte Baldo.

β. encrini.

a. expansi.

Syst. nat. XII. 3. p. 169. n. 20. Helmintholithus (potentofus) ifidis filiformis ramosæ apicibus fasciculatis.

Gesn. petrif. 32. n. 5. Zoophytolithus stellæ compositz radiis secundariis ex eodem trunco numerosis.

Hemer cap. medus. Stutg. 1724. 4. t. 1. A2. Lips. 1725. p. 376. c. fig. Caput medusæ.

pyriticosus aut *suillus*, rarius *pyromachus*, interdum *typolithus* *margaceus* in Wirtembergia (prope Boll,) comitatu Pappenheimensi, Bohemia (prope Wischerad & Cosors,) Saxonia inferiori (prope Goslariam & Guelpherbytum,) & ducatu Juliacensi (prope Schaumburg & Zweybruggen.)

b. contracti.

Syst. nat. XII. 3. p. 169. n. 21. Helmintholithus (Encrinus) ifidis fasciculo conferto.

Gronov. suppl. 18. n. 10. Helmintholithus medusæ ramossissimus, ramis parallelis angulatis, articulis multifidis.

Davil. curios. 3. t. 1. Encrinites.

Harenb. encrin. 1229. t. 1. f. 1. 3. 4. 7. *Ritter gosl.* t. 1. f. 1. Encrinus f. *Lilium lapideum*.

Gesn. petrif. 31. n. 4. Zoophytolithus stellæ compositz radiis secundariis decem.

Wolterds. miner. 37. Encrinus.

Scheuchz. lith. 1. f. 4. *Asteria columnaris* entrocho fimbriis acuta.

marmoreus, *totalis* aut *partialis* in Lotharingia & superiori Burgundia, Helvetia (e. gr. prope Schinznach & ad fluvium Birs pagi Basileensis,) Saxonia (prope Querfurt,) Thuringia (prope Longobarsiam & Vinariam) Saxonia inferiori (prope Goslariam, Assë, districtu Calenbergico, Gandersheim, Lucklum & Erkerode, Hildesie monte Osterberg) & in circulo westphalico (prope Swertel.)

102. PHYTOLITHUS. Plantam ejusve partem referens.

totalis. I. Ph. plantæ. *Syst. nat.* 202. n. I.

Waller. miner. 334. Petrificata vegetabilia plantarum.

Carth. miner. 97. Typolithus vegetabilis.

Scheuchzer J. J. Herbarium diluvianum. Tigur. 1709. & *Lugdb.* 1723. fol.

Schulze C. F. Krauterabdrücke im Steinreiche. Dresden 1755. 4.

Gron. suppl. 17. n. I. sqq.

*Typolithus in marga schistosa præsertim bituminosa suillo-
que schistoso lithanthracis strata obtegentibus frequentior,
in argilla quoque & arenaria obvius, e. gr. in Angliæ
provinciis Derby & Gloucester, in Galliæ Lugdunensi.
(prope Chaumont) & Forez (prope Micareine,) in mon-
tibus quoque Cevennis (potissimum prope Talerifulo) &
Lotharingia (prope Lach,) in ducatu Bipontino (prope
Oberhausen,) Magdeburgico (prope Wettin,) Thuringia
(prope Islebam) & Saxoniz fodinis carbonariis (e. gr.
prope Dresdam & Zwickaviam,) Franconia (prope Il-
menau,) Silesia (e. gr. prope Mannsbach,) Austria supe-
riori (prope Schlimbach,) episcopatu Constantienti (pro-
pe Quingen,) Helvetia (e. gr. in pago Abbatiscellano,
Glatouensi, in monte Legerberg, prope Agis & Cast-
len pa. i Bernensis, in Venetorum monte Baldo.*

α. hippuridis.

*in Silesiæ (prope Mannebach,) Magdeburgi (prope Halam)
circuli Germaniæ westphalici (prope Wurfelon) fodinis
carbonariis.*

β. charæ.

γ. salviæ. . .

δ. iridis.

in Occitania (prope Alais.)

ε. graminum.

*in suillo argillaque schistosis, lithanthracum stratis superin-
ductis, interdum in tephro, rarius in pyromacho in Helve-
tia, Bohemia (prope Joachimsthal,) Silesia (prope Scar-
schin,) Thuringia (prope Longofalissam) & Germaniæ
circulo westphalico (prope Muhlheim ad Ruram.)*

α. alopecuri.

β. tritici repentis.

- ζ. stellarum e. gr. gulli, asperulæ.
in fodinis carbonariis e. gr. Angliæ, Occitaniae (prope Alais) aliisque Galliae (v. gr. S. Imbert comitatus Lar,) Westphaliæ (prope Eigelshoven & Eschweiler,) Saxoniae Silesiæ (prope Læssig.)
- η. buxi.
in fuallo schistoso & ardesia bituminosa circuli Germaniæ westphalici e. gr. Kettwig, Eschweiler, Muhlheim ad Roram, Richterich, Morsbach & Scherberg.
- θ. myosotidis scorpioidis.
 ι. pulmonariæ.
in Galliae fodinis carbonariis (prope S. Imbert.)
- κ. athamantæ.
in Germaniæ circulo westphalico (prope Eschweiler & Morsbach) & Silesia.
- λ. laserpitij.
in Angliæ provincia Shrop (prope Colebroekdale.)
- μ. chærophylli.
in Silesia & Germaniæ circulo westphalico.
- ν. fœniculi.
in Austria superiori (prope Schlimbach) & Germaniæ circulo westphalico (prope Adamsmühl.)
- ξ. hernariæ.
 ο. ericæ.
in Gallia (prope Firmini, Chambon & St. Genet-Lerpt.)
- π. myricphylli.
in Anglia & Silesia (prope Mannebach.)
- ρ. euphorbiæ.
in Silesiæ & circuli Germaniæ Westphalici argilla.
- σ. cacti.
in Angliæ, montium Cevennensium, circuli Germaniæ westphalici (prope Würfelen, Eschweiler & Badenberg) & Silesiæ (prope Liebersdorf & Rudolphsdorf) fodinis carbonariis.
- ς. ceratophylli.
in Anglia, Thuringia (prope Islebiam) & Silesia (prope Mannebach.)
- υ. nigellæ.
in Silesia.
- φ. anemones, præsertim silvestris & hepaticæ.
in Galliae fodinis carbonariis (prope S. Imbert.)
- χ. geranii.
in Occitania (prope Alais.)

ψ. pinus.

♠. pinus.

in Helvetia & Germaniæ circulo westphalico (prope Essenum & Muhlheim ad Rorun.)

ω. zosteræ.

in Temesæ marga, in Gallia (prope Firmini, Chambon & St. Genet-Lerpt.)

αα. fumaræ.

in Germaniæ circuli westphalici (prope Eschweiler) argilla schistosa.

ββ. vicæ.

in Germaniæ circuli westphalici fodinis carbonariis (prope Eschweiler & Morsbach.)

γγ. ornithopodii.

in Venetorum montibus Veronensibus.

δδ. gategæ.

in Venetorum montibus Veronensibus.

εε. syngetiarum, (e. gr. inulæ, asteris, Chrysanthemi, centaureæ, præsertim cyani.

in Silesia (prope Læssig,) Hercynia (prope Ilfeld,) & Occitania (prope Alais.)

ζζ. equiseti.

in Germaniæ circulo westphalico (prope Bedenberg, Saxo-nico inferiori (prope Koenigstuter, Halam & Wettin,) & superiori (prope Sangerhausen & Dresdam,) & franco-nico (prope Ilmenau) in Silesia (prope Maunebach) & Anglia.

ηη. filicum.

Syst. nat. I. p. 202. n. 2. XII. 3. p. 171. n. 2. Phytolithus filicis.

Justeu ad. Paris. 1718. Herbar capillares petrificatæ.

Volkow filic. I. t. I. f. 23. t. 12. f. 1-5. & t. 13. f. 1-16.

Myli saxon. I. p. 19. f. I. 2. 6. 10. II. & t. 26. f. 2-8.

Pinx petrificata.

in marga schistosa & bituminosa, sulloque schistoso lithanthracum strata obteguntibus, interdum in argilla, ardesia, aut arenario in Anglia (præsertim provinciis Northumbria, Cumberlandia, Wallia septentrionali & Gloucestersia,) Gallia (e. gr. prope Firmini, Chambon & St. Genet-Lerpt, montibus Cevennis, Occitania prope Alais provincia Forez ad fluvium Furens, & Lugdunensi prope S. Chaumont,) Helvetia, Italia (prope Bononiam & in montibus Veronensibus,) in Silesia (e. gr. prope Conradswalde, Altwasser & Mannebach,) Bohemia (in montibus giganteis, prope Cosors & Joachimsthal,) Saxonia (e. gr. prope Pe-

fterwiz , Zaukerode , Dresden ,) Thuringia (*prope* Bot-
tendorf ,) Magdeburgo (*prope* Wettin ,) Hercynia (*prope*
Ilefeld ,) Germaniæ circulo Westphalico (*prope* Essen , Ba-
denberg , Richterich , Morsbach & Eschweiler ,) & Nas-
sovia (*prope* Saripontum .)

a. osmundarum.

*in circuli westphalici fodinis carbonariis (prope Rothberg ,
Durwis , Wallemstein , Badenberg , Essen & Mosbach .)*

a. regiæ.

in Gallia & Saxonia (prope Zwickau .)

b. struthiopteridis.

in Magdeburgo (prope Wettin) & Silesia (prope Mannebach .)

c. spicauchi.

in montibus Cevennis .

d. crispæ.

in Germaniæ circulo westphalico (prope Willemstein .)

b. acrostichi.

a. septentrionalis.

in Silesia .

b. thelypteridis.

prope Altwasser in Silesia .

c. pteridis.

a. aquilinæ.

*in montibus Cevennis , Bohemia (prope Commotau ,) &
Silesia (prope Mannebach .)*

d. asplenii.

a. linguæ cervinæ.

in Gallia rivo Furens .

b. cetarach.

in Gallia rivo Furens , argillæ micaceæ impressus .

c. trichomanoidis.

*in Germaniæ circulo westphalico (prope Badenberg ,) in
Bohemia (prope Commotau ,) & Venetorum montibus
Veronensibus .*

d. rutæ botanæ.

in Germaniæ circulo westphalico (inter Borbeck & Essen .)

c. adianti nigri.

*in Germaniæ circulo westphalico (inter Borbeck & Essen)
& in Gallia rivo Furens .*

e. polypodii.

vulgaris .

*in Silesia (prope Mannebach , & in Venetorum montibus
Veronensibus .*

- b. cristati.
in Germaniæ circulo westphalico (prope Badenbergo)
- c. filicis maris.
in Germaniæ circulo westphalico (prope Mühlheim ad
Roram) & Thuringia (prope Rotenburg ad Salam) &
Silesia (prope Mannsbach)
- d. rhæticæ.
in Silesia (prope Altwasser.)
- e. dryopteridis.
in Germaniæ circuli westphalici fodinis carbonariis (prope
Badenberg & Rothberg.)
- f. adiantæ.
in Hercynia (prope Hefeld,) Germaniæ circulo westphalico
(inter Borbeck & Eilen,) & Galliæ rivo Fureus.
- gg. muscorum.
in Venetorum montibus Veronenfibus (in marga schistosa,) &
Saxonia (prope Zwickau in argilla figulina.)
- a. lycopodii clavati.
in Silesia (prope Altwasser.)
- h. algarum.
in Pappenhemi marmore fissili.
- a. fuci vesiculosi.
in Temenæ marga.

Rhizoli-2. Ph. radices. Syst. nat. I. p. 202. n. 3.

thus, Weller. miner. 335. Petrificatum radices arborum & plan-
tarum.

rarior, nisi radices subterraneas in pulverem seu humum di-
lapsuras, aut excavatas, & fossili quodam farctas, aut
corice lapideo obductas pro radice in fossile & averfa hæ-
bens occurrit tamen marmoreus in Galliæ Campania,
Italia (e. gr. in rudibus Pompejæ, & ad lucum dei Tar-
tari,) Hungaria (prope Bada & Liffchez,) in Wacca,
in Bonemia (prope Joachimsthal,) porcellaneus in Japonia,
achatinus in Franconiæ principatibus Coburgensi & Ba-
ruthino,) ferri vitriolo imprægnatus in Sibiria (prope
Koltshedanskaja ad fluvium Het) & Suecia (in palude
monti argenteo occidentali vicina,) & ferri calce perfusus in
Fennonia (in lacu Laugelmo) & Bohemia (prope Orbrissan.)

trunci. 3. Ph. trunci. Syst. nat. I. p. 202. n. 4. Schreb. lithol. 116.
Carth. miner. 93.

a. herbarum.

typolichus argilleus in Saxonia (prope Dresdam) & ducatu
Brunsvicensi (inter Salzthal & Azum.)

β. graminum.

ut plurimum typolithus in Hungariæ (prope Lehotca) pyromacho, Silesiæ (prope Mannebach,) Germaniæ circuli westphalici (e. gr. prope Willemstein, Lotharingiæ (prope Lach,) & montium Cevennentium marga bituminosa & suillo schistoso.

Lithoxy- γ. arborum.

lon. nunc trunci integri una cum ramis, ut interdum e. gr. in Belgio, Daniæ Seelandia, ducatu Westphaliæ silvis subterraneas referat, nunc parvis, nunc crudi & sani, nunc scariosi, aut per teredines exesi, in carbonem conversi, clavibus percussi, aut ascie aliorumque instrumentorum ope in varias formas redacti, cortice denudati aut adhuc induti, nonnunquam ita, ut ligni species adhuc dignosci queat, querni, fagini, pinei, abietis, salicis.

a. marmoreus intus saepe spato fardus.

in Islandia, Volhynia, Marchia Brandenburgica (prope Arendsee,) Bohemia (prope Joachimsthal, Franconia (prope monasterium Banz & Ilmenau,) Saxonia inferiori (prope Goslarum & in monte Hildeshensi Creuzberg,) Wirtembergia (prope Boll, Dörfingen, Dörsingen, Næheren, Osterdingen,) Helvetia (ad fluvium Birsa pagi Basileensis,) Hungaria inferiori (prope Schemnitz.

b. suillus.

in Wirtembergia (prope Boll.)

c. gypsofus.

in Bohemia & Pedemontio (prope la Morra & Alice.)

d. argillofus.

in Hungaria inferiori (prope Creuz.)

e. filiceus.

in Sinz, insula Martinica, Islandia (in lacu Loughneagh, Anglia, Lotharingia, Helvetia (in fluvio Birsa pagi Basileensis,) Italia (e. gr. prope Rivalta, & in Pedemontio prope Surevi, Ferrere, Alice & la Morra,) Temesia, Transilvania (prope Deva, Walye & Cronstadt,) Hungaria (prope Creuz, Cremnitz, Boldagko,) Silesia (prope Landshut, Marchia Brandenburgica (prope Schmullen,) Bohemia (e. gr. in montibus giganteis, prope Neu Packow, Falkenau, Altsattel, Cosoia, Wilkischen, terminas Töpelzenfes & Carolinas,) Saxonia (e. gr. in monte Keulen-berg, prope Dresdam, & Hilbersdorf, in comitatu Lohenstein) Thuringia (inter Tolau & Himmelsberg,) Franconia (in principibus Coburgensi prope Schleibach, Waldsachsen, Luzelbuch, Bambergensi prope Ferchheim, Her-

bipolitano, Baruthino *prope* Adelsdorf & Erlangam *etiam*
prope Norimbergam,) in Carinthia, Carnionæ & Stiria
 alpibus, in Austria inferiori (*prope* Brunn)

a. achatinus.

Hofmann bergm. Journ. 1788. 1. p. 289. Karsten Lesk.
 Mineralkab. 1. p. 136. Holzstein.

in Sibiria (*prope* Kolywan,) Hungaria (*prope* Tokai,) Sa-
 xonia (*prope* Chemnitz,) Thuringia (*prope* Osmanstadt,) *rarius*
vagus, *subopacus*, in *fragmenta* indeterminata vel
festucas rades *diffiliens*, *parum nitens*, *politura* tamen
extimum nitorem adipiscens, *intus fibrosus*, *textura* ta-
 men *conchacea*, *utplurimum variegatus*, *maculosus* aut
striatus, *frequentissime nigricans* aut *infumatus*, *inter-*
dum ruber, *rarius ochraceus*, aut *viridis*.

b. opalinus.

Karsten Lesk. Mineralkab. 1. p. 170. Holzopal.

Habitat in Hungariae superioris comitatu Liptoviensi, *sub-*
durus, *opacus* vel *subopacus*, in *fragmenta* indetermin-
 nata vel *festucas* longas *diffiliens*, in *crustas* *secedens*,
utplurimum parum nitens, *longitudinaliter fractus*
fibras, *transverse superficies convexas offerens*, *utpluri-*
imum variegatus, *coloribus albo*, *cinerascente*, *fusco*,
ochraceo & hyacinthino per stria alternantibus.

c. arenarius.

in Silecia (*prope* Altwasser,) Bohemia (*prope* Altsattel,) *Thuringia*
(prope Kuffhausen,) Magdeburgo (*prope* Ha-
 lam, (*prope* Aquilgranum, in Suavia (*prope* Halam,) &
praesertim Wirtembergia (*prope* Stuttgartiam.)

f. aluminosus.

stratis interdum amplis, in Anglia, Jemtia (in paroecia
 Nas,) Westrogothia Sueciae (*prope* Billingen,) Scania
(prope Andrarum,) principatu Goettingensi (*prope* Mun-
 dam,) Hassia (*prope* Almerodam & in monte Weisener,) *Saxonia*
(prope Düben,) Bohemia (*prope* Comotau &
 Altsattel,) Austria (*prope* Hainfeld) & Pedemontio (*prope*
 la Morra.)

g. vitriolo ferri perfusus.

in Borussia (*stratis succino super incumbentibus*,) Stiria (*pro-*
pe Leoben) & Wirtembergia (*prope* Boll.

h. vitriolum cupri protrudens.

in Hungaria inferiori *prope* Herrengrund.

i. bituminosus.

integras hinc inde silvas subterraneas constituens, in imperio
 russo (potissimum ad fluvium Het,) Scania Sueciae (*pro-*

pro Boferup & Andrarum,) Dania (potissimum Skelandia,) Islandia, Anglia (potissimum provincia Lincoln,) Irlandia, Hispania (potissimum Asturia & Andalusia,) Gallia (potissimum Normandia & Burgundia superiori prope S. Agnes,) Belgio (s. gr. Hollandia & Flandria) Germania circulo westphalico (prope Custer, Caar, & in ericto Vena,) Nassovia (parte Dillenburgensi, Diezensi, Hadamarensi, prope Oberstein,) Hassia (prope Gießam, Sangerhausen, in montibus Heersberg & Weisener,) terris Hannoveranis (parte Lunenburgensi, prope Cellas, Goettingam, Mundam Thuringia (prope Erfordiam & Artern, Magdeburgo (prope Altenwedding, Beichliz Beyderssee, Halam, Quedlinburgo, Marchia Brandenburgica (prope Francofurtum, Koenigswalde, Freyenwalde,) Borussia, (in arena stratis succino superincumbentibus,) Saxonia (prope Sangerhausen, Pesterviz, Liphiam, Mehren, Duben, Altenburg,) Lusatia (prope Wehrau & Oberschewerta,) Bohemia (prope Toepliz,) Franconia (prope Norimbergam,) Bavaria (prope Ratislonam,) Wirtembergia (prope Laureacum & thermas Bollenfes,) Stiria (prope Leoben ad fluvium Canoch,) Austria superiori (prope Lambach,) Hungaria (prope Roniz & Schreibersdorf,) Temesia,) Dalmatia (parte Morlachica,) Italia (prope Spoletum, in Hetruria, prope Rivolta, in Pedemontio prope la Morra & Angustam Taurinorum, etiam in valle d'Aosta) & Helvetia (s. gr. in pago Tigurino & Thurgovia.)

L. pyritaceus.

in Lotharingia, ducatu montano prope Bensburg,) Hildesia, Saxonia prope Liphiam,) Franconia (prope Norimbergam,) & Wirtembergia (prope thermas Bollenfes.)

I. ferri calce perfusus.

in Helvetia (pago Bernensi,) Hungaria (prope Schemnitz,) Bohemia (prope Ossig, Altsattel, Presniz,) Hassia (prope Gießam,) comitatu Laubacensi (ad lacum Martissee,) & in ducatu montano (s. gr. prope Gerresheim.)

m. cupri calce gravidus.

in Sibiria, Suecia, Hassia (prope Grosbussek.)

Litophyl-4. Ph. folii. Syst. nat. I. p. 202. n. 5. Gesn. petrif. 22.

lum. Wollersd. miner. 43. n. 3. Litobibulum.

typolithus satis frequens, diversissimarum plantarum praesertim arborum folia referens, in marmore, topko, suillo, marga, argilla, arenario, rarius in pyromacho aut ferri calce indurata.

Antholi- 5. Ph. floris *Syst. nat. I. p. 202. n. 6.*

thus. *α. spicarum graminis.*

Waller. miner. 287. Minera cupri figurata spicam referens.

Gesn. petrif. 22. Minera cupri & argenti.

Walf. haff. subt. t. 5. f. 5. Spica frumenti metallaris.

in Silesia, Franconia (prope Ilmenau,) Germaniæ circulo westphalico (prope Muhlheim ad Roram) & montibus Cevennis.

β. phalaridis bulbosæ.

cupro albido, cinereo aut vitrato, intersperso interdum subtilissime argento perfusum, in Hassia (prope Frankenberg & Thalitter.

β. herbarum.

nisi merus ludus, semper typolithus, lapidi fissili compressus.

α. galii.

in Anglia & montibus Cevennis.

β. heliotropii.

in marga bisuminosa Islebiensi.

ε. alginæ.

in Silesia.

δ. ranunculi.

in episcopatu Constantiensi (prope Oeningen.)

ε. myagri.

in Anglia.

ζ. asteris.

in Silesia (prope Lassig,) & Hercynia (prope Ilfeld.)

η. centaureæ.

in Silesia.

θ. filicis.

in Helvetia, & circuli Germaniæ westphalici sedina carbonaria (prope Badenber.)

Carpoli- 6. Ph. fructus. *Syst. nat. I. p. 202. n. 7.*

thus. *in Silesia, Bohemiæ marga & arenario, rari, frequentius, nisi meri naturæ lusus, typolithi.*

α. seminum nudorum.

α. glandium

in Angliæ fodinis carbonarils.

β. capsularum.

in Pedemontii arenario (prope la Morra.)

α. fagi sylvaticæ.

in comitatu Laubacensi

γ. strobilorum.

*in Silesia (prope Landshut,) Hungaria (prope Litt-hca comi-
tatus Liptoviensis,) Austria (prope Viennam,) Helvetia
(Tiguri turfa) & Pedemontii arenario.*

δ. nicium.

α. coryli.

in Angliæ fodinis carbonariis.

ε. druparum.

α. juglandis.

*in Pedemontii arenario (prope la Morra,) & Burgundia su-
periori (prope Long-le-Sauvier.)*

ζ. leguminum.

in Angliæ fodinis carbonariis.

Quid properasse juvat, quid pauca dedisse quieti
Tempora? quid nocti conseruisse diem?

Si semel hic standum est.

ADDENDA QUÆDAM.

p. 105. post l. 5.

phospho-13. M. compactum diaphanum, niveum, frictione in tenebris
ricum. lucens. Craydon in Cabnett. mineralog. del Collegio Na-
zereno di Roma 1. p. 156. 157.

*Habitat in montium Vesuvii Somma, Ottajano stratis pri-
mitivis, in aqua forti cum viva effervescencia fere totum
solvendum, micanti satis simile, an vere distinctum? An
huc quoque spectat lapis ruber, cum acidis effervescens, scor-
liten immixtum habens, in monte S. Gotthardi obvius, a
Cl. Pini memor. della societa patriotica di Milano. P. I.
commemoratus? In tenebris si fricetur, aut confusus
ferro candenti inspergatur, lucem spargit.*

Dolomi-14. M. tardius cum acidis effervescens, igni expositum vitreo
æi. cortici se obducens. Saussure journ. de phys. 1792. 1.
p. 161.

*Habitat in montibus Tirolensibus, interdum ad chalybem
scintillans, & mallei icta in fragmenta convexa discedens,
in 10000 partibus 4600 æris fixi, 4429 cretæ, 5860
aluminaris, 1400 magnesiæ, 740 calcis ferreæ continens,
ut igitur, si pondere prædominantem partem respicias,
potius ad argillaceas spectet.*

elasticum. 15. M. elasticum ochroleucum ferro candenti inspersum lu-
cens. Fleuriam de Bellevue journ. de phys. 1792. Hout.
p. 86. &c.

*Habitat in vallibus Levantino & Campo longo monti S. Got-
thardi consinibus, stratum 50 pedes altum, & per 100. ar-
gyas extensum constituens, tremoliten sæpe inspersum ha-
bens, in 2000 partibus 925 aeris fixi, ultra 640 cretæ,
340 aluminaris ferruginosæ, 20 micæ, & 7 magnesiæ
continens.*

p. 117. post l. ult. l.

PICROSPATUM. Ex terra calcaria & vix minori
magnesiæ parte conflatum.
Parasiticum, subdurum.

crystalli-1. **PICROSPATUM.** Lindacker ap. J. Mayer Samml. physio.
num. Aufs. 2. p. 284.

Cabinett. mineralog. del Colleg. Nazar. di Roma 1. p. 163.
Karsten bergm. Journ. 1792. Vol. 2. p. 80. Bitterspath.

Habitat in Austria superioris, Salisburgi, Tirolis smectide, serpentino fissili, rufescens aut flavescens, duritie spatium superans, ad fluxum spatiosum propius accendens, cum acidis parum & tarde effervescens, diaphanum vel pellucidum, longitudinaliter diffractum fibrosum, transverse fractum in fragmenta imperfectius convexa secedens, saepius secundum longitudinem striatum, coloris mellei, rufescentis aut subfulvi, rarius forma communi, quam prismatum hexaedrorum, acutangulorum nitentium, scabrorum aut glabrorum, ut plurimum compressorum & in pyramides imperfectas terminatorum, faciebus rhombis conspicuorum compositis, in 100 partibus 52 terræ calcariæ, 45 magnesiæ, & 3 calcis ferreæ continens.

p. 158. post l. ult. l.

Lepidoli-9. M. squamis sparsis planis cohærentibus dilute violaceis.
thus. Karsten & Klapproth bergm. Journ. 1792. Vol. 2. p. 80.
 Lillalit, Lepidolit.

Habitat in Moraviæ montibus rupestris, in 10000 partibus ex 5450 terræ siliceæ, 3825 aluminariis, 75 calcis ferreæ & magnesiæ nigra, & 250 aquæ constans; an hujus generis?

p. 168. post l. 4. l.

Vesuvia-6. Sc. diaphanus fulvus, crystallis hexaedro-prismaticis.
mus. Ferber Brief. aus Welschl. p. 167. Gelblicher Hyacinth- oder Topasfarbiger sechsseitiger Schoerl.
La Metherie, journ. de phys. 1792. Nov. p. 356. Hyacinthine, Hyacinthe des volcans.

Habitat in Vesuvii lavis spersus, duritie ad gemmas accendens, ut harum nomine sæpe veneat, & congeneres superet, genuinum v. g. = 1500, 1100 fritione electricus.

post l. 14. l. β) *Zeylanites, crystallis dodecaedricis, marginibus truncatis. La Metherie, journ. de phys.* 1792. Aug. p. 156.

p. 173. post l. 27. β) *Euclassius crystallis tetraedro prismaticis in pyramides anomalas tetraedras terminatis, faciebus prismatis obliquis. La Metherie, journ. de phys.* 1792. Aug. p. 155.

p. 175. post l. 8. l. 8) Augites Wernerii.

p. 177. l. ult. l. an huc spectat scorlus ruber?

Granadil-16. G. dura subponderosa rubra texturæ parallelæ fibrosæ igneus. difficulter liquanda at conicem emittens, crýstallis prismaticis acicularibus.

Ferber 3 Briefe mineralog. Inhalt. p. 21. Rothes strahlendes Fossil.

v. Fichtel mineralog. Bemerkung. von. den Karpathen. 2. p. 59. Bandheim chemisch. Annal. 1792. Vol. 2. p. 317. Rothe Schoerl.

Habitu in monte Helvetico S. Gothardi, montibus pyrenæis, Castiliæ, Hungariæ (prope Murany,) & Sibirix (prope Sarapulskoi,) colore kermesino, sanguineo aut florum persici amulo, diaphana, transverse fracta convexas suis facies ostendens, extrinsecus nitens, in fragmenta acuta desiliens, ponderis specifici = 3100, 1000, politura egregium nitorem acquirens, aciculis nunc sparsis, nunc in clavis, nunc in retis speciem aggregatis, quartzo aut granitæ invidulans, in 200 partibus 114 terræ silicæ, 70. aluminæ, 1 magnesiæ albæ, 10 calcis ferræ magnesiæ nigra contaminatæ continens.

p. 181. post. l. ult. l.

fibrosum.6. F. fibrosum, fibris parallelis in strata distinctis.

Lindarkeo ap. J. Mayer Sœnal. phys. Aufs. 2. p. 278. &c. Habitat vagus in Bohemia ad Moldavæ rivus, interdum quartæ silicæ vestigiæ adnata sibi habens, in fragmenta indeterminata (an igitur hujus generis.) desiliens, quartæ crystallis haud raro durius, ut plurimum fuscum, intus paulisper, matris perlarum in modum nitens.

p. 219. l. 7. l. ætinoti l. granadilli.

l. 9. l. prope Genev. l. egregiam polituram admittens, spiculis nunc flavicantibus, nunc rubellis, nunc obscurius rubris quartzo pellucido excoloris immersis.

post l. 9. l.

acicularis.60. Gr. ex quartzo pellucido & ætinoti spiculis compositus. Habitat vagus ad radicem montium sabaudicorum prope Genevæ.

l. 14. 15. del. nunc flavicantibus rubris.

p. 291. post. l. ult. l.

Arenæ cuidam nigræ, pulverem pyrium mentienti, cum quarti albi granulis permixtæ in valle paraciæ Coraubienis Menaken (a qua etiam Menacanitæ nomine insignita fuit) ad ripas rivi cujusdam obviæ, magneti obsequiosæ, in pulverem tenuissimum facile comminuandæ & satis ponderosæ (= 4, 427, 1000) præter ferrum metallum sui generis in hære nuper suspiciamus, & nonnullis experimentis comprobare annisus est Cl. Giegor (chemisch Annal. 1791. Vol. 1. p. 40. &c. 103. &c. Vol. 2. p. 55.) solvitur autem acido vitrioli quod amethysti inde tinctum nanciscitur, atque ex eo per lixivium cærulei Berolinensis forma pulveris albi, per tinduram vero gallarum forma pulveris ex rubro aurantii præcipitatur, & sua præsentia lixivium illud impediens, quo minus ferrum cærulei berolinensis facie præcipitet, At donec catalogo metallorum inferatur plura adhuc expectare juvas experimenta.

p. 362. post. l. ult. l.

Argentum rubrum, saltem in Hercyniæ & Saxonæ fodinis obvium nihil arsenici, at stibium ($\frac{1}{533}^{\circ}$ & plus) continere, accurata, docent Virorum Clarissimorum Klaprothi (bergmann. Journ. 1792. Vol. 1. p. 141. &c.) & Wettrumb (chem Annal. 1792. Vol. 1. p. 318. &c.) scrutinia.

C R Y S T A L L I

L A P I D O S Æ.

in Tabulis adjec̃tis 1. 2. 3.

Latera. Plana.

1. *Figura* 18edrum , rectangulis 6. Trigonis 12.
longitudinalibus.

Columna oblonga hexaedra æqualis. *Pyramides* hexaedræ æquales.

2. *Figura* 18edrum , rectangulis 6. Trigonis 12.
transversis.

Columna abbreviata hexaedra æqualis. *Pyramides* hexaedræ æquales.

3. *Figura* 12edrum , rectangulis 0. Trigonis 12.

Columna 0. *Pyramides* hexaedræ æquales.

4. — 18edrum , rectangulis 6. Trigonis 12.

2. *oppositis latis* , 2. *oppositis truncatis.*

Columna oblonga hexaedra inæqualis. *Pyramides* hexaedræ inæquales.

5. *Figura* 8edrum , rectangulis 6. Hexagonis 2.
æqualibus.

Columna oblonga hexaedra æqualis. *Pyramides* 0.

6. *Figura* 8edrum , rectangulis 6. Hexagonis 2.
alternis angustis.

Columna oblonga hexaedra inæqualis. *Pyramides* 0.

7. *Figura* 8edrum , Pentagonis 4. Rectangulis 4.
alternatis alternatis.

Columna oblonga tetraedra inæqualis utroque fine in aciem terminata.

8. *Figura* 10edrum , Pentagonis 4. Rhomboidibus 4. Trapeziis 2.

Columna oblonga hexaedra , inæqualis utroque fine in aciem terminata. *Planis* 2. *oppositis latioribus.*

9. *Figura* 14edrum , rectangulis 6. Trigonis 4. Trapeziis 4.

2 *oppositis angustis* *Priori alternis.*

Columna oblonga tetraedra inæqualis. *Pyramides* tetraedræ inæquales. *Planis* 2 *oppositis latioribus.* *Planis* 2 *oppositis latioribus truncatis.*

10. *Figura* 12edrum , Pentagonis 6. Pentagonis 6.

Alternis angustis , *æqualibus.*

Columna oblonga hexaedra inæqualis. *Pyramides* triedræ contrariæ æquales.

11. *Figura* 12edrum , Pentagonis 6. Pentagonis 6.

æqualibus æqualibus.

Columna brevis hexaedra æqualis. *Pyramides* triedræ contrariæ æquales.

Latera Plana.

12. *Figura* 14edrum, Pentagonis 6. Trapeziis 6. Trigonis 2.

Columna oblonga hexædra æqualis. *Pyramides* triedræ contrariæ truncatæ.

13. *Figura* 12edrum, Trigonis 6. Pentagonis 6.

Alternis.

Columna abbreviata hexædra æqualis. *Pyramides* triedræ contrariæ planiusculæ.

14. *Figura* 12edrum, Pentagonis 4. Trapeziis 8.

Columna depressa hexædra inæqualis. *Pyramides* triedræ hinc contrariæ. *Planis* 2 latioribus verticellibus.

15. *Figura* 10edrum, Hexagonis 2. Trapeziis 4. Pentagonis 4.

Columna oblonga hexædra inæqualis, utroque sine simili modo in aciem terminata.

planis 2 oppositis latioribus.

16. *Figura* 14edrum, Tetragonis 6. Trapeziis 8.

2 disci.

Tessera depressa tetragona, marginibus duplicatis, angulisque truncatis.

17. *Figura* 10edrum, Rhombis 2. Trapeziis 8.

magnis.

Tessera depressa rhombea, marginibus duplicatis.

18. *Figura* 18edrum, Tetragonis 6. Hexagonis 12.

Tessera cubica, marginibus truncatis.

19. *Figura* 6edrum, Tetragonis 6.

Æqualibus.

Tessera cubica, marginibus integris

20. *Figura* 14edrum, Hexagonis 6. Trigonis 8.

Tessera cubica, angulis parum truncatis.

21. *Figura* 12edrum, Rhombis 4. Tetragonis 2. Trigonis 3.

Tessera cubica, angulis penitus truncatis.

22. *Figura* 6edrum, Rhombis 6.

Æqualibus.

Tessera cubica, in rhombum obliquata.

23. *Figura* 8edrum, Trigonis 8.

Tessera octædra æqualis.

24. *Figura* 14edrum, Hexagonis 8. Tetragonis 2. Rhombis 4.

Tessera octædra, angulis truncatis.

25. *Figura* 26edrum, Hexagonis 8. Rectangulis 12. Octogonis 6.

Tessera octædra, marginibus & angulis truncatis.

26. *Figura* 12edrum, Rhombis 6. Rhombis. 6.

Alternatis.

Tessera dodecaedra æqualis.

Latera *Plana.*

27. *Figura* 12edrum, Rhomboidibus 6. Rhombis 6.

Alternatis.

Tessera dodecaedra elongata.

28. *Figura* 36edrum, Rhombis 12. Hexagonis 24.

Alternatis. *linearibus.*

Tessera dodecaedra, *marginibus* truncatis.

29. *Figura* 12edrum, Pentagonis 2. Trapeziis 10.

Tessera pentagona depressa.

30. *Figura* 12edrum, Pentagonis 2. Pentagonis 10.

Tessera decaedra æqualis.

31. *Figura* 12edrum, Scalenis 12.

proximis paribus.

Tessera s. columna nulla. *Pyramidibus* duplicato-triedris contrariis.

32. *Figura* 18edrum, Hexagonis 6. Rhombis 12.

Tessera subcolumnaris hexaedra, *Pyramidibus* hexaedris æqualibus.

33. *Figura* 22edrum, Hexagonis 4. Trapeziis 4. Pentagon. 12. Hexagon. 2. *proximis paribus.*

Columna hexaedra inæqualis, *Pyramidibus* hexaedris truncatis.

planis 2 oppositis latioribus.

planis 2 oppositis duplicatis.

34. *Figura* 14edrum, Rectangulis 2. Hexagonis 8. Rhombis 4.

Columna hexaedra inæqualis, *Pyramidibus* tetraedris cuneatis.

planis 2 oppositis alienis. *planis* oppositis minoribus.

35. *Figura* 18edrum, Hexagonis 12. Tetragonis 6.

Tessera cubica, *marginibus* truncato-planis.

planis 3 proximis.

æqualiter striatis.

36. *Figura* 10edrum, Trigonis 8. Tetragonis 2.

alternis.

Tessera cubica, angulis 2 proximistotis truncatis.

37. *Figura* 10edrum, Trigonis 4. Hexagonis 6.

linearibus.

Tessera 4edra, *marginibus* truncatis.

28. *Figura* 12edrum, Tetragonis 2. Hexagonis 4. Rhombis 6.

Tessera rhombea inæqualis, *marginibus* 2 proximis truncatis.

39. *Figura* 18edrum, Hexagonis 6. Rhombis 6.

Columna hexaedra æqualis, *Pyramidibus* hexaedris æquilateris.

differe a 32, uti columna a tessera.

Hexaedræ. 19. 22.

Octaedræ. 5. 6. 7. 23.

Decaedræ. 8. 15. 17. 36. 37.

Dodecaedræ. 3. 10. 11. 13. 14. 26. 27. 29. 30. 31. 38. 39.

14edræ. 9. 12. 16. 20. 21. 24. 34.

18edræ. 1. 2. 4. 18. 32. 35. 40.

24edræ. 34.

26edræ. 25.

36edræ. 28.

A. Rhombus.

B. Rhomboides.

C. Rectangulum.

D. Trapezium.

E. Scalenum.

I N D E X

ALPHABETICUS NOMINUM IN HOQ

TOMO OBVIORUM.

<i>Abick</i>	70	A. molybdenæ	44, 48	Agaricus mineralis	46
Achates	181, 237	auriaticum	44	Aggregatæ	54, 55, 62, 63, 67
angulosa	237	nitrosum	<i>ib.</i>	Alabastrites	99
annulata	<i>ib.</i>	osium	58	Alabastrum	118
colores reflectens	161	phosphori	44, 48, 58	Alatites	416
durissima	237	salis communis	48	Albatre	102
fasciata	<i>ib.</i>	succini	44, 48	Alcali	
fere pellucida	161	vitriolicum	44, 48, 264, 267	aëratum	257
figurata	208			fixum	258
islandicus	154	Acria	56	minerale	58, 257, 258
muscosa	237	Actinotus	61, 65, 75, 76	orientale	257
opalina	205	fibrosus	75	vegetabile	48
pellucida	197	vitreus	76	volatile	258
rufescentis	237	vulgaris	<i>ib.</i>	Alcalia	257
ruralis	<i>ib.</i>	Acus	54	Alcalina	56
stellaris	<i>ib.</i>	Adamantina	61, 63, 67	ALDROVANDI80,	122, 397
unguium colore	159	Adamantinus	61, 67, 213	Alumen	62, 256, 267, 270
vix pellucida	206	Adamas	61, 66, 211	bituminosum	269
vix semipelluci-				butyraceum	268
da	208	ruber	170	commune	269
Acicularis	55	Adhærentia	56	fixilis	<i>ib.</i>
Acida	44, 48	Adularia	181	lapidosum	170, 171, 199, 211
Acidum		Aër.		marmoris	269
aëreum	44, 48	hepaticus	49	auriaticum	267
arcenici	<i>ib.</i>	inflammabilis	<i>ib.</i>	nativum	<i>ib.</i>
boracis	<i>ib.</i>	Ærugo	344	nitens	269
fluoris minera-		Æthiops	375		
lis	<i>ib.</i>	Æntes	34, 332		
lapidis ponde-		marmoreus	91		
rosi	<i>ib.</i>	siliceus	206		

<i>A. nudum</i>	267	<i>Ampelitis</i>	280	<i>A. primigenus</i>	239
phosphoreum	<i>ib.</i>	<i>Amphibiolithus</i>	62	pyromachus	242
quartzosum	199		385, 388	quartzifer	<i>ib.</i>
romanum	269	crocodili	388	radians	241
schisti	<i>ib.</i>	ranæ	<i>ib.</i>	rhaeticus	238
solitarium	321	testudinis	<i>ib.</i>	schistiferus	241
solutum	268	<i>Amygdalæ</i>	54, 55	serpentinus	240
spatosum	129	<i>Amygdalites</i>	61, 67,	fibricus	243
talcosum	321		238, 243	sinularis	242
terreum	268	achatoides	242	sordidus	240
turfæ	270	æruginosus	240	spatosus	241
<i>Aluminaris</i> 61, 66,	133	albo-fuscus	243	stomatiticus	240
nativa	133	albo-guttatus	<i>ib.</i>	tricolor	243
<i>Aluminosæ</i> 39, 56, 62,	63, 66	albo-maculatus	242	tuberosus	240
<i>Aluminosus</i> 39,	269	albo-viridis	243	variolosus	<i>ib.</i>
<i>Aluta montana</i>	75	argillaceus	241	vulgaris	<i>ib.</i>
<i>Alveolus</i>	412	argillofus	<i>ib.</i>	zeolithicus	<i>ib.</i>
<i>Alwarsten</i>	106	asbestinus	239	<i>Andrea</i> 201, 245,	
<i>Amalgama</i>	375	brecciatius	241	269, 396, 397	
<i>Amara</i>	56	cæmentarius	239	<i>Androdamas</i> 90, 181,	
<i>Amarum</i> 63, 256, 265,	266	chalcedonius	241	410	
animale	266	chlorostictus	<i>ib.</i>	<i>Angulata</i>	54, 55
calcareum	265	cinereus	243	<i>d'Annone</i> 180, 407, 427	
genuinum	<i>ib.</i>	Cronstedti	242	<i>Anomites</i> 405-409	
murale	266	durus	241	<i>Antholithus</i>	439
muriaticum	265	ferrifer	<i>ib.</i>	<i>Anthropolithus</i>	62,
nitrosus	266	ferruginosus	242		385, 386
<i>Amarus</i> 61, 66, 189		foracum	238	partialis	386
amazonius	189	gemmifer	242	totalis	<i>ib.</i>
<i>Ambra</i> 62, 275, 283,	284	glandulosus	238	<i>Antimonii</i>	
ambrosiaca	283	granaticus	239	galena	301
grisea.	<i>ib.</i>	granitoides	241	minera	300
maritima	<i>ib.</i>	gypseus	240	ochra	<i>ib.</i>
unicolor	284	helveticus	243	regulus	299
variegata	283	heturicus	239	<i>Antimonium</i> 299-302	
vulgatior	284	homogeneous	<i>ib.</i>	albo-griseum	301
<i>Amethystus</i>	204	jenticus	242	auripigmento mi-	
<i>Amiantus</i>	72-76	inconspicuous	<i>ib.</i>	neralisatum	300
<i>Ammoniacum</i>	262	lamellosus	239	fibrosus	301
<i>Ammonites</i>	411	leucochlorus	<i>ib.</i>	mineralisatum	299-
<i>Amorpha</i>	54, 56	margodes	242	302	
		marmoreus	241	nativum	299
		olivinus	<i>ib.</i>	nudum	<i>ib.</i>
		piceus	<i>ib.</i>	rubrum	<i>ib.</i>

<i>Apatites</i> 61, 65, 130, 131	<i>A. micacea</i> 192	<i>A. stratiarius</i> 252
<i>columnaris</i> 131	<i>mobilis</i> 193	<i>sulphureus</i> 251
<i>octaëdrus</i> 130	<i>nitida</i> 192	<i>variolosus</i> 255
<i>prismaticus</i> <i>ib.</i>	<i>ochracea</i> <i>ib.</i>	<i>Arenatæ</i> 24
<i>rupestris</i> <i>ib.</i>	<i>quartzosa</i> 192, 193	<i>Argenti</i>
<i>tabularis</i> <i>ib.</i>	<i>rufica</i> 192	<i>minera</i> 300
<i>triaëdrus</i> 131	<i>saxosa</i> 191	<i>ochra</i> <i>ib.</i>
<i>Aphronitrum</i> 258	<i>filicea</i> <i>ib.</i>	<i>Argentigo</i> <i>ib.</i>
<i>Apyra</i> 57	<i>subfarinacea</i> 192	<i>Argentum</i> 62, 291, 356-364
<i>Aqua</i> 8	<i>subtilis</i> 193	<i>albidum</i> 363
<i>fortis</i> 58	<i>Alienarius</i> 62, 67, 248	<i>albo-griseum</i> <i>ib.</i>
<i>marina</i> 173	<i>amnigenius</i> 253	<i>album</i> 303, 363
<i>regis</i> 58	<i>argillaceus</i> 252	<i>arsenicale</i> 338
<i>Aquamarin</i> <i>schorl</i> 174	<i>calcareus</i> 251	<i>arsenicatum</i> 359
<i>Aquilinus</i> 332	<i>coagmentatus</i> 249	<i>butyraceum</i> 357
<i>Arborescentia</i> 54, 55	<i>cobaltifer</i> 253	<i>cinereum</i> 347
<i>Ardesia</i> 61, 66, 147-158	<i>coloratus</i> 252	<i>corneum</i> 358
<i>atrata</i> 149	<i>compactus</i> 255	<i>diaphanum</i> <i>ib.</i>
<i>bituminosa</i> <i>ib.</i>	<i>crystallinus</i> 250	<i>fibrosum</i> 300
<i>cinerea</i> 153	<i>cuprifer</i> 253	<i>fragile</i> 361
<i>compactissima</i> 149	<i>decussatus</i> 255	<i>malleabile</i> 360
<i>ex viridi cinerea</i> 148	<i>duriusculus</i> 248	<i>mineralisatum</i> 300, 308, 316, 341, 347, 349, 357, 358, 360, 362, 363
<i>purpurascens</i> <i>ib.</i>	<i>durus</i> 254	<i>molybdænatum</i> 360
<i>purpurea</i> <i>ib.</i>	<i>fahlunensis</i> 252	<i>Nagyagense</i> <i>ib.</i>
<i>rubra</i> <i>ib.</i>	<i>ferruginosus</i> 253	<i>nativum</i> 316, 356
<i>solida</i> <i>ib.</i>	<i>fililis</i> 252	<i>nigrum</i> 357
<i>tabularis</i> 147	<i>flexilis</i> 248	<i>nitens</i> 362
<i>tegularis</i> 148	<i>foraminulentus</i> 249	<i>nudum</i> 356
<i>testularis</i> 150	<i>friabilis</i> 252	<i>obscurum</i> 357
<i>undulata</i> 149	<i>frumentarius</i> 255	<i>plumbei coloris</i> 360
<i>virescens</i> 148	<i>fundamentalis</i> 250	<i>purum</i> 356
<i>Arena</i> 61, 66, 191-193	<i>glareosus</i> 253	<i>rubescens</i> 362
<i>aurea</i> 380	<i>griseus</i> <i>ib.</i>	<i>rubrum</i> 362, 444
<i>campestris</i> 193	<i>Helenaë</i> 250	<i>stibiatum</i> 359
<i>Casterita</i> 192	<i>livonicus</i> <i>ib.</i>	<i>vitreum</i> 358
<i>colorata</i> <i>ib.</i>	<i>margaritarius</i> <i>ib.</i>	<i>vivum</i> 374
<i>ferrea</i> 321, 322	<i>molaris</i> 254	<i>zincosum</i> 308
<i>gloffiuscula</i> 192, 193	<i>novacularis</i> <i>ib.</i>	
<i>gypsea</i> 118	<i>porcellaneus</i> 252	
<i>heterogenea</i> 191, 192	<i>porosus</i> 249	
<i>horaria</i> 193	<i>radians</i> 255	
<i>lacustris</i> 192	<i>sconicus</i> 250	
<i>margarica</i> 193	<i>stillatius</i> <i>ib.</i>	
<i>metallica</i> 321		

Argilla 61, 66, 68, 70, 72, 134, 143	A. rudis 114, 134, 137	A. rubens 353
aprya 134, 135	falsa 142	rubrum 336
arcte cohaerens 138	scabra 140	squamosum 335
arenaria 141	sinensis 139	sulphuratum 337
argentifera 142	soluta 141	terra mineralisa-
arvensis 141	sterilis 138	tum 335
aurifera 143	subfusca 114	testaceum 334
bullosa 138	subtilis 135, 136, 139, 140	Artis termini 52, 58
caerulescens 137	testulata 137	Asbestus 61, 65, 72-76
cobaltifera 142	tripolitana 140	argentiferus 75
communis 137	tumescens ib.	fragilis 73
composita 113, 114, 138, 140, 142	veronensis ib.	maturus ib.
crustacea 136, 137	viridis ib.	tortuosus 74
cuprifera 142	vitrescens 136, 139, 141	vulgaris 73
fermentans 141	vitriolica 142	Aschendrecker 168
figulina 137	vix cohaerens 141	Aschengebrige 43
fissilis 136, 138	vulcania 47	Aschenzieher 168
fistularia 135	vulgaris 137	Aspera 53
flavescentes 139	Argillacea 56, 62, 63 67, 133, 169	Asphaltum 279
fullonia 136	Argyrolithus 156	Astacolithus 361
fullonica ib.	Aristo 278	Astacus
fullonum ib.	Armenius 342	petrificatus 361
fusibilis ib.	Arsenicalia 56	Asteria 181, 427
grandæva 141	Arsenici	columnaris 427, 430
humosa 142	calx 335, 336	Asterios 181
incarnata 136, 137	Arsenicum 62, 291, 334-338	Astrion 393
indurata 138	albicans 337	Atramentarius 273
intumescens 141	argentiferum 338	Attractoria 57
lemnia 136	calciforme 335	Augites 443
lutea 140	crystallinum 335, 337	Auripigmentum 336
martialis 269	cubicum 338	Aurum 61, 291, 378-
mineralis 142	fulvum 353	383
mixta 113, 114, 138, 140-142	luteum 336	albidum 382
nivea 135	metalliforme 337	arenarium 380
ore liquefcens 139	mineralifatum 334, 336, 338-353	bracteatum 383
pictoria 142	nativum 334-336	cinereum 382
pinguis 139	nudum ib.	larvatum 381
porcellana 134	porosum 335	mineralifatum 308, 381, 382
pura 134, 269		molybdæna 381
puteolana 143		nativum 378-380
rubens 141		nudum 378, 380, 381
		pyriticolum 382
		rufescens 380

<i>A. stibiatum</i>	381	273, 280, 296, 307,	<i>B. segne</i>	278
<i>virescens</i>	382	342, 375, 389, 408,	<i>solidum</i>	279, 280,
<i>aventurino</i>	218, 227	428.		282, 284
	248	<i>Beckmann</i>	<i>subfriabile</i>	279
<i>Bacillaria</i>	54, 56	<i>Belemnites</i>	<i>suillum</i>	108, 109
<i>Baier</i>	106, 391	<i>Bellaria lapidea</i>	<i>tenax</i>	278
<i>Baldassari</i>	267	<i>Bergfleisch</i>	<i>terræ</i>	280
<i>Balsamum</i>	279	<i>Bergholz</i>	<i>Bituminosa</i>	56
<i>Bandachat</i>	237	<i>Bergkork</i>	<i>Blanc</i>	259
<i>Bandstein</i>	124	<i>Bergkristall</i>	<i>Blenda</i>	
<i>Bardiglio</i>	107	<i>Bergleder</i>	<i>granatina</i>	78
<i>Bartholinus</i>	91	<i>Bergman (T) Præf.</i>	<i>turmalina</i>	<i>ib.</i>
<i>Barytes</i>	61, 65, 79-83	44, 45, 79, 117,	<i>Blende</i>	306
<i>aërata</i>	79	164, 167, 172, 173,	<i>Bleyglanz</i>	371
<i>bononiensis</i>	80	293, 296, 310, 311	<i>Bleyapat</i>	366, 368
<i>compacta</i>	<i>ib.</i>	<i>Bergmeel</i>	<i>Blech</i>	320
<i>fluorata</i>	46	<i>Bergseife</i>	<i>Blutstein</i>	326
<i>lamellata</i>	81	<i>Bergzunder</i>	<i>Boccone</i>	80, 100, 200,
<i>lamellofa</i>	79	<i>Beryll</i>		406
<i>stillatitia</i>	83	<i>Beryllus</i>	<i>Boet</i>	390
<i>terrestris</i>	80	<i>Beyer</i>	<i>Bolus</i>	138, 139
<i>viriolata</i>	80, 83	70, 185	<i>durior</i>	139
<i>vulgaris</i>	81	<i>Bezoar</i>	<i>indurata</i>	77, 330
<i>Wiuheringii</i>	79	<i>Bibula</i>	<i>rubra</i>	139
<i>Basalte</i>		<i>Bimsstein</i>	<i>viridis</i>	140
<i>pidocchiofo</i>	232	<i>Bindheim</i>	<i>Boracites</i>	61, 65, 132
<i>Basaltus</i>	61, 66, 76, 82,	174, 298, 367, 382,	<i>cubicus</i>	132
	151-153, 168	443.	<i>Borax</i>	58, 62, 168, 256,
<i>Cæruleus</i>	165	<i>Bjorklera</i>		258, 259
<i>columnaris</i>	151	<i>Bismuthum</i>	<i>calcarius</i>	132
<i>crystallifatus</i>	168	<i>Bitterspath</i>	<i>crudus</i>	259
<i>pyramidalis</i>	152	<i>Bitumen</i>	<i>depuratus</i>	<i>ib.</i>
<i>schistofus</i>	151	62, 275, 277-	<i>electricus</i>	168
<i>tunicatus</i>	152		<i>lapidosus</i>	168, 172,
<i>Patrachita</i>	390	<i>durissimum</i>		173, 175
<i>Bauhin (J)</i>	413, 427	<i>elasticum</i>	<i>margodes</i>	176
<i>Baumer</i>	87, 118, 119,	<i>fililis</i>	<i>nudus</i>	259
	128, 142, 147, 151,	<i>fluidissimum</i>	<i>sedativus</i>	258
	170-172, 175, 176,	<i>fluidum</i>	<i>testiculatus</i>	176
	183, 185, 203, 204,	277, 278	<i>Borch (c. a.)</i>	227
	206, 208, 211, 237,	<i>friabile</i>	<i>Porlace</i>	310
		<i>hepaticum</i>	<i>Born (Eq. a.)</i>	82, 91-94,
		<i>humii turfæ</i>		96, 105, 123, 124,
		<i>lapideum</i>		142, 143, 165, 194-
		<i>liquidiusculum</i>		F f 3
		<i>marmoræum</i>		
		<i>schistofum</i>		

- 196, 199-203, 209, *Brunckmann* 73, 135, *A. conchacea* 85
 224, 228, 230, 237, 159, 181, 209, 220 *hepatica* 251
 239, 242-245, 270, 248. *maritima* 329
 294, 302, 316, 357, *Brunniche* 68, 309, 311, *palustris* 141
 378, 381, 382, 387, 377, 378 *pura* 86
 391 *Bacardites* 399
Bose (a) 365 *Bufonites* 390
Bouryoides 54 *Bufonius* *ib.*
Bouillet 279 *Buttner* *ib.*
Bourguet 391 *Bullites* 414
Boyle 80 *Buttermilcherz* 357
Bracteata 56 *Byssus* 73
Brandschiefer 149
Brandt 271, 315
Breccia 62, 67, 244, 247 *Cacholoni* 205
egyptia 246 *Cadmia* 306
arenaria 247 *Camentum* 61, 66, 143, 145
argillofa 244 *columnare* 145
basaltina 245 *Caruleum monta-*
calcareo 244 *num* 342
cornea 245 *Caillon d'Egypte* 186
cuprifera 246 *Calaminaris* 306
fruticulosa *ib.* *Calcariae* 61, 63, 65, 85-132
glandulosa *ib.* *aërate* 44, 46, 50, 85, 117
helvetica 245 *boraxata* 51
jaspidea 246 *fluorata* 44, 51
indeterminata 246, 247 *phosphorata* 51
lavina 245 *vitriolata* 46, 51
marmorea 244 *Calcarius* 102, 104, 106, 107
mixta 245 *ex aqua genera-*
porphyrea 247 *tus* 88
quartzosa 246 *figuratus* 99
faxosa 247 *micans* 103
schistosa 244 *Calceolarius* 106, 397
serpentina *ib.* *Calcinabiles* 57
filicina 245 *Calculus* 21, 28
sterilis 247 *Calx* 85, 86, 118
verde d'Egitto 246 *aërata* 85
Breuling 281 *alabastrina* 118
Bryn 207, 412, 413 *artemici* 335, 336
Bystrav 269
Biocarello 107
Bromel 17, 392

Caryophyllus lapi- deus 428	Chrysolithus 174, 175 178	Colites 101
Catopthalmus 181	colores reflectens 174	Collini 145
Cavillo 47	Chrysopras 209	Color 52
Celleporites 425	Chrysoprasus ib.	Columna 406
Cellulæ 54-56	Ciampini 73	Columnæ 55, 56
Cenchrites 103	Cicerchina 245	Combustibilia 40
Cerussa	Cimolia 17	Compacta 53
nativa 365	Cineres vulcano- rum 143	Conchal lapide 406
Chalcedonius 61, 66, 205-210	Cinabaris 376	Conchacea 53
cæruleus 206	Cipolinum 227	Conchites 392, 406 408
crystallinus 209	Girconius 61, 66, 188	anomius 392
dendriticus 208	zeylanicus 188	trilobus ib.
fasciatus ib.	Citrinus 203	Conchyliolithus 62
fuscus 206	Coagmentatæ 53-55	Concreta 28
genuinus ib.	Cobalti	Confetto di Tivoli 101
luteus 207	minera 314-317	Connata 55
maculatus 208	ochra 314-316	Connexa 56
niger 206	Cobaltigo 315	Continua 52
stilitatus 209	Cobaltum 62, 291, 314- 318	Copal 40
viridis ib.	aëris modo lu- cens 353	Corallia 425
Chalcedonyx 237	arsenicale 317	Coralliolithus 62
Chalcitis 273	calciforme 314	Coriaceus 225
Chalcolithus 292	crystallinum 317	orium monta- na 75
Chalkolit ib.	crystallifatum ib.	Corneus 77
Chalybs 58	facie terrea 314	crystallifatus 151
Charnites 402	hispanicum 318	diaphanus 207, 237
Charbon de terre 281	mineralifatum 314- 317	durus 153
Charpentier (a) 118, 228, 230, 234, 242	nigrum 314	filillis 225
Chaulk 80	ochraceum 314-316	lapis opacus 182
Chiridi 102	pyriticosum 316	mollior 225
Chlorites 68	scoriæ simile 314	rigidus ib.
Chloritschiefer 72	scoriatura ib.	scelopotarius 182
Chlorogranatus 61, 66, 190, 291	stercoream 316	trapezius 231, 232
dubius 191	sulphuratum ib.	Cornu Ammonis 411
vernus 190	testaceum 335	Corticata 56
Chrysoberyllus 174	Coboldbluthe 316	Corundum 213
Chrysocolla 344	Cochlites 411	Cos 248, 255
Chrysolampis 127	Cohærentia 55, 56	aquam transmit- tens 249
Chrysolithe 98, 164	Coæfio 52	arenacea 248
		cædua 251
		calcaria ib.

<i>C. coagmentata</i>	249	<i>Creutzkristallen</i>	83	<i>C. selenitica</i>	123
<i>colorata</i>	252	<i>Creuzstein</i>	228	<i>subnitriformis</i>	92-
<i>compacta</i>	255	<i>Cristata</i>	56		95, 97
<i>coctaria</i>	248	<i>Crocodili skeleton</i>	383	<i>tineta</i>	203
<i>cuticularia</i>	258	<i>Cronstedts</i> 37, 68 70,		<i>ventricosa</i>	202
<i>filifilis</i>	252	72, 73, 77, 80 - 82,		<i>Cubus</i>	54, 55
<i>flexilis</i>	248	86, 87, 89 - 91, 93,		<i>Culter</i>	58
<i>foraminulenta</i>	249	95, 98, 100 - 109,		<i>Cuneata</i>	54
<i>friabilis</i>	252	111-116, 118 - 122,		<i>Cupri</i>	
<i>fundamentalis</i>	250	124-129, 134-145,		<i>calx</i>	342-344
<i>glareosa</i>	253	148, 149, 153, 158,		<i>minera</i>	116, 340,
<i>molaris</i>	254	161-164, 168, 170-			347, 351, 439
<i>mollis caedua</i>	251	176, 179-184, 186-		<i>ochra</i>	340, 342, 344-
<i>porcellanea</i>	252	188, 195-198, 200,			346
<i>saxosa</i>	254	201, 203-212, 214-		<i>Cuprigo</i>	342
<i>solidiuscula</i>	250, 255	216, 218, 222-225,		<i>Cuprum</i>	62, 291, 339-
<i>strataria</i>	252	231, 232, 236, 237,			351
<i>tigrina</i>	246	239, 242, 244-255,		<i>aëris</i>	344
<i>variolaris</i>	255	257, 260, 262, 264,		<i>albidum</i>	345
<i>Costa (da)</i>	69, 72, 86,	266, 267, 269, 271,		<i>altatum</i>	348
	104-109, 113, 115,	272, 274, 276, 286,		<i>argento & arse-</i>	
	136, 137, 139, 146-	292-297, 299, 302,		<i>nico milum</i>	347
	149, 236, 249, 250,	304-317, 320, 342,		<i>argilosum</i>	343
	254, 310, 342.	344, 347, 349, 358,		<i>ariosum</i>	344-346
<i>Corticula</i>	252	360, 362-363, 371,		<i>arsenicale</i>	345
<i>Cottonstone</i>	230	380, 382, 383, 386,		<i>aurichalceum</i>	350
<i>Crapodina</i>	390	387.		<i>caruleum</i>	342
<i>Crawford</i>	64	<i>Crostopetra</i>	61, 65, 83,	<i>campanarum</i>	350
<i>Craydon</i>	441		84	<i>cinereum</i>	347
<i>Crell (a)</i>	248	<i>hercynica</i>	83	<i>cornubicum</i>	350
<i>Cremor</i>	89	<i>iconica</i>	84	<i>corrosum</i>	116, 340,
<i>Crepitantia</i>	56	<i>Crustosa</i>	54		342, 344
<i>Creta</i>	61, 65, 69, 85, 86,	<i>Crytalli</i>	54 - 56	<i>crystallinum</i>	339
<i>argillacea</i>	113	<i>spatose</i>	93-95	<i>dalicum</i>	349
<i>conchacea</i>	85	<i>zeolites</i>	162, 164	<i>erosum</i>	344, 346
<i>farinacea</i>	86	<i>Crytallus</i>	200 205	<i>ferruginosum</i>	345
<i>fusca</i>	146	<i>aluminiformis</i>	129	<i>foetidum</i>	348
<i>granulata</i>	85	<i>colorata</i>	204	<i>fuliginosum</i>	342
<i>pulverulenta</i>	86	<i>gypsea</i>	122	<i>fulvum</i>	349
<i>rubra</i>	139	<i>hexagona</i>	91, 201	<i>hepaticum</i>	341
<i>scriptoria</i>	86	<i>islandica</i>	90	<i>hercynicum</i>	348
<i>squamosa</i>	ib.	<i>montana</i>	200-205	<i>lateritium</i>	340
<i>testacea.</i>	85	<i>natriformis</i>	82	<i>laxense</i>	350
		<i>nitriformis</i>	95, 202	<i>lazuli</i>	126

C. mineralifatum	340,	Dendrites	208	Erhart	413
342, 345-349,	351	Dentalites	420	Erofa	54
nativum	339	Denticulata	54	Escharites	429
Nickeli	353	Dentiformia	ib.	Euclafius	442
Nicolai	ib.	Detonantia	57		
nigricans	346	Diaphana	53	Fahlerz	347, 373
nudum	339	Discoidea	ib.	Farina fossilis	86
ochraceum	345	Diffolubiles	35	Farta	54
pallide griseum	347	Dodecaëdra	54, 56	Fasciculata	53-56
phlogifticum	351	Dolomieu (Deod.de)	154, 155, 233, 441	Fatifcentia	57
piceum	341	Donacites	450	Faujas de S. Fond	143
plumbeum	348	Duëilia	52	Feldspat	61, 178
præcipitatum	339	Dura	ib.	Feldspatum	66, 179-
pfittacium	348	Dutens	181	181, 443	
purpurafcens	346	Dyfofes	109	cubicum	179
purpureum	ib.			fibrofum	443
purpum	339	Echinites	394-397	lunare	181
rubrum	340	Edelfeld	215, 224	variabile	180
lanum	49	Effervefcencia	57	vulgare	179
fchiffi	116	Eifenfauzerz	253	Ferber	82, 95, 104-
fchiffofum	ib.	Elaftica	52	110, 129, 143, 145,	
folutum	342	Elëtrica	57	165, 173, 174, 209,	
talcofum	343	Electrum	282, 283, 359	227, 233, 236, 239,	
telfelatura	345	diaphanum	282	241, 242, 244, 246,	
violaceum	346	opacum	283	250, 262, 269, 303,	
viride	343, 344	d'Elhujar	294	324, 360, 370, 375,	
viuratum	350	Elliptica	54	442, 443.	
Cyanites	165	Empyreumatica	56	Ferri	
Cylindrites	414	Encrinites	430	calx	293
		Encrinus	ib.	minera	100, 188,
		Engelfrom	259, 304	320-322, 325, 329,	
		Entomolithus	62, 385,	332, 334.	
			391, 392	ochra	329, 330
		cancri	391	terra	330
		monoculi	392	Ferrum	62, 291, 319-
		paradoxus	ib.		334
		Entrochites	425	acido corrofum	330
		Entrochus	426	acido folutum	ib.
		Epitonium	420	amorphum	188, 323
		Erde		arena	321
		gelbe	140	arenofum	328
		phosphorefciren-		argillaceum	330
		de	127	arfenicale	333

Dole 69, 71, 80, 87,
122, 137, 139, 155,
260, 286, 301, 324,
376, 413.

Danz 324
Darry 276
Dauzentr 102, 248
Davila 389, 391, 405,

Decrepitantia 430
Decuffata 57
Demant 54, 55
Demantfpat 211, 213

F. arsenico minera-		F. retrahorium	187,	F. rudis	148
lisatum	294		320, 325	solidus	147
atrahorium	323	rhombeum	320, 322	subtilior	148
basalticum	324	rubricosum	326	Fistula flammipo-	
caeruleascens	325	rubrum	<i>ib.</i>	tens	54
caeruleum	331	selektum	320	Fistulosa	54
calcaris lapidi-		fidereum	321	Fixa	57
bus inhærens	329	filiceum	330	<i>Fleuriande Bellevue</i>	441
calcarium	321	smaltinum	331	Flexilia	52
calciforme	293	solutum	<i>ib.</i>	Flietten	109
cellulosum	325	spatosum	329	Flores antimonii	300
chalybeatum	320	speculare	325	Flos	
commune	320	squamosum	323, 324	cobalti	315
compactum	328	subaquosum	332	ferri	99, 258
corrosum	284	subtetraëdram	324	wisnuthi	355
crystallinum	321	suecicum	322	Fluida	53
crystallisatum	<i>ib.</i>	sulphuratum	333	Fluor 61, 65, 127-130,	
decussatum	322	talcosum	321	203-205, 209	
fibrosum	323	terrestre	139	compactus	127
glareosum	321, 322	terreum	330	crystallisatus	128
glomeratum	328	tessellare	321	cubicus	<i>ib.</i>
graeosum	321	virens	322	mineralis	<i>ib.</i>
granulare	323	viride	333	pulverulentus	127
hepaticum	322	Festucaria	53, 54	pyramidalis	129
intractabile	187, 294,	Fibrosa	53	spatosus	128
296, 324, 326, 329,		<i>Fichtel</i> (a)	110, 160-	tabularis	<i>ib.</i>
331.		163, 165, 167, 177,		Flurl	324
lamellosum	322	209, 219, 225-227,		Foraminulenta	54
lapidi vitrescibili		285, 369, 443.		Fortis	262
inhærens	293	Figura	54-56	Fosforo minerale	80
limosum	332	Figurati	17	Fossil rothes stralich-	
micaceum	324	Filamentosi	35	tes	443
mineralisatum	187,	Filiformia	54	Fossilia	28
188, 244, 296, 320, 334-		Filix petrefacta	433	<i>Fourcroy</i> (de)	369
ramosum	99.	Filtrum	105, 249	Foveolata	53
molle	321	Fischschiefer	339	Fragilia	52
nativum	319	Fissilis		Fragmenta	54
nigricans	284, 296	caeruleascens	148	Friabilis	53
nigrum	294	calcareus	108	Frigida	<i>ib.</i>
nitens	322	durus	148	Fruticosa	54-56
nudum	319	friabilis	150	Fuligo	285
ochraceum	326	mollior	149	Fummaris	17
pallide luteum	288	mollis	150	Fumantia	57
phlogisticum	334	niger	147, 149	Funck	306

Fusibilia	57	Giltstein	238	G. olivinum	226
Fusorii	46	Giranner	168	quadruplex	ib.
Gadolin	370	Glacies Mariæ	121	quartzosum	227
Gästen	162	Glandularia	56	radians	224
Gagos	280	Glarea	192, 193	saxonum	ib.
Galena	371	argillosa	141	scorlinum	222
Antimonii	301	indurata	140	spatosum	224
striata	373	mobilis	192	splendidum	226
Gammariolithus	391	mobilissima	193	squamosum	ib.
Gassendi	248	sterilis	192	steariticum	225
Geanthrax	49	Glas.		syeniticum	226
Geijer	316	Müllerisches	179	topazinum	225
Gemina	56	russisches	156	triplex	226
Gemma 55, 56, 61, 66,		Glasamiant	73	Goldkies	382
170-177		Glas-kopf	326	Gorsten	108
alabandica	173	Glimmer.		Graduata	55, 56
granatica	176	grüner	292	Granadillus	443
pellucidissima	171	Glimmerschiefer	223	Granati bianchi di	
172, 175, 211		Globus	54-56, 332	Nepoli	167
d. Stephani	207	Glossopetra	390	Granatus	176
Gemmae	56	Gmelin C. Chrn.	145	crocis martis &	
Geodes	54	Gmelin J. G.	412	jovis mixtus	176
Geographicus	17	Gmelin S. G.	277	crystallifatus	ib.
Georgit. Præf.		Gneis	224	figuræ indetermin-	
Gerhard. Præf. 86,		Gneissum 62, 67, 222-		nata	176, 177
89, 93, 97, 99, 104-			227	martialis	176
106, 109, 123, 125,		alpinum	222	vesuvianus	167
129, 150, 174, 179,		Altent ergense	224	vulgaris	176
196, 310, 311.		argillosum	225	Granatinae	37
Gesner C. 201, 260,		basalticum	226	Granites 62, 67, 214-	
289, 389, 390, 394,		bicolor	ib.	221, 443	
411, 413, 427.		Börnii	224	acicularis	443
Gesner J. 142, 386-		corneum	225	affinis	221
389, 391, 394, 411,		cotiarium	ib.	albo-fuscus	217
413, 430, 438, 439.		durum	227	argentatus	221
Gesner J. A. 314, 315,		fofnacum	222	asbestinus	ib.
335, 353.		glandulosum	227	basalticus	215
Gestein		granaticum	226	bavaricus	219
porphyrtartiges	230	granatinum	ib.	bicolor	218
Gleni (Cav. de) 144,		jenticum	224	bracteatus	221
153-155, 167, 216-		lamellosum	226	calcarius	216
218, 220, 221, 227,		lucidum	ib.	capillaris	219
233.		micaceum	222	chlorostictus	221
		micans	227	corneus	218

G. cretaceus	217	G. tricolor	217	G. prismaticum	128
dichrous	<i>ib.</i>	triplex	218	pyramidale	<i>ib.</i>
durissimus	220	variegatus	219	radiatum	128
durus	214	varius	217	schistosum	<i>ib.</i>
efflorescens	219	virescens	220	solidum	128
elegans	217	viridis	215	speculare	128
fuscus	216	zillensis	220	stillatitium	128
Garpenbergensis	218	Granito di Corto-		striatum	128
gemmaceus	221	na	233	terrestre	128
genuinus	214	Granitone	228	terreum	<i>ib.</i>
Gioeni	217	Granitporphyr	230	testulare	128
glacialis	218	Granulati	53, 54, 56	tetraëdram	128
granaticus	215	Graphytes	62, 275,	usuale	128
granatifer	220		284, 285	Gypfus	118, 120
granatinus	217	Greptolithus	19		
grandævus	216	Grauwakke	253		
helveticus	219	Gregor	444	H	
Hoepfneri	<i>ib.</i>	Grenat de Valence	267	Haarstein	219
homogeneus	220	Grew	386	Habel	179, 288
inconspicuus	218	Grignardus	119	Hacquet	152, 164, 183,
lamellatus	221	Grill	259, 304		250, 303, 324, 367,
lamellosus	217	Gronovius	87, 88, 105,		375, 378.
leucomelas	218		109, 176, 313, 332,	Hæmachates	185, 207
lucidus	221		339, 346, 347, 430,	Hæmatites	326
meloleucas	219		431.	cærulescens	324
micaceus	216	Groschke	84, 164, 213,	flavus	326
micans	217		279, 296	nigrescens	<i>ib.</i>
montanus	220	Grünfalz	261	ruber	<i>ib.</i>
montium	221	Grünstein	216	solidus	328
muriaticus	218	Gryphites	406	Haidinger (de)	251
nitens	217	Guetard	68	Halinatron	258
nitidulus	220	Gur	118	Halotrichon	268
olivinus	221	Gurgulio	58	Hamilton	154
radiatus	220	Gypfum	61, 65, 71, 80-	Hammites	103
scorlaceus	216		82, 118-125	Happel	385
scorlinus	215	arenaceum	118	Harenberg	426, 430
serpentinus	218	argillosum	120	Hasselquist	161, 214, 279
similiaris	221	crystallifatum	82,	Hessenfratz	164
simplex	214		122	Helicites	418
splendidus	220	fibrosum	119	Helmintholitus	385,
squamosus	216	glaciale	122		393, 430
talcifer	220	globosum	124	alcyonii	428
talcosus	216	lamellare	121	alveatus	394
tirolensis	219	lenticulare	123	arcæ	402
				asterice	393

H. auricularis	419	Hoffmann.	Præf. 68,	H. nigrescens	III
buccini	415		74, 75, 77, 78, 81,	nigro-brunnea	142
chitonis	398		117, 129, 140, 158,	palæstina	113
coni.	414		165, 167, 174, 178,	pauperata	112
corallinæ	429		183, 186, 190, 199,	picea	113
craniolaris	406		200, 206, 215-221,	pura	111
echini	394-398		225, 231, 234, 236,	rubra	112
gorgoniæ	428		269, 270, 333, 437.	ruralis	111
helicis	418	Holzopal	160, 437	spongiosa.	112
ifidis	425	Holzstein	437	tinctoria	113
judaicus	397	Holzzinn	311	vegetabilis	III, 112,
lepidis	398	Hornblende	61, 65,		276, 277
mastræ	400		77, 78	Hyacinth	
medusæ	430	basaltina	78	gelblichter	443
muricis	416	labradorica	77	Hyacinthe de vol-	
pennatulæ	430	vulgaris	ib.	cans	ib.
pholadis	398	Hornblendeschie-		Hyacinthine	ib.
portentosus	430	fer	225	Hyacinthus	172
sabellæ	421	Hernerz	358	gemma	176
sertulariæ	429	Hornporphyr	234	Hyaline	53
spondyli	402	Hornquarzporphyr	ib.	Hyaloides	81
spongiæ	429	Hornschiefer	189, 234	Hydrargyrum	62, 291,
strombi	415	Hornsteinporphyr	234		374-378
teredinis	421	Huile de petrole	278	crepitans	377
tubulariæ	429	Humboldt (de)	178	crystallinum	376
veneris.	400	Humetcentia	57	cupiferum	377
Henckel	316, 386	Humosa	21-24	ærens	378
Hepaticus	61, 65, 125	Humus	61, 65, III-113	glandulosum	ib.
solidus	125	acerosa	112	hepaticum	377
spatosus	ib.	alpina	ib.	larvatum	375
squamosus	ib.	animalis	85, 114	mineralisatum	376-
Herbæ		atra	111		378
capillares petrifi-		colorata	112, 142	nativum	374
catæ	433	conchacea	85	nudum	ib.
Hermann	387, 388	dædalon	111	phlogisticum	378
Herrmann	165, 219,	damascena	113	rubrum	374
	227	densa	277	salitum	375
Heteromorpha	35	effervescens	112	sublimatum	ib.
Heyer	83, 132	fibrosa	277	virgineum	374
Hiærne	142	lacustris	112	Hydrophanus	379
Hiemer	430	limosa	ib.	Hyodon	95
Hoefer	258	marialis	ib.	hyerites	408
Hoppler.	Præf. 189,	metallica	ib.	Hyærolithus	ib.
	215, 229, 234-237,	murianica	113		
	243.				

<i>Jacquin</i> (a)	368	<i>I. acerosus</i>	99	345, 350, 368, 373
<i>Jaspis</i>	61, 66, 126, 185- 187, 189	filamentosus	<i>ib.</i>	442, 444.
ægyptia	185	radians	<i>ib.</i>	<i>Klein</i> 394-397, 413
durissima	236	steliaris	<i>ib.</i>	<i>Knoch</i> 162-164
fasciata	186	Inordinatim	54-56	<i>Knorr</i> 391
martialis	330	Inspida	56	<i>Kolm</i> 149
opaca	187	Intractabilia	57	<i>Kraegenstein</i> 124
porcellanea	186	Intumescencia	<i>ib.</i>	<i>Kocide</i> 86
pura	210	Inversa	55	brianzoner 69
rubra	187	<i>Joannes</i>	161	spanische 70
rudis	<i>ib.</i>	<i>Iris</i>	200	<i>Kreuzcrystallen</i> 83
unicolor	186, 189	Irregularia	54	<i>Kreuzstein</i> 228
variegata	186, 187, 210	Judaicus	397	<i>Kroesstein</i> 124
vulgaris	186, 187	<i>Jussieu</i>	433	<i>Krüger</i> 384
<i>Jasponyx</i>	243	<i>Justi. Præf.</i>	36, 170- 172, 175, 181, 204, 211, 257, 335, 337, 353-355.	<i>Kundmann</i> 391
<i>Ichthyolithus</i>	62, 385, 389-391			<i>Kupferglas</i> 350
marmoris	389			<i>Kupfernickel</i> 353
niger	<i>ib.</i>	<i>Kacholong</i>	205	
pallidus	<i>ib.</i>	<i>Kæmpfer</i>	277, 279	<i>Laborie</i> 366
schisti	<i>ib.</i>	<i>Kalkstein</i>	105	<i>Labradorstein</i> 180
<i>Jernsten</i>	293	<i>Kalm</i>	191	<i>Lac lunæ</i> 86
<i>Ignobilia</i>	36	<i>Karsten. Præf.</i>	75, 76, 92, 93, 96, 117, 120, 123, 130, 131, 152, 160, 164, 179, 180, 183, 186, 188, 189, 194-196, 199- 201, 207, 209, 215, 225, 231, 232, 234- 237, 239, 240, 269, 270, 282, 294, 296, 323, 324, 345, 360, 369, 371, 437, 442.	<i>Lævia</i> 53
<i>Ifemann</i>	253			<i>Lamellosa</i> <i>ib.</i>
<i>Imperati</i>	106, 207, 313, 332, 397			<i>Landschaftsachat</i> 237
<i>Impressa</i>	29			<i>Lange</i> 106, 427
<i>Inæqualia</i>	53			<i>Lapeirouse (de)</i> 295
<i>Inclusa</i>	55			<i>Lapides</i>
<i>Inconspicua</i>	53, 56			insectiferi 17
<i>Incrustatum</i>	35			stanniferi 111
<i>Indeterminati</i>	54			<i>Lapidis bufonitæ</i>
<i>Indissolubilia</i>	35			varietas 390
<i>Induranda</i>	57	<i>Kellas</i>	450	<i>Lapilli</i>
<i>Induratum</i>	35	<i>Khun</i>	248	del vesuvio 144
<i>Inflammabile</i>	57	<i>Killes</i>	150	<i>Lapis</i>
<i>Ingemmatio</i>	313	<i>Kirwan</i>	46-49, 148, 296	acerosus 76
<i>Inhærentia</i>	56	<i>Klaproth</i>	127, 158, 164, 167, 173, 188, 213, 285, 292-294, 302, 303, 305, 311, 331,	aluminaris 269
<i>Inodora</i>	<i>ib.</i>			amygdalinus 238
<i>Inolithus</i>	61, 65, 99, 100, 119			aquilinus 332
				arenarius 248-255
				armenus 342
				atramentarius 273
				bononienfis 80
				calcarius 103-105

L. creutzenwaldensis	46	L. scoriacea	154	Lithomarga	68, 135,
diaboli	50	spuria	156		136
electricus	168	vitrea	154	Lithomorphi	32
elementaris	181	weisse gläfige	178	Lithophyllum	438
felinus	109	Lavoisier	68	Lithophyta	17
filtrarius	249	Lazuli	126	Lithotomi	32, 332
filifilis niger	148, 392	Lazurus	61, 65, 126	Lithoxylon	332, 436
hepaticus	125	Lehmann	75, 136, 137,	Lituities	412
hydrophanus	159		142, 209, 294, 315,	Lixiviosa	56
hystericus	408		392.	Lixivium	
illuminabilis	80	Lekstein	124	causticum	58
in canalibus	88	Lemberg (Com.a)	127	sanguinis	ib.
ishebianus	389	Lempe	188	Locus	56
judaicus	397, 398,	Lens	54-56	Ludus	115
	427	Lepidolit	442	Ludwig	113
lazuli	126	Lepidolithus	ib.	Lumachella	244
lazulus	ib.	Lerche	258, 390	Lutum	112
leberum	70	Leske	92, 93, 96, 117,	Luyd	390, 396
lydius	147		120, 123, 131, 160,	Lydius	61, 66, 139, 190
molaris	254		164, 180, 183, 186,	genuinus	190
mutabilis	159		194-196, 199-201,	siliceus	189
nephreticus	71		207, 209, 215, 225,		
ophthalmicus	42		231, 234, 235, 237,		
piceus	159		240, 282, 294, 296,		
ponderosus	239		323, 324, 345, 360-		
portlandicus	250		369, 371, 387, 394-		
præstantissimus			397, 437.		
Jaspis	161	Leucargilla	135	Macigno	230
saponarius	70	Lewis	383	Macra	53
serpentinus	72	Libera	56	Madrepora	40
d. Stephani	207	Liebenroth (a)	159	Madreporites	421
stratarius	106	Liegendes todtes	247	Madreporus	ib.
suillus	108, 109	Lignum	74, 436-438	Magnes	323
thumensis	167	Limus	137	Magnesia	62, 291, 294-
travertina	87	Lillalit	442		298
Lardites	69	Linck	206, 348	aërata	44
Larvata	62, 64, 385-440	Lindacker	392, 441, 443	alba	296
Lasius	132, 228, 230,	Liquabilia	57	compacta	297
	234, 253	Lifter	264, 406	composita	294
Lassone (de)	250	Lithanthrax	281	crystallina	295
Laumont	369	Lithobibulum	438	friabilis	ib.
Lava	61, 66, 153-156	Lithogeneffa. Præf.		fuliginosa	296, 297
compacta	153	Lithoglyphi	32	marti & jovi mix-	
porosa	155	Lithologia	3	ta	294
				nigra	297
				nitrata	44
				nivea	296
				ochracea	295

<i>M. parum martialis</i>	296	<i>M. terrea</i>	113	<i>M. stratarium</i>	106
<i>pictorum</i>	295	<i>viridi fusca</i>	136	<i>stramosum</i>	108
<i>pura</i>	44	<i>Margaceæ</i>	39	<i>tardum</i>	104
<i>regulina</i>	295	<i>Margarita</i>	17	<i>unicolor</i>	104, 107, 108
<i>rosea</i>	297	<i>Margodes</i>	105	<i>variegatum</i>	107
<i>rubra</i>	296	<i>Marmo</i>		<i>vulgatum</i>	106
<i>salita</i>	44	<i>brecciato</i>	244	<i>zonatum</i>	ib.
<i>vitriariorum</i>	296	<i>canello</i>	107	<i>Marmor proferon</i>	72
<i>vulgaris</i>	ib.	<i>cipolino</i>	227	<i>Marsigli. (Com.a)</i>	80
<i>Magnesiata</i>	61, 65, 116, 117	<i>mischio</i>	107	<i>Mascagni</i>	258
<i>flexuosa</i>	117	<i>polveroso</i>	ib.	<i>Mayer. Præf.</i>	178, 392, 441, 443
<i>granularis</i>	116	<i>scritto</i>	ib.	<i>Maëar. Præf.</i>	269
<i>spatiosa</i>	117	<i>verde di Corsica</i>	236	<i>Maconites</i>	104
<i>Magnesium</i>		<i>Marmor</i>	61, 65, 72, 103, 108, 359, 441	<i>Media</i>	31
<i>ochraceum</i>	296	<i>acerosum</i>	104	<i>Medulla saxorum</i>	135
<i>salitum</i>	44	<i>cellulosum</i>	105	<i>Meerschaum</i>	68
<i>Malachites</i>	344	<i>cipolinum</i>	227	<i>Melanteria</i>	273
<i>Malleus</i>	58	<i>de monte Sinai</i>	106	<i>Meliédites</i>	51
<i>Maltha</i>	278	<i>decussatum</i>	104	<i>Mellites</i>	62, 275, 282
<i>Marasita</i>	289	<i>Dolomia</i>	441	<i>Weneri</i>	282
<i>Marcasita</i>	289	<i>elasticum</i>	ib.	<i>Melo montis Car-</i>	
<i>Marcocelle</i>	101	<i>exesum</i>	105	<i>mel</i>	207
<i>Marcgraf. Præf.</i>	383	<i>filile</i>	105, 108	<i>Membranacea</i>	54, 56
<i>Marga</i>	61, 65, 113-116, 136, 137	<i>fixum</i>	119-121	<i>Memphites</i>	208
<i>anonyma</i>	116	<i>florentinum</i>	106	<i>Menacanites</i>	444
<i>arenacea</i>	114	<i>granulare</i>	103, 105	<i>Mercurialia</i>	19
<i>argillacea</i>	114, 135	<i>margodes</i>	105	<i>Mercurius</i>	
<i>bituminosa</i>	116	<i>metallicum</i>	81, 82	<i>mineralifatus</i>	376-378
<i>cretacea</i>	114	<i>micans</i>	104	<i>nativus</i>	374
<i>farinacea</i>	ib.	<i>nigrescens</i>	108	<i>virginus</i>	ib.
<i>fatiscens</i>	115	<i>nobile</i>	106, 108	<i>Mergelstein</i>	230
<i>friabilis</i>	114	<i>Pappenheimense</i>	105	<i>Merges</i>	56
<i>fullonum</i>	ib.	<i>phosphoricum</i>	441	<i>Méret</i>	390
<i>fusoria</i>	ib.	<i>pictorium</i>	106	<i>Metalla</i>	62, 64, 291-384
<i>in aëre deliques-</i>		<i>polituram admit-</i>		<i>imperfecta</i>	41
<i>cens</i>	ib.	<i>tens</i>	106	<i>perfecta</i>	37, 40, 41
<i>induranda</i>	115	<i>porosum</i>	105	<i>Metherie (de la)</i>	79, 279, 441, 442
<i>nilotica</i>	114	<i>rude</i>	103	<i>Metrolithus</i>	35
<i>ochracea</i>	139	<i>schistosum</i>	109	<i>Meyer. Præf.</i>	
<i>porcellana</i>	134	<i>serpentinum</i>	72		
<i>porosa</i>	115	<i>solubile</i>	104, 106, 108		
<i>rubra</i>	139	<i>spongiosum</i>	105		
<i>schistosa</i>	115	<i>squamosum</i>	ib.		

<i>Mica</i> 66-69, 156-158, 284, 442	<i>M. potassinum</i> 264	<i>M. marina</i> 260
<i>compacta</i> 157	<i>semivolatile</i> <i>ib.</i>	<i>montana</i> <i>ib.</i>
<i>crystallina</i> 158	<i>sulphureum</i> 265	<i>nuda</i> <i>ib.</i>
<i>drusica</i> <i>ib.</i>	<i>Mispickel</i> 337	<i>phosphorea</i> 80, 128
<i>ferri</i> 326	<i>Mity</i> 273	<i>saxi</i> 216
<i>fililis</i> 156, 157	<i>Mochas</i> 208	<i>testarum</i> 92
<i>flexuosa</i> 157	<i>Model</i> 262	<i>thermalis</i> 260
<i>hemisphærica</i> 158	<i>Modiolus</i> 427	<i>Murkstein</i> 226
<i>hungarica</i> 157	<i>Modus</i> 56	<i>Muschelsand</i> 85
<i>lamellosa</i> 155, 157	<i>Motina</i> 350	<i>Musciformia</i> 56
<i>laminosa</i> 157	<i>Mollia</i> 52	<i>Musculites</i> 398
<i>membranacea</i> 156, 157	<i>Molybdæna</i> 62, 291, 309, 310	<i>Mura</i> 56
<i>membranacea</i> 157	<i>membranacea</i> 310	<i>Mylius</i> 72, 106, 207, 389
<i>pictoria</i> 284	<i>pura</i> <i>ib.</i>	<i>Mytilites</i> 409
<i>prismatica</i> 158	<i>vulgaris</i> 309	
<i>quamosa</i> 157	<i>Molybdænum</i>	
<i>striata</i> 158	<i>trituraatta</i> 296	<i>Nagelfels</i> 245
<i>undulata</i> 157	<i>— cærulescen-</i>	<i>Nagelfluh</i> <i>ib.</i>
<i>Micacea</i> 39	<i>te</i> 284, 310	<i>Naphtha</i> 277
<i>Micancia</i> 53	<i>— rubra</i> 294	<i>albicans</i> <i>ib.</i>
<i>Millepora</i> 40	<i>Mondstein</i> 181	<i>Natrum</i> 62, 256-258, 264, 265
<i>Milleporites</i> 424	<i>Mohnet</i> 371	<i>acidulare</i> 257
<i>Minea</i>	<i>Monci</i> 387	<i>antiquorum</i> <i>ib.</i>
<i>naumonii</i> 300	<i>Moosagat</i> 237	<i>cristatum</i> 82
<i>argenti</i> 357, 358	<i>Morell</i> 181	<i>embryonatum</i> 123
<i>arctici</i> 334, 336-338	<i>Motion</i> 203	<i>flexile</i> <i>ib.</i>
<i>cebalii</i> 314-317	<i>Morochtus</i> 69	<i>lapidosum</i> 94, 95, 122, 123
<i>cupri</i> 340, 344, 347	<i>Morton</i> 390	<i>lenticulare</i> 97
<i>ferri</i> 100, 188, 320-322, 325, 329, 330, 334	<i>Morvenu</i> (de) 117	<i>marmoris</i> 258
<i>martis</i> 100	<i>Mumia</i> 279	<i>murorum</i> 257
<i>plumbi</i> 364, 366-368	<i>mineralis</i> <i>ib.</i>	<i>nativum</i> 257, 264
<i>stanni</i> 312, 313	<i>nativa</i> <i>ib.</i>	<i>nudum</i> 257, 264, 265
<i>wismuthi</i> 354, 355	<i>vegetabilis</i> 142	<i>pyriticosum</i> 122
<i>zinci</i> 304-307	<i>Muria</i> 62, 260-262	<i>spatosum</i> 82
<i>Minera</i> 25	<i>ammoniaca</i> 261	<i>tetradecaëdrum</i> 92
<i>Mineralogia. Præf.</i>	<i>aquatiqua</i> 260	<i>thamarum</i> 264
<i>Misneri</i> 202	<i>febrifuga</i> 261	<i>urinofum</i> 97
<i>Mirabile</i> 62, 256, 264, 265	<i>fontana</i> 260	<i>volatile</i> 258
<i>genuinum</i> 264	<i>fossilis</i> 260, 261	<i>Nautilites</i> 411
	<i>impura</i> 261	<i>Nauverk</i> 263
	<i>lacustris</i> 260	
	<i>lapidosa</i> 92, 127, 128	

Nephrites	71	O		Oolithus	103, 104
Nephriticus	ib.	Obsidianus	154	Opaca	53
Neritites	419	Oceanus	13	Opaius	61, 66, 159-161, 181
Neutra	48	Ochio di pavone	107	cereus	160
Niccolum	62, 291, 342, 353	Ochra	330	hydrophanus	159
metallicum	352	aeris	344	ligneus	160
ochraceum	ib.	argenti	300	nobilis	161
sulphuratum	353	cobalti	314, 315	Nonnii	ib.
Nierenstein	71	cupri	342, 344, 352	piceus	159
Nigrica	150	cyprii	340	vilior	160
Nihil fossile	118	ferri	139, 329, 330	vulgaris	161
Nitor	53	flava	329	Ophites	228, 239
Nitrum	62, 200, 201, 209, 256, 262, 263, 268.	magnesiae	295	Orchiti	101
basaltinum	123	niccoli	352	Ornitholithus	62, 385, 388
calcarium	260	nickeli	ib.	offium	388
cubicum	263	nigra	113	plumarum	ib.
flammans	ib.	plumbi	364	rostri	ib.
humosum	ib.	ponderosa	342	Orthoceratites	412
inane	202	rubra	139	Osteocolla	87
lapideum	172, 200, 201	sibirii	300	Osteolithus	387
muriaticum	209	venëris	342	Ostracites	404
nativum	262, 263	viridis	344		
quadrangulare	263	wismuthi	315, 355		
quartzosum	172	zinci	304		
semivolatile	263	Oculi cancerorum	17	P	
spatosum	94, 95, 97	Oculus cari	181	Pæderota	161
suillum	109	mundi	159	Pagurus	
terra mineralisa-		Odor	56	lapideus	391
tum	263	Olearius	390, 394	Pallas Præf.	
truncatum	93	Oleon		Palombino antico	107
Nobilia	36	montanum	277, 278	Parasitica	56
Nose	105, 178, 180, 230, 234, 245	montis zibini	278	Patellaria	419
Notæ	51-58	Olivæformis	55	Pechblende	293
Novacula	147	Olivin	178	Pechstein	159
Nummus brattenbur-		Olivinus	61, 66, 178	Pectinata	55
gensis	406	fibrosus	178	Pectinites	403
		spatosus	ib.	Pedionites	181
		vitreus	ib.	Peiresc.	248
		Werneri	ib.	Pelluciditas	53
		Ollaris	70, 72	Penna pavonis	410
		Oniscus		Perforata	54
		petrificatus	392	Peridiolithus	409
		Onyx	208		

Petra		Pierre d'Egypte	186	P. crystallinum	372
lucida	80	de la lune	181	crystallis hexaë-	
Mosis	214	de Moecca	208	dri	368
Petracorus	298	Pierra d'Egitto	186, 232	duplex	370
Petra. Præf.		elastica	108	facie terrea	366, 368
Petrificata	386-440	fruticosa	246	feriferum	373
Petrificatum	392	nestitica	232	flavum	368
alterum pisifor-		talchina	228	fuliginosum	369
me	392	Pinguia	53	hercynicum	373
cervi	387	P. 129, 180, 181, 441		hexaëdium	367
hominis	386	Pinutres	410	hyalinum	ib.
ignotum	392	Piperites	104	jaspideum	369
insecti coleoptra-		Pisa		lapideum	368
ti	ib.	carolina	103	micaceum	365
radicis	87, 435	Pices		mineralisatum	367, 368, 371-374
valvulum echni		petrificati	389	nativum	364
referens	392	Pilcis		nitri spatiosi	363
Petroleum	278	in lapide	389	nudum	364
induratum	279	Pisolithus	61, 65, 103,	ochraceum	ib.
tenax	278		104	rubrum	367
Petrothlex	61, 66, 164,	carolinus	103	sabaudicum	374
	185	Pix		spati cuncti	366
crystallinus	185	montana	279-281	spatosum	366, 368
diaphanus	184	Placa	53	stibiatum	373
jaspideus	185	Plastica	52	terrestre	366, 368
opacus	184	Platina	62, 291, 383	terreum	364, 365
semipellucidus	ib.	del pinto	383	virens	368
Phacites	104	Plinius	161, 181, 215	vitreum	366
Phaloides	101	Plumbago	284, 371	vitriolatum	370
Phengites	107	Plumbi		Plumosa	53
Phlogista	62, 64, 275-	minera	366	Pomum	
	290	ochra	364	crystallinum	91
Phlogiston		Plumbum	62, 291, 364-374	Ponderosa	61, 63, 65, 79-84
argillæ mistum	281	alvernium	369	Pondus	54
Phosphorescentia	57	arsenicale	366	Porcellana	134
Phosphorus	88	arsenicatum	370	Porcellanjaspis	186
Phytolithus	62, 385,	basalticum	373	Porcellanites	414
	431-440	cæruleum	371	Porfido	
filicis	433	cælio-griseum	372	rosso	235
totalis	431	compactum	ib.	verde	231
Phytotypolithus	39	corneum	370	Pori	32
Picrospatum	441	cornubicum	373		

Porphyry	230	P. nitens	236	Priapolithus	101
hornartiger	234	nitidulus	233	Prisma	55
Porphyrites	236	nothus	234	Proust	130, 261, 264
Porphyrius	62, 67,	ocellatus	233		267, 333, 370
	227-238	olivinus	ib.	Pseudoachates	184
acerofus	231	pedicularis	232	Pseudoadamas	200
acicularis	228	piceus	234	Pseudoamethystus	129
aggyptiacus	232	ponderosus	227	Pseudoberyllus	204
alpinus	229	radians	235	Pseudochrysolithus	204
amiantinus	236	rhaeticus	227	Pseudocrytallus	ib.
Angliae	231	rochlizenfis	235	Pseudogalena	77, 306,
antiquus	ib.	schistofus	234		307, 381
arenarius	227	scorlaceus	ib.	Pseudogemma	203
asbestinus	229	scorlinus	237	Pseudohyacinthus	ib.
austriacus	230	spadicus	231	Pseudopalus	181
bacillaris	233	spataceus	235	Pseudombinus	203
baritycus	235	spatosus	232	Pseudosapphirus	204
basalticus	232	spiculatus	229	Pseudomalagodus	129,
bicolor	229	ipurius	228		204
calcareus	ib.	isquamiosus	232	Pseudotopazius	204
chlorogranaticus	231	talcosus	227	Psilander	277
corneus	235	tinnitans	231	Pulverulenta	53
corficannus	236	transilvanicus	ib.	Pumex	155
cotiarinus	230	tricolor	235	cinerarius	144
crystallinus	237	vulcanicus	233	solidus	154
decipiens	233	Porphyritschiefer	235	vitreus	ib.
Delphinatus	231	Porta santa	107	vulcanicus	155
durissimus	235	Porus		Punctagat	207
effervescens	237	aqueus	83, 100, 115	Pureolana	61, 66, 143,
ferrifer	229	granaticus	97		144
fuldensis	233	igneus	144, 155	arenacea	144
genuinus	235	arenarius	144	assimilis	143
granaticus	230	lapidens	154	genuina	ib.
granatinus	228	prismaticus	145	Pyramis	54 - 56
granatifer	237	pulverulentus	89	Pyrites	286, 288
granitoides	230	Port	108, 307	aquosus	333
helveticus	229	Poudingstone	245	colore rubescen-	
inaequalis	235	Poon	259	te	333
lamellosus	232	Ponazzolana	143	crystallinus	289
metallifer	230	Präfer	197	cupri	347, 349
micaceus	228	crystallifer	154	embryo	124
micans	229	Prabus	197	ferreo-cupreus	349
nigerrimus	232	Prehnites	164	ferri	288

<i>P. mineralifatus</i>	288,	<i>Q. lamellosum</i>	195	<i>Retractoria</i>	57
	349	mobile	196	<i>Reufs</i> (<i>Chrn. Fr.</i>)	172,
nudus	286, 336	oedricum	199		186, 324
<i>Pyromachus</i>	61, 66,	opacum	197	<i>Rhizolithus</i>	435
	182, 183	pingue	198	<i>Rhomboidalia</i>	54
cinereus	182	purum	195, 197, 198	<i>Rhombus</i>	55
cretaceus	ib.	pyramidale	199	<i>Richter</i>	266
crystallinus	183	radiatum	196	<i>Rigida</i>	52
semipellucidus	ib.	rude	205	<i>Rindenstein</i>	88
fstriatus	182	rupestre	197	<i>Ringaget</i>	237
		selectum	195	<i>Rinmar</i>	128, 162
<i>Quadrum</i>	251	solidum	198	<i>Risigallum</i>	336
albescens	ib.	spongiosum	195	<i>Ritter</i>	427, 430
<i>Quarzkrystalle</i>	132	stillatitium	197	<i>Roefchgewachs</i>	365
<i>Quartzum</i>	61, 66, 194-	tabulare	199	<i>Rasler</i>	303
	205	tinctum	198	<i>Rogenstein</i>	104
album	198	triedrum	199	<i>Romé de l'Isle</i>	98
aqueum	ib.	vagum	196	<i>Rosacea</i>	56
calce ferri mistum				<i>Rosinus</i>	427
	330	<i>Radiata</i>	53	<i>Rothgulden</i>	362
cellulosum	197	<i>Radius articulatus</i>	412	<i>Rottenstone</i>	146
clavatum	202	<i>Rapke</i>	70	<i>Rotundata</i>	54
coloratura	198	<i>Ragstone</i>	48	<i>Rovato</i>	259
cotaceum	196	<i>Rakjord</i>	112	<i>Rowley. rag.</i>	231
cristatum	195	<i>Ramofa</i>	54 56	<i>Rubicator</i>	187
crystallifatum	202,	<i>Raspe</i>	350	<i>Rubicellus</i>	173
	203	<i>Rauchtopas</i>	203	<i>Rubinus</i>	170, 173
cubicum	199	<i>Rauschgclb</i>	336	<i>Rubrica</i>	139
cylindricum	196	<i>Rauschgclbkies</i>	337	<i>Rumpf</i>	122, 201, 237,
diaphanum	193	<i>Razamowsky</i> (Com.			282, 389, 391, 394,
erosum	194	a)	303, 374	<i>Rupcstria</i>	406, 413.
fibrosum	ib.	<i>Reaumur</i>	386	<i>Ruprechts</i> (a)	298, 383
fissile	195	<i>Redintegrata</i>	29	<i>Rus</i>	285
foraminulentum	194	<i>Regulus</i>		<i>Sabulum</i>	191
foveolatum	ib.	antimonii	299	<i>Sage</i>	79, 164, 165, 248,
fragile	197	<i>Reiske</i>	390		266, 299, 369, 370
globulosum	195	<i>Rene</i>		<i>Sal</i>	256-274
granaticum	176	del Vesuvio	144	alkali	257
granulatum	196	<i>Reniformia</i>	54, 56	alpinum	263
hyalinum	198	<i>Renovanz</i>	343, 348,	amarum	264
informe	ib.		362		
laqueum	197	<i>Reticulata</i>	54, 56		

S. ammoniacum	262	æthereum	246	punctatum	223, 255
caeduum	260	alpinum	223	radians	255
calcarium	258	amalgamum	253	rosolienſe	222
commune	260, 262	angermannicum	215	rubrum &c.	106
creta	267	arenarium	249, 254	ſchiſtoſum	153, 325
culinaræ	260	arenolo-mica-		ſcorium	223
digestivum Syllii	261	ceum	222	ſerpentinum	227
ſcutanum	260	calcareum	104	ſp. nolum	214
geomæ	ib.	clangolum	223	Stenonis	254
Glauberi	264	compoſitum	153	talcoſum	222
magnum	260	216, 218, 222, 225,		undulatum	254
neutrum	264-266	226, 239.		viridi-cæruleſ-	
perſicum	257	coagulatum	246	cens	216
petreſactum	122	conſertum	239, 245	Scabra	53
purgans	264	colaceo-talcoſum		ſkeletonalces	387
ſecretum Glau-			255	ſceliti	102
beri	264	cotaceum	214, 218,	Scepterkriſtall	203
ſedativum	258	252, 254, 255		Scheele. Præf.	284,
Salæ di creta	267	cotiarium	228	293, 310	
ſedativo	258	decuſſatum	222	Scheelium	294
Salia. Præf.	62, 64	fahlunenſe	252	ochraceum	294
Salmiak	262	ſatifeens	216	Scheffer	383
Salſa	56	ſiſſile	222, 224	Scherbencobolt	335
Salzſtein	260	ſornacum	222	Scheuchzer (J.)	106,
ſammterde	68	ſumentale	255	148, 201, 389, 391,	
Sandalolithus	409	fuſarium	214	406, 412, 427, 430	
Sandaracha	336	glanduloſum	240,	Scheuchzer (J. J.)	388,
Sapida	56		242	389, 391, 431	
Sapo	137	granofum	223	Schiſtolithus	61
Saponarius	47	impalpabile	153, 223,	Schiſtoſpatum	65, 98
Sapparte	165	236, 243		ſiſſile	98
Sapphirus	171	in ære deliqueſ-		Schiſtoſa	53
Sardonyx	208	cens	216	Schiſtus	105
Sardus	207	mæſſtrandenſe	222	aluminaris	269
Saturnites	371	metaliferum	219,	bituminofus	149
Saunders	239		230	cæruleus	148
Sauſſure (de) Præf.		micaceum	216, 223	calcarius	105, 108
216, 218, 229, 242		molinum	254	carbonarius	149
le ſils	165, 441	montanum	215	cinerus	153
Saxum 214-219, 222-		morenſe	214	communis	149
225, 230, 231, 236,		novaculare	224	compacſſimus	ib.
239, 242, 243, 245-		petroſum	244 247	diverſo colore	ib.
247, 253.		primigenium	239	durus	148

<i>S. effervescens</i>	108	180, 236, 260, 315,	<i>S. genuinus</i>	71
<i>florentinus</i>	107	332, 389, 390, 392,	<i>nephriticus</i>	<i>ib.</i>
<i>fusco-cinereus</i>	109	394, 412, 413, 435	<i>Serviere (dela)</i>	115
<i>fuscus</i>	<i>ib.</i>	<i>Schreiber</i> 303, 316	<i>Sevum</i>	281
<i>margaceus</i>	115	<i>Schriftstein</i> 124	<i>minerale</i>	282
<i>mollis friabilis</i>	150	<i>Schnoeter</i> 228	<i>Silex</i> 159, 181-187	
— <i>niger</i>	<i>ib.</i>	<i>Schütz</i> 135	<i>cinereus</i>	182
<i>niger</i>	147, 149	<i>Schulze</i> 230, 431	<i>communis</i>	<i>ib.</i>
— <i>durus</i>	147	<i>Schwefelstein</i> 251	<i>concretus</i>	245
— — <i>rudis</i>	148	<i>Scilla</i> 396	<i>cornuus</i>	182
— <i>friabilis</i>	150	<i>Scintillantia</i> 57	<i>cretaceus</i>	<i>ib.</i>
— <i>pinguis</i>	149	<i>Scopoli</i> 94, 99, 181,	<i>igniarius</i>	183
— <i>polituram</i>		268, 307, 383	<i>margaceus</i>	186
quodam-		<i>Scoriae</i>	<i>marmoreus</i>	182, 184
modo ad-		<i>pulverulentæ</i> 144	<i>opacus</i>	182
<i>mittens</i>	147	<i>Scoria</i>	<i>polyzonias</i>	184
<i>purpuratens</i>	148	<i>leggiere</i> 155	<i>pyromachus</i>	183
<i>rhombeus</i>	159	<i>Scorlites</i> 173	<i>rupestris</i>	187, 189,
<i>scriptura atra</i>	150	<i>Scorlus</i> 61, 66, 167-		237
— <i>cinerea</i>	148	169	<i>schistofus</i>	189
<i>solidus crassus</i>	149	<i>electricus</i> 168	<i>femipellucidus</i>	183
— <i>durus</i>	148	<i>genuinus</i> <i>ib.</i>	<i>vagus</i>	182, 186, 206-
<i>subtilior niger</i>	<i>ib.</i>	<i>granatinus</i> 167		208
<i>tabularis</i>	147	<i>tabularis</i> <i>ib.</i>	<i>virescens</i>	184
<i>terrestris</i>	149	<i>vesuvianus</i> 442	<i>Siliceæ</i>	61, 63, 66,
<i>viridis</i>	115	<i>vitreus</i> 167		170-212
<i>Schneidestein</i>	225	<i>Scriptura</i> 56	<i>Sinter</i>	88
<i>Schnecker</i>	130	<i>Sedativspat</i> 132	<i>Smaragdmutter</i>	197
<i>Schoerl</i>		<i>Segregata</i> 53	<i>Smaragdus</i>	175
<i>aquamarinfarbi-</i>		<i>Seifenstein</i> 70	<i>cæruleo-viridef-</i>	
<i>ger</i>	165	<i>Selb</i> 359	<i>ceus</i>	173
<i>blauer</i>	<i>ib.</i>	<i>Selenites</i> 122, 123	<i>gemma</i>	178
<i>gelblichter hya-</i>		<i>Seleniticæ</i> 39	<i>Smectis</i>	69-72, 136
<i>cinthfarbiger</i>	442	<i>Selliformia</i> 56	<i>crystallifatus</i>	151
<i>grüner</i>	178	<i>Semimetalla</i> 25, 32, 33,	<i>subtilis</i>	114, 136
<i>rother</i>	443	35-37, 40, 49	<i>Smiris</i>	61, 66, 187
<i>topasfarbiger fe-</i>		<i>Semivolatilia</i> 57	<i>Selenites</i>	399
<i>chesseitiger</i>	442	<i>Scriata</i> 54-56	<i>Solidus</i>	56
<i>violetter</i>	167	<i>Serpentinstein</i> 71, 228	<i>Solitaria</i>	55, 56
<i>weißer</i>	173	<i>Serpentinus</i> 61, 65,	<i>Solubilia</i>	57
<i>Schoerlit</i>	<i>ib.</i>	71, 72	<i>Solventia</i>	58
<i>Schreber (a)</i>	87, 92,	<i>crystallinus</i> 72	<i>Sonora</i>	56
	103, 118, 133, 136,	<i>filialis</i> <i>ib.</i>	<i>Sonus</i>	<i>ib.</i>

Somnus	175	S. octodecaëdrum	95	Squamosa	53
Sory	273	opacum	89	Stalliten	224
Spadz	387	orbiculatum	94	Stalactites	65, 87, 88, 99, 103, 124
Sparfa	55	pellucidum	90	fungiformis	101
Spatum	61, 65, 89-98	pentaëdrum	96	globulosus	103
adamantinum	213	pentagonum	ib.	gypseus	119, 124
alcalinum	90, 93	plumbiferum	366	quartzosus	197
arenarium	90	pondrosolum	80-83	ramulosus	99
bononiense	80	prismaticum	93, 94	solidus	102
botryoides	91	pyramidale	96	spatosus	100
bracteatum	ib.	reniforme	91	stallitius	101
calcareum	89, 92, 96	rhombeum	92, 93	stiracis	99
campestre	179	rhomboidale	89, 90	Stalagmites	100, 101
cellulosum	91	schilaceum	98	Stangenschœrl	168
chrysolithinum	98	scintillans	179, 180, 258	weisser	173
columnare	123	sexangulare	93, 95	Stangenspat	82
compactum	90		96	Stanni	
confusum	ib.	siliceum	179	minerae	312, 313
condatum	95	solidum	127	Stannum	62, 291, 310-313
crystallitatum	91-97	solubile	89, 90	amorphum	310, 312
cubicum	92	speculare	90	aureum	311
dodecaëdricum	94	stalaeticum	91	crystallinum	313
drusicum	91	tetraëdrum	93	crystallinatum	168, 176
durum	179	trifidum	90	granulatum	312
ferriferum	329	triedrum	93	ligneum	311
fixum	178	trigonum	97	mineralisatum	311, 312
frictione foeti-		undatum	98	nativum	310
dum	109	Specularia	54	nudum	ib.
fruticulosum	91	Specularis	121	polycdram	176
fugax	89	Spekstein	70	pyriticosum	311
globosum	91	Spener	383	spati	80, 311
granaticum	97	Sphærica	54	spatosum	294, 311
gypseum	119, 121	Sphæroidea	ib.	Stearites	69-72
hyalinum	90	Spica framenti me-		Stein	
inane	91	tallatis	439	beugfamer	248
informe	90, 98, 121, 179	Spielmann	370	thumer	167
lamellosum	98	Spicellus	173	Steinmark	
lenticulare	97	Spongiosa	54	phosphoresciren-	
lucens	128	Spuma		des	135
magnesiatum	117	lupi	294		
molle	100	maris	68		
objecta duplicans	90	Spumescencia	57		

Stelechites	87	Suber	74	T. cosmeticum	69
Stellari	61, 65, 110	montanum	ib.	cubicum	321
Transilvaniae	110	Succinum	62, 275, 282, 283	fullonum	68
Stellata	53-56	durius	283	lamellare	158, 225
Stenkol	281	electricum	282	luteum	158
Sterile	306, 307	Suckow	375	medicinale	69
nigrum	306	Suillus	61, 65, 108, 109	membranaceum	225
Sternachat	237	crystallinus	109	molliusculum	69, 157
Stibigo	300	lamellofus	ib.	officinarum	69
Stibii		marmoreus	108	porcellanum	68
ochra	300	fchistofus	109	radiatum	69
Stibium	62, 291, 299-303	Sulphur	62, 275, 286-290	rubrum	139
argentiferum	302	ferro mineralifa-		fchistofum	71
arsenicale	299	tum	283, 289, 333	squamofum	68
crystallinum	302	ferro mixtum	283, 289	subfifile	139
fibrofum	300, 301	figuratum	288	subfriabile	135
mineralifatum	299-301	hepaticum	287	terreum	86
muriaticum	302	marie faturatum	289	viridens	135
nativum	299	nativum	286, 287	Talkfchiefer	71
nudum	ib.	nudum	ib.	Tarras	145
phofphoratum	302	terreum	287	Tartarus	
rubrum	299, 300	thermarum	286	vitiolatus	264
ftriatum	301	vivum	ib.	Tellimites	399
vulgare	ib.	vulcanium	ib.	Tenacia	52, 53
Stiernfiag	76	vulgare	287	Tenuia	53
Stiptica	56	Sulphurea	56	Tepida	ib.
Stiria	100	Superficies	53	Terebratulites	408
Stirium	99, 119	Swab. Præf.	270, 316	Terra	
marmorcum	99	Swedenborg	387	aluminis	133
Stobæus	406	Syenites	215	auftralis	63
Storr. Præf.	71, 188, 220, 225, 227, 235, 265.			calcaria	108, 125, 266, 329, 342, 364, 365.
Stour	324	Tabulare	54-56	colonienfis	17
Strahlfchoerl	76	Tælgften	106	fiftularia	135
Striata	53	Talca	50	fullonia	136
Strontianites	64	Talcofæ	61, 63, 65, 68-78	fullonum	ib.
Stuckeley	389	Talcum	61-65, 68-71, 74, 76-77, 225	gypfea	344
Stütz	165	brianzonicum	69	lateritia	137
Subdulcia	56			lemnia	136, 137
				lufitanica odora-	
				ta	139

<i>Veltheim</i> (a) Præf.	V. zinci	271	342, 344-347, 349,
41-43, 145, 359	zinco-ferreum	272	352-358, 360, 362-
<i>Verdello</i> 107	<i>Vitrum</i>		368, 371-374, 376,
<i>Vermiculites</i> 420	fossile	154	386, 388, 395, 431,
<i>Vesiculosa</i> 54	moscoviticum	156	435, 439.
<i>Vestungsachat</i> 237	rusticum	ib.	<i>Wasseropal</i> 181
<i>Vetrificationi</i> 154, 155	vulcanium	154	<i>Wasserstein</i> 88
compacte 154	<i>Vogel</i> . Præf. 39, 40,		<i>Watson</i> 383
filamentose 155	69, 71, 72, 74, 75,		<i>Watt</i> 79
porose 154	80, 87, 108, 118-		<i>Wedgewood</i> 63, 296
<i>Vincent de S. Vil-</i>	121, 129, 134, 137,		<i>Weiserez</i> 345
<i>lars</i> 116	139-141, 145, 163,		<i>Weisgülden</i> 348, 363,
<i>Violaceus</i> 17	170, 182, 186, 204,		373
<i>Viride montanum</i> 344	211, 245-280, 282,		<i>Weisgültig Erz</i> 349
<i>Vismuthum</i> 354	294, 300-307, 312,		<i>Welsh</i> 201
<i>Vitrescentia</i> 57	315, 322, 329, 335,		<i>Weitrauge</i> 159
<i>Vitriolum</i> 62, 256,	342, 344, 353, 361,		<i>Werner</i> . Præf. 50, 51,
270-274	390, 391, 406, 408,		98, 129, 130, 137,
album 271	411, 412, 428.		164, 178, 183, 196,
atramentarium 273	<i>Voigt</i> . Præf. 178, 180,		206, 223-225, 232,
caeruleum 271	190, 223, 224, 230.		234, 240, 292, 349,
cupratum ib.	234, 247.		359.
cupri ib.	<i>Volatilia</i> 57		<i>Westrumb</i> 132, 191,
cupro zinceum ib.	<i>Volkmann</i> 397, 426,		255, 444
cyprinum ib.	427, 433		<i>Widenmann</i> . Præf.
ferratum 272			232, 285
ferri ib.			<i>Wiegleb</i> 68, 187, 190
hermaphroditum 271	W acca 152, 339		<i>Wismuthi</i>
lapidi immixtum 273	Wad 296		ochra 315
magnesi 270	<i>Wagner</i> 397, 427		<i>Wismuthum</i> 62, 291,
martis 272	<i>Walch</i> 388, 391, 396		354-356
mineralisatum 273	<i>Wallerius</i> . Præf. 32,		calciforme 355
mixtum 271	33, 69-75, 81, 86-		commune ib.
nativum 271, 272	109, 111-116, 113-		iners ib.
niccoli 271	122, 125-129, 134-		martiale ib.
rude 273	158, 161, 165, 168,		mineralisatum 355,
schisti ib.	170-176, 179-187,		356
terreum ib.	189, 191-193, 195-		nativum 354
tripulum 272	198, 200-208, 210,		nudum ib.
turfæ 274	214, 225, 231, 232,		ochraceum 355
vaneris 271	236, 237, 240, 242,		terrestre ib.
viride 272	244-255, 257-273,		<i>Wüthering</i> 79, 231
	276, 282-302, 304-		<i>Witherites</i> 79

<i>Wolffort</i> 201, 389, 390,	Zeolites 126, 163, 168	fusco inquinans 28
408, 411, 426, 439.	Zeolithus 61, 66, 162-	lamellis decussa-
<i>Wolfram</i> 294	166	tis 30
<i>Wolframum</i> 62, 291,	argenteus 166	lamelloso-imbri-
293, 294	bohemicus ib.	catum 30
album 293	capillaris 164	micaceum 30
<i>Waltersdorf. Præf.</i>	clavatus 163	mineralisatum 30
34, 69-72, 87, 93,	columnaris 163	ochraceum 30
104, 106, 111, 119,	combustus 166	pulverulentum 30
120, 136, 137, 139,	conglomeratus ib.	rapax 30
140, 147, 148, 150,	cubicus 163	fomiteffellatum 30
176, 182, 184, 188,	farinaceus 162	filiceum 30
203, 207, 237, 255,	fibrosus 163	spatosum 30
257-264, 267, 271-	lamellosus 162	stibiatum 30
273, 277-280, 283,	prismaticus 163	subterreum 30
288, 300, 306, 312,	quartzosus 166	fulphuratum 30
322-330, 336, 337,	radiatus 162	Swabii 30
342, 344, 346, 347,	scintillans 164	terrestre 30
353, 356, 360, 362,	stillatius 163	vitreum 30
363, 372, 373, 375,	tabularis ib.	Zingiberites 10
392, 394, 406, 408,	varius 166	Zinnober 37
411, 413, 426, 427,	viridis 164	Zinnspat 31
430, 438.	Zeylanites 442	Zoolithus 62, 385-38
<i>Wood-tin</i> 311	Zielona 261	bovis 38
<i>Wormius</i> 72, 80, 122,	<i>Zimmerman (F.</i>	cervi 38
201, 390, 397, 406,	W.) 262	cornu cervi 38
408, 412, 413.	<i>Zinci</i>	dentis 38
<i>Woulff</i> 366, 375	minerae 304-307	hominis 38
<i>Wulffen (a) Præf.</i> 368	ochra 304	rosamari 38
	<i>Zincum</i> 291, 304-309	simia 38
	argillosum 306	foricis 38
	calciforme 304, 306	Zwillingskristall 203
	canum 307	Zwitter 312
	crystallinum 305,	
	308	
	crystallisatum 305	

F I N I S.

